This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

+ *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.

+ *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.

+ *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.

+ *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at `http://books.google.com/`

3 3433 08184156 5

Digitized by Google

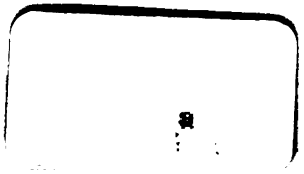

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

CHRESTOMATHIA AETHIOPICA.

(Dillmann
*OEC

Digitized by Google

Digitized by Google

CHRESTOMATHIA AETHIOPICA

EDITA

ET GLOSSARIO EXPLANATA

AUGUSTO DILLMANN

PHIL. ET THEOL. DR., HUIUSQUE IN ACADEMIA LUDOVICIANA GISSENSI PROFESSORE P. O.

LIPSIAE,

T. O. WEIGEL.

MDCCCLXVI.

Digitized by Google

-28557-

Digitized by Google

VIRIS

SUMME VENERANDIS, AMPLISSIMIS, ERUDITISSIMIS,
THEOLOGIAE DOCTORIBUS ET IN ACADEMIA LIPSIENSI
PROFESSORIBUS PUBLICIS ORDINARIIS

FRIDERICO TUCH,
CAROLO FRIDERICO AUGUSTO KAHNIS,
BRUNONI BRÜCKNER,
CHRISTOPHORO ERNESTO LUTHARDT,
RUDOLPHO ANGER,
GOTTHARDO VICTORI LECHLER,

Digitized by Google

DELATOS SIBI NUPER

SUMMOS IN THEOLOGIA HONORES

OFFICII REVERENTIAE ET GRATI ANIMI SIGNIFICATIONE

REMUNERATURUS

HUNC LIBRUM

D. D. D.

AUCTOR.

Digitized by Google

PRAEFATIO.

Chrestomathiam edituri sumus quae et juvenibus Geez linguam addiscentibus et viris doctioribus nova quaedam studiorum adjumenta praebere possit. Ea continentur specimina literarum Aethiopicarum inedita, varii generis, neque indigna quae arte typographica divulgata pluribus tam philologis quam theologis innotescant et legantur. Plurima eorum ex aliis linguis in Geez translata sunt et stylum sive Graecum sive Arabicum redolent, pauciora in Abyssinia ipsa composita sunt; alia antiquitatis Christianae monumenta sunt satis memorabilia, alia sermonis et ingenii quo Abyssini medio aevo exeunte utebantur documenta; alia plana aperta emendata, alia difficiliora, nonnumquam corrupta et criticae quoque arti exercendae idonea.

Primum ducunt agmen specimina quaedam orationis historicae, videlicet liber Baruchi apocryphus et narratiunculae de viris sanctis, quae, quamquam ad interpretandum faciliores, tamen cum aetate et dicendi genere inferiores sint, post librum Baruchi collocandae videbantur.

Digitized by Google

1) *Liber Baruchi*, cui inscriptum est: „Reliqua verborum Baruchi, haud apocrypha, quae ad tempus quo in Babylonia captivi erant pertinent", unum est e scriptorum pseudepigraphorum numero quibus Abyssini gaudent. Reperitur in omnibus [1] Bibliorum Aethiopicorum voluminibus manu exaratis, scriptis Jeremiae annexus. Libro enim vaticiniorum Jeremiae appingere solent a) librum Baruchi illum qui Graece apud LXX exstat, quamquam breviorem et in compendium quasi redactum, b) Threnos, c) Epistolam Jeremiae apocryphum secundum LXX, d) fragmentum prophetiae pusillum, manifesto confictum, quo verba Matthaei Cap. XXVII, 9 ab errore liberentur,[2] e) Reliqua verborum Baruchi seu hunc ipsum librum de quo hic loquimur. Ei subscriptum est: ወትሩፋት ፡ ነገሩ ፡ ለኤርምያስ ፡ ነዋ ፡ ጽሕፍት ፡ ውስተ ፡ መጽሐፈ ፡ ባሮክ ፡, deinde: ተፈጸመ ፡ በዝየ ፡ መጽሐፈ ፡ ባሮክ ፡ ወትሩፋት ፡ ነገሩ ፡ ለኤርምያስ ። Hunc librum non in Abyssinia compositum sed cum caeteris Bibliorum scriptis e Graeca lingua translatum esse, cum e stylo et orationis genere et argumento, tum e loco quem inter libros sacros obtinet ultro elucet. Ejus notitiam quandam publicam fecimus anno 1860 in Herzog

---

[1] exceptis Brucianis; J. Bruce enim Britannus nimio ecclesiae suae zelo praestrictus mirae illi scriptorum apocryphorum despicientiae eo usque indulgebat, ut ne unum quidem a suis librariis Abyssinis transcribendum curaret.

[2] Quod cum brevissimum sit, hic apponere liceat: ትንቢት ፡ ዘኤርምያስ ፡ ወይቤሎ ፡ ኤርምያስ ፡ ለፋክሶር ፡ ከማሁ ፡ አንትሙሰ ፡ በሑሉ ፡ መዋዕሊ ከሙ ፡ ትትቃረንዋ ፡ ለጽድቅ ፡ ምስለ ፡ አበዊክሙ ፡ ወደቂቆክሙኒ ፡ እለ ፡ ይመጽኡ ፡ እምድኅሬክሙ ። ወእሙንቱሰ ፡ ይገብሩ ፡ ኀጢአተ ፡ ምንትኑ ፡ ፈድፋደ ፡ እምኔክሙ ። እሙንቱ ፡ ይሠይጥዎ ፡ ለዘ ፡ አልቦ ፡ ሜጥ ፡ ወያሐምምዎ ፡ ለዘ ፡ ይፈውስ ፡ ሕማማተ ፡ ወይኴንንዎ ፡ ለዘ ፡ ይሰሪ ፡ ኀጢአተ ፡ ወይነሥኡ ፡ ፵ ብሩረ ፡ ሜጦ ፡ ለክቡር ፡ ዘይሠይጥዎ ፡ ደቂቀ ፡ እስራኤል ፡ ወይሁብዎ ፡ ለውእቱ ፡ ብሩር ፡ ውስተ ፡ ዐጸደ ፡ ለብሔዊ ፤ በከመ ፡ አዘዘኒ ፡

Digitized by Google

Realencyclopädie für proteſtantiſche Theologie und Kirche Bd. XII p. 314. Fabulae quae in eo expromuntur aliae quidem etiam aliis in libris tam Judaicis quam Christianis (ut in 2 Macc. 2, maxime in Epistola illa Baruchi apocrypha quae Syriace in Polyglottis Parisiensibus et Londinensibus edita est) quamquam non plane eaedem inveniuntur; aliae (ut narratiuncula de Ebedmelech) singulares videntur; permulta autem quae ibi perhibentur (ex. gr. de Barucho in vicinitate Hierosolymorum et Jeremia in Babylonia per totum exsilii Babylonici tempus superstite, de Jeremia cum exsulibus in patriam redeunte et connubia Judaeorum cum peregrinis juncta impugnante, denique martyrium in Palaestina subeunte, de Samaritarum origine, al.) veritati historicae tam vehementer repugnant, ut auctorem non possimus non suspicari satis rudem et commentorum vanorum magis quam rerum sacrarum peritum. Eum Christi religioni addictum fuisse non est quod uberius exponamus. Etiam quid in libello suo compilando sibi proposuerit, haud dubium videtur. Nam sicut in antiqua ecclesia multis Veteris Testamenti viris et vatibus scripta pseudepigrapha supponebantur (vid. Herzog l. c. p. 312 — 319), quibus sive dogmata sive commenta inferioris aetatis confirmarentur

---

እግዚአብሔር፡ከማሁ፡እንብብ ። ወበእንተዝ፡ይወርድ፡ላዕሌሆሙ፡ኵነኔ፡ወመ-ስናን፡እስከ፡ለዓለም፡ወላዕለ፡ውሉዶሙ፡እስከ፡ድኅረሆሙ፡እስመ፡ከዐዉ፡ደመ፡ንጹሐ፡ውስተ፡ኵነኔ፡ i. e. Prophetia Jeremiae. Et dixit Jeremias ad Paschur ita: vos autem omnibus diebus vestris repugnatis veritati cum patribus vestris et filiis vestris qui post vos venturi sunt. Ii autem peccatum facient magis reprobandum quam vos: ii vendent eum cujus nullum est pretium, et dolore afficient eum qui dolores sanaturus est, et condemnabunt eum qui peccatum remissurus est, et accipient triginta argenteos, pretium honorati, quem venditurus sunt filii Israëlis, et dabunt istam pecuniam in agrum figuli. Sicut me jussit Dominus, ita loquor. Et propterea demittetur super eos judicium et perditio usque in aeternum et super filios eorum usque post eos, quia in judicio sanguinem innocentem effuderunt."

Digitized by Google

et in ipsa Christianismi incunabula referrentur, ita noster quoque auctor quaequae sua aetate vel sua in patria de Jeremia ejusque sociis ficta circumferebantur literis consignare et Jeremiae quoque praedicta in Jesum Christum magis aperta et perspicua, quam quae in Vetere Testamento legerentur, subjicere voluit. Baruchum autem, Jeremiae scribam, quod auctorem libri finxit, satis consentaneum erat: nam Jeremias, qui in ipso vaticinio praenuntiando lapidibus obrutus esse dicitur, sua verba quomodo conscribere potuisset? Sed aetatem libri difficilius erit accurate definire. Quamquam cum in eo alius libri pseudepigraphi, qui Ascensio, rectius Visio Isaiae inscriptus est, certe quinque ejus capitum priorum diserta habeatur ratio (p. 15), ejusque ut tota indoles ita singula verba (ex. gr. Dilectus, quo nomine Messias significatur) illi assimilata sint, nos quidem eum Visione Isaiae inferiorem et ad saeculum tertium vel quartum referendum esse censemus. — Libellum exscripsimus e tribus codicibus manuscriptis 1) A sive cod. Abbadiano XXXV; 2) B sive cod. Abbadiano LV; 3) C sive cod. Francofurtensi quo scripta Jeremiae continentur. — De loco p. 14 l. 9 et 10 hic annotare juvat, numerum 303 vel 330 vel 333 (cfr. numerum 332 in Asc. Jes. 4, 14), etiamsi singularum hebdomadum dies septingenos statueris, cum solito temporum computo haud quadrare, neque emendatione nostra, qua 30003 simplices dierum hebdomades substituuntur, multum profici.

2) Narratiunculae *de Viris Sanctis* septem sumtae sunt e Synaxariorum Aethiopicorum codice Tubingensi. Quinta (de Salâmâ) et septima (de Tacla-Haimânôt) collatae sunt cum libro qui inscriptus est Viaggio e Missione Cattolica fra i Mensâ i Bogos e gli Habab, di Giuseppe Sapeto, Rom. 1857, ubi eaedem, e codice msc. alio petitae, typis impressae sunt; sexta autem (de Jared) cum apographo eo, quod quondam Oxonii e codice Bodleiano in nostrum usum fe-

Digitized by Google

cimus, comparata est. Primae earum (de Melchisedec) exponendae consuli possunt „das chriſtliche Adambuch des Morgenlandes“ in Ewald Jahrbuch der bibliſchen Wiſſenſchaft Vol. V 1853 et Clemens Aethiopicus Msc., ubi eaedem fabulae uberius narrantur. Synaxaria cum e sermone Arabico translata sint, stylus totius operis ad Arabismum vergit, etiam earum illius partium quae ad viros Abyssinos pertinent.

3) Quae sequuntur *Sententiae*, intellectu satis faciles, orationis philosophicae ejusdemque arabizantis specimen exhibent. Excerptae sunt e መጽሐፈ፡ፈለስፋ፡ጠቢባን፡ seu „libro philosophorum“, qui ex Arabica lingua translatus collectaneas continet philosophorum, physicorum aliorumque virorum sententias, sapienter vel lepide et facete dictas. Usum fecimus non codicis illius chartacei Tubingensis qui nobis in elaborando lexico nostro praesto fuerat, sed melioris membranacei Francofurtensis (quem Rüppell in suo libro Reiſe in Abyſſinien Bd. II. p. 409 parum recte descripsit) nitidi, 110 foliorum, in binis columnis bene exarati, in quo singulae sententiae adscriptis numeris et rubricatis verbis initialibus signatae sunt. Quos sententiarum numeros in chrestomathia quoque adjecimus, ut quicumque voluerit eas cum codice ipso conferre possit. Caeterum iste codex multis in lectionibus a Tubingensi differt.

Has Sententias excipiunt quaedam Liturgica, eleganter conscripta et satis antiqua, sc. Preces officii matutini et Oratio eucharistica.

4) *Preces officii matutini* cum e libro ኪዳን፡ዘእግዚእነ፡ኢየሱስ፡ክርስቶስ፡ haustae sunt, et ipsae ኪዳን፡ዘነግህ፡ „testamentum horae matutinae“ appellari solent et in permultis codicibus transcriptae reperiuntur. Eorum usi sumus tribus, qui in Museo Britannico asservantur, sc. 1) A sive Cod. LXX; 2) B sive Cod. XXI; 3) C sive Cod. XX.

Digitized by Google

5) *Oratio eucharistica Joannis Chrysostomi* suppeditata est codice Bodleiano Oxoniensi XVII. Aliae hujus generis orationes typis editae sunt in Novo Testamento Aeth., Romae impresso, et in J. Ludolfi Comment. ad Histor. Aeth. De iis diligenter disputavit Renaudot in Collectione Liturgiarum Orientalium. Par. 1716.

6) *Regulas Pachomii* exscripsimus e codice Abbadiano CLXXIV (eodem e quo nuper liber Hermae editus est) eumque siglo A notavimus; pars earum tertia (p. 63—69) continetur etiam in codice Musei Britannici XVIII f. 139—146, cujus apographum, siglo B insignitum, comparavimus. Regulae constant tribus partibus quae quamvis origine diversae sint, tamen in libro Msc. uno tenore conscriptae sunt. Earum prima perantiquum est monumentum quod etiamnum Graece exstat in Palladii historia Lausiaca C. XXXIX et XL; pars secunda Graece typis nondum impressa est, sed manuscripta invenitur in codice quodam Florentino, ejusque versionem Latinam invenies in Actis Sanctorum (Venet. 1738) sub die XIV^{a} Maii p. 346 et 347; partis tertiae, recentioris utique sed scite compositae, archetypum nos quidem reperire non potuimus. Harum regularum partes duae priores etsi passim corruptae et mancae sunt, tamen a nobis impetrare nequivimus, ut monumentum tam rarum e nostra anecdoton collectione excluderemus. Sed ne lectores in illis locis haererent, lectiones Graecas vel Latinas, e quibus emendare licet, in annotationibus subjiciendas esse censuimus.

7) *Epistolae* et 8) *Homiliae* omnes continentur libro Cyrilli Aethiopico, cujus exemplaribus usi sumus duobus, videlicet B i. e. Tubingensi et A i. e. Londinensi illo, quod quondam in bibliotheca Societatis Indiae orientali imperantis repositum erat. Epistolae nec non Severi, Juvenalis, Eusebii, Theodoti, Firmi homiliae ad concilium Ephesi a. 431 habitum pertinent. Epistola utraque, sc. Joannis Antiocheni ad Cyrillum Alexandrinum et Cyrilli Al. per

Digitized by Google

Paulum Emesae episcopum ad Joannem Ant. missa, Graece exstat in Sacrorum Conciliorum Nova Collectione a Mansi edita tom. V c. 289 — 292 et 301 — 309. At homiliae octo quas selegimus omnes, quamquam et ipsae e Graeco in Geez versae, quantum nos quidem scimus, Graece nondum typis editae sunt. Et epistolae et homiliae intellectu quidem difficiliores, sed orationis genere purissimo et antiquissimo insignes sunt et dignae, quae a viris Aethiopicae linguae studiosis pertractentur. Ex iisdem scriptorum quae ad theologiam dogmaticam et exegeticam pertinent stylum addiscere licet. Homilias Severiani et Cyrilli, cum magis apertae et ad exponendum faciliores sint, contra auctoritatem codicum ante caeteras posuimus.

In chrestomathia in qua varia literarum genera exemplis illustranda sint poësis deesse nequit. Ejus species apud Aethiopes sunt duae: alia constat carminibus quae fere omnia in res sacras vel personas sanctas dicta sunt, alia hymnis et antiphonis quae praeter psalmos vel psalmis intermixtae diebus festis in aedibus sacris cantari solebant. Haec Aethiopibus prius exculta fuisse videtur quam illa; certe carmina quotquot supersunt linguae sunt documenta degeneris, non nativae illius quae in ore populi quondam viva erat, sed facticiae cujusdam et ornatae, quae ultimis medii aevi saeculis in scholis literatorum efficta nonnisi ad libros conscribendos usurpata erat.

9) E *Carminibus* selegimus praestantiora quaedam et quae Abyssinis ipsis maxime sunt in deliciis, quamquam ab ea quae nostrae artis poëticae legibus praecipitur elegantia et venustate longe aliena. Carmen primum, Tabîba Tabîbân inscriptum, centuria [1] versuum seu stropharum constat, in quibus Deus ex historia

[1] Numerus 102 quem in lexico nostro c. XI statuimus, errore nititur,

Digitized by Google

biblica et ex fabulis apud auctores librorum apocryphorum et in ecclesia antiqua obviis laudatur. Depromptum est e codice Bodleiano Oxoniensi XVIII f. 1 — 34 = A, cui collati sunt B i. e. codex Musei Britannici LVI f. 5 — 46 et C = codex ejusdem LVII f. 3 — 25. Secundo, Mâchbara Me'manân, communio sacramenti altaris celebratur; nobis suppeditatum est codicibus duobus, sc. A seu Bodleiano XVIII f. 35 — 42 et B seu Musei Brit. LVII f. 37 — 41. Tertio, Malke'a Mariam, exemplum exhibetur eorum poëmatum, in quibus per singulos versus singula Sanctorum membra vel virtutes laudari solent, quibusque prae ceteris gaudent; transscriptum est ex A i. e. codice Bodl. XVIII f. 47 — 62 et collatum cum B i. e. codice Mus. Brit. LVII f. 44 — 56. Quartum et quintum, quae ad aliud genus rhythmicum pertinent, sumsimus e codice Bodleiano XVIII f. 62 — 63 et f. 34 — 35.

10) *Antiphonarum* quae in libris መዋሥእት፡ vel ድጓ፡ inscriptis continentur hucusque nulla typis edita est. At cum pretiosissimis literarum Aethiopicarum monumentis annumerandae sint, earum quoque specimen addere placuit, quo eruditorum animi ad illum ecclesiae Abyssinicae thesaurum adverterentnr. Selegimus primam, transscriptam e Deguâ quod Londini in bibliotheca Societatis ad Biblia sacra in Britannia et apud exteras gentes evulganda institutae asservatur, eamque, exceptis locis paucis qui insani videbantur, totam exhibuimus. Notas musicas, quibus singula singulorum hymnorum verba in hymnologiis Msc. munita esse solent, omisimus: neque enim quid singulae valeant adhuc explanatum est, neque typographica subsidia nostra ad eas imitandas sufficiunt. Voces

---

inde orto, quod in apographo nostro versuum numeros adscribentes lapsu calami a numero 47 ad numerum 50 progressi sumus. Cujus erroris veniam petimus.

Digitized by Google

autem technicas quae multae ibi occurrunt, vel sigla, quamquam et ipsa nondum satis explicari possunt, praetermittere noluimus. Verba lineis subnotatis distincta in codice Msc. rubro colore delineata sunt.

Haec hactenus. *Glossarium* adjectum ita institutum est, ut iis qui lexicon non possident inopiam quodammodo supplere possit. Quare in eo non illae tantum voces et formae, quae in chrestomathia leguntur, receptae sunt, sed etiam alia vocabula usitatissima et notatu dignissima nec non radices fere omnes recensentur. Sed ne liber ultra fines propositos excresceret, significationes parcius adscripsimus, etyma autem ubique praetermisimus; quae si quis cognoscere voluerit, lexicon magnum a nobis editum adeat. Locos difficillimos in glossario invenient tirones Latine versos; aliis in locis, ubi vis verborum obscurior videri possit, acumini discentium in glossario ita subventum est, ut significationes illis verbis convenientes numeris paginarum et linearum annotatis insignirentur. Pauca quaedam vocabula, ut ሐመሰ፡, ኳሂላ፡, ዝዕላ፡, in glossario accuratius exposuimus quam in lexico.

Denique de rebus *grammaticis* pauca sunt monenda. Bis in hac chrestomathia legitur Imperfecti forma ይንጠላዕ፡ p. 51 et 133; eam a ተንጠልወ፡ i. e. Passivo stirpis quintae (አንጠልወ፡) derivatam et e ይትንጠላዕ፡ transformatam esse, in glossario annotavimus, unde suppleas, quae in gramm. § 87 et 100 de hac Passivi forma perraro obvia exposita sunt. Praeterea quae in gramm. § 185 p. 364 de statu nominis constructo praecepta sunt dupliciter emendanda sunt. Primo enim cum in lectione phrasis በቍዔ፡ጸጋዊ፡መንፈስ፡ ቅዱስ፡ (pro በቍዔ፡መንፈስ፡ቅዱስ፡ወጸጋዊሁ፡) p. 47 l. 5 et ጎ ታሚ፡መራሔ፡ሕይወት፡ p. 48 l. 16 omnes codices consentiant, nos quidem non amplius dubitamus, quin etiam in Geez sermone, sicut in Hebraico (Ewald ausführliches Lehrbuch der hebr. Sprache 1863

Digitized by Google

§ 289, c), inter nomen determinatum et determinans aliud interponi potuerit, quod determinati tamquam permutativum sit. Deinde id quod jam J. Ludolfus in sua grammatica asseruerat, nos autem, quia exemplo nobis nondum probatum erat, in nostra grammatica (l. c. annot. 1) negavimus, verum esse ex duobus chrestomathiae locis apparet, licentiam dico, qua sumta poëtae nomen determinans ante nomen determinatum et in statu constructo positum collocare haud dubitant: exempla inveniuntur p. 36 l. 9 et p. 147 l. 10 (at locus p. 137 l. 18 inde exponitur, quod ዑቃቤ፡ vim Infinitivi habet). Denique monere velimus, legem in gramm. § 189, 3, a praeceptam, e qua Subjecto nomen in Accusativo apponere licet, multis chrestomathiae exemplis firmari, ut p. 50. 88. 99 al.

Dabam Gissae Cattorum
die IX Octobris MDCCCLXV.

A. Dillmann.

Digitized by Google

1. Liber Baruch.

ተረፈ፡ነገር፡ዘባሮክ፡ዘኢክን፡ጎቡአ፡ዘአመ፡ይፄወጢ[1]፡በቢሎን።

ወክን፡ሶበ፡ፄወሙ፡ለደቂቀ፡እስራኤል፡ንጉሠ፡ከላዴዎን፡ነበበ፡እግዚአብሔር፡ለኤርምያስ፡ወይቤሎ፡ኤርምያስ፡ጎሩይየ፡ተንሥእ፡ወፃእ፡እምዛቲ፡ሀገር፡አንተ፡ወባሮክ፡እስመ፡ሀሎኩ፡አማስና፡እምብዝኀ፡ጎጠኢቶሙ፡ለእለ፡ይኑብሩ፡ውስቴታ፤ እስመ፡ጸሎትከኒ፡ከመ፡ዐምድ፡ጽኑዕ፡በግእከለ፡ሀገር፡ወከመ፡ቅጽር፡ዘአድግስ፡ዐውዳ[2]፤ ወይእዜኒ፡ተንሥኡ፡ወሖሩ፡ወፃኡ፡ዘእንበለ፡ይምጻእ፡ጎይለ፡ከላዴዎን፡ወይዑዳ፡ለሀገር። ወነበበ፡ኤርምያስ፡እንዘ፡ይብል፡አስተበቍዐከ፡እግዚእየ፡አዝዘ፡ለንብርከ፡ከመ፡ይትናገር፡ቅድሜከ፡ወይቤሎ፡እግዚአብሔር፡ንብብ፡ጎሩይየ፡ኤርምያስ። ወነበበ፡ኤርምያስ፡ወይቤ፡እግዚኦ፡ዘኮሎ፡ትእኅዝ፡ትሜጡኑ፡ዛተ፡ሀገረ፡ጎሪተ፡ውስተ፡እደሆሙ፡ለከላዴዎን፡ከመ፡ይዘኅር፡ንጉሥ፡ምስለ፡ሕዝቢሁ፡ወይበል፡ተኅየልኩ፡ውእተ[3]፡ሀገረ[3]፡ዘአምላክ፤ ሖሰ፡እግዚኦ፡እመሰ፡ፈቀድከ፡ውእቱ፡በእዴከ፡ታግዕና። ወይቤሎ፡እግዚእ፡ለኤርምያስ፡እስመ፡ጎሩይየ፡አንተ፡ተንሥእ፡ወፃኡ፡አንተ፡ወባሮክ፡እስመ፡ፀሎኩ፡አማስና፡በጎጠኢቶሙ፡ለእለ፡ይኑብሩ፡ውስቴታ፤ ወኢንጉሥ፡ወኢጎይለ፡ዚአሁ፡ኢይክል፡በዊአ፡ውስተ፡ሀገር፡ለእመ፡አነ፡ኢቀደምኩ፡ወኢያርኀውኩ፡አናቅጸ፤

---

[1] ፄወጢ፡ BC. [2] Jer. 1, 18. 15, 20. [3] ውስተ፡ሀገር፡ BC.

Digitized by Google

ተንሥእ ፡ ይእዜኒ ፡ ወሖር ፡ ኀበ ፡ ባሮክ ፡ ወዜንዎ ፡ ዘንተ ፡ ነገረ ፤ ወተንሢአ
ክሙ ፡ ሶበ ፡ ኮነ ፡ ስድስቱ ፡ ሰዓት ፡ ዘሌሊት ፡ ነው ፡ ውስተ ፡ ቅጽረ ፡ ሀገር ፡ ወ
አነ ፡ አርእየክሙ ፡ ወለእመ ፡ አነ ፡ ኢቀደምኩ ፡ አማስኖታ ፡ ለሀገር ፡ ኢይ
ክሉ ፡ በዊኦታ ። ወዘንተ ፡ ብሂሎ ፡ እግዚእ ፡ ጎለፈ ፡ እምኀበ ፡ ኤርምያስ ።
ወኤርምያስ ፡ ሶቤሃ ፡ ሠጠጠ ፡ አልባሲሁ ፡ ወወደየ ፡ ሐመደ ፡ ዲበ ፡ ርእሱ ፡
ወቦአ ፡ ውስተ ፡ ቤተ ፡ መቅደስ ። ወርእዮ[1] ፡ ባሮክ ፡ ለኤርምያስ ፡ እንዘ ፡ ም
ሉእ ፡ መሬተ ፡ ዲበ ፡ ርእሱ ፡ ወአልባሲሁኒ ፡ ሥጡጥ ፡ ጸርጎ ፡ በዐቢይ ፡ ቃል ፡
እንዘ ፡ ይብል ፡ አቡየ ፡ ኤርምያስ ፡ ምንት ፡ ኮንከ ፡ ወአየ ፡ ኀጢአተ ፡ ገብሩ ፡
ሕዝብ ። እስመ ፡ ሶበ ፡ ይኤብሱ ፡ ሕዝብ ፡ የሐዝን ፡ ኤርምያስ ፡ ወይወዲ ፡
ሐመደ ፡ ዲበ ፡ ርእሱ ፡ ወይጼሊ ፡ በእንተ ፡ ሕዝብ ፡ እስከ ፡ ይትኀደግ ፡ ሎሙ ፡
አበሳሆሙ ፡ ለሕዝብ ። ወተስእሎ ፡ ባሮክ ፡ እንዘ ፡ ይብል ፡ አቡየ ፡ ኤርም
ያስ ፡ ምንት ፡ ኮንከ ፡ ወምንት ፡ ኮኑ ፡ ሕዝብ ። ወይቤሎ ፡ ኤርምያስ ፡ ዕቀብ ፡
ከመ ፡ ኢንሥጥ[2] ፡ አልባሲነ[2] ፡ አላ ፡ ንሥጥ ፡ አልባቢነ[3] ፡ ወኢንደይ ፡
ማየ ፡ ውስተ ፡ ምዕቃላት ፡ ከመ ፡ ንብኪ ፡ ርቱዐ ፡ እስከ ፡ ንመልአሙ ፡ አን
ብዐ ፡ እስመ ፡ እምይእዜ ፡ ኢይምሕርዎ ፡ ለዝ ፡ ሕዝብ ። ወይቤ ፡ ባሮክ ፡ አ
ቡየ ፡ ኤርምያስ ፡ ምንት ፡ ኮንከ ፤ ወይቤሎ ፡ ኤርምያስ ፡ እስመ ፡ አምላክ ፡ ይ
ሜጥዋ ፡ ለሀገር ፡ ውስተ ፡ እዴሁ ፡ ለንጉሠ ፡ ከላዴዎን ፡ እስመ ፡ ይዜውዎሙ ፡
ለሕዝብ ፡ በእኪት ። ወሰሚዖ ፡ ዘንተ ፡ ኮሎ ፡ ባሮክ ፡ ሠጠጠ ፡ አልባሲሁ ፡
ወይቤ ፡ አቡየ ፡ ኤርምያስ ፡ ምንት ፡ ለአኩ ፡ ለከ ። ወይቤሎ ፡ ኤርምያስ ፡ ጽ
ናሕ ፡ ምስሌየ ፡ እስከ ፡ ስድስቱ ፡ ሰዐት ፡ ዘሌሊት ፡ ከመ ፡ ታእምር ፡ ዘአማን ፡
ነገር ። ወነበሩ ፡ ቤተ ፡ መቅደስ ፡ እንዘ ፡ ይበክዩ ። ወሶበ ፡ ኮነ ፡ ስድስቱ ፡ ሰ
ዐት ፡ ዘሌሊት ፡ ዘይቤሎ ፡ እግዚእ ፡ ለኤርምያስ ፡ ከመ ፡ ይግእ ፡ ምስለ ፡ ባ
ሮክ ፡ ወበጽሑ ፡ ውስተ ፡ ቅጽረ ፡ ሀገር ፡ ወነበሩ ፡ እንዘ ፡ ይጸንሑ ። ወከነ ፡
ቃለ ፡ ቀርን ፡ ወወፅኡ ፡ መላእክት ፡ እምሰማይ ፡ ወበእደዊሆሙ ፡ ይጸውሩ ፡
ብርሃናተ ፡ እሳት ፡ ወቆሙ ፡ ውስተ ፡ ቅጽረ ፡ ሀገር ። ወሶቤሃ ፡[4] ኤርምያስ ፡

---

[1] ወርኢዮ ፡ A. [2] ኢትሥጥ ፡ አልባሲክ ፡ A, nec non C per emend. [3] Joel 2, 13. [4] ወሶበ ፡ ርእይዎሙ ፡ BC.

Digitized by Google

ወባሮክ፡ በከዩ፡ እንዘ፡ ይብሉ፡ እስመ፡ ይእዜ፡ አእመርነ፡ ከመ፡ አማን፡ ነገር ። ወአስተብቍዖሙ፡ ኤርምያስ፡ ለመላእክት፡ እንዘ፡ ይብል፡ አስተ በቍዐክሙ፡ ኵሉ፡ ኢታህጕሉ፡ ሀገረ፡ እስከ፡ እስእሉ፡ ለእግዚአብሔር፡ አሐተ፡ ነገረ፤ ወነበቦሙ፡ እግዚእ፡ ለመላእክት፡ እንዘ፡ ይብል፡ ኢታህ ጕሉ፡ ሀገረ፡ እስከ፡ እትናገር፡ ምስለ፡ ኤርምያስ፡ ኅሩይየ ። ወሶቤሃ፡ ተና ገረ፡ ኤርምያስ፡ እንዘ፡ ይብል፡ አስተበቍዐከ፡ እግዚእየ፡ አዝዝ፡ ሊተ፡ ከመ፡ እትናገር፡ ምስሌከ፤ ወይቤሉ፡ ንብብ፡ ኅሩይየ፡ ኤርምያስ፡ ዘትፈ ቅድ ። ወይቤሉ፡ ኤርምያስ፡ ናሁ፡ ይእዜ፡ አእመርነ፡ እግዚእየ፡ ከመ፡ ትሜጥዋ፡ ለሀገር፡ ውስተ፡ እደ፡ ጸላእታ፡ ወይነሥኣ፡ ሕዝብ፡ ዘእምባቢ ሎን፤ ወምንተ፡ ትፈቅድ፡ ከመ፡[1] እግበር፡ ቅድስተ፡ ቅኔነ፡ በኅቡእ፡ ዘንት ቀነይ፡ ወምንተ፡ ትፈቅድ፡[1] እግበር፡ ዲቤሆሙ ። ወይቤሉ፡ እግዚእ፡ ንሥ አሙ፡ ወመጥዋ፡ ለምድር፡ ወለቤተ፡[2] መቅደስ፡ እንዘ፡ ትብል፡ ወአንቲኒ፡ ምድር፡ ስምዒ፡ ቃለ፡ ፈጣሪኪ፡ ዘፈጠረኪ፡ በኀይለ፡ ማያት፡ ዘኅተመኪ፡ በ፯ ማኅተምት፡ ተመጠዊ፡ ሥነኪ፡ ወፅቀቢ፡ ንዋየ፡ ቅኔኪ፡ እስከ፡ ምጽ አቱ፡ ለፍቁር ። ወነበበ፡ ኤርምያስ፡ ወይቤ፡ አስተበቍዐከ፡ እግዚእየ፡ አ ርእየኒ፡ ዘእገብር፡ ለአቤሜሌክ፡[3] ኢትዮጵያዊ፡ ዘውእቱ፡ ብዙኀ፡ ዐቀ ቦሙ፡ ለሕዝብ፡ ወለገብርከኒ፡ ኤርምያስ፡ ፈድፋደ፡ እምኵሉ፡ ሰብአ፡ ሀ ገር፡ ወውእቱ፡ አውፅአኒ፡ እምውስተ፡ ዐዘቅተ፡ ዐምዐም፡ ወኢይፈቅድ፡ ሎቱ፡ ይርአይ፡ ሙስናሃ፡ ወሀጕላ፡ ለሀገር፡ ከመ፡ ኢይሕዘን ።[4] ወይቤሉ፡ እ ግዚእ፡ ለኤርምያስ፡ ፈንዎ፡ ውስተ፡ ዐጸደ፡ ወይን፡ ዘሀግሪጳስ፡ በፍኖት፡ ዘደ ብር፡ ወአነ፡ እከድኖ፡ እስከ፡ አገብአሙ፡ ለሕዝብ፡ ውስተ፡ ሀገር፤ ወአንተ፡ ኤርምያስ፡ ሖር፡ ምስለ፡ ሕዝብ፡[5] እስከ፡ ትበጽሑ፡ ምድረ፡ ባቢሎን፡ ወን በር፡ ትትኔበይ፡ ሎሙ፡ እስከ፡ አገብአሙ፡ ውስተ፡ ሀገሮሙ፤ ወለባሮክሂ፡

---

[1] Verba ከመ፡ እ"፡ ቅ"፡ ቅ"፡ በ"፡ ዘ"፡ ወ"፡ ት"፡ desunt in A; an ን ዋየ፡ ቅኔነ፡ legendum pro ቅኔነ፡ በኅቡእ፡? [2] Emendaverim በቤተ፡ [3] Jer. 38, 7 seq.; 39, 16. [4] ኢይሕዝን፡ BC. [5] Addunt ውስተ፡ ዐዘቅት፡ AC.

Digitized by Google

ጎድጎ ፡ ሀየ ፡ ውስተ ፡ ኢየሩሳሌም ። ወነገሮ ፡ እግዚእ ፡ ዘንተ ፡ ኵሎ ፡ ለኤር
ምያስ ፡ ወጎለፈ ፡ እምጎበ ፡ ኤርምያስ ፡ ውስተ ፡ ሰማይ ። ወኤርምያስ ፡ ወባ
ሮክ ፡ ፀኡ ፡ ውስተ ፡ ቤተ ፡ መቅደስ ፡ ወኵሉ ፡ ንዋየ ፡ ዘቅኔሆሙ ፡ መጠ
ውዋ ፡ ለምድር ፡ በከመ ፡ አዘዘሙ ፡ እግዚእ ፡ ወሶቤሃ ፡ ሠረቡቶ ፡ ምድር ፡ ወ
ነበሩ ፡ ክልኤሆሙ ፡ ወበከዩ ። ወበሳኒታ ፡ ጸቢሐ ፡ ፈነዎ ፡ ኤርምያስ ፡ ለአቤ
ሜሌክ ፡ እንዘ ፡ ይብል ፡ ንግእ ፡ ከረቦ ፡ ወሖር ፡ እንተ ፡ ፍኖተ ፡ ደብር ፡ ው
ስተ ፡ ዐጸደ ፡ ወይን ፡ ዘሀግሪጳስ ፡ ወአምጽእ ፡ ንስቲተ ፡ በለሰ ፡ ለድውያን ፡
ሕዝብ ፡ እስመ ፡ ትፍሥሕት ፡ እግዚእ ፡ ሀሎ ፡ ውስተ ፡ ርእስከ ፡ ወስብሐቱ ፤
ወሖረ ፡ ውእቱኒ ፡ በከመ ፡ አዘዘ ። ወበሳኒታ ፡ ጸቢሐ ፡ ጎይለ ፡ ከላዴዎን ፡ ፖ
ድዋ ፡ ለዘገር ፡ ወነፍጎ ፡ በቀርን ፡ ዐቢይ ፡ መልአክ ፡ ወይቤ ፡ ውእቱ ፡ ባኡ ፡
ጎይለ ፡ ከላዴዎን ፡ ናሁ ፡ ይትረጎው ፡ ለከሙ ፡ አናቅጽ ። ወሶቤሃ ፡ በአ ፡ ን
ጉሥ ፡ ምስለ ፡ ሰራዊቱ ፡ ወፄወዉ ፡ ኵሎ ፡ ሕዝቢ ። ወሶቤሃ ፡ ኤርምያስ ፡
ነሥአ ፡ መራጕተ ፡ ዘቤተ ፡ መቅደስ ፡ ወወፅአ ፡ አፍአ ፡ እምሀገር ፡ ወወገሮ ፡
ለዝንቱ ፡ መራጕት ፡ ቅድመ ፡ ፀሓይ ፡ እንዘ ፡ ይብል ፡ ለከ ፡[1] እብለከ ፡[1] ፀሓይ ፡
ንግእ ፡ መራጕተ ፡ ዘቤተ ፡ አምላከ ፡ ወዕቀቦሙ ፡ እስከ ፡ መዋዕል ፡ ዘይሴአ
ለከ ፡ እግዚአብሔር ፡ በእንቲአሁ ፤ እስመ ፡ ለነ ፡ ኢከነ ፡ ድልወት ፡[2] ልደትነ ፡[2]
ለፀቂቦቱ ፡ እስመ ፡ ተረክብነ ፡ ንሕነሰ ፡ እንዘ ፡ ነሐፅና ፡ ለጎጢአትነ ። ወእ
ንዘ ፡ ይብኪ ፡ ኤርምያስ ፡ ለሕዝብ ፡ አውፅእዎ ፡ እንዘ ፡ ያቴክልዎ ፡ ወነድ
እዎ ፡[3] ምስለ ፡ ሕዝብ ፡ እስከ ፡ ባቢሎን ። ወባሮክሰ ፡ ነሥአ ፡ ሐመደ ፡ ወወ
ደየ ፡ ውስተ ፡ ርእሱ ፡ ወነበረ ፡ ወአስቆቀወ ፡ ዘንተ ፡ ሰቆቃወ ፡ ወይቤ ፡ በእ
ንተ ፡ ምንት ፡ ግሰነት ፡ ኢየሩሳሌም ፡ አላ ፡ በእንተ ፡ ጎጢአቱ ፡ ለፍቁር ፡ ሕ
ዝብ ፡ ወተውህበት ፡ በእደ ፡ ጸላኢሃ ፡ በእንተ ፡ ጎጢአትነ ፡ ወዘሕዝብ ፤ አላ ፡
ከመ ፡ ኢይዘንጉ ፡ ኃጥኣን ፡ ወኢይበሉ ፡ ክህልነ ፡ ነሚአታ ፡ ለዘገረ ፡ አም
ላከ ፡ በጎይልነ ፡ ኢከነ ፡ በጽንዕከሙ ፡ ዘከህልክምዋ ፡ አላ ፡ በጎጢአትነ ፡ ተ
ውህበት ፡ ለከሙ ፤ ወአምላክነ ፡ ይምሕረነ ፡ ወያገብአነ ፡ ውስተ ፡ ሀገርነ ፡

---

[1] deest in A. [2] ድልወት ፡ ለልደትነ ፡ B, ድልወት ፡ ለተድ
ላነ ፡ C. [3] ወነድእዎሙ ፡ AB.

Digitized by Google

ወለከሙሰ፡ሕይወት፡አልቦ ፤ ብፁዓን፡እሙንቱ፡አበዊነ፡አብርሃም ፡ወ
ይስሐቅ፡ወያዕቆብ፡እስመ፡ወፅኡ፡እምዝ፡ዓለም፡ወኢርእዩ፡ሙስናሃ፡
ለዛቲ፡ሀገር ። ወእምድኅረ፡ዘንተ፡ተናገረ፡ወፅአ፡እንዘ፡ይበኪ፡ወይቤ፡
አሐዝን ፡በእንቲአኪ ፡ኢየሩሳሌም ፡ወወፅአ ፡እምሀገር ፡ወኀደረ ፡ው
ስተ፡መቃብር ፤ ወይመጽኡ፡መላእክት፡ወይዜንውዎ፡በእንተ፡ኵሉ ።

ወአቤሜሌክኒ፡አምጽአ፡በለሰ፡ጊዜ፡ቀትር፡እምኀበ፡ለአከ፡ኤር
ምያስ፡ወረከበ፡ዕፀ፡ጽፍቅተ፡ወነበረ፡ወአጽለለ፡ከመ፡ያዕርፍ፡ንስቲተ፡
ወአስመከ፡ርእሶ፡ዲበ፡ሙዳየ፡በለስ፡ወኖመ፡ስሳ፡ወስድስተ፡ዓመተ፡
ወኢነቅሀ፡እምንዋሙ ። ወእምድኅረዝ፡መዋዕል፡ተንሥአ፡ወነቅሀ፡
እምንዋሙ፡ወይቤ፡ዓዲ፡ሶበ፡ኖምኩ፡ንስቲተ፡እስመ፡ዓዲ፡ይከብደኒ፡
ርእስየ፡ወኢጥዲኩ፡[1] ንዋመ ። ወከሠተ፡ዝኩ፡ሙዳየ፡በለስ፡ወረከበ፡
ዝኩ፡በለሰ፡[2] ሐዲሳን፡ወያንጸፈጽፍ፡ሐሊቦን ። ወፈቀደ፡ይኑም፡ጸግመ፡
እስመ፡ይከብዶ፡ርእሱ፡ወኢጥዕየ፡[3] ድቃስ ፤[4] ወይቤ፡እፈረሀ፡ክመ፡ኢ
ይኑም፡ወኢይጉንዲ፡ክመ፡ኢይሐሰኒ፡አቡየ፡ኤርምያስ፡እስመ፡ጽ
ሂቆ፡ፈነወኒ፡በነግህ ፤ ወይእዜኒ፡እትነሣእ፡ወአሐውር፡እስመ፡ሞቀሰ፡
ዋዕይ፡ወአልቦ፡ሶበ፡የኀድግ፡በኵለሄ ። ወተንሥአ፡ወነሥአ፡ሙዳየ፡
በለሱ፡ወቦአ፡ውስተ፡ሀገረ፡ኢየሩሳሌም፡ወኢያእመረ፡ሀገረ፡ወኢቤቶ፡
ወይቤ፡ቡሩክ፡አንተ፡እግዚኦ፡እስመ፡ወሊይ፡ድንጋፂ፡ወረደ፡ላዕሌሁ ።
ወይቤ፡አኮኑ፡ዛቲ፡ይእቲ፡ሀገረ፡ኢየሩሳሌም ፤ ዮጊ፡እጌጊ፡እስመ፡እ
ንተ፡ፍኖተ፡ደብር፡መጸእኩ ፤ ወእመ፡አኮ፡እስመ፡ይከብደኒ፡ርእስየ፡
ወኢጥዒኩ፡[1] ንዋመ፡ወይዘነግዐኒ፡ልብየ ፤ ወእፎ፡እዜኑ፡ዘንተ፡ነገረ፡
በጎበ፡ኤርምያስ፡ዘከመ፡ተባዐደተኒ፡[5] ሀገር ። ወጎሠሠ፡ኵሉ፡ትእም
ርተ፡ዘሀሎ፡ውስተ፡ሀገር፡ከመ፡ያእምር፡ለእመኑ፡ኢየሩሳሌም፡ይእቲ ።
ወገብአ፡ካዕበ፡ውስተ፡ሀገር፡ወጎሠሠ፡ለእመቦ፡ዘያአምሮ፡ወኀዊአ ።
ወይቤ፡ቡሩክ፡አንተ፡እግዚኦ፡እስመ፡ወሊይ፡ድንጋፂ፡ወድቀ፡ላዕሌየ ፤

---

[1] ወኢጥዕይኩ፡ C, ወኢጠወይኩ፡ A. [2] በለሳተ፡ B, per emend. [3] ወኢጠወየ፡ A. [4] ድቃሰ፡ C. [5] ትትበዐደኒ፡ AC.

Digitized by Google

ወወፅአ ፡ ካዕበ ፡ እምሀገር ፡ ርሑቀ ፡ ወነበረ ፡ እንዘ ፡ የሐዝን ፡ ወእንዘ ፡ ጎበ ፡ የሐውር ፡ ኢያአምር ። ወአንበረ ፡ ዝኩ ፡ ሙዳየ ፡ በለስ ፡ ወይቤ ፡ እነብር ፡ ዝየ ፡ እስከ ፡ ያአትት ፡ እግዚአብሔር ፡ ዘንተ ፡ ሀየተ ፡[1] እምላዕሌየ ። ወእ ምድኅረዝ ፡ ነቢሮ ፡ ርእየ ፡ ብእሴ ፡ ልሂቀ ፡ የአቱ ፡ እምሐቅል ፡ ወይቤሎ ፡ አ ቤሜሌክ ፡ ለከ ፡ እብለከ ፡ አንተ ፡ ልሂቅ ፡ አይቴ ፡[2] ይእቲ ፡ ዛቲ ፡ ሀገር ፡ ወይ ቤሎ ፡ አረጋይ ፡ ኢየሩሳሌም ፡ ይእቲ ። ወይቤሎ ፡ አቤሜሌክ ፡ አይቴ ፡ ሀሎ ፡ ኤርምያስ ፡ ካህን ፡ ወበሮክ ፡ ሌዋዊ ፡ ወኩሉ ፡ ሕዝበዝ ፡ ሀገር ፡ እስመ ፡ አልቦ ፡ ዘረከብኩ ። ወይቤሎ ፡ አረጋይ ፡ አኮኑ ፡ እምዛቲ ፡ ሀገር ፡ አንተ ፤ ወ ይእዜኒ ፡ ትዜከሮ ፡[3] ለኤርምያስ ፡ ከመ ፡ ትሰአል ፡ በእንቲአሁ ፡ ዘንተ ፡ ኵሎ ፡ መዋዕለ ፡ ነቢረከ ፤ ኤርምያስሰኬ ፡ ውስተ ፡ ባቢሎን ፡ ሀሎ ፡ ምስለ ፡ ሕዝብ ፡ እስመ ፡ ተፄወወ ፡ ወተውህበ ፡ ውስተ ፡ እዴሁ ፡ ለናቡከደነጾር ፡ ን ጉሠ ፡ ፋርስ ፡ ወሖረ ፡ ሀየ ፡ ከመ ፡ ይትነበይ ፡ ሎሙ ። ወአሚሃ ፡ ሰምዐ ፡ አቤ ሜሌክ ፡ እምጎበ ፡ ውእቱ ፡ አረጋይ ፡ ወይቤሎ ፡ አቤሜሌክ ፡ ሶበ ፡ አኮ ፡ ብእሲ ፡ ልሂቅ ፡[4] አንተ ፡ እምጸወልኩከ ፡ ወእምሠሐቁ ፡ ላዕሌከ ፡ አላ ፡ ኢ ይከውን ፡ ከመ ፡ ያስተሐቅሩ ፡ ሰብአ ፡ ወብእሴ ፡[5] ልሂቀ ፤ ወሶበ ፡ አኮ ፡ ዘከመዝ ፡ እምእቤ ፡ ዘንጋፅከ ። ወበእንተሰ ፡ ዘትቤ ፡ ሕዝብ ፡ ተፄወዉ ፡ ውስተ ፡ ባቢሎን ፡ አስራብ ፡ ሰማይ ፡ ጥቀ ፡ ለእመ ፡ ወረደ ፡ ዲቤሆሙ ፡[6] ኢ ኮን ፡ ጊዜሁ ፡ ከመ ፡ ይሖሩ ፡ ውስተ ፡ ባቢሎን ፤ ወአንተሰ ፡ ትቤ ፡ ተፄወዉ ፡ ውስተ ፡ ባቢሎን ። ወአንሰ ፡ በከመ ፡ ፈነወኒ ፡ አቡየ ፡ ኤርምያስ ፡ ሖርኩ ፡ ውስተ ፡ ዐጸደ ፡ ወይን ፡ ዘሀግሪጳስ ፡ በእንተ ፡ ጎዳጥ ፡ በለስ ፡ ከመ ፡ ነሀብ ፡ ለድ ውያን ፡ እለ ፡ ውስተ ፡ ሕዝብ ። ሖርኩ ፡ ወበጸሐኩ ፡ ሀየ ፡ ወነሣእኩ ፡ ዘአዘ ዘኒ ፡ ወተመየጥኩ ፡ ወእንዘ ፡ አሐውር ፡ ረከብኩ ፡ ዕፀ ፡ ወነበርኩ ፡ ታሕቴሃ ፡ ከመ ፡ አጽልል ፡ እስመ ፡ ጊዜ ፡ ቀትር ፡ ውእቱ ፡ ወእምሀየ ፡ አስመኩ ፡ ው ስተ ፡ ሙዳየ ፡ በለስ ፡ ወኖምኩ ፡ ወነቂሀየ ፡ መልአኪ ፡ ዘጐንደይኩ ፡ ወከሠ

---

[1] ሕጸተ ፡ C per emend.; ሀየንተ ፡ A. [2] Legas አይ ፡ vel አ ይኑ ። [3] ትዜክሮ ፡ C. [4] ሶበ ፡ አኮ ፡ እመ ፡ ኢኮንከ ፡ ብእሴ ፡ ልሂቀ ፡ AB. [5] ብእሴ ፡ sine ወ, C. [6] 4 Reg. 7, 2.

Digitized by Google

ትኩ፡ ዘንተ፡ ሙዳየ፡ በለስ፡ ወረከብኩ፡ እንዘ፡ ያንጸፈጽፍ፡ ሐሊብ፡ በ
ከመ፡ ነሣእክዎሙ፡ ኀሪይየ፡ ወነዋ፡ ትብል፡ አንተሰ፡ ተፄወዉ፡ ሕዝብ፡
ውስተ፡ ባቢሎን፤ ወነዋ፡ ርኢ፡ ከመ፡ ኢጸምሀየየ፡ በለሱኒ ። ወከሠተ፡
ሎቱ፡ ሙዳየ፡ በለስ፡ ወአርአዮ፤ ወነጸረ፡ አረጋይ፡ ከመ፡ ሐዲስ፡ ውእቱ፡
በለስ፡ ወያንጸፈጽፍ፡ ሐሊቡ ። ወሶቤሃ፡ አንከረ፡ ውእቱ፡ አረጋይ፡ ወይ
ቤሎ፡ ለአቤሜሌክ፡ ጻድቅ፡ አንተ፡ ወልድየ፡ እስመ፡ ኢፈቀደ፡ አምላክ፡
ያርኢከ፡ ሙስናሃ፡ ለሀገር፡ ወአምጽአ፡ አምላክ፡ ኑዛዜ፡ ላዕሌከ፡ ወአህየ
የከ፡[1] ናሁ፡ ዮም፡ ስሳ፡ ወስድስቱ፡ ዓመት፡ ኮነ፡ እምአመ፡ ተፄወዉ፡ ሕ
ዝብ፡ ውስተ፡ ባቢሎን ። ወእመ፡ ትፈቱ፡ ታእምር፡ ወትጠይቅ፡ ወልድየ፡
ነጽር፡ ወርኢ፡ ውስተ፡ ገራውሀ፡ ከመ፡ ሠርጸ፡ አዝርእቲሃ፡ ወለበለስኒ፡
ከመ፡ ኢኮነ፡ ጊዜሁ፤ ወአእመረ፡ ከመ፡ ኢኮነ፡ ዘመኑ፡ ለዝ፡ ኵሉ ። ሶቤሃ፡
አቤሜሌክ፡ ይቤ፡ በዐቢይ፡ ቃል፡ እባርከከ፡ እግዚኦ፡ አምላኪየ፤ አም
ላክ፡ ሰማይ፡ ወምድር፤ ዕረፍቶሙ፡ ለነፍስ፡ ጻድቃን፡ በኵሉ፡ በሓውርት ።
ወይቤሎ፡ ለአረጋይ፡ አይ፡ ውእቱ፡ ዝንቱ፡ ወርኅ፡ ወይቤሎ፡ ዐሡሩ፡ ወሰ
ኑዩ፡ ለወርኅ፡ ኔሳን፡ ዘውእቱ፡ ሚያዝያ ። ወእምድኅረ፡ ዝንቱ፡ ወሀቦ፡ አ
ቤሜሌክ፡ ለዝንቱ፡ አረጋይ፡ እምዲበ፡ ዝንቱ፡ አብላስ፡ ወይቤሎ፡ አም
ላክ፡ ይምራሕከ፡ እንተ፡ ላዕሉ፡ ሀገረ፡ ኢየሩሳሌም ። ወተንሥአ፡ አቤሜ
ሌክ፡ ወወፅአ፡ አፍኣ፡ እምሀገር፡ ወጸለየ፡ ኀበ፡ እግዚአብሔር፡ ወናሁ፡
መጽአ፡ መልአክ፡ ወመርሖ፡ ኀበ፡ ባሮክ፡ ወረከቦ፡ ውስተ፡ መቃብር፡ እ
ንዘ፡ ይነብር ።

ወሶበ፡ ተኣምኑ፡ ወተባከዩ፡ በበይናቲሆሙ፡ ወተሳዐሙ፡ ወርእየ፡
በለሰ፡ ውስተ፡ ሙዳዩ፡ ወአልዐለ፡ አዕይንቲሁ፡ ውስተ፡ ሰማይ፡ ወጸለየ፡
እንዘ፡ ይብል፡ ዐቢይ፡ ውእቱ፡ አምላክ፡ ዘይሁቦሙ፡ ዐስቦሙ፡ ለጻድቃ
ኒሁ፤ ተደለዊ፡ ነፍስየ፡ ወተፈሥሒ፡ እንዘ፡ ትነግሪ፡ ለበድን፡ ዘሥጋ፡ ለ
ዴት፡ ቅዱስ፡[2] ወላሕኪ፡ ይትመየጥ፡ ውስተ፡ ብርሃን፡ ወእምድኅረዝ፡ ይ
መጽእ፡ ምእመን፡ ወያገብአኪ፡ ውስተ፡ በድንኪ፤ ሐውጺ፡ ውስተ፡

---

[1] ወአሕየወከ፡ C. [2] hic locus corruptus esse videtur.

Digitized by Google

ዘዚአኪ፡ድንግልና፡ሃይማኖት፡ወእመኒ፡ተሐይዊ፤ሐውጺ፡[1] ውስተ፡ዝ
በለስ፡ነዋ፡ስሳ፡ወስድስቱ፡ዓመት፡እምአመ፡ተቀሥሙ፡ወኢማሰኑ፡ወ
ኢጼኩ፡አላ፡ሐሊበሙ፡ያንጸፈጽፉ፡እስከ፡ይእዜ፤ከመዝ፡ይትገበር፡
ዲቤኪ፡ሥጋየ፡እስመ፡[2] ዐቀብኪ፡ትእዛዘኪ፡[3] እምኀበ፡መልአክ፡[4] ጽ
ድቅ፤[4] ዘዐቀበ፡ሙዳየ፡በለስ፡ውእቱ፡ከዕበ፡የዐቅበኪ፡በጎይለ፡ዚአሁ።
ወከመዝ፡ብሂሎ፡ባሮክ፡አውሥአ፡አቤሜሌክ፡ወይቤሎ፡ተንሥእ፡ክ
ዕበ፡ንጸሊ፡ከመ፡ያርእየነ፡እግዚእ፡ቃላተ፡ዘንጽሕፍ፡ለኤርምያስ፡ው
ስተ፡ባቢሎን፡ክድነተ፡ዘከደንኒ፡[5] ዲቤየ። ወጸለየ፡ባሮክ፡ወይቤ፡ጎይ
ልየ፡አምላክ፡እግዚእ፡ውእቱ፡ውብርሃን፡ዘይወፅእ፡አምአፋሁ፡አበ
ድር፡አስተበቍዐከ፡ወእገኒ፡ለጊሩትከ፤ዐቢይ፡ስምከ፡ወአልቦ፡ዘይክል፡
አእምሮቶ፤አፅምአ፡ጸሎተ፡ገብርክ፡ከመ፡አሙረ፡ይኩን፡[6] በልብየ፡ፈ
ቃደክ፡ለገቢር፡ወእፈኑ፡ለክህነ፡ዚአክ፡ኤርምያስ፡ውስተ፡ባቢሎን።
ወእንዘ፡ዘንተ፡ይጼሊ፡መጽአ፡መልአክ፡ወይቤሎ፡ባሮክ፡መክሬ፡ብር
ሃን፡ኢተጎሊ፡ከመ፡ትፈኑ፡አንተ፡ኀበ፡ኤርምያስ፤ጌሰመ፡በሰዐተ፡ብር
ሃን፡ይመጽእ፡ኀቤክ፡ንስር፡ወአንተ፡ለሊክ፡ሐውጽ፡በእንተ፡ኤርም
ያስ፡ወጸሐፍ፡ውስተ፡መጽሐፍ፡ወበሎሙ፡ከመዝ፡ለውሉደ፡እስራ
ኤል፡ዘይከውን፡እንግዳ፡በውስቴትከሙ፡ይትፈለጥ፡[7] እንተ፡ባሕቲቱ፡
እስከ፡ዐሠር፡ወሐሙስ፡ዕለት፡ወእምድኅረዝ፡አበውአክሙ፡ውስተ፡
ሀገር፡ይቤ፡እግዚእ፤ዘኢተፈልጠ፡በዐሠር፡ወሐሙስ፡እምባቢሎን፡
ይባእ፡ኤርምያስ፡ውስተ፡ሀገር፡ወይዝልፎሙ፡ለሰብአ፡ባቢሎን፡ይቤ፡
እግዚእ። ወዘንተ፡ብሂሎ፡መልአክ፡ኀለፈ፡እምኀቤ፡ባሮክ፡ወባሮክ፡
ፈነዎ፡እስከ፡መርሕብ፡ወአምጽአ፡ክርታሰ፡ወግየ፡ሕመት፡ወጸሐፈ፡
እንዘ፡ይብል፡....[8] ። ወተንሥአ፡ባሮክ፡ወወፅአ፡ጽሐፎ፡ከመዝ፡

---

[1] ወሐውጺ፡ AC. [2] Addunt አልብኪ፡ኀጢአት፡ወ BC.
[3] ዘተአዘዝኪ፡ C. [4] መልአክ፡ጽድቅ፡ BC, መልአክ፡ጻድቅ፡ A.
[5] Scriptum est ዘከደንክ፡ [6] እኩን፡ AC. [7] Addit እምውስቴት
ከሙ፡ B. [8] Verba epistolae, cum corrupta et manca sint, infra lineas

Digitized by Google

አመቃብር ። ወይቤሉ ፡ ንስር ፡ ባሐክ ፡[1] ባሮክ ፡ መጋቤ ፡ ሃይማኖት ፡ ወይ
ቤሉ ፡ ባሮክ ፡ እስመ ፡ ኀሩይ ፡ አንተ ፡ እምኵሉ ፡ አዕዋፈ ፡ ሰማይ ፡ ትትናገር ፤
እምብርሃነ ፡ አዕይንቲከ ፡ እሙር ፡ አንተ ፤ ወይእዜኒ ፡ አርእየኒ ፡ ምንተ ፡ ትገ
ብር ፡ በዝየ ። ወይቤሉ ፡ ንስር ፡ ተፈናኩ ፡ ዝየ ፡ ከመ ፡ ኵሉ ፡ ቃለ ፡ ዘትፈ
ቅድ ፡ ትልአክኒ ፡ ኪያየ ። ወይቤሉ ፡ ባሮክ ፡ ትክልኑ ፡ እሳንተ ፡ ነገረ ፡ አብ
ጽሐ ፡ ኀበ ፡ ኤርምያስ ፡ ውስተ ፡ ባቢሎን ፤ ወይቤሉ ፡ ንስር ፡ በእንተዝ ፡ ተፈ
ነውኩ ። ወነሥአ ፡ ባሮክ ፡ መጽሐፈ ፡ ወ፲ወ፮በለሰ ፡[2] እምዝኩ ፡ ሙጻኖ ፡
በለስ ፡ ዘአምጽአ ፡ አቤሜሌክ ፡ ወአሰረ ፡ ውስተ ፡ ክሳዱ ፡ ለንስር ። ወይ
ቤሉ ፡ ለከ ፡ እብል ፡ ንስር ፡ ንጉሦሙ ፡ ለኵሉሙ ፡ አዕዋፍ ፡ ሐር ፡ በሰላም ፡
ወበሕይወት ፤ ዜና ፡ አምጽእ ፡ ለነ ፤ ወኢትትመሰሉ ፡ ለቅዕ ፡ ዘፈነዎ ፡ ናኅ ፡

---

reponenda censebamus: በእንተ ፡ ባሮክ ፡ ገብረ ፡ አምላክ ፡ ይጽሕፍ ፡ መጽ
ሐፈ ፡ ለኤርምያስ ፡ ውስተ ፡ ዒዋ ፡ ባቢሎን ፡ ፍሥሓ ፡ ወሐሜት ፡ እስመ ፡ አ
ምላክ ፡ ኢየኀድጎ ፡ ንፃእ ፡ ሕዙናኒነ ፡ በእንተ ፡ ጽዕለት ፡ ወሙስና ፤ በእን
ተዝ ፡ አስተምሐረ ፡ እግዚእ ፡ ዲበ ፡ አንብዕነ ፡ ወተዘከረ ፡ ሥርዐተ ፡ ዘአቅ
ደመ ፡ ምስለ ፡ አበዊነ ፡ አብርሃም ፡ ይስሐቅ ፡ ወያዕቆብ ። ወፈነወ ፡ መል
አከ ፡ ኀቤየ ፡ ወነገረኒ ፡ እሳንተ ፡ ነገረ ፡ (እ" ፡ ነ" ፡ deest in A) ዘለአኩ ፡ ኀ
ቤከ ፡ እሳ ፡ እግንቱ ፡ ነገር ፡ ዘገብረ ፡ እግዚእ ፡ አምላክ ፡ አስራኤል ፡ (addit ዘ
አውፅአነ ፡ B, ዘአውፃእከነ ፡ C) እምድረ ፡ ግብጽ ፡ ዘእሳት ፡ አስመ ፡ ኢዐ
ቀብከሙ ፡ ኵሉ ፡ ጽድቃቲሁ ፡ አሳ ፡ አልዐልከሙ ፡ ልበከሙ ፡ ወአግዘፍ
ከሙ ፡ ክሳደከሙ ፡ ቅድሜሁ ፡ ወመጠወከሙ ፡ ውስተ ፡ አቶነ ፡ ባቢሎን ፡
አስመ ፡ ኢሰማዕከሙ ፡ ቃልየ ፡ ይቤ ፡ እግዚአብሔር ፡ እምአፈ ፡ ኤርምያስ ፡
ቅዱልዔሁ ። ለእለ ፡ ሰምዑ ፡ አወፅኦሙ ፡ እምባቢሎን ፡ ወኢይከውኑ ፡ ነ
ግደ ፡ እምኢየሩሳሌም ፡ በባቢሎን ። ወእመሰ ፡ ትፈቱ ፡ ታእምሮሙ ፡ (ad-
dit ወታምክሮሙ ፡ B) ፍኖቶሙ ፡ (ፍ" ፡ deest C) ፍትኖሙ ፡ (ፍት" ፡ de-
est A) በማየ ፡ ዮርዳኖስ ፡ ወዘኢይሰምዕ ፡ ይትአመር ፡ (ይ" ፡ deest AC) በተ
አምረ ፡ ዝንቱ ፡ ትእምርት ፡ ዘየዐቢ ፡ ማኅተም ። [1] ባሕክ ፡ A. [2] አ
ብላሰ ፡ C.

Digitized by Google

ወአበየ ፡ ገቢአ ፡ ዳግመ ፡ ጎቤሁ ፡ አላ ፡ ተመሰላ ፡ ለርግብ ፡ ዘሥልሰ ፡ አግብ
አት ፡ ቃለ ፡ ለናኅ ፤ ከማሁ ፡ አንተኒ ፡ ንሣእ ፡ ዘንተ ፡ ቃላተ ፡ ሠናየ ፡ ለኤርም
ያስ ፡ ወለአለ ፡ ሀለዉ ፡ ምስሌሁ ፡ እስራኤል ፡ ከመ ፡ ሠናየ ፡ ይኩንክ ፡ ወን
ሣእ ፡ ዘንተ ፡ ትፍሥሕተ ፡ ለሕዝብ ፡ ጎሩያን ፡ አምላክ ። ወእመኒ ፡ ያዱክ ፡
አዕዋፍ ፡ ኵሉ ፡ ወኵሎሙ ፡ ጸላእያኒሃ ፡ ለጽድቅ ፡ እንዘ ፡ ይፈቅዱ ፡ ይቅት
ሉክ ፡ ተባደር ፡ ወእግዚእ ፡ የሀብክ ፡ ጎይለ ፡ ወኢትትመየጥ ፡ ኢለየግን ፡ ወ
ኢለፀጋም ፡ አላ ፡ ከመ ፡ ሐጽ ፡ ዘየሐውር ፡ ርቱዐ ፡ ሐር ፡ በጎይለ ፡ አምላክ ።
ወዘንተ ፡ ብሂሎ ፡ ባሮክ ፡ ሰረረ ፡ ንስር ፡ ምስለ ፡ መጽሐፍ ፡ ወሖረ ፡ ውስተ ፡
ባቢሎን ፡ ወአዕረፈ ፡ ዲበ ፡ ዐምድ ፡ ዘአፍአ ፡ እምሀገር ፡ በመካን ፡ ዘገዳም ፡
ወጸንሐ ፡ ሀየ ፡ እስከ ፡ የጎልፍ ፡ ኤርምያስ ፡ ወባዕዳን ፡ ሕዝብ ። ወጎለፉ ፡ እ
ንተ ፡ ሀየ ፡ ከመ ፡ ይቅብሩ ፡ ብእሴ ፡ ዘሞተ ፡ እስመ ፡ ሰአሎ ፡ ኤርምያስ ፡ ለና
ቡከደነጸር ፡ እንዘ ፡ ይብል ፡ ሀቡኒ ፡ ምድረ ፡ ጎበ ፡ እቀብር ፡ እምሕዝብየ ፡ ወ
ወሀቦ ። ወእንዘ ፡ የሐውሩ ፡ ወይበክዩ ፡ ላዕለ ፡ ዘሞተ ፡ በጽሑ ፡ ቅድመ ፡
ዝኩ ፡ ንስር ፡ ወጸርጎ ፡ ንስር ፡ በዐቢይ ፡ ቃል ፡ ወይቤ ፡ ለከ ፡ እብለከ ፡ ኤርም
ያስ ፡ ጎሩየ ፡ አምላክ ፡ ሐር ፡ ወአስተጋብኦሙ ፡ ለኵሎሙ ፡ ሕዝብ ፡ ወይም
ጽኡ ፡ ዝየ ፡ ከመ ፡ ይስምዑ ፡ ሠናየ ፡ ዜና ፡ ዘአምጻእኩ ።[1] ወሶሚያ ፡ ዘንተ ፡
ሰብሐ ፡ ለእግዚአብሔር ፡ ወሶቤሃ ፡ አስተጋብኦ ፡ ኵሉ ፡ ሕዝብ ፡ ወአንስቲያ
ሆሙ ፡ ወደቂቆሙ ፡ ወፀጽሑ ፡ ጎቤ ፡ ሀሎ ፡ ንስር ። ወወረደ ፡ ዝኩ ፡ ንስር ፡
ጎበ ፡ በድን ፡ ወኬዱ ፡ ወሐይወ ፡ ወዘንተ ፡ ገብረ ፡ ከመ ፡ ይእመኑ ፡ ወአንክሩ ፡
ኵሉ ፡ ሕዝብ ፡ በእንተ ፡ ዘከነ ። ወይቤሉ ፡ ዮጊ ፡ ዝንቱ ፡ ውእቱ ፡ አምላክ ፡
ዘአስተርአዮ ፡ ለአበዊነ ፡ በገዳም ፡ ምስለ ፡ ሙሴ ፡ ወተመስለ ፡[2] በአም
ሳለ ፡ ንስር ፡ ወአስተርአየ ፡ ለነ ፡ ከመ ፡ እንተ ፡ ንስር ፡ ዐቢይ ። ወይቤሉ ፡ ን
ስር ፡ ለኤርምያስ ፡ እንዘ ፡ ይብል ፡ ነዓ ፡ ወስማዕ ፡ ዘንተ ፡ መጽሐፈ ፡ ወእን
ብብ ፡ ለሕዝብ ፡ ወአንበበ ፡ ሎሙ ። ወሶበ ፡ ሰምዑ ፡ ሕዝብ ፡ በከዩ ፡ ኵሎሙ ፡
ጎቡረ ፡ ወወደዩ ፡ ሐመደ ፡ ውስተ ፡ ርእሶሙ ፡ ወይቤልዎ ፡ ለኤርምያስ ፡ አ
ድኅንነ ፤ ምንተ ፡ ንግበር ፡ ከመ ፡ ንግበእ ፡ ውስተ ፡ ሀገርነ ። ወተንሥአ ፡ ኤር

---

[1] B addit እምኀበ ፡ ባሮክ ፡ ወአቤሜሌክ ፡ [2] ወተመሰለ ፡ C.

Digitized by Google

ምያስ፡ወይቤሎሙ፡ኵሉ፡ዘሰማዕክሙ፡ውስተ፡መጽሐፍ፡ከማሁ፡ግ
በሩ፡ወያገብአክሙ፡ውስተ፡ሀገርክሙ። ወጸሐፈ፡ኤርምያስ፡መጽሐፈ፡
ለባሮክ፡ከመዝ፡እንዘ፡ይብል፡ወልድየ፡ፍቁር፡ኢትትሀክይ፡ጸሎተ፡እ
ንዘ፡ትገኒ፡ለእምላክ፡በእንቲአነ፡ከመ፡ይምርሐነ፡ውስተ፡ፍኖትነ፡እ
ስክ፡ንወፅእ፡በትእዛዘ[1] ዝንቱ፡ንጉሥ፡ኃጥእ። ወአንተሰ፡ጽድቀ፡ረክ
ብከ፡በቅድመ፡እምላክ፡ዘኢጎደገከ፡ትምጻእ፡ምስሌነ፡ከመ፡ኢትርአይ፡
እኩየ፡ዘይትገበር፡ዲቤሆሙ፡ለሕዝብ፡በባቢሎን። በከመ፡አብ፡ዘበ፡
ውሉደ፡[2] አሐደ፡[2] ወውእቱ፡ተውህበ፡ከመ፡ይትኰነን፡ወእለ፡ሀለዉ፡
ኀበ፡አቡሁ፡እለ፡ይናዝዝዎ፡ይከድኑ፡ገጸሙ፡ከመ፡ኢይርአይዎ፡ለአ
ቡሁ፡[3] የኀክር፡በሐዘን፤ከመዝ፡ኪያከ፡ተሣሀለከ፡እምላክ፡ወኢጎደገከ፡
ትምጻእ፡በቢሎን፡ከመ፡ኢትርአይ፡[4] ምንዳቤ፡ሕዝብ። እስመ፡እም
አመ፡በጸሐነ፡ውስተ፡ዝንቱ፡ሀገር፡ኢያዕረፍነ፡እስከ፡ዮም፡እምሐዘን፡
ስሳ፡ወእድስቱ፡ዓመት፡ዮም፡እንዘ፡ንጎሥሥ፡ንርከብ፡እምሕዝብ፡ስቁ
ላን፡እምኀበ፡ናዉከደነጸር፡ንጉሥ፡እንዘ፡ይበክዩ፡ወይብሉ፡ተሣሀለነ፡
እምላክ፡ሶር፤[5] ወሶበ፡ሰማዕኩ፡ዘንተ፡ነገረ፡ሐዘንኩ፡ወበከይኩ፡ሶበ፡
ይጼውዑ፡ከልኤ፡እምላከ፡ስቁላን፡ወይብሉ፡ተሣሀለነ፤ወከዕበ፡እዜክር፡
አነ፡በዓለ፡ዘገበርነ፡በኢየሩሳሌም፡ዘእንበለ፡ንዒወው፡ወተዘኪርየ፡እገ
ብእ፡ውስተ፡ቤትየ፡እንዘ፡እጼዐር፡ወእበኪ። ወይእዜኒ፡አስተብቍዑ፡
ለእምላክነ፡በኀበ፡ሀለውክሙ፡አንተ፡ወአቤሜሌክ፡በእንተ፡ሕዝብ፡
ከመ፡ይስምዐ፡ቃልየ፡ወነገረ፡አፉየ፡ከመ፡ይፃእ፡እምኔ፡ፋርስ። ወይ
እዜኒ፡እብለከ፡ኵሉ፡መዋዕለ፡ዘነበርን፡ዝየ፡አኀዙነ፡እንዘ፡ይብሉ፡ን
ግሩነ፡ግሕሴተ፡ሐዲሰ፡[6] እመሓልዪሃ፡ለጽዮን፡መሓልየ፡[7] ዘእምላክ
ከሙ፡ወንቤሎሙ፡እፎ፡ነሐሊ፡ለከሙ፡እንዘ፡ሀሎነ፡ውስተ፡ምድረ፡
ነኪር። ከመዝ፡ጽሒፎ፡ኤርምያስ፡አሰረ፡መጽሐፎ፡ውስተ፡ክሳደ፡

---

[1] exspectaveris እምትእዛዘ፡ [2] ውሉደ፡ sine አሐደ፡ A, ወልደ፡ ዋሕድ፡ C. [3] ወአቡሆሙ፡ A. [4] ትርአይ፡ B. [5] deest in A; ሶሮት፡ C; in margine B additum est ሳሮት፡ [6] Ps. 137. [7] ግሕልየ፡ C.

Digitized by Google

ንስር፡ወይቤሎ፡ሑር፡በሰላም፡መእግዚእ፡የሐውጽ፡ላዕሌክ ። [1] ወሖረ፡ ንስር፡ወሰረረ፡ወአብጽሐ፡መጽሐፈ፡ጎበ፡ባሮክ፡ወነሢአ፡ባሮክ፡አን በበ፡መጽሐፈ፡ወበከየ፡ሶበ፡ሰምዐ፡ሕማሞ፡ለሕዝብ፡ወምንዳቤ ሆሙ ። ወኤርምያስሰ፡ነሥአ፡ውእተ፡በለሰ፡ወወሀቦሙ፡ለድውያን፡ ለእለ፡ውስተ፡ሕዝብ፡ወነበረ፡እንዘ፡ይሜህሮሙ፡ከመ፡ኢይግበሩ፡ም ግባሮሙ፡ለሕዝበ፡ባቢሎን ።

ወሶበ፡በጽሐ፡ዕለት፡በዘ፡ያወፅኦሙ፡አምላክ፡ለሕዝብ፡እምባቢ ሎን፡ወይቤሎ፡እግዚእ፡ለኤርምያስ፡ተንሥእ፡አንተ፡ወሕዝብከ፡ወ ንዑ፡ውስተ፡ዮርዳኖስ፡ወበሎሙ፡ለሕዝብ፡ይፈቅድ፡እግዚእ፡ይክ ድን፡[2] ምግባረ፡ዘሕዝበ፡ባቢሎን፤ ወለተባዕት፡ዘአውሰበ፡አንስተ፡በዲ ቤክሙ፡ወአንስትኒ፡እለ፡አውሰባ፡እምኔሆሙ፡ንፍትኖሙ፤ ወእለ፡ሰ ምዑከሰ፡አገብኦሙ፡[3] ውስተ፡ኢየሩሳሌም፡ወለእለሰ፡ኢሰምዑከ፡ኢት ጎድጎሙ፡ይባኡ፡ውስቴታ ። ወኤርምያስ፡ከመዝ፡አንበበ፡ሎሙ፡ዘንተ፡ ኵሉ፡ወአምጽአሙ፡ውስተ፡ዮርዳኖስ፡ከመ፡ይፍትኖሙ ። ወእንዘ፡ይ ነግሮሙ፡ዘንተ፡ነገረ፡ዘይቤሎ፡እግዚእ፡ናፈቁ፡እለ፡አውሰቡ፡ወኢፈ ቀዱ፡[4] ከመ፡ይስምዕዎ፡ለኤርምያስ፡ወቦ፡እለ፡ይቤልዎ፡ኢንጎድግ፡አን ስቲያን፡ለዓለም፡ንንሥአን፡ምስሌን፡ውስተ፡ሀገርን፤ ወጎለፉ፡እምዮርዳ ኖስ፡ወበጽሑ፡ውስተ፡ኢየሩሳሌም ። ወቆሙ፡ኤርምያስ፡ወባሮክ፡ወ አቤሜሌክ፡እንዘ፡ይብሉ፡ኵሉ፡ብእሲ፡ዘአውሰብ፡እምባቢሎን፡ኢይበ ውእ፡ውስተ፡ሀገርን፤ ወይቤሉ፡እለ፡አውሰቡ፡አንስተ፡ለቢጸሙ፡ተን ሥኡ፡ንግበእ፡ውስተ፡ባቢሎን፡ወጎለፉ፡ወገብኡ ። ወሶበ፡ርእይዎሙ፡ ሰብአ፡ባቢሎን፡ወፅኡ፡ከመ፡ኢይትቀበልዎሙ፡[5] ወኢጎደግዎሙ፡ ከመ፡ይባኡ፡ውስተ፡ባቢሎን፡እንዘ፡ይብሉ፡አንትሙ፡ቅድመ፡ኪያነ፡

---

[1] ላዕሌነ፡ ABC; alia manu emendatum est ላዕሌክ፡ in BC. [2] ይጎ ድግ፡ B, item C inter lineas. [3] አግብአሙ፡ A. [4] C addit ወእዘ ዘሙ፡እንዘ፡ይብል፡; eadem verba exstant in B, sed expuncta sunt. [5] ይቅትልዎሙ፡ B; ወተቀበልዎሙ፡ C, omisso ከመ፡

Digitized by Google

ጸላእክሙን፡ወበጎቡኣ፡ወየእክሙ፡እምጎቤነ፡ወበእንተ፡ዝንቱ፡ኢትበ
ውኡ፡ውስተ፡ሀገርነ፡እስመ፡ተግሐልነ፡በስመ፡አምላክነ፡ክመ፡ኪያ
ክሙ፡ወአዋልዲክሙ፡[1] ኢንትዊከፍ፡እስመ፡በጎቡኣ፡ጎለፍክሙ፡እም
ጎቤነ ። ወሰሚያሙ፡ከመዝ፡ገብኡ፡ውስተ፡ኢየሩሳሌም፡ወሐነጹ፡
ሎሙ፡አህጉረ፡ውስተ፡አድያሚሃ፡ለኢየሩሳሌም፡ወሰመይዋ፡ለዝኩ፡
ሀገር፡ሰግርያ፡ወፈነወ፡ጎቤሆሙ፡ኤርምያስ፡እንዘ፡ይብል፡ነስሑ፡ወ
ነዋ፡ይመጽኡ፡መልአከ፡ጽድቅ፡ወያገብአክሙ፡ውስተ፡መካንክሙ፡
ዘነዋኅ ።

ወነበሩ፡እንዘ፡ይትፈሥሑ፡ወይሠውዑ፡ሰዉዐ፡ዕለተ፡በእንተ፡
ሕዝብ ። ወአመ፡ዐሡር፡ዕልት፡እምዝ፡ተገብረ፡ዝንቱ፡አዕረገ፡ኤርም
ያስ፡መሥዋዕተ፡[2]ባሕቲቱ ። ወጸለየ፡ኤርምያስ፡እንዘ፡ይብል፡ቅዱስ፡
ቅዱስ፡ቅዱስ፡አንተ፡መዐዛ፡ጥዑም፡ለሰብእ፡ወብርሃን፡ዘበአማን፡ዘታ
በርህ፡ሊተ፡እስከ፡አነ፡እበጽሕ፡ቅድሜከ፤ አስተበቍዐከ፡በእንተ፡ሕዝ
ብከ፡ወእስእለከ፡በእንተ፡ቃለ፡መዐርጊር፡ዘሱራፌል፡ወበእንተ፡መዐዛ፡
ዕጣን፡ዘኪሩቤል፤ እስእለከ፡እመ፡ማሕሌታይ፡ሚካኤል፡መልአከ፡ጽ
ድቅ፡ውእቱ፡ዘያርኁ፡[3] ኢናቅጸ፡ጽድቅ፡እስከ፡ይበውኦምን፤ አስተበቍ
ዐከ፡እግዚእ፡ለዅሉ፡ወእግዚእ፡ዘዅሉ፡ይእኅዝ፡ወዅሉ፡ፈጠረ፡ዘያ
ስተርኢ፡መዘኢተወልደ፡ዘዅሉ፡ፈጸመ፡ወዅሉ፡ፍጥረት፡ጎቡኡ፡ሀሎ፡
ጎቤሁ፡ዘእንበለ፡ይትገበሩ፡በጎቡኡ ።[4] ወዘንተ፡ጸለየ፡ወፈጸሞ፡ጸሎቶ፡
ቆመ፡ኤርምያስ፡ውስተ፡ቤተ፡መቅደስ፡ወምስሌሁ፡ዅርክ፡ወአቤሜ
ሌክ፡ወከነ፡ኤርምያስ፡ክመ፡አሐዱ፡ብእሲ፡ዘወዕአ፡ነፍሱ፡እምሳዕ
ሌሁ ። ወአኬየ፡ወድቁ፡በርክ፡ወአቤሜሌክ፡ወዐውየዉ፡በዐቢይ፡ቃል፡
ወይቤሉ፡ወይ፡ለነ፡አዘኑ፡ኤርምያስ፡ክህነ፡አምላክ፡ጎለፈ፡እምኔነ ።
ወሰሚያሙ፡ከመዝ፡ሕዝብ፡ሮጹ፡ጎቤሁ፡ወረከብዎ፡ለኤርምያስ፡ው
ጹቀ፡ወምውተ፡ወበከዩ፡ወሠጠጡ፡አልባሲሆሙ፡ወወደዩ፡ሐመደ፡

---

[1] ወውሉደክሙ፡ C. [2] deest in AB; expunctum est in C, inter lineas inscriptum in B. [3] Addit ሊተ፡ B, C in margine. [4] ወጎቡኡ፡ AC.

Digitized by Google

ዲበ፡ርእሶ፡ወበከዩ፡ብክየ፡መሪረ ። ወአምድኅረ፡አስተዳለጪ፡በዘ፡ይቀብርዎ፡መጽአ፡ቃል፡ዘይብል፡ኢትግንዝዎ ፤ ሕያው፡ውእቱ፡ወነ ፍሱ፡ትገብእ፡ዲበ፡ሥጋሁ፡ጸግመ ። ወሰሚያሙ፡ዘንተ፡ቃለ፡ኢገነ ዝዎ፡አላ፡ነበሩ፡እንዘ፡የዐቅብዎ፡ዐውደ፡ሠሉስ፡መዋዕለ፡እስከ፡ትገ ብእ፡ነፍሱ፡ውስተ፡ሥጋሁ ። ወከነ፡[1]ቃል፡[1]በግእከለ፡ኵሎሙ፡ወይቤ፡ ሰብሐዎ፡በአሐዱ፡ቃል፡ሰብሐዎ፡ለአምላክ፡ወኮልክሙ፡ሰብሑ፡ለመ ሲሕ፡ወልደ፡አምላክ፡ዘያነቅህክሙ፡ወይኬንንክሙ፡ኢየሱስ፡ወልደ፡ አምላክ፡ብርሃን፡ለኵሉ፡ዓለም፡ወግኅቶት፡ዘኢይጠፍእ፡ወሕይወት፡ ዘሃይማኖት ። ወይክውን፡እምድኅረዝ፡መዋዕል፡ሠላስ፡ምእት፡[2]ወሠ ላስ፡[3]ሰንበታት፡ዘመዋዕል፡ለምጽአቱ፡ውስተ፡ምድር፡ዕፀ፡ሕይወት፡ ዘሀሎ፡ውስተ፡ገነት፡ወኢተተክለ፡ይሬስዮሙ፡ለኵሉ፡ዕፅ፡ዘያወፅእ፡ ፍሬ፡ወይቡሳን፡ከመ፡ይምጽኡ፡ኀቤሁ፡ወይሬስዮሙ፡ከመ፡ይግበሩ፡ ፍሬ፡ወይሥረጹ፡ወፍሬሆሙ፡ይነብር፡ምስለ፡መላእክት ። ወበእንተ፡ ተክለ፡[4]ዕፀው፡ከመ፡ይለምልሙ፡ወያንጉ፡[5]ነህብ፡ጸባሕተ፡ለኢዮር፡[6] ከመ፡ኢይይበስ፡ሥረዊሆሙ፡ከመ፡ተክል፡ዘኢኀጸ፡ሥርዒ፡[7]ም ድረ ።[7] ወዘሕብረ፡ቀይሕ፡ያጸዐዱ፡ከመ፡ፀምር፡ወግይ፡ዘጥዑም፡መ ሪረ፡ይከውን፡ወመሪር፡ጥዑመ፡ይከውን፡በዐቢይ፡ሐሜት ፤ ወትፍሥሕ ታት፡አምላክ፡ለደሰያት፡ከመ፡ይፍረዩ፡ፍሬ፡በነገረ፡አፉሁ፡ወልደ፡[8] ዚአሁ ።[8] ወውእቱ፡ለኢሁ፡ይበውእ፡ውስተ፡ዓለም፡ወየኀሪ፡ኵቱ፡ሐ ጥርያተ፡ዐሠርተ፡ወክልኤተ፡ከመ፡ይትረአይ፡[9]ሎሙ፡ዘእነ፡ርኢኩ፡ ቅርግወ፡ዘይትፈኖ፡እምኀበ፡አቡሁ፡ዘይመጽእ፡ውስተ፡ዓለም፡ወውስተ፡ደብረ፡ዘይት፡ይከይድ፡ወያጸግብ፡ነፍሰ፡ርኁብተ ። ወከመዝ፡ነገረ፡ኤርምያስ፡በእንተ፡ወልደ፡አምላክ፡ከመ፡ይመጽእ፡ውስተ፡ዓለም ።

---

[1] ወአውሥአ፡ቃሎ፡ C. [2] Emendandum videtur ፪. [3] ወ፸ A; ወ፸ወ፪ C. [4] ዝንቱ፡ A. [5] ወያኑጉ፡ A, ወይኑጉ፡ C. [6] deest A, ለኢየር፡ C. [7] ሥርወ፡ምድር፡ A. [8] deest in A; ለወ ልደ፡ዚአሁ፡ C. [9] ይትአመር፡ C.

Digitized by Google

ወሰበ፡ሰምዑ፡ዘንተ፡ሕዝብ፡ተምዑ፡በእንተ፡ዝንቱ፡ወይቤሉ፡ዝንቱ፡
ውእቱ፡ነገራት፡ዘኢሳይያስ፡ወልደ፡አሞጽ፡ዘይብል፡ርኢኩ፡አምላከ፡
ወልደ፡አምላክ፤[1] ይእዜኒ፡ተንሥኡ፡ንግበር፡ዲቤሁ፡በከመ፡ገበርነ፡
ዲበ፡ኢሳይያስ፡ወይቤሉ፡መንፈቆሙ፡አልቦ፤ዳእሙ፡በእብን፡ንወ
ግሮ ።[2] ወጸርኁ፡ሎሙ፡ባሮክ፡ወአቤሜሌክ፡እንዘ፡ይብሉ፡በዛቲ፡ሞት፡
ኢትቅትልዎ ። ወሐዘኑ፡ባሮክ፡ወአቤሜሌክ፡በእንተ፡ኤርምያስ፡ወ
ዓዲ፡ኢኀደግዎ፡ይዜንዎሙ፡ኅቡኣተ፡ዘርእየ ። ወይቤሎሙ፡ኤርም
ያስ፡አርምሙ፡ኢትብክዩ፡እስመ፡ኢይክሉ፡ቀቲሎትየ፡እስከ፡እዜንወ
ክሙ፡ኵሎ፡ዘርኢኩ፤ወይእዜኒ፡አምጽኡ፡ሊተ፡አሐተ፡እብነ፡ወአም
ጽኡ፡ሎቱ፡እብነ፡አሐተ ። ወአቀማ፡ወይቤ፡ብርሃን፡ዘለዓለም፡ረሲ፡
ዛተ፡እብነ፡ከመ፡ርእየተ፡ሰብእ፡ትኩን፤ወሶቤሃ፡ኮነ፡እብን፡በርእየተ፡
ኤርምያስ፡ዘይመስሎ ። ወአኀዙ፡ይውግርዎ፡ለእብን፡እንዘ፡ይመስ
ሎሙ፡ኤርምያስሃ ። ወኤርምያስ፡ዜነዎሙ፡ለባሮክ፡ወለአቤሜሌክ፡
ኵሎ፡ዘርእየ፡ኅቡኣተ፡ወእምድኅረዝ፡ፈጺሞ፡ነጊሮቶሙ፡ሖረ፡ወ
ቆመ፡ማእከለ፡ሕዝብ፡ፈቂዶ፡ከመ፡ይፈጽም፡ምግቦ ። ወሶቤሃ፡ጸርኀ፡
ሎሙ፡ዝኩ፡እብን፡ወይቤ፡አአብዳን፡ደቂቀ፡እስራኤል፡በእንተ፡ም
ንት፡ትዌግሩኒ፡እንዘ፡ታመስሉኒ፡[3] ኤርምያስሃ፡ወኤርምያስ፡ነዋ፡ማእከ
ሌክሙ፡ይቀውም ። ወሶበ፡ርእይዎ፡ሮጹ፡ምስለ፡ብዙኅ፡እብን፡ወፈ
ጸሙ፡[4] ዐልዎ፡[4] ወቀበርዎ፡ወነሥኡ፡ውእተ፡እብነ፡ወአንበሩ፡ውስተ፡
መቃብሪሁ፡ወረሰይዎ፡ከመ፡እንተ፡ማዕጾ፡ወጸሐፉ፡ውስቴቱ፡እንዘ፡
ይብሉ፡ነዋ፡ዝንቱ፡ውእቱ፡ረድኡ፡ለኤርምያስ ።

---

[1] Vid. Ascens. Jes. [2] ንውግሮ፡ C; ንዌግሮ፡ A. [3] ታሜስ
ሉኒ፡ C. [4] ወፈጸመ፡ዐልዎ፡ A, ወፈጸመ፡(ዓለም፡ inter lineas) ቃ
ሎሂ፡በህየ፡ C.

2. De viris sanctis.

E Synaxariis.

a) *De Melchisedec.*

በዛቲ ፡ ዕለት ፡ (አመ ፡ ፫ ለጳጉሜን ፡) ተዝክረ ፡ ሞቱ ፡ ለመልከ ፡ ጼ ዴቅ ። ወዝንቱሰ ፡ መልከ ፡ ጼዴቅ ፡ ወልደ ፡ ቃይናን ፡ ወልደ ፡ ወልዱ ፡ ለ ሴም ። ወሶበ ፡ ኮኖ ፡ ፲ወ፮ዓመት ፡ እምአመ ፡ ተወልደ ፡ አዘዘ ፡ እግዚአብ ሔር ፡ ለኖኅ ፡ ከመ ፡ ይፈንው ፡ ለሴም ፡ ወልዱ ፡ ምስለ ፡ ሥጋ ፡ አቡነ ፡ አዳም ፡ ወያንብሮ ፡ በማእከለ ፡ ምድር ፡ እንተ ፡ ይእቲ ፡ ቀራንዮ ፡ ወአመሮ ፡ ቅመ ፡ ይ መጽእ ፡ መድኀኒ ፡ ዓለም ፡ ወይሠዋዕ ፡ ውስቴቱ ፡ ወይትቤዘዎ ፡ ለአዳም ፡ በደሙ ። ወነሥአ ፡ ሴም ፡ ለመልከ ፡ ጼዴቅ ፡ እምቤተ ፡ አቡሁ ፡ በኅቡአ ፡ ወ በድሐ ፡ ህየ ፡ እንዘ ፡ ይመርሖሙ ፡ መልአከ ፡ እግዚአብሔር ። ወተሠ ይመ ፡ መልከ ፡ ጼዴቅ ፡ ካህነ ፡ ወነሥአ ፲ወ፪ አእባነ ፡ ወአዕረገ ፡ ዲቤሆሙ ፡ መሥ ዋዕተ ፡ በኅብስት ፡ ወወይን ፡ ዘወረደ ፡ ሎቱ ፡ እምሰማይ ፡ እንዘ ፡ ያርኢ ፡ ምስ ጢረ ፡ ሕግ ፡ ሐዲስ ። ወሲሳየኒ ፡ ያመጽኡ ፡ ሎቱ ፡ መላእክት ፤ ወከነ ፡ ል ብሱ ፡ አነዳ ፡ ወቅናቱ ፡ ዘማእስ ፤ ወነበረ ፡ እንዘ ፡ ይትለአክ ፡ ቅድመ ፡ ሥጋ ፡ አቡነ ፡ አዳም ። ወአመ ፡ ተመይጠ ፡ አብርሃም ፡ እምጸብኢ ፡ መዊአ ፡ ነገ ሥተ ፡ አቅረበ ፡ ሎቱ ፡ ኅብስተ ፡ ወወይነ ፡ ወውእቱኒ ፡ ወሀቦ ፡ ዓሥራተ ፡ እ ምኵሉ ፡ ንዋዩ ፤ ወተሰምየ ፡ ካህነ ፡ ወንጉሠ ፡ ሳሌም ።

ሰላም ፡ ለመልከ ፡ ጼዴቅ ፡ አምላኩ ፡ ወሰቃሬ ፡
ለዘመጽአ ፡ ቃል ፡ በደመና ፡ ድንግል ፡ ዐጽፋ ፡
ጠቢባን ፡ ግብሮ ፡ በከመ ፡ ጸሐፉ ፡
ለሥጋ ፡ አዳም ፡ ኀበ ፡ ተሐንጸ ፡ ምዕራፉ ፡
ዝንቱ ፡ ከህን ፡ ይነብር ፡ ለዝሉፉ ።

Digitized by Google

b) *De Marco Evangelista.*

በዛቲ ፡ ዕለት ፡ (አመ ፡ ፴ ለሚያዝያ ፡) ከነ ፡[1] ቅዱስ ፡ ማርቆስ ፡ ወንጌ
ላዊ ፡ ሊቀ ፡ ጳጳሳት ፡ ዘሀገረ ፡ እስክንድርያ ። ወዝንቱ ፡ ቅዱስ ፡ ከነ ፡ ስመ ፡
ለእቡሁ ፡ አርስጦ ፡ ጳውሎስ ፡ እምብሔረ ፡ ፫ አህጉር ፡ ወስማ ፡ ለእሙ ፡ ማ
ርያም ፡ ወይእቲ ፡ ዝክርት ፡ ውስተ ፡ መጽሐፈ ፡ ግብረ ፡ ሐዋርያት ። ወከነ ፡
ስሙ ፡ ለዝንቱ ፡ ሐዋርያ ፡ ቀዳሚ ፡ ዮሐንስ ፡ በከመ ፡ መጽሐፈ ፡ ግብረ ፡ ሐ
ዋርያት ፡ እስመ ፡ ሐዋርያት ፡ ኮኑ ፡ ይጼልዩ ፡ ውስተ ፡ ቤተ ፡ ማርያም ፡ እሙ ፡
ለዮሐንስ ፡ ዘተሰምየ ፡ ማርቆስ ፡ ሐዋርያ ። ወዛቲ ፡ ብእሲት ፡ ኮነት ፡ ባዕ
ልተ ፡ ወመሀረቶ ፡ ለወልዳ ፡ ማርቆስ ፡ በልሳነ ፡ ዮናናዊያን ፡ ወበልሳነ ፡ አፍ
ርንጅ ፡ ወበልሳነ ፡ ዕብራይስጥ ። ወሶበ ፡ ልህቀ ፡ ነፍሶ ፡ በርናበስ ፡ ምስሌሁ ፡
ውስተ ፡ ስብከት ፡ ሶበ ፡ ሖረ ፡ ምስለ ፡ ጳውሎስ ፤ ወሶበ ፡ ርእየ ፡ ዘበጽሐ ፡ ላዕ
ሌሆሙ ፡ ምንዳቤ ፡ ወመቅሠፍት ፡ ወኀሰር ፡ ኀደጎሙ ፡ በሀገረ ፡ ጵንፍልያ ፡
ወገብአ ፡ በሀገረ ፡ ኢየሩሳሌም ። ወሶበ ፡ ተመይጡ ፡ ሐዋርያት ፡ ኀበ ፡ ኢየ
ሩሳሌም ፡ ወተናገሩ ፡ በተመይጦሙ ፡ ለአሕዛብ ፡ ውስተ ፡ አሚነ ፡ እግዚ
እነ ፡ ኢየሱስ ፡ ክርስቶስ ፡ ሎቱ ፡ ስብሐት ፡ ወዘከመ ፡ ገብረ ፡ እግዚአብሔር ፡
በእደዊሆሙ ፡ ተአምራት ፡ ወመንክራት ፡ ሐዘነ ፡ ወነስሐ ፡ በእንተ ፡ ዘሖረ ፡
እምኔሆሙ ። ወእምዝ ፡ ጎሠሠ ፡ ከመ ፡ ይሑር ፡ ምስሌሆሙ ፡ ወኢፈቀደ ፡
ጳውሎስ ፡ ሐዋርያ ፡ ከመ ፡ ይንሥአ ፡ እስመ ፡ ውእቱ ፡ ኀደጎሙ ፤ አላ ፡ ነ
ሥአ ፡[2] በርናበስ ፡[2] ምስሌሁ ፡ እስመ ፡ ውእቱ ፡ ዘመዱ ። ወእምድኅረ ፡ ዕረ
ፍቱ ፡ ለበርናበስ ፡ ሖረ ፡ ኀበ ፡ ጴጥሮስ ፡ ሀገረ ፡ ....[3] ወከነ ፡ ሎቱ ፡ ረድኤ ፡
ወበሀየ ፡ ጸሐፈ ፡ ወንጌሎ ፡ ዘተርጕመ ፡ ሎቱ ፡ ጴጥሮስ ፡ ዘሰበከ ፡ ቦቱ ፡ ው
ስተ ፡ ሀገረ ፡ ሮሜ ። ወእምድኅረዝ ፡ ሖረ ፡ በትእዛዘ ፡ እግዚእነ ፡ ኢየሱስ ፡
ክርስቶስ ፡ ሎቱ ፡ ስብሐት ፡ ወበትእዛዘሙ ፡ ለሐዋርያት ፡ ውስተ ፡ ሀገረ ፡ እ
ስክንድርያ ፡ ወሰበከ ፡ ውስቴታ ፡ በስብከተ ፡ ወንጌል ፡ ቅዱስ ። ወዓዲ ፡ ፈ

---

[1] sc. ስሞ ፡ [2] scriptum est ነሥአ ፡ በርናበስሃ ፡ sed vid. Act. 15, 36—39. [3] nomen proprium deest; sine dubio ሮሜ ፡

Digitized by Google

በከ፡በውስተ፡ሀገረ፡አፍራቅያ፡ወበርቃ፡ወኗአህጉር ። ወሶበ፡ቦአ ፡ው
ስተ፡ሀገረ፡እስክንድርያ ፡ወተበትከ ፡ቶታን ፡አሣእኂሁ ፡እምእገሪሁ ፤ ወ
ኮነ፡ኀበ፡አንቀጸ፡ሀገር፡ኗብእሲ፡ሰፋዪ፡ወወሀቦ፡ቅዱስ፡አሣእኂሁ፡ከመ፡
ይስፈ፡ሎቱ ። ወእንዘ፡ውእቱ፡ይሰፈ፡በመስፈ፡ተሠጥቀ ፡አጸብኂሁ፡
ወውሕዘ፡ደም፡እምኂሁ ። ወይቤ፡በልሳን፡ዮናናዊያን ፡ኢስታምስ ፡ዘበ
ትርጓሜሁ፡ኗእግዚአብሔር፡ወይቤሎ፡ቅዱስ፡ማርቆስ፡ቦኑ ፡ታአምሮ፡
ለእግዚአብሔር፡ወይቤሎ፡አልቦ፡አላ፡ንሰግ ፡ስሞ ፡በሕቲቶ፡ወኢና
አምሮ ። ወአኀዘ፡ይንግሮ፡ቅዱስ፡ማርቆስ፡እምጥንት፡ዘፈጠረ ፡እግዚ
አብሔር፡ሰማየ፡ወምድረ፡ወዘከመ፡ኮነ፡ተወድምቱ፡ለአቡነ፡አዳም ፡ወ
ምጽአቶ፡ለማየ፡አይኅ፡ወዘከመ፡አሰፈም ፡እግዚአብሔር ፡ለሙሴ ፡ወ
አውፅአሙ፡ለደቂቀ፡እስራኤል፡እምግብጽ፡ወወሀቦሙ፡ሕገ፡ወዘከመ፡
ሄወሞሙ፡ለደቂቀ፡እስራኤል፡ኀበ፡ሀገረ፡ባቢሎን፡[ወአግብኦሙ፡][1]ኀበ፡
ሀገረ ፡ኢየሩሳሌም ፡ወዘከመ ፡ተሰብአ ፡እግዚእነ ፡ኢየሱስ ፡ክርስቶስ፡
ሎቱ፡ስብሐት፡ዘከመ፡ተነበዩ፡ነቢያት፡በእንተ፡ምጽአቱ ። ወእምዝ ፡ወ
ረቀ፡ምራቀ፡ውስተ፡ድቡር፡ወገብረ፡ጲቦ፡እደዊሁ፡ዘውእቱ፡ሰፋይ ፡ወ
ተፈወሰ፡ሶቤሃ ፤ ወኮነ፡ስሙ፡ለሰፋይ፡አንያኖስ ። ወወሰዶ፡ለቅዱስ፡ማር
ቆስ ፡ኀበ፡ቤቱ፡ወአብጽሐ፡ሎቱ፡ወልዶ፡ወዘመዶ፡ወገሠጸሙ፡ለሊሁ
ሎሙ፡ማርቆስ፡ሐዋርያ፡ወመሀሮሙ ፡ወአጥመቆሙ ፡ጥምቀተ ፡ክርስ
ትና፡በስመ፡አብ፡ወወልድ፡ወመንፈስ፡ቅዱስ ። ወሶበ፡በዝኁ ፡መሃይ
ምናን፡እለ፡አምኑ፡በእግዚእነ፡ኢየሱስ፡ክርስቶስ፡ሎቱ፡ስብሐት፡ወሰ
ምዑ ፡ሰብአ ፡ሀገር ፡ዚናሁ ፡ለቅዱስ ፡ማርቆስ ፡ወተጋብኡ ፡ወፈቀዱ፡
ከመ፡ይቅትልዎ ። ወሚሞ፡ቅዱስ፡ማርቆስ፡ለአንያኖስ፡ኤጲስ ፡ቆጶስ፡
ወለደቂቁ፡ቀሳውስተ፡ወዲያቆናተ፡ወወፅአ፡ኀበ፡ሀገረ ፡በርቃ ፡ወኀበ፡
ኗአህጉር፡ወሰበከ፡ውስቴቶሙ፡ወአጽንዖሙ፡ውስተ ፡ሃይማኖት ፡ርት
ዕት፡ወነበረ፡ኀቤሆሙ፡ኀዓመተ፡ወሚመ፡ሎሙ ፡ኤጲስ ፡ቆጶሳተ ፡ወቀ
ሳውስተ፡ወዲያቆናተ ። ወእምዝ ፡ተመይጠ ፡ኀበ ፡ሀገረ ፡እስክንድርያ ፡

---

[1] deest in Ms.

Digitized by Google

ወረከበሙ ፡ ለመሃይምናን ፡ በዘተወሰክ ፡ ወሐነጹ ፡ ሎሙ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲ
ያን ፡ ዘዕውቅት ፡ ውስተ ፡ መካነ ፡ ዐጸደ ፡ አልህምት ፡ ኀበ ፡ ጽንፈ ፡ ባሕር ። ወከኑ ፡ ክሓድያን ፡ የኀሥሥዎ ፡ ለቅዱስ ፡ ማርቆስ ፡ በኵሉ ፡ ጻማ ፡ ከመ ፡ ይቅ
ትልዎ ፡ ወከነ ፡ ውእቱ ፡ በኵሉ ፡ ጊዜ ፡ ይሔውጽዎ ፡ ለ፫ አህጉር ፡ ወይትመ
የጥ ፡ ወይበውእ ፡ ውስተ ፡ ሀገረ ፡ እስክንድርያ ፡ በኀቡእ ። ወበአሐቲ ፡ ዕ
ለት ፡ ተመይጠ ፡ እም ፫ አህጉር ፡ ወቦአ ፡ ውስተ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ በበ
ዓለ ፡ ዕለተ ፡ ትንሣኤ ፡ አመ ፡ ፳ወ፱ ለወርኀ ፡ መጋቢት ፡ ወዙሎሙ ፡ አሕ
ዛብ ፡ የዐውድዎ ። ወቦኡ ፡ ከሓድያን ፡ ውስተ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ወረሰዩ ፡
አሕባለ ፡ ውስተ ፡ ክሳዱ ፡ ለቅዱስ ፡ ማርቆስ ፡ ወሰሐብዎ ፡ ውስተ ፡ ኩሉ ፡
ሀገር ፡ ወእሙንቱ ፡ እንዘ ፡ ይብሉ ፡ ዓዲ ፡ ንስሐቦ ፡ ለዳቤላ ፡ ውስተ ፡ ዐጸደ ፡
ሳህም ፡ ወመልአ ፡ ደሙ ፡ ለቅዱስ ፡ ውስተ ፡ ኩሉ ፡ ፍናተ ፡ ሀገር ፡ ወዐውዳ ፡
ወአጽናፈሃ ። ወሶበ ፡ ከነ ፡ ሌሊተ ፡ አስተርአየ ፡ እግዚእነ ፡ ኢየሱስ ፡ ክር
ስቶስ ፡ ሎቱ ፡ ስብሐት ፡ በአርአያ ፡ ዘከነ ፡ ዐቲ ፡ ምስለ ፡ ሐዋርያት ፡ ወወሀቦ ፡
ሰላመ ፡ ወአጽንዖ ፡ ወተካየዶ ፡ ወይቤሎ ፡ ናሁ ፡ አንተ ፡ ከንከ ፡ ዕሩየ ፡ ም
ስለ ፡ ሐዋርያት ፡ አኀዊከ ፡ ወተፈሥሐት ፡ ነፍሱ ፡ ወተሐሥየት ። ወዘአ
ኒታ ፡ ካዕበ ፡ ረሰዩ ፡ አሕባለ ፡ ውስተ ፡ ክሳዱ ፡ [ወሰሐብዎ ፡][1] ውስተ ፡ ኩላ ፡
ሀገር ፤ በተፍጻሜተ ፡ መዓልት ፡ መጠወ ፡ ነፍሰ ። ወክሓድያንሰ ፡ አንደዱ ፡
እሳተ ፡ ዐቢየ ፡ ወወገሩ ፡ ሥጋሁ ፡ ለቅዱስ ፡ ውስቴቱ ፡ ወበሥምረቱ ፡ ለእግ
ዚእነ ፡ ኢየሱስ ፡ ክርስቶስ ፡ ሎቱ ፡ ስብሐት ፡ ከነ ፡ ጽልመት ፡ ወነፋስ ፡ ቄሪር ፡
ፀሓይኒ ፡ ሰወረ ፡ ብርሃኖ ፡ ወከነ ፡ መብረቅ ፡ ወነጐድጓድ ፡ ወዝናም ፡ ወአስ
ሐትያ ፡ እስከ ፡ ጕዩ ፡ ክሓድያን ። ወመጽኡ ፡ ሰብእ ፡ መሃይምናን ፡ ወነ
ሥኡ ፡ ሥጋሁ ፡ ለቅዱስ ፡ ማርቆስ ፡ እንዘ ፡ ጥዑይ ፡ ውእቱ ፡ ወኢበጽሑ ፡
ወኢምንትኒ ፡ እሙስና ፡ ወነገዝዎ ፡ በሠናይ ፡ አልባስ ፡ ወአንበርዎ ፡ ው
ስተ ፡ መካን ፡ ኀቡእ ።

ሰላም ፡ ለማርቆስ ፡ ለማርያም ፡ እጓላ ፡
ዘሰሐብዎ ፡ በአሕባል ፡ ውስተ ፡ ዐጸደ ፡ ስምዕ ፡ ከመ ፡ ዳቤላ ፡

---

[1] deest in Ms.

Digitized by Google

አመ፡[1] አውፅዮዶ፡ፈቀዱ፡[2] ለእሳት፡በነበልባላ፡
ለዝናም፡[3] ወአስሐትያ፡ያጠፍአ፡[4] ማዕበላ፡
ወመብረቅኒ፡ለሥጋሁ፡ከለላ ።

c) *De Dionysio M., Patriarcha Alexandriae.*

በዛቲ፡ዕለት፡(አመ፡፲ወ፫ ለመጋቢት፡) አዕረፈ፡አብ፡ቅዱስ፡ድዮ
ናስዮስ፡ሊቀ፡ጳጳሳት፡ዘሀገረ፡እስክንድርያ፡ወውእቱ፡እምኑልቆሙ፡
ለአበው፡ሊቃነ፡ጳጳሳት፡፲ወ፬ ። ለዝንቱ፡አብ፡ቅዱስ፡ኮኑ፡አበዊሁ፡
አረማውያነ፡ወከሓድያነ ። ወውእቱ፡ተምህረ፡ትምህርተ፡ብዙኃተ፡እ
ስመ፡አቡሁ፡ኮነ፡እምዘመድ፡ክቡር፡ወጎለየ፡ሎቱ፡እምንእሱ፡ወመ
ሀሮ፡ኵሎ፡ጥበበ፡ወትምህርተ፡እስከ፡ኮነ፡መምህረ፡ለጠቢባን፡አረማ
ውያን ። እንዘ፡ውእቱ፡ይነብር፡በአሐቲ፡ዕለት፡ወናሁ፡አሐቲ፡ብእሲት፡
አረጋይት፡ክርስቲያናዊት፡ኀለፈት፡ቅድሜሁ፡መምስሌሃ፡፩ጥራዝ፡እ
መጽሐፈ፡መልእክቱ፡ለጳውሎስ፡ሐዋርያ፡ወትቤሎ፡ተሣየጥ፡እምኔየ፡
ወነሥኣ፡ለይእቲ፡ጥራዝ ። ወሶበ፡አንበባ፡ረከበ፡ውስቴታ፡ቃለ፡ነኪረ፡
ወአእመሮ፡መድምመ፡ወይቤላ፡በሚመጠን፡ትሠይጣ፡ወትቤሎ፡በ፩
ድርህመ፡ወርቅ፡ወይቤላ፡ሑሪ፡ወሕትቲ፡እመ፡ትረክቢ፡ዘተርፈ፡እም
ዝንቱ፡መጽሐፍ፡ወአምጽኢ፡ሊተ ። ወሖረት፡ወአምጽአት፡ሎቱ፡
፫ጥራዛተ፡ካልኣተ፡ወወሀባ፡፩ድርህመ፡ወርቅ ። ወሶበ፡አንበቦ፡ረ
ከቦ፡ለመጽሐፍ፡ሕጹጸ፡ወይቤላ፡ሑሪ፡ወጎሥሢ፡እምዝንቱ፡መጽሐፍ፡
ዘተርፈ፡ወትቤሎ፡አንሰ፡ረከብኩ፡እሎንተ፡በውስተ፡መጽሐፍ፡ወለ
እመ፡ፈቀድከ፡መጽሐፈ፡ጳውሎስ፡ሐዋርያ፡ፍጹመ፡ጎሥሥ፡እምኀበ፡
ሰብአ፡ዛቲ፡ቤተ፡ክርስቲያን ። ወይቤላ፡ለእመ፡ኀሠሥክዎ፡እምኔሆሙ፡
ይሁቡኒሁ፡ኪያሁ፡ወትቤሎ፡እወ፡ወሖረ፡ወጎሠሠ፡መጽሐፈ፡ጳው
ሎስ፡ኀበ፡፩እምካህናት፡ወወሀቦ፡ኪያሁ ። ወአንበቦ፡ወአጽንዖ፡በልቡ፡

---

[1] scriptum ከመ፡ [2] scriptum ፈቀዲ፡ [3] scriptum ዝናም፡
[4] scriptum ያጥፍኡ፡

Digitized by Google

ወከነ፡ያነብባ፡ገሃደ፡ዘእንበለ፡መጽሐፍ፡ወአምነ፡በእግዚእነ፡ኢየሱስ፡
ክርስቶስ፡ሎቱ፡ስብሐት ። ወእምዝ፡ሖረ፡ኀበ፡ቅዱስ፡ድሜጥሮስ፡ሊቀ፡
ጳጳሳት፡ወሰአሎ፡ከመ፡ያጥምቆ፡ጥምቀተ፡ክርስትና፡ወመሀሮ፡ኵሎ፡
ዘፈቀደ፡ወአጥመቆ ። ወከነ፡ፍጹመ፡በአእምሮ፡ሕገ፡ቤተ፡ክርስቲያን፡
ወረሰዮ፡አባ፡ድሜጥሮስ፡መምህረ፡በውሉደ፡ቤተ፡ክርስቲያን ። ወሶበ፡
ተሠይመ፡አባ፡ያሮክላ፡ሊቀ፡ጳጳሳት፡ረሰዮ፡ለዝንቱ፡አባ፡ሀየንቴሁ፡
በውስተ፡ሀገረ፡እስክንድርያ፡ከመ፡ይግበር፡ፍትሐ፡ማእከለ፡መሃይም
ናን፡ወአብሐ፡ኵሎ፡ግብረ፡ድድስና፡ከመ፡ይመግብ ። ወሶበ፡አዕረፈ፡
አባ፡ያሮክላ፡ተሰናአዉ፡ኵሎሙ፡አሕዛብ፡ወሜምዎ፡ለዝንቱ፡አባ፡
ቅዱስ፡አባ፡ዲዮናስዮስ፡ሊቀ፡ጳጳሳት፡ላዕለ፡ሀገረ፡እስክንድርያ፡ወዐ
ቀቦ፡መርዔቶ፡በሠናይ፡ተዐቅቦ ። ወበጽሐ፡ምንዳቤ፡ዐቢይ፡ወሐዘን፡
በመዋዕለ፡ሢመቱ፡እስመ፡ውእቱ፡ተሠይመ፡በመዋዕለ፡መንግሥቱ፡
ለፊልጶስ፡ወከነ፡ያፈቅሮሙ፡ፊልጶስ፡ለክርስቲያን ። ወሶበ፡ተንሥአ፡
ላዕሌሁ፡ዳኬዎስ፡ወተጻብአ፡ወሞአ፡ወቀተሎ፡ለፊልጶስ፡ወነግሠ፡ሀየ
ንቴሁ፡ወአመንደበሙ፡ለመሃይምናን፡ምንዳቤ፡ዐቢየ፡ወቀተሎሙ፡
ለሰማዕታት፡ብዙኃን፡እምኒ፡ሊቃን፡ጳጳሳት፡ወኤጲስ፡ቆጶሳት፡ወካል
ኣን፡እምእመናን ። ወጉዩ፡እምኔሁ፡ብዙኃን፡ሰብእ፡በእንተ፡ድንጋፄ፡
ወፍርሀት፡ወቦኡ፡ውስተ፡ገዳማት፡ወሞቱ፡ብዙኃን፡እምኔሆሙ፡በሀየ ።
ወአኀዝዎ፡ሐራሁ፡ለዝንቱ፡አብ፡ወኀሰርዎ ።[1] ወእምዝ፡ጠፍአ፡ው
እቱ፡ክሓዲ፡ወነግሠ፡ሀየንቴሁ፡ግርላዎስ፡ወሀድአ፡ምንዳቤ፡እምው
ሉደ፡ጥምቀት፡በመዋዕሊሁ፡ለዝንቱ፡ንጉሥ ። ወሶበ፡ሞተ፡ወነግሠ፡
ሀየንቴሁ፡ዋላርዮስ፡አንሥአ፡ካዕበ፡ምንዳቤ፡ላዕለ፡ቤተ፡ክርስቲያን፡
ወአኀዝዎ፡መኳንንቲሁ፡ለዝንቱ፡አብ፡ቅዱስ፡ወሞቅሕዎ፡ወኰነንዎ፡
ኵነኔ፡ዐቢየ፡ዕጹብ፡ፈድፋደ ። ወእምዝ፡ጎሠሡ፡እምኔሁ፡ከመ፡ይስ
ግድ፡ለጣዖት፡ወአውሥኡ፡ወይቤሎሙ፡ንሕነሰ፡ኢንሰግድ፡ለጣ
ዖታት፡ርኩሳን፡ዘእንበለ፡ለእግዚአብሔር፡አብ፡ወወልዱ፡ኢየሱስ፡ክ

---

[1] ni legendum est ወአኀሰርዎ፡

ርስቶስ፡ሎቱ፡ስብሐት፡ወለመንፈስ፡ቅዱስ ። ወተምዐ፡ላዕሌሁ፡ንጉሥ፡ ፈድፋደ፡ወቀተለ፡በቅድሜሁ፡ብዙኃነ፡ሰብአ፡ከመ፡ያፍርሆ፡ወቅዱ ስሰ፡ኢፈርሀ፡እምኔሁ ። ወሰደዶ፡ወነበረ፡በውስተ፡ስደት፡ብዙኅ፡መ ዋዕለ ። ወእምድኅረዝ፡ሜጦ፡እምስደት፡ወይቤሎ፡ሰማዕኩ፡በእንቲ አከ፡ከመ፡አንተ፡ትቄድስ፡በኅቡእ፡በባሕቲትከ፡ወአውሥአ፡ቅዱስ፡ ወይቤሎ፡ንሕነሰ፡ኢነኀድግ፡ጸሎታቲነ፡ወቅዳሰያቲነ፡ኢበመዓልት፡ ወኢበሌሊት ፤ ወእምዝ፡ተመይጠ፡ቅዱስ፡ኀበ፡ሕዝብ፡እለ፡ምስሌሁ፡ ወይቤሎሙ፡ሑሩ፡ወቀድሱ፤ለእመ፡ከንኩ፡ርሑቀ፡እምኔክሙ፡በሥጋ፡ አንሰ፡እሄሉ፡ምስሌክሙ፡በመንፈስ፡ቅዱስ ። ወተምዐ፡መኰንን፡ወ ሜጦ፡ውስተ፡ስደት ። ወተንሥአ፡[1] ላዕለ፡ዝንቱ፡ከሓዲ፡ትዕይንት፡ እምሰብአ፡በርባር፡ወፈርሀ፡እምኔሆሙ፡ወቀተልዎ፡ወመጠወ፡ለመ ልዱ፡መንግሥቶ ። ወከነ፡ወልዱ፡ጠቢበ፡ወማእምረ፡ፈድፋደ፡ወፈት ሐሙ፡ለኵሎሙ፡መሃይምናን፡እለ፡ሞቅሐሙ፡አቡሁ፡ወሜጠሙ፡ ለእለ፡ውስተ፡ስደት ። ወጸሐፈ፡ሎሙ፡መጽሐፈ፡መልእክት፡ኅበ፡ ሊቀ፡ጳጳሳት፡ወይቤሎሙ፡ኢትፍርሁአ፡ወኢትደንግፁአ ፤ አርኅዉአ፡ አብያተ፡ክርስቲያናቲክሙ፡ወያኅትዉ፡ወኢይበጽሕ፡ላዕሌክሙ፡ወኢ ምንትኒ፡እምእኩይአ ። ወሐይወ፡ዝንቱ፡አብ፡ዘተርፈ፡እመዋዕሊሁ፡ በሀድአት፡ወበሰላም ። ወአስተርአየ፡በመዋዕሊሁ፡ለዝንቱ፡ገዳት፡ብዙ ኃት፡በእንተ፡ሃይማኖት ፤ እምውእቱ፡እስመ፡ሰብእ፡አስተርአዩ፡በብ ሔረ፡ዐረብያ፡ስሕቱ፡ወይቤሉ፡በእከየ፡ምግባሮሙ፡እስመ፡ነፍስ፡ት መውት፡ምስለ፡ሥጋ፡ወእምዝ፡ትትነሣእ፡ምስሌሁ፡በዕለተ፡ትንሣኤ ። ወአስተጋብአ፡ላዕሌሆሙ፡ማኅበረ፡ወአውገዘሙ፡ወመተሮሙ ። ወካል አን፡ካዕበ፡ከኑ፡በግዕዝ፡አርጌንስ፡ወሰበልዮስ ። ወሶበ፡ልህቀ፡ዝንቱ፡አብ፡ አስተርአየ፡ጳውሎስ፡ሳሚሳጢ፡ሊቀ፡ጳጳሳት፡ዘሀገረ፡አንጾኪያ፡[2] ዘከ ሕዶ፡ለወልድ፡ወአስተጋብአ፡ላዕሌሁ፡[3] ማኅበረ፡ወአውገዘ፡[4] ወመተሮ ፤

---

[1] scriptum est ወአንሥአ፡ [2] scriptum እስክንድርያ፡

[3] scriptum ላዕሌሆሙ፡ [4] scriptum ወአውገዘሙ፡ወመተሮሙ ።

Digitized by Google

ኢበጽሐ፡ምስሌሆሙ፡ዝንቱ፡አብ ፡በእንተ፡ርሥእናሁ ፡ወፈነወ፡መል
እክተ፡እንተ ፡ምልእት ፡እምኵሉ ፡ጥቡብ ፡ወጸጋ ፡ወከሠተ ፡ውስቴታ፡
ሃይማኖተ፡ርትዕተ ። ወሶበ፡በጽሐ፡ኀበ፡ርሥእና ፡ሠናይ ፡ፈለሰ ፡ኀበ፡
እግዚአብሔር ፡ዘአፍቀሮ ፡እምድኅረ ፡ነበረ ፡ጲበ ፡መንበረ ፡ማርቆስ፡
ወንጌላዊ ፤ ፲ወ፰ ዓመተ ።

ሰላም ፡ለድዮናስዮስ ፡መምህረ ፡ጠቢባን ፡ኵሉ ፡
እምስሕተት ፡ዘሜጠ ፡ለጳውሎስ ፡መልእክተ ፡ቃሉ ፤
ድኅረ ፡ረከበ ፡ምንጻቤ ፡መስዶት ፡በመዋዕሉ ፡
ፈለሰ ፡ዮም ፡ሀገፊተ ፡ብርሃን ፡ዘላዕሉ ፡
ምስለ ፡ቅዱሳን ፡ኀቡረ ፡የሀሉ ።

d) *De Macario M.*

አመ ፡፳ወ፯ ለመጋቢት ፡አዕረፈ ፡አብ ፡ቅዱስ ፡ውብጹዕ ፡ማካቶት ፡
ገዳም ፡አበ ፡ኵሎሙ ፡መነኮሳት ፡ዘገዳመ ፡አስቄጥስ ፡አባ ፡መቃርስ ፡ዘየ
ዐቢ ። ዝንቱ ፡ቅዱስ ፡ከነ ፡እምሰብአ ፡ሀገረ ፡ሰሱዊር ፡እምደወለ ፡መኑፍ ፡
እምደቡብ ፡ግብጽ ፡ወከኑ ፡አበዊሁ ፡ጴራኑ ፡ወጸድቃነ ፡ወስሙ ፡ለአቡሁ ፡
አብርሃም ፡ወስማ ፡ለእሙ ፡ሳራ ፡ወይእቲ ፡ከመ ፡ሳራ ፡ወኤልሳቤጥ ፡ተሐ
ውር ፡በትእዛዘ ፡እግዚአብሔር ፡በትሕትና ፤ ወከነ ፡አቡሁ ፡ክሂነ ፡ወከቡረ ፡
ወይትለአክ ፡ውስተ ፡ቤተ ፡መቅደስ ፡ወትረ ፡በፈረሀ ፡እግዚአብሔር ፡በን
ጽሕና ፡ወቅድስና ፡ወባረከ ፡እግዚአብሔር ፡ላዕሌሆሙ ፡ወአብዐልሙ ፡
በዅሉ ፡ምግባሮሙ ፡ወከኑ ፡ይሁብምሙ ፡ምጽዋት ፡ኵሉ ፡አሚረ ፡ለነዳ
ያን ፡ወይምሕርምሙ ፡ለኵሎሙ ፡ሰብእ ፡ወይትጋደሉ ፡ወትረ ፡በጸም ፡ወ
ጸሎት ፤ ወኢከነ ፡ልሙ ፡ወልድ ። ወአስተርአየ ፡ሎቱ ፡አብርሃም ፡ፀራ
እይ ፡እምኀበ ፡እግዚአብሔር ፡ወአጠየቆ ፡ከመ ፡እግዚአብሔር ፡ሀሎ ፡
ከመ ፡የሀቦ ፡ወልደ ፡ዘይከውን ፡ዝክሩ ፡ውስተ ፡ኵሉ ፡አድናፈ ፡ምድር ፡
ወይወልድ ፡ውሉደ ፡መንፈሳውያን ። ወወሀቦ ፡እግዚአብሔር ፡ዘንተ ፡
ቅዱስ ፡መቃርስሃ ፡ዘበትርጓሜሁ ፡ለስሙ ፡ቅዱስ ፡ብጹዕ ። ወከነ ፡ጸጋ ፡
እግዚአብሔር ፡ላዕሌሁ ፡እምንእሱ ፡ወይትኤዘዝ ፡ለአበዊሁ ፤ ወሶበ ፡ል

Digitized by Google

ህቀ ፡ በአካሉ ፡ ፈቀዱ ፡ አበዊሁ ፡ ከመ ፡ ያስተዋስብዎ ፡ ሎቱ ፡ ብእሲተ ፡ ወ
ኮነ ፡ ኢይፈቅድ ፡ ዘንተ ፡ ግብረ ፡ ወአገበርዎ ፡ ከመ ፡ ይግበር ፡ ፈቃዶሙ ፡
ወተአዘዘ ፡ ሎሙ ፡ ወአስተዋሰብዎ ፡ ዘእንበለ ፡ ፈቃዱ ። ወሶበ ፡ ቦአ ፡ ው
ስተ ፡ ጽርሑ ፡ ረሰየ ፡ ርእሶ ፡ ከመ ፡ ዘይደዊ ፡ ወነበረ ፡ ብዙኀ ፡ ዕለታት ፡ ከ
መዝ ፤ ወእምድኅረዝ ፡ ኀሠሠ ፡ አቡሁ ፡ ወይቤሎ ፡ ኅድገኒ ፡ እሑር ፡ ኀበ ፡
ገዳም ፡ ከመ ፡ እጥወይ ፡ ንስቲተ ፡ እምዝንቱ ፡ ደዌ ፤ ወኮነ ፡ ኵሉ ፡ አሚረ ፡
ይስእሎ ፡ ለእግዚአብሔር ፡ በጊዜ ፡ ጸሎቱ ፡ ከመ ፡ ይምርሖ ፡ ውስተ ፡ ገቢረ ፡
ሥምረቱ ። ወእምድኅረዝ ፡ ሖረ ፡ ኀበ ፡ ገዳመ ፡ አስቄጥስ ፡ ወሶበ ፡ ኮነ ፡ ው
ስተ ፡ ገዳም ፡ ርእየ ፡ ራእየ ፡ ዘከመ ፡ ኪሩቤል ፡ ዘ፮ ክነፈው ፡ አኀዘ ፡ በእዴሁ ፡
ወአዕረገ ፡ መልዕልተ ፡ ርእሰ ፡ ደብር ፡ ወአርአዮ ፡ ኵሉ ፡ ገዳመ ፤ ምሥራቃ ፡
ወምዕራባ ፡ ወኑኃ ፡ ወግድማ ፤ ወይቤሎ ፡ ናሁ ፡ ወሀበከ ፡ እግዚአብሔር ፡
ዘንተ ፡ ገዳመ ፡ ርስተ ፡ ለከ ፡ ወለውሉድከ ። ወሶበ ፡ ተመይጠ ፡ እሙስተ ፡
ገዳም ፡ ወረከባ ፡ ለይእቲ ፡ ወለት ፡ እንዘ ፡ ትደዊ ፡ ወእምዝ ፡ አዕረፈት ፡ እንዘ ፡
ሀለወት ፡ በድንግልና ፡ ወአእኰቶ ፡ ለእግዚእነ ፡ ኢየሱስ ፡ ክርስቶስ ፡ ሎቱ ፡
ስብሐት ፡ ብዙኀ ። ወእምድኅረ ፡ ኀዳጥ ፡ መዋዕል ፡ ካዕበ ፡ አዕረፉ ፡ አበዊሁ ፡
ወወሀበ ፡ ኵሉ ፡ ንዋየ ፡ ዘኀደግዎ ፡ ለኀዳያን ፡ ወለምስኪናን ፡ ወለጽኑሳን ።
ወሰብአ ፡ ሳሙኤርሰ ፡ ሀገሩ ፡ ሶበ ፡ ርእዩ ፡ ጽድቆ ፡ ወንጽሕናሁ ፡ ለቅዱስ ፡
አባ ፡ መቃርስ ፡ ሜምዎ ፡ ቃሲስ ፡ ላዕሌሆሙ ፡ ወሐነጹ ፡ ሎቱ ፡ መካነ ፡ በአ
ፍአ ፡ ሀገር ፡ ወኮኑ ፡ ሰብአ ፡ ሀገር ፡ የሐውሩ ፡ ኀቤሁ ፡ ወይትሜጠዉ ፡ ምስ
ጢፉት ፡ ቅድሳት ፡ እምኔሁ ። ወሀለወት ፡ አሐቲ ፡ ወለት ፡ በይእቲ ፡ ሀገር ፡
ድንግል ፡ ወዘመወት ፡ ምስለ ፮ ወሬዛ ፡ ወፀንሰት ፡ ወይቤላ ፡ ውእቱ ፡ ወሬዛ ፡
ሶበ ፡ ተስእለኪ ፡ አቡኪ ፡ መኑ ፡ ዘአማሰነ ፡ ድንግልናኪ ፡ በሊዮ ፡ እስመ ፡ ው
እቱ ፡ ቀሲስ ፡ ባሕታዊ ፡ አማሰነ ፡ ድንግልናየ ። ወሶበ ፡ አእመረ ፡ አቡሃ ፡
ከመ ፡ ይእቲ ፡ ፀንሰት ፡ ወተስእላ ፡ አቡሃ ፡ ወይቤላ ፡ መኑ ፡ ዘገብረ ፡ ብኪ ፡
ዘንተ ፡ ኀፍረተ ፡ ወአውሥአቶ ፡ ወትቤሎ ፡ አሐ ፡ ተ ፡ ዕለተ ፡ ሖርኩ ፡ ኀበ ፡ ው
እቱ ፡ ባሕታዊ ፡ ቀሲስ ፡ ዘስሙ ፡ መቃርስ ፤ ነሥአኒ ፡ በኀይል ፡ ወሰክበ ፡ ምስ
ሌየ ፡ ወፀንስኩ ፡ እምኔሁ ። ወሶበ ፡ ሰምዑ ፡ አበዊሃ ፡ ዘንተ ፡ ነገረ ፡ ወተምዑ ፡
ፈድፋደ ፡ ወሖሩ ፡ ኀበ ፡ ቅዱስ ፡ መቃርስ ፤ ምስሌሆሙ ፡ ብዙኀ ፡ ሰብእ ፤ ወ

Digitized by Google

አውፅእዎ ፡ ለቅዱስ ፡ እምበአቱ ፡ ወውእቱ ፡ ኢያእመረ ፡ ምንተ ፡ ዘከነ ፡ ወዘ
በጥዎ ፡ ዝብጠተ ፡ ዐቢየ ፡ ወግሕምመ ፡ እስከ ፡ ቀርበ ፡ ለመዊት ። ወከነ ፡
ቅዱስ ፡ ይሴአሎ ፡ እንዘ ፡ ይብሎ ፡ ምንት ፡ ይእቲ ፡ ጎጢአትየ ፡ እስመ ፡
አንትሙኒ ፡ ትዘብጡኒ ፡ ዘእንበለ ፡ ምሕረት ። ወእምዝ ፡ አሰሩ ፡ ውስተ ፡
ክሳዱ ፡ ሐብለ ፡ ወዲቤሁ ፡ ሰቀሉ ፡ ገልግተ ፡ ዘአጽለምዎ ፡ በፍሕም ፡ ወ
ከኑ ፡ ይስሕብዎ ፡ ለፈ ፡ ወለፈ ፡ ከመ ፡ አብድ ፡ ወይኬልሑ ፡ እንዘ ፡ ይብሉ ፡
ዝንቱ ፡ ዘአግሰነ ፡ ድንግልናሃ ፡ ለወለትነ ። ወበውእቱ ፡ ጊዜ ፡ አስተርአዩ ፡
መላእክት ፡ በአምሳለ ፡ ሰብእ ፡ ወይቤልዎ ፡ ለእሉ ፡ እኩያን ፡ ምንት ፡ ዘ
ገብረ ፡ ዝንቱ ፡ መስተጋድል ፡ ወነገርዎ ፡ ዘገብረ ፡ ላዕለ ፡ ይእቲ ። ወይቤ
ልዎ ፡ እሙንቱ ፡ መላእክት ፡ ዝንቱ ፡ ነገር ፡ ሐሰት ፡ ውእቱ ፡ እስመ ፡ ን
ሕነ ፡ ናአምሮ ፡ ለዝንቱ ፡ ብእሲ ፡ እምንእሱ ፡ እስከ ፡ ዛቲ ፡ ዕለት ፡ ወውእቱ ፡
ጌር ፡ ወጸድቅ ። ወቀርቡ ፡ እሙንቱ ፡ መላእክት ፡ ኀቤሁ ፡ ወፈትሕዎ ፡ እ
ግእሰሩ ፡ ወገደፉ ፡ እምላዕሉ ፡ አግልፅተ ፡ ወይቤልዎ ፡ እሙንቱ ፡ እኩ
ያን ፡ ኢኀኑድኀ ፡ ይሑር ፡ እስከ ፡ ይሁበነ ፡ ዘይትሐበዮ ። ወመጽአ ፡ ፩ብ
እሲ ፡ ዘከነ ፡ ይሠይጥ ፡ ግብረ ፡ እደዊሁ ፡ ወተሐበዮ ፡ እምኔሆሙ ፡ ከመ ፡ የ
ዘባ ፡ ለይእቲ ፡ ወለት ፡ ሲሳያ ፡ እስከ ፡ አመ ፡ ትወልድ ። ወሰደዶ ፡ ወሐረ ፡
ኀበ ፡ በአቱ ፡ ወከነ ፡ ይጌሥጻ ፡ ለነፍሱ ፡ ወይብል ፡ አመቃርስ ፡ ይእዜ ፡ ናሁ ፡
ክነ ፡ ለከ ፡ ብእሲት ፡ ወደቂቅ ፤ ይደልወከ ፡ ከመ ፡ ትትገበር ፡ ሌሊተ ፡ ወመዓ
ልተ ፡ በእንተ ፡ ሲሳይከ ፡ ወሲሳዮሙ ፡ ለውሉድከ ፡ ወለብእሲትከ ። ወከነ ፡
ወትረ ፡ ይገብር ፡ አስፈሬጻተ ፡ ወይሁብ ፡ ለውእቱ ፡ ብእሲ ፡ እጉ ፡ ፍቁር ፡
ዘከነ ፡ ይትለአከ ፡ ወይሠይጠሙ ፡ ወይሁብ ፡ ለይእቲ ፡ ብእሲት ፡ ሲሳያ ፡ ወነ
በረ ፡ እንዘ ፡ ይገብር ፡ ከመዝ ፡ እስከ ፡ ቀርበ ፡ ጊዜ ፡ ወሊዶታ ፡ ለይእቲ ፡ ብእ
ሲት ። ወሶበ ፡ ቀርበ ፡ ዕለተ ፡ ወሊዶታ ፡ ወዐጸባ ፡ ፈድፋደ ፡ ወነበረት ፡ ው
ስተ ፡ ዐቢይ ፡ ምንዳቤ ፡ ፬ መዓልተ ፡ ወ፬ ሌሊተ ፡ ወአልጸቀት ፡ ለመዊት ፡
ወኢወለደት ። ወትቤላ ፡ እማ ፡ ምንት ፡ ዘከነ ፡ እምኔኪ ፡ እስመ ፡ ናሁ ፡ ይ
እዜ ፡ ትመውቲ ፡ ወትቤላ ፡ ለእማ ፡ እወ ፡ አንሰ ፡ ኢይደልወኒ ፡ መዊት ፡[1] እ

[1] nescio an ወሊዶ ፡ emendandum sit.

Digitized by Google

ስመ ፡ዘመውኩ ፡አነ ፡ምስለ ፡እገሌ ፡ወሬዛ ፡ወተናገርኩ ፡በነገረ ፡ሐሰት ፡ላዕለ ፡ገብረ ፡እግዚአብሔር ፡ቀሲስ ፡ቅዱስ ፡አባ ፡መቃርስ ፡ባሕታዊ ። ወ ሶበ ፡ሰምዑ ፡አበዊሃ ፡ዘንተ ፡ሐዘኑ ፡ፈድፋደ ፡ወተጋብኡ ፡ኵሎሙ ፡ም ስለ ፡ሰብአ ፡ሀገር ፡ወተግኀሩ ፡ከመ ፡ይሑሩ ፡ኀበ ፡ቅዱስ ፡ወይስአልዎ ፡ ከመ ፡ይኅድግ ፡ሎሙ ፡አበሳሆሙ ፡ዘገብሩ ፡ላዕሌሁ ። ወሶበ ፡ሰምዐ ፡ቅ ዱስ ፡አባ ፡መቃርስ ፡ከመ ፡ሰብአ ፡ሀገር ፡ይፈቅዱ ፡ይብጽሑ ፡ኀቤሁ ፡ወያ ስተስርዩ ፡እምኔሁ ፡ወተዘከረ ፡ውእተ ፡ራእየ ፡ዘርእየ ፡በገዳም ፡ቀደሰ ፡ቍ ርባነ ፡ወተመጠዉ ፡ምስጢራተ ፡ቅድሳት ። ወአስተርአየ ፡ሎቱ ፡ውእቱ ፡ ኪሩቤል ፡ዘኄከነፈሁ ፡ወአኀዘ ፡በእዴሁ ፡ወመርሖ ፡እስከ ፡አብጽሖ ፡ገ ዳመ ፡አስቈጥስ ፡ዘበትርጓሜሁ ፡መዳልወ ፡አልባብ ። ወይቤሎ ፡ቅዱስ ፡ አባ ፡መቃርስ ፡ለውእቱ ፡ኪሩቤል ፡አእግዚእየ ፡ወስን ፡ሊተ ፡መካነ ፡ዘአ ኀድር ፡ውስቴቱ ፡ወአውሥአ ፡ኪሩቤል ፡ወይቤሎ ፡አንሰ ፡ኢይዌስን ፡ ለከ ፡መካነ ፡ከመ ፡ኢትየእ ፡እመካን ፡ዘእዌስን ፡ለከ ፡[ወ]ኢትትወደው ፡ት እዛዘ ፡እግዚአብሔር ፤ናሁ ፡ዝንቱ ፡ገዳም ፡ኵለንታሁ ፡ለከ ፡ወኀበ ፡ዘፈቀ ድከ ፡ሑር ፡ወንበር ፡ቦቱ ። ወኀደረ ፡ቅዱስ ፡መቃርስ ፡ውስተ ፡ውሰጤ ፡ ገዳም ፡መካነ ፡ደብሮሙ ፡ለቅዱሳን ፡ሮማውያን ፡መክሲሞስ ፡ወደግቴ ዎስ ፤ወሶበ ፡በጽሐ ፡ኀቤሁ ፡ኀደሩ ፡በቅሩብ ፡እምኔሁ ። ወእምድኅረ ፡ዕረ ፍቶሙ ፡አዘዘ ፡መልአክ ፡እግዚአብሔር ፡ከመ ፡ይሑር ፡ወይኅድር ፡ው ስተ ፡መካን ፡ዘውእቱ ፡ደብረ ፡ዚአሁ ፡[1] ወይቤሎ ፡መልአክ ፡እስመ ፡ዝ ንቱ ፡መካን ፡ይሰመይ ፡በስሞሙ ፡ለውሉድከ ፡መክሲሞስ ፡ወደግቴዎስ ፤ ወውእቱ ፡እስከ ፡ዛቲ ፡ዕለት ፡ይሰመይ ፡ደብረ ፡ብርሞስ ፡ዘበትርጓሜሁ ፡ ደብረ ፡ርም ። ወቅዱስሰ ፡አባ ፡መቃርስ ፡ገብረ ፡ሎቱ ፡በአተ ፡በውስቴቱ ፡ መንበረ ፡ወተጋደለ ፡ተጋድሎ ፡ወቢየ ፡በጸም ፡ወበጸሎት ፡ወሰጊድ ፡ወት ጋህ ፡ዘእንበለ ፡ዕርዐት ፤ወከኑ ፡ያስተርእዩ ፡ሎቱ ፡ሰይጣናት ፡ገሃደ ፡ወይ ጸብእዎ ፡በሴሊት ። ወእምድኅረ ፡ፍ መዓልት ፡እንዘ ፡ይትጋደል ፡ወይ ጸሙ ፡ወያመነድብዎ ፡ሰይጣናት ፡ወኢረከበ ፡ዕረፍተ ፡ኀለየ ፡ወይቤ ፡በ

---

[1] ዚአሆሙ ፡ legendum videtur.

Digitized by Google

ልቡ ፡ እንዘ ፡ ሀሎኩ ፡ ውስተ ፡ ዓለም ፡ ሰማዕኩ ፡ ዜናሁ ፡ ለቅዱስ ፡ አባ ፡ እን
ጦንዮስ ፤ እትነግእ ፡ ወአሐውር ፡ ኀቤሁ ፡ ከመ ፡ ይምህረኒ ፡ ወይምርሐኒ ፡ ፍ
ናተ ፡ ምንኵስና ፡ ወየሀበኒ ፡ አእምሮ ፡ ወልቡና ፡ ከመ ፡ እለቡ ፡ ምክሮሙ ፡
ለሰይጣናት ፡ ርኩሳን ። ወተንሥአ ፡ ወጸለየ ፡ ወሖረ ፡ ውስተ ፡ ገዳም ፡ መን
ገለ ፡ ምሥራቅ ፡ እስከ ፡ በጽሐ ፡ ኀበ ፡ አረጋዊ ፡ ቅዱስ ፡ አባ ፡ እንጦንዮስ ።
ወሶበ ፡ ርእዮ ፡ እምርሑቅ ፡ ወይቤሎ ፡ ዝንቱ ፡ እስራኤል ፡ ዘአልቦ ፡ ጽል
ሑት ፤ ወተወክፎ ። ወተአምኖ ፡ በወቢይ ፡ ፍሥሓ ፡ ወከሠተ ፡ ሎቱ ፡ ኀሊ
ናሁ ፡ በፍሥሓ ፡ ከመ ፡ ወልድ ፡ ምስለ ፡ አቡሁ ። ወአረጋዊሰ ፡ ቅዱስ ፡ አባ ፡
እንጦንዮስ ፡ ተአምኅ ፡ ርእሶ ፡ ለቅዱስ ፡ አባ ፡ መቃርስ ፤ አወልድዮ ፡ መቃ
ርስ ፡ አንተ ፡ ትሰመይ ፡ ብጹዐ ፡ በከመ ፡ ትርጓሜ ፡ ስምከ ፡ በልሳነ ፡ ዮናናው
ያን ፡ እስመ ፡ እግዚአብሔር ፡ አምላክየ ፡ ከሠተ ፡ ሊተ ፡ ግብረከ ፡ ወምጽአ
ተከ ፡ ኀቤየ ፡ ወበእንተዝ ፡ ኮንኩ ፡ እጸንሕ ፡ ምጽአተከ ። ወአረጋዊሰ ፡ ቅ
ዱስ ፡ አባ ፡ እንጦንዮስ ፡ መሀሮ ፡ ለቅዱስ ፡ አባ ፡ መቃርስ ፡ ኵሎ ፡ ፍናተ ፡
ምንኵስና ፡ ቅድስት ፡ ወአጽንዖ ፡ በነገር ፡ ብዙኅ ፡ ዘይደሉ ፡ ለገቢረ ፡ ጽድቅ ፡
ወከሠተ ፡ ሎቱ ፡ ጸቢአቶሙ ፡ ለሰይጣናት ፤ ወይቤሎ ፡ ከዕበ ፡ እሙንቱ ፡ ፀ
ለሞሙ ፡ ከመ ፡ ይጽብኡከ ፡ በኅቡእ ፡ በኅሊና ፡ ከንቱ ፡ ወበምግባራት ፡ ግ
ሃደ ፡ እስከ ፡ ለመዊት ፡ ከመ ፡ ትኩን ፡ አንተ ፡ ፍጹመ ፡ ዕብ ፡ ይጸብኡከ ፡ ወተ
ወገሥ ፡ እስከ ፡ ለመዊት ። ወሰአሎ ፡ ቅዱስ ፡ አባ ፡ መቃርስ ፡ ለአባ ፡ እንጦ
ንዮስ ፡ ወይቤሎ ፡ ኀድገኒ ፡ እንበር ፡ በኀቤከ ፤ ወይቤሎ ፡ ቅዱስ ፡ አባ ፡ እን
ጦንዮስ ፡ ሖር ፡ ኀበ ፡ መካን ፡ ዘወሰነ ፡ ለከ ፡ እግዚአብሔር ፡ ወተወገሥ ፡ ውስ
ቴቱ ። ወእምድኅረ ፡ ነበረ ፡ ኀበ ፡ አረጋዊ ፡ አባ ፡ እንጦንዮስ ፡ ኀዳጠ ፡ መዋ
ዕለ ፡ እንዘ ፡ ይትመሀር ፡ እምኔሁ ፡ ሥርዐተ ፡ ምንኵስና ፡ ወሥርዐተ ፡ ጽ
ድቅ ፡ ተንሥአ ፡ ወተመይጠ ፡ ኀበ ፡ መካኑ ፡ እንዘ ፡ ይትፈሣሕ ፡ ወይትሐ
ሠይ ፡ በሥርዐታት ፡ ወበትምህርታት ፡ ግሕየዊት ፡ ዘተምህረ ፡ እምኀ ፡ አብ ፡
ቅዱስ ፡ አባ ፡ እንጦንዮስ ። ወከዕበ ፡ አባ ፡ መቃርስ ፡ ብጹዕ ፡ ተራክበ ፡[1]
ምስለ ፡ አባ ፡ ሰራብዮን ፡ ኤጲስ ፡ ቆጶስ ፡ ወይቤሎ ፡ ኵሎ ፡ መዋዕለ ፡ ዘነበ

---

[1] scriptum ተራክበ ፡

ርኩ ፡ ጎበ ፡ አቡየ ፡ አባ ፡ እንጦንዮስ ፡ ኢርኢክም ፡ እንዘ ፡ ይነውም ፡ ግ
ሙራ ። ወነበረ ፡ ቅዱስ ፡ መቃርስ ፡ ውስተ ፡ መካኑ ፡ ብዙኀ ፡ መዋዕለ ፡ እ
ንዘ ፡ ይትጋደል ፡ ወይፀመድ ፡ ውስተ ፡ ፍኖተ ፡ ምንኩስና ፡ ወኮነ ፡ ወትረ ፡
ኪሩቤል ፡ ይሔውጾ ፡ ገሃደ ። ወበአሐቲ ፡ ዕለት ፡ ሰምዐ ፡ ቃለ ፡ እምሰማይ ፡
ዘይብሎ ፡ አመቃርስ ፡ በእንተ ፡ ዘሰማዕከ ፡ ቃልየ ፡ ወትእዛዝየ ፡ ወመጻእከ ፡
ኀቤየ ፡ ወኀደርከ ፡ ውስተ ፡ ዝንቱ ፡ መካን ፡ ናሁ ፡ አነ ፡ አስተጋብእ ፡ ውስተ ፡
ዝንቱ ፡ መካን ፡ አሕዛበ ፡ ዘኢይትኤለቍ ፡ እምኵሉ ፡ ትዝምድ ፡ ወእምኵሉ ፡
በሓውርት ፡ ወእምኵሉ ፡ ልሳናት ፡ ወይትለአኩኒ ፡ ወይባርኩ ፡ ስምየ ፡ በም
ግባራቲሆሙ ፡ ሠናይት ፤ ተወከፎሙ ፡ ወምርሖሙ ፡ ውስተ ፡ ፍኖተ ፡ ጽ
ድቅ ። ወሶበ ፡ ሰምዐ ፡ ቅዱስ ፡ አባ ፡ መቃርስ ፡ ዘንተ ፡ ተኀየለ ፡ ወጸንዐ ፡
ልቡ ። ወእንዘ ፡ ይቀውም ፡ በጊዜ ፡ ጸሎት ፡ በሌሊት ፡ ወከሠተ ፡ ሎቱ ፡ እግ
ዚአብሔር ፡[1] ወሰምዖሙ ፡ ለሰይጣናት ፡ እንዘ ፡ ይትማከሩ ፡ በበይናቲሆሙ ፡
ወይቤሉ ፡ ለእመ ፡ ኀደግናሁ ፡ ለዝንቱ ፡ ብእሲ ፡ ይኅድር ፡ ውስተ ፡ ዛቲ ፡ ገ
ዳም ፡ ይሬስይዋ ፡ ለዛቲ ፡ አህጉረ ፡ ሰማያውያን ፡ እስመ ፡ እሙንቱ ፡ ይትዌ
ከሉ ፡ በሕይወት ፡ ዘለዓለም ፡ ወይሰድዱነ ፡ እምዝንቱ ፡ ዓለም ፡ በሕማመ
ኵነኔ ፡ ጸሎታቲሆሙ ፤ ነው ፡ ይእዜ ፡ ንትጋባእ ፡ ላዕሌሁ ፡ ዮጊ ፡ ንክል ፡ ንስ
ድዶ ፡ እምዝንቱ ፡ መካን ። ወሶበ ፡ ሰምዐ ፡ ቅዱስ ፡ መቃርስ ፡ ዘንተ ፡ ጸንዐ ፡
ልቡ ፡ ወተኀየለ ፡ ላዕለ ፡ ሰይጣናት ፡ ወኮነ ፡ ይባርክ ፡ ለእግዚአብሔር ፡ ዘኪ
ሠተ ፡ ሎቱ ፡ እዘኒሁ ፡ እስከ ፡ ሰምዐ ፡ ምግባሮሙ ፡ ለሰይጣናት ፡ ወአእመረ ፡
ድካሞሙ ። ወእምድኅረዝ ፡ ተጋብኡ ፡ ላዕሌሁ ፡ ሰይጣናት ፡ ወጸብእዎ ፡
ጸብአ ፡ ዐቢየ ፡ ወአንደዱ ፡ እሳተ ፡ ላዕለ ፡ ኖኅት ፡ በአቱ ፡ ወኮኑ ፡ ይነሥኡ ፡
እምውእቱ ፡ እሳት ፡ ወይወድዩ ፡ ውስተ ፡ በአቱ ፡ ወኮነት ፡ ይእቲ ፡ እሳት ፡
ትጠፍእ ፡ በጸሎቱ ፡ ለአባ ፡ መቃርስ ። ወሶበ ፡ ተመውኡ ፡ እምዝንቱ ፡ ወ
ደዩ ፡ ውስተ ፡ ልቡ ፡ ኀሊና ፡ ዝሙት ፡ ወትከዘ ፡ ልብ ፡ ወሕማም ፡ ወትዕቢት ፡
ወፍቅረ ፡ ክብረ ፡ ዝንቱ ፡ ዓለም ፤ ፍርሀተ ፡ ወትምክሕተ ፤ ሀኬተ ፡ ወፅር
ፈተ ፡ ወኀጢአ ፡ ሃይማኖት ፡ ወቀቢጸ ፡ ተስፋ ፡ እምነ ፡ እግዚአብሔር ፡ ወዘ

[1] suppleas እዘኒሁ ፡

ይፈደፍድ፡እምዝንቱ፡ኵሉ፡ጸብእዎ፡ሎቱ፡በከመ፡ነገሮ፡ቅዱስ፡አባ፡
እንጦንዮስ ። ወሶበ፡ነበረ፡ነዊኅ፡መዋዕለ፡ወሰይጣናት፡ይጸብእዎ፡ዐዝ
ንቱ፡ምግባራት፡ሕሡማት፡ተንሥአ፡ከፅበ፡ወሐረ፡ኀበ፡ቅዱስ፡እንጦን
ዮስ ። ወሶበ፡ርእዮ፡እንጦንዮስ፡እምርሑቅ፡ነገሮ፡ለአርዳኢሁ፡ወ
ይቤ፡ዝንቱ፡እስራኤላዊ፡በአማን፡ዘአልቦ፡ጽልሑት፡ውስተ፡ልቡ፤ትሬ
እይዎ፡አውሉድየ፡ለዝንቱ፡ብእሲ፡ሀለዎ፡ከመ፡ይኩን፡በትረ፡ጽድቅ፡
ርቱዐ፡ወነዊኅ፡ለብዙኃን፡አሕዛብ፡ወይከውኑ፡ሎቱ፡ፍሬያተ፡ጥዑማተ፡
እምአፉሁ፡ለእግዚአብሔር፡ጸባኦት ። ወሶበ፡ሰምዐ፡ቅዱስ፡አባ፡መቃ
ርስ፡ሰገደ፡ሎቱ፡ዲበ፡ምድር፡ወአንሥኦ፡አባ፡እንጦንዮስ፡ፍጡነ፡ወ
ተኣምኖ፡ወሰዐሞ፡እስመ፡ውእቱ፡ርእየ፡ገጸ፡ውሉጠ፡ከመ፡ገጸ፡ዘይ
ደዊ፡በእንተ፡ብዙኅ፡ጸብኢ፡ዘይጸብእዎ፡ሰይጣናት ። ወእምድኅረ፡ጸ
ለዩ፡ነበሩ፡ኀቡረ፡ወአውሥኦ፡ቅዱስ፡እንጦንዮስ፡በፍሥሓ፡ወወይ
ቤሎ፡ዳኅንኑ፡ሀሎከ፡አወልድየ፡መቃርስ፤አውሥኦ፡ቅዱስ፡መቃርስ፡
ወይቤሎ፡ናሁ፡አብደረከ፡እግዚአብሔር፡ወከሠተ፡ለከ፡ኵሎ፡እምኔየ ።
ወሶቤሃ፡መሀሮ፡ወአጽንዖ፡ወይቤሎ፡ጽናዕ፡ወኢትፍራህ፡እስመ፡ከ
መዝ፡መፍትው፡ለኒ፡ከመ፡ንትወገሦ፡ለዝንቱ፡መከራ፡ኵሉ፡ዘያመ
ጽኡ፡ላዕሌነ፡ጸላእትነ፤ወበእንተዝ፡ይደልወነ፡ከመ፡ንኩን፡መምህ
ራን፡ለአሕዛብ፡ብዙኃን፡እለ፡ያፈቅሩ፡ጥበበ፡መንፈሳዊተ፡እንተ፡ይ
እቲ፡ምንኵስና ። ወይቤሎ፡አወልድየ፡መቃርስ፡ተዘከር፡ውእተ፡ቃለ፡
ዘነገረከ፡እግዚእ፡እንዘ፡ተሐውር፡ትቅዳሕ፡ማየ፤ወሶበ፡ሰምዐ፡ቅዱስ፡
አባ፡መቃርስ፡ዘንተ፡አንከረ፡ፈድፋደ፡ወአእመረ፡ከመ፡ምግባሩቲሁ፡
ወኅቡኣታሁ፡ተከሥተ፡ሎቱ፡ለቅዱስ፡እንጦንዮስ፡በመንፈስ፡ቅዱስ ።
ወነበረ፡ኀበ፡አረጋዊ፡አባ፡እንጦንዮስ፡ብዙኃ፡መዋዕለ፡እንዘ፡ይትባ
ረክ፡እምኔሁ፡ወይትሜህር፡ትእዛዛቲሁ፡ወኅሠሠ፡እምኔሁ፡ከመ፡ያል
ብሶ፡አስኬማ፡ቅዱሰ ። ወጸለየ፡ላዕሌሁ፡ወአልበሶ፡አልባሰ፡ኪያሁ፤ወ
በእንተዝ፡ተሰምየ፡ረድኡ፡ለቅዱስ፡እንጦንዮስ ። ወእምዝ፡ይቤሎ፡አ
ረጋዊ፡አባ፡እንጦንዮስ፡በኅቡእ፡ከመ፡ትትሀከይ፡ከመ፡ትምጻእ፡ኀቤየ፡
ዝየ፤አነ፡እምድኅረ፡መዋዕል፡አሐውር፡ኀበ፡እግዚአብሔር ። ወሶበ፡

Digitized by Google

ሰምዐ፡አባ፡መቃርስ፡ዘንተ፡ነገረ፡ተንሥአ፡ወሰገደ፡ሎቱ፡ወሰአሎ፡
ከመ፡ይንብር፡በኀቤሁ፡ወይረስዮ፡ድልወ፡ይንግእ፡በረከቶ፡መንፈሳ
ዊት፡ወይቤሎ፡ንበር፡በኀቤየ፡ወነበረ፡በኀቤሁ። ወይቤሎ፡እንጦንዮስ፡
ወእምድኅረ፡ኀዳጥ፡መዋዕል፡ያዐርፈከ፡እግዚአብሔር፡እምዝንቱ፡ጸ
ብአ፡ኀሊና፡እኩይ፡ወእምድኅረዝ፡ይጸብኡከ፡ሰይጣናት፡ገሃደ፤ ጽናፅ፡
ወተዐቀብ፡ወኢታሕዝኖ፡ለውእቱ፡ኪሩቤል፡ዘረሰዮ፡እግዚአብሔር፡
ምስሌከ፡ለረድኤትከ፡የሀሉ፡ምስሌከ፡እስከ፡ተፍጻሜተ፡መዋዕሊከ፡ወ
የዐቅበከ፡በከመ፡አዘዘ፡እግዚአብሔር፡አምላክከ። ወወሀቦ፡አባ፡እን
ጦንዮስ፡በትረ፡ዚአሁ፡ወተአምኖ፡አምኃ፡ቅድሳት፡ወአዕረፈ፡ወተቀ
ብረ፡ሥጋሁ፡በመካን፡ኀቡእ፡ዘኢያአምር፡መኑሂ፡መካኖ። ወተመይጠ፡
ቅዱስ፡አባ፡መቃርስ፡ኀበ፡ገዳመ፡አስቄጥስ፡ወነበረ፡ውስተ፡መክኑ፡ወ
ተሰምዐ፡ዜናሁ፡ውስተ፡ኵሉ፡አጽናፈ፡ምድር። ወጎብረ፡እግዚአብ
ሔር፡ዲበ፡እደዊሁ፡ተአምራተ፡ወበይተ፡ወእምኔሁ፡እስመ፡ንጉሠ፡አ
ንጾኪያ፡ፈነዎ፡ለወለቱ፡ኀቤሁ፡ዘይጼወን፡ዲዬሃ፡መንፈስ፡ርኩስ፡ወበ
ጽሐት፡ኀቤሁ፡በአምሳለ፡ወሬዛ፡ወአእመረ፡ከመ፡ይእቲ፡ወለት፡ወፈ
ወሳ፡ወፈነዎ፡ኀበ፡አቡሃ፡ወእግ፡ወሰበ፡ወሀብዎ፡[1] ወርቀ፡ብዙኀ፡ኢን
ሥአ፡ወኢምንተኒ፡እምኔሆሙ። ወሀሎ፡ኀ መነኮስ፡ውስተ፡ሀገረ፡አ
ውሲም፡ስሕተ፡ወይቤ፡አልቦ፡ትንሣኤ፡ሙታን፡ወአስሐቶሙ፡ለብዙ
ኃን፡ሰብእ፡ወበእንተ፡አሚኖቶሙ፡ቦቱ፡ክኑ፡ይትዌከፉ፡ቃሉ። ወሖረ፡
ኤጲስ፡ቆጶስ፡ዘሀገረ፡አውሲም፡ኀበ፡አባ፡መቃርስ፡ወነገሮ፡ከመ፡አስ
ሐቶሙ፡ውእቱ፡ለሕዝበ፡ዚአሁ፡ወሰአሎ፡ስእለተ፡ብዙኀ፡ከመ፡ይትፈ
ድአ። ወተንሥአ፡አባ፡መቃርስ፡ወሖረ፡ምስለ፡ኤጲስ፡ቆጶስ፡ኀበ፡ሀ
ገረ፡አውሲም፡ወርእዮ፡ለውእቱ፡ባሕታዊ፡ዘውስቴቱ፡መንፈስ፡ርኩስ።
ወሰበ፡ተናገረ፡ምስሌሁ፡በእንተ፡ትንሣኤ፡ሙታን፡ወአፉሥአ፡ው
እቱ፡ባሕታዊ፡ወይቤሎ፡አንሰ፡ኢየአምን፡ከመ፡ምዉታን፡ይትንሥኡ፡
ለእመ፡ኢያንሣእከ፡ሊተ፡ብእሴ፡እምነ፡መቃብር፡ወጸለየ፡ቅዱስ፡አባ፡

---

[1] sc. parentes filiae, sed legendum videtur ወሀብዎ፡

መቃርስ፡ወሰአለ፡ኀበ፡እግዚአብሔር ። ወሶቤሃ፡ተንሥአ፡ውእቱ፡፩ብ
እሲ፡ እምነ፡ ምውታን ፡ወኮነ ፡ብእሲሁ ፡እምካሓድያን ፡ቀደምት ፤ወአ
ምነ፡ውእቱ ፡ባሕታዊ ፡ወተመይጠ ፡እምስሕተቱ ፤ ወከማሁ ፡ኵሎሙ፡
ሕዝብ፡እለ፡ አስሐቶሙ ፡ተመይጡ ። ወሰአሎ ፡ ውእቱ ፡ብእሲ ፡ዘአን
ሥአ፡እምውታን ፡ለቅዱስ ፡አባ፡መቃርስ ፡ከመ፡ ያጥምቆ ፡ጥምቀተ ፡ክ
ርስትና ፡ወአጥመቆ ፡ወአልበሶ ፡አልባሰ ፡ምንኵስና ፡ወነበረ ፡ኀቤሁ ፡፯ዓ
መተ ፡ወአዕረፈ ። ወእምድኅረዝ ፡ተንሥአ ፡ቅዱስ ፡አባ ፡ መቃርስ ፡ወሰ
አለ ፡[1] ውስተ ፡ገዳም ፡ከመ ፡ያእምር ፡ለእመ ፡ሀሎ ፡ውስተ ፡ ገዳም ፡ ሰብእ ፡
እምቅድሜሁ ። ወርእዮ ፡፪ዕደወ ፡ዕሩቃነ ፡ፈርሀ ፡ እምኔሆሙ ፡ እስመ ፡
መሰሎ ፡ከመ ፡እሙንቱ ፡ሰይጣናት ፡ወጸለየ ፡በቅድሜሆሙ ፡ እልባልተሪ
ዩን ፡ዘውእቱ ፡አቡነ ፡ዘበሰማያት ፡ ወኪያሁኒ ፡ጸውዕዎ ፡ በስሙ ፡ ወይቤ
ልዎ ፡ኢትፍራህ ፡አመቃርስ ፡ወአእመረ ፡ከመ ፡እሙንቱ ፡ቅዱሳን ፡ገዳማ
ውያን ። ወተስእልዎ ፡ በእንተ ፡ ሰብአ ፡ ዓለም ፡ ወምግባሮሙ ፡ ወይቤ
ሎሙ ፡እግዚአብሔር ፡በምሕረቱ ፡ይኄሊ ፡[2] ዲበ ፡ ኵሎሙ ። ወእምዝ ፡
ተስእሎሙ ፡ለእመ ፡ኮነ ፡ ያቈርሮሙ ፡ ቍረ ፡ ክረምት ፡ ወያልህቦሙ ፡ ሐ
ሩረ ፡ፀሓይ ፡በጊዜ ፡ ሐጋይ ፡ ወአውሥእዎ ፡ ወይቤልዎ ፡ እግዚአብሔር ፡
[ረድአነ ፡]መጠነ ፡ ዝንቱ ፡ ፵ዓመት ፡ ወነበርነ ፡ ውስተ ፡ ገዳም ፡ ኢያቍረ
ረነ ፡ክረምት ፡ወኢያልህበነ ፡ ሐጋይ ። ወይቤሎሙ ፡ ቅዱስ ፡ አባ ፡ መቃ
ርስ ፡ እፎ ፡ እከውን ፡ ከማክሙ ፡ ወይቤልዎ ፡ ንበር ፡ ውስተ ፡ በአትከ ፡ ወ
ብኪ ፡ ላዕለ ፡ ኀጢአትከ ፡ ወአንተ ፡ ትከውን ፡ ከማነ ። ወተባረከ ፡ እምኔ
ሆሙ ፡ ወተመይጠ ፡ ኀበ ፡ መካኑ ። ወሶበ ፡ በዝኁ ፡ መነኮሳት ፡ ወከረዩ ፡
ሎሙ ፡ዐዘቅተ ፡ወሐነጹ ፡ሎሙ ፡ወሶበ ፡ ወረደ ፡ ውስቴታ ፡ ቅዱስ ፡ ከመ ፡
ይትኀፀብ ፡አንኀልዋ ፡ሰይጣናት ፡ላዕሌሁ ፡ ከመ ፡ ይቅትልዎ ፡ ወመጽኡ ፡
መነኮሳት ፡ወአውፅእዎ ፡እምኔሃ ። ወሶበ ፡ፈቀደ ፡እግዚአብሔር ፡ዕረፍቶ ፡
ፈነወ ፡ሎቱ ፡ኪሩቤልሃ ፡ዘኮነ ፡ ይሔውጾ ፡ ወይቤሎ ፡ ተደለው ፡ እስመ ፡
ንሕነ ፡ንመጽእ ፡ኀቤከ ፡ወንነሥአከ ፡ወአርአዮ ፡ለአባ ፡ እንጦንዮስ ፡ ወለ

---

[1] Exspectaveris ወሖረ ፡ vel ወዖደ ፡ [2] scriptum የኀሊ ፡

ግጎበረ ፡ ቅዱሳን ፡ ወለኵሎሙ ፡ ጎይላተ ፡ ሰማያውያን ፡ እስከ ፡ አመ ፡ መ
ጠወ ፡ ነፍሶ ። ወኮነ ፡ ኵሉ ፡ መዋዕለ ፡ ሕይወቱ ፡ ፯ወ፯ ዓመተ ። ወኮነ ፡
ስምዐ ፡ በዝንቱ ፡ በብኑዳ ፡ ረድኡ ፡ ከመ ፡ ውእቱ ፡ ርእየ ፡ ነፍሱ ፡ ለቅዱስ ፡
አባ ፡ መቃርስ ፡ ተዐርግ ፡ ጎበ ፡ ሰማይ ፡ ወሰምዖሙ ፡ ለሰይጣናት ፡ እንዘ ፡ ይ
ኬልሑ ፡ ወይብሉ ፡ በድጎሬሁ ፡ ሞእከነ ፡ አመቃሪ ፡ ሞእከነ ፡ ወይቤሎሙ ፡
ቅዱስ ፡ አባ ፡ መቃርስ ፡ ዓዲየ ፡ እስከ ፡ ይእዜ ፡ ወሶበ ፡ በአ ፡ ቅዱስ ፡ ውስተ ፡
ገነት ፡ ከልሑ ፡ በቃል ፡ ልዑል ፡ እንዘ ፡ ይብሉ ፡ ሞእከነ ፡ አመቃሪ ፡ ወይቤ
ሎሙ ፡ ቅዱስ ፡ አባ ፡ መቃርስ ፡ ይትባረክ ፡ ስሙ ፡ ዘአድጎነኒ ፡ እምእዴ
ክሙ ። ወኮነ ፡ ቅዱስ ፡ አመ ፡ ሕያው ፡ አዘዘሙ ፡ ለውሉዱ ፡ ከመ ፡ ይጎብኡ ፡
ሥጋሁ ፡ ወመጽኡ ፡ ሰብእ ፡ እምሀገሩ ፡ ሱሳዊር ፡ ወወሀቡ ፡ ንዋየ ፡ ለረድኡ ፡
ዮሐንስ ፡ ዘከነ ፡ ይጌሥጽ ፡ ኵሉ ፡ ጊዜ ፡ ይብሎ ፡ ተዐቀብ ፡ እምአፍቅሮ ፡ ን
ዋይ ፤ ወመርሐሙ ፡ ውእቱ ፡ ወአርአዮሙ ፡ ሥጋሁ ፡ ለቅዱስ ፡ አባ ፡ መቃ
ርስ ። ወነሥእዎ ፡ ወወሰድዎ ፡ ጎበ ፡ ሀገሮሙ ፡ ወነበረ ፡ በህየ ፡ ፱ወ፮ ዓመተ ፡
እስከ ፡ መዋዕለ ፡ መንግሥተ ፡ ዐረብ ። ወረድኡሰ ፡ ዮሐንስ ፡ ኮነ ፡ ዝልጉሰ ፡
በእንተ ፡ አፍቅሮቱ ፡ ንዋየ ። [1] ወእምድኅረዝ ፡ ሖሩ ፡ ውሉዱ ፡ መነኮሳት ፡
ጎበ ፡ ሀገሩ ፡ ሱሳዊር ፡ ወፈቀዱ ፡ ከመ ፡ ይንሥኡ ፡ [2] ወተንሥኡ ፡ ላዕሌሆሙ ፡
ሰብአ ፡ ሀገር ፡ ምስለ ፡ መኰንን ፡ ወከልእዎሙ ። ወበይእቲ ፡ ሌሊት ፡ አስተ
ርአዮ ፡ ቅዱስ ፡ አባ ፡ መቃርስ ፡ ለመኰንን ፡ ወይቤሎ ፡ ኀድገኒ ፡ እሑር ፡ ም
ስለ ፡ ውሉድየ ። ወበጽባሕ ፡ ጸውዖሙ ፡ መኰንን ፡ ለመነኮሳት ፡ ወአዘዘሙ ፡
ከመ ፡ ይጹሩ ፡ ሥጋሁ ፡ ወጸርዎ ፡ ሶቤሃ ፡ ወአንበርዎ ፡ ውስተ ፡ ቤተ ፡ ክርስ
ቲያን ፡ በዝግሬ ፡ ወበግሕሌት ፡ ብዙኅ ፡ አመ ፤ ፱ወ፱ ለነሐሴ ። ወኮነ ፡ እም
ኔሁ ፡ ተአምራት ፡ ወመንክራት ፡ ወበይት ።

ሰላም ፡ ለመቃርስ ፡ ዘወቢይ ፡ ክብሩ ፡
እስመ ፡ ዐቀበ ፡ መርዔቶ ፡ ለእንጦንዮስ ፡ በበትሩ ፡
እምኒ ፡ ፩፩ እንበለ ፡ ያጎድሩ ፡

---

[1] 4 Reg. 5, 27. [2] suppleas ሥጋሁ ፡

ሰበ፡ፅሩየ፡ደቂቁ፡ወምግባራተ፡ጽድቅ፡ገብሩ፡
መጻልወ፡አልባብ፡ተሰምየት፡እስከ፡ዮም፡ደብሩ ።

e) *De Abba Salâmâ.*

በዛቲ፡ፅለት፡(አመ፡፳ወ፮ ለሐምሌ፡)አዕረፈ፡አቡ፡ሰላማ፡ከሣቴ፡
ብርሃን፡ጳጳስ፡ዘኢትዮጵያ፡ወከመዝ፡ውእቱ፡ዜናሁ ። መጽአ፡፭ብእሲ፡
እምብሔረ፡ጽርዕ፡ዘስሙ፡ሚሮበጵዮስ፡ሊቀ፡ጠበብት፡እንዘ፡ይፈቅድ፡
ይርአያ፡ለብሔረ፡ኢትዮጵያ፡ወምስሌሁ፡፪ደቂቅ፡እምአዝማዲሁ፤
ስሙ፡ለ፭ፍሬምናጦስ፡ወለካልኡ፡አድስዮስ፡ወበ፡እለ፡ይሰምይዎ፡ሲ
ድራክስ ። ወበጽሐ፡በሐመር፡ሐይቀ፡ብሔረ፡አግዓዚ፡ወርእየ፡ኵሉ፡
ሠናያተ፡ዘፍትወት፡[1]ልቡ፡ወእንዘ፡ይፈቅድ፡ይትመየጥ፡ብሔሮ፡ተን
ሥኡ፡ላዕሌሁ፡ፀር፡ወቀተልዎ፡ምስለ፡ኵሎሙ፡እለ፡ምስሌሁ፡ወተ
ረፉ፡እሉ፡፪ደቂቅ፡ንኡሳን ። ወሚወውዎሙ፡ሰብአ፡ሀገር፡ወመሀር
ዎሙ፡ግብረ፡ተቃትሎ፡ወወሰድዎሙ፡አምኃ፡ለንጉሥ፡አክሱም፡ዘ
ስሙ፡እለአላዳ፡[2]ወሚሞ፡ንጉሥ፡ለአድስዮስ፡መጋቤ፡ቤተ፡ቀጢን፡ወ
ለፍሬምናጦስ፡ወቃቤ፡ሕግ፡ወጸሓፈ፡አክሱም ። ወእምድኅረ፡ኀዳጥ፡
መዋዕል፡አዕረፈ፡ንጉሥ፡ወኀደገ፡እኁለ፡ንኡሰ፡ምስለ፡እሙ፡ወነግሡ፡[3]
እለ፡አዝጎጎ ።[4] ወነበሩ፡አድስዮስ፡ወፍሬምናጦስ፡እንዘ፡የሐፅንዎ፡ለሕ
ፃን፡ወይሜህርዎ፡ሃይማኖተ[5]፡ሎቱ፡ስብሐት፡በበንስቲት፡ንስቲተ፡ወሐ
ንጹ፡ሎቱ፡ምጽላየ፡ወአስተጋብኡ፡ኀቤሁ፡ደቂቀ፡እንዘ፡ይሜህርዎሙ፡
መዝሙረ፡ወማሕሌተ ። ወሶቢ፡አብጽሐ፡ዝኩ፡ሕፃን፡ዐቅመ፡ውርዛዌ፡
ሰአልዎ፡ከመ፡ይፈንዎሙ፡ሀገሮሙ፤ ወአድስዮስ፡ሖረ፡ጢሮስ፡ብሔረ፡
ከመ፡ይርአይ፡ወላድያኒሁ ። ወፍሬምናጦስኒ፡በጽሐ፡እስክንድርያ፡ኀበ፡
ሊቀ፡ጳጳሳት፡አባ፡አትናትዮስ፡ወረከቦ፡በሐዲስ፡ሚመቱ፡ወዜነዎ፡
ኵሎ፡ዘበጽሐ፡ላዕሌሁ፡ወበእንተ፡ሃይማኖቶሙ፡ለብሔረ፡አግዓዚ፡ወ

---

[1] ዘፈተወት፡ Sap. [2] እለ፡አእዳ፡ Sap. [3] Plur. majest.
[4] scriptum አንዝጎጎ፡ [5] suppleas ክርስቶስ፡

Digitized by Google

ዘከመ፡ አምኑ፡ በክርስቶስ፡ ሎቱ፡ ስብሐት፡ እንዘ፡ አልቦሙ፡ ጳጳሳት፡ ወቀ
ሳውስት ። ወእምዝ፡ ሤሞ፡ አባ፡ አትናትዮስ፡ ለፍሬምናጦስ፡ ከመ፡ ይ
ኩን፡ ጳጳሰ፡ ለብሔረ፡ አግዓዚ፡ ዘኢትዮጵያ፡ ወፈነዎ፡ ምስለ፡ ዐቢይ፡ ክ
ብር ። ወበጺሖ፡ ብሔረ፡ አግዓዚ፡ አመ፡ መንግሥቶሙ፡ ለአብርሃ፡ ወአ
ጽብሐ፡ ሰበከ፡ በሰላመ፡ ክርስቶስ፡ ሎቱ፡ ስብሐት፡ ውስተ፡ ኵሉ፡ አድያ
ሚሃ፡ ወበእንተዝ፡ ተሰምየ፡ አባ፡ ሰላማ ። ወእምድኅረ፡ አእመኖሙ፡ ለሰ
ብአ፡ ኢትዮጵያ፡ አዕረፈ፡ በሰላም ።

ሰላም፡ በቃለ፡ ስብሐት፡ እብሎ፡
እንዘ፡ ኣዑብዮ፡ ወኣሌዕሎ፡
ለሰላማ፡ ኖኅት፡ ዘምሕረት፡ ወተሣህሎ፡
አሥረቀ፡ ዘኢትዮጵያ፡ ለብርሃነ፡ ክርስቶስ፡ ጸዳሎ፡
እንዘ፡ ላዕሌሁ፡ ጽልመት፡ ወቆባር፡ ሀሎ ።

f) *De Jared, musico.*

በዛቲ፡ ዕለት፡ (አመ፡ ፲ ወ፩ ለግንቦት፡) አዕረፈ፡ ያሬድ፡ ማሕሌታይ፡
አምሳሊሆሙ፡ ለሱራፌል ። ወዝንቱ፡ ያሬድ፡ እምአዝማዲሁ፡ ውእቱ፡
ለአባ፡ ጌዴዎን፡ እምካህናተ፡[1] አክሱም፡ እንተ፡ ይእቲ፡ ቀዳሚት፡ እም
እለ፡ ተሐንጻ፡ አብያተ፡ ክርስቲያናት፡ በሀገረ፡ ኢትዮጵያ፡ ወተሰብከ፡
ባቲ፡ ሃይማኖተ፡ ክርስቶስ፡ ወተቀደሰት፡ በስመ፡ እግዝእትነ፡ ማርያም ።
ወዝንቱ፡ አባ፡ ጌዴዎን፡ ሶበ፡ ወጠነ፡ ይምህሮ፡ መዝሙረ፡ ዳዊት፡ ለብጹዕ፡
ያሬድ፡ ስእነ፡ ዐቂቦቶ፡ እስከ፡ ብዙኅ፡ መዋዕል ። ወእምዝ፡ ሶበ፡ ዘበጦ፡ ወ
አሕመሞ፡ ወጐየ፡ ውስተ፡ ገዳም፡ ወአጽለለ፡ ታሕተ፡ ዖም፡ ወርእየ፡ ዕፄ፡
እንዘ፡ የዐርግ፡ መልዕልተ፡ ዖም፡ ወበጺሖ፡ ኀበ፡ መንፈቃ፡ ይወድቅ፡ ው
ስተ፡ ምድር ፤ ብዙኅ፡ ጊዜ፡ ይገብር፡ ከማሁ፡ ወእምዕጹብ፡ ዐርገ፡ መልዕ
ልተ፡ ዖም ። ወሶበ፡ ርእየ፡ ያሬድ፡ ትጋሆ፡ ለዕፄ፡[2] ነስሐ፡ በነፍሱ፡ ወተመ
ይጠ፡ ኀበ፡ መምህሩ፡ ወይቤ፡ ስረይ፡ ሊተ፡ ኦአባ፡ ወረስየኒ፡ ዘፈቀድከ፡

---

[1] Supplendum videtur ገበዘ፡ [2] In Cod. Tubing. male ለፃዴ፡

Digitized by Google

ወተወክፎ ፡ መምህሩ ፡ መንፈሳዊ ። ወሶበ ፡ ሰአለ ፡ ኀበ ፡ እግዚአብሔር ፡ በብካይ ፡ ተርኅወ ፡ ልቡናሁ ፡ ወተምህረ ፡ በአሐቲ ፡ ዕለት ፡ መጻሕፍት ፡ ብሉየ ፡ ወሐዲስ ፤ ወእምዝ ፡ ተሠይመ ፡ ዲያቆነ ። ወበውእቱ ፡ መዋዕል ፡ አልበ ፡ ማኅለቅት ፡ ቅኔ ፡ በልውል ፡ ዜማ ፡ ዘእንበለ ፡ በሊሖሳስ ። ወሶበ ፡ ፈቀደ ፡ እግዚአብሔር ፡ ከመ ፡ ያቅም ፡ ሎቱ ፡ ተዝካረ ፡ ወፈነወ ፡ ሎቱ ፡ ፫ አዕዋፈ ፡ እምገነተ ፡ ኤዶም ፡ ወተናገርዎ ፡ በልሳነ ፡ ሱብእ ፡ ወመሠጥዎ ፡ ምስሌሆሙ ፡ ውስተ ፡ ኢየሩሳሌም ፡ ሰማያዊት ፡ ወበህየ ፡ ተምህረ ፡ ማሕሌቶሙ ፡ ለሥ ወ፬ ካህናተ ፡ ሰማይ ። ወሶበ ፡ ተመይጠ ፡ ኀበ ፡ ህላዌሁ ፡ በአ ፡ ውስተ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ቅድስት ፡ ዘገበዘ ፡ አክሱም ፡ በጊዜ ፡ ፫ ሰዓት ፡ ወከልሐ ፡ በልውል ፡ ቃል ፡ እንዘ ፡ ይብል ፡ ሃሌ ፡ ሉያ ፡ ለአብ ፤ ሃሌ ፡ ሉያ ፡ ለወልድ ፤ ሃሌሉያ ፡ ወለመንፈስ ፡ ቅዱስ ፤ ቀዳሚሃ ፡[1] ለጽዮን ፡ ሰማየ ፡ ሣረረ ፡ ወበዳግም ፡ አርአዮ ፡ ለሙሴ ፡ ዘከመ ፡ ይጥበር ፡ ግብራ ፡ ለደብተራ ፤ ወሰመያ ፡ ለዛቲ ፡ ማሕሌተ ፡ አርያም ። ወሶበ ፡ ሰምዑ ፡ ድምፀ ፡ ቃሉ ፡ ሮጹ ፡ ንጉሥኒ ፡ ወንግሥትኒ ፡ ምስለ ፡ ጳጳስ ፡ ወካህናት ፡ ወዐበይተ ፡ ንጉሥ ፡ ወወዐሉ ፡ እንዘ ፡ ይሰምዕዎ ። ወሠርዐ ፡ ማሕሌተ ፡ ለለዘመኑ ፡ እምዓመት ፡ እስከ ፡ ዓመት ፡ ዘሐጋይ ፡ ወዘከረምት ፤ ዘመጸው ፡ ወዘጸዳይ ፤ ለበዓላት ፡ ወለሰንበት ፡ ዘመላእክት ፡ ወዘነቢያት ፤ ዘሰማዕታት ፡ ወዘጻድቃን ፤ በ፫ ዜማ ፡ ዘውእቱ ፡ ግዕዝ ፡ ወዕዝል ፡ ወአራራይ ፤ ወኢየዐዱ ፡ እም ፫ ዜማሁ ፡ እመሂ ፡ ንባበ ፡ ሱብእ ፡ አው ፡ ንቃዌ ፡ ዖፍ ፡ ወእንስሳ ። ወበአሐቲ ፡ ዕለት ፡ እንዘ ፡ ይዜምር ፡ ያሬድ ፡ ቀዊሞ ፡ ታሕተ ፡ ንጉሥ ፡ ኀብረ ፡ መስቀል ፡ ወንጉሥኒ ፡ እንዘ ፡ ያፀምእ ፡ ቃሎ ፡ ተከለ ፡ በትረ ፡ ኀጺን ፡[2] ውስተ ፡ ምክያዱ ፡ እገሪሁ ፡ እንዘ ፡ ይውሕዝ ፡ እምኔሁ ፡ ደም ፡ ብዙኅ ፡ ወኢተዐውቆ ፡ ለያሬድ ፡ እስከ ፡ ፈጸመ ፡ ማሕሌተ ። ወሶበ ፡ ርእየ ፡ ንጉሥ ፡ ደንገፀ ፡ ወመልጎ ፡ በትሮ ፡ እምእገሩ ፡ ወይቤሎ ፡ ሰአለኒ ፡ ዘትፈቅድ ፡ ዐስበ ፡ ዝንቱ ፡ ደምከ ፡ ዘተክፅወ ፤ ወይቤሎ ፡ ያሬድ ፡ መሐል ፡ ሊተ ፡ ከመ ፡ ኢትእበየኒ ። ወሶበ ፡ መሐለ ፡ ሎቱ ፡ ይቤሎ ፡ ያሬድ ፡ ፈንወኒ ፡ ከመ ፡ እመንኵስ ። ወሰሚዖ ፡ ንጉሥ ፡ ተከዘ ፡ ጥቀ ፡

---

[1] Sic scriptum est in utroque codice.

[2] Legas ኀጺኑ ፡

Digitized by Google

ምስለ፡ ኵሉ፡ መኳንንቲሁ፡ ወከመ፡ ይክልኦሂ፡ ፈርሀ፡ መሐላ ። ወበዊኦ፡ ያሬድ፡ ውስተ፡ ቤተ፡ ክርስቲያን፡ ቆመ፡ ቅድመ፡ ታቦተ፡ ጽዮን፡ ወሶበ፡ ይቤ፡ ቅድስት፡ ወብጽዕት፡ ስብሕት፡ ወቡርክት፡ ክብርት፡ ወልዕልት፡ እስከ፡ ተፍጻሜቱ፡ ተለዐለ፡ እምድር፡ መጠነ፡ እመት ። ወእምህየ፡ ሖረ፡ ኀበ፡ [1]ገዳመ፡ [1]ሰሜን፡ ወነበረ፡ በህየ፡ በጾም፡ ወበጸሎት፡ ወአጻመወ፡ ሥጋሁ፡ ፈድፋደ፡ ወፈጸመ፡ ገድሎ፡ በህየ ፤ ወወሀቦ፡ እግዚአብሔር፡ ኪዳነ፡ ለዘይጼውፅ፡ ስሞ፡ ወይገብር፡ ተዝካሮ ። ወእምዝ፡ አዕረፈ፡ በሰላም፡ ወመቃብሪሁሰ፡ ኢተዐውቀ፡ እስከ፡ ዮም ።

ሰላም፡ ለያሬድ፡ ስብሐተ፡ መላእክት፡ ለሐዋጼ፡ [2]
እንተ፡ አዕረገ፡ እምልቡ፡ ኀሊና፡ መንፈስ፡ ረዋጼ ፤
ለትምህርተ፡ መጽሐፍ፡ ገብአ፡ እምኀበ፡ ኮነ፡ ነፋጼ፡
በብዙኅ፡ ጻማ፡ ዘአልቦ፡ ሑጻጼ፡
መልዕልተ፡ ጕንደ፡ ዖም፡ ነጺሮ፡ እንዘ፡ የዐርግ፡ ዕፄ ።

g) *De Tacla Haimânôt.*

አመ፡ ዛቲ፡ ዕለት፡ (፳ ወ ፬ ለነሐሴ፡) አዕረፈ፡ መምህረ፡ ዓለም፡ አቡነ፡ ተክለ፡ ሃይማኖት ። ወለዝንቱ፡ ቅዱስ፡ ኮነ፡ ስመ፡ አቡሁ፡ ጸጋ፡ ዘአብ፡ ወስመ፡ እሙ፡ እግዚእ፡ ኀረያ ፤ ወኮነ፡ ጸጋ፡ ዘአብ፡ እምዘመደ፡ ካህናት፡ እለ፡ አብርህዋ፡ ለኢትዮጵያ፡ በሃይማኖቶሙ ። ወብእሲቱኒ፡ እግዚእ፡ ኀረያ፡ ኮነት፡ መካነ፡ ወነበሩ፡ በዝንቱ፡ እንዘ፡ የሐዝኑ፡ ወይቴክዙ፡ ወይጼልዩ፡ ኀበ፡ እግዚአብሔር፡ ከመ፡ የሀቦሙ፡ ውሉደ ። ወእንዘ፡ ሀለዉ፡ በዝንቱ፡ ነገር፡ አንሥአ፡ ሰይጣን፡ ለሞተላሜ፡ ሥዩመ፡ ዳሞት፡ ወመለከ፡ ኵሎ፡ አድያመ፡ ሼዋ፡ እስከ፡ ባሕረ፡ ጋጣ ፤ ወነበሩ፡ ኵሎሙ፡ መኳንንተ፡ ሀገር፡ እንዘ፡ ይሁብዎ፡ ሎቱ፡ ብእሲቶሙ፡ በበእብሬቶሙ ። ወእምዝ፡ ዘማህረከሂ፡ ሶበ፡ ይረክብ፡ አንስተ፡ ላሕያተ፡ ይሬስዮን፡ ዕቁባቲሁ ። ወበ

---

[1] ውስተ፡ ሀገረ፡ in Cod. Bodl. [2] i. e. ለሐዋጼ፡ ስብሐተ፡ መላእክት፡

ውእቱ ፡ መዋዕል ፡ ፬ጽሐ ፡ ሀገረ ፡ ጽላልሽ ፡ ወቀተለ ፡ ኩሎ ፡ ክርስቲያነ ፡ ወጸጋ ፡ ዘአብሰ ፡ ጕየ ፡ እምፍርሀተ ፡ ቀትል ፡ ወለብእሲቱሰ ፡ እግዚእ ፡ ጎረያ ፡ ፄወውዋ ፡ ሐራሁ ፡ ወአብጽሕዋ ፡ ጎቤሁ ። ወሶበ ፡ ርእያ ፡ እንከረ ፡ ሥና ፡ ወተፈሥሐ ፡ ልቡ ፡ ወወሀቧ ፡ ሰርጐ ፡ ብዙኀ ፡ ወአስተዳለወ ፡ ሥርዐተ ፡ ክብ ካብ ፡ ወፈነወ ፡ ኀበ ፡ መኳንንቲሁ ፡ ወሥዩማኒሁ ፡ ከመ ፡ ይትጋብኡ ፡ ለክብ ካብ ። ወሶበ ፡ ሰምዐት ፡ ዘንተ ፡ እግዚእ ፡ ጎረያ ፡ ገብረት ፡ ጸሎተ ፡ ኀበ ፡ እግ ዚአብሔር ፡ ከመ ፡ ያድኅና ፡ እምትድምርተ ፡ አረሚ ። ወሶቤሃ ፡ መጽአ ፡ ሚካኤል ፡ ሊቀ ፡ መላእክት ፡ ወጸራ ፡ በክንፉ ፡ ብርሃናዊ ፡ እምድረ ፡ ጻሞት ፡ በጊዜ ፡ ፫ ሰዓት ፡ ወአብጽሓ ፡ ምድረ ፡ ዘረፌ ፡ በጊዜ ፡ ፱ ሰዓት ፡ ወአብአ ፡ ውስተ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ። ወሶበ ፡ ወፅአ ፡ ምታ ፡ ጸጋ ፡ ዘአብ ፡ እምቤተ ፡ መቅደስ ፡ ምስለ ፡ ማዕጠንት ፡ ነጸራ ፡ ቀዊማ ፡ እንዘ ፡ ስርጉታ ፡ ይእቲ ፤ አን ከረ ፡ በልቡ ፡ ወይቤ ፡ ምንትኑ ፡ ዛቲ ፡ ብእሲት ፡ ወመኑ ፡ አምጽኣ ፡ ዝየ ። ወእምድኅረ ፡ ፍጻሜ ፡ ጸሎት ፡ ሶበ ፡ ሐተታ ፡ አእመረ ፡ ከመ ፡ ይእቲ ፡ ብአ ሲቱ ፡ ወይእቲኒ ፡ ነገረቶ ፡ ኩሎ ፡ ዘገብረ ፡ ላቲ ፡ እግዚአብሔር ፡ እምጥንቱ ፡ እስከ ፡ ተፍጻሜቱ ። ወበአሐቲ ፡ ሌሊት ፡ አስተርአዮ ፡ መልአከ ፡ እግ ዚአብሔር ፡ ወዜነዎ ፡ ከመ ፡ ይወልዱ ፡ ወልደ ፡ ዘይበጽሕ ፡ ስሙኅተ ፡ ጽድቁ ፡ ውስተ ፡ ኩሉ ፡ አጽናፈ ፡ ዓለም ። ወእምድኅረ ፡ ጎዳጥ ፡ መዋዕል ፡ ተፀንሰ ፡ ዝንቱ ፡ ቅዱስ ፡ ወተወልደ ፡ አመ ፡ ፳ወ፪ ለታኅሣሥ ፡ ወከነ ፡ ዐቢየ ፡ ትፍሥሕት ፡ ውስተ ፡ ቤተ ፡ አቡሁ ፡ ወእሙ ፡ ወኀበ ፡ ኩሎሙ ፡ አዝማዲሁ ። ወበዕለተ ፡ አብአዎ ፡ ክርስትና ፡ ሰመይዎ ፡ ስሞ ፡ ፍሥሓ ፡ ጽዮን ። ወልህቀ ፡ በመንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ወበጎይለ ፡ ጥበብ ፡ ወነበረ ፡ እንዘ ፡ ይገብር ፡ ተአምረ ፡ ወመንክረ ፡ ዘአልቦ ፡ ጕልቈ ፡ እስከ ፡ ያነክሩ ፡ እምኔሁ ፡ ኩሎሙ ፡ እለ ፡ ር እዩ ፡ ወሰምዑ ። ወእምዝ ፡ ወሰድዎ ፡ ኀበ ፡ ጳጳስ ፡ አባ ፡ ጌርሎስ ፡ ከመ ፡ ይ ሚሞ ፡ ሚመተ ፡ ዲቁና ፡ እንዘ ፡ በውእቱ ፡ መዋዕል ፡ አባ ፡ ብንያሚ ፡ ሊቀ ፡ ጳጳሳት ፡ ዘለእስክንድርያ ፡ አመ ፡ መንግሥተ ፡ ዘጌ ፡ በእምነት ። ወሶበ ፡ አ ብጽሕዎ ፡ ኀበ ፡ ጳጳስ ፡ ተነበየ ፡ ሎቱ ፡ እንዘ ፡ ይብል ፡ እስመ ፡ ዝንቱ ፡ ወልድ ፡ ይከውን ፡ ንዋየ ፡ ጎሩየ ። ወነሢአ ፡ ሚመተ ፡ ዲቁና ፡ ተመይጠ ፡ ውስተ ፡ ብሔሩ ። ወሶበ ፡ ልህቀ ፡ ወከነ ፡ ወሬዛ ፡ ወፈረ ፡ ገጻመ ፡ ከመ ፡ ይንዐው ፡ አራ

ዊተ፡ወጊዜ፡ቀትር፡አስተርአዮ፡እግዚእነ፡ነቢሮ፡በክንፈ፡ሚካኤል፡
በአምሳለ፡ወሬዛ፡ሠናይ፡ላሕየ፡ገጹ ። ወይቤሎ፡ኢትፍራህ፡አፍቁርየ፡
እምይእዜሰ፡ኢትከውን፡ነዓዊ፡አራዊት፡አላ፡ታሠግር፡ነፍሳተ፡ኃጥ
ኣን፡ብዙኃተ፡ወይኩን፡ስምከ፡ተክለ፡ሃይማኖት፤ እስመ፡አነ፡ኀረይ
ኩከ፡እምከርሠ፡እምከ፡ወቀደስኩከ፡ከመ፡ኤርምያስ፡ነቢይ፡ወከመ፡
ዮሐንስ፡መጥምቅ፤ወናሁ፡ጸጎኩከ፡ሥልጣነ፡ከመ፡ትፈውስ፡ድውያነ፡
ወትስድድ፡መናፍስተ፡ርኩሳነ፡እምውስተ፡ኵሉ፡መካን፤ወዘንተ፡ብ
ሂሎ፡ተሰወረ፡እምኔሁ ። ወእምዝ፡አተወ፡ውስተ፡ማኅደሩ፡ወዘረወ፡
ኵሎ፡ንዋዮ፡ለነዳያን፡ወለምስኪናን፡ወነሥአ፡ምርጕዝ፡ወኀደገ፡ቤቶ፡
ርኅወ፡ወወፅአ፡በሌሊት፡እንዘ፡ይብል፡ምንተ፡ይበቍዖ፡ለሰብእ፡ለ
እመ፡ኵሎ፡ዓለመ፡ረብሐ፡ወነፍሶ፡ሀጐለ ። ወእምዝ፡ነሥአ፡ሚመተ፡
ክህነት፡ወወጠነ፡ይስብክ፡ሃይማኖተ፡ወንጌል፡በኵሉ፡ምድረ፡ሼዋ፡ወ
አጥመቀ፡በአሐቲ፡ዕለት፡መጠነ፡ ፵[1] ነፍስ፡ወሰዐረ፡ኵሎ፡ምሕራማተ፡[2]
ጣዖት፡ወገዘመ፡አዕዋማቲሆሙ፡እስከ፡ጐዩ፡ሰይጣናት፡እለ፡የኀድሩ፡
ቦሙ ። ወበምድረ፡ዳሞትሂ፡አእመነ፡ብዙኃነ፡ማርያነ፡ወመሰግላነ፤ወ
ብዙኀ፡ዕለተ፡ተቃወሞ፡ለሞተላሜ፡ዕልው፡በእንተ፡ሃይማኖት፡ርት
ዕት፡እስከ፡አእመኖ፡በክርስቶስ፤ወአእመኖሙ፡ለብዙኃን፡እለ፡ምስ
ሌሁ ። ወአስተርአየ፡አሜሃ፡ልብሰ፡ምንኵስና፡በምድረ፡ሼዋ፡ወነበረ፡
እንዘ፡ይፀመድ፡በጾም፡ወበጸሎት፡ዘአልቦ፡ኍልቈ፡እስከ፡አቅንአሙ፡
ለመነኮሳት፡ባዕዳን ። ወእምዝ፡ሖረ፡ምድረ፡አምሐራ፡ተጽዒኖ፡በሰረ
ገላ፡ኤልያስ፡ወበጽሐ፡ኀበ፡አባ፡በጸሎተ፡ሚካኤል፡መስተጋድል፡መ
ነኮስ፡ወነበረ፡ኀቤሁ፡ብዙኀ፡መዋዕለ፡እንዘ፡ይትቀነይ፡ሎቱ፡ከመ፡
ገብር፡ወይፀመድ፡ለጸሎቱ ።[3] ወእምዝ፡ተመይጠ፡ምድረ፡ሼዋ፡ወተራ
ከቦ፡ለማርቆስ፡ወልደ፡እኅወ፡አቡሁ፡ወነበሩ፡ኀቡረ፡በገዳመ፡ወገዳ፡[4]
ወተጋብኡ፡ኀበ፡ቅዱስ፡መጠነ፡ ፲ወ፯[5] አርድእት፡ወአልበሶሙ፡አል

---

[1] መጠነ፡ ፲፵ወ፳፻ወ፫፻ Tub. [2] መርገማተ፡ Tub. [3] ለ
ጾም፡ወለጸሎት፡ Sap. [4] ወግዳ፡ Sap. [5] መጠነ፡ ፯ Sap.

Digitized by Google

ባሰ፡ምንኵስና ። ወእምሀየ፡ሖረ፡ምድረ፡ግራርያ፡ወገብረ፡ጸግዕተ ፡ግ እከለ፡ጸላዕት፡ወኢይወፅእ፡እምሀየ፡ሌሊተ፡ወመዓልተ፡ወኢይጥዕም፡ ምንተኒ፡ዘእንበለ፡ቈጽል ፡ባሕቲታ ፡ወስቴሁኒ ፡ማይ ። ወመጽኡ ፡ጎ ቤሁ፡ብዙኃን፡ዕድ፡ወአንስት ፡ወከኑ ፡መነኮሳተ ፡ወመበለታተ ፤ ወየኀ ድሩ፡ውስተ፡አሐቲ፡ቤት ፡ወኢይትአመሩ፡በበይናቲሆሙ ፡ብእሲ ፡ም ስለ፡ብእሲት ፡ወበጊዜ፡ጸሎት ፡ወቅርበን ፡ይቀውሙ ፡ኀቡረ ፡እስመ፡ ሰይጣን ፡ተአስረ ፡በመዋዕሊሁ ። ወእምዝ ፡ነደቀ ፡ውስተ ፡ጸላዕቱ ፡በአ ምሳለ ፡ምፅንጋዕ ፡ወተከለ ፡ውስቴቱ ፡ኀጢውንተ ፡በሊኃተ ፡እንተ ፡ድኅ ሬሁ ፡በየማኑ ፡ወበፀጋሙ ፡ከመ ፡ኢያስምክ ፡ቦቱ ፡ወቆመ ፡ውስቴቱ ፡ ፮ዓመተ ፡እስከ ፡ተሰብረ ፡አገዳ ፡እግሩ ። ወነበረ ፡እንዘ ፡ኢይጥዕም ፡ም ንተኒ ፡እምፍሬያት ፡ወኢቈጽለ ፡ወኢማየ ፡መጠነ ፤ዓመት ። ወእምዝ ፡ መጽአ ፡ኀቤሁ ፡እግዚእነ ፡ኢየሱስ ፡ክርስቶስ ፡ሎቱ ፡ስብሐት ፡ወምስ ሌሁ ፡እግዝእትነ ፡ማርያም ፡ወ ፲ወ፪ ሐዋርያት ፡ወጻድቃን ፡ወሰማዕታት ፡ ወሚካኤል ፡ወገብርኤል ፡ወይቤሎ ፡ኦፍቁርየ ፡አንተሂ ፡ተመሰልከኒ ፡በ ሕማምየ ፡ወአነሂ ፡አሜርየከ ፡በመንግሥትየ ፤ናሁ ፡ተፈጸመ ፡ዅሉ ፡ድኅ ንከ ፡በዝ ፡ዓለም ፡ወከነ ፡ውኩፈ ፡ቦኀቤየ ፤እምይእዜሰ ፡ነግ ፡ከመ ፡ትረስ ፡ ሕይወተ ፡ዘለዓለም ። ወእምዝ ፡ወሀበ ፡ኪዳን ፡ለዘ ፡ይጼውዕ ፡ስሞ ፡ወለዘ ፡ ይገብር ፡ተዝካሮ ። ወእምዝ ፡ሐመ ፡ንስቲተ ፡በሕማመ ፡ብድብድ ፡ወአዕ ረፈ ፡በርሥኣን ፡ጥሉል ፡እንዘ ፡መዋዕሊሁ ፡፯ወ፱ዓመተ ፡ወ ፲አውራኀ ፡ወ ፲፩ለተ ፡ወገነገዎ ፡በክብር ፡ወበስብሐት ፡ወቀበርዎ ፡ውስተ ፡መቃብር ።[1]

ሰላም ፡እብል ፡እንበለ ፡አርምሞ ፡በጽዋዔ ፡
ኪያከ ፡አበ ፡ኪያከ ፡ረዳኤ ፤ተክለ ፡ሃይማኖት ፡መዋኤ ፤
እንዘ ፡ትኄሊ ፡ተስፋ ፡ትንሣኤ ፡
አጽናዕከ ፡በቀዊም ፡አእጋረ ፡ክልኤ ፡
ወእምስቴ ፡ማይ ፡አሕረምከ ፡ጕርዔ ።

[1] ጸላዕቱ ፡ Sap.

3. Sententiae, e „libro philosophorum“ excerptae.

1. ወሬዛ ፡ ጠቢብ ፡ ይኄይስ ፡ እምነ ፡ አረጋዊ ፡ አብድ ። ተግሣጽ ፡ ይክብር ፡ እምነ ፡ አዕናቍ ፡ ክቡራት ፡ ወያከብር ፡ ዘመደ ፡ ጎሱራን ፡ ወያቀውሞ ፡ ውስተ ፡ ምቅዋመ ፡ ክቡራን ፡ ወያከብር ፡ እንበለ ፡ ተባይጸ ፡ ወያበዝኅ ፡ ረድኤተ ፡ እንዘ ፡ አልቦቱ ፡ ዘርአ ። ጥቡብሰ ፡ ይጸንዕ ፡ እምነ ፡ ዘመድ ፡ ብዙኃን ፡ ወአእምሮሂ ፡ ይክብር ፡ እምነ ፡ ዘመድ ፡ ክቡራን ። ግዕዝ ፡ ውናይ ፡ ይኄይስ ፡ እምነ ፡ ቢጽ ፡ ውናይ ፡ ወመጽሐፍሂ ፡ ናዛዚሁ ፡ ለትኩዝ ፡ ውእቱ ።

4. ተስእለ ፡ ፩ እምነገሥት ፡ ወይቤ ፡ እፎ ፡ ሀለወት ፡ ዘመን ። ወይቤልዎ ፡ እስመ ፡ ዘመንሰ ፡ ለሊከ ፡ ውእቱ ፤ እመ ፡ አሠነይከ ፡ አንተ ፡ ትሜኒ ፡ ወለእመ ፡ አሕሠምከ ፡ አንተ ፡ ተሐሥም ፡ ዘመን ። 6. ይቤልዎ ፡ ለብእሲ ፡ መኑ ፡ ገሠጸከ ፤ ይቤ ፡ ርኢኩ ፡ እበዶሙ ፡ ለአብዳን ፡ ሰሰልኩ ፡ ወተግሣጽኩ ። 8. ነጸረ ፡ ዲዮጋንስ ፡ ጠቢብ ፡ ብእሴ ፡ አብደ ፡ ነቢሮ ፡ ላዕለ ፡ እብን ፤ ወይቤ ፡ ናሁ ፡ እብን ፡ ነቢሮ ፡ ላዕለ ፡ እብን ። 10. ይቤልዎ ፡ ለአፍላጦን ፡ በምንትኑ ፡ ይትቤቀል ፡ ብእሲ ፡ እምነ ፡ ፀሩ ፤ ወይቤሎሙ ፡ ለእመ ፡ አፈድፈደ ፡ አሠንዮ ፡ ላዕሌሁ ። ይቤልዎ ፡ ለ፩ እምጠቢባን ፡ ምንትኑ ፡ ውእቱ ፡ ግብር ፡ ዘይበቍዕ ፡ ወኢያቴክዝ ፤ ይቤ ፡ ሞተ ፡ ሰብእ ፡ እኩያን ።

14. ነጸሮ ፡ ዲዮጋንስ ፡ ለብእሲ ፡ ሠናየ ፡ ገጽ ፡ እንዘ ፡ ይሔሱ ፤ ይቤ ፡ እስመ ፡ ቤትሰ ፡ ሠናይ ፡ ወባሕቱ ፡ ዘየጎድር ፡ ዲቤሁ ፡ እኩይ ፡ ውእቱ ። 18. ይቤልዎ ፡ ለመነኮስ ፡ በእንተ ፡ ምንትኑ ፡ ጎደገ ፡ ዓለመ ፤ ይቤ ፡ ጠየቁ ፡ ከመ ፡ አነ ፡ እወፅእ ፡ እምኔሃ ፡ በግብር ፡ ወፈቀድኩ ፡ እግእ ፡ እምኔሃ ፡ በፈቃድየ ። ይቤልዎ ፡ እፎኑ ፡ ትራእያ ፡ ለዓለም ፤ ይቤ ፡ እንዘ ፡ ትፈጥር ፡ ሥጋተ ፡ ወትሔድስ ፡ ነፍሳተ ፡ ወታቀርብ ፡ ሞተ ። 25. ተቃራኒ ፡ ግእምር ፡ ይኄይስ ፡

Digitized by Google

እምነ፡አብድ፡ረዳኢ ። 27. ዝሙትሰ፡ያመጽእ፡ንዴተ፡ወንጽሕሂ፡ በረከተ፡ወልዕልና ። 34. ይቤ፡ጠቢብ፡ዕደውሰ፡፪እሙንቱ፤ብእሲ፡ ዘያእምር፡ወያኤምር፡እንዘ፡ውእቱ፡ግእምር፤ወዝንቱሰ፡ግእምር፡ው እቱ፤ኪያሁ፡ተሰአሉ፡ወእምኔሁ፡ተመሀሩ ። ወብእሲኒ፡ዘያእምር፡ወ ኢይዜሀር፡እንዘ፡ውእቱ፡ግእምር፤ወዝኩሰ፡ለባዊ፡ውእቱ፤ዝክርዎ ። ወብእሲኒ፡ዘኢያእምር፡ወኢይዜሀር፤[1] ወዝኩሰ፡ተመራሒ፡ውእቱ፤ መሀርዎ፡ወምርሐዎ ። ወብእሲኒ፡ዘኢያእምር፡ወኢይትመሀር፤ወዝ ኩሰ፡አብድ፡ውእቱ፤ረሐቁ፡እምኔሁ ። 42. ይቤ፡ፈታጎሮስ፡እስመ፡ ተአኀዎሰ፡አሐዱ፡ነፍስ፡ውእቱ፡በሥጋ፡ፍሉጥ፡ወሊሉይ ። 44. ይቤ፡ጠቢብ፡ወይን፡ዘኢተቶስሐ፡ከመ፡ንጉሥ፡ዐማኒ፡ውእቱ፡ወ ዘተቶስሐሰ፡ከመ፡ንጉሥ፡ረትዕ፡ውእቱ፤ወስቴሰ፡ጽሩይ፡በአምሳለ፡ ዘይት፡ጽሩይ፡ውእቱ፡በውስተ፡ግኑቶት፡ወሕሙግሰ፡የሐምግ፡ልበ፡ ወያሐምም፡ወያርዕድ፡ሥጋ፡ወይሬስዮ፡ይትነፋኅ ። ይቤሎ፡ንግረኒ፡ በእንተ፡መባልዕት፤ይቤ፡እስመ፡መባልዕትሰ፡ብዙኃት፡እማንቱ፡ወሊ ሉያት፤እብል፡እንከ፡ኢያብዝኅ፡ብእሲ፡በሊዐ፡እምኔሆን፡ከመ፡ኢት ሠለጥ፡ፍትወት፡እንስሳዊት፡ላዕሌሁ ። ይቤ፡በምንትኑ፡ይትፈጸም፡ ልቡናሁ፡ለብእሲ፤ይቤ፡ሶበ፡ኢተዐደወ፡እምዐቅሙ ። በምንትኑ፡ይ ትዌደስ፡አእምሮ፤ይቤ፡ሶበ፡ይትዔገሥ፡ብእሲ፡አመ፡ይሰምዕ፡ዕር ፈተ ። ይቤልዎ፡ለጠቢብ፡ወምንትኑ፡ረባሑ፡ለንዋይ፤ይቤ፡ሶበ፡ይ ሁቡ፡ለዘ፡ይበቍዕ ። 49. ይኄይስ፡ብሂል፡እምነቢብ፡በሐሰት ።

50. ይቤ፡ጠቢብ፡እስመ፡ሰብእሰ፡ፍሡሓን፡ይትዐወቁ፡ሶበ፡ይት ራኩቦሙ፤ወሰብእሂ፡ምእመናን፡አመ፡ይነሥኡ፡ወይመይጡ፤ወወ ልድሂ፡ወዘመድ፡ይትዐወቁ፡አመ፡ጊዜ፡ንዴት፡ወመፍቅድ፤ወተአኅ ምሂ፡አመ፡ምንዳቤ፡ወሐዘን ። 53. ይቤ፡ጎርጎርዮስ፡እስመ፡ኀይልሰ፡ ዘወንበሳ፡ውእቱ፡ወሀድአትሂ፡ዘሶር፡ወጥበብሂ፡ዘዖፈ፡ጕንበሕ፡ወተመ ይኖ፡ግብርሂ፡ዘሣሬት፡ወተግባርሂ፡ሠናይ፡ዘንህብ፡ወዘጊበ፡መዛግብ

---

[1] scriptum ወይዜሀር፡; legendum aut ወኢይዜሀር፡ aut ወይትመሀር፡

ትሂ፡ዘቃህም፡ውእቱ፡ 56. ይቤ፡ፈታጎሮስ፡ጠቢብ፡እመሰ፡ኢትመ
ውኢ፡ነፍስ፡ለሥጋ፡እንከሰ፡ትከውን፡ሥጋ፡መቃብረ፡ለነፍስ ።
57. ሶበ፡ትጌሥጾ፡ለእቡስ፡አኀዘ፡በተጥባበ፡ነገር፡ወበርኅራኄ፡ቃል፡
ከመ፡ኢይርሐቅ፡እምኔከ፡ወኢይኅባእከ፡ኀጣውኢሁ፡ወኢይረሲ፡ግ
ዕዘ፡ኀጢአት፡ሎቱ፡ልግደ፡ከመ፡በሊዕ፡ወሰቲይ ። 58. ይቤ፡ጠ
ቢብ፡እመ፡ፈቀድከ፡ይዕበይ፡አሠንዮትከ፡በኀበ፡ሰብእ፡ኢይዕበይ፡በ
ኀቤከ፡ወኩን፡ትሑተ፡ወኢትትመካሕ፤ እስመ፡አዘክሮ፡ሠናይትከሰ፡
ይኄይስ፡በአፈ፡ካልኣኒከ፡እምአዘክሮትከ፡አንተ፡በአፉከ፡እስመ፡ዝን
ቱሰ፡ግብር፡ዘአብዳን፡ውእቱ ። ወካዕበ፡ይቤ፡ለእመ፡ርኢከ፡ከልበ፡ኀ
ዲጎ፡እግዚኡ፡ወተለወከ፡ገሮ፡በእብን፡እስመ፡ለከሂ፡የኀድገከ፡በክመ፡
ኀደጎ፡ለእግዚኡ ። 63. ነጸረ፡ዲዮጋንስ፡ጠቢብ፡አረጊተ፡ዘደክመት፡
ፈድፋደ፡ወይቤላ፡እመሰ፡ከንኪ፡ድሉተ፡መንገለ፡ሕያዋን፡ጕሕላዊት፡
አንቲ፡ወእመሰ፡ተደለውኪ፡መንገለ፡ምዉታን፡አፍጥኒኬ፡ገቢረ፡ሠ
ናይ ። ተብህለ፡ዓዲ፡በእንቲአሁ፡ከመ፡ውእቱ፡ርእያ፡ለአሐቲ፡አመት፡
እንዘ፡ትትሜሀር፡መጽሐፈ፤ ይቤ፡ያሰትዩ፡ለአሕጻሃ፡ሕምዘ ።
71. ግእምራንሰ፡ከዋክብቲሆሙ፡እሙንቱ፡ለሰብአ፡ምድር ። 74. ዘ
ይስሕል፡ሰይፈ፡ጕሕሉት፡ለቢጹ፡ይትቀተል፡ቦቱ፡ለሊሁ፤ ወዘከረየ፡
ግበ፡ልእኩሁ፡ይወድቅ፡ውስቴቱ፤ ወዘአሕሠመ፡ግዕዘ፡አብዝኀ፡አዕ
ራረ፡ወዘአሠነየ፡ግዕዘ፡አሠነየ፡ሕይወቶ፤ ወዘበዝኀ፡ፍትወታቲሁ፡ይነ
ብር፡ትኩዙ፡እስከ፡ለዓለም፡እመ፡ኢኀደገ፡ፍትወታቲሁ፡እስመ፡ፍት
ወትሰ፡እግ፡ለትካዝ፡ይእቲ፡ትወልዳ፡ዘልፈ፤ ወዘበዝኀ፡ሣሕቁ፡የሐ
ጽጽ፡ግርማሁ፤ ወዘበዝኀ፡ተግሕዞቱ፡ያኀስርዎ፤ ወዘሂ፡አጥረየ፡ልግደ፡
ትዕግሥት፡ይድኅን፡እምኀ፡ተጸልአ፤ ወዘሂ፡የኀብእ፡ምስጢሮ፡ይድ
ኅን፡እምነገር፡እኩያት ። 81. ይቤ፡ጠቢብ፡እስመ፡ግዕዝሰ፡ሠናይ፡
ይትሜሰል፡ከመ፡ሐብል፡ጽኑዕ፡ዘይስሕብ፡ቦቱ፡ዘይበቍያ፡ወያቀርብ፡
ኀቤሁ፡ወከመ፡ሞፀፍ፡ዘያርሕቅ፡ባቲ፡በወኒፍ፡ለዘ፡ያሐምም ።
88. ተብህለ፡ጽናዕ፡ላዕለ፡መዐት፡ከመ፡ኢትኩን፡ዕፀ፡ለገሃነም፤ ወል
ጕም፡ልሳንከ፡ከመ፡ኢትተክዝ፡ድኅረ ። 90. ተብህለ፡እመሰ፡ተመ

Digitized by Google

ዋእከ፡በንባብ፡ኢትትመዋእ፡በአርምሞ ፤ እመሰ፡ኮነ፡ተናግሮ፡ብሩረ፡ወአርምሞሂ፡ወርቅ፡ውእቱ ። 91. ዘሰ፡በዝኀ፡ንባቡ፡ይበዝኀ፡ሐሰቱ ፤ ወዘኒ፡በዝኀ፡ንዋዩ፡ይበዝኀ፡ኀጣውኢሁ ። 96. ሥመር፡በዘ ከፈለከ፡እግዚአብሔር፡ወትከውን፡ባዕለ ፤ ወተወከል፡በእግዚአብሔር፡ወይበቍዐከ፡ባሕቲቱ ፤ ወአሠኒ፡ተጋውሮተ፡ጎርከ፡ወትከውን፡ፍቁረ፡በኀበ፡ኵሉ ፤ ወተግከር፡በኵሉ፡መፍቅድከ፡ምስለ፡ፈራህያን፡እግዚአ ብሔር፡ከመ፡ትኩን፡ሥሩሐ ። 99. ይቤ፡ፌእምጠቢባን፡ዘትጸልእ፡ለርእስከ፡ጽላእ፡ለካልእከ፡ወሥመር፡ለካልእከ፡ዘትሠምሮ፡ለርእስከ ። ተብህለ፡አጥሪ፡አግዋረ፡እምቅድመ፡ትሕንጽ፡አብያተ ፤ ወአብያጸ፡እም ቅድመ፡ትሖር፡ፍኖተ ። 108. ይቤ፡ጠቢብ፡ኢታውቅ፡ለሰብእከ፡ወለወልድከ፡ጎልቈ፡ንዋይከ ፤ እስመ፡እሙንቱ፡ሶበ፡ይረእዩ፡ብዝኀ፡ንዋይከ፡ይትሜነዩ፡ሞተከ፡ወሶበሂ፡ይረእዩ፡ንስቲተ፡ያኀስሩከ ። ወ ዓዲ፡ይቤ፡ኢታውቃ፡ለፍቅርትከ፡አፍቅሮተከ፡ላቲ፡ከመ፡ኢትሠልጥ፡ላዕሌከ ። 131. ብእሲት፡ወውሉድ፡ነቀዙ፡ለንዋይ፡እሙንቱ ። 133. ተብህለ፡እስመ፡አግዓዚሰ፡አግዓዚ፡ውእቱ፡ወእመኒ፡ገሰቶ፡ንጹት፡ወመነነቶ፡ዘመን ፤ ወገብርኒ፡ንብር፡ውእቱ፡በኵሉ፡ጊዜ፡ወለእመሂ፡ተወክፈቶ፡ዘመን፡ወተራድአቶ፡ዓለም ። 155. ለእመ፡ተዛውዐ፡ብእሲ፡በነገር፡ኢትትሀየዮ፡ወኢትበል፡ለዝንቱሰ፡ሰግዕናሁ፡እምቅድመ፡ዮም፡ከመ፡ኢይተክዝ፡በነፍሱ፡ወባሕቱ፡ተወከፍ፡ንባበ፡በአስተጥዕሞ፡ወለእመሂ፡ከንከ፡ታአምሮ፡እስመ፡መንበርሰ፡ሠናይ፡ብእሲ፡ለእመ፡አርሐዘ፡ልቡ፡ለሰግዐ፡ነገር፡ዘይዜንውዎ ። 156. ተብህለ፡ኢታስተታልሎ፡ለጸላእትከ፡ወበዝንቱ፡ትከውን፡ምዉአ፡ሎቱ ።

159. ወልድየ፡አመዝግን፡በዘ፡ከፈለከ፡እግዚአብሔር ፤ ትኩውን፡ብዑለ፡እምኔ፡ኵሉ፡ሰብእ ። 160. ክልኤ፡ግብር፡ኢያመሥጡ፡እም ሐሰት ፤ አብዝኖ፡ምክንያት፡ወአብዝኖ፡ተስፋ ። ይቤ፡ጠቢብ፡አንሰ፡ርኢኩ፡ጣዕማተ፡ብዙኀ፡ወኢረከብኩ፡ዘይጥዕም፡እምሠለስቱ፡ግብር፡ዘውእቶሙ፡አመዝግኖ፡ወአእምሮ፡ወብዕል፡ዘኢኮነት፡እምዐመፃ ።

162. ወልድየ፡ኢትትመዓዕ፡ሶበ፡ትትፋታሕ፡እስመ፡መዋትሰ፡ያ

Digitized by Google

ጠፍእ ፡ ነገረከ ፡ ወያመውአከ ፡ ለጸላእትከ ። 173. ብእሲ ፡ ዘይቄቂ ፡ እምንዋዩ ፡ ለርእሱ ፡ ያስተጋብእ ፡ ንዋየ ፡ ለካልኡ ። ብእሲ ፡ ዘበቱ ፡ ንዋይ ፡ ወኢይዴለው ፡ ባቲ ፡ ለሊሁ ፡ ነዳይ ፡ ወኅጡእ ፡ ዘበአግን ። 174. አብ ድሰ ፡ ዕበ ፡ ይሰምዕ ፡ ነገረ ፡ ይእኅዝ ፡ ሕግም ፡ በእንተ ፡ አውፅኦቱ ፡ ወጠቢ ብሰ ፡ ያረምም ፡ ወይኩብት ፡ ዘሰምዐ ፡ ወየዐቅብ ፡ ዘይበቍዖ ። ወልድየ ፡ ስ ፋሕ ፡ እዴከ ፡ ለነዳያን ፡ ከመ ፡ ትርከብ ፡ በረከተ ፡ ፍጽምተ ፤ ወኢታስተቃ ልል ፡ ውሂበ ፡ ምጽዋት ፡ እስመ ፡ ክብርት ፡ ይእቲ ፡ በኅበ ፡ እግዚአብሔር ። 177. ሀብ ፡ ለነዳያን ፡ በሠናይ ፡ ቃል ፡ ወበፍሥሕ ፡ ገጽ ፡ ወበርኅሩኅ ፡ ልብ ፡ ወበእድ ፡ ርሕብት ፡ ከመ ፡ ትትፈደይ ፡ ህየንቴሃ ። 178. ወልድየ ፡ ኢትመጡ ፡ ንዋየ ፡ ሐቅልከ ፡ ለጕሕላዊ ፡ ከመ ፡ ኢይቅትልከ ፡ ባቲ ፤ ወኢታ ግዝር ፡ ለከልብከ ፡ ከመ ፡ ኢይንስከ ። አብድሰ ፡ ዕበ ፡ ይሥሕቅ ፡ ያሌዕል ፡ ቃሉ ፡ ወጠቢብሰ ፡ ያከሞስስ ፡ በህድአት ። 181. ተብህለ ፡ መስተዋ ድይ ፡ ወሐማዪ ፡ ወጕሕላዊ ፡ ወተቃጻቢ ፡ የኅልፉ ፡ ፍጡነ ። 193. ባዕ ልሰ ፡ ባዕለ ፡ ቤት ፡ ውእቱ ፡ በውስተ ፡ ተአንግዶ ፡ ወነዳይኒ ፡ እንግዳ ፡ ውእቱ ፡ ፀቤቱ ። 202. ተብህለ ፡ ወከነ ፡ አርስጣጣሊስ ፡ ይነብር ፡ ወደቂቀ ፡ ነገ ሥትሂ ፡ ይቀውሙ ፡ ኅቤሁ ፡ ቅድሜሁ ። ወአሐተ ፡ ዕለተ ፡ ይቤ ፡ ለአሐዱ ፡ እምኔሆሙ ፡ እመሰ ፡ ተውህበከ ፡ መንግሥት ፡ ምንተ ፡ ትገብር ፡ ሊተ ፤ ይ ቤሉ ፡ እሬስየከ ፡ መግክርትየ ። ወለካልኡሂ ፡ ይቤሉ ፡ ወአንተኒ ፡ ምንተ ፡ ትገብር ፡ ሊተ ፤ ይቤሉ ፡ አስተሳትፈከ ፡ መንግሥትየ ። ወይቤሉ ፡ ለእስ ክንድር ፡ አሐዱ ፡ እምኔሆሙ ፡ ወአንተሂ ፡ ምንተ ፡ ትገብር ፡ ሊተ ፡ እመ ፡ ተ ውህበ ፡ ለከ ፡ መንግሥት ፤ ወይቤሉ ፡ አመምህር ፡ ኢትሰአል ፡ ዘእንብር ፡ ለከ ፤ ተወገሠኒ ፡ እስከ ፡ ጌሰም ፤ አንሰ ፡ እገብር ፡ ምስሌከ ፡ ዘይደሉ ፡ ለዘ ፡ ከ ማየ ፡ ከመ ፡ ይግበሮ ፡ ለዘ ፡ ከማከ ። 207. ኅድግ ፡ ቅንአተ ፡ እስመ ፡ ይ እቲ ፡ አንቀጸ ፡ ተፈልጦ ፡ ወአንቀጸ ፡ ጋእዝ ። 209. ተብህለ ፡ እስመ ፡ ተ ስፋሰ ፡ ደመና ፡ ውእቱ ፡ ወውሂብሂ ፡ ዝናም ፡ ውእቱ ። 210. ይቤልዎ ፡ ለአረጋዊ ፡ ምንትኑ ፡ ውእቱ ፡ ልቡና ፤ ይቤ ፡ ኅዲገ ፡ ኅልዮ ፡ ወተመርሖሂ ፡ ፀዘ ፡ ከነ ፡ ወበዘ ፡ ይከውን ። 211. ተብህለ ፡ አሠንዮትከሰ ፡ ለአግዓዚ ፡ ያንሰሐስሖ ፡ ለፍዳ ፡ ወአሠንዮትከሰ ፡ ለቂቁይ ፡ ያንሰሐስሕ ፡ ተመይጦ ፡ ኅ

Digitized by Google

ቤከ፡ለስኢል። 219. ይቤ፡ጠቢብ፡ኢይተልም፡ለብእሲ፡እምዓለሙ፡ዘእንበለ፡ምግባሩ ። ዘኢያመዘግን፡ለእጉሁ ፡በጥንተ ፡ገቢረ ፡ሠናይት ፡ሎቱ፡ኢያመዘግኖ ፡በፈጽሞ ፡ሎቱ ። 234. ይቤልም ፡ብዙኃን ፡ለስቅራጥ፡ለምንትኑ ፡አውሰብከ ፡ብእሲተ ፡ንእስተ ፡ወአንተ ፡ብእሲ ፡ገዚፍ ፡ወዐቢይ ፤ ይቤ ፡እስመ ፡አነ ፡ጎረይኩ ፡ንስቲተ ፡እምነ ፡እኪት ። 237. ይቤ፡አርስጣጣሊስ፡ለረድኡ፡እንዘ፡ውእቱ፡ይሜህሮ፡ይቤሎ፡ለዘ ውከኑ ፤ ይቤ፡እወ ፤ይቤሎ፡ሐሰውከ ፤ይቤ፡እፎኑ ፤ይቤሎ፡እስመ፡ትእም ርቱ፡ለለብዎ፡ትፍሥሕት፡ወሐሜት፡ውእቱ፡ወኢርኢኩ፡ነጸብራቀ ፡ሐ ሜት፡ውስተ፡ገጽከ ። 238. ተብህለ፡በጽሑ፡ሰብእ፡እንዘ፡ያንሶሰዉ፡በ ፍኖት፡ወተግሕሡ፡ወበኡ፡ኀበ፡መነኮስ፡እንዘ፡ሀሎ፡በጸግዕቱ ፤ይቤልዎ፡ እፎኑ፡ፍናት፡አመነኮስ ፤ይቤሎሙ፡ዝየ፡ውእቱ፡ፍናተ ፤ ወአመረ፡በእ ዪሁ፡መንገለ፡ሰማይ ፡ወአርአዮሙ ። ወካዕበ ፡ይቤልዎ ፡በእንተ ፡ምን ትኑ ፡ታንሶሱ ፡እጊዘከ ፡በትረ ፡ዘልፈ ፡እንዘ ፡ኢኮንከ ፡አረጋዌ ፡ወኢድ ዊየ ፤ ይቤ ፡አእሚርየ ፡ከመ ፡አነ ፡አሐውር ፡እስመ ፡ዛቲሰ ፡ወጸደ ፡ፈሊስ፡ ይእቲ ፡ወእጊዘ ፡በትርሰ ፡ትእምርተ ፡ሐዊር ፡ውእቱ ። 246. ይቤ ፡ጠ ቢብ ፡ምረራ ፡ለትዕግሥት ፡ታፈሪ ፡ጣዕመ ፡ወጣዕማ ፡ለሀኬት ፡ታፈሪ ፡ም ረተ ፤ ወፍሬሁኒ ፡ለጻግ ፡ዕረፍት ፡ውእቱ ። 247. ይቤሉ ፡ቆቆሮስ ፡ወ አርስጣጣሊስ ፡እስመ ፡ነፍስሰ ፡ሀላዊት ፡ይእቲ ፡ወኢትትዌለጥ ። 249. ይቤሉ ፡አብቅራጥ ፡ወጋሊኖስ ፡ነፍስ ፡ኢትሄሉ ፡ዘእንበለ ፡ዳእሙ ፡በሀልዎተ ፡ሥጋ ፡ወተኀልፍ ፡በኀልፈታ ፡ወተሐምም ፡በሕማማ ። 262. ይቤሎ ፡ብእሲ ፡ለመነኮስ ፡በእንተ ፡ምንትኑ ፡ጎደገ ፡ዓለመ ፡ወመነ ንከ ፤ይቤ ፡ፈሪሀየ ፡ከመ ፡ይእቲ ፡ተጎድገኒ ። 289. ጾምሰ ፡ልጓማ ፡ለነ ፍስ ፡ፍትወታዊት ፡ወጸሎትሂ ፡ልጓማ ፡ለነፍስ ፡መወትግዊት ። ሠናይ ፡ንባብ ፡ሶበ ፡ይከውን ፡ርቱዐ ፡ወይትሌበው ፡ለሰማዕያን ፡ከመ ፡ልብስ ፡ዘይ ቀርፅዎ ፡ለብእሲ ፡ወኢየጎጽሮ ። 291. ተብህለ ፡እስመ ፡አእምሮሰ ፡መዝገብ ፡ውእቱ ፡ዘኢይፈቅድ ፡ባዕሉ ፡ዐቃቤ ፡ሎቱ ። 292. ተዛውዖ ቶሙ ፡ለአብዕልት ፡ይዌስከ ፡ለብእሲ ፡ነዳይ ፡ንዴተ ፡በንዴቱ ፡ወተዛው ዖተ ፡ጠቢባንሰ ፡ያረብሕ ፡ንዋየ ፡ውብዕለ ።

Digitized by Google

4. Preces officii matutini.

ኪዳን፡ዘነግህ፡

ቅዱስ፡እግዚአብሔር፡ቅዱስ፡ጎያል፡ቅዱስ፡ሕያው፡ዘኢይመ
ውት፡ዘተወልደ፡እግርያም፡እምቅድስት፡ድንግል ፤ ተሣሀለነ፡እግዚአ ።
ቅዱስ፡እግዚአብሔር፡ቅዱስ፡ጎያል፡ቅዱስ፡ሕያው፡ዘኢይመውት ፡ዘ
ተጠምቀ፡በዮርዳኖስ፡ወተሰቅለ ፡ዲበ ፡ዕፀ ፡መስቀል ፤ ተሣሀለነ ፡እግ
ዚአ ። ቅዱስ፡እግዚአብሔር፡ቅዱስ፡ጎያል ፡ቅዱስ ፡ሕያው፡ዘኢይመ
ውት፡ዘተንሥአ፡እሙታን፡አመ፡ሣልስት፡ዕለት ፤ ዐርገ፡በስብሐት፡ው
ስተ፡ሰማያት፡ወነበረ፡በየማነ፡አቡሁ ፤ ዳግመ፡ይመጽእ፡በስብሐት፡ይ
ኩንን፡ሕያዋን፡ወሙታን ፤ ተሣሀለነ፡እግዚአ ። ስብሐት፡ለአብ፡ስ
ብሐት፡ለወልድ፡ስብሐት፡ለመንፈስ፡ቅዱስ፡ይእዜኒ፡ወዘልፈኒ፡ወለዓ
ለመ፡ዓለም፡አሜን፡ወአሜን፡ለይኩን፡ለይኩን ። ቅዱስ፡ሥሉስ፡
እግዚአብሔር፡ሕያው፡ተሣሀለነ ። ካ"፡[1] ስብሐት፡ለእግዚአብሔር ።
ሐ"፡[2] ርቱዕ፡ይደሉ ። ካ"፡ለከ፡እግዚአ፡ለገባሬ፡ኵሉ፡ለዘኢ
ታስተርኢ፡አምላክ፡ንሰፍሕ፡ነፍሰን፡ወስብሐተ፡ዘነግህ፡ንፈኑ ፤ ለከ፡
እግዚእ፡ለጥበበ፡ኵሉ፡ጎያል፡ብዙኀ፡ሣህል፡አምላክ፡ሣራሪሃ፡ለነፍስ፡
ንሴብሐከ፡ለዘእምቅድመ፡ዓለም፡ተወልደ፡እምአብ፡ቃል፡ዘባሕቲቱ፡
በቅዱሳኒሁ፡ዕሩፍ ፤ ኪያከ፡ዘትሴባሕ፡እምስብሐታት፡ዘኢያረምም ፡ወ
እምሰራዊተ፡ሊቃን፡መላእክት ፤ ኪያከ፡ዘኢተገብረ፡በእድ ፤ ፈጣሬ፡ኀ
ቡኣት፡ዘኢታስተርኢ ፤ ንጹሐ፡ወቅዱሰ ፤ ዜናዌ፡ዘነገረን ፡ጥበብ ፡ኀቡ

---

[1] i. e. ክህን፡ይብል፡ [2] i. e. ሕዝብ፡ይብል፡

Digitized by Google

አት ፡ ቅድሳቲከ ፡ ወብርሃነ ፡ ለነ ፡ ዘኢይጠፍእ ፡ አሰርክነ ፤ ስብሐተ ፡ ወአ
ኰቴተ ፡ ንፈኑ ፡ ወቅድሳተ ፡ ንጹሐ ፡ ንብል ፡ ንሕነ ፡ እሊአከ ፡ አግብርት ፡ ወ
ሕዝብኒ ፡ ኪያከ ፡ ይሴብሑ ። ሕ" ፡ ኪያከ ፡ ንሴብሕ ፡ እግዚኦ ።
ካ" ፡ አምላከ ፡ ብርሃን ፤ ወላዴ ፡ ሕይወት ፤ ርእሱ ፡ ለአእምሮ ፤ ወሃቤ ፡ ጸጋ ፡
ዘእምጸጋ ፡ ፍጹም ፤ ገባሬ ፡ ነፍስ ፤ በቃሌ ፡ ጸጋዊ ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስ ፤ መዝ
ገበ ፡ ጥበብ ፤ ረዳኢ ፡ መምህረ ፡ ቅዱሳን ፡ ወመሠረተ ፡ ዓለም ፡ ዘይትዌከፍ ፡
ጸሎተ ፡ ንጹሓን ፤ ለከ ፡ ንሴብሕ ፡ ወልድ ፡ ዋሕድ ፤ ቀዳሜ ፡ በኵር ፡ ቃለ ፡
አብ ፡ ዘለኵሉ ፤ ዚአከ ፡ ጸጋ ፡ ዘወሀብከነ ፡ ለእለ ፡ ንጹሐ ፡ ልቡና ፤ አብ ፡ ንጹሕ ፡
ዘአልቦ ፡ ነውር ፡ ዘቦቱ ፡ ጥሪተ ፡ ኀበ ፡ የዜ ፡ ወቍንቍኔ ፡ ኢያግስኖ ፤ ለዘበ
ኵሉ ፡ ኅሊና ፡ ለእለ ፡ ይትዌከሉ ፡ ብከ ፡ ትሁብ ፡ ዘያፈትሙ ፡ ለመላእክት ፡
የሐውጽዎ ፤ ለዘእምቅድመ ፡ ዓለም ፡ ብርሃን ፡ ዐቃቢነ ፡ ዘኢይግስን ፡ መዝ
ገበ ፡ ጽልመት ፡ እንተ ፡ ብነ ፡ በሥምረተ ፡ አቡከ ፡ አብራሀከ ፡ ለነ ፤ ዘአውፃእ
ከነ ፡ እግፅምቅ ፡ ውስተ ፡ ብርሃን ፡ ወወሀብከነ ፡ ሕይወተ ፡ እሞት ፡ ወጸገከነ ፡
እምግብርናት ፡ ግዕዛነ ፡ ወበመስቀልከ ፡ አቅረብከነ ፡ ኀበ ፡ አቡከ ፡ በመልፅ
ልተ ፡ ሰማያት ፤ በወንጌል ፡ መራሕከነ ፡ ወበነቢያት ፡ ናዘዝከነ ፤ ለከ ፡ አምላ
ክነ ፡ ንዌድስ ፡ ከመ ፡ ወትር ፡ በዘኢያረምም ፡ አኰቴት ፤ ንብል ፡ ንሕነ ፡ እሊ
አከ ፡ አግብርት ፡ ወሕዝብኒ ፡ ኪያከ ፡ ይዌድሱ ። ሕ" ፡ ኪያከ ፡ ንዌድስ ፡
እግዚኦ ። ካ" ፡ ንሜልስ ፡ ለከ ፡ ዘንተ ፡ ስብሐተ ፡ እምአፉነ ፡ ዘምስለ ፡
መንግሥትከ ፡ ዘለዓለም ፡ ኢየሱስ ፡ ወልደ ፡ እግዚአብሔር ፡ ዘመልዕልተ ፡
ኵሉ ፡ ምስለ ፡ አብ ፤ ኵሉ ፡ ፍጥረታት ፡ ይሴብሑከ ፡ በረዓድ ፡ ወበፍርሀተ ፡
መንፈስ ፤ ዘኵሉ ፡ ነፍስ ፡ ትፈርሆ ፡ ወኵሎሙ ፡ ነፍሳተ ፡ ጻድቃን ፡ ብከ ፡ ይ
ጸውኑ ፤ ዘአዝሐንከ ፡ እምኔነ ፡ ግዕበላተ ፡ ውሒዛተ ፡ መናፍቅት ፤ ዘከንከነ ፡
መርሰ ፡ ሕይወት ፡ እሙስና ፡ ወዘከንከነ ፡ ምጥያየ ፡ ዘቦቱ ፡ ተስፋ ፡ መድኀ
ኒት ፡ ዘለዓለም ፤ በባሕር ፡ እለ ፡ ይትመነደቡ ፡ ታድጎን ፡ ወለእለ ፡ በበድው ፡
በጸጋ ፡ ይፈውስ ፡ ወለእለ ፡ በመዋቅሕት ፡ ጽኑዓን ፡ ዘምስሌሆሙ ፡ ይሄሉ ፤[1]

---

[1] ትሄሉ ፡ BC; construenda sunt verba ወዘምስሌሆሙ ፡ ለእለ ፡ በመ" ፡ ጽ" ፡ ይሄሉ ፡

Digitized by Google

ዘእግእሰረ፡ሞት፡ፈትሐነ ፤ ዘለምስኪናን፡ወለልሕዋን ፡ ይናገዘሙ ፡ ወ
ለእለ፡ጻመዉ፡በመስቀሉ፡ይባልሕ ፤ ኵሎ፡መዐተ፡ይመይጥ፡ወያሴስል፡
እምኔነ፡ለእለ፡ቦቱ ፡ ተወከልነ ፤ ዘነቢያት ፡ ወሐዋርያት ፡ አእኰቱከ ፡ በጎ
ቡእ ፤ ኪያከ ፡ንዌድስ፡እግዚኦ፡ወንሴብሐከ ፡ከመ፡ለዚኣነ፡ብከ፡ናዕርፍ፡
በግኅደረ፡ሕይወት፡እንዘ፡ንጉብር፡ፈቃደከ ፤ ሀበነ ፡ ንሑር ፡ በትእዛዝከ ፡
ወኵሎ ፡እግዚኦ፡በምሕረትከ፡ሐውጽ ፡ ንኡሳነ ፡ ወዐቢያነ ፤ መኰንነ፡ወ
ሕዝበ ፤ ናላቄ ፡ወመርዔቶ ፤ እስመ ፡ዚአከ ፡መንግሥት ፤ ቡሩክ ፡እግዚኦ ፡
አምላክነ ። ስብሐት ፡ለአብ ፡ወወልድ ፡ወመንፈስ ፡ቅዱስ ፡ እምቅድመ ፡
ዓለም ፡ይእዜኒ ፡ወዘልፈኒ ፡ለዓለም ፡ ወለትውልደ ፡ ትውልድ ፡ ዘኢየኀ
ልቅ ፡ለዓለመ ፡ዓለም ፡አሜን ። ካ'' ፡ጸጋ ፡ዘእግዚእነ ፡የሀሉ ፡ምስሌ
ክሙ ። ሕ'' ፡ምስለ ፡መንፈስከ ። ካ'' ፡ንሰብሖ ፡ለአምላክነ ።
ሕ'' ፡ርቱዕ ፡ይደሉ ። ካ'' ፡አጽንዑ ፡ኅሊና ፡ ልብክሙ ፡
ሕ'' ፡ብነ ፡[1] ኅበ ፡እግዚአብሔር ፤ አቡነ ፡ዘበሰማያት ፤ አቡነ ፡ዘበሰማያት ፤
አቡነ ፡ዘበሰማያት ፤ ኢታብአነ ፡እግዚኦ ፡ውስተ ፡መንሱት ። ካ'' ፡እ
ግዚአብሔር ፡አብ ፡ወሃቤ ፡ብርሃን ፡ዘለኵሉ ፡ኅይል ፡ ወለኵሉ ፡ ነፍስ ፡ሐ
ዋጺ ፤ ብርሃን ፡ዘእምቅድመ ፡ዓለም ፤ ኅታሜ ፡መራሔ ፡ሕይወት ፡ ወበ
ቋዔ ፡ተድላ ፡ዘኢይመውት ፤ ዘአውፃእከነ ፡እምዕቅፍተ ፡ጽልመት ፡ወብ
ርሃነ ፡ዘኢይትረከብ ፡ጸንከነ ፤ ዘእግእሰር ፡ለእለ ፡የአምኑ ፡ብከ ፡ፈቲሐከ ፡
በሃይማኖት ፡ከለልከነ ፤ ዘኢይርሕቅ ፡እምአግብርቲሁ ፡ ወትረ ፡ዘምስሌ
ሆሙ ፡ይሄሉ ፤ ዘኢይጸመም ፡ለዘበፍርሀት ፡ወበረኃድ ፡ትስእሎ ፡ነፍስ ፤
እምቅድመ ፡ኅሊና ፡ኵሉ ፡ያአምር ፡ወእምቅድመ ፡ኅሊና ፡ይፈትን ፡ወዘ
እንበለ ፡ንስአሎ ፡ይሁብ ፡ፍትወተነ ፤ ዘእምፈቃዱ ፡ይሰምዐነ ፡እለ ፡እን
በለ ፡ኑፋቄ ፡ንጹውያ ፤ ዘኢይትነገር ፡ብርሃን ፤ ንጉሠ ፡ሰራዊተ ፡ሰማያት ፤
ሰማዔ ፡ስብሐተ ፡ግሕሌት ፡ዘሊቃን ፡መላእክት ፡ዘዲቤሆሙ ፡ያዐርፍ ፤ ስ
ምዐነ ፡ንስእለከ ፡እግዚኦ ፤ ሀበነ ፡በትውክልት ፡ ቃለ ፡ዘኢያረምም ። ኪ
ያከ ፡ንሴብሕ ፤ ኪያከ ፡ናአኵት ፡ወኪያከ ፡ንባርክ ፡ ወከመ ፡ብከ ፡ንጸመን ፡

---

[1] sc. ብነ ፡ኅሊና ፡ልብነ ፡(ጽኑዐ ፡).

Digitized by Google

ንሕነ፡አግብርቲከ፡ንሴብሐከ፡እግዚኦ ። ሕ"፡ኪያከ፡ንሴብሕ፡እግ
ዚኦ ። ካ"፡እግዚኦ፡ኢየሱስ፡ክርስቶስ፡ስምዐኒ፡ቅዱስ ። ለበሃ
ማን፡ከናሙ፡ቃለ ፤ ለስቡራን፡ምርጕዘ ፤ ለዕዉራን፡ብርሃነ፡ወለሐንካ
ሳን፡ፍናተ፡ወለዘለምጽ፡መንጽሔ ፤ እትዛተ፡ሕግግት፡እግዚኦ፡ፈወ
ስከ፡ለጽሙማን፡መፈውስ ። ለሞት፡ዘለፎ፡ወለጽልመት፡ሣቀዮ፡ዘገ
ብረ፡ብርሃነ፡ፀሓይ፡ዘኢየዐርብ፡ወግጎቶት፡ዘኢይጠፍእ፡ዘዘልፈ፡ያበ
ርህ፡ዲበ፡ቅዱሳን ፤ ወኵሉ፡ተከለ፡ለሰርጕ፡ዓለም ፤ በሥምረት፡ዕቁም፡
ገሃደ፡ለኵሉ፡ሠረቀ፡ለሰብእ፡መድኀኒተ ፤ መያጢሃ፡ለነፍስ ፤ ወኵሉ፡
በዘይደሉ፡አቅደምከ፡ጎልዮ ፤ ገባሬ፡መላእክት ፤ አበ፡ኵሉ፡ሰርጕ፡ዓ
ለም ፤ ሠራሪሃ፡ለምድር ፤ ጥበብ፡ወአእምሮ፡እምአብ ፤ ዘሀሎ፡እምቅ
ድም፡ውስተ፡ዓለም፡ተፈነመ ፤ ዝሀሉና፡ዘኢይትነሠት፡ወዘኢይተረ
ጕም፡መንፈስ ፤ ለዘኢታስተርኢ፡ዜናዊ ። ስቡሕ፡አንተ፡ወመንክር፡ስ
ምከ፡ወበእንተ፡ዝንቱ፡ንሕነ፡አግብርቲከ፡ንዌድሰከ፡እግዚኦ ።
ሕ"፡ኪያከ፡ንዌድስ፡እግዚኦ ። ካ"፡ንሜልስ፡ለከ፡ቅዱስ፡ዘንተ፡
ስብሐተ፡ዘወሀብከነ፡ዚአከ፡ሃይማኖተ፡ዘኢይትነሠት፡ወቦቱ፡ገበርከ፡
ልነ፡ንግእ፡ግእስፊሁ፡ለሞት ፤ ዘፈጠርከ፡ጎሊናተ፡ርቱዓተ፡ለእለ፡የአ
ምኑ፡ብከ፡ከመ፡እምሰብእ፡ይኩኑ፡አግልክተ ፤ ዘወሀብከነ፡በመንፈስ፡
ንጹሕ፡ኵሉ፡ጎይሉ፡ለጸላኢ፡ከመ፡ንፍታሕ፡ዘኢይትፈታሕ ፤ ፍቅረ፡
ለነ፡ጎበ፡አቡከ፡ገበርከ፡ወዐረቀ፡ግእከሌነ ። ስግዕ፡እግዚኦ፡እለ፡ኪ
ያከ፡ይስእሉ፡እግዚኦ፡እለ፡ዘንስእለከ፡ኢንሰተት፡አላ፡በስክየት፡ዲበ፡
ጸላኢ፡ነሠሉ ፤ ሀበነ፡ዘወትር፡ጸሎተነ ፤ እምኂጠተ፡ጸላኢ፡ንትዐቀብ ። ስ
ግዕ፡ዘለዓለም፡ንጉሥ ፤ መዓስበ፡ናዝገዝ ፤ እጓለ፡ማውታ፡ተወከፍ ፤ ሚሩ
ያነ፡በምሕረትከ፡አንጽሕ ፤ አብዳነ፡አጥብብ፡ወሀጕላነ፡ሚጥ ፤ እለ፡ውስተ፡
ሞቅሕ፡አድኅን፡ወለኵልነ፡ኩን፡ጸወነ፡እስመ፡ለከ፡እግዚኦ፡አምላክነ፡
መንግሥት፡ቡሩክ፡አማን ። ካ"፡ጸጋሁ፡ለእግዚአብሔር፡የሀሉ፡ምስ
ሌክሙ ። ሕ"፡ምስለ፡መንፈስከ ። ካ"፡አእኵትዎ፡ለአምላክነ ።
ሕ"፡ርቱዕ፡ይደሉ ። ለከ፡ለአብ፡ዘኢይማስን ፤ መድኀኔ፡ነፍ
ስነ፡ወመሠረተ፡ጥበባት ፤ ዐቃቤ፡አልባቢነ ፤ ዘእንተ፡ውስጥ፡ዐይነነ፡አብ

Digitized by Google

ራህከ፡ወጽልመት፡ጎሊናነ፡በዘዚአከ፡አእምሮ፡ከለልከነ ፤ አንተ፡ዘተው
ህበ፡ለሙስና፡ዘትካት፡ብእሴ፡አድኅንከ፡በመስቀሉ፡ለዋሕድከ፡ወሐደ
ስከ፡በዘኢይማስን ፤ ዘበስሕተት፡በጠለ፡በትእዛዝከ፡ወበሞተ፡ወልድከ፡
ቤዘውከ፡ወዘተገድፈ፡ጎሠሥከ ፤ በእንተ፡ዝንቱ፡ንሕነ፡አግብርቲከ፡
ንሴብሐከ፡እግዚኦ ። ሕ"፡ኪያከ፡ንሴብሕ፡እግዚኦ ። ካ"፡ንዌ
ድሰከ፡እግዚኦ፡ዘወትረ፡ይሴብሑ፡ስብሐተ፡ግሕሴት፡ወዘሊቃነ፡መላ
እክት፡በኢያርምሞ፡እንበለ፡ዕረፍት፡ውዳሴ፡ስብሐት፡አኰቴተ፡በመ
ሐልያ፡ይሴብሑከ፡እግዚኦ ፤ ዘፈናከ፡ምክረከ፡ዚአከ፡ቃለ፡ወዚአከ፡
ጥበበ፡ወዘዚአከ፡ሕዋጼ፡ዘሀሎ፡ምስሌከ፡እምቅድመ፡ዓለም፡እንበለ፡
ይትገበር ፤ ዘኢተገብረ፡ቃል፡ዘተርእየ፡በሥጋ፡ለመድኀኒተ፡ትዝምደ፡
ሰብእ፡ወልድከ፡ወፍቁርከ፡እግዚእነ፡ኢየሱስ፡ዘአግዐዘነ፡እምአርዑተ፡
ጎጢኣት ፤ በእንተ፡ዝንቱ፡ንሕነ፡አግብርቲከ፡ንዌድሰከ፡እግዚኦ ።
ሕ"፡ኪያከ፡ንዌድስ፡እግዚኦ ። ካ"፡ለከ፡ዘእምልብነ፡ውዳሴ፡ንሜ
ልስ፡ወሃቤ፡ሕይወት፡እግዚኦ፡ሐዋጼ፡ነፍሰ፡ትሑታን ፤ መንፈሰ፡ምን
ዱበ፡ኢተሀየየ ፤ ዘይትዌከፎሙ፡ለእለ፡ይሰደዱ፡ረዳኤ፡ወለእለ፡ውስተ፡
ሠርም፡ይትመነደቡ፡መድኀን ፤ ለርኁባን፡ዘይኄሊ፡ወይትቤቀል፡ለግ
ፉዓን ፤ ዐርከ፡መሃይምናን ፤ መስተናግር፡ለጻድቃን፡ወማኅደር፡ለንጹ
ሓን፡ወለእለ፡በጽድቅ፡ይጼውዕዎ፡ሰማኂ ፤ ልመበለት፡ከዳኒ፡ወባላሒ፡
ለእጓለ፡ግውታ ፤ ዘይሁብ፡መርሐ፡ርቱዐ፡ለቤተ፡ክርስቲያን፡ዘተከላ፡
ላቲ፡ምዕራፈ፡ስብሐተ፡ሃይማኖት፡ጉባኤ፡መንፈስ፡ሁብተ፡ጸጋ፡ወኀ
ይል ፤ ለከ፡እንዘ፡ንዌድስ፡ወኢናዐርፍ፡ለዝሉፋ፡በአልባቢነ፡ናስተግ
ስል፡አምሳለ፡መንግሥትከ፡ቦቱ ፤ በእንቲአከ፡ወበእንተ፡ፍቁር፡ወል
ድከ፡እግዚእነ፡ኢየሱስ፡ዘቦቱ፡ለከ፡ስብሐት፡ወእጊዝ፡ለዓለመ፡ዓለም፡
አሜን ።

Digitized by Google

5) Oratio eucharistica Joannis Chrysostomi.

አኰቴተ ፡ ቍርባን ፡ ዘቅዱስ ፡ ዮሐንስ ፡ አፈ ፡ ወርቅ ።

ላዕለ ፡ ይኩን ፡ ጎሊናክሙ ፤ በሰማይ ፡ የሀሉ ፡ ልብክሙ ፤ አእምሩ ፡ ኀበ ፡ ዘትቀውሙ ፡ ወስምዑ ፡ ቃለ ፡ ጽድቅ ፡ ወአዕምኩ ፡ ዜና ፡ ሠናየ ። ናሁ ፡ ንዜኑ ፡ ሀላዊሁ ፡ ለአብ ፡ ዘሀሉ ፡ እምቅድመ ፡ ይትፈጠር ፡ ዓለም ፡ ወይ ሄሉ ፡ እስከ ፡ ለዓለመ ፡ ዓለም ፤ አልቦ ፡ እምቅድሜሁ ፡ ወአልቦ ፡ እምድኅ ሬሁ ፡ ወአልቦ ፡ ዘከማሁ ፡ ወአልቦ ፡ ዘያአኅር ፡ ዘከመ ፡ እፎ ፡ ውእቱ ፤ ዘው እቱ ፡ ሀልው ፡ እምቅድመ ፡ ኵሉ ። እምቅድመ ፡ ይትረበባ ፡ ሰማያት ፡ ወእ ምቅድመ ፡ ያስተርኢ ፡ ገጸ ፡ የብስ ፤ እምቅድመ ፡ ይኩኑ ፡ አድባራት ፡ ወእ ምቅድመ ፡ ይትረሐብ ፡ ኑኅ ፡ አየራት ፡ ሀልው ፡ ውእቱ ፡ በሀላዊሁ ። እም ቅድመ ፡ ይፅምቁ ፡ ቀላያት ፤ እምቅድመ ፡ ይፍልሑ ፡ አንቅዕተ ፡ ማያት ፡ ወ እምቅድመ ፡ ያንባሕብሑ ፡[1] ሐይዝተ ፡[2] አፍላግ ፡ ሀልው ፡ ውእቱ ፡ በሀላ ዊሁ ። እምቅድመ ፡ ይንፍኁ ፡ ነፋሳት ፡ ወእምቅድመ ፡ ያንበስብስ ፡ ፀዓዕ ፡ ወእምቅድመ ፡ ይትመልኁ ፡ መባርቅት ፡ ወእምቅድመ ፡ ይድምፅ ፡ ነጐድ ጓድ ፤ እምቅድመ ፡ ይስሐው ፡ ግዘፈ ፡ ደመናት ፡ ሀልው ፡ ውእቱ ፡ በሀላ ዊሁ ። እምቅድመ ፡ ይትጋውሑ ፡ ብርሃናት ፡ ወእምቅድመ ፡ ይንጠላዕ ፡ ጽልመት ፤ እምቅድመ ፡ ይብራህ ፡ ብርሃነ ፡ መዓልት ፡ ወእምቅድመ ፡ ይትሀ ደም ፡ ሌሊት ፡ ሀልው ፡ ውእቱ ፡ በሀላዊሁ ። እምቅድመ ፡ ይስፍን ፡ ፀሐይ ፡

---

[1] scriptum ያንበሕብሑ ፡ [2] pro ወሐይዝተ ፡

Digitized by Google

በኑኅ፡መዓልት፡ወእምቅድመ፡ይምልክ፡ወርኅ፡በኑኅ፡ሌሊት፡ሀ፡ው፡በሀ ¤ እምቅድመ፡ይትባረዱ፡ከዋክብት፡ወእምቅድመ፡ይትሐወሱ፡መናፍስት፡ወእምቅድመ፡ይትፈጠሩ፡መላእክት፡ሀ፡ው፡በሀ ¤ እምቅድመ፡ነፍስ፡ነባቢት፡ወእምቅድመ፡ሥጋ፡መዋቲት፡ወእምቅድመ፡ኵሉ፡ፍጥረት፡ዘኅቡእ፡ወዘከሡት፡ዘመልዕልት፡ወዘመትሕት፡ሀ፡ው፡በሀ ¤ እምቅድመ፡ጊዜ፡ወሰዐት፡ወእምቅድመ፡ለያልይ፡ወዕለታት ፤ እምቅድመ፡አውራኅ፡ወዓመታት፡ወእምቅድመ፡መዋዕል፡ወአዝማናት፡ሀ፡ው፡በሀ ¤ ስብሐቲሁ፡ዘእምኅቤሁ፡ወውዳሴሁ፡እምዚአሁ፡ምሉእ፡ወፍጹም፡ብዕለ፡ጸጋሁ ¤ ንንግር፡እንከ፡ዕበየ፡ምሕረቱ፡ዘተዐውቀ፡በላዕሌነ፡ዘኢይትኰለቍ፡ወዘኢይሰፈር ¤ ወሶበ፡ወለውነ፡ትእዛዘ፡በምክረ፡ከይሲ፡ርጉም፡ወፃእነ፡እምገነተ፡ተድላ፡ውስተ፡ሙስና ፤ እምሕይወት፡ውስተ፡ሞት ፤ እምግዕዛን፡ውስተ፡ግብርናት ፤ ወተቀነይነ፡ለአርዑተ፡ኀጢአት ¤ ውእቱሰ፡ኢኀደገነ፡ወኢተሀየየነ፡ለተግባሩ፡ወኢተቀየመነ፡በኀጣውኢነ፡ፍጹመ፡ንማስን፡በከመ፡አበስነ፡ሎቱ፡አላ፡አፍቀረነ፡ወሐወጸነ ፤ መሐረነ፡መሀከነ፡ወተሣሀለነ፡ወአንገፈነ፡እምእደ፡ዘይቀንየነ ¤ ፈነወ፡ለነ፡ወልዶ፡መድኀነ፡ወመቤዝወ፡መልአከ፡ምክሩ ፤ የማኑ፡እደ፡መዝራዕቱ፡ኀይሉ፡ወጥበቡ፡ብዕለ፡ጸጋሁ ፤ ወቦቱ፡ገብረ፡ኵሎ፡ዘፈቀደ፡ለእለ፡[1] ውስተ፡ዝንቱ፡ዓለም ¤ ለእለ፡ኀረየ፡ኪያሆሙ፡ጸውዐ ፤ ለእለ፡ጸውዐ፡ኪያሆሙ፡አፍቀረ ፤ ለእለ፡አፍቀረ፡ኪያሆሙ፡አክበረ ፤ ለእለ፡አክበረ፡ኪያሆሙ፡አጽደቀ ፤ ለእለ፡አጽደቀ፡ኪያሆሙ፡ሠርዐ፡ከመ፡ይኩኑ፡ትርሲቲ፡ወልዱ ¤ ወቦቱ፡አስተጋብአነ፡እምዝርወት፡ውስተ፡እንተ፡ተዐቢ፡ሃይማኖት፡ወረሰየነ፡ሕዝበ፡ጉቡአ፡ወአቅረበነ፡ኀቤሁ፡ለስባሔሁ፡ወጸሐፈ፡አስማቲነ፡ውስተ፡መጽሐፈ፡ሕይወት፡ከመ፡ይኩን፡ተዝካሮሙ፡በቅድሜሁ፡ለልደ ለሙታን፡ወለሕያዋን ¤ ዲ፡[2] ብጹዕ ¤[3] ንዜኑ፡ከዕበ፡ሀላዌሁ፡ለዋሕድ፡ዘከመ፡እፎ፡ውእቱ፡ወዘ

---

[1] scriptum እላ፡ [2] i. e. ይብል፡ዲያቆን፡ [3] i. e. በእንተ፡ብጹዕ፡ al.; sequitur commemoratio nominum e diptychis, vid. Can. Lit. gener. in N. T. Romano f. 164, c. 2.

Digitized by Google

ከመ፡እር፡ርደቱ፡ወዘከመ፡እር፡ልደቱ ። መጽአ፡እንዘ፡ኢይወፅእ፡እ
ምአቡሁ ፤ ወረደ፡እንዘ፡ኢይትፈለጥ፡እምህላዌሁ ፤ ነገደ፡እንዘ፡ኢይትበ
ዐድ፡እምሥላሴሁ ፤ አጽነነ፡እንዘ፡ኢይዘርፍ፡እምድማሬሁ ፤ ጎደረ፡ውስተ፡
ወለተ፡ሥጋ፡እንዘ፡ኢየዐርቅ፡እመንበሩ ። እ፡ት፡ነ ።[1] ተፀንሰ፡
በከርሥ፡እንዘ፡ኢይትጋባእ፡እምኵለሄ፡ምልአቱ ፤ ተዐቍረ፡ውስተ፡ማ
ሕፀን፡እንዘ፡ኢየሐጽጽ፡በላዕሉ ፤ ወተወልደ፡እንዘ፡ኢይትዌሰክ፡በታ
ሕቱ ። ጽ ።[2] ከነ፡ሰብአ፡ፍጹመ፡ዘእንበለ፡ኀጢአት፡ወአስተር
አየ፡ከመ፡ገብር፡እንዘ፡ይገብር፡ከመ፡እግዚአብሔር፡በከመ፡ስምዐ፡
ኵሉ፡ሰባክያኑ፡ወንጌሉ ። ንነ ።[3] እምኀበ፡አቡሁ፡ተሰብሐ፡ወእ
ምኀበ፡መላእክት፡ተአኵተ ፤ እምኀበ፡ሰብእ፡ተወደሰ፡ወእምኀቤሁ፡ተቀ
ደሰ ፤ ወመልአ፡ሰማያተ፡ወምድረ፡ቅድሳተ፡ስብሐቲከ ። ወዘልፈ፡እንከ፡
ንሕነኒ፡ኢናዐርፍ፡በአልባቢነ፡ናንብብ፡ቅድሳተ፡ስብሐቲከ፡ወንጸርኅ፡እ
ንዘ፡ንብል፡ቅዱስ ። ቅዱስ፡ቅዱስ፡ቅዱስ፡አንተ፡ዘበአማን፡ኢየሱስ፡
ክርስቶስ፡ዘትትቄደስ፡እምአፈ፡ኵሉ፡ወለኵሎሙ፡ቅዱሳኒከ፡በሠናያ
ቲከ፡ወሀብከሙ፡ከመ፡ይኩኑ፡ቅዱሳነ፡እንተ፡ይእቲ፡ቅድሳቱ፡እንተ፡
ኢትትነሠት፡ወኢትማስን ፤ ዘወይን፡ኢርእየ፡ወእዝን፡ኢሰምዐ ፤ ውስተ፡
ልበ፡ሰብእ፡ዘኢተኀለየ ፤ ዘአስተዳለወ፡ለእለ፡ያፈቅርዎ ። ለአርዳኢሁ፡
ቅዱሳን፡ወለሐዋርያቲሁ፡ንጹሓን፡አርአዮሙ፡ሥርዐተ፡ምስጢር፡ዘቍ
ርባን ። ነሥአ፡ኅብስተ፡በእደዊሁ፡ቅዱሳት፡ወብጹዓት፡ወንጹሓት፡እለ፡
እንበለ፡ርስሐት ፤ አንቃዕደወ፡ሰማየ፡ኀቤከ፡ኀበ፡አቡሁ፡እግዚአብሔር፡
ወእግዚአ፡ኵሉ፡ዘመልዕልተ፡ኵሉ ። አእኵተ፡ባረከ፡ወፈተተ፡ወወሀ
በሙ፡ወይቤሎሙ፡ዝውእቱ፡ሥጋየ፡መብልዐ፡ጽድቅ፡ዘበአማን፡ዘበ
ልዐ፡እምኔሁ፡ቦሕይወት፡ዘለዓለም ፤ ንሥኡ፡ብልዑ፡እምኔሁ፡ኵል
ክሙ ። ወከማሁ፡ጽዋዐኒ፡ቶስሐ፡ማየ፡ወወይነ ፤ አእኵተ፡ባረከ፡ወቀ
ደሰ፡ወወሀቦሙ፡ወይቤሎሙ፡ዝውእቱ፡ደምየ፡ዲቴ፡ሕይወት፡ዘበአ

---

[1] i. e. ይብል፡ዲያቆን፡እለ፡ትነብሩ፡ተንሥኡ፡ [2] ይብል፡ዲያ
ቆን፡ውስተ፡ጽበሕ፡ነጽሩ፡ [3] ይብል፡ዲያቆን፡ንነጽር፡

Digitized by Google

ማን ፡ ዘሰትየ ፡ እምኔሁ ፡ በሕይወተ ፡ ዘለዓለም ። ንሥኡ ፡ ስትዩ ፡ እምኔሁ ፡ ኵልክሙ ። ተአምር ፡ ውእቱ ፡ ለክሙ ፡ ወለእለ ፡ እምድኅሬክሙ ፡ ወክ መዝ ፡ ግበሩ ፡ ተዝካርየ ፡ እስከ ፡ ዕበ ፡ እመጽእ ። ወሶበሂ ፡ ትትጋብኡ ፡ በስ ምየ ፡ ዜንዉ ፡ ሞትየ ፡ ወትንሣኤየ ፡ ወዕርገትየ ፡ ውስተ ፡ ሰማያት ። ወንሕ ነኒ ፡ እለ ፡ ተጋባእነ ፡ ንዜኑ ፡ ሞቶ ፡ ለዘ ፡ ኢይመውት ። ንዜኑ ፡ ሕማሞ ፡ ለዘ ኢየሐምም ። በይእቲ ፡ ሌሊት ፡ እንተ ፡ ባቲ ፡ ረፈቀ ፡ ምስለ ፡ አርዳኢሁ ፡ መጠወ ፡ ነፍሶ ፡ ለሞት ፡ በፈቃዱ ፡ አቡሁ ፡ ወበሥምረተ ፡ ርእሱ ። አኀዝዎ ፡ ለአኃዜ ፡ ኵሉ ። አሰርዎ ፡ ለመላኬ ፡ ኵሉ ፡ ወጎመይዎ ፡ ለወልደ ፡ አምላክ ፡ ሕያው ። ሰሐብዎ ፡ በመዐት ፡ ወተለዎሙ ፡ በፍቅር ፡ ወወሰድዎ ፡ እንዘ ፡ የ ሐውር ፡ ድኅሬሆሙ ፡ ከመ ፡ በግዕ ፡ የዋህ ፡ ዘኢይነብብ ፡ በቅድመ ፡ ዘይቀ ርዖ ። አቀምዎ ፡ ውስተ ፡ ዐውድ ፡ ለዘ ፡ ሎቱ ፡ ይቀውሙ ፡ ሊቃን ፡ መላእ ክት ፡ በፍርሀት ፡ ወበረዓድ ። አርስሕዎ ፡ ለዘየጎድግ ፡ ጎጢአተ ፡ ወኰነንዎ ፡ ለመኰንን ፡ መኳንንት ። አስተቀጸልዎ ፡ አክሊለ ፡ ዘሦክ ፡ ዘያስተቄጽሎሙ ፡ ጌራ ፡ ለሱራፌል ። አልበስዎ ፡ ከለሜዳ ፡ ዘለይ ፡ ለተሳልቆ ፡ ለዘ ፡ ያለብሶሙ ፡ ሞጣሕተ ፡ ግርማ ፡ ለኪሩቤል ። ገብር ፡ እኩይ ፡ አጽንዐ ፡ እዴሁ ፡ ወጸፍዖ ፡ ገጸ ፡ ለዘይሴወሩ ፡ እምቅድመ ፡ ገጹ ፡ ኪሩብዊያን ፡ በአከናፈ ፡ እሳት ፡ እንዘ ፡ ይትገለበቡ ። አስተብረኩ ፡ ቅድሜሁ ፡ እንዘ ፡ ይዘነጕጉዎ ፡ ለዘ ፡ ሎቱ ፡ ይ ሰግዱ ፡ ሰራዊተ ፡ መላእክት ፡ በዐቢይ ፡ ድንጋፄ ። አትሕትና ፡ ዘመጠነዝ ፡ ትሕትና ። አትዕግሥት ፡ ዘመጠነዝ ፡ ትዕግሥት ። አአርምሞት ፡ ዘመጠነዝ ፡ አርምሞት ። አኂሩት ፡ ዘመጠነዝ ፡ ኂሩት ። አፍቅር ፡ ዘመጠነዝ ፡ ፍቅር ። አአፍቅሮተ ፡ ሰብእ ። ፍቅር ፡ ሰሐቦ ፡ ለወልድ ፡ ኀያል ፡ እመንበሩ ፡ ወአብ ጽሖ ፡ እስከ ፡ ለሞት ። ሰቀልዎ ፡ ከመ ፡ እቡስ ፡ ለዘ ፡ አልቦ ፡ አበሳ ፡ ወጐለ ቍዎ ፡ ምስለ ፡ ጊጉያን ፡ ለገባሬ ፡ ሕይወት ። አአእዳው ፡ እለ ፡ ለሐኳሁ ፡ ለ አዳም ፡ ተቀነዎ ፡ በቅንዋተ ፡ መስቀል ። አአእጋር ፡ እለ ፡ አንሶሰዋ ፡ ውስተ ፡ ገነት ፡ ተቀነዎ ፡ በቅንዋተ ፡ መስቀል ። አአፍ ፡ ዘነፍኅ ፡ ውስተ ፡ ገጹ ፡ ለአዳም ፡ መንፈሰ ፡ ሕይወት ፡ ብሒአ ፡ መዒዐ ፡ ዘምስለ ፡ ሐሞት ፡ ሠረበ ። አይ ፡ አፍ ፡ ወአይ ፡ ከናፍር ፡ ወአይ ፡ ልሳን ፡ ዘይትናገር ፡ ሕማማቲሁ ፡ ለዋሕድ ። ልብ ፡ ይትከፈል ፡ ወኅሊና ፡ ይዘበጥ ፡ ወነፍስ ፡ ትጌግጽ ፡ ወሥጋ ፡ ይደክም ። ሶበ ፡

Digitized by Google

ይትነገር፡ሕማማቲሁ፡ለፍቁር ። ሞተ፡ዘኢይመውት፡ሞተ፡ከመ፡ይስ
ዐር፡ለሞት፤ሞተ፡ከመ፡ያሕይዎሙ፡ለሙታን ። ብክይዎ፡ወላሕውዎ፡
እለ፡ታፈቅርዎ ። ዬዬዬ፡አማኑኤል፡አምላክነ ፤ ዬዬዬ፡ኢየሱስ፡መድ
ኀኒነ፤ዬዬዬ፡ክርስቶስ፡ንጉሥነ ፤ ዬዬዬ ፡አውረድዎ ፡እምዕፅ ፡ዕደው፡
ጻድቃን፡ወአምጽኡ፡አፈዋተ፡ከርቤ ፡ጎዐሠ ፡ወልብሰ ፡ገርዜን ፡ለግን
ዘተ፡ሥጋሁ ። አመ፡ሣልስት ፡ዕለት ፡ሞጣ ፡ለነፍሱ ፡ውስተ ፡ሥጋሁ ፤
ተንሥአ፡እሙታን ፡ፍጹመ ፡እንበለ ፡ሙስና ፡ወአግዐዘነ ፡እምአርሁተ ፡
ኀጢአት ፤በይእቲ ፡ሥጋ ፡ምስለ ፡ኀይለ ፡መለኮት ፡ሰማያተ ፡ዐርገ ፡ኀበ ፡
ትካት ፡ሀላዊሁ ። ንስእለከ፡እግዚአ ፡ወናስተበቍዐከ ፡በከመ ፡ፈኖከ ፡ለ
አርዳኢከ ፡ቅዱሳን ፡ወለሐዋርያቲከ ፡ንጹሓን ፡ከማሁ ፡ፈኑ ፡ላዕሌነ ፡መ
ንፈሰከ ፡ቅዱሰ ፡ዘይቄድስ ፡ነፍሰነ ፡ወሥጋነ ፡ወመንፈሰነ ፡ወለከ ፡ይደሉ ፡
ክብር ፡ወስብሐት ፡ለዓለመ ፡ዓለም ፡አሜን ። በዜ ።[1] ተዘከር ፡
እግዚአ ፡ኪዳን ፡ቃልከ ፡ዘተካየድከ ፡ምስለ ፡አበዊነ ፡ወምስለ ፡ሐዋርያ
ቲከ ፡ቅዱሳን ፡ከመ ፡ትፈኑ ፡ላዕሌነ ፡መንፈሰከ ፡ቅዱሰ ፡ዘኢይክል ፡ዓለም ፡
ኑሚአቶ ። ወመሀርከነ ፡ለነ ፡ከመ ፡ንጸውዐከ ፡እንዘ ፡ንብል ፡አቡነ ፡ዘበሰ
ማያት ፡ይትቀደስ ፡ስምከ ፡ትምጻእ ፡መንግሥትከ ። ውእቱ ፡ዝኩ ፡መን
ፈስከ ፡ቅዱስ ፡ዘኢየሐጽጽ ፡ወዘኢይትፈተን ፡ይምጻእ ፡እምላዕሉ ፡እም
ሰማየ ፡ሰማያት ፡ልዑል ፡ወይባርክ ፡ዘንተ ፡ኅብስተ ፡ወጽዋዐኒ ፡ይቀድስ ።
ይረስዮ ፡ለዝንቱ ፡ኅብስት ፡ሱታፌ ፡ሥጋከ ፡ማሕየዊ ፡ወካዕበ ፡ይረስዮ ፡
ለዝንቱ ፡ጽዋዕ ፡ሱታፌ ፡ደምከ ፡መስተሣህል ፤ ይደመር ፡ምስለ ፡ዝንቱ ፡
ኅብስት ፡ወጽዋዕ ፡ይኩን ፡ለቅድሳት ፡ወለአንጽሖ ፡እምርስሐት ፡ወለትን
ሣኤ ፡እሙታን ፡ለርስተ ፡መንግሥተ ፡ሰማያት ፡ወለሕይወት ፡ዘለዓለም ፡
አሜን ። ጸ ፡ፈ ።[2] ሀበነ ፡[3]በል ። አዝንቱ ፡ምስጢር ፡ዘኢ
ይትፈከር ፡[4]ወዘኢይተረጐም ፤ መኑ ፡ስሙ ፡ወመኑ ፡ስመ ፡አቡሁ ፤ አይቴ ፡

---

[1] ut videtur በዝየ ፡ seq. (vid. Can. Lit. gen. f. 165, c. 2). [2] ጸሎተ ፡
ፈትዶ ፡ (vid. Can. Lit. gen. f. 165, c. 4). [3] initium orationis (vid. Can.
Lit. gen. c. 165, c. 4). [5] scriptum ዘኢይትፈከር ፡

Digitized by Google

ብሔሩ፡ወመኑ፡ያአምር፡መካነ፡ብሔሩ ። ኢይክል፡ኀሊናሃ፡ልብ፡አዕ
ሚቆ፡ኀልዮ፡ከመ፡ይርከብ፡ምክንያተ፡ነገር፡ወይንግር፡ኩነቶ፡ኢዘቀ
ዳሚ፡ወኢዘደኃሪ ። ውእቱ፡ዜነወ፡በእንቲአሁ፡ወበእንተ፡አቡሁ፡በአ
ምጣነ፡ንክል፡ሰሚዐ፡ከመ፡አማን፡ውእቱ፡መድኀኒነ፡ዘመጽአ፡ውስተ፡
ዓለም፡በልብሰተ፡ዝንቱ፡ሥጋ፡እንተ፡ነሥአ፡እምኔነ ። ዝንቱ፡ውእቱ፡
ዘንሕነ፡ንሠውዖ፡ለመድኀኒትነ፡በከመ፡ተሠዐ፡በቀራንዮ፡ለሕይወተ፡
ዅሉ፡ዓለም ። አኮ፡በከ፡በከመ፡ትሬእይዎ፡ለዝንቱ፡ኅብስት፡ይቡሰ፡ወ
ብሉለ፡ዘይትገሰስ፡ወዘይትለከፍ፡አላ፡እሳተ፡መለከት፡ውእቱ፡ዘያውሂ፡
ሦክ፡ኀጢአተ ፤ በላዒ፡ውእቱ፡ዘይበልዕ፡ዐማፅያነ ፤ ውዑይ፡ውእቱ፡ዘያ
ውሂ፡ኃጥኣነ ። አእምሩ፡ወሕቱ፡ርእሰክሙ ፤ ዑቁኬ፡አእኀው፡መሃይ
ምናን ፤ ለእመ፡እምኔነ፡ዘበ፡ነውረ፡ውስተ፡ሥጋሁ፡ወኀጢአተ፡ው
ስተ፡ነፍሱ፡ይትገሐሥ፡ወኢይምጻእ ። ወለእመ፡እምኔነ፡ዘበ፡ቂመ፡
ውስተ፡ልቡ፡ይትከላእ፡ወኢይቁም ። ወዘሰ፡አንጽሐ፡ነፍሰ፡ወሥጋሁ፡
ብጹዕ፡ውእቱ፡ይምጻእ፡ወይንሣእ፡ወይትጋነይ፡በእንተ፡ኀጢአቱ፡እ
ስመ፡መሓሪ፡ውእቱ፡እግዚአብሔር፡አምላክነ ። ጸ፡[1] ሣህሉሰ፡ለእ
ግዚአብሔር፡እምዓለም፡ወእስከ፡ለዓለም ። ዝኬ፡ውእቱ፡ሣህሉ፡ለእግ
ዚአብሔር፡ዘፈነወ፡ወልዶ፡ዋሕደ፡ዘያአትት፡ኀጢአተ፡ዓለም ። ዝኬ፡
ውእቱ፡ሣህሉ፡ለእግዚአብሔር፡ዘወሀቦሙ፡ለካህናት፡ልሳናተ፡እሳት፡
ከመ፡ይፍትሑ፡ማእሰረ፡ኀጢአት ። ወይእዜኒ፡ፍትሐነ፡እማእሰሪሁ፡
ለሞት፡እግዚአብሔር፡አምላክነ ፤ አቡነ፡ዘበሰማያት ። እወ፡ኀድጉ፡ከመ፡
ይኀድግ፡ለክሙ ፤ እወ፡ስረዩ፡ከመ፡ይሰረይ፡ለክሙ ፤ እወ፡ጸልዩ፡ክመ፡
ኢትባኡ፡ውስተ፡መንሱት ። መንሱትኬ፡ውእቱ፡ነሢአ፡ሥጋሁ፡በድ
ፍረት፡ወተመጥዎ፡ደሙ፡ዘእንበለ፡ፍርሀት፡እንዘ፡ቦ፡ላዕሌሁ፡ነውረ፡ኀ
ጢአት ። ወይእዜኒ፡በልብ፡ንጹሕ፡ወበነፍስ፡ቅዱስ፡ወበሥጋ፡ጽሩይ፡
ንቅረብ፡ለመድኀኒትነ ። ንዑ፡ንስግድ፡ወንግነይ፡ሎቱ ።

---

[1] ጸሎት፡

6. Regulae Pachomii.

a) *Pars prima.*

በስመ፡ሥሉስ፡ቅዱስ፤ሥርዐት፡ዘአዘዞ፡መልአከ፡እግዚአብሔር፡
ለአባ፡ጳኵሚስ ። በብሔር፡ዘስሙ፡ጠርቤንስስ፡በደወለ፡ተባይስ፡ብ
እሲ፡ዘስሙ፡ጳኵሚስ፡ዘኮነ፡እምኔሆሙ፡ለእለ፡ንጹሐ፡ሕይወተ፡ሐይ
ዉ፡ወተውህበ፡ሎቱ፡አእምሮ፡ወራእየ፡መላእክትኒ፤ወኮነ፡ዝብእሲ፡
ጥቀ፡መፍቀሬ፡ሰብእ፡ወመፍቀሬ፡አኀው ። ወእንዘ፡ይነብር፡ውስተ፡
በአት፡አስተርአዮ፡መልአከ፡እግዚአብሔር፡ወይቤሎ፡ዘበእንተ፡ርእስ
ከሰ፡አስለጥከ፡ወትሩፈ፡ንብረተ፡ትነብር፡ይእዜ፡በውስተ፡በአት፤ወነ
ዓኬ፡ፃእ፡ወአስተጋብአሙ፡ለንኡሳን፡ወራዙት፡ወንበር፡ወሀሉ፡ምስሌ
ሆሙ፤ወበከመ፡እሁበከ፡ሥርዐተ፡ከመዝ፡መሀሮሙ ። ወመጠዎ፡ሳ
ሌዳ፡ዘብርት፡ዘጽሑፍ፡ውስቴቱ፡ዘይብል ። ኀድግ፡ለኵሉ፡ይብላዕሂ፡
ወይስተይሂ፡ወበሐሳበ፡መብልዑ፡ሀቦሙ፡ቅኔሆሙ፤ወጸዊመሂ፡ኢት
ክላእ፡ወበሊዐኒ፡ወባሕቱ፡ከመዝ፡ኀዩል፡ለጽኑዓን፡ሲሲት፡ወፅቡስ፡
ለፅቡሳን፡ወሲሲተ፡ቅኔሆሙ፡ሀቦሙ ። ወግበር፡ማኅደረ፡ውስተ፡፩ዐ
ጸድ፡ወ፫ውስተ፡አሐቲ፡ቤት፡የኀድሩ ። ወመብልዖሙ፡ለኵሎሙ፡
ውስተ፡፩ ። ወይኑሙ፡እንዘ፡ኢይሰክቡ፡አላ፡ከመ፡እንተ፡አትራኖስ፡ዘን
ድቅ፡ይግበሩ፡ደበርቢረ፡ወውስቴቱ፡ይነጽፉ፡አልባሲሆሙ፡ወይሰክቡ፡
ንቡረ ። ወይልበሱ፡ለቢጦን፡ዘሡዕ፡ወቅናታቲሆሙ፡አዲመ ። . . . . . .[1]

---

[1] Deperdita sunt verba ἕκαστος αὐτῶν ἐχέτω μηλωτὴν αἰγίαν εἰργασμένην λευκήν (ዘብድው).

Digitized by Google

ወዘእንበሌሃ ፡ ኢይብልዑ ። ወሶበ ፡ የሐውሩ ፡ ውስተ ፡ ቍርባን ፡ በሰንበተ ፡ ክርስቲያን ፡ ይፈትሑ ፡ ቅናታቲሆሙ ፡ ወያነብሩ ፡ ዘባድዊሆሙ ፡ . . . . . [1] ምስለ ፡ ቀዋብዕቲሆሙ ። ወሥራዕ ፡ ሎሙ ፡ ቀዋብዕተ ፡ ዘአልቦ ፡ ዝዕላ ፡ ዘከመ ፡ ደቂቅ ፡ ወአዝዝ ፡ ማዕተብ ፡ ረስን ፡ ዘመስቀል ፡ ዘፒፒራ ፡ ውስቴቱ ። ወዘዘ ፡ ፳ ወ፪ ማኅበር ፡ ይኩኑ ፡ ወለለ ፡ ማኅበር ፡ ስምዮሙ ፡ በሆሀያተ ፡ ጽርዕ ፡ እምአልፋ ፡ ወቤጣ ፡ ወጋማ ፡ ወደልጣ ፡ በበጸታሁ ። ወሶበ ፡ ይሴአል ፡ ውስተ ፡ ማኅበረ ፡ ዳግም ፡ ቀዳሚ ፡ [2] ይብል ፡ እፎ ፡ ማኅበሩ ፡ ለጋማ ፡ ወእፎ ፡ ሀሎ ፡ ማኅበሩ ፡ ለቤጣ ፤ አምኖ ፡ ለሮ ፤ ወኵሉ ፡ በበ ፡ ጸታሁ ፡ ወበተአምሪሁ ፡ ይትዐወቅ ። ወለየውሃን ፡ ስምዮሙ ፡ የውጣ ፡ ወለፀዋጋን ፡ ስምዮሙ ፡ ከ ይሲ ፡ ወከመዝ ፡ በበ ፡ ጸታሁ ፡ ወበበ ፡ ግዕዙ ፡ መሥርዐቶሙ ፡ ወበበ ፡ ሕይ ወቱ ፡ ለለ ፡ ማኅበር ፡ ህላዌሁ ፡ ስምዮሙ ። [3] ወባሕቱ ፡ እለ ፡ መንፈስ ፡ ያአ ምሩ ፡ ዘይብል ፡ መጽሐፍ ፡ ውስተ ፡ ውእቱ ፡ ሳሌጻ ። ወነኪር ፡ እመ ፡ መጽአ ፡ እምካልእ ፡ ምኔት ፡ ዘኢኮነ ፡ ዘከመዝ ፡ ሥርዐት ፡ ኢይብላዕሂ ፡ ም ስሌሆሙ ፡ ወኢይስተይሂ ፡ ወኢይባእ ፡ ውስተ ፡ ምኔቶሙሂ ፡ ዘእንበለ ፡ በ መንገድ ፡ እመ ፡ ተራከቡ ። [4] ወባሕቱ ፡ ዘሂ ፡ መጽአ ፡ ኀቤሆሙ ፡ ይንበር ፡ ኢይትወከፍዎ ፡ ውስተ ፡ ማኅበሮሙ ፡ ዘእንበለ ፫ ዓመተ ፡ ይፈጽም ፡ ወባ ሕቱ ፡ ይቅንይዎ ፡ ውስተ ፡ ግብር ፡ ወእምዝ ፡ ፈጺሞ ፡ ፫ ዓመተ ፡ ይባእ ። ወ እንዘ ፡ ይበልዑ ፡ በቀዋብዕቲሆሙ ፡ ርእሶሙ ፡ ይከድኑ ፡ ከመ ፡ እጎ ፡ እኅ ዋሁ ፡ ኢይርአይ ፡ እንዘ ፡ የሐይክ ። ወኢይኩን ፡ ተናግሮ ፡ እንዘ ፡ ይበልዑ ፤ ወአፍአ ፡ ወኢባዕደ ፡ እግእድ ፡ ወጸሕል ፡ ኢይኔጽር ፡ ዐይኖሙ ። ወአዝዝ ፡ ዙሎ ፡ ዕለተ ፡ ይግበሩ ፡ ጸሎተ ፡ ፤ ወ፪ ሰርክ ፡ ፤ ወ፪ ወሌሊተ ፡ ፤ ወ፪ ወጊዜ ፡ ተሱዓት ፡ [5] . . ። ወሶበ ፡ ይበልዑ ፡ ማኅበር ፡ ቅድመ ፡ እምጸሎት ፡ መዝሙር ፡

---

[1] Graecus habet καὶ μετὰ κουκουλλίου μόνου (ምስለ ፡ ቀዋብዕቲሆሙ ፡) εἰςίτωσαν. [2] Graecus habet ἵνα ἐν τῷ ἐρωτᾶν καὶ φιλοπραγμονεῖν τὸν ἀρχιμανδρίτην περί τινος εἰς τοσοῦτον πλῆθος ἐρωτᾷ τὸν δεύτερον ἑαυτοῦ· πῶς ἔχει τοῦ ἄλφα τὸ τάγμα, al.; quare emendare licet ማኅበር ፡ ዳግም ፡ [3] καὶ οὕτως κατ' ἀναλογίαν τῆς καταστάσεως τῶν προαιρέσεων καὶ τῶν τρόπων καὶ τῶν βίων ἑκάστῳ τάγματι τὸ στοιχεῖον τοῦ γράμματος ἐφαρμόσεις. [4] ἐκτὸς ἂν εἰ μὴ εἰς ὁδὸν εὑρεθῇ. [5] deperditum est ፫ (καὶ ἐννάτην ὥραν τρεῖς).

Digitized by Google

ይትነበብ፡ አዝዝ ። ወተዋሥአ፡ ጳኵሚስ፡ ለመልአክ፡ እንዘ፡ ይብል፡ ኅ
ዳጥ፡ እማንቱ፡ እላሰ፡ ጸሎት፤ ወይቤሎ፡ መልአክ፡ ዘንተ፡ አዘዝኩ፡ ከመ፡
ይከሀሉ፡ ንኡሳንሂ፡ በጺሐ፡ ወገቢረ፡ ዝሥርዐት፡ ወኢይተክዙ፡ ወፍጹ
ማንሰ፡ ኢይፈቅዱ፡ ሎሙ፡ ሥርዐተ፡ እስመ፡ ለሊሆሙ፡ ውስተ፡ መኃ
ድሪሆሙ፡ ኵሎ፡ ሕይወቶሙ፡ ኀደጉ፡ ለእግዚአብሔር፡ ዘይሬኢ፤ ወእ
ሎንተሰ፡ ሠራፅኩ፡ ለእለ፡ አልቦሙ፡ መዓዴ፡ ከመ፡ እንተ፡ ቅኔ፡ ጥቀ፡
ይከሀሉ፡ ገቢረ፡ ዘተአዘዙ፡ ወይብጽሑ፡ ውስተ፡ ሕርመት፡ ገሃደ፡ በብ
ሩህ፡ ገጽ ።

ወብዙኅ፡[1] ምኔታት፡ ዘዝሥርዐቱ፡ ወየአክሉ፡ ፶፻[2] ዕደው ። ቀዳሚ፡
ምኔት፡ ዘየዐቢ፡ ውእደ፡ ለሊሁ፡ ይነብር፡ ጳኵሚስ፡ ወባዕደኒ፡ ምኔታተ፡
ወለደ፡ . . . ፫፻ ሰብእ ።[3] ወውስቴቶሙ፡ አፍቶኒ፡ ዘኮነኒ፡[4] ዐርከ፡ ትካተ፡
ወውእቱ፡ ይእዜ፡ ዳግሙ፡ ለጳኵሚስ፡ ውስተ፡ ምኔት፤ ወሕጉ፡[5] ዘአልቦ፡
ማዕቀፈ፡ ወዕቅፍተ፤ ወይፌን[ው]ዎ፡ ብሔረ፡ እለ፡ ስክንድ[ር]ያ፡ ይሢጥ፡
ሎሙ፡ ግብረ፡ ወይዘቢ፡ ሎሙ፡ መፍቅዶሙ ። ወቦ፡ ካልአተኒ፡ ምኔተ፡
ዝማኅበር፡ [ዘ]፪፻ ወ ዘ ፫፻ ። ወብሔረ፡ አስጰኖስሂ፡ ዘእምውስቴቶሙ፡ በ
ጻሕኩ፡[4] ወርኢኩ፡ ምኔታተ፡ ወረከብኩ፡ ፫፻ ሰብአ፡ ማኅበር ። ወይትቀ
ነዩ፡ ኵሎ፡ ኪነ፡ ወእምተግባረ፡ እደዊሆሙ፡ ይገብሩ፡ ለምኔታተ፡[6] አንስ
ትኒ፡ ወለቤተ፡ ሞቅሕኒ ። ወእለ፡ እብሬቶሙ፡ ይትነሥኡ፡ በነግህ፤ እለሂ፡
በምንዳድ፡[7] ውስተ፡ አብስሎ፡ ወእለሂ፡ ውስተ፡ አቅርቦ፡ ማእድ፡ ወያስተ
ዳልዉ፡ ወይሠርዑ፡ እስከ፡ ጊዜሁ፡[8] ይበጽሕ፡ ውስተ፡ ውእቱ፡ ማእድ፡ ኅ
ብስተ፤ ለምስንያ፤ ምቍረ፡ ኤልያስ፡ ወጕብነተ፡ ዘላህም፡ ወአቅሣመ፡ ዐ
ጸድ ። ወቦ፡ እለ፡ ይበውኡ፡ በ፯ ሰዐት፡ ይበልዑ፡ ወቦ፡ እለ፡ በ፯ ሰዐት፡ ይ

---

[1] scriptum ወብዝኅ፡ [2] Gr. habet ἑπτακισχιλίους. [3] ἐστὶ δὲ τὸ πρῶτον καὶ μέγα μοναστήριον ἔνθα αὐτὸς ὁ μακάριος Παχώμιος ᾤκει, τὸ καὶ ἄλλα ἀποκυῆσαν ἀσκητήρια, ἔχον ἀνδρῶν ἀριθμῶν χιλίων τριακοσίων. [4] Palladius loquitur. [5] corruptum videtur, an e ወሕይወቱ፡? ὃν ὡς ἀσκανδάλιστον ἀποστέλλουσιν. [6] scriptum ለምኔታት፡ [7] scriptum ምንደድ፡ [8] Gr. habet μέχρι τρίτης ὥρας.

Digitized by Google

በውኡ፡ወካልአንኒ፡ዘሰማኒቱ፡ሰዐት ፡ይበውኡ ፡ወቦ ፡እለ ፡በ፱ሰዓት ፡ይበውኡ፡ወቦ ፡እለ ፡በ፲ወ፩ሰዐት ፡ወቦ ፡እለ ፡በምሴት ፡ጥቀ ፡ወቦ ፡እለ ፡በሰኑይ[1] በዘ ፡ትእምርታት ፡ሆሀያቲሁ ፡ለለ ፡ሰዐቱ ፡ያእምር [2] ከማሁ ፡ቅኔሆሙ ፤ቦ ፡ዘይትቀነይ ፡ምድረ ፡ወየሐርስ ፤ወቦ ፡ዘገነት ፤ወቦ ፡ዘዐጸደ ፡ሐምል ፤ወቦ ፡ዘይጸርብኒ ፤ወቦ ፡ዘምጎባዝ ፤ወቦ ፡ዘይገልፍኒ ፤ወቦ ፡አስፋፊዳት ፡ዐበይተ ፡ዘይገብር ፤ወቦ ፡ዘመሥገርተ ፡ይገብር ፤ወአዲመ ፡ቦ ፡ዘይሰፌ ፤ወቦ ፡ዘይጽሕፍ ፤ወቦ ፡ዘይፀፍር ፡ሚላቃተ ፡እለ ፡እሙንቱ ፡አስፋሪዳት ፡ደቃቅ ፤ወኵሉሙ ፡ያጸንግሉ ፡መጻሕፍተ ። ወቦሙ ፡እሉ ፡ምኔት ፡ . . . . .[3] መጠነ ፡፱፻ዘዝ ፡ሥርዐቶሙ ፡ዘእንበለ ፡ዘበድው ። ወመነ ክሳተ ፡አንስትኒ ፡እሊአሆሙ ፡ማዕዶተ ፡ተከዚ ፡ይነብራ ፡ወዕደዊሆሙኒ ፡ማዕዶተ ፡ለፈ ። ወለእመ ፡ሞተት ፡መነከሳይት ፡ይገንዘሃ ፡አኃቲሃ ፡መነ ክሳት ፡ወገኒዘን ፡ያመጽአሃ ፡ሐይቀ ፡ተከዚ ፤ወየዐድዉ ፡አኀው ፡በራግናት ፡ምስለ ፡ጸበርት ፡ወአፅዱቀ ፡ዘይት ፡ወያመጽእዋ ፡በመዝሙር ፡ጎዜሆሙ ፡ወይቀብርዋ ፡ውስተ ፡ዝኅሮሙ ። ዘእንበለ ፡ቀሲስ ፡ወዲያቆን ፡ክመ ፡ባሕቲቶሙ ፡አልቦ ፡ዘየፀዱ ፡ውስተ ፡ምኔተ ፡አንስት ፡ወዘንተኒ ፡ለበ ፡ሰንበተ ፡ክርስቲያን ።

b) *Pars secunda.*

በስመ ፡አብ ፡ወወልድ ፡ወመንፈስ ፡ቅዱስ ። ሥርዐት ፡ወትእዛዝ ፡ዘቅዱስ ፡አባ ፡ጳኩሚስ ። ዛቲ ፡ይእቲ ፡ቀዳሚት ፡ሥርዐት ፡እንተ ፡ለሕንጻ ።[4] ሶበ ፡ትሰምዕ ፡እንዘ ፡ይጼውዑከ ፡ውስተ ፡መዝሙር ፡ፍጡነ ፡ተንሥእ ፤ወእንዘ ፡ተሐውር ፡አንብብ ፡እስከ ፡ትበጽሕ ፡ጎበ ፡ኖኅተ ፡ቤተ ፡ክርስቲያን ፡ወእመ ፡አከ ፡ጸሊ ። ወአልቦ ፡ዘይትመየጥ ፡ወይኔጽር ፡እንዘ ፡ይጼልዩ ፡አኀው ። እመቦ ፡ዘተናገረ ፡ወእመ ፡አከ ፡ሠሐቀ ፡በውስተ ፡መዝሙር ፡ይትገሠጽ ፡በቅድመ ፡ምሥዋዕ ። ወእመቦ ፡ዘኀደገ ፡ጸሎተ ፡አ

---

[1] scriptum ሰሰኑይ፡ [2] ὡς ἕκαστον στοιχεῖον τὴν ἰδίαν ὥραν γνωρίζει.

[3] deperditum est አንስት፡; Gr. enim habet: τούτων ἐστὶ καὶ μοναστήριον γυναικῶν ὡς τετρακοσίων. [4] Versio Lat.: „hoc est principium fundationis“.

Digitized by Google

ሐደ፡ ዘመዓልት፡ ይትገሠጽ፤ ወእመቦ፡ ዘኀደገ፡ ዘሌሊት፡ ፫ጸሎታተ፡ ይ
ትኰነን ። ወአልቦ፡ ዘይፃእ፡ እምቤተ፡ ክርስቲያን፡ እንዘ፡ ይጼልዩ፡ አ
ኀው፡ ዘእንበለ፡ ይስአል ። ወእምድኅረ፡ ወፅአ፡ መዝሙር፡ እንዘ፡ ተአ
ትዉ፡ ውስተ፡ መኃድሪክሙ፡ አንብቡ፡ ዘአጸንገልክሙ፡ እስከ፡ ትበጽሑ፡
ውስተ፡ ቤትክሙ ። ወአልቦ፡ ዘይትገለበብ፡ ርእሶ፡ እንዘ፡ ያነብብ ። ወአ
ልቦ፡ ዘይነጽር፡ እንዘ፡ ይበልዑ፡ አኀው፡ ወአልቦ፡ ዘያወርድ፡ እዴሁ፡ ው
ስተ፡ ማእድ፡ እምቅድመ፡ ዘይልህቆ ። ወአልቦ፡ ዘይዛለፍ፡ ወዘይትናገር፤
ወእመሰ፡ ሠሐቀ፡[1] ይትኰነን ። እመቦ፡ ዘኢመጽአ፡ ውስተ፡ ጸሎተ፡ ማ
እድ፡ ጊዜ፡ ይበልዑ፡ አኀው፡ ይትኰነን፡ ወእመአከ፡ ጽዉሙ፡ ይእቱ፡ ወ
ኢይብላዕ ። ወእመቦ፡ ዘትፈቅድ፡ በውስተ፡ ማእድ፡ ኢትንብብ፤ ቃሕ
ቃሕ ። ወእምድኅረ፡ ወፃእከ፡ እምኀበ፡ ትበልዕ፡ ኢታብዝኅ፡ ነገረ ። ወአ
ልቦ፡ ዘይወልጥ፡ ርእሶ፡ እንዘ፡ ይበልዕ፡ ውስተ፡ ማእደ፡ አኀው፡ ለዘእብ
ሬቱ፡ ከመ፡ ያስተዳልው፡ መብልዐ ።[2] ለዘይደዊ፡ እኁ፡ አባስ፡ ይግበር፡
ፈቃዶ፡ ኀሢሦ፡ ዘይትፈቀድ ። ወውስተ፡ መካነ፡ አኀው፡ ድዉያን፡ አልቦ፡
ዘይብላዕ፡ ጋርሣ፡ ወይስተይ፡ ወይነ፡ ዘእንበለ፡ ዘይደዊ ። አልቦ፡ ዘያም
ጽእ፡ መብልዐ፡ ድዉያን፡ ውስተ፡ መስኅነቱ፡ አኀው፡ ኀበ፡ ያበስሉ፡ ሎሙ፡
አላ፡ ይግበሩ፡ ሎሙ፡ ለድዉያን፡ እንቱ፡ ባሕቲቶሙ ። ወኢያርፍዱ፡ ው
ሂቦቶሙ፡ ለእለ፡ ይደውዩ ። ወእመቦ፡ ዘመጽአ፡ እምዓለም፡ ከመ፡ ይኩን፡
መነኮሰ፡ ይምህርዎ፡ ቅድመ፡ ጸሎተ፡ ወንጌል፡ ወእምዝ፡ ይምህርዎ፡ መ
ዝሙረ፡ ወይንበር፡ እንከ፡ ውስተ፡ ዴዴ፡ እንዘ፡ ይትሜህር፡ ወይትሜከር፡
ሥርዐተ፡ አኀው፡ ወዕቃሜ፡ ወእምዝ፡ እንከ፡ ያውፅኡ፡ አልባሲሁ፡ ዘዓ
ለም፡ ወያልብስዎ፡ አልባሰ፡ መነኮስ ። ወአልባሲሁሰ፡ ዘዓለም፡ ዘአውፅአ፡
ወእመኒ፡ ባፅደ፡ ቦቱ፡ ዘኮነ፡ የሀብዎ፡ ለመጋቤ፡ .....[3]

---

[1] sc. in loco comestionis. [2] Verba ለዘ፡ ከ፡ ያ፡ መ፡ secundum Latinum emendanda videntur ለርእይ፡ vel በዘይርአይ፡ ዘከመ፡ ያስተዳልዉ፡ መብልዐ ። [3] Regulae Latinae versionis XVIII—XXVII deperditae sunt, quamquam in apographo Aethiopico lacunae vestigium nullum superest.

Digitized by Google

ፍሬ ፡ ዘመትሕተ ፡ ዕፅ ። ወዝ ፡ ትእዛዝ ፡ ይዔርዮ ።[1] አልቦ ፡ ዘያነብር ፡ ውስተ ፡ ቤቱ ፡ ወኢምንተኒ ፡ ወአልቦ ፡ ዘያጠሪ ፡ ወኢምንት ፡ ፈድፋደ ፡ እምዘ ፡ ይትወሀብ ፡ ሎቱ ፡ እምኀበ ፡ አበዊሁ ።[2] ዘእንበለ ፡ ዘይለብስ ፡ ወዝውእቱ ፡ ክልኤ ፡ ለቢጠናር ፡ ወ ፩ ክዳን ፡ ወዘብድው ፡ ዘማእስ ፡ ወአማእን ፡ ወ ፪ ቀዋብዕት ፡ ወቅናት ፡ ወበትር ። ወአልቦ ፡ ዘየሐውር ፡ ወኢአይቲኒ ፡ ዘ ኢያእመረ ፡ አባስ ። ወአልቦ ፡ ዘይኑም ፡ አፍአ ፡ እመንበሩ ። ወአልቦ ፡ ዘይ ፃእ ፡ አፍአ ፡ እምኔት ፡ ዘኢያእመረ ፡ አባስ ። ወአልቦ ፡ ዘይትናገር ፡ ምስለ ፡ ካልኡ ፡ በመካን ፡ በጎበ ፡ ይሰክብ ። አልቦ ፡ ዘይነጽፍ ፡ ውስተ ፡ መንበሩ ፡ ወ ኢምንተኒ ፡ እመ ፡ ኢኮነ ፡ ምስሐግ ፡ ባሕቲቶ ። ወአልቦ ፡ ዘይትቀበእ ፡ ሥጋሁ ፡ ዙሉ ፡ ዘእንበለ ፡ በደዌሁ ፡ ወኢይትጎፀብ ። አልቦ ፡ ዘይትናገር ፡ ምስለ ፡ ቢጹ ፡ በጽልመት ። ወአልቦ ፡ ዘይእጎዝ ፡ እደ ፡ ካልኡ ፡ ወኢጎበ ፡ ዘኮነ ፡ ሥጋሁ ። እመ ፡ እንዘ ፡ ይቀውሙ[3] ፡ ወእንዘ ፡[4] የሐውሩ ፡ ነዋኅ ፡ ይጎድጉ ፡ ማእከሎሙ ፡ መጠነ ፡ እመት ፡ ፩ ወከማሁ ፡ ይግበሩ ፡ እንዘ ፡ ይነብሩ ። ወአ ልቦ ፡ ዘይትቀረፅ ፡ ርእሶ ፡ ዘእንበለ ፡ ያእምር ፡ አባስ ፡ ወአልቦ ፡ ዘይቀርፅ ፡ መ ኑኂ ፡ ዘእንበለ ፡ ይትአዘዝ ። ወአልቦ ፡ ዘይንሣእ ፡ ዘኮነ ፡ እምኀበ ፡ እጉ ፡ ዘ ኢያእመረ ፡ አባስ ። አልቦ ፡ ዘይጸወን ፡ ዲበ ፡ አድግ ፡ ዕራቁ ፡ ምስለ ፡ ካልኡ ። አልቦ ፡ ዘይሑር ፡ ውስተ ፡ ኪን ፡ ከመ ፡ ይትቀነይ ፡ ዘእንበለ ፡ ያእምር ፡ አባስ ። አልቦ ፡ ዘይንሣእ ፡ ዘኮነ ፡ ንዋየ ፡ ከመ ፡ ዘአዕቀቦ ፡ እስከ ፡ ይትሜጠዎ ፡ ዘዚ አሁ ። ወአልቦ ፡ ዘይትናገር ፡ ውስተ ፡ ምኅባዝ ፡ እንዘ ፡ ይገብሩ ፡ ኅብስተ ፡ እጎው ፡ አላ ፡ ያንብቡ ፡ እስከ ፡ ይፈጽሙ ። አልቦ ፡ ዘይትናገር ፡ አላ ፡ ይቀ ሐቅሑ ። አልቦ ፡ ዘይትጎደግ ፡ እምውስተ ፡ እጎው ፡ አመ ፡ ሞተ ፡ እጉ ፡ ከመ ፡ ይፈንዎ ፡ እስከ ፡ ደብር ። አልቦ ፡ ዘየሐውር ፡ ቅድመ ፡ አባስ ። አልቦ ፡ ዘይጸብር ፡ ጽቡረ ፡[5] ዘኢያእመረ ፡ አባስ ። ወኵሉ ፡ ዘሰቤሃ ፡ ይትገበር ፡ ኢይ ትገበር ፡ ዘእንበለ ፡ ያእምር ፡ አባስ ። አልቦ ፡ ዘየሐውር ፡ ውስተ ፡ ምኔት ፡ አን

---

[1] scriptum ያዔርዮ ፡ Apud Latinum verba ወዝ ፡ — ይዔ ፡ desunt; at legitur Regula XXVIII: nemo sibi quidquam putet permissum. [2] Graece: παρὰ τῆς κεφαλῆς. [3] scriptum ይቀውሙ ፡ [4] legas: ወእመኒ ፡ እንዘ ፡
[5] Gr. habet μηδεὶς πληροποιήσῃ παρὲξ τοῦ Πατρός. Aethiops legit πηλοποιήσῃ.

Digitized by Google

ስት ፡ ከመ ፡ ያንዝኅ ፡ እኅተ ፡ እምውስቴቶን ፡ እመ ፡ ኢኮነ ፡ በሕቁ ፡ ምስለ ፡ ዘሥዩም ፡ ቀሲስ ፡ ወእለ ፡ ይትለአክዎ ። ወእመ ፡ እንዘ ፡ ስጡሕ ፡ ልብስ ፡ ሠረቀ ፡ ላዕሌሁ ፡ ሥልሰ ፡ ፀሓይ ፡ እግዚአ ፡ ልብስ ፡ ይትኰነን ፡ በእንቲአሁ ፡ ወይስግድ ፡ በቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ወይቁም ፡ ኀበ ፡ ይበልዑ ፡ አኀው ፤ ወእመሂ ፡ ዘበድው ፡ ወእመሂ ፡ አኀእን ፡ ወእመሂ ፡ ቅናት ፡ ወእመሂ ፡ ባዕደ ፡ ዘ ኮነ ፡ ይግበሩ ፡ ሎቱሂ ፡ ከመ ፡ ዘቀዳሚ ፡ ኮነኔ ። ዘዘንተ ፡ ያሰትት ፡ ወኢየዐ ቅብ ፡ ይትኰነን ፡ ዘእንበለ ፡ ኵሉ ፡ ቅሥት ፡ በእንቲአሁ ፡[1] ከመ ፡ ይረሱ ፡ እ ንተ ፡ ዘለዓለም ፡ መንግሥተ ።

ካልእ ፡ ነገር ፡ ዘቅዱስ ፡ ጳኩሚስ ። ወሀለወት ፡ እኅቱ ፡ ዘበሥጋ ፡ ወኢ ፍቀረት ፡ ምንኵስና ፡ ወቀረየ ፡ ወኢቅነታ ፡ ወገብረ ፡ ላቲ ፡ ማኅደረ ፡ ለባሕ ቲታ ፡ በማዕዶተ ፡ ባሕር ፡ መጠነ ፡ ምዕራፍ ። ወበምክንያተ ፡ ዚአሃ ፡ ተጋ ብአ ፡ ደናግል ፡ ወመዓስብ ፡ ወከና ፡ ኄራተ ፡ ፈድፋደ ። ወአልቦ ፡ ዘየወዱ ፡ ሀየ ፡ ዘእንበለ ፡ ዘተሠርዉ ፡ እምኀበ ፡ አበ ፡ ጳኩሚስ ፡ ሥሩዓን ፡ ወኄራን ፡ በበዓላተ ፡ እግዚእነ ፡ እሙራን ። ወእመቦ ፡ ዘአዕረፈት ፡ አሐቲ ፡ እምኔሆን ፡ ይገብራ ፡ መዝሙረ ፡ ወያሰረግዋሃ ፡ በቅድስና ፡ ወይገንዛሃ ፤ ወይትሜጠ ውዋ ፡ በራግናት ፡ ወይቀብርዋ ፡ አኀው ፡ ውስተ ፡ መካኖ ፡ ሙ ፤ ወእሙንቱሂ ፡ ኢይሬእዩ ፡ ገጸን ፡ ወእግንቱሂ ፡ ኢይሬእያ ፡ ገጸሙ ። ወየአክላ ፡ ፲ወ ፫ወእሙንቱኒ ፡ ፫፲ወ ፬ወይኤዝዘሙ ፡ ከመ ፡ ይትዐቀቡ ፡ ፈድፋደ ፡ እምር እየ ፡ ገጸን ፡ ወሰሚዐ ፡ ቃሉን ።

c) *Pars tertia.*

ወከዕበ ፡ ሥርወት ፡ ሣልስ ። ቀዳሜ ፡ ኵሉ ፡ ኢይደሉ ፡ በደብር ፡ ቅ ዱስ ፡ ይኩን ፡[2] ወከሕ ፡ ወከላሕ ፡ ወጽራኅ ፤ ወእመቦ ፡ ዘንብረ ፡ ዘንተ ፡ ይ ኩን ፡ ቀኖናሁ ፡ እስከ ፡ ሰሙን ፡ ዕለት ፡ ወይስግድ ፡ በበ ፡ ፫፲ለዕለት ። ለእ መቦ ፡ እግኅበር ፡ እንዘ ፡ ሀሎ ፡ በደብር ፡ ወወፂአ ፡ እምቤተ ፡ ማኅበር ፡ ዘበ

---

[1] scriptum በእንቲአሆሙ ፡ [2] scriptum ኢይኩን ፡; in Cod. B: ቀዳሜ ፡ ኵሉ ፡ ኢይኩን ፡ በደብር ፡ ቅዱስ ፡ ወከሕ ፡ ወከላሕ ፡

Digitized by Google

ልዐ፡ ዘእንበለ፡ ደዌ፡ ወዘእንበለ፡ መባሕተ፡ መምህሩ፡[1] ይኩን፡ ቀኖናሁ፡ በኅብስት፡ ወማይ፡ እስከ፡ ፲ ዕለት፡ ወይስግድ፡ በበ፡ ፪፻ ለለዕለቱ ። ወዘኢ ነቅሀ፡ ጊዜ፡ መንፈቀ፡ ሌሊት፡ ወዘኢ በጽሐ፡ ኀበ፡ ቤተ፡ ክርስቲያን፡ ምስለ፡ አኀው፡ ዘእንበለ፡ ደዌ፡ እሙር፡ ይስግድ፡ ፲፻ ወበይእቲ፡ ምሴት፡ ኢ ይጥዐም፡ ጸብኀ፡ ወኢ ይስተይ፡ ዘእንበለ፡ ማይ፡ ዕራቁ ።[2] ወበመዓልትኒ፡ እለ፡ ሀለዉ፡ ውስተ፡ ደብር፡ ዘኢ መጽአ፡ ኀበ፡ ቤተ፡ ክርስቲያን፡ በጊዜ፡ ሰዐታት፡ ከማሁ፡ ይግበሩ ። ወለእመ፡ ገብረ፡ ጋእዘ፡ ወተስናነ ፤ ላኳ፡ ወቀ ሥተ፡ እምድኅረ፡ ድራር፡ ወአው፡ እምድኅረ፡ ምሳሕ፡ ይኩን፡ ቀኖናሁ፡ ፲ ዕለት፡ ወቍርባነሂ፡ ይክልእዎ ። ወለእመቦ፡ እምአኀው፡ ዘፀረፈ፡ ላዕለ፡ ካልኡ፡ ሰሚዮ፡[3] በዘመደ፡ ፍጥረቱ፡ በዘ፡ ኮነ፡ ከዊኖ ፤ እስመ፡ ዐቢይ፡ ጌ ጋይ፡ ውእቱ፡ በቤተ፡[4] ቅዱሳን ፤ እስመ፡ አርአየኒ፡ እግዚአብሔር፡ በእንተ፡ ዝንቱ፡ ግብር፡ እንዘ፡ ይትኬነኑ፡ በእሳት፡ ወተይ ፤ ወእንበይነ፡ ዝንቱ፡ እቤ፡ ይጹም፡ ፵ ዕለተ፡ ወይስግድ፡ ለለ፡ ዕለቱ፡ በበ ፭፻ ፡ ወጸሙሂ፡ ይኩን፡ በኅ ብስት፡ ወማይ፡ ወኢ ይትመጠው፡ ቍርባነ፡ ወኢ ያቅልሉ፡ ሎቱ፡ ግሙራ ፤ እስመ፡ ፈለጠ፡ ወዘረወ፡ አባግዐ፡ መርዔቱ፡ ለክርስቶስ ። ወለእመቦ፡ ዘአ ዕረፈ፡ እምአኀው፡ ይፍትሕዎ፡ ለለዕለቱ፡[5] በጊዜ፡ ዕጣን ፤ ወበ ፵ ዕለት፡ ይትጋብኡ፡ ኵሎሙ፡ ቅዱሳን፡ በጊዜ፡ ንዋም፡ ውስተ፡ ቤተ፡ ክርስቲያን፡ ወይትከፈሉ፡ ካህናት፡ ዕጣነ፡[6] ወዲያቆናት፡ ወኵሎሙ፡ አበው፡ ቅዱሳን፡ ወይስግዱ፡ ሎቱ፡ ለዘሞተ፡ በአምጣነ፡ ኀይሎሙ፡ ወእምዝ፡ ይክዐዉ፡ አንብዖሙ፡ ላዕለ፡ ዕጣን፡ ወይዕጥኑ፡ እንዘ፡ ይተግሁ፡ ኵላ፡ ሌሊተ ፤ እ ስመ፡ ረከብኩ፡ ዘይብል፡ ይከውን፡ ከመ፡ ሕፃን፡ አመ፡ ይቀውም፡ ቅድመ፡ ፈጣሪ ፤ ወለእለሂ፡ ጸለዩ፡ ይከውኖሙ፡ ዐቢየ፡ ዐስበ ።[7] ወለእመቦ፡ ዘአጥረየ፡ ንዋየ፡ በቤተ፡ ማኅበር፡ እስከ፡ መርፍእሂ፡ ዘእንበለ፡ ያእምር፡[8] መምህሩ፡ ወይኩን፡ ቀኖናሁ፡ ፶ መዓልት፡ በጾመ፡[9] ሠሉስ፡ በኅብስት፡

---

[1] Verba ዘ፡ ደ፡ ወዘ፡ መ፡ መ፡ desunt in B. [2] ባሕቲቱ፡ B.
[3] ወሰመዮ፡ B. [4] ለቤተ፡ B. [5] ለለሰዐቱ፡ A. [6] ዕጣን፡ AB.
[7] Verba ወለእለሂ፡ — ዐስበ፡ desunt in B. [8] ያእምር፡ deest in A.
[9] በጾም፡ A.

Digitized by Google

ወማይ ፤ ወለውእቱሂ ፡ ንዋይ ፡ ይግድፍዎ ፡ ለማኅበር ፤ ወሰጊድሰ ፡ ይትመ
ክዐብ ፡ ሎቱ ፡ ፪፻ ።

ወበእንተዝ ፡ ግብር ፡ እስመ ፡ አርአየኒ ፡ እግዚአብሔር ፡ በውስተ ፡ ሰ
ማይ ፡ ምግባረ ፡ እሉ ፡ ሕርቱግን ፡ ወለእለ ፡ ከማሆሙ ፡ ካልኣን ። ወር
ኢኩ ፡ ፭ ማኅበረ ፡ እኩያን ፤ ፮ ማኅበረ ፡ አዝእብት ፡ ወካልእ ፡ ማኅበረ ፡ ከለ
ባት ፤ ወሣልስ ፡ ማኅበረ ፡ ተኵላት ፤[1] ወራብዕ ፡ ማኅበረ ፡ ቈናጽል ፤ ወኃምስ ፡
ማኅበረ ፡ አጣሊ ። ወካዕበ ፡ አርአየኒ ፡ ፭ ማኅበረ ፡ ካልኣን ፡ ሠናያን ፤ ፮ ማ
ኅበረ ፡ አባግዕ ፤ ወካልእ ፡ ማኅበረ ፡ አርጋብ ፤ ወሣልስ ፡ ማኅበረ ፡ ማዕነቅ ፤
ወራብዕ ፡ ማኅበረ ፡ አንሃብ ፤[2] ወኃምስ ፡ ማኅበረ ፡ ወይጠላት ።[3] ወእቤሎ ፡
ፈኮር ፡ ሊተ ፡ ቀዳሚያነ ፤ ወይቤለኒ ፡ ስማዕ ፡ በእዝነ ፡ ልብከ ። አዝእ
ብትሰ ፡[4] እለ ፡ ይትሜሰሉ ፡ ዘርኢከ ፡ እሉ ፡ እሙንቱ ፡ መነኮሳት ፡ እለ ፡ ይነ
ብሩ ፡[5] ምስለ ፡ አኀው ፡ ማኅበራዊያን ፡ ስሞሙ ፡ ወበሕቱ ፡ በአምሳለ ፡ ዝእብ ፡
ምግባሮሙ ። መዓልተ ፡ ይውዕሉ ፡ ጽዊግን ፡ ምስለ ፡ አኀው ፡ ቅዱሳን ፡
ወመሲዮ ፡ ጊዜ ፡ ንዋም ፡ ህየንተ ፡ ትጋህ ፡ ዘሌሊት ፡ ይወፅኡ ፡ በጽልመት ፡
ከመ ፡ ዝእብ ። ወየሐውር ፡ ውስተ ፡ ምኔት ፡ መበሊታት ፡ ለፍትወተ ፡ ከር
ሥሙ ፡ ወጸጊቦ ፡ ይመሥጥ ፡ አባግዕተ ፡ ክርስቶስ ፡ ነዳይተ ፡ አእሚሮ ፡ እ
ንተ ፡ ይዜሙ ፡[6] ብእሲተ ፡ መነኮሳይት ፡ ዘከማሁ ፡ ወይሠገር ፡ በቲ ፡ ለሐመረ ፡
ነፍሱ ፡ ዘለዓለም ፡ ወይሰበር ፡ ክንፈ ፡ ምንዙስናሁ ። አሌ ፡ ሎቱ ፡ ለእመ ፡ ኢ
ተመይጠ ፡ በንስሓ ፤ ስብሐት ፡ ለክርስቶስ ፡ ዘወሀበ ፡ ንስሓ ፡ ለስርየተ ፡ ኀጢ
አት ። ወዓዲ ፡ ማኅበረ ፡ ከለባት ፡ ዘርኢከ ፡ እሉኒ ፡ መነኮሳት ፡ እሙ
ንቱ ፡ እንዘ ፡ ይነብሩ ፡ ውስተ ፡ ማኅበር ፡ እለ ፡ አጥረዩ ፡ ንዋየ ፡ በርእሰሙ ፡[6]
እመሂ ፡ ወኢየ ፡ አው ፡ ንኡሰ ፤ ወእመሂ ፡ አምትንተ ፡ አው ፡ መስፈ ፡ አው ፡
መርፍአ ፡ ዘእንበለ ፡ መባሕተ ፡ መምህሮሙ ። ከኑ ፡ ከመ ፡ ከለባት ፡ እስመ ፡
ከልብ ፡ ኢየኀድግ ፡ ኵሉ ፡ ዘረከበ ፡ እመሂ ፡ ኵስሐ ፡ አው ፡ አንጸዋ ፡ አው ፡
ደኀብያ ፡[7] ወኵሉ ፡ ፅፀያተ ፤ ወአልቦ ፡ ምንተኒ ፡ ዘይሜንን ። ወእሙንቱሂ ፡

---

[1] ተኳሉት ፡ B. [2] ንህብ ፡ B. [3] ወይጠል ፡ B. [4] A et B.
[5] ይትሜሰሉ ፡ B. [6] A et B. [7] ዶኀብያ ፡ A.

Digitized by Google

መነኮሳት ፡ በእንተ ፡ ውእቱ ፡ ምግባሮሙ ፡ ተመሰሉ ፡ ከመ ፡ ከለባት ። ወዓዲ ፡ እለ ፡ ርኢከ ፡ ማኅበረ ፡ ተኵላት ፡ ወእሙንቱሂ ፡ መነኮሳት ፡ እሙንቱ ፡ እለ ፡ ይውዕሉ ፡ ውስተ ፡ ንዒወ ፡ ነገር ፡ እንዘ ፡ ይነትፉ ፡ በመጥባሕተ ፡ ልሳኖሙ ፡ ሥጋ ፡ ቢጾሙ ፡ ከመ ፡ እንተ ፡ ተኵላት ፡ እንዘ ፡ ያኅብሩ ፡ ነገረ ፡ ላዕለ ፡ መምህሮሙ ፡ አው ፡ ላዕለ ፡ ቢጾሙ ፤ ከመ ፡ ዘይነቁ ፡ ተኵላ ፡ ወይጼውዕ ፡ አብያጺሁ ፡ ለቀቲለ ፡ እንስሳ ፡ ከማሁኬ ፡ እሉኒ ፡ ቀታልያን ፡ ነፍሰ ፡ ሰብእ ፡[1] በልሳኖሙ ። ወበእንተዝ ፡ ተመሰሉ ፡ በአርአያ ፡ ተኵላተ ፤[2] ወብጹዕ ፡ ብእሲ ፡ ዘክህለ ፡ አምሥጦ ፡ እምዝንቱ ፡ ኵነኔ ፡ ዘዘከርነ ። ወማኅበረ ፡ ቈናጽልሂ ፡ እሉ ፡ እሙንቱ ፡ መነኮሳት ፡ እለ ፡ ይትሜሰሉ ፡ ማኅበራዊያን ፡ እንተ ፡ አፍኣሆሙ ፡ ወእንተ ፡ ውስጦሙሰ ፡ ከመ ፡ ቈናጽል ። ወይበልዑ ፡ እንተ ፡ ባሕቲቶሙ ፡ ወቈናጽልሰ ፡ ቦሙ ፡ ልማደ ፡ ይበልዑ ፡ እንተ ፡ ባሕቲቶሙ ፡ ኵሎ ፡ ዘረከቡ ፡ ወኢየኅብሩ ፡ ለበሊዕ ፡ እስመ ፡ ሥሡዓን ፡ ጥቀ ፡ ለበሊዕ ፤ ወከማሁ ፡ እሉሂ ፡ መነኮሳት ፤ ቦእለ ፡ ይበልዑ ፡ ወፂአሙ ፡ እምቤተ ፡ ማኅበር ፡ ወቦ ፡ እለ ፡ ይበልዑ ፡ እምቅድመ ፡ ይባኡ ፡ ቤተ ፡ ማኅበር ፡ እንተ ፡ ባሕቲቶሙ ፡ ፩፩[3] ምስለ ፡ ሰይጣን ፡ ፍቁሩ ። ወእንበይነ ፡ ዝንቱ ፡ ተመሰሉ ፡ በአርአያ ፡ ቈናጽል ፡ ርኩሳን ። ወእቤሎ ፡ ለዘአስተርአየኒ ፡[4] እግዚእየ ፡ እስከ ፡ ዝኑ ፡ ኵሉ ፡[5] ያበጽሕ ፡ ዝሥሥዕተ ፡ ሥጋ ። ወይቤለኒ ፡ አማን ፡ እብለከ ፡ ፈድፋደ ፡ ዕጹብ ፡ ኵነኔሆሙ ፤ አሌ ፡ ሎቱ ፡ ለውእቱ ፡ መነኮስ ፡ ዘተእኅዘ ፡ በዛቲ ፡ እኪት ፡ መሥገርት ፡ ለእመ ፡ ሞተ ፡ ዘእንበለ ፡ ንስሓ ።

ወማኅበረ ፡ አጣሊሂ ፡ መነኮሳት ፡ እሙንቱ ፡ ወ[6]ማኅበራዊያን ፡ እለ ፡ ይሬእዩ ፡ ቢጾሙ ፡ መነኮሳት ፡ እንዘ ፡ ይኤብሱ ፡ ወይተልዉ ፡ አሠሮሙ ፡ በከመ ፡ አጣሊ ፡ ሶበ ፡ ይመጽእ ፡ ነምር ፡ ወይእኅዞ ፡ ለ፩ ወእምዝ ፡ የሐውሩ ፡ ኵሎሙ ፡ ኅበ ፡ ውእቱ ፡ ነምር ፡ መሣጢ ፡ ወየሐርዶሙ ፡ ለኵሎሙ ፡ አጣሊ ፤ ወከማሁኬ ፡ እሉሂ ፡ መነኮሳት ፡ ኢይትዐቀቡ ፡ እንዘ ፡ ይሬእዩ ፡ ቀትለ ፡[7]

---

[1] ቀታልያነ ፡ ነፍስ ፡ ዘሰብእ ፡ B. [2] ተኵላት ፡ B. [3] ፩፩ deest in A. [4] additur መልአክ ፡ in B. [5] ኵሉ ፡ deest in B. [6] ወ deest in B. [7] ቅትለተ ፡ B.

Digitized by Google

ቢጸሙ፡እምሰይጣን፡ጸላኢሆሙ ፤ ወሶበ፡ይሬእዩ፡ዘማዊ፡[1] ይዜምዉ፡ከማሁ፡ወለእመሂ፡[2] ሐማዪ፡ይሰተፉ፡በምግባሩ፡እኩይ፡ወለእመሂ፡ኮኑ፡በስኒረ፡ጸም፡አዉ፡በዘ፡ኮነ፡ከዊኖ ። ወበእንተዝ፡ተመሰሉ፡በአጣሊ፡አምሳለ፡ኃጥኣን፡እሙንቱ ። ወአንሰ፡ሰሚዕየ፡አንከርኩ፡በእንተዝ ፤ ወእቤሉ፡ፈክር፡ሊተ፡እሉንተ፡ካልኣነ፡ግኅበረ፡ኂ ።

ወይቤለኒ፡ስግዕ፡በእዝነ[3] ጥበብ፡ወተፈሣሕ፡በሙ ።[4] ወእሉ፡ቀዳሚዊያን፡እለ፡በአምሳለ፡አባግዕ፡እሉ፡እሙንቱ፡መነኮሳት፡ግኅበራዊያን፡እለ፡ይበልው፡ኅቡረ፡እንዘ፡ኢይትሌለዩ፡ዘምስለ፡ፍቅር፡ከመ፡ዘኂነፍስ ፤ ወውስተ፡ጸሎትኒ፡ወቍርባን፡ወምጥማቅ፡ወውስተ፡ኵሉ፡ምግባረ፡ሠናይ፡ኅቡራን፡እንበለ፡ተፈልጦ፡ከመ፡አባግዕ ። ወከማሁ፡አባግዕኒ፡በሙ፡ልማደ፡ይበልው፡ኅቡረ፡ወሶበኒ፡ይወርዱ፡ይስተዩ፡ማየ፡አው፡ከመ፡የሐምሱ፡[5] ኢይትፈለጡ፡ዘዘኢሆሙ፡አላ፡ኅቡራን፡በኵሉ፡ግዕዘሙ ። ወእሉኒ፡[6] መነኮሳት፡ተመሰሉ፡ከመ፡አባግዕ፡በኅብረተ፡ግዕዘሙ ። ወዓዲ፡አባግዕሰ፡በሙ፡ካልኡ፡ልማደ ፤ ሶበ፡ይሬእዩ፡ነምረ፡እንዘ፡ይእኅዝ፡ለኂእምኤሆሙ፡ይዘረዉ፡ዘዘኢሆሙ፡ወኢይረክበሙ፡ቀታሊ ፤ ወከማሁ፡እሉ፡ቅዱሳን፡ሶበ፡ይሬእዩ፡እንዘ፡ይትአኅዝ፡ኂ መነኮስ፡ቢጸሙ፡እመሂ፡በዝሙት፡አው፡በትምክሕት፡አው፡በትዕቢት፡አው፡በሐሜት፡ይትወቀቡ፡ከመ፡ኢየአኅዘሙ፡ቀታሌ፡ነፍስ ። ወከመዝ፡ትሬእዮሙ፡ለእሉ፡[7] ቅዱሳን፡አባግዐ፡ወንጌል፡ጽዕድዋን ፤ ብጹዓን፡እለ፡ይደልዎሙ፡ዝንቱ፡ክፍል ። ወዓዲ፡በአምሳለ፡አርጋብ፡እሉ፡እሙንቱ፡መነኮሳት፡ግኅበራዊያን፡የዋሃን፡ከመ፡ርግብ፡ምስለ፡አእምሮ፡ወጥበብ፡ወፍቅር፡ምስለ፡ቢጸሙ ፤ እንዘ፡ይጼልዎሙ፡ወይፀርፍዎሙ፡ያፈቅርዎሙ፡ከመ፡ነፍሶሙ ። እስመ፡አርጋብ፡ሰራሪያን፡ጥቀ፡ወእሉኒ፡ቅዱሳን፡አቅለሉ፡ክነፊሆሙ፡በሥነ፡ምግባር፡ዘምንኵስና ። እስመ፡ተብህለ፡በእንተ፡አርጋብ፡ሶበ፡ይነሥኡ፡እጕላ

---

[1] ለዘማዊ፡ A. [2] ወለእለሂ፡ኮኑ፡ A. [3] Additur ልበ፡ in B.
[4] በቱ፡ B. [5] ኢይትጎመዩ፡ B. [6] ወኵሉ፡ A. [7] እሉ፡ A.

Digitized by Google

ቲሆን፡[1] ኢይትቄየማ፡ወከማሁ፡እሉሂ፡እንዘ፡ያአምሩ፡ኵሉ፡ኢይትቄ
የሙ፡ሰብአ ። ወእንበይነዝ፡ትፈእዮሙ፡በአምሳለ፡አርጋብ፡ሰፈሪያን፤
ወእንዘ፡ሀለዉ፡በሥጋ፡ይሰርሩ፡በእክናፈ፡መንፈስ፡ጸዓድው ።
ወእሉሂ፡ካዕበ፡እለ፡ርኢክ፡በአምሳለ፡ማዕነቅ፡ወእሉሂ፡ማኅበረ፡መነ
ኮሳት፤ ካህናት፡ወዲያቆናት፡ወመዘምራን፡ወቅዱሳን፡እለ፡የሐልዩ፡በ
ቃል፡ጥውም፡ወበዜማ፡[2] ሐዋዝ፡ዘእንበለ፡ትዕቢት፡ወትምክሕት፤ በት
ሕትና፡መንፈሳዊ፡ምስለ፡ፍርሀት፡ወረዓድ፡ወውሕዘተ፡አንብዕ፡ነበሩ፡
እንዘ፡ይዜምሩ፡በቤተ፡ክርስቲያን፡ለክብረ፡ፈጣሪ፡እስከ፡የሀፍዉ ። ወ
በእንተዝ፡ተመሰሉ፡ከመ፡ማዕነቅ፡እስመ፡ለማዕነቅ፡ጥውም፡ቃሉ፤ ወበ
እንተዝ፡ትቤ፡መርዓት፡በአፈ፡ሰሎሞን፡ነቢይ፡ቃለ፡ማዕነቅ፡ተሰምዐ፡
በውስተ፡ምድርን ። ወእንበይነዝ፡ተመሰሉ፡እሉሂ፡በዝ፡አርአያ፤ ብጹ
ዓን፡ካህናት፡እለ፡ደለምሙ፡ዝንቱ፡ክፍል ። ወእሉ፡ካዕበ፡እለ፡በ
አምሳለ፡ንህብ፡መነኮሳት፡ማኅበራዊያን፡ጠቢባን፡ከመ፡ንህብ፤ ወበከመ፡
ታስተጋብእ፡ንህብ፡መዓረ፡እምኵሉ፡ጽጌያት፡ከማሁ፡እሉሂ፡ነበሩ፡እ
ንዘ፡ያስተጋብኡ፡ምግባራተ፡ጽድቅ፡እምገድሎሙ፡ለቅዱሳን ። ወበእ
ንተዝ፡ተመሰሉ፡በአምሳለ፡ንህብ ። ወዓዲ፡እለ፡በአምሳለ፡ወይጠ
ላት፡[3] እሙንቱሂ፡መነኮሳት፡ማኅበራዊያን፡እለ፡ነበሩ፡እንዘ፡ይትለ
አኩ፡በረዊጽ፡እንዘ፡ክመ፡ወይጠል፡ዘእንበለ፡ንዝህላል፡እመሂ፡ለቤተ፡
ክርስቲያን፡ወእመሂ፡ለቤተ፡ማኅበር፡እስመ፡ቤተ፡እግዚአብሔር፡ው
እቱ፡ወኢኮነ፡ቤተ፡ሰብእ ። እስመ፡ለሊሁ፡ይቤ፡እግዚእነ፡በወንጌል፡[4]
ኅበ፡ሀለዉ፡፪ወ ፫[5] ጉቡኣን፡በስምየ፡ሀየ፡ሀለውኩ፡አነ፡ማእከሎሙ፤
ኢይትሐሰውኬ፡እንከ፡ቃሉ፡ለክርስቶስ፡እስመ፡እማእከለ፡ማኅበርሰ፡
ኢይትፈለጥ፡መድኅን ። ጥቀ፡ሠናይ፡ሀልዎ፡ለክሙ፡አእኀው፡ምስለ፡
ፈጣሪ፡ነቢረ፡ኵሉ፡መዋዕለ፡ሕይወትክሙ ። ወዘኒ፡ዘይትለአክ፡በቤት፡
ወበአፍአ፡አኮ፡ለሰብእ፡ዘይትለአክ፡አላ፡ለአምላክ፤ ወዘኒ፡ይቀውም፡

---

[1] እግላቲሆሙ፡ A. [2] ወበዝማሬ፡ B. [3] ወይጠል፡ B.
[4] እግዚእነ፡በ፡ deest in A. [5] ፪ et ፫ deest in A.

Digitized by Google

በጊዜ ፡ ግእድ ፡ ለቅዱሳን ፡ አከ ፡ ሎሙ ፡ ዘይቀውም ፡ አላ ፡ ለወልደ ፡ አብ ፡ ለሊቀ ፡ ግጎበር ፡ ዘሀሎ ፡ ግእከሎሙ ፤ ለዘከሮቱ ፡ ይደሉ ፡ ክብር ፡ ወስብሐት ፡ ወሰጊድ ። ብጽዓን ፡ ለከሙ ፡ አደቂቅየ ፤ ለእመ ፡ ዐቀብክምዎ ፡ ለዝ ፡ ወገበርክምዎ ፡ ትረክብዎ ፡ ሊቃልየ ፡ ይእተ ፡ ዕለተ ፡ በጸባብ ፡ አንተጽ ፡ በግርምት ፡ ዐውድ ። ወውእቱ ፡ እግዚአብሔር ፡ ይርዳእክሙ ፡ ለገቢረ ፡ ዝንቱ ፡ ትእዛዝት ፡ ዘሎቱ ፡ ስብሐት ፡ ለዓለመ ፡ ዓለም ፡ አሜን ።

Digitized by Google

7. Epistolae.

a) *Epistola Joannis Antiocheni ad Cyrillum missa.*

መጽሐፍ፡ዘጸሐፈ፡ዮሐንስ፡ጳጳስ፡ዘአንጢዮኪያ፡ለቄርሎስ፡ሊቀ፡ጳጳሳት፡ዘለእስክንድርያ ።

ለእግዚአየ፡መፍቀሬ፡እግዚአብሔር፡ቅዱስ፡ወጎቡረ፡ክህንየ፡ለ ቄርሎስ፡ዮሐንስ፡በእግዚአ፡ፍሥሓ ። በትእዛዘሙ፡ለምሉካን፡ነገሥት፡ ተአዘዘ፡ጉባኤ፡ሲኖዶስ፡ዘክቡራን፡ጳጳሳት፡በገዓዚ፡[1] ሀገር፡ኤፌሶን፡ ይትጋብኡ፡በእንተ፡ነገረ፡ቤተ፡ክርስቲያን፡ወበእንተ፡ሃይማኖት፡ርት ዕት ። ወበጺሐነ፡ንሕነኒ፡ለይእቲ፡ሀገር፡ተመየጥነ፡እንዘ፡ኢንትራከብ፤ ወተናግሮሰ፡በመዋዕለ፡ሰላም፡ምክንያተ፡ኑፋቄ፡ኢኮነ፡ሠናየ ። አላ፡ እስመ፡ተናፈቃ፡አብያተ፡ክርስቲያን፡መፍትው፡ለኵሉ፡የሀሉ፡ጎቡረ፡ ከመ፡ሰሲሎ፡ኵሉ፡ኑፋቄ፡ይደመር፡ኵሉ ። ወዘንተ፡አዘዙ፡መፍቀር ያነ፡ክርስቶስ፡ነገሥት፡ከመ፡ይደመራ፡እለ፡በኵለሄ፡ቤተ፡ክርስቲያን፡ ዘክርስቶስ ። ወበእንተዝ፡ፈነውዎ፡ለክቡር፡ጥሬቡኖስ፡ወጸሓፊ፡[2] አር ስጥላኦስ፡[3] ጸዊሮ፡ክቡረ፡መጻሕፍቶሙ፡ዘይኤዝዝ፡ኵሉ፡ዕቅፍታተ፡ ያሰስል፡[4] እግእከል፡ወያሀድእ፡ኵሉ፡ሀውከ፡ወኵሉ፡ሐዘነ ። ወበው እቱ፡ክቡር፡መጽሐፍ፡ተአዚዘነ፡ሶቤሃ፡ፈነውናሁ፡ጎቤክሙ፡ለእግዚ

---

[1] በገንዜ፡ in Cod. Tub.; Gr. habet: κατὰ τὴν Ἐφεσίων μητρόπολιν.

[2] scriptum ዘጸሐፈ፡ [3] scriptum አስጥላኦስ፡ [4] sc. Synodus.

Digitized by Google

እየ ፡ በኵሉ ፡ መፍቀሬ ፡ እግዚአብሔር ፡ ቅዱስ ፡ ለጳጳስ ፡ ጳውሎስ ፡ ተሠሚ
ረነ ፡ ምስለ ፡ ቅዱስ ፡ አካኪዮስ ፡ ወምስለ ፡ ኵሎሙ ፡ ጳጳሳት ፡ እለ ፡ ምስሌነ ። ወከመ ፡ ይፍጥነነ ፡ ፈነውናሁ ፡ እስመ ፡ ንሕነ ፡ ስእነ ፡ መጺአ ፡ ከመ ፡ ንፈ
ጽም ፡ ገጸ ፡ በገጽ ፡ ትእዛዘሙ ፡ ለነገሥት ። ወባሕቱ ፡ አዘዝናሁ ፡ ሀየንቴነ ፡
ወበእንቲአነ ፡ ወበቃለ ፡ ዚአነ ፡ ይፈጽም ፡ ዘበእንተ ፡ ሰላም ፤ ዘውእቱ ፡ ው
ስተ ፡ ቀዳሚ ፤ መጢዎ ፡[1] ለዕማዌከ ፡[2] እንተ ፡ ፈኖነ ፡ ኀቢረነ ፡ በእንተ ፡ ት
ስብእት ፡ ዘእግዚእነ ፡ ኢየሱስ ፡ እንዘ ፡ ንብል ። ከመዝ ፡ በእንተ ፡ ወላዲተ ፡
አምላክ ፡ ድንግል ፡ ነአምንሂ ፡ ወከመዝ ፡ ንነግር ፡ ወበእንተ ፡ ፍና ፡ ትስብ
እት ፡ ዘዋሕድ ፡ ወልደ ፡ እግዚአብሔር ፡ አኮ ፡ ይእዜ ፡ ዘወሰክነ ፡ አላ ፡ እንዘ ፡
ንሴፎ ፡ በአማን ፡ ከመ ፡ እምትካቱ ፡ እምቅዱሳት ፡ መጻሕፍት ፡ ወእምትው
ፊቶሙ ፡ ለቅዱሳን ፡ አበው ፡ እለ ፡ ተጋብኡ ፡ በኒቅያ ፤ እስመ ፡ በከመ ፡ አቅ
ደምኩ ፡ ነጊረ ፡ ተአክል ፡ ውስተ ፡ ኵሉ ፡ አእምሮ ፡ ርትዕት ፡ ወኵሎ ፡ ዕልወ
ታተ ፡ ትኰሲ ። ነአምንኬ ፡ በእግዚእነ ፡ ኢየሱስ ፡ ክርስቶስ ፡ ወልደ ፡ እግ
ዚአብሔር ፡ ዋሕድ ፤ እግዚአብሔር ፡ ፍጹም ፡ ወሰብእ ፡ ፍጹም ፡ ዘእምነ
ፍስ ፡ ወልቡና ፤ ቅድመ ፡ ዓለምሰ ፡ ዘእምአብ ፡ ተወልደ ፡ ወበደኃሪ ፡ መዋ
ዕል ፡ ውእቱመ ፡ በእንቲአነ ፡ ወበእንተ ፡ መድኀኒትነ ፡ እምድንግል ፡ ማርያ ፡
በትስብእቱ ፤ ኀቡረ ፡ ሀላዌ ፡ ምስለ ፡ አብ ፡ በመለኮቱ ፡ ወኀቡረ ፡ ሀላዌ ፡ ምስ
ሌነ ፡ በትስብእቱ ። ወበዝ ፡ ፩ ክርስቶስ ፡ ወ፩ እግዚእ ፡ ወ፩ ኢየሱስ ፡ ነአ
ምን ፡ በትድምርት ፡ ዘእንበለ ፡ ኁሠት ። ወነአምና ፡ ለቅድስት ፡ ድንግል ፡
ወላዲተ ፡ አምላክ ፡ እስመ ፡ እግዚአብሔር ፡ ቃል ፡ እምኔሃ ፡ ተሠገወ ፡ ወተሰ
ብአ ፡ ወእምይእቲ ፡ ፅንስ ፡ ተደመረ ፡ ምስለ ፡ ዘእምኔሃ ፡ ማኅፈድ ፡ ዘውእቱ ፡
ሥጋ ። ወቃላተሰ ፡ ዘወንጌል ፡ ወዘሐዋርያት ፡ ነአምን ፡ ወዘቅዱሳን ፡ አበው ፤
ወይእዜ ፡ እምኔሆን ፡ ይዴምሩ ፡[3] ከመ ፡ ዘበ፩ ገጽ ፡ ወእምኔሆሙ ፡ ይፈልጡ ፡
ከመ ፡ ዘእም ፪ ሀላዌ ፤ ወእለ ፡ ይደልዎ ፡ ለመለኮተ ፡ ክርስቶስ ፡ ንነግር ፡ ወት
ሑታተሰ ፡ ለትስብእቱ ፡ አወፈዩነ ። በእንተ ፡ ዝንቱ ፡ ንሠምር ፡ ወን
ኰሲ ፡ ኵሎ ፡ ወክሐ ፡ ከመ ፡ ሰላም ፡ የሀሉ ፡ ውስተ ፡ አብያተ ፡ ክርስቲያን ፡

---

[1] scriptum ወመጢዎ ፡ [2] supple መጽሐፈ ፡ [3] scriptum ይዴመሩ ፡

Digitized by Google

ዘእግዚአብሔር፡ተሠሪዎ፡ኵሉ፡ዕቅፍታት ። ወሠመርነ፡በስዕረቱ፡ለና
ስጦሪዮስ፡ዘቀዳሚ፡ጳጳስ፡ዘቈስጠንጢኖጶሊስ፡ወጎበርነ፡አውግዞ፡ዕዉ
ጋት፡ወጥሉፃት፡ትምህርታቶ፡እስመ፡እለ፡በጎቤነ፡አብያተ፡ክርስቲያ
ናት፡በሕያውት፡ወበርትዕት፡ሃይማኖት፡ይሄልዋ፡ወኪያሃ፡የዐቅባ፡ወያ
ወፍያ፡ለአሕዛብ፡ከመ፡ቅድሳቲክሙ ። ወንሠምር፡ወነጎብር፡በሚመቱ፡
ለክቡር፡ወቅዱስ፡ጳጳስ፡መክስሚያኖስ፡ዘቤተ፡ክርስቲያን፡ቅድስት፡እ
ንተ፡ቈስጠንጢኖጶሊስ፡ወድሙራን፡ንሕነ፡ምስለ፡ኵሎሙ፡ክቡራን፡
ወቅዱሳን፡ጳጳሳት፡ዘበኵሉ፡ዓለም፡እለ፡ይሄልዉ፡በርትዕት፡ሃይማ
ኖት ። እንዘ፡ትዋሚ፡[1] ጸሊ፡ላዕሌየ፡እግዚእየ፡መፍቀሬ፡እግዚአብሔር፡
ቅዱስ፡ወበኵሉ፡ንጹሕ፡እኁየ ።

b) *Epistola Cyrilli ad Joannem.*

መጽሐፍ፡ዘጸሐፈ፡ቄርሎስ፡ሊቀ፡ጳጳሳት፡ዘእለ፡እስክንድርያ፡ ለዮሐንስ፡ጳጳስ፡ዘአንጾኪያ ።

ለእግዚአየ፡ወፍቁርየ፡ወእኁየ፡ወጎቡረ፡ክህንየ፡ዮሐንስ፡ጳጳስ፡
ዘአንጾኪያ፡ቄርሎስ፡ጳጳስ፡ዘእለ፡እስክንድርያ፡በእግዚእ፡ፍሥሓ ። ይ
ትፈሥሑ፡ሰማያት፡ወትትሐሠይ፡ምድር፡[2] እስመ፡ተነሥተ፡ማእክላይ፡
አረፍት፡ዘጥቅም፡[3] ወተስዕረ፡ሐዘን፡ወኵሉ፡ፍና፡ኑፋቄ፡ተሠረወ፡እ
ንዘ፡መድኀኔ፡ኵልነ፡ክርስቶስ፡ይሁብ፡ሰላመ፡ለአብያተ፡ክርስቲያኑ ።
ወጸውዑነኒ፡በእንተዝ፡መፍቀርያነ፡እግዚአብሔር፡ነገሥት፡እለ፡እም
ትውልዶሙ፡ቀንኡ፡ፍናወ፡አበዊሆሙ፡ወአጽንዑ፡ዘእንበለ፡ትንታኔ፡
በነፍሶሙ፡ርትዕተ፡ሃይማኖተ፡እንዘ፡የዐቅቡ፡ወጸህቀ፡ለዝክርሂ፡ወ
ቢየ፡ይሬስዩ፡ዘበእንተ፡ቤተ፡ክርስቲያን፡ከመ፡ለዘ፡ሐረሂ፡ያተርፉ፡ክ
ብሮሙ፡ወመንግሥቶሙ፡ያርእዩ፡ክብርተ ፤[4] ሎሙኒ፡ውእቱኒ፡እግ

---

[1] ትጤሚ፡ in Cod. Tub. [2] Ps. 95 (hebr. 96), 11. [3] Eph. 2, 14.
[4] ἵνα διαβόητον ἔχωσιν εἰς αἰῶνα τὴν δόξαν καὶ εὐκλεεστάτην ἀποφήνωσι τὴν ἑαυτῶν βασιλείαν.

Digitized by Google

ዚአ፡ጎያላን፡በብዕልት፡እድ፡ይጼጉ፡ሠናይቶ፡ወይመውእ፡ፀሮ፡ ወ
ኢይሔሱ፡እንዘ፡ይብል፡[1] ሕያው፡አነ፡ይቤ፡እግዚአብሔር፡እለ፡ይሴ
ብሑኒ፡አክብር ። በጸሐኬ፡ጎቤነ፡በእለ፡እስከንድርያ፡ክቡር፡ወመፍ
ቀሬ፡እግዚአብሔር፡እግዚአየ፡ወእጉየ፡ወጎቡረ፡ከሃንየ፡ጳውሎስ፡ፍ
ሥሓ፡መልአነ፡ወጥቀ፡አግን፡እስመ፡ዘከመዝ፡ብእሲ፡ግእከሌነ፡ክነ፡
ዘያፈደፍድ፡እምጎይሉ፡ሐሚመ፡ከመ፡ይግእ፡ቅንአቶ፡ለዲያብሎስ፡
ወይደምር፡ለእለ፡በኑፋቄ፡ተፈልጡ፡ወአሰሲሉ፡[2]ዅሉ፡ዕቅፍታተ፡በጎ
ብረት፡ወበሰላም፡ይከልሎሙ፡ለእለ፡በጎቤነ፡ወለእለ፡በጎቤከሙ፡አብ
ያተ፡ክርስቲያን ። ወበእንተ፡ምንት፡ተፈልጡ፡ቀዳሚ፡ኢመፍትው፡ን
ንግር፡አላ፡መፍትው፡ዘበሰላም፡ይደሉ፡ንእመን፡ወንትናገር ። ተፈሣ
ሕነኬ፡በከመ፡ንቤ፡በተራክቦቱ፡ለዝንቱ፡ክቡር፡ብእሲ፡ዘአሆ፡አበለነ፡
ብሂሎ፡ከመ፡መፍትው፡ይደመራ፡በሰላም፡አብያተ፡ክርስቲያን፡ወዘዕ
ልዋን፡ሠሐቅ፡ይግስን፡ወይትከፋእ፡ሦኩ፡ለዲያብሎስ ። ወለነሂ፡ረከ
በነ፡ድልዋነ፡ውስተ፡ዝንቱ፡ወኢያጸመውናሁ፡ወኢበምንትኒ፡እስመ፡
ተዘክርናሁ፡ለመድኀኒነ፡እንዘ፡ይብል፡[3] ሰላመ፡እንቲአየ፡እሁበክሙ፡
ወሰላመ፡እንቲአየ፡አኀድግ፡ለክሙ ፤ ወተመሀርነሂ፡ጸልዮ፡በጸሎትነ፡
እንዘ፡ንብል፡[4] እግዚኦ፡አምላክነ፡ሰላመ፡ህበነ ። ወዘንሥኢ፡ሰላመ፡እ
ምኀበ፡እግዚአብሔር፡ምሉእ፡ውእቱ፡በሠናይቱ ። ወከመሰ፡ዘአልዮ፡
ጣዕም፡ክነ፡ኑፋቄ፡ለአብያተ፡ክርስቲያን፡ይእዜ፡ተሰፈውነ፡[5] በዘከቡር፡
እግዚአየ፡ወእጉየ፡ጳጳስ፡ጳውሎስ፡አብጽሐ፡ለነ፡ክርታሰ፡መጽሐፍ
ከሙ፡ዘላዕሌሁ፡ሀለወት፡ርትዕት፡ሃይማኖት፡ዘእንበለ፡ጥልቀት፡ወአስ
ተአመነነ፡ከመ፡ቅድሳቲከሙ፡ወአለ፡ሀለዉ፡ሀየ፡ቅዱሳን፡ወከቡራን፡
ጳጳሳት፡ጸሐፉ፡ኪያሁ ። ወከመዝ፡ጽሕፈቱ ፤ በእንተ፡ቅድስት፡ድንግል፡
ወላዲተ፡አምላክ፡ነአምንሂ፡ወንነግርሂ፡ወበእንተ፡ፍኖ፡ትስብእት፡ዘዋ
ሕድ፡ወልደ፡እግዚአብሔር፡ወዘተርፈኒ፡በከመ፡ጸሐፍከሙ ። ወአንቢ

---

[1] 1 Reg. (Sam.) 2, 30. [2] scriptum ወአሴስሉ፡ [3] Joh. 14, 27.
[4] Jes. 26, 12 LXX. [5] scriptum ተፈወስነ፡

Digitized by Google

በነ፡ኵሉ፡ቅዱሳተ፡ቃላተክሙ፡ከማሁ፡ረክብነ፡ርእሰነሂ፡ከመ፡ነአምን፡
እስመ፡፩እግዚአብሔር፡ወሐቲ፡ሃይማኖት፡ወአሐቲ፡ጥምቀት፤[1] ወሰ
ባሕናሁ፡ለመድኀኔ፡ኵሉ፡እግዚአብሔር፡እንዘ፡ንትፈሣሕ፡በበይናቲነ፡
እስመ፡ዘበቅዱሳት፡መጻሕፍት፡ወዘበትውፊት፡ቅዱሳን፡አበው፡ሃይማ
ኖት፡ሀለወት፡ለአብያተ፡ክርስቲያን፡እለ፡በኀቤነሂ፡ወእለ፡በኀቤክሙ።
ወእስመ፡ሰማዕኩ፡ከመ፡እለ፡ይትናገሩ፡ላዕሌየ፡ወይጕሥዉ፡በእንቲ
አየ፡ቃላተ፡ዐመፃ፡ከመ፡ዘእቤ፡አነ፡ወአአምን፡እምሰማይ፡ከመ፡ወረደ፡
ቅዱስ፡ሥጋሁ፡ለክርስቶስ፡ወኢኮነ፡እምቅድስት፡ድንግል፡ጸሀቀ፡ከ
ነኒ፡በእንተዝ፡አውሥኦሙ፡ጎዳጠ። አእለ፡ዘእንበለ፡ልብ፡አላ፡ባሕ
ቲዶ፡ታአምሩ፡ሐስዎ፤እፎ፡ውስተዝ፡ግዕዝ፡በጸሐክሙ፡ወእንተ፡መ
ጠነዝ፡ደወይክሙ፡እበደ። ኢመፍትውኑ፡በጥበብ፡ተጎልዩ፡ከመ፡
ኵሉ፡ገድልነ፡ዘበእንተ፡ሃይማኖት፡እንዘ፡ንብል፡ወላዲተ፡አምላክ፡ይ
እቲ፡ድንግል። ወእመሰ፡እምሰማይ፡ንቤ፡ሥጋሁ፡ወኢኮነ፡እምቅድ
ስት፡ድንግል፡ዘተወልደ፡ሥጋ፡እግዚእነ፡ክርስቶስ፡እፎ፡ትትአመን፡
ወላዲተ፡አምላክ፡ቅድስት፡ድንግል። መነ፡ወለደት፡[2]እመ፡ኢወለደቶ፡
በሥጋ፡ለአማኑኤል። ይትጎፈሩኬ፡እለ፡ነበቡ፡ላዕሌየ፡ከመዝ፡እስመ፡
ኢይሔሱ፡ብፁዕ፡ኢሳይያስ፡እንዘ፡ይብል፡[3]ናሁ፡ትፀንስ፡ድንግል፡ወት
ወልድ፡ወልደ፡ወትሰምዮ፡ስሞ፡አማኑኤል፡ዘበትርጓሜሁ፡እግዚአብ
ሔር፡ምስሌነ፤ ወገብርኤልኒ፡አማን፡ይቤ፡ለቅድስት፡ድንግል፡[4]ኢትፍ
ርሂ፡ማርያም፡ረክብኪ፡ሞገሰ፡በኀበ፡እግዚአብሔር፡ወናሁ፡ትፀንሲ፡
ወትወልዲ፡ወልደ፡ወትሰምዩ፡ስሞ፡ኢየሱስ፡እስመ፡ውእቱ፡ያድ
ኀን፡ሕዝቦ፡እምኀጢአቶሙ። ወእመሰ፡ንኒግር፡እምላዕሉ፡ወእምሰ
ማይ፡እግዚእነ፡[5]ኢየሱስ፡ክርስቶስ፡አኮ፡ዘእምላዕሉ፡ወረደት፡ቅድስት፡
ሥጋሁ፡ከመዝ፡አኮ፡ዘንብል፡አላ፡ተሊወነ፡ለሠራዊ፡ጳውሎስ፡እንዘ፡
ንብል፡[6]ቀዳማይ፡እምድር፡መሬታዊ፡ወደኃራይ፡እምሰማይ። ወንዜከ

---

[1] Eph. 4, 5. [2] scriptum በዘወለደት፡ [3] Jes. 7, 14. [4] Luc. 1, 30; Matth. 1, 21. [5] scriptum ሥጋሁ፡ለእግዚእነ፡ [6] 1 Cor. 15, 47.

Digitized by Google

ርሂ፡እግዚእነ፡እንዘ፡ይብል፡[1] አልቦ፡ዘወርገ፡ውስተ፡ሰማይ፡እመ፡ኢ
ኮነ፡ዘእምሰማይ፡ወረደ፡ቃል ። ወወልደ፡እጓለ፡እመሕያውሰ፡እንዘ፡
በአማን፡እምቅድስት፡ድንግል፡ተወልደ፡በሥጋ፡በከመ፡አቅደምኩ፡
ነጊረ፡አላ፡እስመ፡እምላዕሉ፡እምሰማይ፡ወሬዶ፡እግዚአብሔር፡ቃል፡
ሶጠ፡ርእሶ፡ወነሢአ፡አርአያ፡ገብር፡ወከነ፡ወልደ፡እጓለ፡እመሕያው፡ዐ
ሊያ፡አምላከሂ፡እስመ፡አልቦ፡ሚጠት፡ወአልቦ፡ውላጤ፡በህላዌሁ፡
እንዘ፡ፀውኔ፡ወፀይትአመን፡ምስለ፡ሥጋሁ፡እር፡ኢይትበሀል፡[2] እ
ምሰማይ፡ወረደ፡እንዘ፡ፍጹም፡ውእቱ፡በመለኮቱ፡ወውእቱ፡ፍጹም፡
በትስብእቱ ። እስመ፡ፀእግዚእ፡ኢየሱስ፡ክርስቶስ፡ለእመኒ፡እም፪ህላ
ዌ፡ውእቱ፡ወተደመረ፡በዘኢይትነገር፡ትድምርት ። ወለእመሰ፡ይብሉ፡
ጉሠተ፡እው፡ቱስሕተ፡በእግዚአብሔር፡ቃል፡ምስለ፡ሥጋሁ፡ገሥጾ፡
እጐየ ። እስመ፡ዮጊ፡በእለ፡ይጕሥው፡እሎንተሂ፡በእንቲአየ፡በዘነብ
ብኩ፡አው፡በዘአመንኩ፡ወአንሰ፡ርሑቅ፡እምዝንቱ፡ወእቡዳን፡እራስ
ዮሙ፡ለእለ፡ዘንተ፡ይኄልዩ ። እስመ፡ሀሎ፡ለዝላፉ ፤ ኢተበወደሂ፡ወ
ኢተመይጠሂ ። ወነአምን፡በእግዚአብሔር፡ቃል፡ዘእንበለ፡ሕግም፡በ
መለኮቱ፡አላ፡በጥበቡ፡በዘውእቱ፡ያአምር፡ዘኢአሁ፡ይሬሲ፡ዘሥጋሁ ።
ወበእንተ፡ዝንቱ፡ይቤ፡ጴጥሮስ፡[3] ክርስቶስ፡ሐመ፡በእንቲአነ፡በሥጋሁ፡
ወኢይቤ፡በመለኮቱ ። ወከመ፡ውእቱ፡ይትአመን፡መድኀኔ፡ኵሉ፡እን
ቲአሁ፡ይሬሲ፡ዘሥጋሁ፡በከመ፡ይቤ፡ነቢይ፡በቃለ፡ክርስቶስ፡እንዘ፡
ይብል፡[4] ዘባንየ፡መጠኩ፡ለቅሥፈት፡ወመልታሕትየ፡ለጽፍዐት፡ወኢ
ሜጥኩ፡ገጽየ፡እምኀፍረተ፡ምራቅ ። ወከመሰ፡ለእለ፡በኵለሄ፡ቅዱ
ሳን፡አበው፡ንተሉ፡ሃይማኖቶሙ፡ወፈድፋደሰ፡ዘክቡር፡አቡነ፡አትናት
ዮስ፡ወንትከላእ፡ወኂሉ፡እምኔሆሙ፡ከመ፡ኢይትካሐዱ፡በዕዳን፡ብዙኀ፡
ምዝግረ፡እምረሰይኩ፡እምኔሆሙ፡ውስተዝ፡መጽሐፍ፡ዘእምቃላቲ
ሆሙ፡እንዘ፡አስተአምን፡ቃላትየ፡አላ፡ኑኀ፡[5] ነገር፡እትከላእ ። ወባሕቱ፡

---

[1] Joh. 3, 13. [2] scriptum ይትበሀል፡ [3] 1 Ptr. 3, 18.
[4] Jes. 50, 6. [5] legas በኑኀ፡

Digitized by Google

ወኢበአሐቲ፡ፍና፡አሆ፡ኢንብል፡አንቀልቅሎ፡ሃይማኖት፡እንተ፡ተሠ
ርወት፡እምቅዱሳን፡አበው፡እለ፡በኂቅያ ። ወኢንኤዝዝ፡አሐተ፡ቃለ፡
አው፡አሐተ፡ጎርመተ፡ይትወለጥ፡እምዘ፡ሀሎ፡ሀየ፡ተዘኪረን፡ዘይቤ፡[1]
ኢትንሥት፡ሥርወተ፡ዘሥርው፡አበዊከ፡እስመ፡ኢአሙንቱ፡እለ፡ነበቡ፡[2]
አላ፡በመንፈሰ፡እግዚአብሔር፡አብ፡ዘአምኔሁ፡ይወፅእ ፡ወኢኮነ፡ን
ኪረ፡እምወልድ፡በሀላዊሁ ። ወበዝንቱ፡ያስተአምነነ፡ቃላቲሆሙ፡ለቅ
ዱሳን፡እስመ፡ይብል፡ውስተ፡ግብረ፡ሐዋርያት፡[3] ወመጺኦሙ፡ሚስያ፡
ፈተዉ፡ይሑሩ፡ቢታንያ፡ወኢጎደጎሙ፡መንፈሰ፡ኢየሱስ ። ወብፁዕኒ፡
ጳውሎስ፡ይጽሕፍ፡እንዘ፡ይብል፡[4] እለሰ፡ይሄልዉ፡በሥጋ፡ኢይክሉ፡
አሥምሮ፡እግዚአብሔር፡ወአንትሙሰ፡ኢሀሎክሙ፡በሥጋ፡አላ፡በመ
ንፈስ፡እስመ፡መንፈሰ፡እግዚአብሔር፡የኀድር፡ላዕሌክሙ፡ወዘሰ፡አ
ልቦ፡መንፈሰ፡ክርስቶስ፡ላዕሌሁ፡ውእቱ፡ዘኢኮነ፡ዚአሁ ። ወሶበሰ፡እለ፡
ይመይጡ፡ርትዐ፡ውስተ፡ፀግ፡ይመይጡ፡ቃላትየ፡ኢትትዋከአሙ፡
አእሚረክሙ፡ከመ፡ኵሉ፡ዕልዋን፡ዘእመንፈስ፡ቅዱስ፡ርቱዐ፡ተብህለ፡
ይመይጡ፡ውስተ፡ፀጎሙ ። ወእስመ፡ሰማዕነ፡ከመ፡መጽሐፎ፡ለቅዱስ፡
ወለክቡር፡አትናትዮስ፡ዘጸሐፈ፡ለብፁዕ፡ኤጲቅጢሮስ፡ዘቀርንጦስ፡ዘ
በርትዕት፡ሃይማኖት፡በእለ፡አማሲኖሙ፡ያቀርቡ፡ምዝግረ፡ወበዝንቱ፡
ብዙኃን፡ይድኅኑ፡ጸሀቀ፡ወኪየ፡ኮንኒ፡በእንተ፡አኀው፡እምዘ፡ሀሎ፡ኀ
ቤነ፡ዕልወቱ፡ለውእቱ፡መጽሐፍ፡ዘተጽሕፈ፡እምኀበ፡ውእቱ፡ክቡር፡
አትናትዮስ፡ዘእንበለ፡ጌጋይ፡ጽሑፈነ፡ፈነውነ፡አዕሊወነ፡ለቅድሳቲከ፡
ፍቁርየ ።

---

[1] Prov. 22, 28. [2] Matth. 10, 20. [3] Act. 16, 7. [4] Rom. 8, 8. 9.

Digitized by Google

8. Sermones vel Homiliae.

a) *Homilia Severiani Gabalorum.*

ዘሰዊርያኖስ ፡ ጳጳስ ፡ ዘሀገረ ፡ ገብሎን ፡ በእንተ ፡ ሃይማኖት ፡ ዘሥላሴ ፡ ዘደረሰ ፡ በጸሎት ፡ እምድኅረ ፡ ተነበ ፡ ወንጌል ።

ዐቃቤ ፡ ሥራይ ፡ ይመስል ፡ ዘቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ መምህር ፡ ዘለብዙኅ ፡ ወብዑድ ፡ ሕማማት ፡ አጥረየ ፡ ፈውሰ ፡ ወለለ ፩ ዘሐመ ፡ በሐሳበ ፡ ሕማሙ ፡ ይሁብ ፡ ፈውሶ ። ከመዝ ፡ በ ፡ እለ ፡ መድኡ ፡ ውስተ ፡ ምፍዋስ ፡ ዘቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ እንዘ ፡ ይትሔበጡ ፡ በትዕቢቶሙ ፡ ወበትዝኅርት ፡ ተዴዊዎሙ ፡ ወኑሚአሙ ፡ ፈውሰ ፡ ዘትሕትና ፡ ዝኩ ፡ ሕበጠ ፡ ሕማም ፡ ተፈወሱ ። ወካልኣንኒ ፡ ሮጹ ፡ እለ ፡ በሕማመ ፡ መዐት ፡ ይነድዱ ፡ እሙንቱሂ ፡ ደኪሞሙ ፡ እምትምህርተ ፡ ትዕግሥት ፡ አጥፍኡ ፡ ሕማመ ፡ ነደ ፡ መዐቶሙ ። ወካልኣንኒ ፡ እለ ፡ በፍትወተ ፡ ዝሙት ፡ ይትነድኡ ፡ መጺአሙ ፡ ነሥኡ ፡ ፈውሰ ፡ በትዕግሥት ፡ ወበንጽሕ ፡ አልጐሙ ፡ ሥጋሆሙ ። ይእዜኒ ፡ ንዑ ፡ ፍቁራንየ ፡ እስመ ፡ ዘቀዳሚኒ ፡ መምህር ፡ በሃይማኖት ፡ ፈወሰ ፡ ነፍሶሙ ፡ ለእለ ፡ ደወዩ ፡ በሃይማኖት ፡[1] ንሕነኒ ፡ በአሠረ ፡ ዚአሁ ፡ ንትሉ ፡ ወእትሔዘብ ፡ ብዙኃን ፡ እምእለ ፡ ይቀውሙ ፡ ዝየ ፡ ይፈቅዱ ፡ ይስምዑ ፡ በእንተ ፡ ሃይማኖት ፡ አኮ ፡ እስመ ፡ ውእቶሙ ፡ ኢያእመሩ ፡ እስመ ፡ ምሁራን ፡ ውእቶሙ ፡ አላ ፡ ይፈቅዱ ፡ በዝ ፡ ትምህርት ፡ እለ ፡[2] ይደውዩ ፡ ይትፈወሱ ፡ እስመ ፡ ብዙኃን ፡

---

[1] በእንተ ፡ ሃይማኖት ፡ B. [2] ለእለ ፡ A.

Digitized by Google

እለ፡ሕያዋን፡በርእሶ፡ወኢይክሉ፡ፈውሶ፡እለ፡ይደውዩ ። ወበእን
ተዝ፡ፍቁራንየ፡[1] እንዘ፡እፈቱ፡አነ፡ዘይእዜ፡ተነበ፡በወንጌል፡እድርስ፡
ለክሙ፡ወዘውስቴቱ፡መንፈስ፡አርዊክሙ፡እኅድግ፡እምይእዜ፡ዘንተ፡
ወእግበር፡ዘቀደምኩ፡ተናግሮ፡በእንተ፡ሃይማኖት፡ወእለ፡ትጽህቱ፡
ትቀውሙ፡ትስምው፡እመ፡መፍትው፡አርድእት፡ንሕነ፡ዘሐዋርያት፡
ምስለ፡ኵሉ፡ኵሉ፡ንኩን፡ከመ፡ኵሉ፡ንርባሕ ። ወኢስተበቍዐክሙ፡
አኅውየ፡እመኒ፡እሌኪ፡[2] ውስተ፡ነገራትየ፡ስረዩ፡ሊተ፡እስመ፡እለ፡ይ
ነግሩ፡እምአፋሆሙ፡ድንቀተ፡ወኢቀደሙ፡ጽሑፈ፡ዮጊ፡ይሌብዩ፡[3]
ወኢይክሉ፡ለብዎ፡ወሐውጸ፡መጻሕፍት፡ወነገረ፡አሰርግዎ ። ወእንት
ሙሰ፡ዘእንተ፡ውስጥክሙ፡ብእሲ፡ዘልብክሙ፡ውእቱ፡አቅሙ፡ሊተ፡
በዝየ፡ንጹሐ፡ከመ፡ኵሉ፡ዘይትነገር፡[4] ኢኮነ፡ባሕቲቶ፡ትስምው፡አላ፡
ባሕቱ፡ትርአዩ፡በዐይነ፡ልብክሙ፡ወለዝኵሉ፡ነገር፡ትሌብዉ፡ኅይሉ ።
ወቅድመሰ፡ሃይማኖት፡እንተ፡በእግዚአብሔር፡እንተ፡ኢትትገሰስ፡
ይእቲ፡ወኢትትአኅዝ፡ወኢትትአየይ፡አላ፡በአርምሞ፡ትትከበር፡ወበ
ልብ፡ትሰገድ፡ሃይማኖት፡እንተ፡እምአብ፡ትዌጥን፡[5] ወኅበ፡ወልድ፡ትበ
ጽሕ፡ወበመንፈስ፡ቅዱስ፡ትትፈጸም ፤ሃይማኖት፡ጽንዓ፡ለነፍስ፡ወመ
ሠረታ፡ለሕይወት፡ወሥርው፡እንተ፡ኢትመውት ። ወሥርውሰ፡እንተ፡
ሃይማኖት፡ሕይወተ፡አብ፡ውእቱ፡ሥላሴ፡እንተ፡ኢትሰደቅ፡ወኢትት
ሐየስ፡ወኢትትነገር፡ወኢትትፈለጥ፡በዕሪና፡ወበኅይል፡ወበምግባር፡
ወበመለኮት፡ወበዕበይ ፤ባሕቱ፡በጉልቍ፡ወበአስማት፡ትትፈለጥ ፤ወበ
ኅይልሰ፡ወበምግባር፡ትዴመር፡[6] ሥላሴ፡እንተ፡እምቅድመ፡ዓለም፡ሀ
ለወት፡ወኢኮነት፡በመዋዕል፡ዘሀለወት፡አላ፡አልቦ፡ጽንፍ፡ለሀልዎታ፡
ወኢትረሥእ፡ወኢትዘወግ፡ወኢትመውት፡ወኢትትሀወክ፡ወኢትን
ትግ፡አላ፡ወትረ፡ለዝሉፉ፡በከመ፡ይእቲ፡ሀለወት፡ትሄሉ፡ሥላሴ፡አኮ፡
እንተ፡ይእዜ፡ተረክበት፡ከመ፡ትሰገድ፡አላ፡እምቅድመ፡ዓለም፡እመላ

---

[1] additur እመ in A; erasum est in B. [2] እለቢ፡ A. [3] ይለብዩ፡ B.
[4] ዘይትናገር፡ AB. [5] ተወዋነት፡ B per corrct. [6] ትዴምር፡ AB.

Digitized by Google

እከት፡በሰግያት፡ትሰገድ፡ወእምአበውኒ፡በምድር፡ትሴባሕ፡ወእምነቢ
ያት፡ትትከበር፡ወእምሐዋርያት፡ትሰበክ፡ወእምአብያተ፡ክርስቲያናት፡
እስክ፡ይእዜ፡ትትዔበይ፡ወትሴባሕ ። ንዌዋን፡ፍቁራንየ፡እምዘሰግያት፡
እጂዛት፡[1] ወናርኢ፡ከመ፡አሐቲ፡መለኮት፡ዘሥላሴ፡ወእግዚእና፡[2] ወስ
ግደት፡ወዕበይ ፤ ከመዝ፡ሥላሴ፡መላእክት፡ጎያላን፡ሱራፌል፡ወኪሩ
ቤል፡ቅዱስ፡ቅዱስ፡ቅዱስ፡በአፍ፡ዘኢያፀርፍ፡በዜማ፡በአሐቲ፡መለ
ኮት፡ይሬስዩ፡ለእግዚእ፡ስብሐተ ። ፫ መላእክተ፡አቡን፡አብርሃም፡እ
ንዘ፡ሀሎ፡ታሕተ፡ዕፅ፡ድሩስ፡በመንበር፡ዲበ፡ጸስ፡ርእየ፡አሐተ፡መለ
ኮተ፡ወአሐተ፡ኩብረ፡ለሥላሴ ፤ ፫ መላእክት፡ወዕፀ፡ድሩስ፡ወጸስ፡ወአብ
ርሃም፡ሥላሴ፡ወመስቀል፡ወቤተ፡ክርስቲያን፡ወዘርአ፡ሰብእ፡ውእቱ ።
ውእቱኬ፡አብርሃም፡ፍኖተ፡ዘሥሉስ፡ዕለት፡ሖረ፡ከመ፡ይሠዮ፡ለይስ
ሐቅ፡ወልዱ፡ለእግዚአብሔር ፤ ወዘሥሉስ፡ዕለት፡ፍኖት፡ወይስሐቅሰ፡
ዘይሠዋዕ፡ዘሥሉስ፡ዕለት፡በመስቀል፡ሕማሙ፡ለዋሕድ፡ውእቱ ። ወከ
መሰ፡ዘክርስቶስ፡ምስጢረ፡በይስሐቅ፡ርእየ፡አብርሃም፡እግዚእነ፡ዝሙ
ርየ፡በወንጌል፡እንዘ፡ይብል፡[3] አቡክሙ፡ተሐሥየ፡ከመ፡ይርአይ፡ዕለ
ትየ፡ርእየሂ፡ወተፈሥሐ ። ካዕበ፡ዘሥሉስ፡ዕለት፡ሖረ፡ሙሴ፡ይሠዕ፡
ለእግዚአብሔር፡ወይቤሎ፡ለፈርዖን፡[4] ምሕዋረ፡ሠሉስ፡ዕለት፡ነሐውር፡
ንሠዕ፡ለእግዚአብሔር፡አምላክነ ። ፫ መስፈርተ፡ሐሪፅ፡ነሚአ፡ሳራ፡
ገብረት፡ዳፍንተ ፤ ወ፫ሰ፡መስፈርት፡ዘሐሪፅ፡ወሳራ፡ወዳፍንታ፡ዕፍረተ፡
ሃይማኖተ፡ሥላሴ፡ወቤተ፡ክርስቲያን፡በኅቡእ፡ልበ፡ሰብእ፡ዘይትወቀብ፡
ውእቱ ። ፫አብትረ፡ያዕቆብ፡ነሚአ፡ወውስተ፡ማይ፡ወዲዮ፡አበግዒሁ፡
ለላባን፡አስተየ ፤ ወ፫ሰ፡አብትር፡ወማይ፡ወአባግዕ፡እለ፡ሰትዩ፡ሥላሴ፡
ወጥምቀት፡ወእሕዛብ፡ዘይጠመቁ፡ውእቱ ። ሠሉሰ፡ዕለተ፡ወሠሉሰ፡
ሌሊተ፡ዮናስ፡ነበረ፡ውስተ፡ከርሠ፡ዐንበሪ ፤ ወዐንበሪሰ፡ወሠሉስ፡ዕለት፡
ወ፫ሌሊት፡ወዮናስ፡ሠሉሰ፡ዕለተ፡ንብረቱ፡ለዋሕድ፡ውስተ፡ሲኦል፡

---

[1] እጂዛን፡A, እጂዘን፡B. [2] ወእግዚእ፡AB. [3] Joh. 8, 56.
[4] Ex. 5, 3. 8, 23.

Digitized by Google

ውእቱ ። ወከመ ፡ ዝውእቱ ፡ ነገሩ ፡ ውእቱ ፡ እግዚእነ ፡ ይቤ ፡ በውስተ ፡ ወንጌል ፡[1] በከመ ፡ ነበረ ፡ ዮናስ ፡ ውስተ ፡ ከርሠ ፡ ዎንበሪ ፡ ሠሉስ ፡ ዕለተ ፡ ወሠሉስ ፡ ሌሊተ ፡ ከማሁ ፡ ሀሎ ፡ ይንበር ፡ ወልደ ፡ እጓለ ፡ እመሕያው ፡ ውስተ ፡ ልበ ፡ ምድር ፡ ፫ ዕለተ ፡ ወ፫ ሌሊተ ። ሠሉስ ፡ ዕለተ ፡ ሰብአ ፡ ነነዌ ፡ ጸዊሞ ፡ ሐይዉ ፤ ወሠሉስሰ ፡ ዕለት ፡ ወጸምዎ ፡ ወሰብአ ፡ ነነዌ ፡ ሐይዎሙ ፡ ሥላሴ ፡ በርሀ ፡ ብርሃን ፡ ወጎድጎተ ፡ እከይ ፡ ወምእመናን ፡ ወሕይወት ፡ ዘለዓለም ፡ ውእቱ ። ሥልሰ ፡ ኤልያስ ፡ ነቢይ ፡ ውስተ ፡ ዕፀ ፡ ሐጥብ ፡ ወውስተ ፡ አባለ ፡ ላህም ፡ ግየ ፡ ሰዊጠ ፡ እሳተ ፡ እምሰማይ ፡ አውረደ ፡ ላዕሌሆሙ ፤ ወማይ ፡ ስፉር ፡ ሥልሰ ፡ ወዕፀ ፡ ሐጥብ ፡ ወአባለ ፡ ላህም ፡ ወእሳተ ፡ ሰማይ ፡ ሥላሴ ፡ ወጥምቀት ፡ ወመስቀል ፡ ወአባለ ፡ ክርስቶስ ፡ ወብርሃን ፡ ዘእምሰማይ ፡ ውእቱ ። ሥልሰ ፡ ዳንኤል ፡ ለለዕለቱ ፡ መሳክወ ፡ ቤቱ ፡ አርጊዎ ፡ መንገለ ፡ ጽባሕ ፡ ጸሊዮ ፡ ስእለቶ ፡ ረከበ ፡ እንዘ ፡ ይሜህር ፡ ምስጢረ ፡ ከመ ፡ መፍትው ፡ አዕይንተ ፡ ነፍስነ ፡ አርጊወነ ፡ ለአብ ፡ ወወልድ ፡ ወመንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ መንገለ ፡ ጽባሕ ፡ ናብእ ፡ ስእለተነ ። ፫ ደቂቅ ፡ እለ ፡ እንበለ ፡ ሙስና ፡ ውስተ ፡ እቶነ ፡ እሳት ፡ ተወዲዮሙ ፡ ወአልበ ፡ ዘኮኑ ፡ ወከለዳውያንሰ ፡ ውዕዩ ፤ ወ፫ሰ ፡ ደቂቅ ፡ ዘእንበለ ፡ ሙስና ፡ ድኅኑ ፡ ወከለዳውያን ፡ እለ ፡ ውዕዩ ፡ ሥላሴ ፡ እንተ ፡ አልባ ፡ ሙስና ፡ ወከለዳውያንሂ ፡ አጋንንት ፡ እሙንቱ ፡ እለ ፡ ተኰነኑ ፡ ወጠፍኡ ። ፫ ሥነ ፡ ጳውሎስ ፡ ለቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ አወፈያ ፡ እንዘ ፡ ይብል ፡[2] ሃይግኖት ፡ ወተስፋ ፡ ወፍቅር ፡ ወሃይግኖትሰ ፡ ዲበ ፡ አብ ፡ ወተስፋ ፡ ዲበ ፡ ወልድ ፡ ወተፍጻሜተ ፡ ሕግ ፡ ፍቅረ ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ውእቱ ፡ እስመ ፡ ይቤ ፡[3] ፍሬ ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ፍቅር ፡ ውእቱ ። ውእቱኒ ፡ ጳውሎስ ፡ ፫ ለእግዚአብሔር ፡ አስተብቍዖ ፡ እንዘ ፡ ይብል ፡[4] ፫ ለእግዚአብሔር ፡ አስተብቍዕክዎ ፤ ወነጽር ፡ ጥበበ ፡ ብእሲ ፡ በንስቲት ፡ ነገር ፡ እንተ ፡ ተጋብአት ፤ ኢይቤ ፡ ሥልሰ ፡ ለእግዚአብሔር ፡ አስተብቍዕኩ ፡ አላ ፡ ፫ ለእግዚአብሔር ፡ አስተብቍዕኩ ፡ እስመ ፡ ለአብ ፡ ወወልድ ፡ ወመንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ፫ ጕልቈ ፡ መለኮቱ ።

---

[1] Matth. 12, 40. [2] 1 Cor. 13, 13. [3] Gal. 5, 22. [4] 2 Cor. 12, 8.

Digitized by Google

ወካዕብ፡ይቤ፡[1] ፫ ተዝበጥኩ፡በአብትር፡አላ፡አሐተ፡ተወገርኩ፡በእለቅን፤ ወዝንቱ፡ውእቱ፡ብሂል፡፫ በጕልቍ፡አመንኩ፡ወበአሐቲ፡ሃይማኖት፡ዘሥላሴ፡በእብን፡እምነት፡በአሐቲ፡ቃል፡ትድምርተ፡ነፍስየ፡እጽና ዕኩ ። ወካዕብ፡ይቤ፡[2] ፫ ተሰበርኩ፡በሐመር፤ ወዝንቱ፡ውእቱ፡ብሂል፡ጸረ፡ጎጢአት፡ዘአመ፡ይሁድና፡በስመ፡አብ፡ወወልድ፡ወመንፈስ፡ቅዱስ፡ውስተ፡ነቅዐ፡ጥምቀት፡አስጠምኩ ። ፫ መስፈርተ፡ሐሪፅ፡[3] ለመንግሥተ፡ሰማያት፡ተመሰለት፡ብእሲት፡ነሢአ፡ወበንስቲት፡ብሑእ፡አብሒአ፡ኵሉ፡ሐሪፀ፡አብሕአት፤ ወ ፫ መስፈርቱ፡ለሐሪፅ፡ወንስቲት፡ብሑእ፡ወብእሲት፡እንተ፡ታብሕእ፡ጥቡብ፡ይእቲ፡እንተ፡በሥጋሁ፡ለክርስቶስ፡ኵሉ፡ሰብአ፡ውስተ፡ሃይማኖት፡ዘሥላሴ፡ትመይዋ ። ለዝ፡ኵሉ፡ምስጢራት፡ከመ፡ማኅተም፡ኀቲሞ፡እግዚእነ፡በ፫ርዶቱ፡ማይ፡አሐተ፡ጥምቀተ፡ለአርድእቲሁ፡ዚአሁ፡አወፈየ፡እንዘ፡ይብል፡[4] ሑሩ፡ክሙ፡መሀሩ፡ኵሉ፡አሕዛበ፡እንዘ፡ታጠምቅዎሙ፡በስመ፡አብ፡ወወልድ፡ወመንፈስ፡ቅዱስ ። ለእመኒ፡መፍትው፡ውእቱ፡ግብረ፡አብ፡ወወልድ፡ወመንፈስ፡ቅዱስ፡አርእዮ፡ከመ፡፩ ውእቱ፡ድልወ፡[5] ናርኢ፤ እምከመሰ፡አርአይነ፡፩ ግብረ፡ዘአብ፡ወወልድ፡ወመንፈስ፡ቅዱስ፡አማን፡አሐተ፡ሀላዊሁ፡ነአምን፡በኵሉ፡እስመ፡በከመ፡ግብሩ፡፩ ሀላዊኒ፡፩ ወጎ ይሉኒ ። ንዌጥንኬ፡ወንነግር፡በእንተ፡ግብረተ፡ዓለም፡ወበእንተ፡ትርሲቱ፡ወልደ፡ሰብእ፡በጸጋ፡ወበእንተ፡ግፅዛን፡ወበእንተ፡ሰማይ፡ወበእንተ፡ምድር፡ወበእንተ፡ሀላዊ፡ኵሉ፡ወአሐተ፡ንብል፡በእንተ፡ምግባር፡ወዘፃዕድኒ፡ሕይወት፡ወዘመፍቅድን፡እምአብ፡ወወልድ፡መንፈስ፡ቅዱስ፡ከመ፡ተገብረ ። ንእኅዝ፡እምቀዳማይ፡ወናመጽእ፡በካልእ፡እምዝ፡በተሊወ፡ነገርን፡ንፈጽም ። ለሰማይ፡ገብሮ፡አብ፡አላ፡ኢኮነ፡ዘእንበለ፡ቃል፡ወመንፈስ፡እስመ፡ይቤ፡[6] በቃለ፡እግዚአብሔር፡ጸንዓ፡ሰማያት፡ወበመንፈስ፡አፉሁ፡ኵሉ፡ኀይሎሙ ። ለኵሉ፡ዓለም፡ፈጸሞ፡አብ፡

---

[1] 2 Cor. 11, 25. [2] 2 Cor. 11, 25. [3] Matth. 13, 33. [4] Matth. 28, 19. [5] ድልው፡ A. [6] Ps. 32, 6 (hebr. 33, 6).

Digitized by Google

በከመ ፡ ጽሑፍ ፡[1] ሰማየ ፡ ወምድረ ፡ አነ ፡ ፈጸምኩ ፡ ይቤ ፡ እግዚአብሔር ፤ ፈጸመ ፡ ወልድኒ ፡ በከመ ፡ ይብል ፡ ጽሑፍ ፡[2] ኵሉ ፡ ቦቱ ፡ ኮነ ፡ ወዘእንበሌሁ ፡ አልቦ ፡ ዘኮነ ፡ ወኢምንተኒ ፤ ስምዖ ፡ ለጠቢብኒ ፡ እንዘ ፡ ይብል ፡[3] በእንተ ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ መንፈሰ ፡ እግዚአብሔር ፡ ፈጸመ ፡ ዓለመ ። ወምንት ፡ የወኒ ፡ እምኵሉ ፡ ፍጥረት ፤ አክኑ ፡ ሰብእ ፤ ወኢኮነ ፡ እምአብ ፡ ባሕቲቱ ፡ ተገብረ ፡ አላ ፡ ምስለ ፡ ወልድ ፡ እንዘ ፡ ይፈጽም ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስ ። እስመ ፡ ይቤ ፡[4] ንግበር ፡ ሰብአ ፡ በአርአያነ ፡ ወበአምሳሊነ ፤ ንግበር ፡ ሰብአ ፡ ይቤ ፡ ወኢይቤ ፡ እግበር ፡ አነ ፡ ወኢይቤ ፡ ግበር ፡ አንተ ፡ ወኢይቤ ፡ ይግበር ፡ ዝኩቱ ፡ አላ ፡ ይቤ ፡ ንግበር ፤ ወሶበሰ ፡ ይቤ ፡ ግበር ፡ አንተ ፡ እምአርአየ ፡ ከመ ፡ ላእክ ፡ ውእቱ ፡ አላ ፡ ከመ ፡ ይክላእ ፡ ዘላእክ ፡ ወያርኢ ፡ ከመ ፡ ፭ኩብር ፡ ይቤ ፡ ንግበር ፡ ሰብአ ፡ በአሐቲ ፡ ምክር ፡ ወአሐቲ ፡ ግብር ፤ ወኵሉ ፡ ፍጥረት ፡ ዘአሐቲ ፡ ሥላሴ ፡ ውእቱ ። ወከመሰ ፡ አብ ፡ ወወልድ ፡ ወመንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ገብሮ ፡ ለሰብእ ፡ ዳዊት ፡ ዝሙር ፤[5] ዘመረ ፡ እንዘ ፡ ይብል ፡[6] ኀበ ፡ እግዚአብሔር ፡ እደዊከ ፡ ገብራኒ ፡ ወለሐኳኒ ፤ አክ ፡ አንተ ፡ ባሕቲትከ ፡ ዘፈጠርከኒ ፡ ወኢኮነት ፡ እደ ፡ የማንከ ፡ ዘገብረተኒ ፡ እንተ ፡ ይእቲ ፡ ዋሕድ ፡ ወልድከ ፡ አላ ፡ እደዊከ ፡ ገብራኒ ፡ ወለሐኳኒ ፤ ወዝንቱ ፡ ውእቱ ፡ ብሂል ፡ ቃልከ ፡ መንፈስከ ፡ ከመዝ ፡ ብሂል ፡ እንተ ፡ ቃልከ ፡ ጥበብ ፡ ፈጠረተኒ ፡ ወእንተ ፡ መንፈስከ ፡ አእምሮ ፡ ለሐኰተኒ ፡ እንዘ ፡ አንተ ፡ ትፈጽም ። ከመዝኒ ፡ ኢዮብ ፡ ይቤ ፡ ኀበ ፡ እግዚአብሔር ፡[7] እደዊከ ፡ ፈጠራኒ ፡ ወለሐኳኒ ። ሰማያትኒ ፡ ወኵሉ ፡ ኀይል ፡ ዘውስቴቶሙ ፡ በውእቶን ፡ እደው ፡ ተገብሩ ፡ እንዘ ፡ ይብል ፡[8] በቃለ ፡ እግዚአብሔር ፡ ጸንዓ ፡ ሰማያት ፡ ወበመንፈሰ ፡ አፉሁ ፡ ኵሉ ፡ ኀይሎሙ ፤ ቃሉ ፡ ወልዱ ። ወከዕበ ፡ ይቤ ፡ ሖሴዕ ፡ ነቢይ ፡[9] ዘበእደዊሁ ፡ ፈጠረ ፡ ኵሉ ፡ ሰራዊተ ፡ ሰማያት ፤ በዝኬ ፡ ያርኢ ፡ በቃል ፡ ወበመንፈስ ፡ ኵሉ ፡ ሰራዊተ ፡ ሰማያት ፡ ከመ ፡ ፈጠረ ። ንግበር ፡ ሰብአ ፡ በአርአያነ ፡ ወበ

---

[1] Jer. 23, 24. [2] Joh. 1, 3. [3] Sap. 1, 7. [4] Gen. 1, 26.
[5] መዘምር ፡ B. [6] Ps. 118 (hebr. 119), 73. [7] Job 10, 8. [8] Ps. 32 (hebr. 33), 6. [9] Hos. 13, 4 (LXX).

Digitized by Google

አምሳሊነ ፤ ንግበርሰ፡ብሂል፡ዘብዙኃን፡ወበአምሳል፡ወበአርአያ፡፩ ። ወ
ከመ፡ኢይትሐዘቡ፡ብዙኃን፡ወኢይበሉ፡በአምሳለ፡አብ ፡ባሕቲቱ፡ተገ
ብረ፡ሰብእ፡በእንቲአሁ፡ይቤ ፡በአምሳሊነ፡ወበአርአያነ ። ወበእንተዝ፡
ዅሉ፡ፍጥረት፡ቀዳማይት፡እንተ፡በአምሳል፡ወበአርአያ፡ተገብረት፡በተ
ዐድዎ፡ትእዛዝ ፡ግሲና ፡ወመዊታ ፡በፍትወት ፡ተሐደሰት ፡ወነጽሐት፡
ወኢኮነት፡በስመ፡አብ፡ባሕቲቱ፡ውስተ፡ጥምቀት ፡ትትሔደስ፡አላ፡በዘ
ወልድኒ፡ወበዘመንፈስ፡ቅዱስ ። እስመ፡በፍጥረትኒ ፡ከመዝ ፡ተገብረ፡
ወበእንተዝ፡የኀትም፡አብ፡በጥምቀት ፡በከመ፡ይቤ ፡ጳውሎስ፡ሐዋርያ፡[1]
እስመ፡ዘገብረነ ፡በዝንቱ ፡እግዚአብሔር ፡ወቀብአ፡[2] ኪያነ ፡እግዚአብ
ሔር፡ዘኀተመነ፡በመንፈስ፡ቅዱስ፤ ግኅተምኒ፡በከመ ፡ይቤ ፡ጳውሎስ፡[3]
ኢታሕዝንዎ ፡ለመንፈስ ፡ቅዱስ ፡ዘበቁ ፡ተኀተምክሙ ፡ለዕለተ ፡ተዋ
ልሖ ። ተኀቲመነኬ፡እመንፈስ፡አልባቢነ፡ኢኮነኬ፡በ፪[4] አርአያ ፡ዘንት
ሜሰል፡አላ፡በአሐቲ፡እንተ፡ወልድ፡በከመ ፡ይቤ ፡ጳውሎስ ፡[5]እለ፡[6] አቅ
ደመ፡አእምሮ፡ወአቅደመ፡ሠሪዐ፡አምሳለ፡ከመ ፡ይኩኑ ፡በአምሳለ ፡ወ
ልዱ ። ወእምዝ፡ዅሉ ፡ይትጋባእ፡ከመ ፡፩ዘአብ ፡ወወልድ ፡ወመንፈስ ፡
ቅዱስ፡አምሳለ ፡ሥላሴ ፡እስመ ፡ተኀቲመነ ፡እመንፈስ ፡ቅዱስ ፡አርአያ ፡
እግዚአብሔር ፡ንከውን ፡ወአምሳለ ፡ዚአሁ ፡በከመ ፡ይቤ ፡ጳውሎስ ፡[7] ብ
እሲሰ ፡ኢመፍትው ፡ይከድን ፡ርእሶ ፡እንዘ ፡ከብረ ፡እግዚአብሔር ፡ወአ
ምሳለ ፡እግዚአብሔር ፡ላዕሌሁ ፤ ወፈድፋደሰ ፡መንፈስ ፡ቅዱስ ፡አርአያ ፡
እግዚአብሔር ፡ወ፩ምስሌሁ ። ዐቢይ ፡ውእቱ ፡አብ ፤ ዐቢይ ፡ውእቱ ፡ወ
ልድ ፡ወኢይልህቅ ፡[8] መንፈስ ፡ቅዱስ ። እስመ ፡ጽሑፍ ፡[9] ዐቢይ ፡እግዚ
አብሔር ፡ወዐቢይ ፡ጎይሉ ፤ ወጽሑፍ ፡[10] ከመ ፡ክርስቶስ ፡ጎይለ ፡እግዚአ
ብሔር ፤ ወለጥበቢሁ ፡አልቦ ፡መስፈርት ፡[9] ዘውእቱ ፡መንፈስ ፡ቅዱስ ፡እ

---

[1] 2 Cor. 1, 21. 22. [2] እስመ ፡ዘብነ ፡ወበዝንቱ ፡እግዚአብሔር ፡ቀብአ ፡ B, per emend. [3] Eph. 4, 30. [4] በከልእ ፡ B. [5] Rom. 8, 29. [6] አላ ፡ AB. [7] 1 Cor. 11, 7. [8] ወኢጎልቀ ፡ B. [9] Ps. 146 (hebr. 147), 5. [10] 1 Cor. 1, 24.

Digitized by Google

ስመ፡ጽሑፍ፡[1]ያዐርፍ፡ላዕሌሁ፡መንፈሰ፡እግዚአብሔር፡መንፈሰ፡ጥ
በብ፡ወአእምሮ ። ሰላም፡ውእቱ፡አብ፡እስመ፡ጽሑፍ፡[2]ነዋ፡እትመየጥ፡
ላዕሌሆሙ፡ከመ፡ፈለገ፡ሰላም ፤ ወልድሂ፡ሰላም፡ውእቱ፡በከመ፡ይቤ፡
ጳውሎስ፡[3] ውእቱ፡ሰላም፡ሰላመ፡ዚአነ፡ዘገብረ፡ክልኤሆሙ፡ ፤ ሰላም፡
ውእቱ፡መንፈስ፡ቅዱስ፡እስመ፡ጽሑፍ፡[4] ወፍሬ፡ዘመንፈስ፡ፍቅር፡ወ
ፍሥሓ፡ወሰላም፡ውእቱ ። ነቅዐ፡ውእቱ፡አብ፡እስመ፡ጽሑፍ፡[5]እስመ፡
እምኀቤከ፡ነቅዐ፡ሕይወት ፤ ወወልድሂ፡ነቅዕ፡ውእቱ፡ከመ፡ጽሑፍ፡[6]
ሊተሰ፡ኀደጉኒ፡ነቅዐ፡ማየ፡ሕይወት፡ወከረዩ፡ሎሙ፡ዐዘቅተ፡ዘኢይት
ረከብ፡ማይ ፤ ወሶበሰ፡ኢኮነ፡ነቅዐ፡መንፈስ፡ቅዱስ፡እመ፡ኢይቤ፡ጳው
ሎስ፡[7] ኵልነ፡ኪያሁ፡[8] መንፈሰ፡ሰተይነ ። ወዓዲ፡ፈድፋደ፡እምዘእገዚ
እነ፡ቃላተ፡ናርኢ፡ከመ፡ነቅዕ፡ውእቱ፡መንፈስ፡ቅዱስ፡እስመ፡ጽሑፍ፡[9]
ቀዊሞ፡ኢየሱስ፡ከልሐ፡ወይቤ፡ዘጸምአ፡ይምጻእ፡ኀቤየ፡ወይስተይ፡
በከመ፡ይቤ፡መጽሐፍ፡አፍላገ፡ማየ፡ሕይወት፡ይውሕዝ፡እምከርሡ ፤
ወዘንተ፡ነገረ፡በእንተ፡መንፈስ፡ዘሀሎ፡ይንሥኡ፡እለ፡የአምኑ፡ቦቱ ።
ብርሃን፡ውእቱ፡አብ፡እስመ፡ጽሑፍ፡[10] እግዚአብሔር፡ብርሃን ፤ ወል
ድሂ፡ብርሃን፡ውእቱ፡እስመ፡ይቤ፡[11]አነ፡ውእቱ፡ብርሃኑ፡ለዓለም ፤ ወሶ
በሰ፡ኢኮነ፡ብርሃነ፡መንፈስ፡ቅዱስ፡እምኢይቤ፡ጳውሎስ፡[12]መንፈሰ፡
ኢታጥፍኡ ። አላ፡ለብዙኃን፡ዝነገር፡ደመንሚነ፡ይመስል ፤ ዳዊትኒ፡
ይነግር፡ገሃደ፡[13] በብርሃንከ፡ንሬኢ፡ብርሃነ፡ወዝንቱ፡ውእቱ፡ብሂል፡በ
ወልድከ፡ንሬኢ፡ብርሃነ፡ዘውእቱ፡መንፈስ፡ቅዱስ፡ሚልስ ። ያግዕዝ፡
አብ፡ዘተቀንየ፡ለኀጢአት ፤ ያግዕዝ፡ወልድሂ፡እስመ፡ቦኀበ፡ይቤሎሙ፡
ለአይሁድ፡[14] እመሰ፡ወልድ፡አግዐዘክሙ፡አማን፡ግዑዛነ፡ኮንክሙ ፤
ያግዕዝ፡መንፈስኒ፡ቅዱስ፡እስመ፡ቦኀበ፡ይቤ፡[15] ኀበ፡ሀሎ፡መንፈሰ፡

---

[1] Jes. 11, 2. [2] Jes. 66, 12. [3] Eph. 2, 14. [4] Gal. 5, 22.
[5] Ps. 35 (hbr. 36), 10. [6] Jer. 2, 13. [7] 1 Cor. 12, 13. [8] ኪያ
ሆሙ፡ AB. [9] Joh. 7, 37. 38. [10] 1 Joh. 1, 5. [11] Joh. 8, 12.
[12] 1 Thess. 5, 19. [13] Ps. 35 (hbr. 36), 10. [14] Joh. 8, 36. [15] 2 Cor.
3, 17.

Digitized by Google

እግዚአብሔር ፡ ሀየ ፡ ሀሎ ፡ ግዕዛን ። ሕገ ፡ አብ ፡ ያግዕዝ ፤ ሕገ ፡ ወልድኒ ፡ ያግዕዝ ፤ ሕገ ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስኒ ፡ ያግዕዝ ፤ ወቦ ፡ ኀበ ፡ ይቤ ፡[1] ሕገ ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ያግዕዘከ ፡ እምቅኔ ፡ ወእሙስና ። ኄር ፡ አብ ፤ ኄር ፡ ወልድኒ ፡ እስመ ፡ ዐኀበ ፡ ይቤ ፡[2] ለእመ ፡ ዐይንከ ፡ ድንጻዌ ፡[3] አነ ፡ ኄር ፤ መንፈስኒ ፡ ቅዱስ ፡ ኄር ፡ እስመ ፡ ይቤ ፡[4] መንፈስከ ፡ ኄር ፡ ይምርሐኒ ፡ በምድር ፡ ርትዕት ። ኀበ ፡ ይፈቅድ ፡ ይሄሉ ፡ አብ ፡ እስመ ፡ አልቦ ፡ ለዘ ፡ ይገርር ፤ ኀበ ፡ ይፈቅድ ፡ ወልድኒ ፡ ይሄሉ ፡ እስመ ፡ አግዓዛይ ፡ ውእቱኒ ፤ መንፈስ ፡ ቅዱስኒ ፡ ኀበ ፡ ይፈቅድ ፡ ይሄሉ ፡ እስመ ፡ ይቤ ፡[5] መንፈስ ፡ ኀበ ፡ ፈቀደ ፡ ይነፍኅ ፡ ወቃሉ ፡ ትሰምዕ ፡ አላ ፡ አ_ታአምር ፡ እምኀበ ፡ ይመጽእ ፡ ወኀበ ፡ የሐውር ። ኵሉ ፡ ይእኀዝ ፡ አብ ፤ ኵሉ ፡ ይእኀዝ ፡ ወልድ ፤ ይእኀዝ ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ኵሉ ። ወዳዊትኒ ፡ ይቤ ፡[6] አይቴ ፡ አሐውር ፡ እመንፈስከ ፡ ወእምገጽከኒ ፡ አይቴኑ ፡ እጐይይ ። ኵሉ ፡ ይክል ፡ አብ ፡ በከመ ፡ ይቤ ፡ ኢዮብ ፡[7] ኣእምር ፡ እግዚኦ ፡ ከመ ፡ ኵሉ ፡ ትክል ፡ ወኢትስእን ፡ ወኢምንተ ፤ ኵሉ ፡ ይክል ፡ ወልድኒ ፡ በከመ ፡ ይቤ ፡ በወንጌል ፡ እግዚእኒ ፡[8] ኵሉ ፡ ይትከሀሎ ፡ ለዘየአምን ፤ ኵሉ ፡ ይክል ፡ መንፈስኒ ፡ ቅዱስ ፡ እስመ ፡ ይቤ ፡[9] ዛቲ ፡ ይእቲ ፡ እንተ ፡ እግዚአብሔር ፡ ጥበብ ፡[10] መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ መንፈሰ ፡ አእምሮ ፡ ቅዱስ ፡ ክፉለ ፡[11] ጸጋ ፡ ውስተ ፡ ብዙኀ ፡ ቀጢን ፤ ወበኵሉ ፡ ሀሎ ፤ ቅድው ፡ ዘኢይማስን ፡ ጥቡብ ፡ ዘኢይረስሕ ፡ ባላሒ ፡ ዘኢይትከላእ ፡ በቍዕ ፡ ወመፍቀሬ ፡ ሰብእ ፡ ዘኢይትኰሰይ ፡ ጽኑዕ ፡ ዘኢይቴክዝ ፡ ከሃሌ ፡ ኵሉ ፡ ወዋሔ ፡ ኵሉ ፡ ዘዲበ ፡ ኵሉ ፡ ኤጲስ ፡ ቆጶስ ። ወአከ ፡ ባሕቲቱ ፡ ዘዲበ ፡ ኵሉ ፡ ኤጲስ ፡ ቆጶስ ፡ አላ ፡ ዓዲ ፡ ለሰብእ ፡ ኤጲስ ፡ ቆጶሰ ፡ ይሬሲ ። ወዝሙርየ ፡ ጳውሎስ ፡ ውስተ ፡ ሐዋርያት ፡[12] እንዘ ፡ ይብል ፡[13] ነጽሩ ፡ ርእሰክሙ ፡ ወለኵሉ ፡ መርዔት ፡ ዘቦቱ ፡ ሠርዐክሙ ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ኤጲስ ፡ ቆጶሳተ ። ፈነወ ፡ ነቢያተ ፡ አብ ፡ ወፈነወ ፡ ነቢያተ ፡ ወልድ ፡ ወፈነወ ፡ ነቢያተ ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ በከመ ፡ ፩እምነቢያት ፡

---

[1] Rom. 8, 2. [2] Matth. 20, 15. [3] Emendandum ደንጸዊ ፡
[4] Ps. 142, 12 (hbr. 143, 10). [5] Joh. 3, 8. [6] Ps. 138, 6 (hbr. 139, 7).
[7] Job 42, 2. [8] Marc. 9, 23. [9] Sap. 7, 22. 23. [10] ጠቢብ ፡ A.
[11] ከፈለ ፡ AB. [12] i. e. ውስተ ፡ ግብረ ፡ ሐዋርያት ፡ [13] Act. 20, 28.

Digitized by Google

ኢሳይያስ፡ይኬልሕ፡ወይብል፡[1] ይእዜኒ፡እግዚአብሔር፡ፈነወኒ፡ወመን
ንፈሱ ። እምአብ፡ተፈነዉ፡ሐዋርያት፡ወእምወልድኒ፡ተፈነዉ፡እስመ፡
ይቤ፡[2] ነዋ፡አነ፡እፈንወክሙ፡ከመ፡አባግዕ፡ማእከለ፡ተኵላት ፤ ወእመን
ፈስኒ፡ቅዱስ፡ተፈነዉ፡በከመ፡ይቤ፡[3] ውስተ፡ግብረ፡ሐዋርያት፡ወእ
ለሰ፡ተፈነዉ፡እመንፈስ፡ቅዱስ፡ወረዱ፡ሲላውቅያ ። ጸውዖሙ፡አብ፡
ለሐዋርያት ፤ ጸውዖሙ፡ወልድኒ ፤ ከመዝ፡መንፈስ፡ቅዱስ፡ጸውዖሙ፡
እስመ፡ይቤ፡[4] ወእንዘ፡ይትቀነዩ፡ለእግዚአብሔር፡እምሐዋርያት፡ይቤ፡
መንፈስ፡ቅዱስ፡ፍልጥዎሙ፡ሊተ፡ለበርናበስ፡ወጳውሎስ፡ውስተ፡ግ
ብር፡ዘጸዋዕክዎሙ ። ፍልጡ፡ሊተ፡ይቤ፡አንትሙሰ፡ፍልጡ፡ሊተ፡
ለበርናበስ፡ወጳውሎስ ፤ እነግር፡አነ፡ከመ፡እግዚእ፡ስምዑኒ፡ከመ፡አግ
ብርት ፤ ይቤ፡እንዘ፡ይጸውሙ፡ወይትቀነዩ፡ለእግዚአብሔር ፤ ጠይቅኬ፡
ከመ፡ይቤ፡ወይትቀነዩ፡ለእግዚአብሔር ። ወይብሉኬ፡ይእዜ፡እለ፡ይነ
ግሩ፡ከመ፡ላእክ፡ውእቱ፡መንፈስ፡ቅዱስ፡ወንሕነኒ፡ንነግሮሙ፡እመሰ፡
ላእክ፡ውእቱ፡መንፈስ፡ቅዱስ ፩ ውእቱ፡እመላእክት፡ወእምሐዋርያት፡
እስመ፡ይብል፡[5] ዘይፌስዮሙ፡ለመላእክቲሁ፡መንፈሰ፡ወለእለ፡ይትለ
አከዎ፡ነደ፡እሳት ፤ አላ፡ኢኮነ፡ላእክ፡መንፈስ፡ቅዱስ፡አላ፡[6] ዘይትለአ
ክዎ፡ወይትቀነዩ፡ሎቱ፡በከመ፡ይቤ፡እንዘ፡ይትቀነዩ፡ለእግዚአብሔር ።
ይቤ፡መንፈስ፡ቅዱስ፡ፍልጡ፡ሊተ ፤ ጠይቅ፡ከመ፡ይቤ፡ፍልጡ ፤ ትሬ
እዩኑ፡ከመ፡እግዚእ፡ውእቱ ፤ ላእክሰ፡እምኢይቤ፡ፍልጡ፡ሊተ፡አላ፡
ዘእምእግዚእ፡ዛቲ፡ቃል፡እንተ፡ይቤ፡ፍልጡ፡ሊተ፡ለበርናበስ፡ወለጳ
ውሎስ፡ለግብር፡ዘጸዋዕክዎሙ ፤ ይእዜኒ፡አንትሙ፡ፍልጡ፡ሊተ፡ለጳ
ውሎስ፡ወበርናበስ፡እስመ፡አንሰ፡ፈለጥክዎሙ፡እምከርሠ፡እሞሙ ።
ወከመሰ፡እመንፈስ፡ቅዱስ፡ተጸውዐ፡ጳውሎስ፡ወእምሐዋርያት፡ተፈ
ልጠ፡ውስተ፡ወንጌል፡በቀዳማይ፡መጽሐፍ፡ዘዚአሁ፡ወይብል፡[7] ጳው

---

[1] Jes. 48, 16. [2] Matth. 10, 16. [3] Act. 13, 4. [4] Act. 13, 2.
[5] Ps. 103, 5 (hebr. 104, 4). [6] አላ፡ deest in B. [7] Rom. 1, 1. B habet ይብል፡ sine ወ, per emend.

Digitized by Google

ሉስ ፡ ንብረ ፡ ክርስቶስ ፡ ኢየሱስ ፡ ዘተጸውዐ ፡ ወተፈልጠ ፡ ለመንገሌ ፡ እግዚ
አብሔር ። አላ ፡ ይእዜሰ ፡ ፍቁራንየ ፡ ረከቡ ፡ እለ ፡ ያስተረክቡ ፡ ውስተ ፡ ሥ
ሕጸተ ፡ እምያስተረክቡ ፡ ውስተ ፡ ቅዱሳት ፡ መጻሕፍት ፡ ወያአምርዎ ፡ ለእ
ግዚአብሔር ፡ በከመ ፡ ይቤ ፡[1] አስተርክቡ ፡ ወአእምሩ ፡ ከመ ፡ አነ ፡ ውእቱ ፤
አላ ፡ ካልአ ፡ ዕርፈተ ፡ ወሥሕጸተ ፡ ረከቡ ፡ ወይቤአሉኒ ፡ እንዘ ፡ ይብሉ ፡ ቦኑ ፡
መንበረ ፡ አብ ፡ ወናወሥኦሙ ፡ እወ ፡ እስመ ፡ ይቤ ፡[2] እግዚአብሔር ፡ ይነ
ብር ፡ ዲበ ፡ መንበሩ ፡ ቅዱስ ፤ ወይደግሙኑ ፡ ቦኑ ፡ መንበረ ፡ ወልድ ፡ ወና
ወሥኦሙ ፡ እወ ፡ እስመ ፡ ጽሑፍ ፡ በእንተ ፡ ወልድ ፡[3] መንበርከ ፡ እግዚኦ ፡
ለዓለመ ፡ ዓለም ። ወመንበርሰ ፡ ሶበ ፡ ሰማዕከ ፡ ድልወት ፡ መለኮት ፡ ለብዎ ፡
ለመንበር ፡ ወዝንቱ ፡ ውእቱ ፡ ሥልጣን ፡ ወመንግሥት ፡ ወእግዚእና ፡ እ
ስመ ፡ ለነሰ ፡ መጻሕፍት ፡ ቅዱሳት ፡ ከመ ፡ ሰብኣ ፡ ይትናገራ ። ወከዕበ ፡ ይብ
ሉን ፡ አይቴ ፡ ጽሑፍ ፡ ከመ ፡ መንፈስኒ ፡[4] ቅዱስ ፡ ቦቱ ፡ መንበረ ፡ ከመ ፡ እመ
ንበር ፡ ለቢወን ፡ ኀቡረ ፡ ህላዌ ፡ ወእግዚአ ፡ ንፈስዮ ። ወንሕነሰ ፡ በዘከመዝ ፡
ነገር ፡ ኢመፍትው ፡ ናውሥኦሙ ፡ ለእለ ፡ ከመዝ ፤ እንዘ ፡ አግብርት ፡ ጥቀ ፡
እለ ፡ እምድር ፡ ተፈጥሩ ፡ እሙንቱ ፡ ሐዋርያት ፡ ዘከፈሎሙ ፡ ነቢረ ፡ ዲበ ፡
መንበር ፡ እስመ ፡ ይቤ ፡[5] ነዋ ፡ አንትሙ ፡ ፤ ወፂ ፡ ትነብሩ ፡ ውስተ ፡ ፤ ወፂ ፡ መ
ናብርት ፡ እንዘ ፡ ትኴንኑ ፡ ፤ ወፂ ፡ ነገደ ፡ እስራኤል ፡ እፎ ፡ ፈደፋደ ፡ መንፈስ ፡
ቅዱስ ። ወኀዲ ፡ ይብሉን ፡ አይቴ ፡ ስብሐት ፡ ለመንፈስ ፡ ቅዱስ ፤ አብ ፡ ይሴ
ባሕ ፤ ወልድ ፡ ይሴባሕ ፤ አይቴ ፡ ይሴባሕ ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስ ። ናወሥኦ
ሙኬ ፡ በዝሂ ፡ ይኅሥሡ ፡ ሐዋርያተ ፡[6] ወይነግር ፡ ኢሳይያስ ፡ ወጸውዖ
ስሂ ፡ ይዜምር ። እስመ ፡ ይቤ ፡[7] ርኢክዎ ፡ ለእግዚአብሔር ፡ ይነብር ፡ ዲበ ፡
መንበር ፡ ልዑል ፤ ወዘንተ ፡ ይቤ ፡ በእንተ ፡ መንፈስ ፡ ወኢናጕነዲ ፡ በእ
ንተ ፡ አርእዮ ። ርኢክዎ ፡ ለእግዚአብሔር ፡ ይነብር ፡ ዲበ ፡ መንበር ፡ ነዋኅ ፡
ወልዑል ፡ ወምሉእ ፡ ቤተ ፡ ስብሐተ ፡ ዚአሁ ፡ ወሱራፌን ፡ ይቀውሙ ፡ ዐ

---

[1] Ps. 45, 10 (hbr. 46, 11). [2] Ps. 46, 8 (hbr. 47, 9). [3] Ps. 44, 8 (hbr. 45, 7). [4] ለመንፈስኒ ፡ A. [5] Matth. 19, 28. [6] ሐዋርያ ፡ A. [7] Jes. 6, 1.

Digitized by Google

ውዶ ፡ እለ ፡ ኄክነፈሆሙ ፡ ለለ ፩ ይጸርጉ ፡ ወይብሉ ፡ ቅዱስ ፡ ቅዱስ ፡ ቅ
ዱስ ፡ እግዚአብሔር ፡ ጸባኦት ፤ ምሉእ ፡ ሰማያተ ፡ ወምድረ ፡ ስብሐተ ፡ ዚ
አሁ ፤[1] ጠይቅኬ ፡ ዝየ ፡ መንበረሂ ፡ ወስብሐተ ፤ ወይቤለኒ ፡ እግዚአብሔር ፡
መነ ፡ እፈኑ ፡ ወመኑ ፡ የሐውር ፡ ጎበ ፡ ዝንቱ ፡ ሕዝብ ፤ ወሕዝብሰ ፡ አይ
ሁድ ፤ ወይነግሮሙ ፡ ወሰሚዐ ፡ ትሰምው ፡ ወኢትሌብዉ ፡ ወርእየ ፡ ትሬ
እዩ ፡ ወኢታአምሩ ፡ እስመ ፡ ገዝፈ ፡ ልቦሙ ፡ ለዝ ፡ ሕዝብ ፡ ወበእዝኖሙ ፡
አክበዱ ፡ ሰሚዐ ፡[2] ወዘሀሎ ፡ ጽሑፍ ፡ እምድኅረዝ ። ይመጽእኬ ፡ ጳው
ሎስ ፡ እምድኅረ ፡ ብዙኅ ፡ ዐውደ ፡ ዓመታት ፡ ወይበጽሕ ፡ በሮሜ ፡ ወይትና
ገር ፡ ምስለ ፡ አይሁድ ፡ እንዘ ፡ ይሜህሮሙ ፡ ውስተ ፡ ዘዋሕድ ፡ ክርስቶስ ፡
ሃይማኖት ፡ ወእሙንቱሰ ፡ ይትመየጥዎ ፡[3] ወይትካሐድዎ ፤[4] ሰቤሃ ፡ ይዜ
ከራ ፡[5] ለዛቲ ፡ ትንቢት ፡ እስመ ፡ በቱ ፡ ተፈጸመት ፤ ወምንተ ፡ ይነግሮሙ ፡
ሠናየ ፡ ይቤ ፡ አከ ፡ አብ ፡ ወአከ ፡ ወልድ ፡ አላ ፡ ሠናየ ፡ ይቤ ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡
በኢሳይያስ ፡ ነቢይ ፡ ሰሚዐ ፡ ትሰምው ፡ ወኢትሌብዉ ፡ ወዘሀሎ ፡ ጽሑፍ ፡
እምድኅሬሁ ። እምከመሰ ፡ ኢሳይያስ ፡ ይቤ ፡[6] እግዚአብሔር ፡ ጸባኦት ፡
ይነብር ፡ ዲበ ፡ መንበር ፡ ልዑል ፡ ወእመላእክት ፡ ይሴብሕ ፡ ወይትቄደስ ፤
ጳውሎስኒ ፡ ይነግር ፡ ከመ ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ውእቱ ፡ መኑ ፡ እንከ ፡ ተረፈ ፡
ተዋካሔ ፡ እስመ ፡ እግዚእ ፡ ወአምላክ ፡ ውእቱ ፡ መንፈስ ፡ ወይትቀነዩ ፡
ሎቱ ፡ ወይትለአክዎ ። ወሎቱ ፡ ስብሐት ፡ ወእጎዝ ፡ ወጽንዕ ፡ ምስለ ፡
አብ ፡ ወወልድ ፡ ለዓለመ ፡ ዓለም ፡ አሜን ።

b) *Cyrilli de Melchisedec homilia prior.*

ዘቄርሎስ ፡ ሊቀ ፡ ጳጳስ ፡ ዘእለ ፡ እስክንድርያ ፡ በእንተ ፡ መልከ ፡ ጼዴቅ ።

ይቤ ፡ ጳውሎስ ፡[7] ዝመልከ ፡ ጼዴቅ ፡ ንጉሠ ፡ ሰላም ፡ ካህን ፡ ዘእግዚአ
ብሔር ፡ ልዑል ፡ ዘተራከበ ፡ ለአብርሃም ፡ ተመይጦ ፡ እምጎበ ፡ ይቀትሎሙ ፡

---

[1] Jes. 6, 1—3. [2] 6, 8—10. [3] Act. 28, 25 seq. [4] ወይትክ
ሕድዎ ፡ A, ወይክሕድዎ ፡ B. [5] ይዜከሩ ፡ A. [6] ነቢይ ፡ AB.
[7] Hbr. 7, 1—10.

Digitized by Google

ለነገሥት ፡ መቢረከሂ ፡ ወወሀበ ፡ ክፍሎ ፡ ዓሥራተ ፡ እምኵሉ ፡ አብርሃም ፤ ቀ
ዳሚ ፡ ትርጓሜሁ ፡ ንጉሠ ፡ ጽድቅ ፡ ወእምሀየ ፡ ንጉሠ ፡ ሰላም ፡ ዘትርጓሜሁ ፡
ንጉሠ ፡ ሰሌም ፡ ዘይእቲ ፡ ኢየሩሳሌም ፤ አልቦ ፡ አብ ፡ ወአልቦ ፡ እም ፡ ወአ
ልቦ ፡ ጽሕፈት ፡ ለልደቱ ፡ ወአልቦ ፡ ጥንተ ፡ መዋዕሉ ፡ ወአልቦ ፡ ማኅለቅት ፡
ሕይወቱ ፡ በአምሳሉ ፡ ለወልደ ፡ እግዚአብሔር ፡ ይነብር ፡ ካህነ ፡ ለዝሉፉ ።
ነጽሩ ፡ ዕበዮ ፡ ለዝንቱ ፡ ዘሎቱ ፡ ዓሥራተ ፡ አብርሃም ፡ ወሀበ ፡ እምሀርከሁ ፡
ሊቀ ፡ አበው ። ወእለሰ ፡ እምውሉደ ፡ ሌዊ ፡ ለካህናት ፡ ይነሥኡ ፡ ሥርዐተ ፡
በሙ ፡ ይንሥኡ ፡ ዓሥራተ ፡ እምሕዝብ ፡ በከመ ፡ ሕገ ፡ ሙሴ ፡ እምኣኀዊ
ሆሙ ፡ ለእለ ፡ ወዕኡ ፡ እምሐቋሁ ፡ ለአብርሃም ። ወዘሰ ፡ ኢተጽሕፈ ፡ እም
ነገዶሙ ፡ ነሥአ ፡ ዐሥራተ ፡ እምአብርሃም ፡ ወለዘበ ፡ ተስፋ ፡ ርስት ፡ ባረከ ።
ወጥዩቅሰ ፡ ዘእንበለ ፡ ካሕድ ፡ ዘይንእስ ፡ እምዘየወፂ ፡ ይትባረክ ፡ ወበዝየሰ ፡
ሰብእ ፡ መዋቲ ፡ ይነሥእ ፡ ዓሥራተ ፡ ወበህየሰ ፡ ዘቦ ፡ ስምዕ ፡ ከመ ፡ ሕያው ።
ቡብሂል ፡[1] በእንተ ፡ አብርሃም ፡ ወሌዊ ፡ ዘዓሥራተ ፡ ይነሥእ ፡ ውእቱ ፡ ዐ
ወረ ፡ እንዘ ፡ ዓዲ ፡ ውስተ ፡ ሐቋ ፡ አቡሁ ፡ ሀሎ ፡ ሌዊ ፡ ሶበ ፡ ተራከበ ፡ መልከ ፡
ጼዴቅ ፡ ለአብርሃም ፡ ይቤ ።[2] ዘቁርሎስ ። ወይእዜኒ ፡ ደቂቅየ ፡ ጽሁቃን ፡
መጻእክሙ ፡ ዝየ ፡ ወመላእክሙ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ እንዘ ፡ ጽሙኣን ፡ አን
ትሙ ፡ ከመ ፡ ትትረወዩ ፡ ማየ ፡ ዘቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ወይፍረይ ፡ ልብክሙ ፡
ፍሬ ፡ ሠናየ ። በከመ ፡ ሀብተ ፡ ማይ ፡ ያበቍል ፡ ፍሬሃ ፡ ለምድር ፡ ዘወትረ ፡
ይሰቅይዎ ፡ ከማሁ ፡ ቃሉሙ ፡ ወትምህርቶሙ ፡ ለአበው ፡ እለ ፡ ተመሀሩ ፡
በዅሉ ፡ ጥበብ ፡ ወአእምሮ ፡ ይበውእ ፡ ውስተ ፡ አልባብ ፡ ሰብእ ፡ ለመድኀ
ኒት ። ይእዜኒ ፡ ንዑ ፡ ጽሙኣን ፡ ወናረውየክሙ ፡ ጽምአክሙ ፡ ነሢአን ፡ እ
ምኣውሎስ ፡ ጠቢብ ፡ ማየ ፡ እስመ ፡ ነቅዐ ፡ መድኀኒት ፡ ውእቱ ። ይቤኬ ፡
እንከ ፡ ጳውሎስ ፡ በእንተ ፡ ክቡር ፡ መልከ ፡ ጼዴቅ ፡ ዝመልከ ፡ ጼዴቅ ፡ ን
ጉሥ ፡ ሳሌም ፡ ካህኑ ፡ ለእግዚአብሔር ፡ ልዑል ፡ ወዘተጽሕፈ ፡ በእንቲአሁ ፡
ዅሉ ። ብዙኅ ፡ እንከ ፡ ለብዙኃን ፡ ዘበእንቲአሁ ፡ ከነ ፡ ነገር ፡ በከመ ፡ ውእቱ ፡
ጳውሎስ ፡ ቦ ፡ ኀበ ፡ ይቤ ፡[3] ዕጹብ ፡ ፍካሬሁ ፡ ወኢኮነ ፡ ቀሊለ ፡ ወፈድፋደሰ ፡

---

[1] ὡς ἔπος εἰπεῖν Hbr. 7, 9. [2] Hbr. 7, 1—10. [3] Hbr. 5, 11.

Digitized by Google

ለእለ ፡ ኢይሌብዉ ፡ ወኮኑ ፡ ድንዙዛን ፡ ለሰሚዕ ። ባሕቲ ፡ ዘከመ ፡ ሀሎ ፡ በእ
ንቲአሁ ፡ እንግር ፡ እስመ ፡ በ ፡ እለ ፡ ይቤሉ ፡ ኢኮነ ፡ ሰብአ ፡ ከማነ ፡ አላ ፡ መን
ፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ውእቱ ፡ አው ፡ እግዚአብሔር ። ጌጋዩኪ ፡ ወወፅኡ ፡ እምኀ
ሊና ፡ እለ ፡ ዘንተ ፡ ከመዝ ፡ ይኤልዩ ፡ ወመፍትውኪ ፡ እንከ ፡ ዘንተ ፡ ናቅ
ድም ፡ ነጊሮቶሙ ፡ እምኵሉ ። እፎ ፡ መልከ ፡ ጼዴቅ ፡ ከመ ፡ ካህኑ ፡ ለእግዚ
አብሔር ፡ ትቤልዎ ፡ መንፈሰ ፡ ቅዱሰ ፡ አው ፡ እግዚአብሔር ፡ እስመ ፡ ኢ
ኮነ ፡ በሚመተ ፡ ክህነት ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ዘኅቡር ፡ ወዕሩይ ፡ ምስለ ፡ አብ ፡
ወወልድ ፡ በሀላዌሁ ፡ ወኢይትመሰል ፡ ወኢይትዋደድ ፡ ሎቱ ፡ ግሙራ ፡
ስመ ፡ ክህነት ፡ ወግብሩኒ ፡ ኢለመለከት ፡ ይደሉ ። ወለመኑ ፡ እንከ ፡ ይትከ
ሀን ፡ በከመ ፡ ትቤሉ ፤ ለዘየዐብዮ ፡ ወለዘይፈደፍዶ ፡ ወይትሌዐል ፡ እም
ኔሁ ፤ መኑ ፡ ይትሌዐሎ ፡ ዘእምኵሉ ፤ ወዘተሠይመሰ ፡ በክህነት ፡ ኢኮነ ፡ ለር
እሱ ፡ ይትቀነይ ፡ ወይትከሀን ፤ ለእመሰ ፡ ርቱዐ ፡ ትኤልዩ ፡ ለዘየዐብዮ ፡ ወይ
ትሌዐሎ ፤ ለእግዚአብሔርሰ ፡ ዕጪቅ ፡ እስመ ፡ በከመ ፡ ጽሑፍ ፡[1] መላእ
ክት ፡ ወሊቃነ ፡ መላእክት ፡ ወመናብርት ፡ ወሥልጣናት ፡ ይትቀነዩ ፡ በክህ
ነት ፡ ለቅድስት ፡ ወኅብርተ ፡ ህላዌ ፡ ሥላሴ ፡ ወውእቱሰ ፡ ሥላሴ ፡ ለመኑ ፡ እ
ንከ ፡ ይቀውም ፡ ወይትቀነይ ። ካዕበ ፡ ይብሉ ፡ ጽሑፍ ፡ በእንተ ፡ ወልደ ፡[2]
ርእይዎ ፡ ለሐዋርያነ ፡ ወሊቀ ፡ ካህናት ፡ ዘእምነትነ ፡ ኢየሱስ ፡ ክርስቶስ ፤
ወካዕቢ ፡ ይብሉ ፡[3] ሐዋርያ ፡ ኀበ ፡ ቦአ ፡ ቀዳማይ ፡ በእንቲአነ ፡ ኢየሱስ ፡ ክር
ስቶስ ፡ ዘከመ ፡ ሚመቱ ፡ ለመልከ ፡ ጼዴቅ ፡ ሊቀ ፡ ካህናት ፡ ከሮኖ ፡ ለዓለም ።
እንግሮሙ ፡ ወፅአ ፡ ኀሊናከሙ ፡ እምፍናት ፡ ርትዕት ፡ ዘክቡር ፡ ወዐቢይ ፡
ምስጢር ፡ ዘትስብእቱ ፡ ለዋሕድ ፡ ለእግዚእነ ፡ ኢየሱስ ፡ ክርስቶስ ፤ እፎ ፡ እ
ንከ ፡ ኢኀለይክሙ ፡ ከመ ፡ ኢተሰምየ ፡[4] ላእከ ፡ ወሊቀ ፡ ካህናት ፡ ወልድ ፡
እንበለ ፡ አመ ፡ ኮነ ፡ ሰብአ ፡ ወአትሐተ ፡ ርእሶ ፡ እንዘ ፡ ኢይትበዐድ ፡ ወኢይ
ትመየጥ ፡ ወኢይትከሀል ፡ ግሙራ ፡ ዝንቱ ፡ ይርከበ ፡ አላ ፡ እስመ ፡ አትሐተ ፡
ርእሶ ፡ በአምጣነ ፡ ሰብአ ፡ ወነድየ ፡ ምስሌነ ፡ እንዘ ፡ ባዕል ፡ ውእቱ ፡ ወአም

---

[1] 1 Petr. 3, 22; Col. 1, 16. [2] Hbr. 3, 1. [3] Hbr. 6, 20.

[4] ኢተሠይመ ፡ B.

Digitized by Google

ላከ ። ወትሕትናሰ ፡ ወንጌተ ፡ እንቲአሁ ፡ ንብል ፡ በተሰምዮ ፡ ሐዋርያ ፡ ወሊቀ ፡ ካህናት ፡ ወዝንቱ ፡ ኵሉ ፡ ይደሉ ፡ ለአርአያ ፡ ንብር ፡ ወለመስፈርተ ፡ ሰብእ ፡ ሐዋርያሂ ፡ ወሊቀ ፡ ካህናት ፡ እስመ ፡ ሰብአ ፡ ኮነ ፡ ከማነ ። ወይእዜሂ ፡ ለእመኑ ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ተሰብአ ፤ ለይትከሀን ፡ ውእቱኒ ፡ ወሚመተ ፡ ላእክ ፡ ለይርከቦ ፡ በከመ ፡ ወልድ ፡ ምሒሮ ፡ ኪያነ ፡ ኮነ ። ወለእመሰ ፡ ዝንቱ ፡ ብሂል ፡ ዕርፈት ፡ ውእቱ ፡ ወውዑእ ፡ ወኢይመስል ፡ ግሙራ ፡ ለቅዱሳት ፡ መጻሕፍት ፡ ለምንት ፡ ይሥሕጹ ፡ ላዕለ ፡ ስብሐተ ፡ መለኮት ፡ ወእኩዝ ፡ ባሕቲቶ ፡ አላ ፡ ዓዲ ፡ ያስተዋርድዎ ፡ ውስተ ፡ አምጣነ ፡ ንብር ፡ ለመንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ዘውእቱ ፡ ይሰፍኖ ፡ ለኵሉ ፡ ምስለ ፡ አብ ፡ ወወልድ ፡ ወኵሉ ፡ ፍጥረት ፡ ይሰግዱ ፡ ሎቱ ፡ ወኵሉ ፡ ካህናት ፡ ይኬልልዎ ፡ በሰማይ ፡ ወበምድር ። አላ ፡ ይብሉ ፡ ካዕበ ፡ ተሰምየ ፡ መልከ ፡ ጼዴቅ ፡ ንጉሠ ፡ ጽድቅ ፡[1] ዘትርጓሜሁ ፡ ከማሁ ፡ ስሙ ፡ ወዓዲ ፡ ንጉሠ ፡ ሳሌም ፡ ወሰብእ ፡ ዘከማነ ፡ ውእቱ ፡ ኢይት ከሠል ፡ ይኩን ፡ ንጉሠ ፡ ጽድቅ ፡ ወንጉሠ ፡ ሰላም ፡ አላ ፡ ዝንቱ ፡ ይደሉ ፡ ለመ ለከት ። ወንሕነኒ ፡ ንነግሮሙ ፡ ዘበእንተዝ ፡ ንቅሁ ፡ ንስቲተ ፡ ወጸበለ ፡ አፉ ይንተ ፡ ልብከሙ ፡ ተጎዚበከሙ ፡ ኀሡ ፡ ዘበእንተዝ ፡ ጎሊና ፡ ርቱዐ ። እመ ፡ አማን ፡ መንፈሰ ፡ ቅዱሰ ፡ ታመስልዎ ፡ ለመልከ ፡ ጼዴቅ ፡ ይኩን ፡ ወበፅቢይ ፡ ወበስብሐት ፡ ተአምንዎ ፡ ዘመለከት ፡ በእንተ ፡ ዘተሰምየ ፡ ንጉሠ ፡ ጽድቅ ፡ ወሰላም ፤ እፎ ፡ እንከ ፡ ኢትኤልዩ ፡ እስመ ፡ ዘበስብሐተ ፡ መለከት ፡ በእንተ ፡ ነጊሥ ፡ ለጽድቅ ፡ ወሰላም ፡ ኢይትከሠ ፡ ግሙራ ፡ ይትቀነይ ፡ ወኢየሀሉ ፡[2] ውስተ ፡ መለከት ። ወተጽሕፈሰ ፡ በእንተ ፡ ቅዱሳን ፡ መላእክት ፡[3] እስመ ፡ አእላፈ ፡ አእላፍ ፡ ይትቀነዩ ፡ ለእግዚአብሔር ፤ ወካዕበ ፡ ይቤ ፡[4] ባርክዎ ፡ ለእግዚአብሔር ፡ ኵልክሙ ፡ መላእክቲሁ ፡ ጽኑዓን ፡ በኀይል ፡ እለ ፡ ትገ ብሩ ፡ ቃለ ፡ ዚአሁ ፤ ባርክዎ ፡ ለእግዚአብሔር ፡ ኵሉ ፡ ኀይሉ ፡ ላእኩ ፡ እለ ፡ ይገብሩ ፡ ፈቃዶ ። ይእዜ ፡ እመ ፡ አኮ ፡ አውረድዎ ፡ እመንበረ ፡ መለኮቱ ፡ ለእግዚአብሔር ፡ ወአኀበርዎ ፡ ምስለ ፡ መላእክት ፡ ወኢይፈደፍድ ፡ እምኔ

---

[1] ጻድቅ ፡ AB. [2] ወኢሀሉ ፡ AB. [3] Dan. 7, 10. [4] Ps. 102 (hbr. 103), 20. 21.

Digitized by Google

ሆሙ፡ወኢምንተሂ ፤ እመ፡አከ፡ዘንተ፡ብሂል፡ወጎልዮ፡ሥሕጸት፡ው
እቱ፡ወኢትትኄየልዋ፡ለጽድቅ፡እንዘ፡ትሁቡ፡ሚመተ፡ለዘኢከነ፡ፍጥ
ረተ ። እፎ፡እንከ፡እንዘ፡ጥቀ፡ይጤበቡ፡ወይመስሎሙ፡ዘይጠናቀቁ፡
መጻሕፍተ፡እግዚአብሔር፡ጌገዩ ። እስመ፡አከ፡በጸዊረ፡ስም፡ይከውን፡
ህላዌሁ፡በከመ፡ስሙ ፤ ወእነግር፡ዘእምድኅረ፡ሙሴ፡ዘተሠይመ፡ለእስ
ራኤል፡ኢየሱስሃ፡ተሰምየ፡ወትርጓሜሁ፡ለዝስም፡መድኀኔ፡ሕዝብ፡
ወኢይሳተፎ፡ዝስም፡ለአድኅኖ፡አላ፡ለእግዚእነ፡ኢየሱስ፡ክርስቶስ፡
ለባሕቲቱ፡ዘውእቱ፡መድኀኒነ፡ይደልዎ ። እስመ፡ክቡር፡ገብርኤል፡
ሰበ፡ይነግራ፡ለቅድስት፡ድንግል፡[1] ናሁ፡ትፀንሲ፡ወትወልዲ፡ወልደ፡
ወትሰምዮ፡ኢየሱስ፡እስመ፡ውእቱ፡ያድኅን፡ሕዝቦ፡እምኀጢአቶሙ ።
ይእዜኒ፡እንከ፡ዘእምድኅረ፡ሙሴ፡ተሠይመ፡ለእስራኤል፡ተሰምየ፡ኢየ
ሱስ ፤ ውእቱኑ፡እንከ፡ዘተሠይመ፡ለመድኀኒተ፡ኵሉ፡ዓለም ፤ አልቦ፤
ኢከነ፡ውእቱ፡አላ፡ጸዋሬ፡ስም፡ከነ፡ወዝንቱ፡ስም፡ለእግዚእነ፡ኢየ
ሱስ፡ክርስቶስ፡ባሕቲቱ፡ደለወ፡በአማን ። ወከዕበ፡ስሙ፡ለእስራኤል፡
ትርጓሜሁ፡ኀሊና፡ዘይራእዮ፡ለእግዚአብሔር፡ወተሰምየ፡ከመዝ፡ዘበ
ሥጋ፡እስራኤል፡ወኢነጸርዎ፡ለእግዚአብሔር፡በአዕይንተ፡ልቡሙ፡
አላ፡አምለኩ፡ለግብረ፡እደ፡ሰብእ፡ወአከ፡ለፈጣሪሆሙ ፤ እፎ፡እንከ፡
ኀሊና፡ዘይራእዮ፡ለእግዚአብሔር፡ተሰምዩ፡ወኢነጸርዎ፡ለእግዚአብ
ሔር ። ንሕነኬ፡ሰብእ፡ተሰመይነ፡አማልክተ፡ወደቂቀ፡ልዑል ፤[2] ወኢ
ከነ፡በህላዌነ፡አማልክተ፡አላ፡በክብር፡ተሠየምነ፡እምኀበ፡እግዚአብ
ሔር፡ከማሁ ። ወከዕበ፡ይብሉ፡በእንተ፡መልከ፡ጼዴቅ፡አልቦ፡አብ፡ወ
አልቦ፡እም፡ወኢተጽሕፈ፡ልደቱ፡ወአልቦ፡ጥንት፡መዋዕሉ፡ወኢማኅ
ለቅተ፡ሕይወቱ፡ወእሉሰ፡ወዘከመዝሰ፡ኢይመስል፡ሰብእ ። አነሂ፡ር
ቱዐ፡እነግረክሙ፡ይቤ፡ቄርሎስ፡አምልኡ፡ዘይቤ፡ጳውሎስ፡ከመ፡ትር
አዩ፡ርቱዐ ፤ አልቦ፡አብ፡ወአልቦ፡እም፡ወኢተጽሕፈ፡ልደቱ፡ወአልቦ፡
ጥንተ፡መዋዕሉ፡ወኢማኅለቅተ፡ሕይወቱ፡በአምሳለ፡ወልደ፡እግዚአብ

---

[1] Luc. 1, 31; Matth. 1, 21. [2] Ps. 81 (hbr. 82), 6.

Digitized by Google

ሕር ። እፎ ፡ እንከ ፡ ዘአልቦ ፡ አብ ፡ ወአልቦ ፡ እም ፡ ይመስሎ ፡ ለወልዱ ፡ እግዚአብሔር ። እመሰ ፡ አልቦ ፡ አብ ፡ ክርስቶስ ፡ ወልደ ፡ እግዚአብሔር ፡ ይመስሎ ፡ ለመልከ ፡ ጼዴቅ ፡ አላ ፡ በኀቤነሰ ፡ ቦቱ ፡ አብ ፡ እስመ ፡ ተወልደ ፡ እምእግዚአብሔር ። ወከዕበ ፡ እመሂበ ፡[1] ወልደቲሂ ፡ ተጽሕፈ ፡ እስመ ፡ እ ምኔነ ፡ ነሥአ ፡ እምእንተ ፡ ሊታአምር ፡ ሰብሳበ ፡ እምድንግል ፡ ተወልደ ፡ ወጽሑፍ ፡ በጥቴሃስኒ ፡[2] በእንቲአሁ ፡ ልደቱ ፡ ለኢየሱስ ፡ ክርስቶስ ፡ ከ መዝ ። ይእዜኒኬ ፡ ንነግር ፡ መኑ ፡ ውእቱ ፡ መልከ ፡ ጼዴቅ ፡ ዳግመ ፡ ተጋቢ አነ ፡ በዝየ ። እስመ ፡ በአኀጽሮ ፡ ይኄይስ ፡ ድርሳናት ፡ ከመ ፡ ጽሙአኒከሙ ፡ ትምጽኡ ፡ ወትትረወዩ ፡ በሕቁ ፡ ቃላቲሁ ፡ ለእግዚአብሔር ፡ ከመ ፡ እምብ ዝኁ ፡ ኢያህኪክሙ ፡ ወኢይፃእ ፡ ጎሊናክሙ ፡ እምሰሚዐ ፡ ነገርነ ፡ ወዘሂ ፡ ትጽህቁ ፡ ትትመሀሩ ። ለያትሉ ፡ ለነ ፡ ዘብዑል ፡ ጸጋሁ ፡ ለኢየሱስ ፡ ክርስ ቶስ ፡ መድኀኒነ ፡ ዘበቱ ፡ ወምስሌሁ ፡ ለእግዚአብሔር ፡ አብ ፡ ወመንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ስብሐት ፡ ወእጎዝ ፡ ለዓለመ ፡ ዓለም ፡ አሜን ።

c) *Cyrilli de Melchisedec altera.*

ዓዲ ፡ ካልእ ፡ ድርሳን ፡ ዘቅዱስ ፡ ቂርሎስ ፡ በእንተ ፡ መልከ ፡ ጼዴቅ ።

እለ ፡ ይለምዱ ፡ በስራሐ ፡ ተድላዝ ፡ ዓለም ፡ ወበብዝኀ ፡ ብዕሎሙ ፡ ይሰርሑ ፡ ወይትሬሥሑ ፡ በሕቁ ፡ በብዝኀ ፡ ዕንቆሙ ፡ ክቡር ፡ ዘብሔረ ፡ ህ ንደኬ ፡ ወኪያሁ ፡ ዕንቈ ፡ የዐቅቡ ፡ ውስተ ፡ ቀምጠራት ፡ ዘጊሐሙ ፡ ጽኑዐ ፡ ወይትዔበዩ ፡ በአዕናቆሙ ፡ ወንሕነሰ ፡ እለ ፡ በመንፈስ ፡ ስራሐ ፡ ለዝ ፡ ዓለም ፡ ኀላፊ ፡ ወምክሐ ፡ ዘኢይበቍዕ ፡ አርሒቀነ ፡ ወመልዕልተዝ ፡ ረስየን ፡ ኀሊናነ ፡ ንትጌበር ፡ ከቡረ ፡ ባሕርየ ፡ ዘበአማን ፡ ዘውእቱ ፡ ክርስቶስ ፡ ወዘበእን ቲአሁ ፡ አእምሮ ፡ ዘውእቱ ፡ ማሕየዊ ፡ ወዘለዓለም ፡ ይሁበነ ፡ ክብረ ። እ ስመ ፡ ንዜክር ፡ ዘጽሑፍ ፡ ውስተ ፡ ወንጌል ፡ ዘይቤለን ፡ ክርስቶስ ፡ ለሊሁ ፡[3] ትመስል ፡ መንግሥተ ፡ ሰማያት ፡ ብእሴ ፡ ሠያጤ ፡ ዘኀለፈ ፡ ይኀሥሥ ፡ ባሕ ርየ ፡ ሠናየ ፡ ወረኪበ ፡ አሐተ ፡ ባሕርየ ፡ ዘብዙኀ ፡ ሜጡ ፡ ሖረ ፡ መዬጠ ፡ ኵሎ ፡

---

[1] i. e. matrem quoque habet. [2] Matth. 1. [3] Matth. 13, 45. 46.

Digitized by Google

ዘበ ፡ ወተሣየጦ ፡ ለውእቱ ፡ ባሕርይ ፡ ክቡር ፡ ወብዙኅ ፡ ሤጡ ። በከመ ፡
ይቤ ፡ ንዝግብ ፡ ለርእስነ ፡ ወንረክቦ ፡ ሶበ ፡ ንሔውጽ ፡ ውስተ ፡ መጻሕፍት ፡
ዘቅዱሳን ፡ አበው ፡ ዘ፩እምኔሆሙ ፡ ውእቱ ፡ ብፁዕ ፡ ወጠቢብ ፡ ጳውሎስ ፡
ዘበብዙኅ ፡ ፈከረ ፡ ለነ ፡ ዘበአማን ፡ ዘክርስቶስ ፡ ምስጢረ ። ወይእዜ ፡ ለሊሁ ፡
ጳውሎስ ፡ አፍለጠ ፡ ወአርአየ ፡ ከመ ፡ በአምሳሉ ፡ ወበአርአያ ፡ ክህነቱ ፡ ለክ
ርስቶስ ፡ ውእቱ ፡ መልከ ፡ ጼዴቅ ። ወበቀዳማይኒ ፡ ተራኪበነ ፡ ብዙኅ ፡ ዘበ
እንተ ፡ መልከ ፡ ጼዴቅ ፡ ነገርኩክሙ ፡ እንዘ ፡ ኣርእየክሙ ፡ ኅሊናሆሙ ፡ ለ
ዕልዋን ፡ እስመ ፡ ይብሉ ፡ ኢኮነ ፡ ሰብአ ፡ ከማነ ፡ አላ ፡ እግዚአብሔር ፡ ው
እቱ ። ወይእዜሰ ፡ ሀለወኒ ፡ እንግርክሙ ፡ መኑ ፡ እንከ ፡ ውእቱ ፡ ዘበአማን ፡
መልከ ፡ ጼዴቅ ፡ ወኣርእየክሙ ፡ አምሳለ ፡ ዘቦቱ ፡ ተመሰለ ፡ መድኀኒነ ፡ ኢየ
ሱስ ፡ ክርስቶስ ። ይቤ ፡ ጳውሎስ ፤ ወባሕቱ ፡ ያጽህቀኒ ፡ ዘንተ ፡ ኣቅድም ፡
ነጊረ ፡ ምንተ ፡ ኀሊዮ ፡ ጳውሎስ ፡ ዘንተ ፡ ይጽሕፍ ፡ ወምንተ ፡ ፈቲዎ ፡ ያስተ
ራትዕ ፡ ወዘመኑ ፡ ይትባአስ ፡ ያክፍእ ፡ ነገረ ፡ አምሳለ ፡ ወአርአያ ፡ ዘክርስ
ቶስ ፡ ይሬስዮ ፡ ለመልከ ፡ ጼዴቅ ። ያርኢኬ ፡ ጳውሎስ ፡ በኵሉ ፡ ከመ ፡ ክህ
ነት ፡ ዘኦሪት ፡ እንተ ፡ በደም ፡ ወጢስ ፡ ከመ ፡ ጽንጽንት ፡ ይእቲ ፡ ወኢትበ
ቍዕ ፡ ወአልባቲ ፡ ኀይለ ፡ ግሙራ ፡ ለአንጽሖ ፡ ኀጢአት ፡ አላ ፡ እንተ ፡ ክርስ
ቶስ ፡ ኀይለ ፡ ጽድቅ ፡ እንዘ ፡ ይትዌከፍ ፡ እሙነ ፡ በአሚን ፡ ወበሀላዌሁ ፡ ተፍ
ጻሜተ ። እስመ ፡ ሊቀ ፡ ካህናት ፡ ይሰምዮ ፡ በኵለሄ ፡ ወይቤ ፡ ገሃደ ፡ ለእለ ፡
አምኑ ፡ ቦቱ ፡ [1]ርእይዎ ፡ ለሐዋርያነ ፡ ወሊቀ ፡ ካህናት ፡ ዘእምነትነ ፡ ኢየሱስ ፡
ምእመን ፡ ውእቱ ፡ ለዘፈነዎ ፤ ወካዕበ ፡ ይቤ ፡ [2]እንዘ ፡ ብነ ፡ ሊቀ ፡ ካህናት ፡ ዐ
ቢይ ፡ ዘዐደወ ፡ ሰማያተ ፡ ኢየሱስ ፡ ወልደ ፡ እግዚአብሔር ፡ ናጽንዕ ፡ አሚነ ፡
እስመ ፡ አልብነ ፡ ሊቀ ፡ ካህናት ፡ ዘኢይክል ፡ ሐሚመ ፡ ሕማመነ ፡ አላ ፡ ም
ኩር ፡ በኵሉ ፡ በአምሳልነ ፡ ዘእንበለ ፡ ኀጢአት ። ወካዕበ ፡ ብዙኅ ፡ ተናገረ ፡
ጳውሎስ ፡ በእንተ ፡ ጽላሎተ ፡ ሕገ ፡ ኦሪት ፡ ከመ ፡ አልባቲ ፡ ኀይለ ፡ ለአን
ጽሖ ፡ ኀጢአት ፡ በከመ ፡ ንቤ ፡ ቀዳሚ ፡ እስመ ፡ ጽሑፍ ፡ [3]ኵሎሙ ፡ እለ ፡ በ
ሕገ ፡ ኦሪት ፡ ሀለዉ ፡ ውስተ ፡ መርገም ፡ ይነብሩ ፡ እስመ ፡ ጽሑፍ ፡ ርጉም ፡

---

[1] Hbr. 3, 1. 2. [2] Hbr. 4, 14. 15. [3] Gal. 3, 10.

Digitized by Google

ውእቱ፡ኵሉ፡ዘኢዐቀበ፡ቃሉ፡ዘጽሑፍ፡ውስተ፡መጽሐፈ፡አሪት፡ከመ፡ይግበሮ ። ወከዕበ፡ይብል፡[1] አሪትኒ፡ትንሥዶ፡ለትእዛዝ፡እግዚአብሔር፤ ሖሰ ፤ ዕበሰ፡ተውህበ፡ሕግ ፡ዘይክል ፡አሕይዎ ፡እምከ ፡ጸዲቀ፡[2] ቦቱ፡ አላ፡ዘግሐ፡መጻሕፍት፡ለኵሉ፡ውስተ ፡ኀጢአት ፡ከመ ፡ትእዛዝ ፡በአ ሚን፡ኢየሱስ፡ክርስቶስ፡ይትወሀብ፡እለ፡የአምኑ፡ቦቱ ። ወዓዲ ፡እንዘ፡ ገሊ፡ወሰከ፡ጳውሎስ፡ወይቤ፡[3] እስመ፡በሕገ ፡አሪት ፡አልቦ ፡ዘይጸድቅ፡ በኀበ፡እግዚአብሔር፡እሙን፡[4] ወጸድቀሰ፡በአሚን ፡የሐዩ ። ዘከ ፡ትም ህርተ፡እንዘ፡ይሜህሮሙ፡ጳውሎስ፡ተዋሥእዎ ፡ዕብራውያን ፡እንዘ ፡ይ ትመረጉዙ፡ሕገ፡አሪት፡ዘሙሴ፡ወይብልዎ፡ኢይትክሀል ፡ከሀነተ ፡ካል እት ፡ትኩን፡ወትሰመይ፡ለእመ፡ኢከነ ፡እንተ ፡እምኀቤሆሙ ፡ወኢይክ ውን፡ወኢመኑ ፡ይትከሀን፡እመ፡ኢከነ ፡እምዘመዱ፡ለሌዊ ። ወአከ፡ለጳ ውሎስ፡ባሕቲቱ፡ዘተካሐድዎ፡[5] አላ ፡ኀዲ ፡ለእግዚእነ፡ወመድኀኒነ፡ኢየ ሱስ፡ክርስቶስ ፤ አመ ፡[6] እንዘ ፡ይበውእ፡ውስተ ፡ምኵራብ ፡እግዚእነ ፡ኢ የሱስ ፡ረከበ ፡እለ ፡ይሠይጡ ፡አባግዐ ፡ወአልህምተ ፡ወአርጋበ ፡ንሚአ ፡ሐ ብለ ፡ገብረ ፡መቅሠፍተ ፡ወሰደዶሙ ፡ወይቤሎሙ ፡አውፅኡ ፡ዘንተ ፡እም ዝየ ፡ወኢትረስዩ ፡ቤተ ፡አቡየ ፡ቤተ ፡ምሥያጥ ፡ወሰቤሃ ፡መዐት ፡ዐቢይ ፡ ኀነቆሙ ፡ዘኢይክሉ ፡ጸዊረ ፡[7] ለመምህራኒሆሙ ፡ወለክህናቲሆሙ ፡ለአይ ሁድ ፡ወተንሥኡ ፡ላዕሌሁ ፡በቅንዐት ፡መሪር ፡እንዘ ፡ይጸርኑ ፡ወይብሉ ፡ በአይ ፡ሥልጣን ፡ዘንተ ፡ትገብር ፡ወመኑ ፡ወህበከ ፡ዘንተ ፡ሥልጣነ ፡እ ስመ ፡ለነ ፡ለጻሕቲትነ ፡ይከውን ፡ንሥራዕ ፡ቤተ ፡እግዚአብሔር ፡ወእን ተሰ ፡እንዘ ፡አልብከ ፡ሚመተ ፡ከሀነት ፡እፎ ፡ዘንተ ፡ትገብር ። ወበእን ተዝ ፡ኵሉ ፡ካሕዶሙ ፡ወወከሐቶሙ ፡ለዕብራውያን ፡አርአዮሙ ፡ጠቢብ ፡ ጳውሎስ ፡እምዲበ ፡ቅዱሳት ፡መጻሕፍቲሆሙ ፡ከመ ፡አርአያ ፡ወአም ሳል ፡ለክህነተ ፡ክርስቶስ ፡ውእቱ ፡መልከ ፡ጼዴቅ ፡ወይጽህቅ ፡ፈውሶ ቶሙ ፡ከመ ፡እንዘ ፡ጥቀ ፡ኢያስተርአየት ፡ክህነት ፡እንተ ፡አሪት ፡ሀሎ ፡

---

[1] Gal. 3, 21. 22. [2] ጸዲቅ ፡ A. [3] Gal. 3, 11. [4] እሙን ፡ AB.
[5] ዘትከሕድዎ ፡ AB. [6] Joh. 2, 14 seq. [7] ሐዊረ ፡ A.

Digitized by Google

ከሀኑ ፡ ለእግዚአብሔር ፡ አሜሃ ፡ መልከ ፡ ጼዴቅ ፡ ወባረከ ፡ ለአብርሃም ፡ ወ
ወሠሮ ። ሀቡኬ ፡ እንከ ፡ ይእዜ ፡ ንፈክር ፡ ነገሮ ፡ ከመ ፡ ገሃደ ፡ ታእምሩ ፡ ዘተ
ጎሥሡ ። ንንግር ፡ ከመ ፡ ሱብእ ፡ ዘበአማን ፡ ውእቱ ፡ መልከ ፡ ጼዴቅ ፡ ዘን
ጉሥ ፡ ዘሀገረ ፡ ሳሌም ፡ ወከሀኑ ፡ ለእግዚአብሔር ፡ ልዑል ፡ ባሕቱ ። ወአሜ
ሃሰ[1] እለ ፡ ያመልኩ ፡ አግልክተ ፡ ግብት ፡ ብዙኃን ፡ እለ ፡ ስሕቱ ፡ ፍኖተ ፡
ወኮሉ ፡ በበጎሊናሁ ፡ ያመልክ ፤ ወበሂ ፡ እለ ፡ ያመልክዎ ፡ ለእግዚአብሔር ፡
ልዑል ፡ ወየአምኑ ፡ ከመ ፡ ፈጣሪ ፡ ወገባሬ ፡ ኵሉ ፡ ውእቱ ፡ ልዑል ፡ ወይሴ
ብሕዎ ፡ ወይትዌከሉ ፡ ቦቱ ። አሜሃ ፡ ተራከበ ፡ መልከ ፡ ጼዴቅ ፡ ለአብር
ሃም ፡ አመ ፡ ተመይጠ ፡ እምድኅረ ፡ ቀተለ ፡ ፭ነገሥተ ፤ ባረከ ፡ እንዘ ፡ ይብል ፡[2]
ቡሩክ ፡ ለእግዚአብሔር ፡ ልዑል ፡ አብርሃም ፡ ዘገብረ ፡ ሰማየ ፡ ወምድረ ፡ ወ
ቡሩክ ፡ እግዚአብሔር ፡ ልዑል ፡ ዘመጠወከ ፡ ጸላእተከ ፡ ውስተ ፡ እዴከ ።
ወዝንተ ፡ በረከተ ፡ ሰሚዖ ፡ ብፁዕ ፡ አብርሃም ፡ ወአእሚሮ ፡ ከመ ፡ ላእክ ፡ ወ
ከሀን ፡ ውእቱ ፡ ወአኮ ፡ ለአግልክተ ፡ ግብት ፡ አላ ፡ አግዚአብሔር ፡ ልዑል ፡
አክበሮ ፡ ወአምኖ ፡ ወአብአ ፡ ሎቱ ፡ ዓሥራተ ፡ እምኵሉ ፡ ዘከመ ፡ ጽሑፍ ።
ወባሕቱ ፡ ሥርው ፡ ወዘቅት ፡ ዘትውልደ ፡ ሌዊ ፡ እንተ ፡ ከሀነተ ፡ አሮት ፡
ይእቲ ፡ አብርሃም ፡ አክበሮ ፡ ለመልከ ፡ ጼዴቅ ፡ ሕገ ፡ ዘየዐብዮ ፡ ሎቱሂ ፡ ወ
ለዘእምድኅሬሁ ፡ ውሉደ ፡ ሐቌሁ ። በጥቡብኬ ፡ እንከ ፡ ብፁዕ ፡ ጳውሎስ ፡ ይ
ሜህሮሙ ፡ ከመ ፡ ይድኅኑ ፡ እለ ፡ ይሰምዑ ፡ ወይፈክር ፡ ሎሙ ፡ ከመ ፡ አም
ሳል ፡ ወአርአያ ፡ ለከሀነተ ፡ ክርስቶስ ፡ ውእቱ ፡ መልከ ፡ ጼዴቅ ፤ ቀዳማይ ፡
ትርጓሜሁ ፡ ለመልከ ፡ ጼዴቅ ፡ ንጉሠ ፡ ጽድቅ ፡ ብሂል ፡ ወዘሳሌም ፡ ሀገር ፡
ኀበ ፡ ነግሠ ። ባሕቱ ፡ ስመ ፡ ጸረ ፡ ውእቱ ፡ መልከ ፡ ጼዴቅ ፡ ወኢኮነ ፡ ህላዌሁ ፡
በከመ ፡ ስሙ ፤ እግዚእነ ፡ ወመድኀኒነ ፡ ኢየሱስ ፡ ክርስቶስ ፡ ዘበአማን ፡ ው
እቱ ፡ ንጉሠ ፡ ጽድቅ ፡ ወንጉሠ ፡ ሰላም ። ወዝንቱ ፡ ሰላም ፡[3] ኮነ ፡ ለነ ፡ እም
ኀበ ፡ እግዚአብሔር ፡ አቡሁ ፡ ወውእቱ ፡ አርአየነ ፡ ፍኖተ ፡ ጽድቅ ፡ በወን
ጌል ፡ ወኮነ ፡ ለነ ፡ ሰላም ፡ እስመ ፡ ኮነነ ፡ በአተ ፡ ኀበ ፡ አብ ፡ ወውእቱ ፡ ነሥተ ፡[4]

---

[1] ወአሜሃ ፡ B. [2] Gen. 14, 19. 20. [3] ወዝንቱሰ ፡ A.
[4] Eph. 2, 14. 15.

Digitized by Google

ጥቅመ፡ዘማእከል፡ሐጹር፡ወተጎድገት፡ትእዛዘ፡ሕገ፡አሪት፡ወተሐደ
ስነ፡፪ሕገ፡በ፩ብእሲ፡ሐዲስ፡ዘማእከሌነ፡ክርስቶስ፡እስመ፡ውእቱ፡
ሰላመ፡ዚአነ፡ወከሀንነ፡ወቢይ፡ንጹሕ፡ወጻድቅ፡ወየዋህ፡ወአልቦ፡ነ
ውር፡ወፍሉጥ፡እምኃጥኣን፡ወልዑለ፡[1]እምሰማያት፡ከዊኖ ። ወመልከ፡
ጼዴቅሰ፡አልቦ፡አብ፡ወአልቦ፡እም፡ወኢተጽሕፈ፡ልደቱ፡ወአልቦ፡ጥ
ንተ፡መዋዕል፡ወኢግኅለቅተ፡ሕይወቱ፡ወይብሉ፡ዕልዋን፡ለእመ፡ሰ
ብእ፡ውእቱ፡እፎ፡አልቦ፡አብ፡ወአልቦ፡እም፡ወኢተጽሕፈ፡ልደቱ፡ወ
ኢሞንቱ፡መዋዕሉ፡ወኢግኅለቅተ፡ሕይወቱ ። ይስምዑኬ፡እምኀቤነ፡
ካዕበ፡ፍካሬ፡ነገሩ ። ወቀብጥ፡ሕግ፡ወጸሐፍቶሙ፡ለ፲ወ፪ አንጋደ፡እስ
ራኤል፡ተሠይሞሙ፡ለለነገዶሙ፡ወየኀሥሡ፡አስተሓሚሞሙ፡ወይ
ጽሕፉ፡ዘተወልደ፡ለመኑሂ፡ወእመኑ፡ተወልደ፡ማእዜ፡ተወልደ፡ወማ
እዜ፡አዕረፈ ። ወዘንተ፡ይገብሩ፡በዘይጠናቀቁ፡ወበዘይትፈለጡ፡በበአ
ንጋዶሙ፡ወበበዘመዶሙ፡ወፈድፋደሰ፡ከመ፡ያእምሩ፡ዘተወልደ፡እም
አዝማደ፡ሌዊ፡ወኢይትከሀን፡ዘኢኮነ፡እምነ፡ሌዊ፡እስመ፡ኢይከውኖ፡
ለባዕድ፡ይትከሀን፡ለእግዚአብሔር፡በሕገ፡አሪት ። ወእንዘ፡ከመዝ፡ሥ
ርዐቶሙ፡ጽህቀ፡ጳውሎስ፡ጠቢብ፡ፈውሶቶሙ፡ወአርእዮቶሙ፡ከመ፡
ሀሎ፡ካህን፡ዘእግዚአብሔር፡መልከ፡ጼዴቅ፡ዘኢኮነ፡ጽሑፈ፡ውስተ፡
ልደቶሙ፡ለሌዋውያን፡ወበከመ፡ሕጎሙ፡ኢተጽሕፈ፡ልደቱ፡ለመልከ፡
ጼዴቅ፡ወኢግኅለቅተ፡መዋዕሉ፡ወኢግኅለቅተ፡ሕይወቱ፡ወኢዘወለዶ፡
ወማእዜ፡ተወልደ፡ወማእዜ፡አዕረፈ፡እስመ፡ኢኮነ፡እምቤተ፡እስራ
ኤል ። ወበሕቱ፡ዓሥራተ፡ወሀበ፡አብርሃም፡ለመልከ፡ጼዴቅ፡ሕገ፡ዘየ
ወኢ፡ከህነቱ፡እምከህነተ፡አሪት፡እንዘ፡ሀሎ፡ዓዲ፡ውስተ፡ሐቋ፡አቡሁ፡
ሌዊ፡ሶበ፡ተራከበ፡መልከ፡ጼዴቅ፡ለአብርሃም ። ወይእዜኬ፡አምጽኡ፡
ነገሮ፡ንብጹሕ፡መንገለ፡እግዚእነ፡ኢየሱስ፡ክርስቶስ ። ኮነ፡ሊቀ፡ከህ
ናት፡ዘእምነትነ፡ወአብአነ፡ኀበ፡ልዑል፡አቡሁ፡ወውእቱሰ፡ክርስቶስ፡
ኢኮነ፡እምዘመዱ፡ለሌዊ፡አላ፡እምነገዱ፡ለይሁዳ፡ዘኢጸሐፈ፡ሙሴ፡

---

[1] ወልዑል፡ AB; vid. Hbr. 7, 26.

Digitized by Google

እምዘመደ ፡ ይሁዳ ፡ ክህነተ ፡ በከመ ፡ ይቤ ፡ ጳውሎስ ። ወይእዜኒ ፡ በከመ ፡ መልከ ፡ ጼዴቅ ፡ ኢተጽሕፈ ፡ ውስተ ፡ ዘመዶሙ ፡ ለሌዋውያን ፡ ከማሁ ፡ ክርስቶስ ፡ ኢተጽሕፈ ፡ በሙ ። ወአልቦ ፡ አብ ፡ ወአልቦ ፡ እም ፡ ወአልቦ ፡ ጥንተ ፡ መዋዕሉ ፡ ወኢ ፡ ግኅለቅተ ፡ ሕይወቱ ፡ ውስተ ፡ መጽሐፈ ፡ ዘመደ ፡ ሌዋውያን ፡ ለመልከ ፡ ጼዴቅ ፡ ወከህነቱሰ ፡ ለክርስቶስ ፡ ኢይሰዐር ፡ ለዓለም ፡ ወድልወት ፡ ላቲ ፡ እንበለ ፡ ግኅለቅት ፡ ከህነተ ፡ ክርስቶስ ፡ ትባርክ ፡ ለክህነተ ፡ አሪት ፡ ወትንሣእ ፡ እምኔሃ ፡ ዓሥራተ ። እስመ ፡ ዘእንበለ ፡ ካሕድ ፡ ዘይንእስ ፡ እምዘ ፡ የዐብዮ ፡ ይትባረክ ፤ እመሰ ፡ ሱብእ ፡ መዋቲ ፡ ጥቀ ፡ እለ ፡ እምዘመደ ፡ ሌዊ ፡ ይነሥኡ ፡ በሕገ ፡ አሪት ፡ ዓሥራተ ፡ እፎ ፡ ፈድፋደ ፡ ዘኢ ፡ ይማስን ፡ ወሕያው ፡ ለዓለም ፡ ወማሕየዊ ፡ ሊቀ ፡ ካህናት ፡ ወሐዋርያ ፡ ዘእምነትን ፡ መፍትው ፡ ይንሣእ ፡ እምኀበ ፡ ኵሉ ፡ መባእ ። ዘሂ ፡ አእምሩ ፡ ምስለ ፡ ኵሉ ፡ ዘንቤ ፡ እስመ ፡ አውፅአ ፡ መልከ ፡ ጼዴቅ ፡ ኀብስተ ፡ ወወይነ ፡ ወእግዚእነሂ ፡ ኢየሱስ ፡ ክርስቶስ ፡ በእሉመ ፡ አክበረነ ፡ ወበዝምስጢር ፡ ዘፀረከቱ ፡ አጥረየነ ፡ ወአልወለነ ፡ እሞት ፡ ወእሙስና ፡ ባልሐነ ። አርአይ ናከሙኬ ፡ ገሃደ ፡ ወክሡተ ፡ ከመ ፡ አርአያ ፡ ወአምሳለ ፡ ክህነቱ ፡ ለክርቶስ ፡ ክነ ፡ መልከ ፡ ጼዴቅ ። ከሠቶ ፡ እግዚአብሔር ፡ ለቅዱሳን ፡ አበው ፡ ወለአብርሃም ፡ እለ ፡ እምእስራኤል ፡ ለጎይለ ፡ ምስጢር ። ወአብርሃምሰ ፡ በዓሥራት ፡ ወበመባእ ፡ አክበሮ ፡ ለአምሳለ ፡ ክህነተ ፡ ክርስቶስ ፡ ለመልከ ፡ ጼዴቅ ፤ ወእለሰ ፡ ቦቱ ፡ አምኑ ፡ ነሢአሙ ፡ ጥምቀቶ ፡ ኢፈተዉ ፡ ያእምሩ ፡ ክቡረ ፡ ወልዑለ ፡ ምስጢረ ፡ ከመ ፡ ዘይቤሎ ፡ ጳውሎስ ፡ ለመልከ ፡ ጼዴቅ ፡ ከመዝ ፡ ወኢ ፡ ያእመሩ ፡[1] ጽድቀ ፡ ዘእግዚአብሔር ፤ ዘዚአሆሙ ፡ ጎሊኖ ፡ ፈ ተዉ ፡ ያቅሙ ፡ ወኢ ፡ ገብሩ ፡ ለጽድቀ ፡ እግዚአብሔር ። እስመ ፡ ተፍጻሜቱሰ ፡ ለኦሪት ፡ ክርስቶስ ፡ በጽድቅ ፡ ለኵሉ ፡ ዘየአምን ፡ ቦቱ ። ወንሕነሰ ፡ እለ ፡ አመነ ፡ ጸደቅነ ፡ ወሀሎነ ፡ በተስፋሁ ፡ ከመ ፡ ንንግሥ ፡ ምስሌሁ ፡ ለክርስቶስ ፡ ዘሎቱ ፡ ምስሌሁ ፡ ለእግዚአብሔር ፡ አብ ፡ ስብሐት ፡ ወእጎዝ ፡ ምስለ ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ለዓለም ፡ አሜን ።

---

[1] ወኢ ፡ ያእመሮሙ ፡ AB.

Digitized by Google

d) *Homilia Severi, episcopi Synnadorum.*

ድርሳን፡ዘደረሰ፡ሳዊሮስ፡ጳጳስ፡ዘሀገረ፡ሲናዶን፡ዘፍርግያ፡በቤተ፡ክርስቲያን፡ዘስግ፡ግርያ፡በኤፌሶን፡በሰንበተ፡ክርስቲያን፡አመ፡ ፲ወ፮ለሠርቀ፡ሐምሌ፡በጽርዕ ።

የሐምም፡ሥጋየ፡ወተምህሮ፡ልሳን፡ኢያቀውመኒ፡ለተናገሮ፡አላ፡ባሕቱ፡ተምኔተ፡ፍቅርክሙ፡ወጸሎትክሙ፡ለቅዱሳን፡አበው፡ያሴስል፡ሕማመ፡ወይጼጉ፡ጎይለ ፤ በእንቲአሁ፡አነኒ፡አስተጋግሥ፡ሕማመ፡ርእይየ፡ፍቅረክሙ፡ወእመውአ፡ለሕማም፡እስመ፡አእርር፡በቍወ ።[1] ሀሎ፡ዘለዝላፉ፡[2] ይሄሉ፡እግዚእ፡ወአልቦ፡አመ፡ኢሀሎ ። ወይኬልሕ፡ገሃደ፡ለዛቲ፡ክብርት፡ወምልክት፡ግጎበረ፡ቤተ፡ክርስቲያን፡እንዘ፡ይብል፡እንተ፡ኰኵሕ፡ወበዛቲ፡ኰኵሕ፡አሐንጻ፡ለቤተ፡ክርስቲያን፡ወአናቅጸ፡ሲኦል፡ኢይኄይልዋ ። እስመ፡በ፡እለ፡ይዜለፉ፡ወይትመውኡ፡ስኢኖሙ፡ወበእንቲአሁ፡ይትነፃጎ፡ዝየ፡[3] ዲያብሎስ፡ወይትሀወክ፡ወየኅፍር፡ወዲቀ፡ወቀዊመሂ፡ኢይክል፡ወበዘይመውእ፡ኢይረክብ፡ወተመውኦሂ፡የጎፍር ። ወትእምርቶሰ፡ለኢየሱስ፡በምግባር፡ንፈኢ፡ፈድፋደ፡እምቃላቲሁ፡ወይጸንዓ፡ቃላቲሁ፡በምግባር፡ወአልቦ፡ስኡን፡በጎቤሁ፡ለዘኮሎ፡ይክል ፤ ወዘይነግር፡በቃሉ፡ይፈድም፡በተአምሪሁ ። ጎዳጠ፡ይትናገር፡ወወበይተ፡ተአምራት፡ይገብር፡[4] ወንሕነሰ፡ሰብእ፡ብዙኅ፡ንትናገር፡ከመ፡ንግበር፡ወጎዳጠ፡ገቢረ፡ኢንክል ። ወውእቱሰ፡ከሃሊ፡በኵሉ፡እግዚእ፡ጎዳጠ፡ይትናገር፡ተዋሪዶ፡በትስብእቱ፡ወወበይተ፡ይገብር፡በመለኮቱ፡ወሰማዕተ፡ቃላቲሁሰ፡ምግባሩ ። ወምንተ፡ይቤ፡አነ፡ውእቱ፡ፍናት ፤ አነ፡ውእቱ፡ብርሃን ፤ አነ፡ውእቱ፡ዕፀ፡ወይን፡ወአነ፡

---

[1] ባቍወ፡ B. [2] ለዝላፉ፡ A. [3] ዝ፡, eraso የ, B. [4] In B additur: ትሑታት፡ይትናገር፡ወወበይተ፡ተአምረ፡ይገብር ፤

Digitized by Google

ውእቱ፡ ሕይወት ፤[1] አነ፡ ውእቱ፡ ትንሣኤ ። ወእለሰ፡ ውስተ፡ ምስማዕ፡ ኀዳጥ፡ አላ፡ ባሕቱ፡ ውስተ፡ ምግባር፡ ዐበይተ፡ አስተርአያ፡[2] ተአምረ ። ይቤ፡ አነ፡ ውእቱ፡ ፍኖት፡ ወሰማዕተ፡ ኮኖ፡ ሐንካስ፡ ሐይዎ፡ እንዘ፡ የሐውር፡ ውስተ፡ ፍኖት ። ይቤ፡ አነ፡ ውእቱ፡ ሕይወት፡ ወሰማዕተ፡ ኮኖ፡ አልዐዛር፡ ሐይዎ፡ እሙታን ። ይቤ፡ አነ፡ ውእቱ፡ በትር፡ ወሰማዕተ፡ ኮኑ፡[3] አጋንንት፡ ተዘቢጦሙ፡ እንዘ፡ ይብሉ፡ ኀድግ ፤ ምንት፡ ብነ፡ ምስሌከ፡ ወልደ፡ እግዚአብሔር ፤ መጻእከ፡ ቅድመ፡ ዘመኑ፡ ታመነድበነ ።[4] ይቤ፡ አነ፡ ውእቱ፡ ዕፀ፡ ወይን፡ ወሰማዕተ፡ ኮኖ፡ ማይ፡ ተመይጦ፡ ውስተ፡ ወይን ። ይቤ፡ አነ፡ ውእቱ፡ ኀብስት፡ ወሰማዕተ፡ ኮንዎ፡ ፶፻ ሰብእ፡ ጸጊቦሙ ። ይቤ፡ አነ፡ ውእቱ፡ ንጉሥ፡ ወሰማዕተ፡ ኮኖ፡ ጴጥሮስ፡ ተወፈዮ፡ መራኁተ፡ መንግሥት፡ ዘይቤ ። አወፈየነ፡ ምስጢረ፡ ዚአሁ ፤ ኢናማስን፡ ኀይለ፡ ምስጢሩ፡ በመሪር፡ አፍ፡ ደሪሰነ ። እንዘሰ፡[5] በዐቅም፡ ንደርስ፡ ምስጢር፡ ውእቱ ፤ እመሰ፡ ግንጽሊተ፡ ደረስዎ፡ ይትከፋእ፡ ጸጋሁ፡ ለምስጢር ። ኢንግድፍ፡ ዘቅዱሳን፡ አበው፡ እምነተ ፤ ኢንግድፍ፡ ምስጢረነ፡ ከመ፡ ኢይብጽሐነ፡ መቅሠፍቱ፡ ለሶምሶን ፤ ኢናዕርቅ፡ ምስጢረ፡ ከመ፡ ኢንትረገም፡ ከመ፡ ከናአን ። ወባሕቱ፡ ኦእኁየ፡ መፍትው፡ ዘየዐቢ፡ እምዝ ፤ ሐሰ፡ ንሕነሰኬ፡ አላ፡[6] እስመ፡ መፍትው፡ ድካምነሂ፡[7] ናእምር፡ ኀደግነ፡ ብዕለ፡ ቃላቲሆሙ፡ ለአበው፡ ተአኪለነ ። ጸልዩ፡ በእንቲአነ፡ በክርስቶስ፡ ዘሎቱ፡ ስብሐት፡ ለዓለመ፡ ዓለም ።

e) *Homilia Juvenalis, Hierosolymitani.*

ድርሳን፡ ዘዮባናሊስ፡ ዘኢየሩሳሌም፡ በይእቲ፡ ዕለት፡ ዘደረሰ ።

ናአኵቶ፡ ለጸጋዊ፡ ዐቢያተ፡[8] እግዚአብሔር፡ ለዘመጠነዝ፡ ዐቢያተ፡ ሠናያተ፡ ጸገወነ፡ ወእምይእዜሂ፡ ዘየዐቢ፡ ይጼግወነ፡ ወበጽሐነ፡ ዘመነ፡

---

[1] In B additur: አነ፡ ውእቱ፡ ንጉሥ ፤ [2] ያስተርእያ፡ B, per emend. [3] ኮኖ፡ B. [4] sic in A et B. [5] እመ፡ B per emend. [6] አላ፡ deest in A. [7] sic in A et B pro ድካመነሂ፡ [8] ለጸጋዊ፡ ዐቢያት፡ B.

Digitized by Google

ዘምሮ፡ምስለ፡ብፁዕ፡ዳዊት፡እንዘ፡ንብል፡አዕበየ፡ገቢረ፡ለነ፡እግዚአብ
ሔር፡ወከነ፡ፍሥሓነ ፤[1] ወከዕበ፡ይቤ፡እግዚአ፡ጎያላን፡ምስሌነ፡ወምስ
ካይነ፡አምላኩ፡ለያዕቆብ ።[2] ወበእንተ፡ምንት፡ዝንቱ ፤ ምዝግርን፡ነ
ቢይ፡እንዘ፡ይብል፡[3] ወድቀ፡ቤል፡ወተቀጥቀጠ፡ጻነን ፤ ፩ወድቀ፡ወ፩ተ
ቀጥቀጠ፡ወውእቱኒ፡ይወድቅ፡ለእመ፡ኢያስመከ፡በጎይለ፡መንፈስ ።
እስመ፡ኢከነ፡ተስፋነ፡በሰብእ፡አላ፡በእግዚአብሔር፡ዘተሰብአ ፤ ወዝ
ሙረ፡ቃላትየ፡ነቢይ፡ኤርምያስ፡[4] ቦእለ፡ይፀርፉ፡ቃለ፡እግዚአብሔር፡
ወበሰብእ፡ይትዌከሉ ፤ ርጉም፡ብእሲ፡ዘይሴፎ፡ላዕለ፡ሰብእ፡ዘወፅአት፡
እምእግዚአብሔር፡ልቡ፡ወይከውን፡ከመ፡ኳሂላ፡ዘገዳም፡በምድር፡ጽ
ምአት፡ወይብስት፡እንተ፡ኢትረሲ፡ሠናይተ፡ሰብ፡ይመጽእ ፤ ወለነሰ፡
ይነግር፡ቡሩክ፡ብእሲ፡ዘይትዌከል፡በእግዚአብሔር፡ወከነ፡ተስፋሁ፡
በእግዚአብሔር፡ወይከውን፡ከመ፡ዕፅ፡ዘበማያት፡ስሙር ፤ በዓመት፡
እንተ፡አልባቲ፡ዝናም፡ኢትፈርህ፡ወይከውን፡አዕጹቂሁ፡ስሙረ ፤ እ
ስመ፡ዕሙቅ፡ልብ፡እምኮሉ ። ወእመሰ፡ጠቢባን፡መምህራን፡ደረሱ፡
ብዙኃን፡በእንተ፡ትሥጉቱ፡ለክርስቶስ፡ሀብ፡ንሕነሂ፡ምስሌሆሙ፡ናብእ፡
በአምጣነ፡ጎይልነ፡ወንንግር፡ወድቀ፡ሰብእ፡በእንተ፡ኀጢአቱ፡ወተ
ሰደ፡እምገነት፡በእንተ፡ኢሰሚዕ ፤ በጽሐነ፡መፍቀሬ፡ሰብእ፡እስመ፡ይ
ጸርጉ፡ነቢያት፡እንዘ፡ይብሉ፡ሠረይነ፡ወኢሐይወ፡እስመ፡ሰብእ፡ስእነ፡
አሕይዎ ። ያበስረነ፡ነቢይ፡[5] እንዘ፡ይብል፡አከ፡ተንባል፡ወአከ፡መል
አክ፡አላ፡ውእቱ፡እግዚአብሔር፡ይመጽእ፡ወያድኅነነ ። ወዳዊትኒ፡[6]
ያስተበቍዕ፡እንዘ፡ይብል፡ዘይሬዕዮሙ፡ለእስራኤል፡ነጽር ፤ ዘይመርሐ፡
ከመ፡አባግዕ፡ለዮሴፍ ፤ ዘይነብር፡ላዕለ፡ኪሩቤል፡አስተርአየ ፤ አንሥእ፡
ጎይለከ፡ወነዓ፡አድኅነነ ። ወእስመ፡ጸውዖ፡ለናላዌ፡እስራኤል፡በጽሐ፡
ወአስተርአየ፡በምድር፡ወይቤ፡አነ፡ውእቱ፡ናላዊ፡ጌር ።[7] አጽንነ፡ሰማ

---

[1] Ps. 125, 4 (hbr. 126, 3). [2] Ps. 45, 7 (hbr. 46, 8). [3] Jes. 46, 1.
[4] Jer. 17, 5—9. [5] Jes. 63, 9. [6] Ps. 79, 1—3 (hbr. 80, 2. 3).
[7] Joh. 10, 11.

Digitized by Google

ያተ፡ወወረደ፡ወቆባር፡ታሕተ፡እገሪሁ፤ተጽዕነ፡ላዕለ፡ኪሩቤል፡ወሰረረ ወሰረረ፡በክንፈ፡ነፋስ ፤[1] ክርስቶስ፡መጽአ፡ወኮነ፡ሰብአ፡ከመ፡በጸጋሁ፡ ይረስዮ፡ለሰብእ፡አግልከተ ፤ እስመ፡ውእቱ፡ይቤ፡በነቢይ፡[2] አንሰ፡ እቤ፡አግልክት፡አንትሙ፡ወደቂቀ፡ልዑል፡ኵልክሙ ። ኢየሀውልይ ዎኬ፡ለክርስቶስ፡ኃጥአን፡እለ፡ኢይሰግዱ፡ለስብሐቱ ። እመሰ፡እንዘ፡ ኢይፈትዉ፡ይሰግዱ፡ሎቱ፡ከመ፡ጽሑፍ፡[3] ሎቱ፡ይሰግዱ፡ኵሉ፡ብ ርክ፡ዘበሰማይ፡ወዘበምድር፡ወዘበመዓምቅኒ፡ወንሕነሰ፡ንትሜካሕ፡በፅ በየ፡ጸጋሁ፡ለእግዚአብሔር፡አክሊለ፡ሃይማኖት፡ጸዊረነ፡ወትረ፡ወባቲ፡ ንሄሉ፡ወአልቦ፡አመ፡ነኀድጋ፡አላ፡ዘልፈ፡ባቲ፡መዊአነ ፡ንነግር ፡ለፅል ዋን፡[4] አእምሩ፡አሕዛብ፡ከመ፡ትትመውኡ፡ወእመኒ፡ጸናዕክሙ፡ካዕበ፡ ትትመውኡ፡ወኵሉ፡ምክረ፡ዘመከርክሙ ፡እግዚአብሔር ፡ይስዕር ፡እ ስመ፡ምስሌነ፡እግዚአብሔር፡ዘይሁበነ ፡አክሊለ ፡ወስብሐተ ፡ለዓለመ፡ ዓለም ፡አሜን ።

f) *Homilia Eusebii, episcopi Heracleae.*

ዘአውሴብዮስ፡ጳጳስ፡ዘኤራቅልያ፡ዘጵንጦስ፡በይእቲ፡ዕለት ።

ኦጠብዕ፡አነሂ፡እምዘሀለዉ፡ላዕሌየ፡ቃላት፡እለ፡ተመሀርኩ ፡እመ ንፈሳውያን፡እሉንተ፡መምህራነ፡ተራኪብየ፡ኪያሆሙ፡ጎዳጠ፡እነግር፡ ለፍቁረ፡እግዚአብሔር፡ሕዝብ ፡እንዘ ፡ያኄይሰኒ ፡ትእዛዘሙ ፡ለአበው፡ እለ፡አስተጋብኦሙ፡እግዚእነ ፡ኢየሱስ ፡ክርስቶስ ፡ብርሃናተ ፡[5] ለኵሉ፡ ዓለም፡ወዘእምግብጽኂ፡እምጎበ፡ውእቱ፡ተጸውዐ፡እስመ ፡ይቤ ፡እምግ ብጽ፡ጸዋዕክዎ፡ለወልድየ ።[6] ወበአይቴ ፡አስተጋብኦሙ ፤ ጎበ ፡ዘይትፈ ቀር፡እምኔሁ፡ረድኤ፡ዮሐንስ፡እንዘ ፡ያርኢ ፡ከመ ፡ሎሙኒ ፡ዕሩየ ፡ምስ ሌሁ፡ያፈቅሮሙ ። ዘአስተጋብኦሰ፡አከ፡ከመ ፡ዮም ፡ይትመሀሩ ፡ሰ

---

[1] Ps. 17, 11. 12 (hbr. 18, 10. 11). [2] Ps. 81, 6 (hbr. 82, 6). [3] Jes. 45, 23; Phil. 2, 10. [4] Jes. 8, 9. 10. [5] sic in AB. [6] Hos. 11, 1; Matth. 2, 15.

Digitized by Google

ቢክ፡ሃይማኖት፡እስመ፡እምንእሶሙ፡ተመሀሩ፡ኵሎሙ፡ቅዱሳተ፡መ
ጻሕፍተ፡አላ፡ከመ፡ይንሥቱ፡ትዕቢተ፡ዲያብሎስ፡እንተ፡በቈለት፡ከመ፡
አሜክላ፡ላዕለ፡ጽድቅ፡ወሃይማኖተ፡ቅዱሳን፡አበው፡እንተ፡ተውህበት፡
በጕሚያቱ፡ለከይሲ፡ወይስዕሩ፡[1] በጽንዕ፡ቀጥቂጠሙ፡ርእሶ፡ለዕሩፍ፡
ከይሲ፡ወለተኵላ፡ዘይለብስ፡ሠናየ፡ልብሰተ፡ዘበግዕ፡ሕስወ፡ያርእዩ፡እ
ምበግዕ፡ወለናላዊ፡ከመ፡ሕስው፡[2]ናላዊ፡ወለዐቃቢ፡ሰራቂ፡[3]ወለፈዋሲ፡
ቀታሊ፡[4] አኮ፡ዘይፈውስ፡አላ፡ዘይቄስክ፡ቍስለ፡ነፍስ፡ወአኮ፡ዘይቄ
ስክ፡[5] ለመክሊት፡አላ፡ይሰርቅ፡ወሀየንተ፡ጎብስት፡እብነ፡ይጌጡ፡ለዘ
ሰአለ፡ወሀየንተ፡ዓሣ፡አርዌ፡ምድር፡ዘውእቱ፡ሀየንተ፡ሃይማኖት፡ኢኢ
ሚነ ። አማን፡ይእዜሰ፡ዘመነ፡ትፍሥሕት፡በጽሐ፤ኢኮነ፡ከመ፡ትፍሥ
ሕት፡ዘከመ፡ተፈሥሑ፡እስራኤል፡አመ፡ይወድቅ፡አሞራዊ፡ሴዎን፡
ወሀውክ፡ንጉሠ፡ባሳን፡አላ፡ፈድፋደ፡እምዝንቱ፡መስፈርት፡መጠነ፡ዘ
የዐቢ፡ዘዮም፡እምአሜሃ ። እስመ፡ዘተስዕረ፡ፀረ፡ነፍሳት፡ውእቱ፡ወእፎ፡
ኢኮነ፡ፀረ፡ነፍስ፡ዘዐመፃ፡ዲበ፡ልዑል፡ይትናገር፡ወጠብዐ፡ሀውልዮቶ፡
ለዋሕድ፡በዘተሠገመ፡ወተሰብአ፡ወሐመ ። በምንት፡ንሕነ፡ተመለክነ፡
አኮኑ፡በዘአምላክነ፡ተሰብአ፡ለዓለመ፡ዓለም ።

g) *Homilia Theodoti, episcopi Ancyrae.*

ዘቴዎዶጦስ፡ጳጳስ፡ዘአንቂራ፡[6] ዘገላትያ፡በይእቲ፡ዕለት ።

ብሩህ፡ወፍሡሐ፡እሬእዮ፡ለዝጉባኤ፡ወበገድለ፡ሃይማኖት፡ጽ
ኑዐ፤እስመ፡ተጋደልክሙ፡ሠናየ፡ወበገጽክሙ፡ያስተርኢ፡ፍሥሓ፡
ገድል፤ከመ፡ዐይን፡ያስተሐይጽ፡[7] ነፍሰ፡[8] ወትሬኢ፡በገጽ፡ዘከመ፡ሀለ
ወት ። ተፈሥሑ፡ውሉድ፡ጴራን፡በጉባኤሆሙ፡ለጴራን፡ወዘቅዱሳን፡
አበው፤ተፈሥሑ፡ንጹሓን፡ውሉደ፡ሃይማኖት፤ተሐሠዩ፡እንዘ፡ትሬ

---

[1] scriptum ወይስዕሩ፡ [2] ሕስወ፡ B. [3] ሰራቄ፡ B. [4] ቀ
ታሌ፡ B. [5] ዘይቄስክ፡ B. [6] ዘዕንቆራ፡ B. [7] ታስተሐይጽ፡ B.
[8] ነፍስ፡ A et B. [9] ተሐሥዩ፡ A et B.

Digitized by Google

እይዎ ፡ ለክርስቶስ ፡ ይሴባሕ ። አክሊልክሙ ፡ ውእቱ ፡ ዝንቱ ፡ ድርገተ ፡ አበው ፡ ወሀሎ ፡ ማእከሌሁ ፡ እብን ፡ ክቡር ፡ ዘአምኃብጽ ፡ በጽሐ ፡ እምዕበየ ፡ ጸጋሁ ፡ ለእግዚእ ። ኢለዘመጠነዝ ፡ ሀብት ፡ እንተ ፡ ትካት ፡ ግብጽ ፤ ዮም ፡ ሰማየ ፡ ኮነት ፡ እስመ ፡ ኢይበርህ ፡ ከመዝ ፡ ብርሃነ ፡ ፀሓይ ፡ በሰማይ ፡ መጠነ ፡ ትበርህ ፡ ግብጽ ። ቀዳሚሰ ፡ እንዘ ፡ ሀሎ ፡ ዲቤሃ ፡ ሕፃን ፡ ኢየሱስ ፡ ጐያየ ፡ ከዊኖ ፡ በእንቲኣነ ፡ ለእመኒ ፡ ይጼዕሉ ፡ ጕየቶ ፡ እለ ፡ ኢያአምርዎ ፡ ለትስብእቱ ፤ ሕፃነ ፡ ዘበእንቲኣነ ፡ ጐየ ፡ ተወክፈት ፡ ግብጽ ፡ ወአሜሃ ፡ ክብረት ፡ በሕፃን ፡ ዘውእቱ ፡ ገባሬ ፡ ኵሉ ፡ ዓለም ፡ ወበእንቲኣነ ፡ ኮነ ፡ ሕፃነ ። ኢትነጽር ፡ ከመ ፡ ጐየ ፡ አዕልው ፡ አላ ፡ ነጽር ፡ ከመ ፡ ጕየተ ፡ ሕፃን ፡ አጕየዮ ፡ ለዲያብሎስ ፡ እስመ ፡ ኢጕየየ ፡ ፈሪሆ ፡ አላ ፡ ያስተአምን ፡ ትስብእቶ ፡ እስመ ፡ ኮነ ፡ ሰብአ ፡ በእንቲኣከ ፡ ያስተአምን ፡ በሕማማቲሁ ፡ በዘአስተርአየ ፤ ኢተሀውልይኬ ፡ ሕማማተ ፡ እስመ ፡ በን ፡ ያስተአምን ፡ ትስብእቶ ። ወአሜሃሰ ፡ ክብረት ፡ ነፍሰ ፡[1] ግብጽ ፡ እንዘ ፡ ሀሎ ፡ ዲቤሃ ፡ ሕፃን ፡ በሥጋ ፡ ኢየሱስ ፡ እስመ ፡ ሕፃነ ፡ ኮነ ፡ ከመ ፡ ኪያከ ፡ ይረሲ ፡ ሕፃነ ፡ በየውሀና ። ወዮምሰ ፡ ሀሎ ፡ ዲቤሃ ፡ ዘምስሌሁ ፡[2] ለመድኅን ፡ ይበርህ ፡ በማእከለ ፡ አክሊል ፡ ወያበርህ ፡ ነፍሳተ ፡ በጽድቅ ፡ ደረሰ ፡ ሃይማኖተ ።[3] በአማንኬ ፡ ይእዜሂ ፡ ተፈሥሑ ፡ ወተሐሠዩ ፡ አበው ፡ ንጹሓን ፡ ነጺረክሙ ። ወዓዲ ፡ አነ ፡ ከልአ ፡ ትፍሥሕተ ፡ እሬኢ ፡ ለክሙ ፡ ሀሎኩ ። አይ ፡ ዝንቱ ፤ ብዙኅ ፡ መዋግዱ ፡ ለኢአሚን ፡ ወስእኑ ፡ አንቀልቅሉ ፡ ወለካሕደ ፡ ሃይማኖትክሙ ፡ ብዙኅ ፡ ባእሱ ፡ ወአልቦ ፡ ዘይደክም ፤ አሕጻ ፡ ተነድፈ ፡ ወአልቦ ፡ ዘቈስለ ፤ ተጻበለ ፡ ፀራዊ ፡ ወተመዊኦ ፡ ጐየ ፡ አንኪሮ ፡ ጽንዐ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ወሃይማኖታ ። አነ ክር ፡ ወእትዌዐር ፡ ጥበቦ ፡ ለዘሐነጻ ፡ ክርስቶስ ፡ ሐናጺ ፡ ወኩኵሕ ፡ ይእቲ ፡ እንተ ፡ ባቲ ፡ ተሐንጸት ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ። ትፈቱኑ ፡ ታእምራ ፡ ለኩኵሕ ፡ እንተ ፡ ባቲ ፡ ተሐነጽክሙ ፡ ወኢታንቀለቅሉ ። መድኅኒነ ፡ እንዘ ፡ ይትናገር ፡ ምስለ ፡ አርድእቲሁ ፡ ይቤ ፡ መነ ፡ ይብለኒ ፡ ሰብእ ፡ ለወልደ ፡ እጓለ ፡ እመሕያው ፤ ኢይነግር ፡ በእንተ ፡ ከበታየ ፡ አላ ፡ በዘያስተርኢ ፤ መነ ፡ ይብለኒ ፡

---

[1] ነፍሰ ፡ erasum est in B. [2] ወምስሌሁ ፡ AB. [3] Dicit Cyrillum.

Digitized by Google

ሰብእ ፡ ለወልደ ፡ እግለ ፡ እመሕያው ። ኢታእምርኑ ፡ እግዚኦ ፡ አልባዘ ፡ ሰ
ብእ ፡ ዘአንተ ፡ ትደምሕ ፡[1] ኅሊናነ ፤ ኢታእምርኑ ፡ ልበነ ፤ ምንት ፡ ኢእ
ሙር ፡ በኀቤከ ፡ ዘአንተ ፡ ታእምር ፡ ዘይመጽእ ፡ ዘእንበለ ፡ ይኩን ። መኑ ፡
ይብለኒ ፡ ሰብእ ፡ ለወልደ ፡ እግለ ፡ እመሕያው ፡ ኪያየ ፡ ዘያስተርኢ ፤ በል ፡
መነ ፡ ይብለኒ ፡ ሰብእ ። ቦ ፡ እለ ፡ ይብሉከ ፡ ኤልያስ ፡[2] ወቦ ፡ እለ ፡ ይብሉከ ፡
ኤርምያስ ፡ ወቦ ፡ እለ ፡ ይብሉከ ፡ ፩ እምነቢያት ፡ ዘከቡራን ፡ ውእቶሙ ፡ አላ ፡
አንትሙ ፡ ኩኩሓ ፡ ለቤተ ፡ ክርስቲያን ። አይቴ ፡ ሀሎ ፡ ዘይቤሎ ፡ ለክርስ
ቶስ ፡ ሰብእ ፡ ክቡር ፡ ውእቱ ፡ ወኢየእምኖ ፡ አምላክ ፡ ዘተሰብአ ። ሶበሰ ፡
ሰብእ ፡ ክቡር ፡ ውእቱ ፡ እምአከሉ ፡ ዝንቱ ፡ ክብረ ፡ ነቢያት ፡ ወእመሰ ፡ ኢ
አከሉ ፡ አምላክ ፡ ውእቱ ፡ ዘተሰብአ ። መነ ፡ ይብለኒ ፡ ለወልደ ፡ እግለ ፡ እመ
ሕያው ፡ ሰብእ ፤ ቦእለ ፡ ይብሉከ ፡ ኤልያስ ፡ ወቦእለ ፡ ይብሉከ ፡ ኢሳይያስ ፡
ወቦእለ ፡ ይብሉከ ፡ ኤርምያስ ፡ ወቦ ፡ እለ ፡ ይብሉከ ፡ ፩ እምነቢያት ። አንት
ሙኬ ፡ መነ ፡ ትብሉኒ ፤ ዘያስተርኢ ፡ አከ ፡ ዘይትከበት ፤ ወአውሥአ ፡ ጴጥ
ሮስ ፡ ነገረ ፡ ዘውእቱ ፡ ኮነ ፡ መሠረተ ፡ ወኩኩሐ ፡ ዘቤተ ፡ ክርስቲያን ። ወም
ንተ ፡ አውሥአ ፤ አንተ ፡ ውእቱ ፡ ክርስቶስ ፡ ወልደ ፡ እግዚአብሔር ፡ ሕ
ያው ። ወለዘያስተርኢሰ ፡ ወልደ ፡ እግዚአብሔር ፡ ሕያው ፡ ሰመዮ ፡ ወኢ
ገሠጾ ፡ ከመ ፡ ዘእክበሮ ፡ ፈድፋደ ፡ እምሀላዊሁ ፡ አላ ፡ አስተብጽዖ ፡ ለጴጥ
ሮስ ፤ አግኔ ፡ አግኔ ፡ አውሥአ ፡ ወይቤሎ ፡ ብፁዕ ፡ አንተ ፡ ስምዖን ፡ ወልደ ፡
ዮና ፡ ዘኢከሠተ ፡ ለከ ፡ ዘሥጋ ፡ አላ ፡ አቡየ ፡ ዘበሰማያት ። አዕልው ፡ ኩን ፡
ብፁዐ ፡ ወኢትኩን ፡ ኵኑነ ። ብፁዕ ፡ አንተ ፡ ወልደ ፡ ዮና ፡ እስመ ፡ ሥጋ ፡
ወደም ፡ ኢከሠተ ፡ ለከ ፡ ወእስመ ፡ ኪያየ ፡ ዘያስተርኢ ፡ እግዚአብሔርሃ ፡
ቃለ ፡ ሰመይከ ፡ ወለምስጢረ ፡ ትሥጉት ፡ አግኔ ፡ አእመርከ ፡ ወለዘበአር
አያ ፡ ገብር ፡ እግዚአ ፡ ሰመይከ ፡ ንግእ ፡ አንተኒ ፡ ዕሴተ ፡ እምኀበ ፡ እግዚእ ፡
ወእምይእዜ ፡ እሁበከ ፡ ሥልጣነ ፡ ዘእምክብር ፡ ወአነኒ ፡ እነግረከ ፡ አንተ ፡
ጴጥሮስ ፡ ወበዛቲ ፡ ኩኩሕ ፡ አሐንጻ ፡ ለቤተ ፡ ክርስቲያን ። ዛቲኬ ፡ ኩኩሕ ፡
መሠረትነ ፡ ይእቲ ፡ ወበእንቲአሁ ፡ መዋግደ ፡ ጌጋይ ፡ ኢያንቀለቅሉ ፡ መሠ

---

[1] ታደምን ፡ A. [2] In B additur: ወቦ ፡ እለ ፡ ይብሉከ ፡ ኢሳይያስ ፡

ረተ ፡ ሕንጸትነ ፡[1] ወላዕሌሃ ፡[2] ኵልነ ፡[2] ናሰምክ ። በዛቲ ፡ ኩሉሕ ፡ ዘሃይማ
ኖት ፡ ንትሐነጽ ፡ ወንኩን ፡ በክርስቶስ ፡ ኢየሱስ ፡ እንዘ ፡ ነአምን ፡ ፩መ ። ነአ
ምን ፡ ዋሕደ ፡ ወልደ ፡ እግዚአብሔር ፡ እንዘ ፡ ኢንክፍሎ ፡ ወኢንሌልዮ ፡
ለ፩ እስመ ፡ ዘተደመረ ፡ ኢይትፈለጥ ፡ ወዘደመረ ፡ ጸጋ ፡ ኢይፈልጥ ፡ ኅ
ሊና ። ለምንት ፡ ትኩሲ ፡ ትስብእት ፡ አብእሲ ፤ ደመረ ፡ ርእሶ ፡ እግዚአብ
ሔር ፡ ምስለ ፡ ሰብእ ። ወለምንት ፡ ትቀንእ ፡ ለትውልደ ፡ ሰብእ ፡ ወታኄሪ ፡
ርእሰከ ፡ ምስለ ፡ አርዌ ፡ ምድር ፡ እስመ ፡ ውእቱኒ ፡ ቀንአ ፡ እምግብረ ፡ እግዚ
አብሔር ፡ እመሬት ፡ አምሳለ ፡ ርእሱ ፡ ገቢሮ ፡ ወአንተሂ ፡ ዮም ፡ ትቀንእ ፡
ሶበ ፡ ረሰያ ፡ ለአምሳሉ ፡ ኅቡረ ፡ መንበሩ ። ወኢታንክር ፡ በዝንቱ ፤ ወእ
መሰ ፡ አግነ ፡ ትቀንእ ፡ ቅናእ ፡ ለዘቀዳሚ ፡ በአርአያ ፡ እግዚአብሔር ፡ ተግ
ብረ ። በእሉኬ ፡ ቃላት ፡ ንትሐነጽ ፡ በዲበ ፡ ዛቲ ፡ ኩሉሕ ፡ ወበይ ፡ ወሰብ
ሕም ፡ ለዘበኵሉ ፡ አምላክ ፡ እንዘ ፡ ታጸንው ፡ ኅሊናተ ፡ ርእስክሙ ።[3] ተጋ
ደሉ ፡ ፍቁራንየ ፡ በእንተ ፡ ጽድቅ ፡ እስመ ፡ ዘእንበለ ፡ ገድል ፡ ኢይትኬለል ።
ወበእንተዝ ፡ ንትወሰይ ፡ ሥነ ፡ ህየንተ ፡ ሕማም ። ወለይኩን ፡ ለኵልነ ፡ በጸ
ጋው ፡ ለእግዚእነ ፡ ክርስቶስ ፡ ንብዛኅ ፡ ውስተ ፡ ቅድስት ፡ ቤቱ ፡ ለክርስቶስ ፡
ኢየሱስ ፡ ተሐኒጸነ ፡ በመሠረቶሙ ፡ ለሐዋርያት ፡ ወለነቢያት ።

h) *Homilia Firmi, episcopi Caesareae.*

ዘፈርሞን ፡ ጳጳስ ፡ ዘቄሳርያ ፡ በይእቲ ፡ ዕለት ፡

እለ ፡ ይመውኡ ፡ በገድሎሙ ፡ እምህየ ፡ ያጠርዩ ፡ ትፍሥሕቶሙ ። እ
ስመ ፡ ተንሥአ ፡ ላዕሌነ ፡ ፀራዊ ፡ ወተመዊአ ፡ ኅለፈ ። ነበበ ፡ ፍኖተ ፡ ከንቱ ፡
በጌጋይ ፤ ዘጸርፎ ፡ ላዕለ ፡ ቃል ፡ ተነየለ ፤ በእንቲአሁ ፡ ቃልኒ ፡ ትሑተ ፡ ረሰዮ ።[4]
እምኵሉ ፡ ተለወለ ፡ ወቢየ ፡ ከመ ፡ እምልዑል ፡ ይደቅ ፡ በድቀቱ ። ተመ
ሲሉ ፡ ለአቡሁ ፡ ዲያብሎስ ፡ አንሥአ ፡ ልበ ፡ መልዕልተ ፡ ሰማይ ፤ በእንቲ

---

[1] ሕንጻት ፡ B. [2] scriptum ወለይኩን ፡ ለኵልነ ፡ [3] በርእስ
ክሙ ፡ B. [4] ረሰይዎ ፡ AB.

Digitized by Google

አሁ፡እምልዕልናሁ፡ወዲቆ፡ትስዕረ፡እምጊሙቱ፡ወተሰደ፡ከመ፡ይት
ከየድ፡እምኵሉ ፤ ለስሐ፡ጼው፡አከ፡በሀላዊሁ፡አላ፡በግዕዙ ። ተቀብአ፡
ሰአልሂ፡ለነጊሥ፡አላ፡አንስሐ፡[1] ለዘቀብአ፡ኢነቢሮ፡በፍና፡መንግሥቱ ።
እንቲአክሙኬ፡መዊእ፡እስመ፡ሞእክሙ፡ለነ፡እለ፡አወፈይክሙነ፡መ
ስቀለ፡ዚአሁ፡ለአምላክነ ፤ ወእለሰ፡ክሕዱ፡ለነ፡ለእለ፡አመነ፡ረሰዩነ፡ጥ
ሪተ ። ሞአ፡ለዐግሌቅ፡እስራኤል ፤[2] ማእዜ ፤ ሶበ፡በአምሳለ፡መስቀል፡
ይትሜሰል፡ሙሴ ፤ ወሶበ፡ያቲሕት፡እዴሁ፡ፀር፡ይጐይሎሙ፡ለእስራ
ኤል ። ምንት፡ዝንቱ፡ነገር፡ዘይቤ ፤ ጎበ፡ይትረአስ፡መስቀል፡ህየ፡መ
ዊእ ። አከ፡ተሠይሚተነ፡ዲበ፡ብእሲ፡ንትናገር፡እስመ፡መፍትው፡ንሕ
ዝን፡እስመ፡እጉ፡ማሰን ፤ ወአከ፡በቅንአት፡ዘንትነሣእ ፤ አላ፡እስመ፡አ
በየ፡ለዘያስተሐምም፡ተሰሰለ፡ፈውሱ ።

---

[1] sic A et B. [2] Ex. 17, 8 seq.

Digitized by Google

9. Carmina.

a) *Sapiens Sapientium.*

ጠቢበ፡ ጠቢባን ።

1. አእግዚአብሔር፡ ጠቢበ፡ ጠቢባን፡ ከሃሊ፡
እስከ፡ ለዓለም፡ እምጥንት፡ እንተ፡ ኢትበሊ፤
ድኩመ፡ ጎሊና፡ ገብርከ፡ ወፈራሀ፡ ልብ፡ ኢተኀሊ፡
እስመ፡ ጎቤከ፡ እግዚኦ፡ ጸሎተ፡ አድኅኖ፡ እጼሊ፡
አድኅነኒ፡ ወባልሐኒ፡ እምኵሉ፡ ቀታሊ ።

2. አፈጣሬ፡ ዓለማት፡ በጎይለ፡ አርምሞ፡ ወነቢብ፡
እምጥንት፡ ቀዳማይ፡ እሑድ፡ እስከ፡ ሰርክ፡ ሰዱስ፡ ወርብ፡
እግዚአብሔር፡ ጎያል፡ እግዚአብሔር፡ ጠቢብ፡
ቀደሱከ፡ ደርገ፡ አሜሃ፡ ትጉሃን፡ ሰማይ፡ ወኪሩብ፡
እስመ፡ እንበለ፡ አብ፡ ተረክብከ፡ ባሕቲትከ፡ አብ ።

3. አዘነፃጎከ፡ ለዲያብሎስ፡ በትዕቢቱ፡
ወምስለ፡ ሚካኤል፡ አልዐልከ፡ ለመንፈሰ፡ ገብርኤል፡ በተትሕቶቱ፡
እግዚአብሔር፡ እምኵሉ፡ እስመ፡ ትሕትና፡ ትፈቱ፡
መሀረኒ፡ ሕገ፡ ትሕትና፡ ዘእምጎቤከ፡ ፀአቱ፡
ትዕቢትሰ፡ እምሰይጣን፡ ውእቱ ።

Digitized by Google

4. አዘሞቃሕከሙ፡በቈላተ፡ብክይ፡ወወይሌ፡
ለአባስያን፡መላእክት፡እንዘ፡ታወድቆሙ፡እምሉዓሌ፡
እግዚአብሔር፡ቀዋሚ፡ለዓለመ፡ዓለም፡በኢስሳሌ፡
አውድቆሙ፡ለጸላእትየ፡ወአቅንቶሙ፡ብልባሌ፡
ከመ፡በዝንቱ፡ያእምሩ፡ኀይለከ፡ከሃሌ ።

5. አዘፈጠርከ፡እመሬተ፡ምድር፡ለአዳም፡
እንዘ፡ትጠበልሎ፡በማእስ፡ወታስተጣግፆ፡በወፅም፡
መንፈሰ፡ሕይወት፡ነፋኅከ፡ላዕሌሁ፡እግዚአብሔር፡ፍጹም፤
ፍጥረኒ፡በአምሳሊክ፡በውስተ፡ሐዳስ፡ዓለም፡
ከመ፡እርሳዕ፡ሀላዌየ፡ዘሥጋ፡ወደም ።

6. አዘትቤ፡ንግበር፡ሎቱ፡
ለእጓለ፡እመሕያው፡ቢጸ፡ከመ፡ኢይንበር፡ባሕቲቱ፡
እግዚአብሔር፡መጋቢ፡ወሠራዔ፡ዓለም፡በበሥርዐቱ፡
ሥርዐኒ፡ኅብ፡ፈቀድከ፡እምጸታ፡ፈቃዳት፡ክልኤቱ፡
ሣልሳዊሰ፡ግብር፡እምሰይጣን፡ውእቱ ።

7. አዘአድኀንከ፡እምአበሳ፡ርእሱ፡ለብእሲ፡
እስመ፡አመክነየት፡[1]ብእሲት፡ወይእቲኒ፡በምክረ፡ከይሲ፡
በአድኅኖትከ፡ዝንቱ፡እግዚአብሔር፡ተዓጋሚ፡
ሥኅተኒ፡አዕርፍ፡እግዚአ፡እምቅንየተ፡ሥጋ፡አባሲ፡
እስመ፡ንግድ፡አኒ፡ወበግብር፡ፈላሲ ።

8. አዘአትለልከ፡ትካዘተ፡አዳም፡አበ፡ኵልነ፡
እምቅንየ፡[2]ስደቱ፡እምገነት፡እንዘ፡ታሴፍዎ፡ግዕዛነ፡

---

[1] እስከ፡አመክነየ፡ scriptum est. [2] እምቅኔ፡ BC.

Digitized by Google

እግዚአብሔር፡አቅልል፡ዘአጸርከኒ፡ሐዘን ፤
ትካዘ፡ዓለምሰ፡በበመጻልው፡ኮነ፡
ባሕቱ፡ለሐዘንየ፡ጎጣእኩ፡ወሰነ ።

9. አዘተወከፍከ፡ዘአቤል፡ቍርባነ፡
እስከ፡ብእሴ፡ቅንአት፡ቀተሎ፡እንዘ፡ይወግር፡እብነ፡[1]
እግዚአብሔር፡ኩነኒ፡እምስኩረ፡ቅንአት፡ጸወነ፡
እስመ፡ዕዉረ፡ልብ፡ውእቱ፡ቀናኢ፡ወኢይሬኢ፡ብርሃነ፡
ወላዕለ፡እጉሁ፡የዋህ፡የሐቂ፡አስናነ ።

10. አመንሥኤ፡ሴት፡ሀየንተ፡አቤል፡ዘኖመ፡
ወዘአለበውከ፡ለሄኖስ፡ጸውዖተ፡ስምከ፡ቅድመ፡
እግዚአብሔር፡ክድነኒ፡መንዲለ፡በረከት፡እኁመ፡
ወርግም፡ጸላእትየ፡በከመ፡ቃየን፡ተረግመ፡
ሶበ፡ነፍሰ፡ጻድቅ፡ቀተለ፡ወከፀወ፡ደመ ።

11. አዘዐቀብከ፡ምስለ፡ንጹሓን፡ሕገዙ፡
አመ፡ደቂቀ፡ሴት፡ወረዱ፡ጎበ፡እንስተ፡ቃየን፡በወርኀ፡ምግቡ፡
እግዚአብሔር፡ለያሬድ፡በደብረ፡መዛግብት፡ደብረ፡ምስካቡ፤[2]
ዕቀበኒ፡በምሕረትከ፡ኢይምስወኒ፡በላህቡ፡
ገሃነግዊ፡እሳት፡ለጽልመት፡መዝገቡ ።

12. አዘጎባእከ፡ለነቢይከ፡ሄኖክ፡
ወብሔረ፡ሕያዋን፡ወሰድከ፡እምገጸ፡ሞት፡ድሩክ፡
እግዚአብሔር፡ሕያው፡ዘኢትመውት፡አምላክ፡

---

[1] Vid. Liber Jubil. ed. Dillmann p. 19. [2] Vid. Gadela Adam vel das christliche Adambuch des Morgenlandes, in Ewald Jahrbuch der biblischen Wissenschaft V p. 87 seq.

Digitized by Google

ጎብኣኒ፡በጽላሎትከ፡እምሰብኣ፡ምንሳዊ፡ወሀውክ፡
እስመ፡ተወከልኩ፡በጎይልከ፡ፈጣሪ፡ቡሩክ ።

13. አዘወሀብከ፡ኑኅ፡መዋዕል፡ለመቱሳላ፡
ወለአበው፡[1]ሕዝብ፡ኵሎሙ፡እለ፡ውስተ፡ፍጽም፡ወከዋላ፡
እግዚአብሔር፡ወይንየ፡[2]ለብርሃነ፡[3]ልብየ፡ቀላዔ፡ግላ፡
አስክረኒ፡በጣዕምከ፡ኑኅ፡መዋዕልየ፡ሠላ፡
ወበስቴከ፡[4]መስተፍሥሒ፡አርብሐኒ፡ተድላ ።

14. አዘጎባእከ፡ውስተ፡ክርሠ፡ታቦት፡ለኖኅ፡
ደቂቀ፡ቃየን፡ወሴት፡አመ፡ተሰጥሙ፡[5]በእይኅ፡
እግዚአብሔር፡መሓሪ፡ወእንበለ፡ቂም፡የዋህ፡
ለኃጥኣ፡ንብርከ፡እግዚኦ፡ኢትቅሥፈኒ፡በፍትሕ፡
እስመ፡እምኅጢኣት፡አልቦ፡ብእሲ፡ንጹሕ ።

15. አዘጎደርከ፡ውስተ፡ቤተ፡ጻድቅ፡ሴም፡
እንዘ፡ተጎሪ፡ኪያሁ፡እምኒ፡ያፈት፡ወከም፡
ለመቅደሰ፡ነፍስየ፡ሐዳስ፡ኢየሩሳሌም፡
እግዚአብሔር፡ጎድር፡ላዕሌሃ፡በሥጋ፡ተዋሕዶ፡ሕሩም፡
ከመ፡ነባቢት፡ነፍስ፡ተጎድር፡በደም ።

16. አዘአማዕቀብከ፡ቀበረ፡አዳም፡አቡነ፡
ለመልከ፡ጼዴቅ፡ንጹሕ፡እንዘ፡ትሰምዮ፡ከሠኀ፡[6]
እግዚአብሔር፡ኩነኒ፡ለዐቃቤየ፡መድኀኒ፡

---

[1] ወለአበው፡ BC. [2] ኀይልየ፡ C. [3] ወብርሃነ፡ AC. [4] ወ
በሰትዮትከ፡ AC (pro ወበአስትዮትከ፡). [5] ተኀንቁ፡ C, ተአንቁ፡ B.
[6] vid. supra p. 16, et Gadela Adam vel das christliche Adambuch des Morgenlandes in Ewald Jahrbuch der biblischen Wissenschaft V p. 111 seq.

Digitized by Google

ላዕሌየ፡ሰብአ፡ነገር፡እመ፡አንሥኡ፡ተስናን፡
ወከመ፡አርዌ፡ርግም፡አብልጉ፡ልሳነ ።

17. አዘዘረውከ፡ልሳነ፡ኵሉ፡አንጋድ፡
ጎበ፡ጕልቈ፡ሰብኣ፡ወከልኤ፡እምቃለ፡ዕብራዊ፡ዋሕድ፡
ሶበ፡እምድኅረ፡አይኅ፡ወጠኑ፡ሐኒጸ፡ልዑል፡ማኅፈድ፡
ዝርዎሙ፡ለአዕራርየ፡ከመ፡ሐሠረ፡እክል፡እምዐውድ፡
ወከመ፡በነፋስ፡ኀያል፡ይዘረው፡ሐመድ ።

18. አዘአውፃእከ፡እምከላውዴዎን፡ምድረ፡ርስቱ፡
መጸዋዕከ፡እምካራን፡እማእከለ፡አፍላግ፡ክልኤቱ፡
እግዚአብሔር፡አሐዱ፡ለአብርሃም፡ሃይማኖቱ፡
ጸውዐኒ፡ጎበ፡አሚን፡እምአምልከ፡ጣዖት፡ከንቱ፡
እስመ፡ሐውዞተ፡ምድር፡ኵሎሙ፡ጣዖታት፡እሙንቱ ።

19. አፈናዌ፡እሳት፡ዲበ፡አሀጉር፡ጎምስቱ፡
ወመድኅነ፡ጻድቅ፡ሎጥ፡በእደ፡መላእክት፡ክልኤቱ፡
አድኅኖተ፡ዚአየ፡ሥመር፡እግዚአብሔር፡አምላከ፡ዝንቱ፡
ወሚጣ፡ጎበ፡ዕድውየ፡ዘይጸልኣኒ፡በከንቱ፡
እንተ፡አንደዳ፡ላዕሌየ፡ትብልዖ፡እሳቱ ።

20. አዘወሀብከ፡ድኅረ፡ግዕዘ፡አንስት፡ጎደጋ፡
ለብእሲተ፡አብርሃም፡ሳራ፡ወልደ፡በረከት፡መላኤ፡ንትጋ፡
እግዚአብሔር፡ሀበኒ፡ዘኢሰአልኩከ፡ፍድፋዴ፡ጸጋ፤
ቅድመኒ፡በእዴከ፡ፈጣሬ፡ኵሉ፡እንግልጋ፡
እንብለ፡እስአልከ፡እነ፡ከደንከኒ፡ሥጋ ።

21. አዘአድኅንከ፡ለይስሐቅ፡እምተጠብሖ፡

Digitized by Google

አመ፡አዕረጎ፡አብርሃም፡ላዕለ፡ዕፀ፡ምሥዋዕ፡እንዘ፡ይሞቅሖ፡
እግዚአብሔር፡ፍጹም፡በኂሩት፡ወተራኅርኖ፡
አድኅነኒ፡ወባልሐኒ፡እምኵሉ፡እኩይ፡ዘእፈርሆ፡
ለፀርኒ፡ፍና፡ሀጕል፡ምርሖ ።

22. አዘአድኅንከ፡እምቀትለ፡ዔሳው፡እኁሁ፡
ወአመ፡ላባ፡ዴገኖ፡እንበይነ፡ክልኤሆን፡አዋልዲሁ፡
ለወልደ፡ርብቃ፡ያዕቆብ፡እግዚአብሔር፡ዐቃቢሁ፡
አድኅነኒ፡በምሕረትከ፡ወዕቀበኒ፡ከማሁ፡
እስመ፡ጸላእትየ፡ጥቀ፡ፈድፈዱ፡ወበዝኁ ።

23. አፈታኔ፡ኢዮብ፡በደዌ፡ተጽናስ፡ወዐበቅ፡
እስመ፡አመከርከ፡ለሰይጣን፡[1]ሃይማኖተ፡ዝንቱ፡ጻድቅ፡
እግዚአብሔር፡አንተ፡ማእምረ፡ዘውስተ፡ልበ፡ባሕር፡ፅሙቅ፡
ኢትፍትነኒ፡[2]በሕማም፡ወበጽንዐ፡ንዴት፡መጽፅቅ፡
እስመ፡ድኩመ፡ኀይል፡አነ፡ወብእሲ፡ውዱቅ ።

24. አዘአዕበይከ፡ለዮሴፍ፡በብሔረ፡ግብጽ፡
ድኅረ፡አኀዊሁ፡ሜጥዎ፡በብሩረ፡ቅንአት፡ሕጹጽ፡
ወዘአኰነንከ፡ለሙሴ፡ዐራቂ፡፪አብያጽ፡
አዕብየኒ፡ላዕለ፡ሥጋየ፡እመንገለ፡ጸባብ፡አንቀጽ፡
ወአኰንነኒ፡በካልእ፡ገጽ ።

25. አዘፈነውከ፡እምብሔረ፡ምድያም፡ለሙሴ፡
አርብዓ፡ዓመተ፡ድኅረ፡ነበረ፡ፈላሴ፡
ሕዝበ፡እስራኤል፡ያግዕዝ፡እምግብርናተ፡ፈርዖን፡ንጉሠ፡ራምሴ፡

---

[1] አመከሮ፡ሰይጣን፡ B. [2] ኢታፍትነኒ፡ B.

Digitized by Google

ፈኑ፡ሊተ፡ከማሆሙ፡ዘያግዕዝኒ፡ብእሴ፡
እምቅንየተ፡ሕማም፡ፀዋግ፡ወጽኑዕ፡ዝልጋሴ ።

26. አዘሰማዕከ፡ገዓረ፡ሕዝብከ፡እስራኤል፡
ወብሔረ፡ግብጽ፡ወረድከ፡ትባልሖሙ፡በጎይል፡
ከመ፡ተናገርከ፡ለሙሴ፡እግእከለ፡አሳት፡ወቁጽል፡
ከማሆሙ፡ቅግዕ፡ገዓርየ፡ወአድኅንኒ፡እምሀጕል፡
በእድ፡ጽንዕት፡መዐመዝራቆት፡ልዑል ።

27. አዘአድኅንከ፡አንጋደ፡ኤፍሬም፡መምናሴ፡
አመ፡ግብጻውያን፡ተቀሥፉ፡በጕልቴ፡ዐሥር፡መቅሠፍተ፡ሙሴ፡
እስመ፡መስተወግሥ፡አንተ፡ወኢታስተፋጥን፡ለድምሳሴ፡
ሊተሰ፡ጽንሐኒ፡እግዚኦ፡እስከ፡እከውን፡ጎሦሜ፡
ፍኖተ፡ዚአከ፡ዘምሉእ፡ቅዳሴ ።

28. አዘከፈልከ፡ባሕረ፡ኤርትራ፡ገሩመ፡
ወአዕደውከሙ፡በቱ፡ለሕዝበ፡እስራኤል፡ገዳመ፡
እስከ፡አስጠምከ፡ለፈርዖን፡ምስለ፡ሰራዊቱ፡ፍጹመ፡
አዕድወኒ፡ባሕረ፡እሳት፡እንዘ፡ትጉዩር፡መድምመ፡
እግዚአብሔር፡በጽድቅ፡ዝትኬንን፡ዓለመ ።

29. አዘተሰባሕከ፡በአስጥሞተ፡ፈርዖን፡ውስቴቱ፡
ለባሕረ፡ቀልዝም፡ዕሙቅ፡ዘኢይትዌሰን፡መስፈርቱ፡[1]
ለአእላፈ፡ሙሴ፡ሕዝብከ፡እንዘ፡ታዐድምሙ፡በቱ፡
ተሰባሕ፡ዲበ፡ፀርየ፡እስመ፡ተመያኒ፡ውእቱ፡
እግዚኦብሔር፡አሐዱ፡መአኮ፡ክልኤቱ ።

---

[1] መሠረቱ፡ B.

Digitized by Google

30. አዘአጽለልከሙ፡እምሐሩረ፡መዓልት፡በደመና፡
ወበነደ፡እሳት፡ሌሊተ፡ዘመራሕከሙ፡በፍና፡
ለእለ፡ሙሴ፡ሕዝብከ፡እግዚአብሔር፡አምላከ፡ሲና፡
ጸልለኒ፡በረድኤትከ፡ከመ፡ኢይርአይ፡ሙስና፡
ወሶበ፡እርኀብ፡ከማሆሙ፡ሴስየኒ፡መና ።

31. አዘሴሰይከሙ፡አርብዓ፡ዓመተ፡
ለሕዝበ፡እስራኤል፡መና፡ሰማያዌ፡ኅብስተ፡
እምዐይነ፡ኰኵሐ፡ከራብ፡ማየ፡እንዘ፡ታሰትዮሙ፡ግብተ፡
እግዚአብሔር፡በዓለ፡ጸጋ፡እንበለ፡ታኅጥአኒ፡ምንተ፡
መፍቅዶተ፡ሥጋ፡ወነፍስ፡ሴስየኒ፡አንተ ።

32. አዘቀደስከ፡ለአሮን፡ክህነቶ፡
ወጎረይከ፡ለከ፡እምቤተ፡ያዕቆብ፡ቤቶ፡
እግዚአብሔር፡ቀድስ፡ለጎሊናየ፡መልእክቶ፡
ወበላዕሌየ፡ቀናኢ፡ልእመ፡ነፀብ፡ከንቶ፡
በእሳተ፡ቆሬ፡አሙዕዮ፡ወደምሰስ፡ሕይወቶ ።

33. አዘወሀብከሙ፡ለሕዝበ፡እስራኤል፡ዘተቀደሱ፡
አሀጉረ፡ሠላሳ፡ንገሥት፡ለትውልደ፡ትውልድ፡ይረሱ፡
እግዚአብሔር፡ዘሙሴ፡እግዚአብሔር፡ዘኢያሱ፡
አብአኒ፡ውስተ፡ምድረ፡ርስትከ፡እንተ፡ተዋረሰ፡በነፍሱ፡
ጸድቅ፡አብርሃም፡ለአሚን፡ርእሱ ።

34. አዘአቀምከ፡ተከዜ፡ዮርዳኖስ፡ቀጻሚ፡
ከመ፡ኢያሱ፡ይዕድዎ፡ምስለ፡ተረፈ፡ዮሴፍ፡ውዘንያሚ፡
እግዚአብሔር፡ወጣኒ፡እግዚአብሔር፡ረጻሚ፡

Digitized by Google

እስከ፡ተጎልቅ፡መብዝጎቶሙ፡ለዕድዋንየ፡አረሚ፡
ለፀሓይ፡በላ፡በገባአን፡ቁሚ ።

35. አዘአዘዝከሙ፡እምድምፀ፡ጽራኖሙ፡እስከ፡ንጎለ፡
አእላፈ፡እስራኤል፡ይውዱ፡ጥቅመ፡ኢያሪክ፡ልውለ፡
እግዚአብሔር፡ረስዮ፡ለዕጸብየ፡ቀሊለ፡
ሰይጣንሰ፡ግዕቅፍየ፡ዘያቀብጸኒ[1]፡ሣህለ፡
ጻዱተ፡ትእዛዛት፡ይነጥፍ፡ወይውጎጥ፡ገመለ ።

36. አዘአድጎንካ፡ለብእሲተ፡ብሔር፡አሐቲ፡
አመ፡ዐላውያን፡ተሀጕሉ፡በመቅሠፍትከ፡እንታክቲ፡
ቃለ፡ሰብአ፡ዐይን፡ክልኤ፡እስመ፡ተወክፈት፡ይእቲ፡
በምሕረትከ፡ከማሃ፡አመ፡ይነቅህ፡መዋቲ፡
እግዚአብሔር፡አድጎና፡ለነፍስየ፡ዛቲ ።

37. አዘአበእከሙ፡ጎበ፡ምድረ፡ተስፋ፡ዘይሜኒ፡
ለወልደ፡ነዌ፡ኢያሱ፡ወለካሌብ፡ወልደ፡ዮፎኒ፡
እግዚአብሔር፡ድጎረ፡ርስተ፡ነፍሰ፡ጻድቃን፡ክፍለኒ፡
ዮምኒ፡እግዚአ፡በዘአሐዩ፡ሥርወኒ፡
አምጣነ፡እሱር፡አነ፡በሥጋ፡ማሰኒ ።

38. አዘአድጎንከሙ፡በእደ፡ፈንሐስ፡ቀናኢ፡
ለሕዝበ፡እስራኤል፡እምብድብድ፡ወእምአፈ፡ኵናት፡ጸብኢ፡
እግዚአብሔር፡ጎይሎሙ፡ወመድጎኔ፡ገጸሙ፡ኢተመዋኢ፡
ከማሆሙ፡ተንሥእ፡ታድጎንኒ፡ለዘዚአከ፡ገባኢ፡
ሶበ፡ላዕሌየ፡ይትነሣእ፡ጸላኢ ።

---

[1] ለዘያቀብጸኒ፡ A, በዘያቀብጸኒ፡ C.

Digitized by Google

39. አመድጎን፡እስራኤል፡እንተ፡ትቀትሎ፡ለሲሳራ፡
በእደ፡ኢያዔል፡ብእሲት፡አመ፡ምስፍና፡ባርቅ፡ወዲቦራ፡
እግዚአብሔር፡መዋኢ፡ዘኢትትመዋእ፡ለግሙራ፡
አድጎንኒ፡እምእዴሆሙ፡ለደቂቀ፡ንኪር፡ሐራ፡
እለ፡ይፈቅዱ፡ያጎስሩ፡ለነፍስየ፡ክብራ።

40. አአምላከ፡ጌዴዎን፡ወመዊአ፡[1]መስፍን፡ዮፍታሔ፡
ወጎይለ፡ሳምሶን፡ወልደ፡ማኑሔ፡
እግዚአብሔር፡ርድአኒ፡ሶበ፡እጼውዕከ፡ውስተ፡ዝለፄ፡
እመኒ፡መጽኡኒ፡ኢሉፍሊ፡ወሞቅሑኒ፡ሙታሔ፡
እትአመን፡አንሰ፡ጎይለከ፡ረታሔ።

41. አመድጎን፡እስራኤል፡በእደ፡ሳሙኤል፡ድጎረ፡ኤሊ፡
ወበእዴሁ፡ንጉሥ፡ሳኦል፡እንተ፡አድጎንከሙ፡እምኢሉፍሊ፡
እግዚአብሔር፡ወትረ፡መግቦተ፡ዚአየ፡ጎሊ፡
ወሥመር፡አድጎኖትየ፡በረድኤትከ፡ከሃሊ፡
እምአረ፡መታሪ፡መጥባሕት፡ወኩናት፡ቀታሊ።

42. አዘአድጎንከ፡ለኢሉፍላዊ፡ጎልያድ፡እምእዱ፡
ወእምኩናተ፡ሳኦልኒ፡ወእምአቤሴሎም፡ወልዱ፡
እግዚአብሔር፡ለዳዊት፡እንተ፡ኢትርሕቅ፡እምኀ፡ፀውዱ፡
አድጎንኒ፡እምጸላእትየ፡ለእመ፡ኪያየ፡ሮዱ፡
እስመ፡እሙንቱ፡አእላፍ፡ወአነ፡አሐዱ።

43. አዘሰረይከ፡ጎጢአተ፡ዳዊት፡መተንብል፡
ሶበ፡ታለ፡ብካይ፡አምረረ፡በሞተ፡አርዮ፡ቅቱል፡

---

[1] ወመዋኤ፡ BC.

Digitized by Google

አናብጺሃ፡ከማሁ፡እንዘ፡ትትቄከፍ፡ልሁል፡
ለነፍስየ፡ስረይ፡ጌጋያ፡እምቅድመ፡ይጸውዓ፡ቃል፡
ነፍስ፡እግዚአብሔር፡ፍጡነ፡ብጽሒ፡ዘይብል ።

44. አዘረሰይከ፡ላዕለ፡ነገሥተ፡ምድር፡መኩበዊ፡
ለወልደ፡ዳዊት፡ሰሎሞን፡ዘምሳሌ፡ኵሉ፡ነበበ፡
ሀበኒ፡እግዚኦ፡እምኔከ፡ጥበበ፡
ዘበቲ፡ነገሥት፡ይነግሡ፡እለ፡ይኴንኑ፡ሕዝበ፡
ወጎያላን፡ያጸንው፡ምግባ ።

45. አዘሰማዕከመ፡ሶበ፡ጎቤከ፡ሰአሉ፡
ነገሥተ፡እስራኤል፡ወይሁዳ፡ዘተንሥኡ፡በበመዋዕሉ፡
እግዚአብሔር፡ጎያል፡መዋኤ፡ጎያላን፡ኵሉ፡
ከማሁ፡[1]ትስማዕ፡ነገርየ ፲[2] አእዛነ፡ርኅራኄከ፡ጽሉ፡
ወአድኅኖትከ፡ወትረ፡ምስሌየ፡ተህሉ ።

46. አዘጎረይከመ፡ለነቢያተ፡እስራኤል፡ወይሁዳ፡
ዕሴተ፡ጻድቃን፡ይርአዩ፡ወዘኃጥኣን፡ፍዳ፡
መንፈሰ፡ላእካኒከ፡እሉ፡ቅኑታን፡ማእሰ፡ወአንዳ፡
ጸግወኒ፡ሊተ፡ለጉብርከ፡ዘፈጸሜ፡[3]ስምከ፡ቴዳ፡
እግዚአብሔር፡ለጽድቅ፡ዐምዳ፡ወድዳ ።

47. አዘተበቀልከ፡እምቤተ፡አክዓብ፡ክሡተ፡
በቀለ፡ናቡቴ፡በግፍዕ፡በይነ፡ዐጸደ፡ወይኑ፡ዘሞተ፡

---

[1] ከማሆመ፡ BC. [2] ጸሎትየ፡ BC.
[3] ዘፍጸሜ፡ BC.

Digitized by Google

እግዚአብሔር፡ፈታሒ፡እንዘ፡ታኅውኅ፡መቅውፍተ፡
አርአየኒ፡በጸላእትየ፡ወኢትትትሎሙ፡ግብተ፡
እመ፡ቀተልከሙሰ፡ይረክቡ፡ሣኅተ ።

48. አዘትፌ፡ርኢክኑ፡ኤልያስ፡
ከመ፡በሕቁ፡ደንገፀ፡ልበ፡አክዐብ፡ንጉሥ፡
እግዚአብሔር፡ጸናሒ፡ወመስተወግሥ፡
ርኢ፡አንተ፡ከማሁ፡ድንጋፂ፡ነሳሒት፡ነፍስ፡
ዘትሰግድ፡ለከ፡በአብራክ፡ወርእስ ።

49. አመድኅነ፡ኤልያስ፡እምእደ፡ኤልዛቤል፡ዘሰግርያ፡
እስክ፡ብሔረ፡ሕይወት፡ወሰድክ፡ዐይነ፡መልአክ፡ሞት፡እንተ፡ኢ
ርኢያ፡
ወሐጹረ፡ነቢይ፡ኤልሳዕ፡አመ፡ወገትዎ፡ሱቤአ፡ዕርያ፡
ሐጹረ፡መድኅኒት፡ኩነኒ፡ከማሁ፡እግዕገተ፡እኩይ፡ጕሕልያ፡
እግዚአብሔር፡ጎያል፡ወጠቢብ፡ኬንያ ።

50. አዘአውፃእከ፡እምድኅረ፡ውኅጠ፡ወንብረ፡
ሶበ፡ጸውዐከ፡ዮናስ፡በቃለ፡ጽራኅ፡ተናጋሪ፡
እግዚአብሔር፡ትጉሀ፡ዘኢትነውም፡ፈጣሬ፡
አውፅአኒ፡በጥበብከ፡እምአንቀጸ፡መጥባሕት፡መታሪ፡
እስመ፡አምላከ፡ጽድቅ፡አንተ፡ወእግዚእ፡መሓሪ ።

51. አእግዚአብሔር፡ባላሌ፡አንጋድ፡[1]ክልኤቱ፡
አመ፡ስልምናሶር፡ንጉሥ፡ዔዎሙ፡ለዐሥርቱ፡
ወአመ፡ሰናክሬም፡ዐርገ፡በዘመነ፡ሕዝቅያስ፡እምድኅረ፡ዝንቱ፡

---

[1] አናግድ፡ A.

Digitized by Google

አድኅነኒ፡ ዘአድኅንከሙ፡ እንበለ፡ ጸባኢት፡ በከንቱ፡
አምላከ፡ ሙሴ፡ ወአሮን፡ እስመ፡ አንተ፡ ውእቱ ።

52. ኦዘርኢከ፡ ለሰናክሬም፡ ትዕይርቶ፡
በመቅሠፍተ፡ መልአክ፡ ኅቡእ፡ እስከ፡ አህጉልከ፡ ሰራዊቶ፡
ለጻድቅ፡ ሕዝቅያስ፡ ተወኪፈከ፡ ስእለቶ፡
ትዕይርተ፡ ፀርየ፡ ርኢ፡ ከማሁ፡ ወአርእየኒ፡ ድቀቶ፡
እስመ፡ ሐሳዊ፡ ውእቱ፡ ወያፈቅር፡ ከንቶ ።

53. ኦዘፈታሕከ፡ እሙቃሔ፡ እግሩ፡ ወእዱ፡
ሶበ፡ ምናሴ፡ ጸለየ፡ እንዘ፡ ያዜክረከ፡ ብዝኀ፡ እበዱ፡
እግዚአብሔር፡ ፍትሐኒ፡ ለኀጢአትየ፡ እምጽንዐ፡ ጕንዱ፡[1]
ወኢታሙተኒ፡ ግብተ፡ በከመ፡ አሞጽ፡[2] ወልዱ፡
እንበለ፡ ኣሥምርከ፡ በዘመን፡ ዘሕጹጽ፡ ፍቅዱ ።

54. ኦዘአንጻሕከ፡ ለኢሳይያስ፡ እምለምጽ፡
እንዘ፡ ታለክፎ፡ አፉሁ፡ በፍሕመ፡ እሳት፡ ብቁጽ፡
እግዚአብሔር፡ አዝዝ፡ መላእክቲከ፡ አብያጽ፡
ይውሥርዎ፡ ለፀርየ፡ እማእከለ፡ አእጋር፡ ወገጽ፡
እስከ፡ ይሠጥቅዎ፡ በሞሠርት፡ ዘዕፅ ።[3]

55. ኦዘተወከፍከ፡ ለኢዮስያስ፡ በፓሳ፡
አመ፡ ሦዐ፡ ለከ፡ መሥዋዕተ፡ ፈቃድ፡ በኀሠሣ፡
እግዚአብሔር፡ ተወከፍ፡ ቍርባነ፡ ጸሎትየ፡ እንዘ፡ ትቄድሳ፡
ወአጕይይ፡ ጸላእትየ፡ እምገጸ፡ ፩ዐንበሳ፡
ከመ፡ ይጕይዩ፡ አእላፍ፡ እንስሳ ።

---

[1] i. e. እ"፡ ጕ"፡ ለኀ"፡ [2] 4 Reg. 21, 23 sec. LXX. [3] Vid. Asc. Jes.

Digitized by Google

56. ኦዘአውፃእከ፡እምግበ፡ዐምዐም፡ለኤርምያስ፡
ዘወደይዎ፡ጳስኮር፡ወሴዴቅያስ፡ንጉሥ፡
እግዚአብሔር፡ዘሥጋ፡እግዚአብሔር፡ዘነፍስ፡
አውፅአኒ፡በረድኤትከ፡እምአንቀጸ፡ተስናን፡ወባእስ፡
ከመ፡አውፃእክኒ፡አንተ፡ቀዳሚ፡እምከርሥ ።

57. ኦዘአትረፍከ፡ነዳያነ፡ሕዝብከ፡ ውስቴታ፡
ለአብዕልተ፡ብሔርሰ፡አውረድኮሙ፡ምድረ፡ዴብላታ፡
ለኢየሩሳሌም፡ቤትከ፡ናቡከደነጾር፡አመ፡ነሠታ፡
አትርፈኒ፡እምተፄውዎ፡በውስተ፡ዓለማት፡መንታ፡
እግዚአብሔር፡ጸወን፡ወሥሙር፡ወልታ ።

58. ኦዘአድኅንከ፡ነፍሳተ፡ ፫ደቂቅ፡
አመ፡በእንቲአከ፡ቦኡ፡ማእከለ፡እቶን፡ዕሙቅ፡
እንዘ፡ትከውኖሙ፡ጠለ፡ህየንተ፡ዋዕይ፡ወሞቅ፡
አድኅነኒ፡እምነበልባል፡ወእምአየራዊ፡መብረቅ፡
እግዚአብሔር፡መሓሪ፡ወአምላክ፡ጻድቅ ።

59. ኦዘሰዐርከ፡ለናቡከደነጾር፡ዕዘዞ፡
እስከ፡አርዌ፡ገዳም፡ረሰይከ፡እንዘ፡እምቅኔ፡ሰብእ፡ታግዕዞ፡
ሕዙነ፡ሕዙናን፡ገብርከ፡እብለከ፡በተዐንብዞ፡
ትክልኑ፡እግዚአብሔር፡ነፍሰ፡ዚአየ፡ናዝዞ፡
ወለሐራውያን፡ሥጋየ፡ከመ፡ትወልጥ፡ግዕዞ ።

60. ኦዘወሀብከ፡ለናቡከደነጾር፡ልባዊ፡
መጠነ፡ጼዓመት፡ድኅረ፡ተአንሰሰ፡በግዕዘ፡አርዌ፡
ወአግባእከ፡ያእዙትከ፡ውስተ፡ምድረ፡ንግሡ፡ነነዌ፡

Digitized by Google

ጸግወኒ፡ አእምሮትከ፡ዘመልዕልተ፡ኵሉ፡ግጻዌ፡
እግዚአብሔር፡ህልው፡በዋሕድ፡ህላዌ ።

61. አዘአድጎንከ፡እምእደ፡ረብናት፡ክልኤቱ፡
ለወለተ፡ካህናት፡ሶስና፡ለዳንኤል፡አመ፡እብሬቱ፡
እንዘ፡ኪያሃ፡ታጸድቅ፡በፍትሐ፡ነቢይከ፡ዝንቱ፡
እግዚአብሔር፡አድጎንኒ፡እምዕድዋንየ፡ተስዑቱ፡
እንበለ፡ንስሓ፡ነፍሰ፡ኢትቅትል፡ባሕቱ ።[1]

62. አዘአድጎንከ፡እምአፈ፡ወናብስት፡ርኁባን፡
አመ፡ወገርዎ፡በግብ፡ሐራ፡ዳርዮስ፡መስፍን፡
ለነቢይከ፡ዳንኤል፡እግዚአብሔር፡መድኃን፡
አንግፈኒ፡እምአራዊት፡ኢይውግኡኒ፡በቀርን፡
ወኢይንስኩኒ፡በክልኤ፡አስናን ።

63. አዘአጸርከ፡ምሳሐ፡ዳንኤል፡ዘመዱ፡
እስከ፡ግበ፡ባቢሎን፡ይሰድ፡እምኢየሩሳሌም፡ምድረ፡ሙላዱ፡
ወአግባእከ፡ፍጡነ፡ለዕንባቆም፡ውስተ፡ዐጸዱ፡
አግብኦ፡ለኅሊናየ፡እምእንስሳዊ፡እበዱ፡
ኅብ፡ጥቡዝከ፡ፍጣሪ፡አሐዱ ።

64. አአምላከ፡ሕዝቅኤል፡መንሥኤ፡አፅፅምት፡እለ፡ሞቱ፡
ወዘአርአይከ፡በሕልም፡[2]ህላዌ፡እንስሳከ፡አርባዕቱ፡
እግዚአብሔር፡ገጸከ፡አርእየኒ፡ለለሰዑቱ፡
መንበርከኒ፡እንተ፡ይነቅዕ፡እምታሕቱ፡
ባሕረ፡ተደሞ፡ግሩም፡ዘክልኤ፡ፍኖቱ ።

---

[1] በከንቱ፡ A. [2] በህልው፡ A.

Digitized by Google

65. አዘአልወልከ፡ኀበ፡እለ፡ጌናክ፡ተልዕሉ፡
ለገብርከ፡ዕዝራ፡[1] አምጣነ፡አሥመረከ፡በመዋዕሉ፡
እግዚአብሔር፡ንሥአኒ፡በአግዋረ፡ገነት፡አሀሉ፡
እስመ፡አንተ፡በዓለ፡ጸጋ፡እንተ፡ተአክል፡ለኵሉ፡
ወመጥኖ፡ሀብትከ፡አምላከዊ፡ፍጡራን፡ኢይክሉ ።

66. አዘፈታሕከ፡ለኢኮንያ፡እግእሰሩ፡
አመ፡በባቢሎን፡ነግሡ፡ኤዎልግሮዲቅ፡በኵሩ፡
ለናቡከደነጸር፡ዘሞተ፡ወፈለሰ፡እምነ፡ክብሩ፡
ፍትሖ፡ለኀሊናየ፡እግእሰረ፡እዱ፡ወእግሩ፡
እግዚአብሔር፡ጌር፡ለዳዊት፡ፍቁሩ ።

67. አዘመተርከ፡ርእሰ፡ብልጣሶር፡መዐምፅ፡
አመ፡አውፃእከሙ፡ካዕበ፡ለዕብራውያን፡አብያጽ፡
እምሀገረ፡ሕግም፡ባቢሎን፡እንተ፡ተመሰለት፡በግብጽ፡
እግዚአብሔር፡ምትር፡እምልብየ፡አፍቅሮተ፡ዓለም፡ሕጹጽ፡
ከመ፡በግሕጼ፡ይትመተር፡ወይትገዘም፡ፅፅ ።

68. አዘአስተጋባእከ፡ማኅበረ፡እስራኤል፡መከዋላ፡
በእደ፡ንጉሠ፡ፋርስ፡ቂሮስ፡ፈጸሜ፡ብፅዓት፡ወመሐላ፡
አምጣነ፡ተዘርዊ፡ቅድመ፡እመዋዕለ፡ሆሴ፡ወልደ፡ቤላ፡
አስተጋብእ፡ኀበ፡ሀለወ፡ፍቅረ፡ዚአከ፡ገደላ፡
አንስርተ፡ልብየ፡እምእድባር፡ወቄላ ።

69. አዘሜጥከሙ፡ለሰብአ፡ይሁዳ፡እምዔዋዊ፡
በፍጻሜ፡ሰብዓ፡ዓመት፡ምስለ፡ዘሩባቤል፡ሰርዊ፡

---

[1] 4 Esr. 14, 7. 53 (sec. Aeth. vers.).

Digitized by Google

እግዚአብሔር፡ሚጠኒ፡እምገፅዘ፡እበድየ፡ጎበ፡ልባዊ፡
ለነቢይከ፡ዮናስ፡በስብከቱ፡ከመ፡ተመይጠት፡ነነዌ፡
እስከ፡እመቅሠፍት፡ድኅነት፡ወሐይወት፡እምደዌ ።

70. አዘወሀብከሙ፡ምህርከ፡ነኪራን፡ሰብአ፡ጎግ፡
ለዘሩባቤል፡ወዮሴፅ፡ሊቃውንተ፡ጌራን፡አእሩግ፡
ከመ፡ምዝባሬሃ፡ይሕንጹ፡በመቅደሰ፡ብሊት፡ሕግ፡
ሀበኒ፡ብዕለ፡ጸጋከ፡ዘኢይዌስኖ፡ድንጋግ፡
እግዚአብሔር፡የዋህ፡እምእከይ፡ወፁግ ።

71. አዘቀተልከ፡ለሆሎፎርኒስ፡ብእሴ፡ደም፡
በእደ፡ዮዲት፡ብእሲት፡ዕብስተ፡አበል፡ወዐፅም፡
እግዚአብሔር፡ርድአኒ፡በቀቲለ፡ሰይጣን፡ርጉም፡[1]
እስመ፡አከ፡መንክር፡መዊአተ፡ጎያል፡ግሩም፡
መንክርሰ፡ለእመ፡ሞአ፡በጎይል፡ድኩም ።

72. አዘአድኅንከሙ፡በቀቲለ፡ፀሮሙ፡ሐማ፡
ለአዝግዲሃ፡እስራኤል፡ወለመርዶኬዎስ፡ሱታፈ፡ደማ፡
እግዚአብሔር፡ለአስቴር፡ሶበ፡ርኢክ፡ሕማማ፡
ስቅሉ፡ለጸላእትየ፡በመስቀለ፡ሕማም፡ወጸጋ፡
እስመ፡ቃለ፡ነፍስየ፡ራሔል፡ተሰምዐ፡በራማ ።

73. አዘአድኅንከሙ፡እመልአከ፡ሳምር፡ሰንዳላዋ፡
አመ፡እለ፡ዕዝራ፡ወጠኑ፡ሐኒጸ፡አረፍት፡ውሉጥ፡
እንዘ፡ታረድአሙ፡ጎይለ፡እምወልደ፡አስቴር፡ሥሉጥ፡[2]

---

[1] ሕርቱም፡ BC.

[2] Artaxerxen dicere videtur.

Digitized by Google

እግዚአብሔር፡አድኅነኒ፡ለብእሴ፡ንስሓ፡ቅጥቁጥ፡
እምቀትል፡ሕዋሳት፡ዘአፍአ፡ወፍርሃት፡ዘውስጥ ።

74. አዘአፍራህከ፡በርእየተ፡መልኣክ፡ጸዋሬ፡ሰይፍ፡
ለንጉሥ፡ነገሥት፡እስክንድር፡ወዮናናዊ፡ፍልሱፍ፡
ለሊቀ፡ካህናቲከ፡ይስግድ፡ምስለ፡አምኃ፡ትሩፍ፡[1]
አፍርሆሙ፡ለጸላእትየ፡ወአደንግፆሙ፡ዘዘልፍ፡
በመብረቀ፡ቃል፡መለኮታዊ፡ዘይነጥር፡እምአፍ ።

75. አዘአጽናዕከ፡እምዘመነ፡በጥሊሞስ፡ዮናኒ፡
እስከ፡አመ፡ተወልድ፡ድንግል፡ለስምዖን፡ተአግኒ፡[2]
እግዚአብሔር፡ጎዳጠ፡ዕድሜ፡ንስሓ፡ጽንሐኒ፡
ብዙኀሰ፡ኢይብለከ፡[3] በከመ፡ቃየን፡ሀበኒ፤
እመስና፡አእሩግ፡አከኑ፡መቃብር፡ይሜኒ ።

76. አዘአድኅንከሙ፡ለደቂቀ፡መቃቢ፡[4] መቃብያን፡
እምአንጥያኮስ፡ፀራዊ፡[5] ተመሳሴ፡ንኡስ፡ቀርን፡
በእንቲአየ፡በሎሙ፡ለላእክኒከ፡ጌራን፡
ይደልዎ፡ይደልዎ፡ይደልዎ፡ድኂን፡
እመከራ፡ዝንቱ፡ዘመን፡ለዝንቱ፡ምስኪን ።

77. አዘአጥባዕከሙ፡በእንተ፡ስምከ፡ይሙቱ፡
ለአልዓዝር፡መለመክብዩ፡መለደቂቆሙ፡ሰብዐቱ፡
በመብስለ፡ብርት፡ርሱን፡ለአንጥያኮስ፡አመ፡መንግሥቱ፡[6]

---

[1] Vid. Pseudojosephum Aeth.; Jos. Gorionides ed. Breithaupt p. 85 et 86.

[2] Vid. Thilo cod. apocr. N. T. I. p. 386; Eutychii Annales ed. Pocok. p. 297.

[3] I p. S. [4] መክብዩ፡ BC. [5] ጸርዓዊ፡ A. [6] Sec. Pseudojosephum et Libros Maccabaeorum, quos circumferunt, spurios.

Digitized by Google

አጥብዖ፡ለጎሊናየ፡መአስተዋድድ፡ውስቴቱ፡
ጸሊአተ፡ዝንቱ፡ዓለም፡ዘርኩስ፡ፍናቱ ።

78. አዘጎረይካ፡እምአንስተ፡ዓለም፡ዘአሜሃ፡
ግጎደረ፡ቃልከ፡ትኩን፡እስመ፡ርቱዓት፡ፍናዊሃ፡
ለወለትከ፡ማርያም፡እግዚአብሔር፡አቡሃ፡
ነፍስየ፡ቀድስ፡እግዚአ፡በዘቀደስከ፡ኪያሃ፡
ወሥጋየ፡አንጽሕ፡በንጽሐ፡ሥጋሃ ።

79. አዘፈነውከ፡ከመ፡ይልበስ፡ሥጋ፡ሰብእ፡
ውስተ፡ከርሠ፡ድንግል፡ሕርምተ፡ሩካቤ፡ወዘርእ፡
ለቀዳሚ፡ቃልከ፡ክርስቶስ፡ወየማንከ፡[1] ጽኑዕ፡[1]
ፈኑ፡ሊተ፡ረድኤትከ፡[2] እግዚአብሔር፡እግዚእ፡
በዘቦቱ፡እድጎን፡ንብርከ፡ጎኖእ ።

80. አዘአርአይከሙ፡ለኖሎተ፡ብዙኃ፡መራዕይ፡
ስብሐተ፡ልደቱ፡ለክርስቶስ፡በሠገረ፡ዳዊት፡ወሳይ፡
እንዘ፡ኑኅ፡ሌሊት፡ታበርህ፡ከመ፡መዓልታዊ፡ፀሓይ፡
አርእየኒ፡መለኮተከ፡በመጽሔተ፡አሚን፡ጽሩይ፡
እግዚአብሔር፡ስፉሕ፡ወረቂቅ፡ባሕርይ ።

81. አዘአዘዝከ፡ከመ፡ይፈጽም፡አፊተ፡
ወከመ፡አይሁድ፡ይትገዘር፡ፀሐሙኑ፡ልደት፡ግዝረተ፡
ለአካለ፡ቃልከ፡ክርስቶስ፡እመ፡አልበስከ፡ትስብእተ፡
እንዘ፡ትገዝር፡በእዴከ፡ዘጎሊናየ፡ቅኑልፈተ፡
እግዚአብሔር፡ዘለከ፡ረስየኒ፡ቤተ ።

---

[1] ወባሕርይከ፡ጎቡእ፡ BC. Pro ረድኤተከ፡

82. አዘመራሕኮሙ፡ በከከበ፡ ልደት፡ ሐዲስ፡
ሐቅለ፡ ቤተ፡ ልሔም፡ ይዕርጉ፡ መሰግላን፡ እምፋርስ፡
ከመ፡ የሀብዎ፡ ወርቀ፡ ለዘተወልደ፡ ክርስቶስ፡
ምርሐኒ፡ ወአዕርገኒ፡ ኀበ፡ ደብርከ፡ ቅዱስ፡
እግዚአብሔር፡ ነባቢ፡ መንፈስ ።

83. አዘአዘዝኮ፡ ለዮሴፍ፡ ትኩዝ፡ ገጽ፡
ሕፃነ፡ ያጕይይ፡ እመዐተ፡ ሄሮድስ፡ ሕጹጽ፡
እግዚአብሔር፡ ኀያል፡ በስረተ፡ ቃልከ፡ ሐጽ፡
ስድዶሙ፡ ለአጋንንት፡ እምብሔረ፡ ልብየ፡ ግብጽ፡
ወርእሰ፡ ጣዖቶሙ፡ ቀጥቅጥ፡ በበትርከ፡ ዕፅ ።

84. አዘአድኀንኮ፡ ለዮሐንስ፡ መጥምቅ፡
ከመ፡ ኢይቅትሎ፡ ሄሮድስ፡ ቀታሌ፡ ሕፃናት፡ ደቂቅ፡
ሶበ፡ ኢረከቦ፡ ለክርስቶስ፡ እጓለ፡ ማርያም፡ ማዕንቅ፡
ተማሕፀንኩ፡ በደመ፡ ግፍዑ፡ ለዘካርያስ፡ ጻድቅ፡
ከመ፡ ታድኀነኒ፡ እምጋኔን፡ ወድድቅ ።

85. አዘሰባሕኮ፡ በሐይቀ፡ ዮርዳኖስ፡ ወበደብር፡
ለክርስቶስ፡ ወልድከ፡ እግዚአብሔር፡
እምነ፡ መጥምቁ፡ ዮሐንስ፡ ከመ፡ ውእቱ፡ ክቡር፡
ሰብሐኒ፡ በስብሐቲከ፡ መልዕልተ፡[1] ኵሉ፡ ነገር፡
ዘአንተ፡ በሰማይ፡ ወአንተ፡ በምድር ።

86. አዘወሀብኮ፡ ለትስብእተ፡ ክርስቶስ፡ መዊአ፡
ሰይጣን፡[2] ሥሥዕት፡ ምስሌሁ፡ አመ፡ ተጻብአ፡

---

[1] ዘመልዕልተ፡ B. [2] ሰይጣነ፡ B.

Digitized by Google

ቀናና፡ጸሎት፡ወጸም፡ድጎረ፡በገጻም፡ሠርወ፡[1]
ሊተኒ፡ለገብርከ፡እስከ፡ዕለታት፡አርብዓ፡
ሀበኒ፡ጸመ፡ወአከ፡መብልዐ ።

87. አዘአርአይከሙ፡ምስጢረ፡ቅዱባን፡እንግዳ፡
በምሴተ፡ኀሙስ፡ለአርድእት፡እምቅድመ፡ይፃእ፡ይሁዳ፡
በእደ፡ወልድከ፡ክርስቶስ፡እግዚአብሔር፡አጽናፈ፡ፍጻ፡
ሀበኒ፡እንሣእ፡ሥጋሁ፡እንበለ፡ኵነኔ፡ወፅዳ፡
ወደሞ፡ከቡረ፡ምስለ፡ማይ፡ጸወዳ ።

88. አዘፈነውከ፡ኀበ፡ወልድከ፡አእኪቲ፡
ዘያጸንዖ፡መልአክ፡እስከ፡ጽዋዐ፡ይሰቲ፡
እግዚአብሔር፡ከማሁ፡እቤለከ፡ወልደ፡መዋቲ፡
አባ፡አኀልፋ፡እምኔየ፡ለጽዋዐ፡መስቀል፡እንታኩቲ፡
ባሕቱ፡ለትኩን፡ፈቃድከ፡ዛቲ ።

89. አዘሰባሕከ፡ዲበ፡ዕፀ፡መስቀል፡ዘሀሎ፡
ለክርስቶስ፡ወልድከ፡መሠረታተ፡ምድር፡በአንቀልቅሎ፡
እስከ፡ጲላጦስ፡አንከረ፡ወመስፍን፡ጸዘይመስሎ፡
ሱብሐኒ፡በዕለተ፡ደይን፡ወአልዕለኒ፡አልዕሎ፡
እግዚአብሔር፡ዜርትዕ፡አመ፡ትኬንን፡ኵሉ ።

90. አዘንሣእከ፡ነፍሳተ፡ኃጥኣን፡እምተሀጕሉ፡
ወኢረሳዕከ፡ለአዳም፡በደብረ፡መዛግብት፡ዘሀሎ፡[2]
ትረስዕኑ፡እግዚአብሔር፡ተሣህሉ፡

---

[1] Matth. 4, 2. [2] Vid. Gadela Adam; coll. 1 Ptr. 3, 19. 20.

Digitized by Google

ወትደፍንኑ፡ባሕረ፡ምሕረታቲከ፡ኵሉ፡
በመዐትከ፡ዘይጸንዕ፡እምዐውሎ ።

91. አዘአንሣእከ፡እምኔ፡ሙታን፡ባቲ፡
በዕለተ፡እሑድ፡ዐባይ፡ወበዙረ፡ዕለታት፡አሐቲ፡
እግዚአብሔር፡እኩት፡ለወልድከ፡አእኳቲ፡
በኪነ፡ጥበብከ፡ጎብአት፡ዘኢያአምራ፡መዋቲ፡
አንሥአተ፡ነፍስየ፡ምክር፡ወተጠቢብ፡ላቲ ።

92. አዘአዕረጎ፡ነፍሳተ፡ጻድቃን፡ጎበ፡ኢዐርጋ፡
መአንበርከ፡ፍጹመ፡ውስተ፡የማንከ፡መላኤ፡ንትጋ፡
እምኔ፡ምውታን፡ለክርስቶስ፡እንዘ፡ታነሥአ፡በሥጋ፡
አዕርገኒ፡ወአብአኒ፡ሀገረ፡ንጹሓን፡እንግልጋ፡
እግዚአብሔር፡ኄር፡አቡየ፡በጸጋ ።

93. አዘፈነውከ፡ጸራቅሊጦስሃ፡መጽንዔ፡
ጎበ፡ሐዋርያት፡ሀለዉ፡እንዘ፡ይገብሩ፡ጉባኤ፡
በፍጻሜ፡ዓዕለት፡እምአመ፡ከነ፡ትንሣኤ፡
አስትየኒ፡ዘንተ፡ወይነ፡ጎይል፡መጥለሌ፡
እግዚአብሔር፡ዘትነግሥ፡ለዓለም፡ክልኤ ።

94. ኢታርእየኒ፡እግዚኦ፡ገሃነመ፡እሳት፡ውዑየ፡
ወኢትስድደኒ፡እጹር፡ምስለ፡ኃጥኣን፡ሥቃየ፡
እግዚአብሔር፡ወልድከ፡አመ፡ይኴንን፡ዕሩየ፡
ወይብሎሙ፡ለጻድቃኒሁ፡ንዑ፡ጎቤየ፡
ቡሩካኒሁ፡ለአቡከ፡አቡየ ።

95. ሶበ፡እዜከር፡ምጽአተ፡ወልድከ፡ለኵንኖ፡አግብርት፡እለ፡ናፈቁ፡

Digitized by Google

በግርማ፡መለከት፡መፍርህ፡ወመደንግፅ፡በሕቁ፡
እግዚአብሔር፡ጎያል፡አምላከ፡አዳም፡ወደቂቁ፡
ተጎጠኒ፡ምድር፡እስእላ፡እንዘ፡አፉሃ፡ታበቁ፡
ወእብሎሙ፡ለአድባር፡ላዕሌየ፡ደቁ ።

96. አእግዚአብሔር፡አምላከ፡ነዳያን፡ሕዝብ፡
አእግዚአ፡ተስፋ፡ቅቡጻን፡መዝገብ፡
አእግዚአ፡መቅለሌ፡ነገር፡ዕጹብ፡
አዘትሰምዕ፡በርኅራኄ፡ዐውያተ፡ኩሉ፡ምንዱብ፡
ስእለተ፡ኃጥእ፡ገብርከ፡ኢትመንን፡አብ ።

97. አአምላከ፡ጴጥሮስ፡ወአምላከ፡ጳውሎስ፡አምላክነ፡
ዘአጽናዕከሙ፡በገድሎሙ፡ወአኪንከሙ፡[1] መድኅነ፡
ከማሆሙ፡አኅድር፡መንፈሰ፡ትዕግሥት፡ላዕሌነ፡
እመሰ፡በኩሉ፡አድኅኖትከ፡ሰፈነ፡
ነሢአ፡ዕሴት፡በነፍስ፡በአይቴ፡እምከነ ።

98. አዘኅደጎሙ፡አምሳለ፡ብሩር፡ይትፈተኑ፡
ለሐዋርያት፡ወሰማዕታት፡እለ፡አስተርአዩ፡በበዘመኑ፡
በቀኄቱ፡ሥቃይ፡ሎሙ፡በዘአሥመሩከ፡[2] አኮኑ፡
ከመ፡ይበቍኦ፡ለብሩር፡አጽርዮተ፡እሳት፡በርስኑ፡
ሊተኒ፡እምትዕግሥቶሙ፡ይሁበኒ፡መኑ ።

99. ከመ፡ኢይበሉ፡አሕዛብ፡አይቴ፡ውእቱ፡አምላኮሙ፡
እምአፈ፡ዐናብስት፡ወእሳት፡መድኀኔ፡ሥጋ፡ከንከሙ፡

---

[1] ወከንከሙ፡ C, ወዘከንከሙ፡ B.

[2] በዘአእመርከ፡ AC.

Digitized by Google

ወነሢአ፡ አክሊል፡በነፍስ፡ከመ፡ኢይፀራፅ፡[1]ዐሙ፡
ዘገደፍከሙ፡ለሰማዕታት፡በብዝኅ፡ሥቃያት፡ይሕምሙ፡
እግዚአብሔር፡ተባረክ፡ለኂሩት፡ማኅተሙ ።

100. አከ፡በዝንቱ፡ልሳን፡ሥጋ፡ተናጋሪ፡
ወኢበዝ፡ቃለ፡ሕንጻ፡ተመዝባሪ፡
አላ፡በዝንቱ፡ቃለ፡መንፈስ፡ቅዱስ፡ነቢፅ፡
በዝ፡ዓለም፡ኣአዙተከ፡ፈጣሪ፡
በዘይመጽእኒ፡በዓለም፡ደኃሪ ።

b) *Congregatio fidelium.*

ማኅበረ፡ምእመናን ።

1. ማኅበረ፡ምእመናን፡ወምእመናት፡እለ፡ኪያከ፡ተአምኑ፡
ለነሢአ፡ሥጋከ፡ወትረ፡ኀበ፡ተወየኑ፡
ወልደ፡አብ፡ክርስቶስ፡ዘኢትትፈለጥ፡እምሕፅኑ፡
እስብከ፡ሎሙ፡ሕማመከ፡ወመስቀለከ፡እዜኑ፡
ጸጋ፡መንፈስ፡ቅዱስ፡ሊተ፡እምሰማይ፡ፈኑ ።

2. ዝውእቱ፡ጊዜ፡ባርከት ፤ እምኵሉ፡[2]ንሣእ ፤
ወዕርገተ፡ቍርባን፡ቅዱስ፡መልዕልተ፡ምሥዋዕ፡
አክርስቶስ፡ተቅዋመ፡ስድስቱ፡አብራዕ፡
አውድ፡የማንከ፡በማእዝኒሁ፡አርባዕ፡
ለባርከ፡ዝንቱ፡ኅብስት፡ወዝንቱ፡ጽዋዕ ።

3. አምሳለ፡ብእሲ፡ዘይጼሊ፡በውሳጤ፡ቤት፡ወየዐጹ፡ኖኅቶ፡
አስተጋቢአነ፡ልበ፡እምኅሊና፡እበድ፡ወአስትዮ፡

---

[1] ኢይፅራፅ፡ AC. [2] እምኵሉን፡ A.

Digitized by Google

ለሊሁ፡ክርስቶስ፡ከመ፡[1] አዘዘ፡አርድእቶ፡
ንዑ፡ንስተይ፡ጽዋዖ፡ወንብላዕ፡ኅብስቶ፡
እንዘ፡ሕማሞ፡ንኄሊ፡ወንዜከር፡ሞቶ ።

4. ለኂሩተ፡እግዚእ፡ክርስቶስ፡በዘታአምሩ፡ዐቅሞ፡
አምጣነ፡ትበልዑ፡ሥጋሁ፡ወለለ፡[2] ትሰትዩ፡ደሞ፡
ኅልይዎ፡እስኩ፡በትጋህ፡ወአሰተሐምሞ፡[3]
ይፍትሖሙ፡እምሕግግት፡ለእለ፡የአምኑ፡ሕማሞ፡
ከመ፡አፍተዎ፡በመስቀል፡[4] ለመዊት፡አደሞ ።

5. ተዘከርዎ፡ለክርስቶስ፡ወሠናያቲሁ፡ኢትርስዑ፡
ትሰተፍዎ፡በሞቱ፡ወበትንሣኤሁ፡ትትነሥኡ፡
አምጣነ፡ትሰትዩ፡ደሞ፡ወለለ፡ሥጋሁ፡ትበልዑ፡
ይቁም፡ቅድሜክሙ፡ተዝካረ፡መስቀሉ፡ወግፍዑ፡
ከመ፡ለሊሁ፡አዘዘ፡ለጳውሎስ፡ረድኡ ።

6. ተዘከር፡እግዚኦ፡ተአምኖተነ፡ብከ፡
ወአጥብዖተነ፡ጥቀ፡በአፍቅሮትከ፡
መለያልየ፡አሐደ፡ከመ፡ንኩን፡ለከ፡
ናሁ፡በሥጋነ፡ንዴምር፡ሥጋከ፡
ወበደምነ፡ንቶስሕ፡ደመከ ።

7. በከመ፡ጎደጉ፡ለነ፡ደቂቀ፡እስራኤል፡አምሳለ፡
አመ፡በልብሶሙ፡ገብሩ፡ትእምርተ፡ደርከኖ፡ፍቱለ፡
በጥብሐ፡ሥጋሁ፡ወደሙ፡ጊዜ፡ንገብር፡በዓለ፡

---

[1] አመ፡ AB. [2] ወለእለ፡ A. [3] ወ deest in utroque cod. [4] scriptum est መስቀለ፡

Digitized by Google

ክርስቶስሃ፡ ንኔጽር፡ ስቁለ፡
እንዘ፡ ዲበ፡ ርእሱ፡ ይጸውር፡ ዘአሥዋክ፡ አክሊል ።

8. ትእዛዘ፡ አምላክ፡ ይዘክሩ፡ ወኢይርስዑ፡ ኪዳኖ፡
ደቂቀ፡ እስራኤል፡ አሰሩ፡ በዘረረ፡ ልብሶሙ፡ ፈትለ፡ ደርክኖ፡
ንሕነሰ፡ ለክርስቶስ፡ ጊዜ፡ ናዐርግ፡ ቍርባኖ፡
ይንጠላዕ፡ ቅድመ፡ ገጽኑ፡ መጽሔተ፡ ከዊኖ፡
በዘሕግሞ፡ ንጎሊ፡ ወንኔጽር፡ በድኖ ።

9. ቅንዋተ፡ እደዊክ፡ ወእገሪክ፡ ወአክሊለክ፡ ዘሦክ፡
ሶበ፡ ንኔጽር፡ ውቱረ፡ በመሥዋዕተ፡ ጽባሕ፡ ወሰርክ፡
ተዘከረን፡ እግዚኦ፡ ወመሐረን፡ በበክ፡
በክመ፡ ተዘከርክ፡ ለፈያታዊ፡ በግዕርገ፡[1] ፍቁር፡ ወዐርክ፡
እስክ፡ ትሕትናክ፡ ያነክር፡ መልአክ ።

10. ተዝካረ፡ ፀአቶሙ፡ እምድረ፡ ግብጽ፡ ወግዕዛኖሙ፡ እምግብርናት፡
ደቂቀ፡ እስራኤል፡ ገብሩ፡ በመሥዋዕተ፡ በግዕ፡ ዘዓመት፡
ንሕነሰ፡ ለክርስቶስ፡ በሱሉ፡ ሰዓት፡
ንዜክር፡ ሕማምክ፡ ወጥብሐተክ፡ ለሞት፡
ለባርክ፡ ዝንቱ፡ ጽዋዕ፡ ወዝንቱ፡ ጎብስት ።

11. አመ፡ ዐሡረ፡ ወርኀ፡ ታስዕ፡[2] ይበክዩ፡ ለለዓሙ፡
ሶበ፡ ይዜክሩ፡ አይሁድ፡ ምዝባሬ፡ ሀገሮሙ፡ ዘቀዲሙ፡
ንሕነሰ፡ ለክርስቶስ፡ ንበኪ፡ ለለ፡[3] ጌሰሙ፡

---

[1] በመዓርገ፡ A. [2] sic scriptum est in utroque codice; cfr. Jer. 52, 4 secundum LXX. [3] ለእለ፡ A.

Digitized by Google

ሶበ፡ንኔጽሮ፡ለምሥዋዕ፡ዘተቀደሰ፡በስሙ፡
እንዘ፡መሌሊቱ፡ይትከፈል፡ወይትከወው፡ደሙ ።

12. እንዘ፡ብዙኃን፡ንሕነ፡እምጸታ፡ዘመን፡ዘዚአሁ፡
ነአምን፡ሞቶ፡ወንሴፎ፡በትንሣኤሁ፡
ለእግዚእነ፡[1] ክርስቶስ፡ዘኢይትአተት፡ጸጋሁ፡
መለያልየ፡አሐደ፡ይረስየነ፡ምስሌሁ፡
በአጽናፈ፡ዓለም፡ይጠብሕ፡አሐዱ፡ሥጋሁ ።

13. አክርስቶስ፡መሥዋዕተ፡መድኀኒት፡አሐዱ፡
ከህነ፡ወንጌል፡ሥጋከ፡ለለ፡ጊዜ፡ይሠዋዕ፡በፈቃዱ፡
ለተዝካረ፡ሞትከ፡ባሕር፡ለልበ፡ምእመናን፡ምእላዱ፡
ነፍሰ፡ጎሊና፡መንፈሳዊ፡ሶበ፡ይነፍኅ፡በዐውዱ፡
ከመ፡ነበልባል፡ይትነሣእ፡ሞገዱ ።[2]

14. ጊዜ፡ይሠዋዕ፡ጎብስተ፡ሥጋከ፡እመልከአ፡ሥጋ፡ፍሉጥ፡
ወደምከ፡ወይን፡እምደመ፡ጠቢዕ፡ውሉጥ፡
ፍጹመ፡መድኀኒት፡ክርስቶስ፡ለክርየተ፡ኀጢአት፡ሥሉጥ፡
ንሕነሰ፡በዐይነ፡ሃይማኖት፡ምሁጥ፡
ፍጹመ፡ሥጋዊከ፡ንፌኢ፡እምውስጥ ።

15. አብርሃም፡ተመነየ፡ወተፈሥሐ፡ወተነበየ፡
ምስጢረ፡ሞትከ፡ክርስቶስ፡አመ፡በዘግፅ፡ርእየ፡
ብጹዓን፡ንሕነ፡እምኔሁ፡ዘአፈድፈደናሁ፡ዕጸየ፡

---

[1] ለእግዚአብሔር፡ A, ንሕነሰ፡ለ B. [2] sc. ለባሕር፡ምእላዱ፡ለልበ፡ምእመናን፡, quod est ለተዝካረ፡ሞትከ፡

ጊዜ፡ንሠውዕከ፡ለለዕለቱ፡ወንጠብሐከ፡ዝየ፡
ወበደምከ፡ንጎፅብ፡ጌጋየ ።

16. በመንፈቀ፡ሳብዕ፡ወርኀ፡በዓለ፡መጸለት፡ይጎብሩ፡
ተድላ፡ንብረቶሙ፡በገዳም፡እንዘ፡እስራኤል፡ይዜክሩ፡
ንሕነሰ፡ለክርስቶስ፡ንበኪ፡ለለ፡[1] አሚሩ፡
ንዜክር፡ሕማመከ፡ዘጎቱም፡ምስጢሩ፡
ወግብረ፡ሞትከ፡ዘዕጹብ፡ነገሩ ።

17. ናሁ፡ግእከሌን፡ወግእከሌከ፡ሥዩም፡
ትእምርተ፡መሐላ፡ሥጋከ፡ወቀስተ፡ኪዳንከ፡ደም፡
ኢየሱስ፡ክርስቶስ፡መሥዋዕተ፡ሰላም፡
በከመ፡ተገብረ፡ቀስተ፡ደመና፡አመ፡ተአይኅ፡ዓለም፡
ዝናመ፡ጌጋይየ፡ይዕጹ፡ጥብሕከ፡ልጓም ።

18. ደቂቀ፡እስራኤል፡ቅድመ፡በንስከተ፡አርዌ፡ደወዩ፡
ወበርእየ፡አርዌ፡ዘብርት፡እምነ፡ሕማሞ፡ጥዕዩ፡
ንሕነሰ፡ለክርስቶስ፡ሱቱፋነ፡ደሙ፡ወማዩ፡
ኢነሐምም፡በዓለም፡ከመ፡ኢየሐምም፡ባሕርዩ፡
ወለእመ፡ነሥአነ፡ሞት፡ጻግመ፡ነሐዩ ።

19. ግነዩ፡ለእግዚአብሔር፡ወጸውዑ፡ስሞ፡
ኢትፍልጡ፡እሞ፡
ምእመናን፡አኀው፡ወትረ፡በኢያርምሞ፡
ተዘኪረክሙ፡በመልዕልተ፡መስቀል፡ሕማሞ፡
በእንቲአነ፡ዘከዐወ፡ደሞ ።

---

[1] ለእለ፡ A.

Digitized by Google

20. ግነዩ፡ለእግዚአብሔር፡እስመ፡ለዓለም፡ምሕረቱ፡
ዐቢይ፡ጎይሉ፡ወብዙኅ፡አኰቴቱ፡
እምልብከሙ፡በቀለ፡እንዘ፡ታአትቱ፡
ስረዩ፡[1]አበሳክሙ፡ሰአልዎ፡ሎቱ፡
እስመ፡መሐረ፡ውእቱ፡ወጻድቅ፡ባሕቲቱ ።

21. ግነዩ፡ለእግዚአብሔር ፤ ጎበ፡ማርያም፡[2]ሰአሉ፡
እስመ፡ንጽሕት፡አንቲ፡[3]ኵለንታሁ፡አበሉ፡[4]
ጎሊናክሙ፡ሰማየ፡እንዘ፡ታሌዕሉ፡
ከመ፡ትትባልሑ፡እምግባረ፡እከይ፡ኵሉ፡
መሐረነ፡አምላክነ፡አቡነ፡በሉ ።

c) *Effigies Mariae.*

መልክአ፡ማርያም ።

1. እግዚአብሔር፡ወሃቤ፡ብርሃን፡ዘይሜለስ፡በአካሉ፡
እንዘ፡ተዋሕዶ፡ያጸንዕ፡በመለኮቱ፡ወጎይሉ፡
ዐይነ፡ልቡናየ፡ያብርህ፡በግጉቶት፡ጥበብ፡ሥነ፡ጸዳሉ፡
ከመ፡እርአይ፡ገጸ፡ነገር፡ለኪዳንኪ፡ዘይደሉ፡
ማርያም፡እግዝእት፡ኵሉ፡ዘታሕቱ፡ወላዕሉ ።

2. ሰላም፡ለዝክረ፡ስምኪ፡ዘአስተማሰልዎ፡በከዋብ፡
ሶበ፡ብርሃኖ፡ተከድኑ፡ጽልመታት፡ራእይ፡ሕዝብ፡
ኪዳነ፡አምላክ፡ማርያም፡ወተስፋ፡መድኀኒት፡ዘወርብ ፤

---

[1] ከመ፡ይኅድግ፡ B. [2] ጎበ፡ክርስቶስ፡ B. [3] Emendandum videtur ይእቲ፡ [4] እንተ፡ይእቲ፡ሥጋሁ፡ወንጽሕተ፡አባሉ፡ B.

Digitized by Google

ተናዘዘ፡ብኪ፡አከኑ፡ጎሊና፡ቀዳማይ፡አብ፡
አመ፡እምገነቱ፡ተሰደ፡በሐዘን፡ዕጹብ ።

3. ሰላም፡ለሥዕርተ፡ርእስኪ፡ዘፈትለ፡ሜላት፡ዘውጋ፡
ወምልእት፡ይእቲ፡እምጠለ፡ሠናይት፡እንበለ፡ንትጋ ፤
ለዘተካየድኪ፡ማርያም፡ቅድመ፡ማኅበር፡ወእንግልጋ፡
ሰአልዮ፡ሕይወተ፡ነፍስ፡ይጸግወኒ፡በጸጋ ፤
አምሳለ፡ኤልያስ፡አከ፡ያሐይወኒ፡[1] በሥጋ ።

4. ሰላም፡ለርእስኪ፡ዘሀሉ፡ወይሄሉ፡
ዲበ፡ጠባይዓት፡ኵሉ፡
ተካየድኒ፡[2] ማርያም፡ኪዳነ፡ምሕረት፡ዘይደሉ ፤
ምስለ፡ሞትሰ፡ተካየድኑ፡ወተማሐልነ፡ዘይብሉ፡[3]
ከንቶ፡ነበቡ፡ወነፍሰሙ፡ሀጕሉ ።

5. ሰላም፡ለገጽኪ፡ገጸ፡ቅድስና፡ስቡሕ፡
ዘይበርህ፡ሥኑ፡እምጸዳለ፡ፀሓይ፡ወወርኅ፡
ትእምርተ፡ኪዳን፡ማርያም፡ወቀስተ፡ደመና፡ብሩህ፡
እምኀበ፡አምላክ፡መሓሪ፡እምአመ፡ነሥአኪ፡[4] ፍኅ፡
አማስኖታ፡ለምድር፡ኢደገመ፡አይኅ ።

6. ሰላም፡ለቀራንብትኪ፡ንጹሬ፡አዕይንት፡ለውቃቤ፡[5]
እለ፡ሥዩጣት፡እግንቱ፡ሀየንተ፡ምስዋር፡ወግልባቤ ፤
ማርያም፡በሊዮ፡ለዘወለድኪዮ፡በኢሩካቤ፡

---

[1] ያሕይወኒ፡ B. [2] ተካየድኑ፡ B. [3] Jes. 28, 15.
[4] scriptum ነሣእኪ፡ [5] i. e. ለው"፡ን"፡አዕ"፡

አይቴኑ፡ ቃልከ፡ እግዚኦ፡ እምሕር፡ ለከ፡ ዘይቤ፡
እመ፡ ኃጥኣን፡ ጸውዑ፡ ስመኪ፡ ነበቤ ።

7. ሰላም፡ ለአዕይንትኪ፡ አምሳለ፡ ክልኤቱ፡ ቀናዲል፡
እንተ፡ ሰቀሎን፡ ኬንያ፡ በግኅፈደ፡ ሥጋ፡ ልውል ፤
ግርያም፡ አንቲ፡ ነቅዐ፡ ተራኅርኖ፡ ወሣህል፡
አድኅንኒ፡ በኪዳንኪ፡ ወባልሕኒ፡ እምሀጕል፡
እስመ፡ ዘእንበሌኪ፡ አልቦ፡ አድኅኖ፡ ዘይክል ።

8. ሰላም፡ ለአእዛንኪ፡ እለ፡ ተበስራ፡ ኪዳነ፡
እምአፈ፡ ፈጣሪ፡ ወልድኪ፡ ዘበባሕርይኪ፡ ተከድነ ፤
አምሕለኪ፡ ግርያም፡ ከመ፡ ኢታርእይኒ፡ ደይነ፡
እንበለ፡ ምግባር፡ ባሕቱ፡ ለእመ፡ ኢይጸድቅ፡ አነ፡
ቦኑ፡ ለከንቱ፡ ኪዳንኪ፡ ኮነ ።

9. ሰላም፡ ለመላትሕኪ፡ ጽጌያተ፡ ሮማን፡ እለ፡ ይመስላ፡
ባሕቱ፡ መጽለዋ፡ በእሳተ፡ አንብዕ፡ በነበልባላ፡
በኪዳንኪ፡ ግርያም፡ አዕርግኒ፡ ዐጸደ፡ ተድላ፡
ወይ፡ ለነ፡ አሌ፡ ለነ፡ አመ፡ ውስተ፡ ደይን፡ ይብላ፡
ነፍሳተ፡ ክልኤቲ፡ አሐቲ፡ ሀሊባ፡[1] ወሀላ ።[2]

10. ሰላም፡ ለአእናፍኪ፡ መሳክወ፡ ሕይወት፡ ምንታዌ፡
ዘአስተዋደዱን፡ አምላክ፡ በአጽባዕተ፡ ጥበብ፡ ወልዳዊ ፤
ግርያም፡ ሕጽርኒ፡ ፀጎይለ፡ ኪዳንኪ፡ እምንሳዌ፡
ወቀጥቅጢ፡ ርእሶ፡ በበትረ፡ ሕማም፡ ወደዌ፡
ለእመ፡ አፋሁ፡ አብቀወ፡ የኀጠኒ፡ አርዌ ።

---

[1] Hez. 23, 4. [2] pro ወከልኤታ፡ሀላ፡

Digitized by Google

11. ሰላም፡ለከናፍርኪ፡በእንተ፡ኃጥኣን፡እለ፡ሰአላ፡
እምኀበ፡አምላክ፡መሐሪ፡ኪዳነ፡ምሕረት፡ወመሐላ፡
ውስተ፡ጎልጎታ፡ማርያም፡አመ፡ገይሶትኪ፡[1] እምገሊላ ፤
ለጽድቀ፡ዛቲ፡ኪዳንኪ፡ለለ፡ጊዜ፡ይከውን፡በዓላ፡
ዲበ፡ርእሰ፡ኃጥእ፡ገብርከ፡አንብሪ፡አክሊላ ።

12. ሰላም፡ለአፉኪ፡አፈ፡በረከት፡ትሩፍ፡
አንቀጸ፡[2] ቅዱስ፡መጽሐፍ፡
ተማሕፀንኒ፡ማርያም፡በኪዳንኪ፡ውኩፍ፡
ኢይትኀፈር፡ቅድመ፡ወልድኪ፡ወመላእክቲሁ፡አእላፍ፡
አመ፡ሥርወ፡[3] ልሳን፡ይትመተር፡ወይትኀተም፡አፍ ።

13. ሰላም፡ለአስናንኪ፡ከመ፡መራዕይ፡እለ፡ተቀርፃ፡[4]
እለ፡ወፅኣ፡እምኀፃብ፡እንዘ፡ይትባየጻ ፤
ማርያም፡ንሥእኒ፡ኪዳንኪ፡ሀየንተ፡ሞፃ ፤
ወለዕድውየ፡ግብጻዊ፡ዘፍትወተ፡ልቡ፡ዐመፃ፡
መዝራዕተ፡ጸሎትኪ፡ሙሴ፡ይድፍኖ፡በኖጻ ።[5]

14. ሰላም፡ለልሳንኪ፡ዘአፈድፈደ፡ቅዳሴ፡
እምካህናተ፡ሰማይ፡ሱራፌል፡እለ፡ይቀውሙ፡ቅድመ፡ሥላሴ፡
አዘክሪ፡ሊተ፡ማርያም፡ተዝካረ፡ኪዳንኪ፡አመ፡ድምሳሴ፡
በእንተ፡እስራኤል፡በገዳም፡ከመ፡አዘከረ፡አውሴ፡
ኪዳነ፡አብርሃም፡ይስሐቅ፡ወያዕቆብ፡ወጽድቆ፡ለሙሴ ።

---

[1] scriptum est ገይሶተኪ፡ [2] ወአንቀጸ፡ B.
[3] እምሥርወ፡ A, አመ፡ሥጋ፡ወ B. [4] Cant. 4, 2.
[5] Ex. 2, 12.

Digitized by Google

15. ሰላም ፡ ለቃልኪ ፡ ተሰጣዊ ፡ ቃል ፡ ለቃሉ ፡
ለመልአከ ፡ ብስራት ፡[1] ገብርኤል ፡ ዘጸዳለ ፡ ብርሃን ፡ መንዲሉ ፤
ግርያም ፡ ቅድስት ፡ ለእግዚአብሔር ፡ መካነ ፡ ጎይሉ ፡
እንቋዕ ፡ ተውህበኪ ፡ ኪዳነ ፡ ምሕረቱ ፡ ወሣህሉ ፡
በዘቦቱ ፡ ጸዲቀ ፡ ኃጥኣን ፡ ይከሉ ።[2]

16. ሰላም ፡ ለእስትንፋስኪ ፡ ነፋሰ ፡ ጥዒና ፡ ፈዋሲ ፡
ነፍሳተ ፡ ብዙኃን ፡ ሰብእ ፡ እለ ፡ ቈስሉ ፡ በሕምዘ ፡ ከይሲ ፤
በኪዳንኪ ፡ ግርያም ፡ ኀጣውእየ ፡ ደምስሲ ፤
እንበለ ፡ ኪዳንኪሰ ፡ ወመስቀለ ፡ ክርስቶስ ፡ ወራሲ ፡
አልቦ ፡ እምሲኦል ፡ ዘይድኅን ፡ ብእሲ ።

17. ሰላም ፡ ለጕርዔኪ ፡ ሠናይ ፡ ወአዳም ፡
እንተ ፡ ይትፈለጡ ፡ ቦቱ ፡ ጸዋትወ ፡ መሪር ፡[3] ወጣዕም ፤
ምንተ ፡ እግበር ፡ ግርያም ፡ እስመ ፡ ኀይልየ ፡ ድኩም ፤
ሐጺኒ ፡ ግብር ፡ እምኵለሄ ፡ ወጸበኒ ፡ ዓለም ፤
ባሕቱ ፡ በኪዳንኪ ፡ ናዝዝኒ ፡ እም ።

18. ሰላም ፡ ለክሳድኪ ፡ ዘግኅፈደ ፡ ዳዊት ፡ ርእዮታ ፡[4]
ዲበ ፡ ተልፍዮስ ፡ ጠቢባን ፡ ዘአስተናደፉ ፡ መሠረታ ፤
ግርያም ፡ በልዮ ፡ ውስተ ፡ እዝነ ፡ ነፍስየ ፡ ለናዝዘታ ፡
ለምንት ፡ ብዙኀ ፡ ትሰርሒ ፡ ነፍስ ፡ ዚአየ ፡ ማርታ ፡[5]
እስመ ፡ ኀዳጥ ፡ የአክል ፡ እምብዙኀ ፡ ሐተታ ።

---

[1] ምስጢር ፡ A. [2] ኢይከሉ ፡ A.

[3] scriptum est ጸዋተ ፡ ወመሪር ፡ [4] Cant. 4, 4.

[5] Luc. 10, 41.

Digitized by Google

19. ሰላም፡ለመታክፍትኪ፡ግዕዛነ፡በረከት፡እለ፡ተወክፋ፡
ህየንተ፡[1] መርገም፡ወዘለፋ፤
ማርያም፡ጹርኒ፡ለጽድቀ፡ኪዳንኪ፡ዲበ፡መትከፋ፡
ወንሥእኒ፡ዐሥራተ፡እድ፡እመሬተ፡ወልድኪ፡አልፋ፡
እስመ፡ሃይማኖትየ፡አንቲ፡ወዘብየ፡ተስፋ ።

20. ሰላም፡ለዘባንኪ፡በወርኀ፡ተሰዶ፡ቀዲሙ፡
ምዕራፈ፡አምላክ፡ዘከነ፡ውስተ፡ፍኖተ፡ቀኑስቲም፡ጊዜ፡ድካሙ፤
ማርያም፡ስመኪ፡ለዘጸረ፡መልዕልተ፡ስሙ፡
በዕለተ፡ዙኃኔ፡እመ፡ኢያስለጠ፡ደሙ፡
ዐሥራተ፡ኪዳንኪ፡ንሥእዮ፡መሓሪት፡እሙ ።

21. ሰላም፡ለእንግድኣኪ፡ወለሕፅንኪ፡ካልኢታ፡
ወለአእዳውኪ፡መንታ፤
አምሕለኪ፡ማርያም፡በነጸፍጻፈ፡[2] ደም፡ዘነልኀታ፡
ለነፍስየ፡ምስለ፡ነፍስኪ፡ታስተዳልዊ፡መክፈልታ፡
አመ፡መሬታዊት፡ሥጋየ፡ትትከደን፡መፈታ ።

22. ሰላም፡ለመዛርኢኪ፡ወለኵርናዕኪ፡ምዕንጋዕ፡[3]
ዘሐቀፋሁ፡ለክርስቶስ፡ባሕርየ፡መለኮት፡ኀቡእ፤
ማርያም፡ኀሪት፡እመላእክት፡ወሰብእ፡
ተዝካረኪ፡ለእመ፡ገብረ፡በተአምኖ፡ጽኑዕ፡
በመንግሥተ፡ሰማይ፡ምስሌኪ፡ይነግሥ፡ኀዋእ ።

23. ሰላም፡ለእመታትኪ፡ለቤተ፡መቅደስ፡ቀዋሚ፡
እለ፡አሠነያ፡ወርቀ፡ምስለ፡ፈትለ፡ሜላት፡ግብረ፡አናሚ፤

---

[1] እምቅኔ፡ B. [2] በጸፍጻፈ፡ B. [3] ምዕጋዕ፡ B.

Digitized by Google

ግርያም ፡ ላዕሌየ ፡ ኪዳን ፡ ምሕረትኪ ፡ ፈጽሚ ፡[1]
ወቅትሊ ፡ ዕድወ ፡ ነፍስየ ፡ እስመ ፡ ውእቱ ፡ ረጋሚ ፡
ከመ ፡ በጥበቡ ፡ ሰሎሞን ፡ ቀተሎ ፡ ለሳሚ ።[2]

24. ሰላም ፡ ለእራሓትኪ ፡ ተመጣዌ ፡ ጎብስት ፡ ወግይ ፡
ሶበ ፡ ያመጽኡ ፡ ለኪ ፡ መላእክተ ፡ ሰማይ ፡
እንዘ ፡ ሀሎኪ ፡ ግርያም ፡ በመቅደሰ ፡ አፊት ፡ ዐባይ ፤
ይትወከፍ ፡ ሊተ ፡ ኪዳንኪ ፡ ከመ ፡ መሥዋዕተ ፡ ሰርክ ፡ ጎፍይ ፡
እመ ፡ ሕፍን ፡ ግይ ፡ አስተይኩ ፡ ለጽሙእ ፡ ነዳይ ።

25. ሰላም ፡ ለአጻብዕኪ ፡ ወለአጽፋርኪ ፡ ጽዕድው ፡
ወለአጥባትኪ ፡ ክልኤ ፡ አንቅዕተ ፡ ሐሊብ ፡ ፍትው ፤
ግርያም ፡ ጽጌ ፡ ዘዘመንኪ ፡ መፀው ፡[3]
ተግሕፀንኩ ፡ በአጥባትኪ ፡ ወበሥንኪ ፡ ምጽልው ፡
በጎይል ፡ ጸሎትኪ ፡ እድጎን ፡ እምእሳት ፡ ድልው ።

26. ሰላም ፡ ለገቦኪ ፡ መንገለ ፡ ለፈ ፡ ወለፈ ፡
እለ ፡ ተረሰያ ፡ ደርገ ፡ ሐመልግለ ፡ ወርቅ ፡ ኢጎላፈ ፤
ግርያም ፡ ምጥቅኒ ፡ በገቦ ፡ ኪዳንኪ ፡ ምስለ ፡ ሑቃፈ ፡
ሶበ ፡ ይወርዱ ፡ ኃጥአን ፡ ብሔረ ፡ ጽልመት ፡ ጸናፈ ፡
እለ ፡ በሕይወቶሙ ፡ ጸልኡ ፡ ዘጻድቃን ፡ ሱታፈ ።

27. ሰላም ፡ ለከርሥኪ ፡ ለከርሠ ፡[4] መላእክት ፡ ዘውጉ ፡
ጎብስተ ፡ ሰማይ ፡ ወትረ ፡ ዘይሴሰይ ፡ ዐቅመ ፡ ምዕራጉ ፤
ግርያም ፡ በጽዮን ፡[5] ለእግዚአብሔር ፡ ታቦተ ፡ ሕጉ ፡

---

[1] scriptum est ፈጻሚ ፡ [2] 3 Reg. 2, 41 seq. [3] ምጽልው ፡ A.
[4] ከርሠ ፡ AB. [5] ጽዮን ፡ A.

Digitized by Google

ያንጽሐኒ፡እምፍቅረ፡ወይን፡ለሚየ፡ኪዳንኪ፡ወይጉ፡
እስመ፡ፍቅረ፡ወይን፡ተብህለ፡ለሰይጣን፡ሄረጉ ።

28. ሰላም፡ለልብኪ፡ስንእመ፡ኵልያት፡መጎሊና፡
ወለአግዑትኪ፡ሰላም፡ምስለ፡ንዋየ፡ውስጥኪ፡በፅሪና፤
ውስተ፡ምድረ፡ርስት፡አብእኒ፡ግርያም፡ዐምደ፡ደመና፡
በብርሃነ፡እሳት፡ኪዳንኪ፡እንዘ፡ትመርሐኒ፡ፍና፡
ወትሴስይኒ፡እምፍቅርኪ፡መና ።

29. ሰላም፡ለሕንብርትኪ፡ምሳሌ፡ፍሑቅ፡ማዕከክ፡[1]
ወለግሕፀንኪ፡ንጹሕ፡ምስለ፡ሐቋኪ፡ዙሩክ፤
ግርያም፡ቅድስት፡ወላዲተ፡ቅዱስ፡አምላክ፡
ተወየኒ፡ዐውደ፡ነፍስየ፡እስክ፡ሣልሳዊ፡ፈለክ፡
አመ፡ተቃወማ፡በአየር፡ቀናሲ፡መልአክ ።

30. ሰላም፡ለድንግልናኪ፡መክብበ፡ሕዋሳት፡ኀምስ፡
ወለአቍያጽኪ፡ክልኤ፡አፅግደ፡ነባቢት፡መቅደስ፤
ግርያም፡ታቦት፡ወጽላተ፡ኪዳን፡ሐዲስ፡
ቅብአኒ፡ርጢነ፡ጸም፡እስክ፡ሰኩና፡እግር፡ወርእስ፡
እስመ፡ጸም፡ትፈውስ፡ሕማማ፡ለነፍስ ።

31. ሰላም፡ለአብራክኪ፡ጊዜ፡አስተርእዮ፡[2] ወተንብሎ፡
ምስለ፡አእጋርኪ፡ደርገ፡እለ፡ይሰግዳ፡በአኢያብጦሎ፡
ግርያም፡በታልኪ፡[3] እስመ፡ተሳተፍኪ፡ታሎ፡
ሰአልዮ፡ለወልድኪ፡ይጸግወኒ፡ሣህሎ፡
አመ፡ውስተ፡እሳት፡ይወዲ፡ኃጥኣነ፡ምድር፡ዅሉ ።

---

[1] Cant. 7, 3. [2] emendandum አስተስርዮ፡ [3] ለታልኪ፡ AB.

Digitized by Google

32. ሰላም፡ለሰኰናኪ፡ወለመከየድኪ፡[1] እለ፡ሐፈ፡
ውስተ፡ደብረ፡ቍስቋም፡ለደቂቅ፡አመ፡ቀተልዎ፡ሐፈ፤
ለአምላከ፡ሰማይ፡በሊዮ፡ማርያም፡ወለተ፡ዕዝራ፡
አማንኑ፡ትኴንና፡[2] በእንተ፡ፍኑንፈ፡
ለዘ፡ታፈቅረኪ፡ነፍስ፡በከሉ፡ምግባራ ።

33. ሰላም፡ለአጻብዕኪ፡አቅርንተ፡አእጋር፡ክልኤቲ፡
ወለአጽፋሪሆን፡ለለአሐቲ፤
በኪዳንኪ፡ማርያም፡ጎጢአትየ፡ክብቲ፤
ሰብእሰ፡ካልእየ፡እንዘ፡ከማየ፡መዋቲ፡
በጽዋዐ፡ልሳን፡ደምየ፡ቀዲሑ፡ይሰቲ ።

34. ሰላም፡ለቆምኪ፡አየረ፡ትሩፋት፡ዘሐፀኖ፡
ወወውሎ፡ጎጢአት፡ዘኢያጽነኖ ፤
በክንፈ፡ኪዳንኪ፡ክድንኒ፡ማርያም፡እምተኰንኖ ፤
ሶበ፡ኪዳንኪ፡ምክንያተ፡ድኂን፡ኢኮኖ፡
ነፍሰ፡በላዔ፡ሰብእ፡መኑ፡እምከሀለ፡አድኅኖ ።

35. ሰላም፡[3]ለመልክአ፡ሐና፡ወኤልሳቤጥ፡
ዘብዑድ፡ሥኑ፡ወልምላሚሁ፡ፍሉጥ፤
ማርያም፡ድንግል፡ድንግልተ፡[4]አፍአ፡ወውስጥ፡
ቤዛ፡ይኩንኒ፡ኪዳንኪ፡በገጸ፡ፈጣሪ፡ሥሉጥ፡
አመ፡ወርኀ፡ንግድ፡[5]የኀልቅ፡ወይፀራዕ፡በሜጥ ።

---

[1] ወለመከየድኪ፡ B.
[2] ተኰነና፡ A.
[3] B addit ለመልክአኪ፡
[4] ቅድስተ፡ B.
[5] ነገድ፡ A, ዕድሜ፡ B.

Digitized by Google

36. ሰላም፡ለፀአተ፡ነፍስኪ፡በነጽሮ፡ብርሃን፡ዘየኀቱ፡
መልአከ፡አፍርሆ፡ጸሊም፡እንበለ፡ያደንግፅኪ፡በጽላሎቱ ፤
ኦ ሕለኪ፡ማርያም፡ለእግዚአብሔር፡በመለኮቱ፡
ከመ፡ያድኅንኒ፡በኪዳንኪ፡እመደንግፃን፡ሠለስቱ፡
አመ፡ይፈልጠኒ፡ሞት፡እምሥጋየ፡ዝንቱ ።

37. ሰላም፡ለበድን፡ሥጋኪ፡ዘኢጐንደየ፡በምስካብ፡
እስመ፡አንሥኦ፡ፍጡነ፡መንፈሰ፡ሕይወቱ፡ለአብ ፤
ኢይትነከር፡ለኪ፡ማርያም፡አድኅኖተ፡ጻድቃን፡ሕዝብ፡
እመሰ፡አድኅንኪ፡ኃጥኣን፡በኪዳንኪ፡ጥቡብ፡
ዝኬ፡መንክር፡ወዝኬ፡ዕጹብ ።

38. ሰላም፡ለግንዘተ፡ሥጋኪ፡በመዋጥሐ፡ክታን፡ወከርቤ፡
ላዕለ፡እደ፡ጴጥሮስ፡ብእሴ፡ይባቤ ፤
ተሣህልኒ፡ማርያም፡ወኢትበልኒ፡አመ፡ምንዳቤ፡
ለምንት፡ታአኵት፡ኪዳንየ፡ወረድኤትየ፡ዐቃቤ፡
ቅብአ፡ኃጥኣን፡አኮኑ፡ኢይትቀበእ፡[1]እቤ ።

39. ሰላም፡ለመቃብርኪ ፤ እለ ይትጋብኡ፡ባቲ፡
ለአሕዛብ፡ኵሎሙ፡እስመ፡ምክሐሙ፡አንቲ ፤ [2]
ማርያም፡ብጽሕኒ፡ለሰዐተ፡ሞትየ፡ለመዋቲ ፤
እምነፍሰ፡ክርስቲያን፡አኮኑ፡ሶበ፡ይመውት፡አሐቲ፡
ለናዝዘታ፡ፍጡነ፡ትበጽሒ፡አንቲ ።

---

[1] I p. S.

[2] i. e. እስመ፡ምክሐሙ፡ለአሕዛብ፡እ"፡ይ"፡በ"፡አንቲ፡

Digitized by Google

40. ሰላም፡ለትንሣኤኪ፡ለትንሣኤ፡ክርስቶስ፡አምላኪሁ፡
አንቀጸ፡መቃብር፡ዝኁሐ፡እንዘ፡ኢያርኁ፤
ማርያም፡አንቲ፡ለአዳም፡ጥንተ፡ተስፋሁ፤
ሶበ፡አከ፡ጸሎትኪ፡ወኪዳንኪ፡ምስሌሁ፡
ውስተ፡ዕመቀ፡ሀጕል፡እምኮነ፡በነፍሱ፡መሥጋሁ ።

41. ሰላም፡ለፍልሰተ፡ሥጋኪ፡ኀበ፡መካነ፡ሕይወት፡ዘተሐደሰ፡
እምቅድመ፡ዝኒ፡ኀቤሁ፡ሥጋ፡ወልድኪ፡ፈለሰ፤
ቤዛዊተ፡ዓለም፡ማርያም፡አስተበቍዐኪ፡አንሰ፡
ትቤዝዊ፡በኪዳንኪ፡ዘጸላእትየ፡ነፍሰ፡
እስመ፡በሥራይኪ፡ለቍስልየ፡ቀባእክኒ፡ፈውሰ ።

42. ኣእኵቶ፡ለእግዚአብሔር፡ለዘጸውዐነ፡ጽዋዔ፡[1]
ተዝካረ፡[2]ኪዳንኪ፡ንግበር፡ማእከለ፡ምንዳቤን፡ጉባኤ፤
ተመጠዊዮ፡ባሕቱ፡ማርያም፡አመ፡ትንሣኤ፡
ወአንብሪ፡በርእሰ፡ነፍሱ፡አክሊላተ፡መንግሥት፡ሰብዔ፡
ለነባቤ፡ዝንቱ፡ድርሰት፡አርብዓ፡ወክልኤ ።

ስብሐት፡ለኪ፡ማርያም፡በጕልቈ፡አድባር፡ወአውግር፡
ስብሐት፡ለኪ፡ማርያም፡በጕልቈ፡ዕፀዋት፡ወሣዕር፡
ስብሐት፡ለኪ፡ማርያም፡በጕልቈ፡ቀለያት፡ወባሕር፡
ስብሐት፡ለኪ፡ማርያም፡በጕልቈ፡ኵሉ፡ፍጡር፡
ምሉእ፡ስብሐትኪ፡በሰማይ፡ወምድር ።[3]

---

[1] በጽዋዔ፡ B. [2] ተግባረ፡ A. [3] Haec stropha deest in B.

Digitized by Google

d) *Salâm ad Mariam.*

1. ሰላም፡ለኪ፡ኪዳን፡ምሕረት፡ተስፋየ፡ዘታጸድቂ፡ኃጥኣ፡
ወዘተጎሥሢ፡አሐደ፡በግፀ፡
ዘተገድፈ፡እምኒ፡ተስዓ ።

2. ሰላም፡ለኪ፡ኪዳን፡ምሕረት፡ሐውልት፡ዘተከለኪ፡እግዚእ፡
ትእምርተ፡አድኅኖ፡ትኩኒ፡ለኵሉ፡ኃጥእ፡
ፍቅርኪ፡ዘያጸንዕ ።

3. ሰላም፡ለኪ፡ኪዳን፡ምሕረት፡በማይ፡ዘታጸንኒ፡መድሎተ፡
ተአምኖተኒ፡ብኪ፡ረስዩ፡ሊተ፡
ገድልኪ፡ወትሩፋተ ።[1]

4. ሰላም፡ለኪዳን፡ምሕረት፡ወርቅ፡ወመዝገበ፡ኵሉ፡ንዋይ ፤
አንቲ፡ውእቱ፡ምስካበ፡ነዳይ፡
ወብዕል፡[2] ዘበሰማይ ።

5. ሰላም፡ለኪ፡ሶበ፡ስእንኩ፡ጸዲቅ፡በምግባረ፡ሠናይ፡ወገድል፡
አስመኩ፡ብኪ፡ኪዳን፡ድንግል፡
መድኀኒተ፡ነፍስየ፡እምኒ፡ሀጕል ።

6. ሰላም፡ለኪ፡ኪዳን፡ምሕረት፡አንቲ፡አረቦን፡መንፈስ፡ዘላዕሉ ፤
ዘያፈቅረኪ፡በተስፋ፡ይሄሉ፡
እስከ፡አመ፡ይከውን፡ትንሣኤ፡ኵሉ ።

---

[1] i. e. መት"፡ገ"፡ [2] rectius ውብዕሉ፡

Digitized by Google

7. ሰላም፡ለኪ፡በስመ፡ኪዳንኪ፡ቤተ፡ለዘሐነጸ፡ገብርኪ፡
ወለእመ፡ጸለይኑ፡በስምኪ፡
ማርያም፡ፈትቲ፡እምበረከትኪ፡
ሰአሊ፡ጎበ፡ኤር፡ወልድኪ ።

e) *Gloria tibi.*

ስብሐት፡ለከ ።

1. ስብሐት፡ለከ፡እግዚአብሔር፡አብ፡ጥንተ፡መዋዕል፡ወፅድሚ፡
ለመለኮትከ፡ዘአልቦ፡ትርጓሜ፡
ወለመንግሥትከ፡ግብረ፡ፈጻሜ ።

2. ስብሐት፡ለከ፡ለመንፈስከ፡ሰጊድ፡ወለመልድከ፡ይደሉ፡
እግዚአብሔር፡ከሃሌ፡ኵሉ፡
ዘሀሎከ፡ወዘትሄሉ ።

3. ስብሐት፡ለከ፡መዝገበ፡ርኅራኄ፡ወሣህል፡እግዚአብሔር፡አቡነ፡
ክርስቶስሃ፡ወልደከ፡መድኅኒ፡
ዘፈኖከ፡ቤዛ፡ዚአነ፡

4. ስብሐት፡ለከ፡መዛግብተ፡ወልድ፡ሀበነ፡እግዚኦ፡እንበለ፡ሕጸጽ፡
ወንትጋ፡
እስመ፡በእንቲአነ፡ሞተ፡ድኅረ፡ሐመ፡በሥጋ፡
ወልድከ፡ቀዳሜ፡ጸጋ ።

5. ስብሐት፡ለከ፡ጎይለ፡ትዕግሥት፡ሀበነ፡እግዚኦ፡አመ፡[1] ወርኀ፡[1] ጽ
ንወ፡[1] ተስናን፡

[1] Scriptum est ከመ፡ወርኀ፡ጽንዕ፡

ወእመንፈስከ፡መንፈሰ፡ሥልጣን፡
እግዚአብሔር፡ወላዴ፡ሥን ።

6. ስብሐት፡ለከ፡ጎበ፡ሰማያዊት፡ማኅበር፡ከመ፡ነህሉ፡ምስሌከ፡
ቅድሰን፡አባ፡በሥነ፡ጽድቅከ፡
ሥነ፡ጽድቅ፡ቃለ፡ዚአከ ።

7. ስብሐት፡ለከ፡ዘኢትፈቅድ፡አምላክ፡ሞተ፡ኃጥአ፡ብእሲ፡
ቀትረ፡መዓልትን፡ቅድመ፡ይምሲ፡
እግዚአብሔር፡አብ፡ተሥላሴ፡
ጌጋይየ፡በኀሀልከ፡አናሕሲ ።

Digitized by Google

10. Antiphonae in festum Joannis Baptistae,

primo anni Abyssinorum die,

quo eodem Requies Bartholomaei Apostoli commemoratur.

ዋዜማ፡ዘቅዱስ፡ዮሐንስ ። ግዕዝ፡በኵ ። ብጹዕ፡አንተ፡ዮሐንስ፡ዘሀለወከ፡ታእምር፡ወተሐውር፡[1]ቅድመ፡እግዚአብሔር፡ጸሊ፡በእንቲአነ ፤ ውስተ፡ርእሰ፡ዐውደ፡ዓመት፡ተጽሕፈ፡ተዝካርከ ፤ ባርከኒ፡እንግአ፡በረከተከ ። ምልጣን፡ውስተ፡ርእሰ፡— በረከተከ ። ለእግዚአ ብሔር፡ምድር፡በምልአ ።[2] ይቤ፡ዮሐንስ፡ለልየ፡ርኢኩ፡ወአነ፡ሰማዕቱ፡ወውእቱ፡አንሰ፡ኢያአምሮ፡ጸአሙ፡ከመ፡ያእምርዎ፡እስራኤል፡አንሰ፡መጻእኩ ። ምልጣን፡ይቤ፡ዮሐንስ፡— መጻእኩ ። እግዚአ ብሔር፡ነግሠ ።[3] ጸርኅ፡ዮሐንስ፡ወይቤ፡ድኅረ፡እምነቢያት፡እምቅድመ፡ምጽአተ፡ወልድ፡ቤዛ፡ኀጢአቶሙ፡አጥምቅ፡በማይ፡አንሰ፡ተፈናኩ ። ምልጣን፡ጸርኅ፡ዮሐንስ፡— ተፈናኩ ። እግዚእ፡ጸራኅኩ፡ኀቤከ፡ስምዐኒ ።[4] እምከርሠ፡እሙ፡አእመረ፡እምከርሠ፡እሙ፡አእመረ፡ሰገደ፡ወአንፈርዐጸ ። ምልጣን፡እምከርሠ፡እሙ፡አእመረ፡— ወአንፈርዐጸ ። ይትባረክ ።[5] ዋዜማ፡ጸርኅት፡ቤተ፡ክርስቲያን፡ኀበ፡ዮሐንስ፡ወትቤሎ፡አንተኑ፡ክርስቶስ፡ወይቤላ፡አንሰ፡ኢኮንኩ፡ኪያሁ ፤

---

[1] Exspectaveris ወትሐር፡ [2] Ps. 23 (hbr. 24). [3] Ps. 92. 96. 98. (hbr. 93. 97. 99). [4] Ps. 140 (hbr. 141). [5] Preces Zachariae Luc. 1, 68 seq.?

Digitized by Google

ነዋ ፡ በግዑ ፡ ለእግዚአብሔር ፡ ዘያአትት ፡ ኀጢአተ ፡ ዓለም ። ምልጣን ፡ ነዋ ፡ በግዑ ፡ ይቤ ፡ ዮሐንስ ፡ መጥምቅ ፡ ሶበ ፡ ርእዮ ፡ ለክርስቶስ ፡ ሊቅ ። ምልጣን ፡ ነዋ ፡ በግዑ ፡ ኀጢአተ ፡ ዓለም ፡ ዘያአትት ፤ ነዋ ፡ በግዑ ፡ ኀጢአተ ፡ ዓለም ፡ ዘያአትት ። ሰላም ፡ በ፩ ። ዘመጠነገ ፡ ትርሲተ ፡ ክብር ፡ ፈሪሀ ፡ ልዑል ፡ ትሕትና ፡ ወፍቅር ፡ ርእዩ ፡ ዕበዮ ፡ ለዮሐንስ ፡ ዘመላእክት ፡ ይሰግዱ ፡ ሎቱ ፡ ጎይለ ፡ ልዑላን ፡ ኪያሁ ፡ ይሴብሑ ፤ ዘምስለ ፡ እግዚኡ ፡ ኪዳነ ፡ ዘአቀመ ፡ ወብዙኃን ፡ አሕዛበ ፡ አእመነ ፤ ውስተ ፡ ሐቌሁ ፡ ቅናቱ ፡ ዘአዲም ፡ ንብረቱ ፡ ገዳም ፡ ወሶሉ ፡ ነገሩ ፡ ፍሰሓም ። ርእዩ ፡ ዕበዮ ፡ ለዮሐንስ ፡ እግዚኡ ፡ ዘከመ ፡ ከለሉ ፤ ዮም ፡ በምድር ፡ ተዝክሩ ፡ በሰግያት ፡ በላዕሉ ። ይቤሉ ፡ መድኀኒነ ፡ ለዮሐንስ ፡ ዕዉራን ፡ ይሬእዩ ፡ ወጽሙማን ፡ ይሰምዑ ፤ እለ ፡ ለምጽ ፡ ይነጽሑ ፡ እለ ፡ መጽኡ ፡ ኀቤየ ። ምልጣን ፡ ርእዩ ፡ ዕበዮ ፡ ለዮሐንስ ፡ እግዚኡ ፡ ዘከመ ፡ ከለሉ ፤ ዘመላእክት ፡ ይሰግዱ ፡ ሎቱ ፤ ውስተ ፡ ሐቌሁ ፡ ቅናቱ ፡ አዲም ፡ ንብረቱ ፡ ገዳም ፡ ወኀጉኑ ፡ ሰላም ። ምልጣን ፡ ዘነግህ ፡ ወእንተኒ ፡ ሕፃን ፡ ነቢየ ፡ ልዑል ፡ ትሰመይ ፤ ፀርኩ ፡ ለመርገዊ ፡ ትሰመይ ፤ ወአዝግዱ ፡ በሥጋ ፡ ትሰመይ ፤ ተፈናከ ፡ ታርኁ ፡ እናቅጸ ፡ ጽድቅ ። ዘተሣህለኒ ። ዮሐንስ ፡ ጸሊ ፡ በእንቲአነ ፡ ጸሉትከ ፡ ወትረ ፡ ይብጽሐነ ። አርያም ፡ ቀዳሚ ፡ ዜጋ ፡ ዮሐንስኒ ፡ ሀሎ ፡ በል ። ይገብሩ ። ሰመዮ ፡ ብርሃነ ፡ ፀውስት ፡ ጽልመት ፡ ለዘተወልደ ፡ እምብእሲት ፡ አእሚሮ ፡ እምከርሠ ፡ እሙ ፡ ሰገደ ፡ ወልደ ፡ መካን ፡ ለወልደ ፡ ድንግል ። በዜጌሁ ፡ ቃለ ፡ ፀዋዲ ፡ በል ። ይቤ ፡ ዮሐንስ ፡ ለልየ ፡ ርኢኩ ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ እንዘ ፡ ይወርድ ፡ ከመ ፡ ርግብ ፡ ውስተ ፡ ምጥማቅት ። ዮሐንስ ፡ ከሀን ፡ እምነቢያት ፡ ተለወጠ ፡ ረሰየ ፡ ሲሶዮ ፡ ቈጽለ ፡ ወጠለ ፡ ሰበከ ፡ ለሐራ ፡ ዘወንጌል ፡ ቃለ ፡ አጥመቀ ፡ ነበልባለ ፡ ዘአልበ ፡ መምሰለ ። ሰባኪ ፡ ወንጌል ፡ በጥዑም ፡ ልሳኑ ፡ ርስነ ፡ መለከት ፡ ገሰሰት ፡ የማኑ ፡ ጸጕረ ፡ ገመል ፡ ተከድነ ፡ ዘባኑ ፡ ለዮሐንስ ፡ ኂሩቶ ፡ ንዜኑ ፡ ንዜኑ ። ብጹዕ ፡ ዮሐንስ ፡ ዘአጥመቀ ፡ ወልደ ፡ በአፅይንቲሁ ፡ ርእየ ፡ ገሃደ ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ እምሰማይ ፡ ወረደ ፡ በአምሳለ ፡ ርግብ ፡ ዮርዳኖስ ፡ ያደ ። ተከ

ሥተ ፡ ቃል ፡ ወዋዲ ፡ ዘይሰብክ ፡ ጥምቀተ ፡ ለንስሓ ፡ ከመ ፡ ይእመኑ ፡ ሕዝብ ፡ በብርሃኑ ፡ ዮሐንስ ፡ ክቡር ፡ ሰባኬ ፡ ቃለ ፡ ወንጌል ፡ ተፈናከ ፡ ቅድሜሁ ፡ ወርኩ ፡ ለመርዓዊ ፡ ሰማያዊ ። በዜማሁ ፡ አጥመቆሙ ፡ በል ። ዮሐንስ ፡ እምከርሠ ፡ እሙ ፡ በል ። ጎላፈ ፡ ንሴብሕ ፡ ወንዜምር ፡ ለአምላክ ፡ ሰማይ ፡ ለዘአጥመቆ ፡ በማይ ፡ ዮሐንስ ፡ ጎሩይ ። በዜማሁ ፡ ዮሐንስ ፡ ስሙ ፡ በል ። ተሰፍሐ ፡ ዐቢይ ፡ ነቢይ ፡ ዮሐንስ ፡ ጎሩይ ፡ አስተ ፍሥሐ ፡ ለነዳይ ፡ አዘዘ ፡ ይሑሩ ፡ በፍኖት ፡ ሠናይ ፡ ለስርየተ ፡ አበሳ ፡ አጥመቀ ፡ በማይ ። ዮሐንስኒ ፡ ሀሎ ፡ ያጠምቅ ፡ በሄኖን ፡ ሃ ፡[1] ለወ ልድ ፡ ንዜምር ፡ ሃ ፡ ወለመንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ንሴብሕ ፡ ወንዜምር ፤ ኪያሁ ፡ መ ድኀነ ፡ አጥመቆ ፡ ዮሐንስ ፡ ለኢየሱስ ፡ በፈለገ ፡ ዮርዳኖስ ። ግነዩ ፡ ይቤ ልዎ ፡ ሕዝብ ፡ ለዮሐንስ ፡ ሃ ፡ መኑ ፡ አንተ ፡ ብእሲ ፡ ዘታጠምቅ ፡ ሃ ፡ ወይቤ ሎሙ ፡ ዮሐንስ ፡ ለሕዝብ ፡ አንሰ ፡ ቃለ ፡ ወዋዲ ፡ ዘእሰብክ ። ረኪቦሙ ፡ ቃለ ፡ ወዋዲ ፡ በገዳም ፡ ጺሑ ፡ ፍኖቶ ፡ ለልዑል ፡ ሃ ፡ አጥመቆሙ ፡ ዮሐንስ ፡ ለሕዝብ ፡ ወይቤሎሙ ፡ እመኑ ፡ በብርሃኑ ። ጽድቅ ፡ መክን ፡ ተበህረት ፡ ዮሐንስሃ ፡ ድንግለ ፡ በገዳመ ፡ ዮርዳኖስ ፡ ዘገብረ ፡ ተአምረ ። ካህን ፡ ወድ ንግል ፡ እንዘ ፡ ይሰብክ ፡ ቃለ ፡ ወንጌል ፡ ወይቤሎሙ ፡ ለሐራ ፡ ጺሑ ፡ ፍ ኖቶ ፡ ለልዑል ። ትጉሃን ፡ ቃለ ፡ ወዋዲ ፡ በገዳም ፡ ሃ ፡ ጺሑ ፡ ፍኖቶ ፡ ለል ዑል ፡ ሃ ፡ ዮሐንስ ፡ ክቡር ፡ ወንጌላዊ ፡ ሌዋዊ ፡ ሃ ፡ ወይቤሎሙ ፡ እመኑ ፡ በብ ርሃኑ ። አዋልደ ፡ ዮሐንስ ፡ ወልደ ፡ እምላክ ፡ ረሰየከ ፡ ወርክ ፡ ወኢ ሳይያስ ፡ ሰመየከ ፡ መልአክ ፡ ለመጸብሐን ፡ ፍኖተ ፡ ጽድቅ ፡ ሰበክ ፡ በጺቡ ፡ ባሕር ፡ ዘአጥመቀ ፡ አምላክ ። ካህን ፡ ዮሐንስ ፡ ወንጌላዊ ፡ ወርኩ ፡ ለመርዓዊ ፡ ዘእምነገደ ፡ ሌዊ ፡ ዮሐንስ ፡ ወንጌላዊ ፡ ምጽአቶ ፡ ትዜኑ ፡ ፈነወክ ፡ ቃል ፡ ወርኩ ፡ ለመርዓዊ ፡ ዮሐንስ ፡ ወንጌላዊ ፡ ተሰመይከ ፡ ነቢየ ፡ ልዑል ። ጸወን ፡ ዮሐንስ ፡ ክቡር ፡ ወርኩ ፡ ለቃል ፡ ተንብል ፡ ተንብል ፡ ለምሕረት ፡ ወለሣህል ። በዙራ ፡ ለመክን ፡ ዮሐንስ ፡ ካህን ፡ ፍሬ ፡ ዘእምጸድቃን ፡

---

[1] ሃሌሉያ ፡

ሰማዕቱ፡ለብርሃን ። ዮሐንስ፡እዴከ፡መጥወኒ፡ ወበርተሎሜ
ዎስ፡አቡየ፡ለባርኮ፡ቅረበኒ ። ዐቢይ፡ዜማ፡ይቤልዎ፡በል ።
ማኅ፡ዮሐንስ፡ክቡር፡ወንጌላዊ፡ገዳማዊ፡ዐርኩ፡ለመርዓዊ፡እግዚኡ፡ዘ
አጥመቀ፡በዮርዳኖስ ። ዮሐንስ፡ክቡር፡ገዳመ፡ሲና፡ነባሪ፡ለፍጻሜ፡
ስምዑ፡በመጥባሕት፡ተመትረ ። ሕንፄ፡ንዜኑ፡ዮም፡ለዮሐንስ፡ዕበዮ፡
ወክብሮ፡ ወልደ፡አምላክ፡ለሊሁ፡ዘሠምሮ ። ዮሐንስ፡
ካህን፡እምከርሠ፡መካን፡ዘተበኵረ፡ ቃላተ፡ወንጌል፡ለሕዝብ፡መ
ሀረ ። ወንጌለ፡መንግሥት፡በርተሎሜዎስ፡ሰበከ፡ለብሔረ፡እል
ዋሕ፡ መምህረ፡ሕግ፡ዜናዊ፡ንጹሕ ። አረጋ፡ቃለ፡ዐዋዲ፡ዘይ
ሰብክ፡ጥምቀተ፡ለንስሓ፡ከመ፡ይእመኑ፡ሕዝብ፡በእንተ፡ብርሃን፡እ
ንዘ፡ይብል፡ነስሑ፡ወተጠመቁ፡ወእመኑ፡በወልደ፡እግዚአብሔር ።
በመዳል፡ቃለ፡ዐዋዲ፡ሰበከ፡ሎሙ፡ሃ፡ሕዝበ፡እስራኤል፡ከመ፡ይእ
መኑ፡ሃ፡ሃ፡ዮሐንስ፡ካህን፡ነቢየ፡ልዑል፡ሰባኬ፡ቃለ፡ወንጌል ። ጸለየ፡
. . . . ስብከቱ፡ገዳመ፡ያዋኪ፡ ምስጢረ፡ወንጌል፡በጽድቅ፡ምእ
መኑ፡በጽድቅ፡ሰባኪ፡ሃ፡ ለወልድ፡መላኪ፡ እምነቢያት፡ዮሐ
ንስ፡የዐቢ፡ በእደዊሁ፡ዘተጠምቀ፡ረቢ ። አዳም፡በገዳም፡ይጸ
ርኅ፡ከመ፡ቃለ፡ቀርን፡ ሰባኬ፡ብርሃን፡ ዮሐንስ፡ካህን ።
ለዘጉብርኤ፡ለቃለ፡ዐዋዲ፡ዕበዮ፡ንዜኑ፡ሃ፡ መዝገበ፡ፍሥሓ፡ዘር
እየ፡በዐይኑ፡ሃ፡ በዲበ፡ባሕር፡ርስነ፡መለኮት፡ገሰሰት፡የማኑ፡
አማን፡ለወልደ፡አብ፡ካህኑ ። እምኀበ፡መንፈስ፡ነሢአ፡እሳተ፡ሃ፡
ምህሮ፡ሃይማኖት፡ለሕዝብ፡ከሠተ፡ ለብሔረ፡አልዋሕ፡በር
ተሎሜዎስ፡ሰበከ፡ዘወንጌል፡ቃላተ፡ ካህን፡በጽድቅ፡ኮነ፡ሰማዕተ ።
መዝሙ፡በ፪ሃሌ፡ሉያ ። ጸርኅት፡ቤተ፡ክርስቲያን፡ኀበ፡ዮሐንስ፡
ወትቤሎ፡አንተኑ፡ክርስቶስ፡ወይቤላ፡ኢኮንኩ፡ኪያሁ፡ ተፈኖኩ፡
ሰባኬ፡ቅድሜሁ ። ክርስቶስኑ፡ኤልያስኑ፡ነቢይኑ ፤ ወይቤ፡ዮሐ
ንስ፡ተፈኖኩ፡እንሰ፡ኣጥምቅ፡በማይ፡ በዮርዳኖስ፡ቀላይ ። በ፪ወሰ
ሚያ፡ዮሐንስ፡ምግባሮ፡ለኢየሱስ፡በቤተ፡ሞቅሕ፡ለአከ፡ ፪እምአርዳ
ኢሁ፡እንዘ፡ይብል፡አንተኑ፡ትመጽእ፡ወቦኑ፡ካልእ፡ዘንሴፎ፡ባዕደ፡

Digitized by Google

ንግረነ፡ገሃደ። አውሥአ፡ኢየሱስ፡ወይቤሎሙ፡ሐዊረክሙ፡ዜንውዎ፡ለዮሐንስ፡ዘሰማዕክሙ፡ወዘርኢክሙ፡ወበልዎ፡ዕዉራን፡ይ
ሬእዩ፡ወሐንካሳን፡ርቱዐ፡የሐውሩ፤ ሙታን፡ይትነሥኡ፤ እለ፡ለምጽ፡
ይነጽሑ፡ወጽሙማን፡ይሰምው። በ፪ ወበውእቱ፡መዋዕል፡መጽአ፡
ዮሐንስ፡መጥምቅ፡ወሰበከ፡ጥምቀተ፡በገዳመ፡ይሁዳ፡ወይቤ፡ነስሑ፡
ወእመኑ፡በብርሃኑ፡ወመጽአ፡ኀቤሁ፡ሰብአ፡ኢየሩሳሌም፡ወዙሉሙ፡
ሰብአ፡ይሁዳ፡ወዙሉሙ፡ማያተ፡ዮርዳኖስ፡ከመ፡ያጥምቆሙ፡በፈለገ፡
ዮርዳኖስ፡እንዘ፡ይትአመኑ፡ኀጣውኢሆሙ፡ብዙኃን፡እምፈሪሳውያን፡
ብዙኃን፡እምሳዱቃውያን፡እለ፡መጽኡ፡ኀቤሁ፡ከመ፡ያጥምቆሙ፡ወይ
ቤሎሙ፡ግብሩ፡እንከ፡ፍሬ፡ዘይደልወክሙ፡ለንስሓ፡ወአኑ፡አጠምቀ
ክሙ፡በማይ፡ይመጽእ፡እምድኅሬየ፡ዘሀሎ፡እምቅድሜየ፡ዘኢይደል
ወኒ፡[1] ውእቱኬ፡ያጠምቀክሙ፡በመንፈስ፡ቅዱስ፡አሜሃ፡መጽአ፡ኢየ
ሱስ፡እምገሊላ፡ኀበ፡ዮሐንስ፡ከመ፡ያጥምቆ፡በፈለገ፡ዮርዳኖስ፡አበዮ፡
ዮሐንስ፡ወይቤሎ፡አነ፡እፈቅድ፡አንተ፡ታጥምቀኒ፡ወአንተ፡ትመጽእ፡
ኀቤየ፡ይቤሎ፡ኢየሱስ፡ኅድግ፡ንፈጽም። በ፫ ይቤሎሙ፡ዮሐንስ፡ለእ
ሙንቱ፡ሕዝብ፡ለእለ፡መጽኡ፡ከመ፡ያጥምቆሙ፡ሰስሉ፡ዕልዋን፡እም
እሳት፡ዘይወፅእ፡ሰስሉ፡ዕልዋን፤ ይትነፋሳ፡ቀርን፡እምአርእስተ፡አድ
ባር፡እንዘ፡ይብል፡ሰስሉ፡ዕልዋን፤ መጽአ፡ንጉሥ፡ሰስሉ፡ዕልዋን፤ውእ
ቱሰ፡መሥዬ፡እሳት፡ውስተ፡እዴሁ፡የአርር፡ዐውዶ፡መሥርናዮሰ፡ይመ
ልእ፡ውስተ፡መዛግብቲሁ፡ወሐሠሮሰ፡ያውፂ፡በእሳት፡ዘኢይጠፍእ፡ለ
ዓለም። እመሰ፡ሰማዕክሙ፡ዘንተ፡ትእዛዘ፡ዘእኤዝዘክሙ፡እነ፡ታመ
ሥጡ፡እመቅሠፍት፤ እመሰ፡አበይክሙኒ፡ዘንተ፡ትእዛዘ፡ዘእቤለክሙ፡
አነ፡አልብክሙ፡ኀበ፡ታመሥጡ፡እምእዴሁ፡ለአኃዜ፡ዙሉ። እስመ፡
ለዓለም፡ብጹዕ፡አንተ፡ዮሐንስ፡ዘእግዚእክ፡ስምዐ፡ቆመ፡ለክ፡ወአንተኒ፡
ሰማዕኩ፡ለኪ፡እፎ፡አጥመቆ፡በመይ፡መሬታዊ፡ለሰማያዊ፡ከመ፡ይት
ቀደስ፡ማይ፡በዮርዳኖስ፡ቀላይ። ብጹዕ፡አንተ፡ዮሐንስ፡ዘእግዚእክ፡

---

[1] sc. እፍታሕ፡ቶታነ፡አጣእኢሁ፡እምእገሪሁ።

ስምዐ ፡ ቆመ ፡ ለክ ፤ ብጹዕ ፡ ዮሐንስ ፡ ዐርከ ፡ መርዓዊ ፡ ተሰመይከ ፡ አብያተ ፡ ዘውቅሮ ፡ መኒነከ ፡ በተዘከሮ ፡ ማኅደር ፡ ዘበሰማያት ፡ ጸጕረ ፡ ገመል ፡ ረሰይከ ፡ ዐራዘከ ። ብጹዕ ፡ ዮሐንስ ፡ እግዚኦ ፡ ዘአጥመቀ ፡ መፍ ኖተ ፡ ጼሐ ፡ እግዚኦ ፡ መርሐ ፡ ዮርዳኖስ ፡ አብጽሐ ፡ ወበ ህየ ፡ ዮሐንስ ፡ ፍጹመ ፡ ተፈሥሐ ። ምልእ ፡ እግዚኦ ፡ መርሐ ፡ — ተፈ ሥሐ ። ወለአከ ፡ ዮሐንስ ፡ ፪ እምአርዳኢሁ ፡ ኀበ ፡ ክርስቶስ ፡ ሀገረ ፡ ገሊላ ፡ ወሰበከ ፡ እስከ ፡ አድያሚሃ ፡ ለዮርዳኖስ ፡ ከመ ፡ ይብጻሕ ፡ ቃል ፡ መጽ ሐፍ ፡ ዘተፈነወ ፡ አንተኑ ፡ ትመጽእ ፡ ወኵኑ ፡ ካልእ ፡ ዘንሴር ፡ ባዕደ ፡ ንግረነ ፡ ገሃደ ፡ ሰብኬ ፡ ወንጌል ፡ ፍሥሓ ፡ ዘይዜኑ ፡ ለውሉደ ፡ ሰብእ ፡ ወቢይ ፡ ነቢይ ፡ ዘተፈነወ ። ቃለ ፡ ዐዋዲ ፡ በገዳም ፡ ጸሐ ፡ ፍኖቶ ፡ ለልዑል ፤ ዮሐንስ ፡ መጽአ ፡ ሰማዕተ ፡ ይኩን ፡ በእንተ ፡ ብርሃን ፡ ስምዑኒ ፡ እ ሙን ፡ እመኑ ፡ በብርሃኑ ። ዮሐንስኒ ፡ ሀሎ ፡ ያጠምቅ ፡ በሄኖን ፡ በትሩብ ፡ ሰሌም ፡ በማዕዶተ ፡ ዮርዳኖስ ፤ ሰምዐት ፡ ወተፈሥሐት ፡ ጽዮን ፤ ሰሚዓ ፡ ተፈሥሐት ፡ ጽዮን ። በ፮ ልዑለ ፡ ይሰርር ፡ ይጸርጎ ፡ ወይሜህር ፡ ወ ይሰብክ ፡ ቃለ ፡ ወንጌል ፡ በዜቻንያ ፡ በማዕዶተ ፡ ዮርዳኖስ ፡ ወሶበ ፡ ርእዮ ፡ ዮሐንስ ፡ ለኢየሱስ ፡ ከልሐ ፡ ወይቤ ፡ ነዋ ፡ በግዑ ፡ ለእግዚአብሔር ፡ ወ ልዱ ፡ ለአብ ፡ መድኀኔ ፡ ዓለም ፡ ነስሐ ፡ ወእመኑ ፡ በብርሃኑ ። ጸርኅ ፡ ኢ የሱስ ፡ ኀበ ፡ ዮሐንስ ፡ እንዘ ፡ ይብል ፡ አነ ፡ እፈቅድ ፡ አንተ ፡ ታጥምቀኒ ፡ ወወሪዶ ፡ ዮርዳኖስ ፡ ኢየሱስ ፡ ወዮሐንስ ፡ ተቀደሰት ፡ ማይ ፡ በጥም ቀቱ ፡ ወተጠምቀ ፡ መድኀኔ ፡ ዓለም ፡ ወተከሥተት ፡ ብርሃን ። አላ ፡ ዮሐ ንስ ፡ ብእሲ ፡ መንፈሳዊ ፡ ዕተብ ፡ መጸሊ ፡ ፍሬሃ ፡ ለምድር ፡ ቀዳሚ ፡ ግዕረ ፡ ዕተብ ፡ ወጸሊ ፡ ዳኅራዊ ፡ ሰብለ ፡ በእንተ ፡ ዘይዘርእ ፡ ወየአርር ፡ ዕተብ ፡ ወ ጸሊ ፡ ፍሬሃ ፡ ለምድር ። ቃለ ፡ ዐዋዲ ፡ ዘይሰብክ ፤ ዘአምን ፡ አጠምቅ ፤ ወ ይቤ ፡ መጻእኩ ፡ ከመ ፡ ይእመኑ ፡ ቡቱ ፤ በእንተ ፡ ብርሃን ፡ ከመ ፡ ይሥራዕ ፡ ሕዝብ ፡ መሀረ ፡ ወይቤ ፡ አንሰ ፡ መጻእኩ ፡ ሰብኬ ፡ ተፈናኩ ። አንሰ ፡ አጠ ምቀክሙ ፡ በማይ ፡ ወግእከሌክሙ ፡ ይቀውም ፡ ሀሎ ፡ ዘኢታእምርዎ ፡ አ ንትሙ ፡ ዘኢይደልወኒ ፡ እፍታሕ ፡ ቶታን ፡ አዛእኢሁ ፡ እምእገሪሁ ፡ ናሁ ፡ ይመጽእ ፡ እምድኅሬየ ፡ ዘሀሎ ፡ እምቅድሜየ ፡ አንሰ ፡ ኢያአምሮ ፡ እስመ ፡

ውእቱ፡ቀደመኒ ። ወይቤልዎ፡ረቢ፡ዝሰኩ፡ዘምስሌከ፡ዘአንተ፡ስ
ምዐ፡ከንከ፡በእንቲአሁ፡ሀሎ፡ያጠምቅ፡ወይቤ፡ዮሐንስ፡ዐርኩ፡ለመ
ርዓዊ፡ፍሥሓ፡ይትፈሣሕ፡በእንተ፡ቃለ፡መርዓዊ፡ወዘሰ፡መጽአ፡እ
ምላዕሉ፡እመልዕልተ፡ኵሉ ። ወይቤልዎ፡ረቢ፡ዝሰኩ፡ዘምስሌከ፡ዘ
ለዲከ፡ስምዐ፡ከንከ፡በእንቲአሁ፡ሀሎ፡ያጠምቅ፡ወይቤሎሙ፡አልቦ፡
ዘይክል፡ሰብእ፡ነሢአ፡እመ፡ኢተውህበ፡ሎቱ፡እምሰማይ ፤ አንትሙ፡
ሰማዕትየ፡ዘእቤለከሙ፡አንሰ፡ኢኮንኩ፡ኪያሁ፡ተፈኖኩ፡ቅድሜሁ፡
አጥምቅ፡በማይ ። አጥመቆ፡ዮሐንስ፡በፈለገ፡ዮርዳኖስ፡ወይቤሎ፡
ዮሐንስ፡ባዕደ፡ሰብ፡አጠምቅ፡በስምከ፡አጠምቅ፡ወኪያከ፡ሰብ፡አጠ
ምቅ፡እግዚአ፡ምንተ፡እብል ፤ ወልጹ፡ለቡሩክ፡ከሣቴ፡ብርሃን፡እግዚ
አብሔር፡ተሣህለኒ፡በል፡ርእዩከ፡ማያት፡በውስተ፡ምጥማቃት፡ፈልሑ፡
ማያት፡ላዕለ፡ዲበ፡ርእሱ፡ወተቀደሰት፡ማይ፡በጥምቀቱ ። ተሰአልዎ፡
ሊቃን፡ካህናት፡ወሌዋውያን፡ወይቤልዎ፡ክርስቶስኑ፡አንተ፡ኤልያ
ስኑ፡አንተ፡ነቢይኑ፡አንተ፡ዘናየድያሙ፡ለእለ፡ፈነዉን፡ወይቤሎሙ፡
አንሰ፡ኢኮንኩ፡ኪያሁ፡ተፈኖኩ፡ቅድሜሁ፡አጥምቅ፡በማይ ። ዮሐ
ንስ፡እምነቢያት፡መኑ፡ከማከ፡ልዑል፡ከሀን፡ወነቢይ፡ድንግል፡ወሰማ
ዕት፡ቃለ፡ዐዋጂ፡ዘይሰብክ፡ጥምቀተ፡ለንስሓ ። ሰበከ፡ሎሙ፡ጥም
ቀተ፡ለንስሓ፡ለኵሎሙ፡እስራኤል፡ከመ፡ይእመኑ፡ወይጠመቁ፡ወይነ
ስሑ፡በከመ፡ይቤ፡መድኀኒነ፡በወንጌል፡አልቦ፡ዘየዐብዮ፡ለዮሐንስ፡
መጥምቅ፡ዘተወልደ፡እምአንስት ። ዝንቱ፡ውእቱ፡ዮሐንስ፡ዘይሰመይ፡
ዐርኩ፡ለመርዓዊ፡አልቦ፡ዘየዐብዮ፡ለዮሐንስ፡መጥምቅ፡ዘተወልደ፡
እምአንስት፡እግዚአ፡ዘአጥመቆ፡በፈለገ፡ዮርዳኖስ፡እንዘ፡ይጸርኅ፡ወ
ይሜህር፡ጥምቀተ፡ያደ፡እስከ፡አድያሚሃ፡ለዮርዳኖስ ። አሜሃ፡መ
ጽአ፡ኢየሱስ፡እምገሊላ፡ኀበ፡ዮሐንስ፡ከመ፡ያጥምቆ፡በፈለገ፡ዮርዳ
ኖስ ፤ አበዮ፡ዮሐንስ፡ወይቤሎ፡እፎኑ፡እከል፡አጥምቆተከ ፤ አይኑ፡
ማይ፡እግዚአ፡ዘይጸውረከ፤አንሰ፡እፈቅድ፡አንተ፡ታጥምቀኒ፡ዘልዑል፡
አንተ፡እምሰማያት፡ወንጹሕ፡እምኀጢአት ። ዓ፡ዘአንተ፡ቃለ፡አብ፡
ዘእምኔሃ፡ለቅድስት፡ማርያም፡ተሰብአከ፡ወብዒሕ፡ለከ፡ትኅድግ፡ኀ

Digitized by Google

ጢአተ፡መትቤሎ፡ለመፃጕዕ፡ተንሥእ፡ንሣእ፡ወራተከ፡ተጎድግ፡ለከ፡
ኀጢአትከ ። ዓ፡ይቤሎ፡ኢየሱስ፡ለዮሐንስ፡ጎድግ፡ንፈጽም፡ዅሉ፡
ጽድቀ ። ዓ፡አንሰ፡እፈቅድ፡ጥምቀተ፡ከመ፡እቀድስ፡ማያተ፡ወከመ፡
እረሲ፡መድኀኒተ ። ኀአምን፡ክርስቶስሂ፡መድኀኒነ፡ዘዮሐንስ፡አጥ
መቆ፡በዮርዳኖስ፡ተጠምቀ ፤ ነዓ፡ይቤሎ፡ኢየሱስ፡ለዮሐንስ፡አጥም
ቂ፡በማይ፡ከመ፡ይትቀደስ፡ማይ፡ወይኩን፡መድኀኒተ፡ለሙሉደ፡
ሰብእ ። ዓ፡አበዮ፡ዮሐንስ፡ወይቤሎ፡ባዕደ፡ሶበ፡አጠምቅ፡በስመ፡ዚ
አከ፡አጠምቅ፡ወኪያከ፡ሶበ፡አጠምቅ፡እግዚኦ፡ምንተ፡እብል ። ኀ፡
ወልዱ፡ለቡሩክ፡ከሣቴ፡ብርሃን፡ወልደ፡እግዚአብሔር፡ተሣሀለኒ፡በል፡
አጥመቆ፡ዮሐንስ፡በሄኖን፡በፈለገ፡ዮርዳኖስ ። ኢይሰቲ፡ወይነ፡ወሚሰ፤
ከዊር፡ውእቱ፡በኀበ፡ኢየሱስ፡ክርስቶስ፡ወይሰብክ፡ቃለ፡ወንጌል፡ወያ
ጠምቅ፡በፈለገ፡ዮርዳኖስ፡ወይቤሎሙ፡ዮሐንስ፡አንሰ፡ተፈናኩ፡ሰማ
ዕተ፡እኩን፡ከመ፡ይእመኑ፡ሕዝብ፡በብርሃኑ ። ዮሐንስ፡መጽአ፡ሰማ
ዕተ፡ይኩን፡በእንተ፡ብርሃን፡ውብርሃነ፡ጽድቅሰ፡ውእቱ፡ኢየሱስ፡ክር
ስቶስ፡ወይቤሎሙ፡ዮሐንስ፡ለሕዝብ፡ዘቦ፡፪ ክዳናት፡የሀብ፡፩ለዘአል
ቦቱ ። ካዕበ፡ይቤ፡ግበሩ፡ፍሬ፡ዘይደሉ ። በከመ፡ይቤ፡በወንጌል፡ል
ብሱ፡ለዮሐንስ፡ጸጕረ፡ገመል፡ውስተ፡ሐቌሁ፡ቅናቱ፡ዘአዲም፡ምንተ
ኑመ፡ትትሐዘቡኒ፡አንሰ፡ኢከንኩ፡ኪያሁ፡አንሰ፡ቃለ፡ወዋዲ፡ዘእሰ
ብክ፡በገዳም ። ዮሐንስ፡ገዳመ፡ነበርከ፡ ጸጕረ፡ገመል፡ረሰይከ፡
ወራዘከ፡ ህየንተ፡ቅናት፡ዘወርቅ፡አዲም፡ውስተ፡ሐቌከ፡
አንበጣ፡ወመዓረ፡ጸደና፡ተሴሰይከ፡ ነቢየ፡ልዑል፡ተሰመይከ ።
ዮሐንስ፡ዘእምነገደ፡ሌዊ፡ገዳግዊ፡ወርኩ፡ለመርዓዊ፡ምጽአቶ፡ትዜ
ንው፡ለወልደ፡እግዚአብሔር፡በከመ፡ተብህለ፡በኢሳይያስ፡ነቢይ፡ቃለ፡
ወዋዲ፡በገዳም፡ጸሐ፡ፍናቶ፡ለልዑል ። ዮሐንስ፡ሰበከ፡እንዘ፡ይብል፡
ናሁ፡ይመጽእ፡እምድኅሬየ፡ዘሀሎ፡እምቅድሜየ፡ብርሃን፡ውእቱ፡ዘያበ
ርህ፡ለኵሉ፡ዓለም ፤ አንሰ፡ቃለ፡ወዋዲ፡ዘእሰብክ፡ጥምቀተ፡ለንስሓ ።
ናሁ፡በጽሑ፡ሰብአ፡ኢየሩሳሌም፡ሰሚያሙ፡ምግባሮ፡ለዮሐንስ፡ከመ፡
ያጥምቆሙ፡ወይቀድሶሙ ፤ አጥመቆሙ፡ከመ፡ይእመኑ፡አሚኖሙ፡አ

Digitized by Google

ሜን ፡ ብሂሎሙ ፡ ተፈሢሖሙ ፡ በዮሐንስ ፡ ወልደ ፡ ዘካርያስ ። ሙሴ ፡ ከሠ
ነተ ፡ ወዮሐንስ ፡ ጥምቀተ ፡ ኀቢሮሙ ፡ ፈጸሙ ፡ ሥርዐተ ፡ እለ ፡ ኀብሩ ፡ ወአ
ርትዑ ፡ ሃይማኖተ ፤ ለክህናት ፡ ነገሩ ፡ ሥርዐተ ፡ ከመ ፡ ያፅርጉ ፡ መሥዋዕተ ፡
ጸሎተ ፡ ርትዕተ ፡ ሃይማኖተ ፡ ኀቢሮሙ ፡ ለእግዚአብሔር ፡ ያፀርጉ ። ቅንዋ ፡
ዲበ ፡ ዕፀ ፡ መስቀል ፡ ተቀነወ ፡ ወዲበ ፡ ምዕንጋዕ ፡ ተጠብለለ ፡ ዘዮሐንስ ፡ ሰ
በከ ፡ ጥምቀቶ ። መጽአ ፡ ዮሐንስ ፡ ሰማዕተ ፡ ይኩን ፡ በእንተ ፡ ብርሃን ፡ መ
ጽአ ፡ ዮሐንስ ፡ በፍኖተ ፡ ጽድቅ ፡ ወኢአመንዎ ፡ ወንሕነኒ ፡ እለ ፡ አመነ ፡ በ
መስቀሉ ፡ ድኅነ ። በ፩ ምንተኑ ፡ መጻእከሙ ፡ ትርአዩ ፡ ገዳመ ፡ ብርወኑ ፡
ዘይትሐወስ ፡ እምገጸ ፡ ነፋስ ፡ ወሚመ ፡ ብእሴ ፡ ዘርሱይ ፡ በቀጠንተ ፡ አልባስ ፡
ነቢየኑ ፡ እወ ፡ አሜን ፡ እብለከሙ ፡ የዐቢ ፡ እምነቢያት ፡ ፍሡሕ ፡ ወልድ ።
በ፪ ዮሐንስ ፡ ክቡር ፡ ብእሲ ፡ ወንጌላዊ ፡ ዐርኩ ፡ ለመርዓዊ ፡ ሃሌ ፡ መንክር ፡
ዘኢይትገመር ፡ መንክርኬ ፡ ዘኢይጸወር ፡ ተጸውረ ፤ ሃሌ ፡ ሃሌ ፡ ሃሌ ፡ ሃሌ ፡
ተጠምቀ ፡ ሰማያዊ ፡ በእደ ፡ መሬታዊ ። በ፫ ዮሐንስ ፡ ክቡር ፡ ዐርኩ ፡ ለመር
ዓዊ ፡ ዮሐንስ ፡ ብእሲ ፡ ወንጌላዊ ፡ ዮሐንስ ፡ ወአዝማዱ ፡ በሥጋ ፡ ተሰምየ ፡
ዮሐንስ ፤ አጥመቆ ፡ ዮሐንስ ፡ ለኢየሱስ ፡ ዮሐንስ ፡ ወስእነ ፡ ጠይቆቶ ። በ፫
ሃሌ ፡ ሉያ ፡ ሃሌ ፡ ሃሌሉያ ፡ ሶደ ፡ አድያመ ፡ ዮርዳኖስ ፡ እንዘ ፡ ይጸርኅ ፡ ዐቢይ ፡
ነቢይ ፡ ዘልዑለ ፡ ይሰርር ፡ ይጸርኅ ፡ ወይሜህር ፡ ቃለ ፡ ወንጌል ። ሶ ፡ እምክ
ርሠ ፡ እሙ ፡ አእሚሮ ፡ ሰገደ ፤ ቃለ ፡ አብ ፡ በእዝኑ ፡ ሰምዐ ። ሶ ፡ ኢይሰቲ ፡
ወይነ ፡ ወሜሰ ፤ ይመልእ ፡ ላዕሌሁ ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስ ። ሶ ፡ መጽአ ፡ ዮሐንስ ፡
ወሠረጸ ፡ ጽድቀ ፡ ወበእንተዝ ፡ ይረድኡ ፡ ኀይል ፡ ዘአኩሁ ፡ ካህን ፡ ወእሙ ፡
መክን ፡ ዮሐንስ ፡ ይጸርኅ ፡ ከመ ፡ ቃለ ፡ ቀርን ፡ ሶደ ፡ አድያመ ፡ ዮርዳኖስ ፡ እ
ንዘ ፡ ይጸርኅ ፡ ወይሜህር ፡ ቃላተ ፡ ወንጌል ፡ ለንስሓ ። በ፫ ቃለ ፡ ዐዋዲ ፡ ዘይ
ሰብክ ፡ ጥምቀተ ፡ ከመ ፡ ይእመኑ ፡ ሕዝብ ፡ በብርሃኑ ። ቃ ፡ ዮሐንስ ፡ ክቡር ፡
ዐርኩ ፡ ለመርዓዊ ፡ ዘእምነገደ ፡ ሌዊ ፡ ብእሲ ፡ ወንጌላዊ ። ቃ ፡ ወገ
ሰሰ ፡ ርስኑ ፡ ቅድስተ ፡ እንተ ፡ ኢትትገሰስ ፡ ወአጥመቆ ፡ በዮርዳኖስ ፡ ቃለ ፡
ዐዋዲ ፡ ቃለ ፡ ዘይሰብክ ፡ በገዳም ። ሰላም ፡ ዕ ፡ ዮሐንስ ፡ ክቡር ፡ ነቢይ ፡ ል
ዑል ፡ ብእሴ ፡ ሰላም ፡ ዘንብረቱ ፡ ገዳም ።

Digitized by Google

GLOSSARIUM.

Digitized by Google

Digitized by Google

ሁ፡ num, -ne, an? (gr. § 161. 198). De usu ejus in enunciationibus conditionalibus vid. gr. § 205, 2.

ሂ፡ (gr. § 168, 3. 200, 1. 206) 1) etiam, quoque, item (ſeinerſeits, andererſeits); እመ ሂ፡ etiamsi. 2) et, -que (sive ሂ፡ sive መ — ሂ፡; cum negatione: nec); ሂ፡ — መ, vel ሂ፡ — መ — ሂ፡ et — et (cum negatione: nec — nec). 3) vocibus interrogativis annexum vim indefinitorum tribuit.

ሃ፡ nota Accusativi (gr. § 143).

ሄ፡ gr. § 160, a; vid. ኩል፡

ሆሂ፡ pl. ሆህያት፡ sonus et litera alphabeti; elementum.

ሀላ፡ Ὀολά (Hez. 23, 4), p. 138.

ሃሌሉያ፡ et ሃሌ፡ሉያ፡ alleluia (nonnunquam ሃሌ፡).

ሀሊባ፡ Ὀολιβά (Hez. 23, 4), p. 138.

ሀለወ፡ et ሀሎ፡ I, 2 (gr. § 91) 1) fuit, exstitit, est. a) c. c. Acc. vel Nom. praedicati (gr. § 177 s. f.). b) verbo finito additur durationi actionis notandae (gr. § 181, β), p. 104 l. 18. c) fuit = praeteriit, p. 78 l. 22. 2) instat, futurus est, μέλλει (de constructione vid. gr. § 89). 3) se habuit, se habet, ἔχει (p. 90 l. 1). 4) duravit, mansit, vixit, p. 57; 68 l. 3 et 23; 75 l. 6 et 14; 91. 5) seq. በ፡ versatus est in re p. 36 l. 20; tenuit alqd p. 72. 94. 98. 102. 6) adfuit, praesens fuit. — ህልው፡ qui vel quod est, exsistens; qui vere est, stabilis; በህልው፡ re vera. — ህላዊ፡ essentialis, substantialis. — ህሉና፡ essentia. — ህላዌ፡ 1) essentia, exsistentia, substantia, natura; ጎበ፡ረ፡ህላዌ፡ ὁμοούσιος, consubstantialis. 2) praesentia p. 55 l. 9.

ሆሎፎርኒስ፡ Holofernes, p. 124.

ሀርበደ፡ I furuit.

ሀረከ፡ rad. inus. — ምህርክ፡ praeda. — ማህረከ፡ I captivum duxit, praedam egit.

ሄሮድስ፡ Herodes.

ሆሴዕ፡ Hosea; etiam ሆሴ፡ p. 123.

ሆሳዕና፡ Hosianna.

ሀበጠ፡ — ተሀበ፡ III, 1 infamavit, conviciatus est.

ሀብት፡ et ሀብሀብ፡ vid. ወህበ፡

ህበወ፡ — ህቡ፡ ros copiosus.

ሆባይ፡ pl. ሆባያት፡ accipiter; pl. አህጉይ፡ simia.

ሄኖስ፡ Enos p. 110.

ሄኖን፡ Αἰνών (Joh. 3, 23), p. 152. 155. 157.

Digitized by Google

ሄኖክ፡ Henoch.

ህንዶኬ፡ India, p. 93.

ህክክ፡ tumultus, perturbatio, turbae.

ህከየ፡ — **አህከየ**፡ II, 1 languidum, segnem reddidit, taedium attulit. — **ተህከየ**፡ III, 1 segnitiae se dedidit, otiosus fuit, languit, cessavit, intermisit, c. Acc. rei p. 11; seq. **ከመ**፡ c. Subj. p. 29. — **ህኪይ**፡ segnis, otiosus, deses, piger. — **ህኬት**፡ segnitia, inertia, pigritia.

ህወ-ለየ፡ quadrl. I ludibrio habuit, irrisit, cavillatus est.

ህወ-ክ፡ Og, rex Basan, p. 103.

ሆከ፡ I, 1 subj. **ይሁክ**፡, movit, commovit, agitavit, perturbavit, excitavit. — **ተህወ-ከ**፡ III, 1 agitatus, perturbatus est. — **ህወ-ክ**፡ motus, perturbatio, turbae, tumultus. — **ሁ-ከት**፡ agitatio, perturbatio, turbae.

ህየ፡ ibi, illic, illuc; **በህየ**፡ ibi, illic; **እምህየ**፡ inde, illinc; deinde p. 6 l. 23; 89 l. 2; **እንተ፡ህየ**፡ per, praeter illum locum.

ህየል፡ pl. **ህየላት**፡ cervus.

ሄላ፡ botrus palmae.

ህይማኖት፡ vel **ሃይማኖት**፡ fides qua creditur, fidelitas; fides quae creditur (religio, confessio); is in quem quis credit (Gegenſtand des Glaubens) p. 112 str. 18; 141 str. 19. — **መሃይምን**፡, f. **መሃይምንት**፡ fidus, fidelis.

ህየንተ፡ loco, vice, pro (ſtatt, anſtatt, für); pro = sicut p. 187 str. 6.

ህይክል፡ templum, sacrarium.

ህየየ፡ — **አህየየ**፡ II, 1 fecit ut non videret, videndo praetermitteret. — **ተህየየ**፡ III, 2 neglexit, praetermisit, non curavit, c. c. Acc. — **ህየት**፡ inscitia, imprudentia, memoriae defectus, p. 6 l. 3.

ሄደ፡ I, 1 subj. **ይሂድ**፡ vi abstulit, rapuit, diripuit. — **ተህይደ**፡ III, 1 pass. et refl. — **ህይድ**፡ rapina, res rapta. — **ሀያዲ**፡ rapax, raptor.

ሄጸ፡ I, 1 jaculando attigit, ferit. — **ተህይጸ**፡ III, 1 pass. — **ሂጸት**፡ emissio teli.

ህደመ፡ — **ተህደመ**፡ III, 2 (an 1?) somnolentus fuit, somno obrutus est. — **ህድመት**፡ somnus gravis. — **መህደምት**፡ deliramentum, alucinatio, ineptiae, fabulae fatuae.

ህድአ፡ I, 1 subj. **ይህዳእ**፡, tranquillus fuit, sedatus, compositus est. — **አህድአ**፡ II, 1 tranquillavit, sedavit, composuit. — **ህድአት**፡ 1) tranquillitas (**በህድአት**፡ sedate, leniter p. 44). 2) modestia, mansuetudo. — **ህዱእ**፡ tranquillus, animo sedatus, modestus.

ሀጕለ፡ I, 1 periit, interiit; **ሀጕለ**፡ et **ሀጕለ**፡ I, 1 perdidit, detrimentum fecit. — **አህጕለ**፡ II, 1 disperdidit, pessum dedit, delevit. — **ተህጕለ**፡ III, 1 pessum ivit, perditus, deletus est. — **ሀጕል**፡ perditus, amissus. — **ሀጕል**፡ perditio, interitus, exitium. — **ማህጕል**፡ vel **ማህጕሊ**፡ perdens, perditor, perniciosus.

ሀገር፡ pl. **አህጉር**፡ 1) terra habitata, regio, provincia, patria. 2) urbs, oppidum, civitas; **ፍ አህጉር**፡ Pentapolis; **ገዓዚ፡ሀገር**፡ civitas libera, municipium, p. 70. —

Digitized by Google

ሀገሪት፡ 1) civitas, cives. 2) familiaris.

ሀጐሬ፡ minium, rubrica.

ሀግሪጳስ፡ Agrippa.

ሀፈመ፡ I, 1 caluit, sudavit. — **ሀፍ፡** vel **ሃፍ፡** calor, sudor.

ሀፐለ፡ — መሀፒል፡ fullo.

ለ፡ conj. insep., seq. Subj. verbi, nota Jussivi vel Cohortativi (gr. § 169, 7. 199, b).

ለ፡ praep. insep. 1) versus, ad, in. 2) in, ad-usque (de tempore), p. 14 l. 10. 3) in (ju, post verba fiendi, faciendi, sumendi p. 89 l. 7). 4) in, ad (de fine actionis; creberrime Infinitivo praepositum, gr. § 183, a). 5) nota Dativi. 6) ab (vel Dat. Latinorum, post verbum passivum, p. 45 l. 24). 7) nota Genitivi, p. 13 l. 17; 14 l. 8; 47 l. 8. 8) in, erga, contra. 9) nota relationis, qua nomen ad pronomen suffixum vicarium refertur; gr. § 172, c. 10) nota Accusativi (gr. § 179, 1): p. 2 l. 6; 42 l. 26; 43 l. 13; 73 l. 7; 81 l. 10; 103 l. 5. — **ለለ፡** i. e. **ለ፡** duplicatum 1) praep., qua Latinorum vox *singuli* exprimitur (gr. § 159, g. 164, 2). 2) conj.: quotiescumque, p. 132 str. 4 (etiam **ለእለ፡** scriptum).

ላህም፡ pl. **አልህምት፡** bos (taurus, vacca).

ልህሰ፡ I, 1 evanuit, abiit. — **ተልህሰ፡** III, 1 elapsus est, evanuit. — **ተላህሰ፡** III, 3 labendo vel rependo se motitavit.

ልህቀ፡ I, 1 subj. **ይልህቅ፡**, 1) crevit, adolevit. 2) senuit. 3) natu major fuit (seq. pron. suff., gr. § 176, d). — **አልህቀ፡** II, 1 caus. — **ልሂቅ፡**, f. **ልህቅት፡** aetate provectus, senex, senior. — **ሊቅ፡** pl. **ሊቃን፡**, pl. pl. **ሊቃናት፡** et **ሊቃውንት፡** senior (dignitate et munere), magister, princeps, praepositus, ἀρχι- (in qualibet dignitate vel vitae genere). — **ልህቃት፡** aetas provectior, jus natu majoris. — **ልህቅና፡** aetas provectior, primogenitura; dignitas senioris. — **መልህቅት፡** seniores, principes.

ለህበ፡ I, 1 flammam edidit. — **አልህበ፡** II, 1 inflammavit, adussit. — **ላህባ፡** flamma, ardor.

ለህየ፡ — አልህየ፡ II, 1 solatus est, a sollicitudine abduxit. — **ተላህየ፡** III, 3 invicem sese oblectavit, collusit, lusit tempus.

ለለ፡ vid. sub **ለ፡**

ለለ፡ c. pron. suff. (gr. § 150, c) ipse.

ላሕ፡ vid. sub **ለሐመ፡**

ለሐሐ፡ — አልሐሐ፡ II, 1 humectavit. — **ላሕልሐ፡** quadrl. I humectatus, refrigeratus est.

ልሕመ፡ I, 1 tener, debilis fuit. — **ልሔም፡** vid. sub **ቤተ፡ ልሔም፡**

ለሐሰ፡ I, 1 subj. **ይልሐስ፡** linxit, lambit; siti fatiscit; mussitavit.

ለሐቀ፡ — መልሕቅ፡ ancora.

ለሐኰ፡ I, 1 subj. **ይልሐኵ፡** finxit (ex luto), formavit, plasmavit. — **ተልሕኰ፡** III, 1 pass. — **ለሐኪ፡** figulus, formator. — **ልሕኵት፡** plasma, fictile, testa.

ለሐመ፡ — ላሐመ፡ I, 3 planxit, luxit, deflevit (c. Acc. prs.). — **ል**

Digitized by Google

ሕው፡ et ሉሕው፡ plangens, lugens. — ላሕ፡ planctus, luctus.

ለሖሰሰ፡—አልሖሰሰ፡ quinquel. II susurravit, mussitavit. — ለሖሳስ፡ susurrus, mussitatio, loquela submissa.

ለሐየ፡ I, 1 nitidus, venustus fuit. — ላሕይ፡ f. ላሕይት፡ nitidus, speciosus, venustus. — ላሕይ፡ nitor, forma, venustas.

ልሕደ፡—ልሑድ፡ tener, mollis, delicate habitus.

ለሐጸ፡ I, 1 decorticavit. — ልሕጽ፡ cortex.

ለሐፈ፡—ተልሕፈ፡ III, 1 moeruit, sollicitus fuit. — ተልሓፍ፡ curae, sollicitudo.

ለምለመ፡ quadrl. I gemmas egit, germinibus viruit; tener, lentus fuit.—ልምላሜ፡ viror; mollities, teneritas.

ለምስንያ፡ λαψάνη vel λαμψάνη, olera agrestia, p. 59.

ለምወ፡—ተለምወ፡ III, 1 splenduit, enituit.

ለመደ፡ I, 1 subj. ይልመድ፡, consuetus, solitus fuit. — አልመደ፡ II, 1 assuefecit; in usu habuit. — ልሙድ፡ assuetus, suetus, familiaris. — ልማድ፡ consuetudo, mos (seq. verbo finito, Indic., p. 66. 67).

ለመጸ፡ I, 1 laevis, glaber, lubricus fuit. — ልሙጽ፡ laevis, glaber, lubricus. — ለምጽ፡ lepra; ዘ ለምጽ፡ leprosus.

ለስሐ፡ I, 1 subj. ይልሰሕ፡, insulsus, fatuus, insipidus fuit vel factus est. — ልሱሕ፡ insulsus, fatuus, insipidus.

ልሳን፡ pl. ልሳናት፡ lingua; sermo.

ሊቅ፡ vid. sub ልህቀ፡

ለቐሐ፡ I, 2 mutuum dedit. — ተለቐሐ፡ III, 2 mutuum petiit vel accepit. — ልቃሕ፡ mutuum, res mutuo data vel accepta.

ለብሐ፡—ለብሓ፡ fictile. — ለብሓዊ፡ figulus.

ላባ፡ i. q. ላባን፡ Laban, p. 113.

ለብሰ፡ I, 1 subj. ይልበስ፡, induit, indutus fuit, c. Acc. vestis. — አልበሰ፡ II, 1 vestivit, c. dupl. Acc. — ተለብሰ፡ III, 1 refl. et pass. — ልቡስ፡ indutus, vestitus. — ልብስ፡ pl. አልባስ፡ vestis. — ልብሰት፡ indutus, -us, vestitus, -us. — መልበስ፡ et መልበስት፡, pl. መላብስ፡ vestimentum, tunica.

ለበበ፡ — ልብ፡, pl. አልባብ፡ 1) cor; medium rei p. 80. 113. 2) animus, sentiendi ratio; mens, ratio, intellectus (memoria p. 20 l. 24).—ልቡብ፡ prudens, placatus, moderatus.

ልብን፡ styrax.

ላባን፡ Laban.

ሊባኖስ፡ Libanus.

ለበወ፡ I, 2 1) animo percepit, comprehendit, cognovit, perspexit; intelligens fuit vel factus est; compertum vel perspectum habuit (seq. እምነ፡ e re p. 87 l. 13). 2) animum attendit, providit. — አለበወ፡ II, 2 intelligentem reddidit; edocuit, c. dupl. Acc. — ተለበወ፡ III, 2 perceptus, intellectus est. — ልቡው፡ prudens, intelligens, peritus. — ለባዊ፡ prudens, intelligens.— ልባዌ፡ intelligentia, mens.—

Digitized by Google

ልቡና፡ prudentia, peritia, intelligentia, mens, ratio.

ለበየ፡ I, 1 et 2 in dicendo erravit, offendit, lapsus est.

ለበጠ፡ I, 1 subj. ይልብጥ፡, obduxit, induxit, illevit. — ልቡጥ፡ obductus, illitus.

ለቢጦን፡ lebitonarium, colobium sine manicis. — ለቢጦናር፡ id. (forma vocis latina).

ለትሐ፡ — መልታሕት፡, pl. መላትሕ፡ maxilla, (mala, gena).

ለተመ፡ contudit. — ልቱም፡ contusus.

ለተተ፡ — ተለተተ፡ III, 2 balbutiit, lallavit. — ልቱት፡ balbus, lingua haesitans. — ለታት፡ id.

ላጎልጎ፡ quadrl. I languit. — ልጉሉጎ፡ laxus, remissus, languidus, mollis. — ልጎላጌ፡ languor, mollities, impotentia.

ለንጽ፡ λέντιον, linteum.

ለእለ፡ nonnumquam scriptum pro ለለ፡ (vid. sub ለ) p. 132. 133. 135.

ለእመ፡ vid. sub እመ፡

ለእስክንድርያ፡ vid. sub እለእስክንድርያ፡

ለአከ፡ I, 1 subj. ይልአክ፡ legavit, nuntium misit (c. Acc. prs. et Acc. nuntii, p. 9 annot.). — ተልእከ፡ III, 1 ministravit, famulatus est (c. Acc. vel Dat. ejus, cui ministratur). — ላእክ፡, pl. ላእክን፡ minister, famulus (collective, p. 91). — መልአክ፡, pl. መላእክት፡ 1) nuntius, legatus. 2) angelus. 3) praefectus, princeps, dux, summus. — መልእክት፡, pl. መልእክታት፡ 1) missio, legatio, nuntius. 2) epistola, literae. 3) ministerium, munus, res gerenda.

ላእፍ፡ esca.

ላኪ፡ vid. ለኰየ፡

ልኩንት፡, ልኩትንት፡ lecythus, ampulla.

ለከወ፡ I, 1 hebescit, caligavit (oculus).

ለከአ፡ I, 1 impressit, inscripsit, consignavit. — ተለከአ፡ III, 1 1) affixus est, inhaesit. 2) signatus est (impressis signis). 3) impressus, inscriptus est. — ልኩእ፡ affixus; impressus, inscriptus. — መልክእ፡ effigies, imago, figura, character.

ለኰየ፡ — ተላኰየ፡ III, 3 altercatus, rixatus est. — ላኪ፡ altercatio, jurgium, rixa.

ለከፈ፡ I, 1 subj. ይልክፍ፡ tetigit, attigit. — አልከፈ፡ II, 1 tangere vel attingere fecit. — ተለከፈ፡ III, 1 pass.

ሌዊ፡ Levi; ሌዋዊ፡ Levita.

ሎለወ፡ quadrl. I 1) micare fecit, inflammavit. 2) motitavit (linguam). — ሎል፡ margarita.

ለወሐ፡ tabula (lignea), asser.

ሎሰ፡ I, 1 subegit massam, depsuit.

ለወወ፡ — ለዋው፡ perversus (animo), malignus, pravus, saevus.

ሌዋዊ፡ vid. ሌዊ፡

ለውዝ፡ amygdalus arbor.

ለዐለ፡ I, 1 altus, superior fuit. — አልዐለ፡ II, 1 et አለዐለ፡ II, 2 1) exaltavit, elevavit, sustulit, sursum eduxit (seq. እምኀ፡ p. 98). 2) laudibus extulit. — ተለዐለ፡ et

Digitized by Google

ተልዕለ፡ III, 2 1) se extulit, exaltatus, elevatus, sursum elatus est. 2) altior, superior fuit alqo (seq. **እምኒ፡** vel pron. suff.). — **ልዑል፡** altus, excelsus, sublimis, superior, summus; **ልዑለ፡** sursum p. 155. — **ላዕል፡** altitudo; **ላዕለ፡** adv. sursum; **በላዕሉ፡** supra, superne; **እምላዕሉ፡** desuper, e supernis, a summo; **ዘላዕሉ፡**, f. **እንተ፡ላዕሉ፡** superus, superior. — **ላዕለ፡** praep. 1) super, supra, über, auf; (in specie post voces tegendi, tuendi, onerandi, imperandi, eminendi, inhabitandi p. 76; **ዘላዕሌሁ፡ሀለወት፡** in quo scriptum erat = qui continet p. 73 l. 21; res est **ላዕሌሁ፡** = rem habet p. 83 l. 19; 102 l. 16; de **ላዕለ፡እዴ፡** vid. **እዴ፡**). 2) ob, propter (post verba ridendi p. 6, flendi p. 10, providendi p. 12; irandi p. 22), pro (precari pro p. 72). 3) ad, in, an (ante p. 28 l. 21). 4) contra, adversus, in, erga. — **በላዕለ፡** super, in, ad, contra, adversus. — **እምላዕለ፡** desuper, ab, ex. — **ለዓሌ፡** altitudo, loca sublimia. — **ልዕልና፡** altitudo, celsitudo. — **ላዕላይ፡** superior, summus, celsus, elatus. — **መልዕልት፡** locus editus, altitudo, cacumen, fastigium; **መልዕልተ፡** praep. sursum in, super, supra, ultra (supra = unâ cum, neben, zu — hinzu p. 141 str. 20); **እመልዕልተ፡** supra p. 156.

ላዕልወ፡ — ተላዕልወ፡ balbutiit. — **ላዕላዕ፡** balbus, blaesus.

ለወት፡ capulus gladii.

ለዘገብርኤ፡ siglum (e **ለ**, **ዘ** et **ገብርኤል፡**) p. 153.

ለይ፡ coccum, coccinum.

ሌሊት፡, pl. **ለያልይ፡** nox; **ሌሊተ፡** vel **በሌሊት፡** noctu. — **አሌለየ፡** quadrl. II noctem transegit, noctu fecit, antelucanis horis surrexit.

ሌለየ፡ quadrl. I 1) separavit, disjunxit. 2) distinxit. — **ተሌለየ፡** III, 1 pass. et refl. — **ሊሉይ፡** separatus, diversus, discretus. — **መሌሊት፡**, pl. **መለያልይ፡** membrum, artus.

ልዶት፡ vid. sub **ወለደ፡**

ለጐመ፡ I, 1 subj. **ይልጕም፡** frenavit, infrenavit, refrenavit. — **አልጐመ፡** II, 1 freno cohibuit, refrenavit. — **ተለጕመ፡** III, 1 pass. — **ልጓም፡** frenum.

ልገት፡ vid. sub **ወለገ፡**

ለገገ፡ — ልጕት፡, pl. **ልጕታት፡** profundum maris, vorago, abyssus.

ሎጥ፡ Lot.

ልጥር፡ λίτρα, libra.

ለጽሊጽ፡ lingua vel examen bilancis.

ለጸቀ፡ I, 1 adhaesit, affixus est. — **አልጸቀ፡** II, 1 prope accessit, appropinquavit, prope abfuit, seq. **ለ፡** c. Inf. p. 25. — **ተላጸቀ፡** III, 3 cohaesit, connexus est inter se, confinis fuit, se applicuit. — **አስተላጸቀ፡** IV, 3 cohaerere fecit, conjunxit, agglutinavit. — **ልጹቅ፡** adhaerens, addictus, confinis, continuus. — **ላጽቄት፡** et **ለጽቄት፡** stellio.

ለጸየ፡ — ላጸየ፡ I, 3 rasit, abrasit, totondit. — **ተላጸየ፡** III, 3 sibi rasit; rasus, tonsus est. — **መላጼ፡** novacula.

Digitized by Google

ለፈየ፡ — ለፈ፡ latus; a) ለፈ፡ — ወለፈ፡ utrimque, huc — illuc, hic — illic; መንገለ፡ለፈ፡ ወለፈ፡ utroque. b) ማዕዶተ፡ ለፈ፡ citra, p. 60.

ለፈጸ፡ i. q. ሎሰ፡

ልፋፍ፡ fascia, taenia.

ሐለለ፡ — አሐለለ፡ II, 1 torruit, adussit, arefecit. — መሐልል፡ pigmentarius.

ሐለመ፡ I, 1 somniavit. — ተሐለመ፡ III, 2 somniis studuit. — ሕልም፡, pl. አሕላም፡ somnium.

ሐለስትዮ፡ onager; simiae species.

ሕልቀት፡ annulus.

ሐለበ፡ I, 1 subj. ይሕልብ፡ mulsit. — ሐሊብ፡ 1) lac. 2) succus.

ሐለየ፡ I, 1 subj. ይሕሊ፡ cecinit, cantavit. — ሐላዪ፡ cantor. — ማሕሌት፡ (et ማሕልይ፡ p. 11 annot. 7), pl. መሐልይ፡ cantus, canticum, cantilena; modi musici; instrumentum musicum. — ማሕሌታይ፡ canendi peritus, musicus.

ሐለየ፡ — አሐለየ፡ II, 2 dono corrupit. — ተሐለየ፡ III, 2 dono corruptus est. — ሕልያን፡ donum quod corruptionis causa datur.

ሐለፈ፡ — ተሐለፈ፡ III, 1 exseeratus, dira precatus est.

ሐማ፡ Haman, Aman, p. 124.

ሐምል፡, pl. አሕማል፡ olus, viride. — ሐመለ፡ I, 1 olera collegit. — ሐምሌ፡ mensis Abyssinorum undecimus, qui VII° Julii sec. Cal. Greg. incipit.

ሐመልመለ፡ — አሐመልመለ፡ quinquel. II 1) viruit. 2) virescere fecit. — ሐመልሚል፡, f. ሐመልማል፡ viridis. — ሐመልማል፡ viror, viriditas, (flavum).

ሐሚላት፡ et ሐሚለት፡ ἡ μηλωτή, pellis hispida (ovina).

ሐመ፡(ሐመመ፡) I, 1 subj. ይ ሕመም፡ et ይሕምም፡ doloribus arsit, morbo laboravit, aegrotavit; doluit, passus est; labores subiit, afflictus, tribulatus, miseria pressus est. — አሕመመ፡ II, 1 dolore, morbo affecit; aegritudine affecit; male habuit, vexavit. — አስተሐመመ፡ IV, 3 (etiam አስተሐመመ፡ scriptum, p. 107; vid. gr. § 48, 4) curam adhibuit; diligentiam, sollicitudinem impendit, sollicite studuit vel curavit. — ሕሙም፡ aeger, morbo laborans, dolens, afflictus. — ሐማሚ፡ patiens; aeger, invidus. — ሕማም፡, pl. ሕማማት፡ 1) aegritudo, morbus; dolor, dolores. 2) passio, (in specie Christi et Christianorum; ዘአንበለ፡ሕማም፡ ἀπαθής, impatibilis). 3) afflictio, aerumna, miseria. 4) aegritudo, animi affectio vel perturbatio p. 28 l. 24. — ማሕምም፡ 1) dolorem efficiens, p. 25. 2) dolor, dolores parturientis.

ሐምሐም፡ cucurbita.

ሐመር፡, pl. አሕማር፡ navis.

ሐመር፡ tamarindus.

ሕምሥ፡ uterus, matrix.

ሐመሰ፡ I, 2 (= حمض) lambit sal, depastus est plantam amaram et salsam, p. 67.

ሐሙስ፡ p. 8 vid. sub ኀሙስ፡

ሐመቀ፡ — አስተሐመቀ፡ IV, 1

Digitized by Google

stultum reputavit. — ሕሙቅ፡ stultus, fatuus.

ሕመት፡ fuligo; ማየ፡ሕመት፡ atramentum.

ሐመወ፡—ተሐመወ፡ III, 3 affinitatem contraxit. — ሐሞ፡, pl. አሕማው፡ 1) socer. 2) gener. — ሐማት፡ 1) socrus. 2) nurus. — ዕሕማ፡ affinitas.

ሐሞት፡ fel.

ሕምዝ፡ 1) aestus irae, furor. 2) amaritudo, fel. 3) venenum, virus.

ሐመየ፡ I, 1 et 2 conviciatus est, maledixit, contumelia affecit. — ሐማዪ፡ et ሐማይ፡ conviciator, calumniator, susurro. — ሐሜት፡ convicium, contumelia, calumniatio.

ሐመዳ፡ pruina, nix.

ሐመድ፡ cinis (pulvis). — ሐምደ፡ I, 1 et ተሐምደ፡ III, 1 in cinerem versus est.

ሐመገ፡ I, 1 turbavit, turbidam reddidit (aquam). — ተሐምገ፡ III, 1 pass. — ሕሙግ፡ turbidus, turbulentus.

ሐሠመ፡ I, 1 foedus, turpis, malus fuit, displicuit. — አሐሠመ፡ II, 1 1) turpiter egit. 2) turpem, malum reddidit. 3) male habuit, injuria affecit. — ሕሡም፡ 1) foedus, turpis, malus. 2) malus, pravus, nequam. 3) noxius. — ሕሠም፡, pl. ሕሠማት፡ 1) turpitudo, deformitas. 2) laesio, malum. 3) foeditas, malefactum, dedecus.

ሐሠር፡ 1) culmus aridus, stipula. 2) palea, gluma.

ሐሠየ፡—ተሐሠየ፡ et ተሐሥየ፡ III, 1 laetatus est, exsultavit laetitia. — ሐሤት፡ laetitia, exsultatio, gaudium.

ሐራ፡ vid. ሐረረ፡

ሐረመ፡ I, 1 1) a communi usu prohibuit, dicavit Deo. 2) illicitum censuit. — ሐረመ፡ I, 2 anathematizavit. — አሐረመ፡ II, 1 1) Deo sacravit. 2) Deo devovit, anathematizavit. 3) illicitum dixit, vetuit, prohibuit. — ተሐረመ፡ III, 2 1) interdictum est, prohibitus est. 2) abstinuit re tamquam illicita. 3) sacra coluit, religionem secutus est. — ሕሩም፡ 1) sacratus, sacer. 2) anathematizatus. 3) illicitus, interdictus. 4) abstinens p. 126. — ሕርመት፡, pl. ሕርመታት፡ opus sacrum, ritus sacer, caeremonia. — ምሕራም፡, pl. ምሕራማት፡ sacrum, delubrum, templum (idolorum). — ትሕርምት፡ devotio, abstinentia.

ሐሪሥ፡ rhinoceros.

ሐረረ፡ vel ሐረ፡ I, 1 subj. ይሕርር፡ et ይሕረር፡ aruit, adustus est. — አሐረረ፡ II, 1 caus. — ሐሩር፡ ardor, fervor, aestus.

ሐሪር፡ sericum (album).

ሐረረ፡—ሐራ፡ 1) milites, exercitus, copiae. 2) praefecti militum.— ሐራዊ፡ 1) liber, nobilis, ingenuus. 2) praefectus militum. 3) miles.

ሐረሰ፡ I, 1 subj. ይሕርስ፡ aravit. — ተሐርሰ፡ III, 1 pass. — ሐራሲ፡ et ሐረሳዊ፡ arator. — ማሕረስ፡, pl. መሐርስ፡ aratrum.

ሐረስ፡, ሐርስ፡, ሐራስ፡ incantationis vel magiae genus. — ሐራሲ፡ et ሐረሳዊ፡ incantator.

ሐርተመ፡ quadrl. I aerumnosus,

Digitized by Google

miserabilis, perditus fuit. — ሕርቱም፡ deperditus et scelestus, miserrimus, infelix. — ሕርትምና፡ conditio scelesti et deperditi, perditio, miseriae et aerumnae.

ሐራውያ፡, pl. አሕርው፡ sus, porcus.

ሐረደ፡ I, 1 subj. ይሕርድ፡ jugulavit, mactavit, dilaniavit. — ተሐርደ፡ III, 1 pass.

ሐረግ፡ palmes vitis, vitis.

ሐርጌ፡, pl. ሐራጊት፡ aries, hircus, caper.

ሐርገጽ፡ (et ሐገጽ፡), pl. ሐርገጻት፡ crocodilus.

ሐረፀ፡ I, 1 subj. ይሕርፅ፡ 1) contrivit, comminuit. 2) moluit. — ተሐርፀ፡ III, 1 pass. — ሐሪፅ፡ farina, massa farinacea. — ማሕረፅ፡ mola; catillus.

ሐረፋ፡ pituita.

ሐሰ፡ et ሐሰ፡ absit! (ሐሰ፡ ንሕ ነሰኬ፡ nos autem minime sc. hoc faciamus, p. 100 l. 16).

ሐሰለ፡ I, 1 capistro duxit. — ሕሳል፡ et ሐሳል፡ capistrum. — ሐ ስል፡ saccus frumentarius.

ሐሰት፡ vid. sub ሐሰወ፡

ሐሰበ፡ I, 1 1) supputavit, computavit. 2) imputavit. 3) putavit, aestimavit, respexit. — ተሐሰበ፡ III, 1 pass. — ተሓሰበ፡ III, 3 rationem rei 1) requisivit; 2) reddidit; 3) inivit. — ሕሳብ፡ 1) supputatio, computus. 2) quantitas, pretium. 3) ratio quam alqs reddit vel réposcit. 4) ratio, proportio: በሐሳበ፡ pro ratione.

ሐሰወ፡ I, 2 1) mentitus est, fidem fefellit. 2) infitiatus est. — አ ሐሰወ፡ II, 2 mendacii arguit. — ተሐሰወ፡ III, 2 mendacii convictus, falsus repertus est. — ሐሰው፡ mendax, fallax, falsus, simulator. — ሐ ሰት፡ mendacium. — ሐሳዊ፡ mendax.

ሐስዐ፡ — ማሕስዕ፡ (et መሐ ስዕ፡), pl. መሓስዕ፡ agnus, capellus, hoedus.

ሐሸየ፡ I, 1 subj. ይሕሺ፡ fricuit, confricuit, trivit.

ሕቅ፡ vid. sub ሐቀቀ፡

ሕቍ፡ juniperus, pinus, cupressus, thya.

ሐቅል፡, pl. አሕቁል፡, አሕቃ ል፡, አሕቅልት፡ 1) ager, campus; ንዋየ፡ሐቅል፡ arma. 2) loca vasta et deserta. — ሐቃል፡ qui agros colit, rusticus.

ሐቀረ፡ — አስተሐቀረ፡ et አስ ታሕቀረ፡ IV, 1 contemsit, vilipendit, dedecoravit, ludibrio habuit. — ሕቁር፡ contemtus, vilis.

ሐቀቀ፡ — ሕቅ፡ 1) modicus, mediocris, paulum, aliquantulum. 2) በ ሕቁ፡ a) sufficienter, satis. b) valde, admodum, perquam. c) intente, diligenter. d) omnino. 3) ሕቅ፡ paulum, paulo, aliquantulum, paulisper. 4) በ በሕቅ፡ sensim, paulatim. 5) ሕቅ፡ ክመ፡ ዘእም፡ haud multum abfuit quin.

ሐቀወ፡ — ሐቋ፡, pl. ሐቋያት፡ lumbus, lumbi.

ሐቀየ፡ I, 1 1) stridit, frenduit dentibus, c. Acc. dentium. 2) contrivit manducando. — አሕቀየ፡ II, 1 caus.

ሐቀፈ፡ I, 1 subj. ይሕቀፍ፡ 1) complicuit (manus). 2) amplexus,

Digitized by Google

complexus est. 3) alis amplexa est, fovit (avis). — ተሐቀፈ፡ III, 3 recipr. — ሕቃፈ፡ amplexus, us.

ሐበለ፡ I, 1 1) religavit. 2) dolum intendit, insidiatus est. 3) prave egit. — ሐብል፡, pl. አሕባል፡ funis, funiculus, laqueus. — ሐብለት፡ plectile, tortile. — ሐቡል፡ dolosus, perversus, pravus. — ሕብል፡ dolus, fraus, perversitas, pravitas.

ሐብለየ፡ quadrl. I 1) defraudavit. 2) expilavit, despoliavit, praedatus est. — ተሐብለየ፡ III, 1 sibi praedatus est. — ሕብልያ፡ praeda, rapina, res spolio capta.

ሕብር፡, pl. ሕበር፡ et ሕብራት፡ color. — ሕቡር፡ versicolor, variegatus. — አሕበረ፡ II, 1 mundavit, polivit.

ሐብረተ፡ quadrl. I mundavit, polivit.

ሐብቀቀ፡ — ተሐብቀቀ፡ et ተሐብቈቈ፡ quadrl. III, 1 commixtus, immixtus, conturbatus est. — ሕብቁቅ፡ contaminatus; ሕብቅቅት፡ intemperantia. — ሕብቃቂ፡ contaminatio.

ሐበየ፡ — ተሐበየ፡ III, 1 et 2 1) tutelam, curam suscepit. 2) sponsorem, vadem se dedit, fidejussit (c. Acc. prs. = pro alqo, c. እምነ፡ ejus, cui quis se dat, p. 25). 3) promisit. — ሐቢ፡, pl. ሐበይት፡ procurator, praefectus. — ሕቢት፡ procuratio, fidejussio, vadimonium. — ተሐባዪ፡ sponsor, fidejussor.

ሐበጠ፡ I, 1 intumuit, extuberavit. — ተሐበጠ፡ III, 2 intumuit, inflatus est. — ሕበጥ፡ tumor, extuberatio, ulcus.

ሐተተ፡ I, 1 subj. ይሕትት፡ 1) scrutatus est, investigavit, exploravit. 2) inquisivit, cognovit, ad cognitionem vocavit. — ተሐተተ፡ III, 1 refl. et pass. — ሐተታ፡ scrutatio, (cura p. 140 str. 18), exploratio; cognitio, inquisitio. — ማሕተት፡ testimonium, testis, testes.

ሐና፡ Hanna, Anna.

ሕንቅርት፡ 1) fornax, focus liquatorius. 2) struma.

ሕንባል፡, pl. ሕንባላት፡ chitellae.

ሕንብርብሬ፡ vitiligo alba, impetigo.

ሕንብርት፡ umbilicus.

ሕንባብ፡, pl. ሕንባባት፡ acinus, bacca; granum; gutta.

ሐነከ፡ I, 1 intellexit, percepit.

ሐንከሰ፡ quadrl. I claudicavit. — ሐንካሳ፡ claudus. — ሕንካሴ፡ claudicatio.

ሐነወ፡ — ሐኖት፡, pl. ሐዋኒት፡ taberna, macellum, caupona.

ሐንዘር፡, ሕንዚር፡, pl. ሐናዚር፡ porcus, aper.

ሐንገዝ፡ supercilia; pubes.

ሐነጸ፡ I, 1 subj. ይሕንጽ፡ aedificavit, exstruxit, (restituit aedificando p. 124). — ተሐንጸ፡ III, 1 pass. — ሕንጸት፡ (var. ሕንጻት፡) aedificatio, aedificium. — ሕንጻ፡ aedificatio (fundatio); aedificium (p. 131 str. 100, ubi corpus aedificio assimilatur). — ሐናጺ፡ aedificator, architectus. — ሕንፄ፡ p. 153 est siglum.

ሐንፈጸ፡ quadrl. I ventilando purgavit.

Digitized by Google

ሐከመ፡ — **ተሐከመ፡** III, 1 se cohibuit, continuit.

ሐከከ፡ I, 1 subj. **ይሕክክ፡** scabit, scalpsit. — **ሕክክ፡** prurigo.

ሐው፡ vid. sub **ሐወየ፡**

ሐውልት፡ columna.

ሐወለ፡ — **ተሐወለ፡** III, 3 communionem, societatem, commercium inivit vel habuit cum alqo.

ሐረ፡ I, 1 subj. **ይሐር፡** et **ይሔር፡** 1) ivit, profectus est, abiit (**ለዘ፡ሐረሂ፡** etiam ei ad quem permeaverit sc. **ዝክሮሙ፡**, p. 72 l. 22). 2) iter fecit, peregrinatus est. 3) ambulavit i. e. vitae rationem aliquam secutus est. 4) coivit, inivit, c. Acc. prs. — **አሐረ፡** II, 1 caus. — **አስተ ሐውረ፡** IV, 1 nuntio misso retulit alqd. — **ሔረት፡** 1) itio, itus. 2) abitus, profectio. 3) ambulatio i. e. sentiendi agendique ratio. — **ሐዋር፡** ambulacrum, porticus. — **ሐዋሪ፡** 1) incedens, viator. 2) bajulus. — **ምሕዋር፡**, pl. **ምሕዋራት፡** eundi spatium, iter, cursus. — **ሐዋርያ፡**, pl. **ሐዋርያት፡** 1) viator, cursor (— **ቀዳማይ፡** πρόδρομος p. 90). 2) missus, legatus, nuntius. 3) apostolus; vir apostolicus. (**ግብረ፡ሐዋርያት፡** Acta apostolorum, nec non **ሐዋርያት፡** nude, p. 85).

ሐሰ፡ — **አሐሰ፡** II, 1 movit, quassit, concussit. — **ተሐውሰ፡** III, 1 se movit, motus, commotus, agitatus est (**ዘይትሐወስ፡** reptilia). — **ሔሰት፡** motus, motio. — **ሕዋስ፡**, pl. **ሕዋሳት፡** sensus, sentiendi facultas. — **ሐዊሳ፡** papae! euge! macte!

ሐወዘ፡ I, 2 gratus, jucundus, suavis fuit, placuit, delectavit. — **አስተሐወዘ፡** IV, 1 delectatus est. — **አስተሐወዘ፡** IV, 2 1) oblectavit. 2) gratum, jucundum censuit alqd. — **አስተሓወዘ፡** IV, 3 id. q. IV, 2. — **ሐውዝ፡**, pl. **ሐውዛት፡** jucunditas, voluptas, deliciae. — **ሐዋዝ፡** jucundus, amoenus, gratus, suavis.

ሐወየ፡ — **ሐው፡** ignis. — **ሕ ዋይ፡** rubor coeli vespertini.

ሐወጸ፡ I, 2 1) spectavit, introspexit, invisit, speculatus est. 2) inspexit, visit, visitavit. 3) providit, prospexit alicui (c. **በእንተ፡** p. 8; **ላዕለ፡** p. 12; Acc. p. 48. 52.). 4) recensuit. — **ተሐወጸ፡** III, 2 pass. — **ሐዋጺ፡** inspiciens, perspiciens, visitans, providens. — **ሕዋጼ፡** 1) speculatio, exploratio. 2) visitatio, providentia.

ሐዘለ፡ I, 1 gestavit, bajulavit (sinu, dorso, humeris). — **ተሐዝለ፡** III, 1 pass. — **ሐዛሊ፡** bajulus.

ሐዝሐዝ፡ locus glareosus, glarea; stagnum.

ሕዝቅኤል፡ Hezekiel, Ezechiel.

ሕዝቅያስ፡ Hizkia, Ezechias.

ሐዘበ፡ I, 1 putavit, opinatus, suspicatus est. — **ተሐዝበ፡** III, 1 (p. 157) et **ተሐዘበ፡** III, 2 1) putavit (c. dupl. Acc. p. 157), opinatus, imaginatus est (seq. oratione recta, sine **ከመ፡**, p. 77). 2) suspicatus est, exspectavit. 3) diffisus est, metuit, cavit. 4) sollicitudine affectus est, curavit. — **ትሕዝብት፡** opinio, exspectatio, suspicio, metus.

ሕዝብ፡, pl. **ሕዛብ፡** et **አሕዛብ፡** 1) populus, gens, natio, tribus. 2) multitudo hominum, homines (et **ሕ ዝብ፡** et **አሕዛብ፡**); concio, coetus;

Digitized by Google

plebs; incolae (urbis p. 6. 12); laici, grex.

ሐዘነ፡ I, 1 subj. **ይሕዝን፡** et **ይሐዘን፡** aeger animi, tristis, moestus fuit, contristatus est. — **አሐዘነ፡** II, 1 1) contristavit, moerore affecit. 2) sollicitum reddidit, curae fuit. — **ሐዙን፡** tristis, moestus. — **ሐዘን፡** 1) tristitia, moeror. 2) aerumnae. 3) cura, sollicitudo. — **ማሕዝን፡** contristans, moerorem afferens.

ሕዝአት፡ 1) latibulum. 2) sepimentum, stabulum. 3) pascuum circumseptum.

ሐዘዘ፡ — **አሐዘዘ፡** II, 1 1) scabrum reddidit. 2) exasperavit (fauces).

ሐሰ፡ I, 1 subj. **ይሐሲ፡** 1) vituperavit, reprehendit. 2) incusavit, increpuit, objurgavit. — **ተሐይሰ፡** III, 1 vituperatus est. — **ሐሲ፡** vituperatio, reprehensio; increpatio, objurgatio.

ሐይቅ፡, pl. **ሐይቃት፡** litus, ora, regio maritima.

ሐቦ፡ I, 1 hausit (aquam). — **ማሕየብ፡** haustrum, situla, urna.

ሐከ፡ I, 1 mandit, manducavit.

ሐየው፡ I, 1 subj. **ይሕየው፡** 1) vixit. 2) revixit. 3) revaluit, consanuit, sanatus est. 4) salvus factus, salvatus est. — **አሕየው፡** II, 1 1) vivificavit, vivum servavit. 2) revivificavit, in vitam revocavit, sanavit. 3) salvum reddidit, salvavit. — **ሕያው፡**, f. **ሕያውት፡** 1) vivus, vivens. 2) sanus, salvus, incolumis; (de **እመሕያው፡** vid. **እም፡**). — **ሕይወት፡** 1) vita. 2) vivendi ratio. 3) sanatio, sanitas, valetudo bona. 4) salus, salvatio. 5) resurrectio. — **ማሕይው፡** et **ማሕየዊ፡** vivificans, salvans, salutifer, salvator.

ሓይዝት፡ vid. sub **ውሒዝ፡**

ሐየጸ፡ — **አስተሐየጸ፡** IV, 3 1) speculatus est, exploravit, accurate observavit. 2) aucupatus, insidiatus est. 3) speculandum tradidit vel speculanti prodidit alqd (p. 103 l. 21: sicut oculus animam speculanti prodit et vides). — **ሐይጼ፡** speculatio.

ሐደሰ፡ I, 2 1) renovavit, instauravit. 2) novavit, innovavit, novum produxit. — **ተሐደሰ፡** III, 2 pass. — **ሐዲስ፡**, f. **ሐዳስ፡** 1) novus, recens (**በሐዲስ፡ ሢመቱ፡** postquam munus novum suscepit p. 33). 2) inauditus. — **ሐዳሲ፡** renovans, redintegrator.

ሐዳጭ፡ cervix.

ሐግል፡ numella, vinculum.

ሕጉር፡ uva passa.

ሐጋይ፡ ver, aestas.

ሐገገ፡ I, 1 legem dedit. — **ሕግ፡**, pl. **ሕጎግ፡** 1) lex, statutum (**ሕገ፡** e lege p. 96 l. 16; 97 l. 21). 2) foedus, testamentum. 3) regula, norma, mos, consuetudo. 4) instituta, sacra, religio.

ሐገፋ፡ clypeus, scutum.

ሐጠበ፡ I, 1 subj. **ይሕጥብ፡** 1) ligna fidit vel cecidit. 2) lignatus est. — **ሐጥብ፡** fissio (ligni), fissum (lignum). — **ሐጣቢ፡** et **ሐጣቢ፡** qui ligna findit, lignator.

ሐጽ፡ vid. sub **ሐጸየ፡**

ሐጸረ፡ I, 1 subj. **ይሕጽር፡**

Digitized by Google

1) circumsepsit, sepimento conclusit, obstruxit. 2) praemunivit, circumvallavit, obsedit. — ተሐጽረ፡ III, 1 pass. — ሐጽር፡ circumseptio, circumvallatio. — ሐጼር፡ sepes, maceria, munitio, circumvallatio, vallum.

ሐጸየ፡ — ሐጽ፡, pl. አሕጻ፡ et አሕጻት፡ sagitta. — ማሕጼ፡ ascia, securis.

ሐጸጸ፡ et ሐጸ፡ I, 1 subj. ይሕጽጽ፡ 1) minutus, imminutus est, defecit, decrevit. 2) minor, minimus, inferior, mancus fuit. — አሕጸጸ፡ 1) minuit, deminuit. 2) justo minus fecit vel habuit. 3) detraxit. — ሕጹጽ፡ 1) deficiens, mancus. 2) minutus, parvus, minor, minimus, inferior. — ሕጸጽ፡ deminutio, decrementum, defectus, exiguitas. — ሕጸጽት፡ id. — ሐጻጼ፡ deminutio, defectio. — ታሕጸጽ፡ defectus, conditio inferioris.

ሐፀነ፡ I, 1 subj. ይሕፅን፡ 1) sinu fovit. 2) nutrivit, nutricavit, educavit. 3) fovit, incubavit (avis). — ተሐፅነ፡ III, 1 pass. — ሕፅን፡, pl. ሕፀን፡ sinus, gremium. — ሕፅነት፡ nutritio. — ሕፃን፡, pl. ሕፃናት፡ infans, parvulus, -a, puer, puella. — ሐፃኒ፡, f. ሐፃኒት፡ nutritor, altor, tutor. — ማሕፀን፡, pl. መሐፅን፡ et ማሕፀናት፡ uterus, matrix. — ማሕፀንት፡ quidquid tutelae, custodiae, fidei alcjs committitur, depositum. — አማሕፀነ፡ qdrl. II custodiae, fidei commisit, concredidit, deposuit. — ተማሕፀነ፡ III, 1 1) in tutelam vel custodiam se commisit, refugit ad alqm. 2) in fidem, clientelam, tutelam recepit, tuitus est, defendit. — ምሕፃን፡ refugium, asylum.

ሐፀየ፡ I, 1 subj. ይሕፂ፡ donum sponsalicium dedit, dono sponsalicio emit. — ሕፂ፡ 1) donum sponsalicium. 2) dos.

ሐፈሠ፡ I, 1 comprehendit, arripuit, abstulit. — ሐፍሥ፡ (manipulus) munusculum, honorarium.

ሕፍን፡ pugnus, pugillus.

መ፡ particula enclitica, de qua vid. gramm. § 162; occurrit p. 6. 71. 98. 105. 157. 158.

ሚ፡ (gr. § 147, b) 1) quid? 2) quam! quantopere! — De ሚመጠን፡ vid. መጠን፡

መሀረ፡ I, 1 et 2 (subj. I, 1 ይምህር፡) docuit, instituit, erudivit (c. c. Acc. rei et pers., nec non c. Acc. prs. et ውስተ፡ rei p. 17. 88; c. Acc. rei et ለ፡ prs. p. 153; c. Acc. prs. et ከመ፡ seq. Subj. p. 55); ምህሮ፡ (infin.) doctrina p. 153. — ተመህረ፡ et ተመሀረ፡ III, 1 et 2 institutus est, didicit (c. Acc. rei et c. በ፡ rei p. 89; c. እምኀ፡ pers. = ab alqo p. 27. 41; c. Acc. Infin. p. 73. 102). — ምሁር፡ doctus, institutus, peritus, gnarus. — መምህር፡ doctor, magister, praeceptor (est titulus honorificus prioris monasterio praepositi p. 64—66). — ትምህርት፡, pl. ትምህርታት፡ 1) doctrina, disciplina, scientia, literae, ars; dogma. 2) institutio, eruditio, ingenii animique cultus.

ግሀረከ፡ vid. ሀረከ፡

Digitized by Google

መሀና፡ μαναά מִנְחָה donum, tributum, oblatio.

መሀከ፡ et **ምህከ፡** I, 1 pepercit (c. Acc. p. 52). — **መሃኪ፡** parcens, clemens.

ምህወ፡ I, 1 liquit, liquefactus, dilapsus est. — **ግህው፡** vitrum, vas vitreum.

ም፡ siglum p. 155 (pro **ምል ጣን፡**).

መልሐ፡ I, 2 sallit. — **ተመ ልሐ፡** III, 1 et 2 pass. — **ምልሓ፡** sapor, judicium.

መለሰ፡ I, 1 1) laevigavit, polivit. 2) splenduit, fulsit.

ሚላቃት፡ μαλάκια (γυναικεῖον κοσμάριον, Hesych.), canistri (secundum interpretem Aethiopem, quippe qui vocem μαλάκια verbis sequentibus τὰ σπυριδάλια τὰ μικρά expositam putaverit) p. 60.

ሚላት፡ purpura (byssus).

መልጎ፡ I, 1 subj. **ይምላጎ፡** 1) evulsit, extraxit. 2) evaginavit. 3) eradicavit. — **ተመልጎ፡** III, 1 pass. — **ምሉጎ፡** part. pass.

መለንስ፡ melanthium, nigella.

መልአ፡ I, 1 subj. **ይምላእ፡** 1) implevit, re-, complevit (c. dupl. Acc., vel c. Acc. rei et **ውስተ፡** loci et vasis p. 154). 2) impletus, completus, multiplicatus est, plenus fuit, abunde exstitit, abundavit (c. **ውስተ፡** loci p. 19; c. **ላዕለ፡** prs. p. 158). — **አምልአ፡** II, 1 1) implendum curavit. 2) completum reddidit, supplevit, p. 92. — **ምሉእ፡** 1) plenus, repletus, c. Acc. rei p. 2. 114; c. **እምኀ፡** p. 23. 137); completus, vollständig p. 52. 146. 2) abundans (c. **በ፡** rei, p. 73). 3) implens (c. Acc. rei, p. 87. 88). — **ምልእ፡** plenitudo; c. **በ፡** et pron. suff.: universus, totus, p. 150. — **ምልአት፡** impletio, plenitudo, p. 53. — **መላኢ፡** implens, completor.

መለከ፡ I, 1 subj. **ይምልክ፡** 1) possedit, occupavit, potitus est, dominio tenuit. 2) dominatus est, regnavit. — **አምለከ፡** II, 1 1) caus. 2) Deum vel deos coluit, divinis honoribus affecit (denom. ab **አምላክ፡**; c. c. Acc., vel c. **ለ፡** p. 92). — **ተመልከ፡** III, 1 1) possessus, dominio subjectus est. 2) dominus constitutus est (an: divinus factus est?) p. 103. — **መላኪ፡** possessor, herus, dominus, dominator. — **ምሉክ፡** 1) occupatus, possessus, subjectus. 2) εὐσεβής, pius p. 70. 99. — **አ ምላክ፡**, pl. **አማልክት፡** deus. — **አምላካዊ፡** divinus. — **ምልክና፡** dominium, potestas, auctoritas, majestas. — **መለኮት፡** 1) dominatio. 2) divinitas, deitas. — **መለኮታዊ፡** divinus. — **መምለኪ፡** Deum vel Deos colens, divinus.

መልከ፡ጼዴቅ፡ Melchisedec.

መሉኬ፡ μαλάχη malva.

መልዐ፡ I, 2 propere transiit, cursum tetendit, perrexit. — **አም ልዐ፡** et **አመልዐ፡** II, 2 porro ivit, protenus profectus est. — **ተግል ዐ፡** III, 3 secum abstulit (c. Acc.).

መለጠ፡ I, 1 derasit, destrinxit, depilavit. — **ተመልጠ፡** III, 1 pass.

ምልጣን፡ alternatio vel iteratio canendi, cantus alternus.

መሐለ፡ I, 1 subj. **ይምሐል፡**

Digitized by Google

juravit. — አምሐለ፡ II, 1 1) ad jusjurandum adegit. 2) adjuravit, obsecravit, obtestatus est. — ተማሐለ፡ III, 3 conjuravit, jurejurando foedus sanxit. — መሐላ፡ juramentum, jusjurandum, foedus juramento sanctum. — ተማሕለለ፡ quadrl. III, 1 suppliciter oravit, supplicavit. — ምሕልላ፡ preces supplices.

መሐረ፡ et ምሕረ፡ I, 1 subj. ይ ምሐር፡ 1) misericors fuit, misertus est (c. Acc., vel c. ለ፡ prs. p. 138 str. 6). 2) misericordia ductus donavit. — አምሐረ፡ II, 1 caus. — ተምሕረ፡, ተመሐረ፡ III, 1 misericordia affectus est. — አስተምሐረ፡ IV, 1 1) misericordem se praebuit (p. 9.). 2) commiserationem petiit, intercessit. 3) ad misericordiam adduxit. — ምሕረት፡, pl. ምሕረታት፡ misericordia, miseratio. — መሐሪ፡ misericos, miserator, misericordiae amans.

መሐን፡ corium tenuiter confectum, aluta. — ምሕን፡ radius textorius.

መሐወ፡ I, 1 subj. ይምሐው፡ vulsit, avulsit, evulsit. — ተምሕወ፡ III, 1 pass.

መሐዘ፡ — ተማሐዘ፡ III, 3 1) amores junxit, mutuis amoribus fruitus est. 2) sodalitatem iniit. — መሐዝ፡ et ማሕዝ፡, pl. ማሕዛን፡ 1) fervor studii. 2) amasius, amator, amatrix. — መሐዛ፡, pl. መሐዛት፡ 1) juventus. 2) juvenis, adolescens. 3) amator, amatrix. — ማሕዝን፡ amores meretricii.

መሐጸ፡ I, 1 percussit.

ማሕፀን፡ vid. sub ሐፀን፡

ሚመ፡ (gr. § 161, a. 198, c) 1) num, utrum? 2) ወሚመ፡ an?

መምዐ፡ I, 2 pavit, trepidavit, consternatus fuit. — ምምዓ፡ trepidatio, pavor, consternatio.

ምሣር፡ vid. sub ወሠረ፡

መሥኩዐ፡ — አመሥኩዐ፡ qdrl. II ruminavit.

መሠጠ፡ I, 1 subj. ይምሥጥ፡ 1) avulsit, deripuit. 2) discerpsit, dilaniavit. 3) diripuit, rapuit. 4) raptim abstulit, vel deduxit. — አምሠጠ፡ II, 1 aufugit, se abstulit, evasit. — ተመሥጠ፡, ተመሠጠ፡ III, 1 refl. et pass. — ተማሠጠ፡ III, 3 recipr. — ምሡጥ፡ raptus. — መሣጢ፡, pl. መሠጥ፡ rapax, dilacerans. — መምሠጥ፡ ansula, uncina, vectis.

መርሐ፡ I, 1 subj. ይምራሕ፡ 1) viam monstravit, duxit (c. Acc. prs., et praep. loci vel c. Acc. viae p. 113 str. 21). 2) praeivit, dux fuit. 3) monstravit. — ተመርሐ፡ III, 1 ductus, ducem secutus est. — መርሕ፡, pl. አምርሕት፡ dux, rector. — መራሒ፡ ductor, dux. — ተመራሒ፡ ducem sequens.

መረረ፡ et መረ፡ I, 1 subj. ይ ምረር፡ (et ይምርር፡) amarus fuit vel factus est; exacerbatus est dolore vel ira. — አምረረ፡ II, 1 1) amarum, acerbum reddidit. 2) amare, acerbe egit. 3) exacerbavit, moerore affecit, irritavit. 4) exacerbatus est. — መሪር፡, f. መራር፡ 1) amarus, acerbus. 2) exacerbatus. — ምሬር፡, pl. ምሬራት፡ amaritudo, acerbitas. — ምረት፡ id.

መርሶ፡ vid. sub ረሰመ፡

Digitized by Google

መረሰ፡ — **ተመርሰ፡** III, 1 putruit.

መርሰሰ፡ qdrl. I palpavit, palpando quaesivit.

ምርስኔ፡ myrtus.

ምራቅ፡ vid. sub **ወረቀ፡**

ማርቆስ፡ Marcus.

መረብ፡ ingluvies; **አድጎ፡ መረብ፡** pelecanus onocrotalus.

ሜሮቦጵዮስ፡ Meropius, p. 33.

መሬት፡ pulvis terrae, humus. — **መሬታዊ፡** terrenus.

ማርታ፡ Martha.

ሜሮን፡ μύρον, unguentum, chrisma.

መራናት፡ vid. **መናረት፡**

መርዐ፡ I, 1 lasciviit, libidinosus fuit. — **ምሩዕ፡** libidinosus, lascivus, impudicus. — **ምርዐት፡** luxuria, lascivia, libido.

መርዓ፡, **መርዓት፡** vid. sub **ረ ዐወ፡**

ማሬ፡, pl. **ማርያን፡**, **ማርያት፡**, **ማረይት፡** sacerdos ethnicus, sacrificulus, hariolus, fatidicus. — **ተመ ረየ፡** III, 2 et **ተማረየ፡** III, 3 hariolatus est, divinavit.

ማርያም፡, etiam **ማርያ፡** p. 71. 99, Maria.

መረደ፡ I, 2 raptim cucurrit, insiliit, incursionem vel impetum fecit. — **ምራድ፡**, **መራድ፡** 1) incursio bellica, impetus. 2) turma irruentium.

መርዶኬዎስ፡ Mardochai, p. 124.

መረገ፡ I, 1 tectorio obduxit, calce illevit. — **መርግ፡** calx tectoria, tectorium.

መረግድ፡ smaragdus.

መርጡር፡, **መርጡል፡** μαρτύριον, testimonium.

ሙሴ፡ Moyses.

መሰለ፡ et **መስለ፡** I, 1 subj. **ይ ምስል፡** 1) similis fuit vel factus est (c. Acc.); consentaneus fuit, convenit (c. **ለ፡** p. 91 l. 6; c. Acc. p. 92 l. 23). 2) putatus, visus est (seq. Acc. praed., vel **ዘ፡** vel **ከመ፡**). — **መሰለ፡** I, 2 assimilavit 1) comparavit. 2) figuravit. 3) parabolam proposuit. — **አምሰለ፡** II, 1 1) similem fecit. 2) similem putavit i. e. habuit, putavit, existimavit (c. dupl. Acc. p. 15; seq. Subj. verbi p. 91 l. 16). — **አመሰለ፡** II, 2 id. (p. 15 annot. 3). — **ተመስለ፡** III, 1 et **ተመሰለ፡** III, 2 assimilatus est, a) similis factus est, aequiparavit (c. Acc., vel **ለ፡** vel, **በ፡**, vel **ከመ፡**). b) imitatus est. c) se transformavit, speciem alius induit (seq. **ከመ፡**, **በ፡**, **ለ፡**, **በአምሳለ፡**, Acc.). d) similis visus est (seq. Nom. praed. p. 66 l. 9). e) comparatus est (c. **ለ፡**, **በ፡**, **ምስለ፡**, **ከመ፡**, Acc.). f) effigiatus, repraesentatus est (imagine). — **ተማሰለ፡** III, 3 rcpr. — **አስተማ ሰለ፡** IV, 3 assimilavit, similem putavit, comparavit, ad similitudinem rei effinxit, imaginem rei repraesentavit (p. 50). — **ምስል፡**, pl. **ምሰ ል፡**, **አምሳል፡**, **ምስላት፡** similitudo, proverbium, imago, effigies, simulacrum. — **አምሳል፡** (formâ plur., significatu sing.) 1) similitudo, simile („homines istis peccatoribus similes“ p. 67 l. 4); **አምሳለ፡** vel **በአምሳለ፡** sub specie, instar, tamquam, quasi. 2) imago, typus, imitatio. 3) parabola, proverbium. —

Digitized by Google

ምስለ፡ praep. (gr. § 166, 12. 167, 3) cum (ዘረሰዮ፡ምስሌከ፡ „quem tibi adjunxit", p. 30 l. 6. 7; unâ cum p. 67 l. 21; „filius cum patre" = communicans patri, p. 27 l. 8). 2) erga, contra. 3) apud, ad, juxta; penes, inter. 4) ad, praeter. 5) non obstante (ɓei, troʒ). — ምሳሌ፡, pl. ምሳልያት፡ et ምሳሌያት፡ similitudo, simile; parabola, proverbium; typus, exemplum. — መምስል፡ et መምሰል፡ id quod alicui simile est. — ተመሳሊ፡ assimilatus, comparatus, comparabilis.

መስሐ፡ I, 1 epulatus est, prandit. — አምስሐ፡ II, 1 caus. — ምሳሕ፡ epulae lautae; cibus meridianus, prandium. — መሲሕ፡ unctus, Messias, Christus. — መሲሓዊ፡ Christianus.

ምስር፡ vid. ምዝር፡

ማሰነ፡ qdrl. I 1) corruptus est, putruit, fracuit. 2) pessum ivit, interiit, evanuit. 3) exstinctus, vastatus, desolatus est. 4) depravatus est. — አማሰነ፡ II 1) corrupit, depravavit, vitiavit. — 2) perdidit, delevit, vastavit, desolavit. — ተማሰነ፡ III, 1 pass. — ሙሱን፡ corruptus, perditus. — ማሰኒ፡ corruptibilis, fragilis. — ሙስና፡ corruptio, laesio, putrefactio, pravitas, perditio, pernicies, exitium, vastatio.

መሰከ፡ I, 1 et 2 tetendit arcum.

ምስኪን፡ pauper, egenus, inops. — ምስኪነት፡ paupertas.

መሰወ፡ I, 1 subj. ይምሱ፡ liquavit, liquefecit, dissolvit, diluit. — ተመሰወ፡ III, 1 liquefactus, dilapsus, dissolutus est, diffluit, tabuit.

መስዕ፡ aquilo, septemtrio, plaga septemtrionalis.

መስየ፡ I, 1 subj. ይምሰይ፡ et ይምሲ፡ (p. 149) vesperavit (መሲይ፡ vesperascente coelo). — ምሴት፡, pl. ምሴታት፡ vespera (በ ምሴት፡ጥቀ፡ pervesperi, p. 60).

ምስጢር፡, pl. ምስጢራት፡ mysterium, arcanum, secretum, sacramentum (elementum sacramenti p. 24. 26).

ምቁር፡ fructus (aceto) condītus (Eingemachtes), p. 59.

መቃርስ፡ Macarius; in vocativo መቃሪ፡ p. 32.

መቄሰ፡ I, intercīdit, praecīdit, deminuit. — ተመቄሰ፡ III, 2 sibi denegavit, denegatus est.

መቃቢ፡ Maccabaeus.

መቍዕል፡, pl. መቋዕል፡ et መቋዕልት፡ pecus pingue, altile, saginatum.

መበለ፡ I, 2 dominatus est, potestatem habuit.

መበለት፡ vid. sub በለለ፡

መባሕት፡ vid. sub ቦሐ፡

ምት፡, pl. አምታት፡ maritus, vir.

መትሀ፡ I, 1 specie fefellit. — ምትሀት፡, pl. ምትሀታት፡ phantasia, species imaginaria, spectrum, phantasma.

ሞተላሜ፡ nomen viri Abyssini infidelis, p. 36 (an arabicum a لص?).

መተረ፡ I, 1 subj. ይምትር፡ 1) desecuit, abscidit, amputavit, decollavit. 2) excīdit. 3) dissecuit. 4) deposuit, removit munere. 5) intermisit, interrupit. 6) diremit, decrevit. —

Digitized by Google

ተመትረ፡ III, 1 pass. — ምቱር፡ part. pass. — ምትረት፡ n. act. — ምታር፡ segmentum, fragmentum. — መታሪ፡ sector, secans (acutus).

መቱሳላ፡ Mathusala.

መትን፡, pl. አምትንት፡ nervus, chorda.

ማቴዎስ፡ Matthaeus.

ማጎ፡ est siglum p. 153 (pro ማጎ በር፡?).

መኑ፡ (gr. § 147, b. 198, e; Acc. መነ፡ et መኑ፡ p. 105 l. 3) 1) quis? 2) adjecto ሂ፡ aliquis; c. neg.: nemo.

መና፡ manna.

ማኑሔ፡ Manue, pater Simsonis, p. 117.

መናረት፡ et መራናት፡ candelabrum.

ምናሴ፡ Manasse.

ምንት፡ (gr. § 147, b. 198, e) 1) quid? (ምንት፡ ብነ፡ ምስሌከ፡ quid nobis est tecum sc. negotii? p. 100; ምንት፡ዘ፡ quid est quod? p. 25 l. 8); ለምንት፡, በእንተ፡ምንት፡, ምንት፡ cui rei, cur, quare, quid? 2) adjecto ኂ፡ vel ሂ፡ aliquid, quidquam, ullum; c. neg.: nihil.

መንተወ፡ qdrl. I 1) geminus fuit. 2) geminos peperit. — አመንተወ፡ II geminavit. — መንታ፡, pl. መናትው፡ gemini, gemelli. — ምንታዌ፡ geminatio; gemini (p. 138 str. 10).

መነነ፡ I, 2 repudiavit, rejecit, aspernatus est, sprevit. — ተመነነ፡ III, 2 pass. — ምኑን፡ reprobatus, rejiciendus, spretus, vilis, nequam. — ምናኔ፡ 1) repudiatio. 2) nequitia.

ምናን፡ mina.

መነኮስ፡, pl. መነኮሳት፡ monachus, monacha. — መንኰሰ፡ qdrl. I vitam monasticam ingressus est vel egit. — መነኮሳይት፡ monacha. ምንኵስና፡ monachatus, vita monastica.

መንዝር፡ spurius.

ምንዙጎ፡ vid. መዝጎ፡

መነየ፡ — እምነ፡ et እም፡ praep. (gr. § 164, 3. 167, 3) 1) ab, ex, de, procul a (de discessu, separatione, distantia, et negatione: „sedavit vel sedatum est aliquid ab aliquo = ei“, p. 21. 47; ሐሰው፡እም በግዕ፡ „falsus procul ab ove, ovis falsa“ p. 103 l. 5; እምብዙኅ፡ሐ ተታ፡ „nec opus est multa cura“, „pro multa cura“ p. 140 str. 18; post verba tuendi et tegendi). 2) ex, ab (de egressu, origine, materia, auctore — „factum est a te“ p. 25 l. 25 —, causa efficiente et instrumentali — „laudaris laudibus“ p. 46 l. 18 —, causa remotiore:) ob, propter (p. 1. 22. 37. 77. 93. 103; de norma). 3) ex (de parte: እምው እቱ፡እስመ፡ p. 22 l. 19; 30 l. 13). 4) prae, quam (comparative). 5) inde a, ex, abhinc, post (de tempore). 6) aliis praepositionibus nec non conjunctionibus praefigitur. — ምኔት፡, pl. ምኔታት፡ monasterium, coenobium.

መነየ፡ — ተመነየ፡ III, 2 exoptavit, in votis habuit. — ተምኔት፡ optatum, votum, desiderium.

መንዲል፡ 1) mantile. 2) stola.

መንደበ፡ vid. ነደበ፡

መንገን፡, pl. መናግንት፡ 1) ma-

Digitized by Google

china. 2) machinatio, mala ars. — ተመንገነ፡ qdrl. III, 1 machinatus est.

መንጢጥ፡ turtur, palumbes.

መኑፍ፡ Memphis.

ማእሰ፡, pl. አምእስት፡ cutis, pellis, corium.

ምእት፡, pl. አምአት፡ centum, centuria.

መአከ፡ — ተምእከ፡ et ተመአከ፡ III, 2 minatus, comminatus est. — ምኡክ፡ minax, trux. — ትምእክት፡ minae.

ማእዜ፡ quando?

ማእድ፡, pl. ማእዳት፡ 1) mensa. 2) coena p. 69 l. 1.

መክሐ፡ — ተመክሐ፡ III, 2 gloriatus est, se jactavit. — ምክሕ፡ et ትምክሕት፡ gloriatio, jactatio; causa gloriationis. — መክሕ፡ gloriosus.

መከረ፡ I, 1 subj. ይምክር፡ 1) exploravit, tentavit. 2) consilium cepit, decrevit, sibi proposuit. 3) consultavit, deliberavit. — አምከረ፡ II, 1 1) suasit, consilium dedit. 2) raro i. q. II, 2 (p. 9 annot.). — አመከረ፡ II, 2 1) exploravit, examinavit, experimento probavit, tentavit. 2) tentare fecit (c. dupl. Acc. p. 113 str. 23). — ተመከረ፡ III, 2 exploratus, tentatus, probatus est (c. Acc. = in alqa re, p. 61). — ተማከረ፡ III, 3 1) consultavit, deliberavit. 2) consilium iniit, communi consilio decrevit. — ምኩር፡ probatus, tentatus. — ምክር፡, pl. ምክራት፡ 1) consilium, consilia. 2) consideratio, prudentia. 3) sententia, sentiendi ratio. 4) voluntas. — መክረ፡ 1) suasor, consiliarius. 2) consultus, gnarus. — መከራ፡, pl. መከራት፡ 1) probatio, examinatio. 2) experimentum. 3) tentatio, πειρασμός. — መምክር፡, pl. መምክራን፡ et መማክርት፡ consiliarius (መማክርት፡ etiam pro singulari usurpatur p. 44).

መክሲሞስ፡ Maximus.

መክስሚያናስ፡ Maximianus.

መክብዩ፡ Maccabaeus.

መከነ፡ I, 1 subj. ይምክን፡ 1) sterilis fuit. 2) liberis orbatus est. — መከነ፡ I, 2 et አምከነ፡ II, 1 orbavit. — ምክንት፡ sterilitas. — መክን፡ sterilis, infecunda.

መካን፡ locus vid. sub ከነ፡

መክነየ፡ vid. sub ከነየ፡

ሚክኤል፡ Michael.

ሞቀ፡ I, 1 caluit, incaluit, calefactus est. — አሞቀ፡ II, 1 calefecit, fovit. — አስተማቀቀ፡ IV, 3 fecit ut calefieret. — ሙቁ፡ 1) calidus. 2) fervens. 3) fotus. — ሞቅ፡ calor. — ሙቀት፡ calor.

ሞቅሐ፡ vid. sub ወቅሐ፡

ሞተ፡ I, 1 subj. ይሙት፡ mortuus est (etiam de rebus). — አሞተ፡ (et አመተ፡) II, 1 1) mori jussit, mortem attulit, interfecit. 2) enecavit, mortificavit. — ሙጢት፡ et ሙውት፡, pl. etiam ሙታን፡, mortuus. — ሞት፡ 1) mors, (nex, supplicium). 2) morbus letalis, pestis. — ሙትት፡ mors, obitus. — ማውታ፡ 1) morticinum, cadaver. 2) mortui; እግለ፡ማውታ፡ orbus, -a, pupillus, -a, orbi. — መዋቲ፡ mortalis.

ሞአ፡ I, 1 subj. ይማእ፡ vicit. — አሞአ፡ (et አምአ፡) II, 1 1) victorem

Digitized by Google

reddidit, victoriam praebuit. 2) victum vel inferiorem reddidit alqm aliquo (c. Acc. et ለ፡ p. 44). — ተመውአ፡ III, 1 victus est (seq. እምዝንቱ፡ = victi abstiterunt hac re p. 28 l. 23). — ምዉእ፡ victus, inferior. — ሙአት፡ 1) victoria. 2) devictio. — መዋኢ፡ victor, vincens. — ተመዋኢ፡ qui vincitur, victus. — ትምዉእት፡ devictio.

ሞገስ፡ vid. ወገሰ፡

ሞፃ፡ vid. ወፅአ፡

መዓልት፡ vid. ወዐለ፡

ምዕር፡, pl. ምዕራት፡ 1) momentum, ictus temporis; ምዕረ፡ jam, modo, paulisper. 2) vicis; ምዕረ፡ semel; በምዕር፡ uno ictu, uno eodemque tempore.

መዓር፡ mel. — መዐርዒር፡ dulcis, mellitus. — አማዕረረ፡ qdrl. II 1) dulcem fecit. 2) dulcis fuit.

ማዕቀበ፡ vid. ዐቀበ፡

መዐት፡ vid. መዐዐ፡

ማዕተበ፡ vid. ዐተበ፡

ምዕኖ፡ coenum, lutum.

መዐወ፡ — አማዕዉት፡, pl. አማዕዋት፡ viscera, intestina.

መዐዐ፡ — አምዕዐ፡ II, 1 ad iram concitavit, irritavit. — ተምዕዐ፡ vel ተምዐ፡ III, 1 iratus est. — መዐት፡ vel መዓት፡ ira.

ምዕዘ፡ I, 1 bene oluit. — አምዐዘ፡ II, 1 1) bonos odores diffudit. 2) suavibus odoribus perfudit vel suffivit. — ተምዕዘ፡ III, 2 suavibus odoribus perfusus est, bonos odores exhalavit. — ምዑዝ፡ odorus, bene olens, suavis. — መዐዛ፡, pl. መዐዛት፡ odor bonus, suavis.

መዐደ፡ vel ምዕደ፡ I, 1 subj. ይ ምዐድ፡ admonuit, adhortatus est. — ተምዕደ፡ III, 1 refl. et pass. — መዓዲ፡ hortator, monitor. — ምዕዳን፡, pl. ምዕዳናት፡ adhortatio, admonitio.

መዝሙ፡ est siglum (pro መዝሙር፡) p. 153.

መዝመዘ፡ qdrl. I abstersit, detersit. — ተመዝመዘ፡ III, 1 pass.

ምዝር፡ et ምስር፡ potus ex frumento paratus, cerevisia. — መዛሪ፡ pincerna.

መዝበረ፡ vid. ዘበረ፡

መዝነ፡ — አስተማዝነ፡ IV, 3 delicatius tractavit. — ምዙን፡ et ምንዙን፡ deliciis assuetus.

ሚዛን፡ libra, bilanx. — ተመዘነ፡ III, 2 ponderatus est.

መዝገነ፡ vid. ዘገነ፡

ማይ፡, pl. ማያት፡ aqua.

ሚስ፡, pl. አምያስ፡ vinum factitium, mulsum, sicera. — መያሲ፡ caupo, tabernarius.

ሚነ፡ — ተመየነ፡ III, 2 1) solertia, prudentia usus est. 2) callide, astute egit, subdolus fuit. 3) dolo circumvenit. 4) falsavit, ad fraudem abusus est. — ሚን፡ fallacia, fraus. — ተመያኒ፡ callidus, subdolus, praestigiator. — ተምያን፡ subditicium, spurium, falsum. — ትምይንት፡ astutia, versutia, calliditas, fraus. — መስተመይን፡ astutus, vafer, fraudulentus.

ሚዓ፡, ሚዒ፡ stacte.

ሚያዝያ፡ nomen mensis Abyssinorum octavi, qui VIII° Aprilis sec. Cal. Greg. incipit.

Digitized by Google

ሚጠ፡ I, 1 subj. **ይሚጥ፡** 1) vertit a) avertit. b) advertit, convertit. 2) revertit, reduxit, restituit, revocavit, reddidit (p. 41), remisit (p. 22 l. 10). 3) transformavit, mutavit, pervertit (p. 76). 4) irritum fecit. — **ተመይጠ፡** III, 1 1) se vertit, versus est, a) se avertit, b) se advertit, convertit, conversus est. 2) reversus est, a) se retro vel circum vertit, b) rediit, c) recessit, d) resipuit. 3) transformatus, mutatus est. — **ሚጠት፡**, pl. **ሚጠታት፡** conversio, aversio, reversio, reditus, responsum, transformatio, mutatio (τροπή p. 75). — **መያጢ፡** 1) convertens. 2) reductor. 3) inconstans. — **ምያጤ፡**, **ሙያጤ፡** conversio, mutatio, vicissitudo.

ምድር፡, pl. **አምዳር፡** et **ምድራት፡** 1) terra, a) orbis terrarum, b) continens, c) regio, d) terrae tractus, ager, e) humus, f) terrae elementum vel materia. 2) solum, fundus. — **ምድራዊ፡** terrenus, terrester.

ምዳቆ፡ dorcas, antilope.

መደብ፡ vid. **ደበበ፡**

ምድያም፡ Midian.

መግል፡, pl. **አምግልት፡** pus, pustula, vibex.

ምጕሕያ፡ vid. **ጕሕየ፡**

መገበ፡ I, 2 1) circumdedit, cinxit. 2) tuitus est, defendit. 3) procuravit, administravit, dispensavit. — **አመገበ፡** II, 2 rebus gerendis praefecit, curam mandavit, administratorem constituit. — **ተመገበ፡** III, 2 pass. — **ምግብ፡** administratio, munus, procuratio. — **መጋቢ፡** 1) administrator, dispensator, oeconomus. 2) praefectus cujusvis generis.

መጋቢት፡ nomen mensis Abyssinorum septimi, qui IX° Martii sec. Cal. Greg. incipit.

መግዘአ፡ vid. **ገዘአ፡**

መጠቀ፡ I, 1 subj. **ይምጥቅ፡** in altum tulit vel traxit. — **ተመጥቀ፡** III, 1 pass. — **ምጡቅ፡** elatus, sublimis. — **መምጠቅ፡** corium fundae.

ምጡቅ፡ dulcis. — **ምጥቀት፡** dulcedo.

መጥን፡ I, 1 decuit, convenit. — **መጠነ፡** I, 2 1) mensus, demensus est. 2) emensus est mente. — **ተመጠነ፡** III, 2 mensuratus est. — **መጠን፡**, pl. **አምጣን፡** 1) dimensio, modus, mensura. 2) quantitas. 3) ratio, proportio, rhythmus. 4) dignitas (gradus honoris p. 90. 91), meritum, id quod convenit vel sufficit, sat est. — **መጠነ፡** (i. e. **መጠን፡** in st. c.; gr. § 157) 1) circumscribendis pronominibus quantitatis adhibetur: tantus quantus, quantum (p. 104 l. 4), quot, quantumvis; **መጠነገዝ፡** tantus, tot (at p. 104 l. 22 **መጠነገዝ፡** = tam); **ዘመጠነገዝ፡** id. 2) in acc. et st. c. a) circiter, fere. b) per (de tempore, während, p. 31. 121). c) secundum, pro. d) **መጠነ፡ ዘ፡** = quanto, p. 103 l. 12. — **አምጣነ፡** 1) nonnumquam id. q. **መጠነ፡** 2) **አምጣነ፡** et **በአምጣነ፡** a) praep.: secundum, pro. b) conj.: quantum, quoad, quatenus, quamdiu, quoties, prout. — **ሚመጠን፡** 1) quantus? quantum? quot? 2) quantopere? quam! quamdiu? quoties? — **ም**

Digitized by Google

ጣኔ፡ 1) extensio, dimensio, modi. 2) ratiocinatio, analogia.

መጠወ፡ I, 2 porrexit, praebuit, tradidit, in manus dedit, reddidit (c. dupl. Acc., vel c. Acc. et ለ). — ተመጠወ፡ III, 2 accepit; cepit, comprehendit; recepit, resumsit; suscepit, excepit. — ምጥው፡ traditus. — ተመጣዊ፡ is qui accipit vel accepit.

መጸለት፡ vid. ጸለለ፡

መጽለወ፡ qdrl. I marcuit, flaccuit, languit. — አመጽለወ፡ II caus. — ተመጽለወ፡ III, 1 marcidus factus est; faciem corrugavit. — ምጽልው፡ marcidus, flaccidus.

መጸረ፡ I, 1 et 2 mandit, masticavit.

መጽአ፡ I, 1 subj. ይምጻእ፡ venit; a) supervenit alicui (c. Acc. p. 117). b) ዘይመጽእ፡ venturus i. e. futurus. c) provenit. d) ad exitum venit, evenit. — አምጽአ፡ II, 1 attulit, adduxit, tulit; pertulit, perduxit; obtulit; in medium protulit (c. Acc. rei p. 97 l. 23; c. በ፡ rei p. 81 l. 22); evenire jussit; provenire jussit. — አስተማጽአ፡ IV, 3 attulit rem super vel praeter aliam. — ምጽአት፡ adventus, eventus. — ምምጻእ፡ locus unde provenit alqd, locus originis.

ምጽዋት፡ eleemosyna; beneficientia, bonitas. — መጽወት፡ qdrl. I eleemosynas dedit. — ተመጽወት፡ III, 1 eleemosynas accepit.

መፀው፡ ver.

መፂፅ፡ acidus, acerbus.

ሠሀለ፡ — ተሣሀለ፡ III, 3 clemens fuit, propitium se praebuit, ignovit, condonavit (c. Acc. prs.). — ሣህል፡ clementia, lenitas, benignitas. — ምሥሃል፡ propitiatorium. — መስተሣህል፡ 1) clemens, venia facilis. 2) placans, pians p. 55.

ሣህር፡, pl. አሥህርት፡ nova luna.

ሣህበበ፡ qdrl. I mucuit. — ሥህቡብ፡ mucidus.

ሠለሰ፡ I, 2 tertiavit, triplicavit (triplicem fecit vel dixit sc. laudem p. 47. 49. 50). — ተሠለሰ፡ III, 2 tertius, triplex factus est, trinus fuit. — ሥሉስ፡ triplex, tergeminus, trinus. — ሠላስ፡ (fem.) tres. — ሠለስቱ፡ (m.) tres. — ሥልስ፡ 1) tres. 2) triens. 3) ሥልስ፡ et ሥልሰ፡ ter. — ሣልስ፡ tertius. — ሣልሳዊ፡, ሣልሳይ፡ tertius. — ሠሉስ፡ 1) tres dies, tertius dies. 2) feria tertia. — ሠላሳ፡ triginta. — ሥላሴ፡ trias, trinitas. — መሥልስት፡ 1) triplum, triplex ordo. 2) trieental (mensurae genus). — ተሥላስ፡ tabulatum tertium, contignatio superior. — ትሥልስት፡ 1) triplum, triplex ordo. 2) trinitas. — ተሥላሲ፡ trinus p. 149 str. 7 (ni ተሠላሲ፡ emendare malueris).

ሠለጠ፡ I, 2 potestatem habuit. — አሥለጠ፡ II, 1 et አሠለጠ፡ II, 2 caus. — ተሠልጠ፡ III, 1 et ተሠለጠ፡ III, 2 potestatem nactus est vel habuit, dominatus est. — ሥልጥ፡ potestate, auctoritate praeditus. — ሥልጣን፡, pl. ሥልጣናት፡ potestas, facultas, auctoritas, potentia; ሥልጣናት፡ angeli cujusdam ordinis p. 90. — አሠልጠነ፡ qdrl. II potestatem commisit alicui.

Digitized by Google

ሠሐቀ፡ et **ሥሕቀ፡** I, 1 subj. **ይሥሐቅ፡** risit, a) c. Acc. vel **ላ ዕለ፡** derisit, irrisit, b) jocatus est. — **አሥሐቀ፡** II, 1 caus. — **ሣሕቅ፡** et **ሠሐቅ፡** 1) risus. 2) irrisio. — **ምሥሐቅ፡** theatrum ludicrum.

ሥሕጸ፡ I, 1 protervus fuit, ferociter contemsit, frivole locutus est (seq. **ላዕለ፡** p. 91). — **ሥሑጽ፡** ferox, insolens, frivolus. — **ሥሕጸት፡**, pl. **ሥሕጸታት፡** ferocitas, protervitas, convicium protervum.

ሠምረ፡ et **ሠመረ፡** I, 1 subj. **ይ ሥመር፡** 1) gratum habuit, probavit, delectatus est (c. **በ፡** vel Acc.). 2) voluit, dignatus est. 3) assensit, annuit, acquievit. — **አሥመረ፡** II, 1 placuit, gratus et acceptus est alicui (c. Acc.). — **ተሠምረ፡** III, 1 et **ተ ሣመረ፡** III, 3 convenit, consensit (c. alqo de re). — **ሥሙር፡** 1) gratus, acceptus. 2) jucundus, pulcher. 3) libens, promtus. — **ሥምረት፡** benevolentia, beneplacitum, voluntas, arbitrium, assensus. — **መሥመሪ፡** gratus, acceptus, placens.

መሥመር፡ linea, versus scripturae; euthygrammus.

ሠምዕ፡, pl. **ሠማዕት፡** 1) cera. 2) cereus, candela.

ሠሠወ፡ I, 2 1) insatiabilis fuit. 2) nimis cupidus, avidus, avarus fuit. — **ሥሡዕ፡** insatiabilis, vorax, avidus. — **ሥሥዕት፡** insatiabilitas ventris; aviditas; intemperantia.

ሠርሐ፡ I, 2 prosperum successum dedit, secundavit (c. Acc.). — **ተሠርሐ፡** III, 2 prosperum successum habuit. — **ሥሩሕ፡** prosper, bene succedens, prospero successu usus.

ሠርም፡, pl. **አሥራም፡** gurges, abyssus. — **ተሠርመ፡** III, 1 in abyssum submersus est.

ሠረረ፡ I, 1 altus fuit. — **ሥር፡**, **ሠር፡** altitudo, longitudo.

ሣረረ፡ I, 3 fundavit. — **ተሣ ረረ፡** III, 3 pass. — **ሠሩር፡**, **ሥ ሩር፡** fundatus, stabilitus. — **ሠ ራሬ፡** fundatio. — **ሣራሪ፡** fundator, (auctor p. 46). — **መሠረት፡**, pl. **መ ሠረታት፡** 1) fundamentum. 2) fundus (maris) p. 114. — **አመሥረተ፡** qdrl. II fundavit. — **ተመሥረተ፡** III, 1 pass.

ሠረቀ፡ I, 1 subj. **ይሥርቅ፡** ortus, exortus est, illuxit (p. 49 l. 8 **መድኀኒት፡** Acc. appos. videtur, nec est quod stirpem I, 2 causativam statuas). — **አሥረቀ፡** II, 1 oriri jussit. — **ሠርቅ፡**, pl. **አሥራቅ፡** 1) ortus (sideris). 2) oriens (plaga). 3) luna nova, novilunium, calendae mensis (p. 99). — **ሠረቅ፡** oriens (plaga). — **ሥርቀት፡** ortus, appariticio. — **ሠረቃዊ፡** orientalis. — **ም ሥራቅ፡**, pl. **ምሥራቃት፡** oriens, regio orientalis.

ሠረበ፡ I, 1 sorbuit, absorpsit, imbibit.

ሥሩጎ፡ splendens, magnificus. — **ሠርጎ፡**, **ሥራጔ፡**, **ሠራጔ፡** splendor, magnificentia.

ሥርናይ፡ triticum; frumentum.

ሢራክ፡ rubrica, tabella, series tabellae.

ሥርው፡, pl. **ሥረው፡**, **አሥራ ው፡**, **ሥርዋት፡** 1) nervus, musculus. 2) radix. — **ሠረወ፡** I, 1 et 2 eradicavit, exstirpavit. — **ተሠርወ፡**

Digitized by Google

III, 1 et ተሠረወ III, 2 pass. — ሥራዊ፡ eradicatio, exstirpatio. — ሠርዊ፡, pl. ሠራዊት፡ trabs, tignum.

ሠርዐ፡ I, 1 subj. ይሥራዕ፡ 1) disposuit, instruxit, ordinavit (exstruxit mensam). 2) statuit, constituit, instituit, composuit, sanxit, definivit, praefinivit, praecepit. 3) administravit, dispensavit. — ተሠርዐ፡ III, 1 pass. — ሥሩዕ፡ dispositus, ordinatus, institutus, constitutus. — ሥርዐት፡, pl. ሥርዐታት፡ 1) dispositio, ordinatio, ordo. 2) institutio et institutum a) praeceptum, mandatum, b) lex statutum, c) foedus, pactum, testamentum, d) regula, e) ritus, usus, mos, consuetudo, f) sacramentum, mysterium, g) ratio, modus, h) sors, conditio. 3) administratio, dispensatio. — ሠራዒ፡ dispositor, institutor, legislator (divinae legis internuntius, ἄγγελος p. 74). — ሥራዕ፡, pl. ሥራዓት፡ velum navis.

ሠረየ፡ — ሣሬት፡ aranea.

ሠረየ፡ I, 1 et 2 1) medicinam adhibuit, sanavit. 2) veneficiis infecit, incantavit. — ሥራይ፡, pl. ሥራያት፡ 1) ars medicina, medicamentum, pharmacum; ዐቃቤ፡ሥራይ፡ medicus, medicamentarius. 2) veneficium, incantamentum; ዘሥራይ፡ veneficus, pharmacus. — መሠርይ፡, መሠሪ፡ veneficus, incantator. — Vid. ሜረየ፡

ሠርግ፡, pl. አሥራግ፡ rivulus, incile.

ሠረጸ፡ et ሠርጸ፡ I, 1 subj. ይሥርጽ፡ et ይሥረጽ፡ 1) pullulavit, germinavit (c. Acc. rei p. 158). 2) processit (Spiritus S.). — አሥረጸ፡ II, 1 caus. — ሠርጽ፡ germen, surculus, propago.

ሠቅ፡, pl. ሠቃት፡ et አሥቃቅ፡ saccus, cilicium. — ሠቅሠቅ፡ 1) opus reticulatum. 2) cancelli, clathri, clathri fenestrae. — ሥቅሡቅ፡ reticulatus.

ሣቀየ፡ I, 3 afflixit, vexavit, male habuit, cruciavit. — ተሣቀየ፡ III, 3 pass. — ሥቃይ፡, pl. ሥቃያት፡ vexatio, cruciatus, tormentum. — መሥቄ፡ 1) stimulus. 2) pecten textorius.

ሠብሐ፡ I, 1 pinguis, obesus, opimus fuit vel factus est. — አሥብሐ፡ II, 1 caus. — ሥቡሕ፡ part. — ሥብሕ፡ pinguedo, adeps. — መሥብሕ፡, pl. መሣብሕት፡ id.

ሠሣብ፡ sporta.

ሠበጠ፡ — አሥበጠ፡ II, 1 coena excepit alqm. — ሥቡጥ፡, ሥባጥ፡, cibus coctus, ferculum, coena.

ሠተረ፡ I, 1 subj. ይሥትር፡ laceravit, laniavit. — መሥተር፡ et መሥትር፡ scalprum, scutica ferrata.

ሠጎተ፡, ሥጎት፡ I, 1 relaxatus fuit, requievit, tolerabaliter se habuit. — ሠጎተ፡ I, 2 requiescere sivit, relaxavit. — አሠጎተ፡ II, 2 id. — ተሥጎተ፡ III, 2 pass. — ሥጉት፡ relaxatus, sublevatus. — ሣጎት፡ relaxatio, tranquillitas.

ሠንቀ፡ I, 1 subj. ይሥንቅ፡ commeatum, viaticum paravit vel sumsit. — አሥንቀ፡ II, 1 commeatu instruxit, viaticum suppeditavit. — ሥንቅ፡ commeatus, viaticum. — መሥ

Digitized by Google

ንቅ፡, መሥንቅ፡, መሥንቅት፡, pl. መሣንቅ፡ et መሣንቅት፡ pera viatoria, saccus.

ሥንት፡ vid. ሜኒ፡

ሠነይ፡ — ሥን፡ 1) forma, venustas, pulchritudo. 2) bonitas, praestantia; a) bona (p. 106 l. 14). b) virtus (p. 80 l. 18; 111 str. 15; 149 str. 5).

ሠነየ፡ I, 2 1) pulcher, speciosus fuit. 2) bonus, praestans, (melior, optimus) fuit. — አሠነየ፡ II, 2 1) pulchrum reddidit, exornavit. 2) bonum reddidit, bene vel recte egit vel perfecit; beneficio affecit, benefecit. 3) meliorem fecit, emendavit, reconcinnavit. — ተሠነየ፡ III, 2 ornatus est, se exornavit. — አስተ ሣነየ፡ IV, 3 ornavit, bene paravit, reparavit. — ሠናይ፡ 1) pulcher, speciosus, jucundus, gratus. — 2) bonus, a) praestans, b) aptus, saluber, c) faustus, prosper, d) honestus, rectus, e) benignus, f) rectus, verus; ሠናይ፡ et ሠናይት፡ bonum, honestum, benefactum, bona; በሠናይ፡ bene; ሠናየ፡ bene, recte. — ምሥ ናይ፡ locus optimus, pars optima. — መሠንይ፡ optimum (in quavis re).

ሥኔ፡ vel ስኔ፡ nomen mensis Abyssinorum decimi, qui VII° Junii sec. Cal. Greg. incipit.

ሥእበ፡ I, 1 seminis fluxu pollutus est. — ሥእቡ፡ pollutus, contaminatus. — ሥእበት፡ pollutio, contaminatio.

ሣእን፡, pl. አሥእን፡, አሥአን፡ (አሣእን፡ gr. § 47) solea, calceus. — አሥአነ፡ II, 1 soleas subligavit alicui (c. Acc.). — ተሥእነ፡ III, 1 sibi soleas subligavit.

ሠወነ፡ I, 2 spumavit. — አሠ ወነ፡ II, 2 caus.

ሦክ፡, pl. አሥዋክ፡ 1) spina, spinae. 2) aculeus.

ሠውዐ፡ I, 1 sacrificavit. — ተ ሥዐ፡ III, 1 pass. — ሡፅ፡ fomes, linum, linamentum. — ሠዋዒ፡ sacrificulus, sacerdos. — መሥዋዕት፡, pl. መሥዋዕታት፡ et መሣውዕ፡ 1) sacrificium (መሥዋዕተ፡ መድኀ ኒት፡ σωτήριον pro salute; መሥዋ ዕተ፡ ሰላም፡ εἰρηικόν pacificum). 2) altare. — ምሥዋዕ፡, pl. ምሥ ዋዓት፡ 1) altare. 2) sacrificium.

ሠወየ፡ I, 1 maturuit frumentum. — ሠዊት፡ spica.

ሦጠ፡ I, 1 reduxit, restituit. — አሦጠ፡ II, 1 reduxit, reportavit. ተሠውጠ፡ III, 1 reversus est, rediit, revenit.

ሦጠጠ፡ — አንሦጠጠ፡ qdrl. V 1) riguit, horruit, cohorruit. 2) fecit ut cohorresceret. — ኀሦጣጥ፡ horror.

ሠወለ፡ I, 1 subj. ይሥወል፡ 1) formavit, figuravit. 2) delineavit, adumbravit. 3) pinxit, effinxit. — አሥወለ፡ II, 1 caus. — ተሥዕለ፡ III, 1 refl. — ሥውል፡ part. pass. — ሥዕል፡, pl. ሥዕላት፡ imago, effigies, simulacrum, pictura. — ሠዓሊ፡ plastes, pictor. — መሥዕል፡ id.

ሥዕረ፡ I, 1 herbescit. — ሣዕር፡, pl. አሥዕርት፡ herba, gramen. — ሥዑር፡ herbidus, graminosus. — ሥዕርት፡, pl. አሥዕርት፡ 1) pilus. 2) capillus, crines, coma.

ሠወፀ፡ — ተሥዕፀ፡ III, 1 dissipatus, discussus est

Digitized by Google

ሠየየ፡ I, 1 dissipavit, ventilavit.— መሥዬ፡ vannus, ventilabrum.

ሠዘየ፡ I, 1 et 2 abstraxit, se suasve res seorsim tenuit.

ሢመ፡ I, 1 subj. ይሢም፡ posuit, imposuit, praeposuit, constituit (ordinavit clericum). — ተሠይመ፡ III, 1 pass. — ሥዩም፡ positus, repositus, constitutus, praepositus, praefectus. — ሢመት፡, pl. ሢመታት፡ positio; impositio (manus), ordinatio (clerici); munus, officium, functio, administratio.— መሥየም፡, pl. መሣይምት፡ 1) repositorium, corbis, canistrum. 2) constituti, praepositi. — ምሥያም፡ 1) munus. 2) horreum, corbis. — ተሠይመ፡ qdrl. III, 1 auctoritatem sibi sumsit, se praeponendum censuit.

ሢረየ፡ qdrl. I et ሠረየ፡ tril.: colore infecit, tinxit. — ተሢረየ፡ qdrl. III, 1 et ተሠርየ፡ III, 1 pass.— ሢሩይ፡ infectus (colore). — ሥርየት፡ tinctura. — ሢራይ፡, pl. ሢራያት፡ vestis pretiosissimi generis.

ሢበ፡ I, 1 canuit. — ሢበት፡, pl. ሢበታት፡ canities, capillus canus.

ሢኅ፡ I, 1 minxit. — ሥኃት፡ urina.

ሢጠ፡ I, 1 subj. ይሢጥ፡ vendidit. — አሠየጠ፡ II, 2 et አሣየጠ፡ II, 3 venum dedit (c. dupl. Acc.). — ተሠይጠ፡ III, 1 venditus est. — ተሣየጠ፡ III, 3 mercatus est, emit. — ሥዩጥ፡ venditus. — ሢጥ፡ 1) mercatura, emtio et venditio; merx. 2) pretium. — ሠያጢ፡, pl. ሠየጥ፡ venditor, mercator. — ተሣያጢ፡ emtor. — ምሥያጥ፡, pl. ምሥያጣት፡ 1) emporium, forum. 2) mercatus, nundinae.

ሠገረ፡ I, 1 et 2 1) gradus fecit, gressus est. 2) grassator, planus fuit. — አሠገረ፡ II, 1 et አሠገረ፡ II, 2 intercalavit. — ምሥጋር፡ gressus, passus. — ሠግር፡ intercalatio.

ሠገረ፡— አሠገረ፡ II, 1 et አሠገረ፡ II, 2 laqueis, retibus, hamis cepit; illaqueavit, irretivit. — ተሠግረ፡ III, 1 pass. — ሠገራት፡ lictores, carcerum custodes. — አሥጋሪ፡ laqueator, venator, piscator.— መሠግር፡ piscator.— መሥገርት፡, pl. መሣግር፡ laqueus, rete, plaga, sagena.

ሠገወ፡ — ሥጋ፡, pl. ሥጋት፡ 1) caro. 2) corpus. 3) corpus mortui, cadaver. — አሠገወ፡ II, 1 incarnavit. — ተሠገወ፡ III, 1 incarnatus, corporatus est. — ሥግው፡ incarnatus. — ሥጋዊ፡ carnalis, corporeus. — ሥጋዌ፡ 1) incarnatio. 2) natura (Christi) corporea vel humana. — ትሥጉት፡ incarnatio, corporatio.

ሠጠቀ፡ I, 1 subj. ይሥጥቅ፡ scidit, discidit, fidit, dirupit. — ተሠጥቀ፡ III, 1 pass. et refl. — ሥጡቅ፡ scissus, fissus. — ሥጥቀት፡ scissio, fissura, rima.

ሠጠየ፡ — ተሠጥየ፡ III, 1 1) a recta via aberravit, evagatus, effusus est (in libidinibus). 2) aberravit mente, consternatus est. — ሥጥየት፡ effrenatio, intemperantia.

ሠጠጠ፡ I, 1 subj. ይሥጥጥ፡ scidit, discidit, divellit, dirupit. — ተሠጠ፡ III, 1 pass. et refl. — ሥ

Digitized by Google

ጡጥ፡ scissus, ruptus, lacer. — ሥጠት፡ scissio, diruptio, scissura, pars abscissa.

ሠጸረ፡ I, 2 (raro I, 1) fidit, diffidit. — ተሠጸረ፡ III, 2 pass. — ሥጸር፡ assula.

ሣጹን፡, pl. ሣጹናት፡ scrinium, cista, arca, loculus.

ሮ፡ ῥῶ litera alphabeti Graeci XVII[a], p. 58.

ራሔል፡ Rachel.

ረሐለ፡ vid. ረሐነ፡

ርሕሰ፡ I, 1 maduit, humidus fuit. — አርሐሰ፡ II, 1 caus. — ርሑስ፡ humidus, madidus.

ርሕቀ፡ I, 1 subj. ይርሐቅ፡ 1) procul abfuit, remotus, longinquus fuit, distitit. 2) recessit, discessit, destitit, abstinuit. — አርሐቀ፡ II, 1 procul amovit, removit. — ተርሕቀ፡ III, 1 et ተራሐቀ፡ III, 3 se removit, se sejunxit, discessit, (defecit, abhorruit, destitit). — አስተርሐቀ፡ IV, 1 et አስተራሐቀ፡ IV, 3 amovit alium ab alio, sejunxit a se invicem res. — ርሑቅ፡ remotus, longinquus, distans; እምርሑቅ፡ e longinquo, procul, eminus; ርሑቀ፡ procul, longe. — ርሕቀት፡ discessus, longinquitas, intervallum.

ርሕበ፡ I, 1 subj. ይርሐብ፡ amplus, latus, spatiosus fuit vel factus est. — አርሐበ፡ II, 1 amplum, latum fecit, dilatavit, late aperuit. — ተርሕበ፡ III, 1 dilatatus, ampliatus est. — ርሑብ፡ latus, amplus, spatiosus, late patens. — ርሔብ፡, f. ረሐብ፡ id. — ርሕብ፡ amplitudo, latitudo. — ራሕብ፡ id. — ርሕበት፡ dilatatio, amplitudo. — መርሕብ፡, pl. መራሕብት፡ 1) locus amplus, planities. 2) platea, vicus, forum.

ረሐነ፡ et ረሐለ፡ I, 1 stravit, instravit jumentum.

ረሐየ፡ — ርሔ፡ odor suavis; planta odorata.

ርሕፀ፡ vel ረሐፀ፡ I, 1 copiosius sudavit.

ራማ፡ Rama, oppidum Palaestinae.

ሮሜ፡, etiam ርም፡ p. 26, Roma; ሮማዊ፡ Romaeus, Graecus.

ረምሕ፡, pl. አርማሕ፡ lancea, hasta.

ረመመ፡ — አርመመ፡ II, 1 1) tacuit, contacuit, siluit. 2) quievit. 3) ad silentium redegit. — ተረመ፡ III, 1 silentio praetermissus est. — አስተራመመ፡ IV, 3 1) ad silentium redegit. 2) tranquillavit, sedavit. — መርምም፡ tacitus, silens. — አርማሚ፡ taciturnus.

ረመረ፡ — መርመሬ፡ pera.

ረምስ፡, pl. አርማስ፡ ratis.

ራምሴ፡ Ramesses, urbs Aegypti.

ረምሰሰ፡ — አረምሰሰ፡ qdrl. II palpavit, contrectando quaesivit.

ሮማን፡, pl. ሮማናት፡ malus punica, malum punicum.

ረመየ፡ I, 1 icit, jaculando petiit. — ተረምየ፡ III, 1 pass. — ርምየት፡ et ርሚት፡ ictus, vulnus, plaga, ulcus.

ረመፀ፡ I, 1 torruit. — አርመፀ፡ II, 1 adussit, extorruit.

Digitized by Google

ረሥአ፡ I, 1 senuit, aetate confectus est. — አርሥአ፡ II, 1 caus. — ርሥእ፡, ርሥአት፡, ርሥአን፡, ርሥእና፡ senectus, senium.

ረስሐ፡ I, 1 1) squaluit, sordidus, pollutus fuit. 2) reus fuit vel factus est. — አርስሐ፡ II, 1 1) sordidum reddidit, inquinavit. 2) reum convicit, condemnavit. — አርሳሕስሐ፡ quinql. II id. — ርሱሕ፡ 1) squalidus, sordidus. 2) reus. — ርስሐት፡, pl. ርስሐታት፡ 1) pollutio, sordes, macula. 2) culpa, crimen.

ርስት፡ vid. ወረሰ፡

ረሰነ፡ I, 1 ferbuit, igne canduit, igne adustus est. — አርሰነ፡ II, 1 igne candefecit, igne probavit, adussit. — ርሱን፡ 1) ignitus, igne fervens. 2) igne probatus. 3) maturus. — ረስን፡ et ርስን፡ candor, ardor, fervor, ustio; ማዕተብ፡ዘርስን፡ signum inustum, stigma (χαυστήρ) p. 58.

ረሰወ፡ — አርሰወ፡ II, 1 appulit in portum. — መርሰ፡ portus. — መርስ፡ portus, tranquillum.

ረስዐ፡ I, 1 1) oblitus est (c. Acc.). 2) errorem commisit, deliquit. 3) impius, scelestus fuit. — አርስዐ፡ II, 1 caus. — ተረስዐ፡ III, 1 1) in oblivionem venit, memoriâ excidit, latuit alqm. 2) in impietatem incidit. — ራስዕ፡ 1) obliviosus. 2) impius. — ረሲዕ፡ impius, injustus, scelestus. — ርስዕት፡ 1) oblivio. 2) impietas. — ርስዓን፡ et ርስዕና፡ impietas.

ረሰየ፡ I, 2 1) posuit, a) injecit, indidit (p. 147 str. 3; p. 19 l. 8). b) apposuit, attulit (p. 75 l. 24), adjunxit (p. 30). c) constituit, praeposuit. d) paravit. e) imputavit, attribuit (p. 79 l. 7). 2) fecit a) perpetravit, instituit (p. 157). b) alicui alqd = affecit alqm re, intulit alicui alqd (p. 34). c) c. dupl. Acc.: fecit, reddidit, convertit alqm in alqd. („sua ipsius facit = sibi ipsi adscribit quae corporis propria sunt", p. 75 l. 16; „eos qui non credunt nobis credentibus fecerunt obnoxios," p. 107 l. 5); etiam seq. Acc. et Subj. verbi vel ከመ፡ et Subj. d) censuit, putavit, habuit, declaravit (c. dupl. Acc., p. 75. 87. 94.). e) simulavit (p. 24). f) c. Acc. et ለ፡ dignum fecit alqm re („et magnam curam, ecclesiae impensam, memoria quoque dignam faciunt" p. 72 l. 21. 22). — አርሰየ፡ II, 1 appulit in portum. — ተረሰየ፡ et ተረሰየ፡ III, 1 et 2 sibi induit, amictus est, se ornavit (c. Acc. rei), accinctus est, se paravit. — አስተርሰየ፡ et አስተረሰየ፡ IV, 1 et 2 amixit, instruxit, ornavit, paravit. — ርሱይ፡ indutus, instructus, ornatus, paratus. — ትርሲት፡ 1) factio seu adoptio (filii, p. 81.), nec non: adoptati (p. 52 l. 21). 2) amictus, habitus, paratus, ornatus. 3) quidquid pompae, magnificentiae est.

ረቀቀ፡ I, 1 subtilis, tenuis fuit. — አርቀቀ፡ II, 1 caus. — ረቂቅ፡, f. ረቃቅ፡ subtilis, tenuis. — ርቀት፡ subtilitas, tenuitas. — ረቅ፡ charta pergamena.

ረቀየ፡ I, 1 et 2 1) incantavit, fascinavit. 2) exorcizavit. 3) aqua lustrali purgavit. — ተረቀየ፡ III, 1 pass. — ረቃዪ፡ incantator. — ርቅ

Digitized by Google

ዮት፡ et ርቄት፡ incantatio, exorcismus.

ረቀየ፡ — መርቄ፡ 1) calor gravis. 2) regio torrida, aestuosa.

ረቢ፡ ῥαββί Rabbi.

ረብሐ፡ I, 1 subj. ይርባሕ፡ 1) lucratus est, lucrifecit. 2) lucrosus, utilis fuit. — አርብሐ፡ II, 1 caus. — ርባሕ፡ et ረባሕ፡ lucrum; usura, quaestus; utilitas, commodum, emolumentum. — ይርባሕ፡ vel ያርብሕ፡ gigas, gigantes.

ርብቃ፡ Rebecca.

ረበበ፡ I, 1 pandit, expandit, extendit. — ተረበ፡ III, 1 pass. — ርባት፡ expansio. — መርበብት፡ rete majus, sagena, verriculum. — ረባን፡, pl. ረበናት፡ et ረባናት፡ 1) senior Judaeorum. 2) magister, antistes. — ረበዋት፡ (a ረበ፡), pl. myriades.

ረብዐ፡ I, 2 quatuor confecit. — ርቡዕ፡ quadratus; quadruplex. — አርባዕ፡ f. quatuor. — አርባዕቱ፡ m. quatuor. — ርብዕ፡ 1) quatuor; 2) ርብዕ፡ vel ርብዐ፡ quater. — ራብዕ፡ quartus. — ራብዓዊ፡ id. — ረቡዕ፡ quatuor dies; quartus dies; feria quarta. — አርብዓ፡ quadraginta. — ርባዒ፡ tetras. — መርብዕት፡ 1) quadrum, quatuor partes quadri. 2) quadrans. — ትርብዕት፡ quadruplum, quadrum, quadrans.

ረትዐ፡ I, 1 subj. ይርታዕ፡ 1) rectus, directus, erectus fuit. 2) restitutus, recte dispositus est. 3) verus fuit, recte dixit. 4) justus fuit; justum, aequum, rectum fuit vel visum est. — አርትዐ፡ II, 1 1) erexit. 2) rectum fecit, direxit. 3) justum, probum, verum fecit; verum dixit, recte egit. — አስተራትዐ፡ IV, 3 1) in ordinem redegit, correxit, composuit, reformavit. 2) rectum vel verum probavit alqd. — ርቱዕ፡ 1) erectus, rectus, planus. 2) probus, sincerus, integér. 3) verus, fidus. 4) justus, aequus, congruens; impers.: decet, convenit, par est (ርቱዕ፡ ይደሉ፡ ἄξιον καὶ δίκαιον dignum et justum est, p. 46. 48. 49). 5) ርቱዕ፡ p. 92 et ርትዕት፡ p. 71 = id quod rectum, verum est. 6) ርቱዐ፡ recte, recta via, in rectum, rite, bene, vere, jure. — ራትዕ፡ probus, sincerus, integer, verax. — ርትዕ፡ rectitudo; probitas, integritas; rectum, jus fasque; justitia, aequitas; verum, veritas. — ርትዐት፡ rectitudo. — መስተራትዕ፡ lictores, speculatores.

ራኅርኅ፡ — አራኅርኅ፡ qdrl. II tenerum reddidit, mitigavit, lenivit. — ተራኅርኅ፡ III, 1 teneriorem, leniorem se praebuit; amore molliore, misericordia motus fuit. — ርኅሩኅ፡ teneri amoris plenus; lenis, mitis. — ርኅራኄ፡ teneritas, lenitas; amor mollior, misericordia.

ርኀበ፡ I, 1 subj. ይርኀብ፡ esurivit. — አርኀበ፡ II, 1 caus. — ርኁብ፡ esuriens, famelicus, fame enectus. — ረኀብ፡ et ረኃብ፡ fames.

ረኀወ፡ — አርኀወ፡ II, 1 patefecit, aperuit, reseravit. — ተርኀወ፡ III, 1 refl. et pass. — ርኀው፡ apertus, patens. — መርኆ፡, pl. መራኁት፡ clavis.

ረኀጸ፡ — ረኃጽ፡ tener corpore, delicatus.

Digitized by Google

ርእስ፡, pl. **አርእስት**፡ 1) caput. 2) c. pron. suff.: ipse. 3) summum, cacumen, fastigium; summus, caput, princeps. 4) summa. 5) pars anterior, principium, initium. 6) caput libri, pericope, titulus. — **ራእስ**፡ id. — **ርኡስ**፡ summus, princeps, praefectus. — **ትርእስ**፡, pl. **ትርእሳት**፡ 1) quidquid ad caput est. 2) cervical. — **መተርእስ**፡ cervical. — **ርእሰ**፡ I, 1 caput, princeps fuit. — **አርእሰ**፡ II, 1 caus. — **ተርእሰ**፡ III, 1 capitis instar vel supremo loco constitutus est.

ርእየ፡ I, 1 impf. **ይሬኢ**፡, subj. **ይርእይ**፡ 1) vidit (**ርእዮት**፡ visio, aspectus, p. 140 str. 18). 2) spectavit, intuitus est, adspexit. 3) habuit, censuit (für etwas anſehen). 4) visit. 5) intellexit, cognovit. 6) vidit = expertus est, interfuit. — **አርአየ**፡ II, 1 impf. **ያሬኢ**፡ et **ያርኢ**፡ videre fecit, a) monstravit, ostendit; b) significavit, exposuit, demonstravit; c) manifestum fecit, revelavit; d) notum fecit, certiorem reddidit; e) cum voluptate videre fecit, c. **በ**፡ rei (p. 119 str. 47). f) experiri fecit (erleben laſſen), affecit. — **ተርእየ**፡ III, 1 visus, conspectus est, conspiciendum se praebuit, apparuit. — **ተራእየ**፡ III, 3 rcpr. — **አስተርእየ**፡ IV, 1 1) se conspiciendum praebuit, comparuit, apparuit, manifestatus, revelatus est, visibilis, conspicuus fuit (**ዘያስተርኢ**፡ visibilis, p. 13. 104; c. neg.: invisibilis p. 46. 49, ubi fem. = neutr.); visus est (φαίνεσθαι); speciem praebuit, similis fuit. 2) visibilem, notum, conspicuum, manifestum fecit, ostendit, revelavit. — **ራኢ**፡ videns, vates. — **ራእይ**፡, pl. **ራእያት**፡ 1) visio, visum; revelatio, revelatum. 2) visus, vultus, species, forma. — **ርእየት**፡ visus; adspectus, facies, species; visio, apparitio. — **ረኣዪ**፡ et **ረኣይ**፡ spectator, vates. — **አርአያ**፡ species, visio (p. 19), imago, similitudo (**በአርአያ**፡ et **አርአያ**፡ ceu, tamquam, instar); forma; norma, exemplum, spectaculum, typus.

ርኁም፡ marmor.

ረኵሰ፡ I, 1 subj. **ይርኩስ**፡ impurus, immundus fuit, contaminatus est. — **አርኵሰ**፡ II, 1 contaminavit, inquinavit, polluit, profanavit, impurum censuit vel declaravit. — **አስተራኵሰ**፡ IV, 3 sibi vel aliis impurum censuit, respuit. — **ርኩስ**፡ impurus, immundus, contaminatus, profanus. — **ርኵስ**፡ impuritas, res immunda, detestabilis, turpis.

ረከበ፡ I, 1 subj. **ይርከብ**፡ et **ይርክብ**፡ 1) adeptus, nactus, assecutus, potitus est (acquisivit, possedit, occupavit, assecutus est mente). 2) invenit, reperit, deprehendit, recuperavit, a) vidit, percepit, censuit, comperit; b) incidit alicui vel in alqm. c) contigit, accidit, obvenit alicui, invasit alqm; d) cecidit in alqm, ei convenit (**ረኪቦሙ**፡ p. 152 est siglum). — **አርከበ**፡ II, 1 caus. — **ተረከበ**፡ III, 1 pass. — **ተራከበ**፡ III, 3 sibi invicem occurrit, convenit, concurrit, congressus est (c. **ምስለ**፡ vel c. Acc.; p. 58 l. 15 pro **ተራከቡ**፡ e Graeco emendandum videtur **ተረከበ**፡); coivit, concubuit; accidit, contigit. — **አስተርከበ**፡ IV, 1 1) applicuit. 2) vacavit, operam dedit rei, versatus est in re (c. **ውስተ**፡ p. 87).

Digitized by Google

3) opportunitatem, otium habuit vel praebuit. — አስተራከበ፡ IV, 3 fecit ut sese invicem recuperarent, attingerent, convenirent. — ርኩብ፡ inventus; contiguus, connexus. — ርክበት፡ inventio. — ሩክቤ፡ coitus, concubitus. — አርኩባት፡ cameli feminae. — ምርካብ፡ 1) res acquisita, quaestus, victus, stipendium. 2) res inventa. — አስትርኩብ፡ vacans rei.

ሮሐ፡ I, 1 flabello ventulum fecit. — መረዋሕት፡ 1) flabellum. 2) aspergillum.

ሮስ፡ mas, masculus.

ሮተ፡ I, 1 fricuit, defricuit.

ረወየ፡ et ረውየ፡ I, 1 subj. ይርወይ፡ potu satiatus est, largius bibit; irrigatus est. — አርወየ፡ II, 1 potu satiavit, sitim explevit, inebriavit; irrigavit. — ተረወየ፡ III, 1 et 2 potu satiatus est (c. Acc. rei); irrigatus est. — ርዉይ፡ part. pass.

ሮደ፡ I, 1 subj. ይሩድ፡ incursavit, invasit; insectatus, persecutus est.

ሮጸ፡ I, 1 subj. ይሩጽ፡ cucurrit (ac-, in-, praeter-, discurrit). — አሮጸ፡ II, 1 ad cursum impulit, currentem incitavit. — ተራወጸ፡ III, 3 concurrit, undique accurrit; discursavit. — ርዉጽ፡ currens, citatus. — ሩጸት፡ cursus, motus rapidus. — ረዋጺ፡ cursor; citus, velox, pernix. — ምርዋጽ፡ spatium cursus, curriculum.

ረዐመ፡ — አርዐመ፡ II, 1 tonuit. — ራዕም፡ fremitus. — ረዓም፡ tonitru; strepitus.

ረዐመ — አርዑት፡ jugum. — መርዓ፡ nuptiae, convivium nuptiale. — መርዓዊ፡ nuptiator, sponsus, (gener). — መርዓት፡, pl. መራዕው፡ sponsa, sponsa nuptialis; nurus. — ተመርዐወ፡ qdrl. III, 1 nuptiis sibi adjunxit (sponsam).

ርዕየ፡ (ረዐየ፡) I, 1 impf. ይር ዒ፡ et ይሬዒ፡, rubj. ይርዐይ፡, 1) pavit. — 2) pastus est. — ተርዕየ፡ III, 1 pastus, depastus est, pastum ivit. — ተራዐየ፡ III, 3 conjunctim vel alternatim pastus est. — መር ዔት፡, pl. መራዕይ፡ et መርዒታ ት፡ 1) grex. 2) pascuum. — ምር ዓይ፡ 1) pascuum. 2) pastus, custodia pastoralis. — ረዐይት፡ gigantes.

ርዕደ፡ I, 1 subj. ይርዐድ፡ tremuit, contremuit. — አርዐደ፡ II, 1 tremefecit, tremulum fecit. — ርዑድ፡ tremebundus, tremulus. — ረዓድ፡, ረዐድ፡ tremor. — ርዕደት፡ id.

ራዛ፡ oryza.

ረዘመ፡ — መርዘም፡ titubatio, vertigo, tremor.

ሬመ፡ — አርያም፡ pl. excelsa, sublimia, coelum excelsum (ማሕሌ ተ፡አርያም፡ p. 35 et አርያም፡ቀ ዳሚ፡ዜማ፡ sunt voces musicae technicae).

ረየፀ፡ I, 2 condocefecit, d muit. — ተረየፀ፡ III, 2 exercitus, condocefactus, institutus est. — ርዩፅ፡ part. pass.

ረዳ፡ rosa.

ርዶት፡ vid. sub ወረደ፡

ረድኦ፡ I, 1 juvit, adjuvit, auxiliatus est (c. Acc.). — አርድኦ፡ II, 1 1) adjuvare fecit vel jussit. 2) opem tulit, adjumento fuit. — ተረድኦ፡ III, 1 adjutus, auxilium nactus est. — ተራድኦ፡ III, 3 1) mutuam sibi

Digitized by Google

opem tulit. 2) communi auxilio adjuvit (c. Acc.). — ረድኤ፡ 1) auxilium. 2) f. ረዳኢት፡, pl. አርዳኢ፡ et አርድኢት፡ adjutor, minister, discipulus. — ረዳኢ፡ adjutor, auxiliator. — ረድኤት፡ auxilium, adjumentum. — መርድኤ፡ adjutor, socius. — መርድእ፡ auxilium, instrumentum.

ረደየ፡—ተረድየ፡ III, 1 usuras cepit, fenori dedit.— ተራደየ፡ III, 3 fenus cepit vel imposuit. — ርዴ፡ fenus, usura.

ረግሐ፡—መርግሕ፡ saxum, lapis magnus. — አመርግሐ፡ qdrl. II saxa provolvit.

ረገመ፡ I, 1 subj. ይርገም፡ exsecratus est, diris devovit, maledixit.— ተረገመ፡ III, 1 refl. et pass.— ተራገመ፡ III, 3 recipr. — ርጉም፡ diris devotus, maledictus.— ርግመት፡ exsecratio.— ረጋሚ፡ dirarum jactator, exsecrator.— መርገም፡, pl. መርገማት፡ exsecratio, dirae, maledictum.

ርግብ፡, pl. አርጋብ፡ columba.

ራግናት፡ pl. ratis, scapha.

ረገፀ፡ I, 1 concrevit, coagulatus, spissatus, congelatus est.— አርገፀ፡ II, 1 caus. — ርጉፅ፡ part.

ረገዘ፡ I, 1 subj. ይርገዝ፡ transnxit, confodit; occidit, jugulavit (hasta, gladio). — ተረገዘ፡ III, 1 refl. et pass. — ተራገዘ፡ III, 3 recipr.— ርጉዝ፡ part. pass. — ርግዘት፡ perfossio, ictus. — ራግዛት፡ pl. postes (januae). — ምርጉዝ፡ baculus, scipio. — ተመርጉዘ፡ qdrl. III, 1 innixus est (baculo, et in genere).

ረገፀ፡ I, 1 pedem supplosit, pede percussit, calcitravit. — ተራገፀ፡ III, 3 pedibus obnixus est. — አስ ተራገፀ፡ IV, 3 fecit ut palpitans pedes jactaret.— ትርጋፅ፡ quidquid ad pedes est, locus ad pedes.

ረገፈ፡—ርጉፍ፡ 1) colore distinctus, variegatus. 2) (pro ርጕፍ፡) opus tesselatum.

ረጥበ፡ I, 1 humidus, succosus fuit, viruit. — አርጠበ፡ II, 1 caus.— ርጡብ፡ 1) humidus, succosus, virens. 2) humidum, humor. — ርጥበት፡ humiditas.

ርጢን፡ ῥητίνη resina, gummi, resina medicatrix, balsamum, medicamen.

ረፈቀ፡ I, 1 subj. ይርፍቅ፡ reclinavit, accubuit, discubuit (ad mensam). — አርፈቀ፡ II, 1 caus. — መርፈቅ፡ superliminare, limen. — ምርፋቅ፡ 1) locus accubitus. 2) convivium, compotatio.

ረፍአ፡ I, 1 consuit, sarsit. — ተረፍአ፡ III, 1 pass. — ርፍአት፡ sutura. — ረፋኢ፡ sartor, reparator (medicus). — ርፍእ፡ opus sartorium.— መርፍእ፡, pl. መራፍእት፡ acus.

ረፈደ፡—አርፈደ፡ II, 1 largum fecit, abunde, large praebuit (?), p. 61.

ሰ፡ (gr. § 168, 5. 200, 2) part. suff.: certe, vero, quidem, autem; ወ—ሰ፡ autem, sed.

ሶ፡ (gr. § 162) part. suff.: quaeso, δή.

ሰለመ፡—ተሳለመ፡ III, 3 1) pacem composuit. 2) consalutavit. — አስተሳለመ፡ IV, 3 1) pacem com-

Digitized by Google

posuit, reconciliavit, pacavit. 2) consalutare fecit. — **ሰላም**፡ pax, salus, salutatio (**በሰላም**፡ tempore pacis p. 73 l. 10). — **ሰላማዊ**፡ pacificus, concors, pacatus.

ሰላግ፡ Salâmâ, primus Abyssiniae metropolita.

ሳሌም፡ et **ሰሌም**፡ Salem, urbs Melchisedeci, et Σαλεί(μ (p. 155; Joh. 3, 23); p. 88 seq. nomina **ሳሌም**፡ et **ሰላም**፡ a librariis promiscue adhibita sunt.

ሰሎሞን፡ Salomo.

ስልምናሶር፡ Salmanassar.

ሰለቀ፡ — **ተሳለቀ**፡ III, 3 1) jocatus est, lusit. 2) illusit, irrisit, ludibrio habuit. — **ስላቅ**፡ jocus, illusio, irrisus, ludibrium. — **መስተሳልቅ**፡ illusor, irrisor.

ሰለበ፡ I, 1 subj. **ይስልብ**፡ 1) exuit. 2) spoliavit. 3) rapuit, abripuit (mentem). — **ተሰልበ**፡ III, 1 refl. et pass. — **ስልበት**፡ actus exuendi.

ሲላውቅያ፡ Seleucia.

ስላት፡ gaudium et ludibrium ob aliorum calamitates.

ሰሊኖት፡ cassia (aromatica).

ሰሊክ፡, **ሰሊካ**፡ cassia.

ሳሌዳ፡, **ሰሌዳ**፡, **ሰሊዳ**፡ tabula.

ሰለጠ፡ I, 1 et 2 1) I, 1: integer, perfectus fuit. 2) I, 1 et 2: a) integrum accepit vel reportavit. b) persolvit, rependit. c) absolvit, consummavit, perfecit. — **አስለጠ**፡ II, 1 1) complevit, absolvit, perfecit. 2) peregit, efficax fuit, profuit. — **ተሰልጠ**፡ III, 1 et **ተሰለጠ**፡ III, 2 1) completus, consummatus, finitus est. 2) efficax fuit, profecit, peregit. — **ስሉጥ**፡ completus, absolutus, perfectus. — **ስላጤ**፡ 1) profectus, perfectio. 2) officium alicui praestitum. 3) utilitas, finis.

ሰሐለ፡ I, 1 subj. **ይስሐል**፡ acuit. — **ተስሕለ**፡ III, 1 pass. — **ስሑል**፡ acutus. — **አንሳሕለለ**፡ qdrl. V extrivit, calcando detrivit.

ሳሕስሐ፡ — **አንሳሕስሐ**፡ qdrl. V 1) se movit, motus est. 2) movit, commovit, concitavit. — **ንስሕሳሕ**፡ motus.

ሰሐበ፡ I, 1 subj. **ይስሐብ**፡ 1) traxit (sursum traxit, attraxit, ex-, de-, dis-, con-, protraxit, humi traxit, captivum traxit, intendit, adduxit). 2) induxit, pellexit. — **ተስሕበ**፡ III, 1 pass. — **መስሐቢ**፡ pala.

ስሕተ፡ I, 1 subj. **ይስሐት**፡ 1) erravit, aberravit, errorem commisit. 2) in errorem inductus, seductus, deceptus est. 3) peccavit, deliquit, offendit. — **አስሐተ**፡ II, 1 errare fecit, seduxit, decepit, in peccatum induxit, scandalizavit. — **ተስሕተ**፡ III, 1 erratum, delictum est (c. Acc. prs. = ab aliquo). — **ስሑት**፡ errore captus, seductus. — **ስሕተት**፡, pl. **ስሕተታት**፡ error, errores, peccatum, delictum. — **መስሕት**፡ impostor, seductor, fallax. — **አስሐትያ**፡ nix, pruina, grando, gelicidium.

ስሕክ፡ I, 1 asper, scaber, raucus fuit vel factus est. — **አስሐክ**፡ II, 1 caus. — **ስሑክ**፡ asper, scaber. — **ሳሕክ**፡ asperitas, scabrities.

Digitized by Google

ስሕወ፡ I, 1 subj. **ይስሐው፡** expansus, dilatatus est. — **አስሐወ፡** II, 1 caus. — **ሳሕው፡** expansio, dissipatio.

ሰሐገ፡ — ምስሐግ፡ vel **መስሐግ፡** 1) stragulum vile, storea. 2) luctus, cultus lugubris. 3) lamentum, carmen lugubre.

ሰሐጠ፡ et **ስሕጠ፡** I, 1 subj. **ይስሐጥ፡** laesit, violavit, nocuit, malum intulit.

ስም፡ vid. **ሰመየ፡**

ሴም፡ Sem.

ሳሚ፡ Semei.

ሰምረ፡ I, 1 subj. **ይስመር፡** uber, fertilis fuit, frugibus abundavit, laete provenit. — **አስመረ፡** II, 1 caus. — **ስሙር፡** uber, fertilis, frugibus abundans. — **ሰምር፡** et **ሰመር፡** proventus uberior.

ሳምር፡ (p. 124), plerumque **ሰማርያ፡** Samaria urbs.

ሶምሶን፡ et **ሳምሶን፡** Simson.

ሳሚሳጢ፡ Samosatenus.

ሰመነ፡ — ሰማኒ፡ f. octo. — **ሰማኒቱ፡** et **ሰማንቱ፡** m. octo. — **ስምን፡** octo. — **ሳምን፡** octavus. — **ሳምናዊ፡** id. — **ሰሙን፡** octo dies, octavus dies, hebdomas, septimana. — **ሰማንያ፡** octoginta.

ሰሜን፡ 1) plaga australis, meridies. 2) Semên, regio montana Abyssiniae. 3) septentrio (vid. **ደቡብ፡**).

ሳሙኤል፡ Samuel.

ሰመከ፡ — አስመከ፡ II, 1 1) imposuit ut incumberet; inniti fecit, fulsit. 2) nixus, innixus est, se reclinavit, incubuit. 3) confisus est. — **ተሳመከ፡** III, 3 se invicem fulsit, continuit. — **መስመክ፡** vel **መስመክት፡** 1) fulcrum, fulcimen. 2) latus, eris. — **ምስማክ፡** 1) adminiculum, fulcrum. 2) latus.

ሰምዐ፡ I, 1 subj. **ይሰማዕ፡** 1) audivit; a) auribus percepit, comperit, b) auscultavit, aures dedit, c) exaudivit, d) obedivit (**ኢሰሚዕ፡** inobedientia p. 101), e) admisit, assensit, f) audita intellexit. 2) testatus est. — **አስምዐ፡** II, 1 1) fecit ut audiret vel audiretur, nuntiavit. 2) testatus, contestatus, obtestatus est. — **ተሰምዐ፡** III, 1 1) auditus est, ad aures pervenit. 2) percrebuit, in vulgus emanavit. 3) nominis famam adeptus est. — **ስሙዕ፡** auditus, fama clarus, famosus; **ስሙዓት፡** res auditae, rumor, fama. — **ስምዕ፡**, pl. **ስምዓት፡** 1) res audita, rumor, nuntius. 2) testimonium, martyrium. 3) testis, testes, martyr, martyres. — **ሰማዒ፡** 1) pl. **ሰማዕያን፡** audiens, auditor, exauditor, obediens. 2) pl. **ሰማዕት፡** (quod et ipsum pro singulari accipitur), pl. pl. **ሰማዕታት፡** testis, testes, martyr, martyres. — **መስማዕት፡** obedientia. — **ምስማዕ፡**, pl. **ምስማዓት፡** 1) auditus, aurium sensus. 2) obedientia. 3) auditorium.

ስምዖን፡ Simon, Simeon.

ሰመየ፡ I, 1 subj. **ይሰሚ፡** nominavit, appellavit, nomine vocavit. — **አስመየ፡** II, 1 inclaruit, inclytus fuit. — **ተሰምየ፡** III, 1 nominatus, appellatus est (c. Acc. vel Nom. praedic.); inclytus fuit. — **ስም፡**, pl. **አስማት፡** nomen; fama, nomen celebre. — **ስሙይ፡** nominatus, vocatus; inclytus.

Digitized by Google

ሰማይ፡, pl. **ሰማያት፡** coelum (Aegyptus **ሰማየ፡ ከነት፡** „coeli instar claruit", p. 104 p. 4). — **ሰማያዊ፡** coelestis, coelicola.

ስሞጥ፡ lumbi.

ሳራ፡ Sara.

ሰርሐ፡ I, 1 subj. **ይሰራሕ፡** 1) laboravit, labore confectus, defatigatus est. 2) afflictus, molestia pressus est, miseria vel aerumnis laboravit. — **አስርሐ፡** II, 1 fatigavit (etiam precibus), laborem vel molestiam exhibuit, negotium facessivit, afflictavit, ursit. — **ስሩሕ፡** laborans, fatigatus, vexatus. — **ስራሕ፡**, pl. **ስራሓት፡** labor, molestia, fatigatio, afflictio, sollicitudo.

ሰረረ፡ I, 1 subj. **ይሰርር፡** 1) in-, as-, pro-, exsiliit. 2) volavit. — **አስረረ፡** II, 1 caus. — **ስሩር፡** volans, volaticus, fugax. — **ስረት፡** volatus. — **ሰራሪ፡** volaticus, volatilis.

ሰረቀ፡ I, 1 subj. **ይሰርቅ፡** furatus est, surripuit; furto expilavit, furto subduxit. — **አስረቀ፡** II, 1 caus. — **ተሰርቀ፡** III, 1 pass. et refl. — **ስርቅ፡**, **ሰርቅ፡** furtum. — **ሰራቂ፡**, pl. **ሰረቅት፡** fur; latro.

ሰረበ፡ — **አስራብ፡** pl.: dejectus aquae, cataractae, imbres.

ሰራብዮን፡ Serapion.

ሰርክ፡ vespertinum, crepusculum.

ሰርዌ፡, pl. **ሰራዊት፡** 1) copiae militares, exercitus. 2) poet.: dux militum, satrapa (p. 123 str. 69).

ስርዋጽ፡ assula, schidiae.

ሰረየ፡ I, 1 subj. **ይሰረይ፡** et **ይስሪ፡** remisit, ignovit, condonavit (peccatum, delictum); expiavit. — **ተሰርየ፡** III, 1 pass. — **አስተስረየ፡** IV, 1 veniam petiit (peccati), expiavit, deprecatus est. — **ስርየት፡** remissio (peccati); expiatio. — **ሰራዪ፡** remissor, ignoscens. — **መስተስርይ፡** expiator, expiatorius. — **ምስተስራይ፡** locus expiationis.

ሶርያ፡ Syria.

ሰረገላ፡, pl. **ሰረገላት፡** currus (cujusvis generis); rota, rotae.

ሰርገወ፡ — **አሰርገወ፡** qdrl. II ornavit, comsit, exornavit. — **ተሰርገወ፡** III, 1 refl. et pass. — **ስርግው፡** comtus, ornatus. — **ሰርጉ፡**, pl. **ሰርጎት፡** ornatus, comtus, mundus muliebris, ornamentum. — **ስርጋዌ፡** ornatio, ornatus.

ሱራፌን፡ et **ሱራፌል፡** Seraphim.

ስሳ፡, **ስሱ፡** vid. **ሰደሰ፡**

ሰሰለ፡ I, 2 discessit, recessit, abstitit, remotus, sublatus est. — **አሰሰለ፡** II, 2 removit, amovit, sustulit. — **ተሰሰለ፡** III, 2 remotus est. — **ስሳሌ፡** secessio, amotio, abolitio; **በኢስሳሌ፡** sine intermissione.

ሲሳራ፡ Sisara (Jud. 4).

ሶስና፡ Susanna.

ሰሱዊር፡, **ሳሱዊር፡**, **ሱሳዊር፡** nomen oppidi Aegypti.

ሰቀለ፡ I, 1 subj. **ይሰቅል፡** 1) suspendit. 2) crucifixit. — **ተሰቅለ፡** III, 1 1) suspensus, crucifixus est. 2) pependit, pendulus fuit, adhaesit, affixus fuit. — **ስቁል፡** suspensus, crucifixus, pendulus, pendens ab alqo = devinctus alicui. — **ስቅለት፡** suspendium, crucifixio. — **ሰቀላ፡**, pl. **ሰቃልው፡** tabernaculum, taberna. —

Digitized by Google

መስቀል፡ crux; patibulum p. 124; ገብረ፡መስቀል፡ servus crucis, n. pr. regis Aethiopici.

ሰቅል፡, ስቅል፡, ሰቅሎ፡, ሰቅሎስ፡ siclus.

ሰቈረ፡ I, 1 subj. ይስቍር፡ perforavit, excavavit, perfodit. — ተሰቍረ፡ III, 1 pass. — ስቁር፡ part. pass. — ስቍረት፡ foramen. — መስቀር፡ res excavata, navis Noae.

ሰቈረረ፡ — አስቈረረ፡ vel አስቆረረ፡ qdrl. II abhorruit, abominatus, detestatus est. — ሰቆራር፡ abominatio, abominandum.

ስቅራጥ፡ Socrates.

ሰቈቈ፡ — ተሰቈቈ፡ III, 1 appetiit bona aliena, intervertit.

ሰቆቀወ፡ — አስቆቀወ፡ quinql. II lamentatus est, planxit, lessum fecit. — ሰቆቃው፡ lamentatio, lessus, threnus. — መስቆቅው፡ lamentans, plangens.

ሰቀየ፡ I, 1 subj. ይስቂ፡ rigavit, irrigavit. — ተሰቅየ፡ III, 1 pass.

ሶበ፡(ሶቤ፡) 1) conj. a) (gr. § 204, 4): quum, ubi, postquam, quando, quoties, si quando (እስከ፡ ሶበ፡ usque dum; ወአልቦ፡ሶበ፡ nec est quando = nec umquam, nec mox, p. 5 l. 16). b) (gr. § 205, 2): si = ኀለ (seq. እመ፡ vel እም፡ in apodosi). c) o si, utinam! (gr. § 199, e). 2) ሶቤሃ፡ (gr. § 166, 38) adv.: eo tempore, tunc, tum, illico.

ሰብለ፡ I, 1 spicas emisit. — ሰብል፡ spica. — ሰንቢል፡ et ሰንበልት፡ spica aromatica.

ሰበልዮስ፡ Sabellius.

ሰብሐ፡ I, 2 1) laudavit, magnificavit, celebravit (c. Acc.). 2) laudes dixit, hymnos celebravit (c. ለ፡ prs.). 3) glorificavit, clarificavit (verklären). — ተሰብሐ፡ III, 2 1) laudatus, magnificatus est. 2) magnificum, laudabilem se praestitit, glorificatus est. 3) splendore circumfusus, clarificatus est. — ስቡሕ፡ 1) laudatus, celebratus. 2) gloriosus, magnificus. 3) splendidus, clarus. — ስባሔ፡ laudatio, hymnus, glorificatio. — ስብሐት፡ et ስብሓት፡, pl. ስብሐታት፡ 1) laudatio, cantatio laudis. 2) laus, laudes. 3) hymnus. 4) gloria, magnificentia, splendor.

ሰበረ፡ I, 1 subj. ይስብር፡ 1) fregit, confregit, perfregit. 2) infregit, debilitavit. — ሰበረ፡ I, 2 intens. — ተሰብረ፡ III, 1 1) fractus, confractus est (ተሰበርኩ፡በሐመር፡ naufragium feci, p. 81). 2) profligatus, clade affectus est. — ስቡር፡ fractus, (etiam: is cujus membrum fractum est). — ስብር፡ fragmentum. — ስባር፡ id. — ስብረት፡ fractio, fractura.

ሰብሳብ፡ vid. ወሰበ፡

ሰበበ፡ I, 1 infusus est.

ሰበበ፡ — አስባብ፡ excubiae, excubitores.

ሰበን፡ sabanum, sudarium, fascia capiti circumvoluta.

ሰብእ፡ homo, homines, genus humanum; seq. Gen. a) domestici, familiares, cognati (p. 43 l. 10); b) cives, incolae; c) is qui pertinet ad alqd: ሰብአ፡በርባር፡ praedones p. 22; — ማኅበር፡ conventuales p. 59; — ነገር፡ linguosi p. 112; — ዐይን፡ speculator p. 116; — ቤተ፡ ክርስቲያን፡ Christiani p. 20. — ሰ

Digitized by Google

ብሕዊ፡ humanus. — ሰብእት፡ cognatio, cognati. — ሰብእና፡ natura humana. — ተሰብአ፡ III, 1 homo factus est. — ትስብእት፡ assumtio humanae naturae; natura humana, humanitas.

ሰበከ፡ I, 1 subj. ይስብክ፡ fudit, conflavit (metalla). — ተሰብከ፡ III, 1 pass. — ስብከ፡, pl. ስብክዋት፡ opus e metallo fusum, fusile. — መስብክ፡ hydria. — ምስባክ፡ officina fusorum, catinus liquatorius.

ሰበከ፡ I, 1 subj. ይስብክ፡ proclamavit, praedicavit, annuntiavit (verbum Dei, evangelium; c. Acc., vel c. በ፡, p. 17. 34.). — ተሰብከ፡ III, 1 pass. — ስብከት፡ praedicatio. — ሰባኪ፡, pl. ሰባክ ያን፡ praedicator.

ሰብዐ፡ I, 2 septem fecit. — ሰብዕ፡, f. septem. — ሰብዑቱ፡ vel ሰባዕቱ፡, m. septem. — ስብዕ፡ 1) septem. 2) ስብዕ፡ vel ስብዐ፡ septies. — ሳብዕ፡ septimus. — ሳብዔዊ፡ id. — ሰዑዕ፡ 1) septem dies, septimus dies. 2) feria septima. 3) septimana. — ሰብዓ፡ septuaginta. — ሱባዔ፡, pl. ሱባዔያት፡ 1) numerus septenarius, septem (poët.). 2) hebdomas. — ምስብዒት፡ septuplum.

ስብዕ፡ vel ስብዐት፡ incantatio. — መሳብዒ፡ incantator.

ሰብድግት፡ vipera.

ሴት፡ Seth.

ሰተረ፡ I, 1 occultavit, abscondit.

ሰተተ፡ — አስተተ፡ II, 1 1) missum fecit, neglexit, (አስትዶ፡ incuria, p. 131). 2) nihili fecit, contemsit. — ተሰተ፡ III, 1 pass. — መስትት፡ 1) negligens. 2) res contemtui obnoxia.

ሰትዐ፡ — አስትዓ፡ munus, donum, tributum.

ሰተየ፡ I, 1 subj. ይስተይ፡, imper. ስተይ፡ et ስቲ፡ bibit. — አስተየ፡ II, 1 bibendum dedit, propinavit (c. Acc. et ለ፡, vel c. dupl. Acc.). — ተሰትየ፡ III, 1 pass. — ስት፡ papyrus (planta). — ስቴ፡ potio, potus. — ስታይ፡ potatio, potus, compotatio. — ሰታይ፡ et ሰታዪ፡ bibax, potor, potator. — መስቴ፡ potio, potus. — ምስታይ፡ locus bibendi.

ሰተፈ፡ — ተሳተፈ፡ III, 3 societatem inivit, commercium habuit, socius, particeps, consors fuit, communicavit (c. በ፡ vel Acc. rei; c. Acc. pers.; ኢይሰተፎ፡ ዝስም፡ „ei non commune vel par est hoc nomen“ p. 92). — አስተሳተፈ፡ IV, 3 participem fecit, participavit (c. dupl. Acc.). — ሱቱፍ፡ socius, consociatus, particeps, consors. — ሱታፌ፡ 1) communio, societas. 2) socius, sodalis, collega, particeps, (ante pron. suff. ሱታፍ፡ p. 16; ሱታፌ፡ደማ፡ „consanguineus ejus“ p. 124).

ሰጎነ፡ I, 1 subj. ይስጎን፡ caluit, calefactus est. — ስጊን፡ incensum, thus. — መስጎኒት፡ culina.

ስን፡ vid. ሰንነ፡

ሲና፡ Sinai mons.

ሰንሐ፡ — ስንሐት፡ calvitium sincipitis.

ስናም፡ vel ሰናም፡ gibbus.

ሰንሰል፡, pl. ሰናስል፡ catena. —

Digitized by Google

አሰንሰለ፡ qdrl. II concatenavit. — **ተሰናሰለ**፡ III, 3 concatenatus est. — **ስንሳሌ**፡ concatenatio.

ሰንሰሪቍ፡ vestis serica.

ሰንቀወ፡ qdrl. I tibiis vel fidibus cecinit, instrumentorum musicorum concentum edidit. — **መሰንቆ**፡, pl. **መሰናቁት**፡ instrumentum musicum, cithara. — **ሰንቃዊ**፡ et **መሰንቃዊ**፡ musicus.

ሰንቢል፡ vid. **ሰብለ**፡

ሰንባላጥ፡ Sanaballat.

ሰንበት፡, pl. **ሰናብት**፡ et **ሰንበ ታት**፡ 1) sabbatum. 2) dominica, plerumque **ሰንበተ ክርስቲያን**፡ 3) septimana, hebdomas. — **አሰንበተ**፡ qdrl. II feriatus est, die sabbati vel dominicae.

ሰንቡእ፡ pulmo.

ሰነነ፡ — **ስን**፡, pl. **ስነን**፡ et **አ ስናን**፡ dens. — **ተሰነነ**፡ III, 2 et **ተ ሳነነ**፡ III, 3 litigavit, judicio contendit, altercatus est. — **ተስናን**፡ litigium, lis, controversia.

ሰንአ፡ — **ስንእ**፡ et **ስንኣ**፡ 1) pax, concordia, consensus. 2) concors, amicus, socius, pace junctus. — **ተሰናአወ**፡ qdrl. III, 3 1) pacem vel concordiam junxit. 2) consensit, concordavit. 3) convenit de re, pactus est. — **አስተሰናአወ**፡ IV, 3 concordes reddidit, fecit ut consentirent. — **ስንእው**፡ pace junctus, consociatus, consentiens. — **ስንአዊ**፡ pacis studium, concordia.

ሰንአለ፡ — **ተሰንአለ**፡ qdrl. III 1 et **ተሰናአለ**፡ III, 3 veniam abeundi petiit vel nactus est, valedixit.

ሰናክሬም፡ Sennacherib.

ስንክሳር፡ synaxaria, acta Sanctorum.

ሰንከፅሩር፡ lilium.

ሰነየ፡ — **ሳኒት**፡, plerumque cum ā suff., **ሳኒታ**፡ postera (dies vel nox). — **ሰኑይ**፡ 1) biduum, secundus dies. 2) feria secunda.

ስንዳሌ፡ simila, similago.

ሲኖዶስ፡, pl. **ሲኖዶሳት**፡ 1) synodus, concilium. 2) canones vel constitutiones conciliorum et patrum.

ሲኖዶን፡ Synnada, urbs Phrygiae.

ስንዱን፡, **ስንዶን**፡ sindon, lintei tenuissimi species.

ሰንጉሎ፡ — **ሰንጉሉ**፡ solidus, firmus (maſſiv).

ስናፔ፡ sinapi.

ሰንፔር፡ sapphirus.

ሰአለ፡ I, 1 subj. **ይስአል**፡ 1) petiit, rogavit (c. Acc. prs. et rei); a) precibus oravit, precatus est (c. **ኀበ**፡ pers.). b) intercessit (c. **ለ**፡ vel **በእንተ**፡). c) mendicavit. d) veniam petiit (p. 61). 2) raro: interrogavit. — **ተስእለ**፡ et **ተሰአለ**፡ III, 2 interrogavit (c. Acc. prs.; c. **በእንተ**፡ rei; p. 58 l. 7 lectio corrupta videtur). — **ስእለት**፡ 1) rogatio, petitio, petitum. 2) precatio, oratio.

ሲኦል፡ orcus, inferna.

ሳኦል፡ Saul, rex Israelis.

ሳእር፡ et **ስእር**፡ uter (aquae, lactis).

ስእነ፡ I, 1 subj. **ይስእን**፡ non potuit, nequivit (c. Acc., vel Acc. Inf.), impotens, impar fuit. — **ተስ**

Digitized by Google

እን፡ III, 1 fieri non potuit, impossibile fuit. — ስኡን፡ 1) impotens, debilis. 2) impossibilis. — ስእነት፡ impotentia.

ሰከለ፡ — አስካል፡, pl. አስካላት፡ uva, uvae.

ሰከመ፡ I, 1 bajulavit, humeris portavit. — አስከመ፡ II, 1 onus imposuit humeris alcjs (c. Acc. prs.). — ተሰከመ፡ III, 1 1) in humeros suscepit. 2) se invicem sustinuit.

ሰከረ፡ I, 1 subj. ይስከር፡ et ይስክር፡ inebriatus est, ebrius fuit. — አስከረ፡ II, 1 inebriavit. — ስኩር፡ ebrius, tēmulentus. — ስካር፡ 1) ebrietas, crapula. 2) vinolentia. 3) potus inebrians. — ስከረት፡ inebriatio, ebrietas. — ሰካሬ፡ ebriosus, vino deditus. — ሶከር፡ saccharum.

ሰኩሰ፡ I, 2 cessavit, languit, defecit.

ሰከበ፡ et ሰክበ፡ subj. ይስክብ፡ et ይስክብ፡ 1) cubuit, cubitum ivit, dormivit. 2) concubuit. — አስከበ፡ II, 1 fecit ut cubaret vel jaceret, prostravit, posuit. — ስኩብ፡ cubans, jacens. — ምስክብ፡, pl. ምስካባት፡ cubile, lectus, requietorium.

ሰኩት፡, ሰክት፡, pl. አስኳት፡ platea, vicus.

ስክተት፡ pedamentum, basis.

ሰክተየ፡ — ተሰካተየ፡ III, 3 conjuravit, conspiravit.

ሰኩና፡, pl. ሰኳንው፡ planta seu solum pedis, calx, ungula.

ስክንድርያ፡ vid. እለ፡ ስክንድርያ፡.

ሰከወ፡ — መስኮት፡, pl. መሳክው፡ fenestra.

ሰከወ፡ I, 1 filum in acum inseruit. — ስኩዕ፡ perforatus filo inserendo. — ሰኳዕት፡ formicarum species.

ሰከየ፡ I, 1 subj. ይስኪ፡ 1) confugit ad alqm. 2) questus est; reum fecit, accusavit, egit in alqm. — ተሰከየ፡ III, 1 pass. — ሰካዪ፡ actor, accusator. — ስከየት፡ actio, accusatio („simus in actione = admittamur ad actionem", p. 49 l. 20). — ምስካይ፡ refugium, asylum.

ሰኩየ፡ I, 1 et ሳኩየ፡ I, 3 erravit, oberravit, vagatus est.

ሾዋ፡ Schoa, provincia Abyssiniae.

ሶም፡ et ሳውም፡ onyx, sardonyx.

ሰመት፡ allium.

ሶር፡, pl. አስዋር፡ 1) taurus. 2) p. 11 l. 15 ሶር፡ nomen fictitium, e syllaba ጸር፡ vocis ናቡከደ ነጸር፡ petitum, esse videtur.

ሰወረ፡ I, 2 1) occuluit, operuit; velavit. 2) texit, protexit. — ተሰወረ፡ III, 2 1) se occuluit, opertus est, latuit. 2) se abscondidit, disparuit. 3) tectus est. — ስዉር፡ occultus, tectus, absconditus, arcanus. — መሰውር፡ protector. — ምስዋር፡ 1) locus occultus, locus tegens. 2) velum, tegumentum, praesidium. 3) operculum.

ሳዊሮስ፡ Severus.

ሰዊርያኖስ፡ Severianus.

ሶሰወ፡ — አንሶሰወ፡ V 1) gressus est, ambulavit, incessit, obambulavit. 2) adegit, impulit. — ሰውሰው፡, pl. ሰዋስው፡ 1) gradus scalae, scala, scalae. 2) vocabularium. — ነሶሳው፡ ambulatio, incessus. — እን

Digitized by Google

ስሳ፡ quadrupedes, jumenta, pecus; quadrupes, bestia. — **እንስሳዊ**፡ bestialis, animalis. — **ተእንሰሰ**፡ qdrl. III, 1 obbrutuit, pecori assimilatus est.

ሶቀ፡ I, 1 subj. **ይሶ-ቅ**፡ fulsit, sustentavit.— **ተሳወቀ**፡ III, 3 rcpr.— **ስዋቅ**፡, **ሰዋቅ**፡, pl. **አስዋቅ**፡ fulcrum, adminiculum. — **መስወቅ**፡ fulcimentum, columen.

ሶበ፡ — **መሶብ**፡ 1) canistrum. 2) capsa, discus major.

ሴዎን፡ Sehon, rex Amorrhaeorum.

ሶደ፡ I, 1 ignem fecit seu tulit (in acerra). — **መስወድ**፡ acerra, batillus.

ሶጠ፡ I, 1 subj. **ይሶ-ጥ**፡ 1) fudit, ef-, pro-, in-, superfudit. 2) evacuavit, exinanivit. — **ተሰው-ጠ**፡ III, 1 refl. et pass. — **ስጢ-ጥ**፡ fusus, effusus, infusus. — **ሱ-ጠት**፡ effusio, exinanitio.

ሰው-ጥ፡, pl. **አስዋጥ**፡ scutica, flagellum.

ሳዕ፡ hora, tempus. — **ሰወት**፡ vel **ሰዓት**፡, pl. **ሰወታ-ት**፡ hora; pars temporis; tempus.

ሰወለ፡ tussivit. — **ሰዓል**፡ tussis.

ሰወመ፡ I, 1 subj. **ይስወም**፡ osculatus est. — **ተስዕመ**፡ III, 1 pass. — **ተሳወመ**፡ III, 3 recpr. — **ስዕመት**፡ osculum.

ሰወረ፡ I, 1 subj. **ይስወር**፡ 1) rescidit, dirupit, violavit. 2) dissolvit, abolevit, abrogavit, irritum fecit. 3) abscidit, removit, cessare fecit; removit a munere. 4) dimisit (concionem). 5) exscidit, delevit. 6) **ስዕረ**፡ abruptus, abolitus, irritus factus est. — **ተስዕረ**፡ III, 1 pass. — **ስዕረት**፡ 1) ruptio, violatio. 2) abrogatio. 3) remotio, expulsio (a munere).

ሳዕስወ፡ — **አንሳዕስወ**፡ V ebullire fecit.

ሰወት፡ vid. **ሳዕ**፡

ሰየዘ፡ — **አስየዘዘ**፡ quinql. II 1) torpore, stupore, spasmo affecit. 2) rigidum, refractarium fecit. 3) torpuit, spasmo affectus est. — **ሰየ ዛዝ**፡ torpedo, spasmus.

ሰዘረ፡ spithama mensus est. — **ስዝር**፡ spithama.

ሰይል፡ 1) malum magnum. 2) vae!

ሰይል፡ fetus, embryo.

ሴሐ፡ — **ሰየሐ**፡ I, 2 tabescere fecit. — **ሲሕ**፡ tabes, phthisis. — **ስያሕ**፡ crater, pelvis, patera.

ሴሰየ፡ qdrl. I aluit, nutrivit, cibum vel victum praebuit (c. dupl. Acc.). — **ተሴሰየ**፡ III, 1 alitus, nutritus est, cibum sumsit, vixit re (c. Acc. cibi). — **ሲሳይ**፡ alimenta, cibus, victus. — **ሲሲት**፡ alimentum, cibus. — **መሴስይ**፡ altor, nutritor.

ሰይእ፡ facinus malum vel turpe, flagitium.

ሰይጣን፡, pl. **ሰይጣናት**፡ satanas, diabolus, daemon, adversarius.— **ሰይጣናዊ**፡ diabolicus.

ሰይፍ፡, pl. **አስያፍ**፡ et **አስይ ፍት**፡ gladius, ensis. — **ሰየፈ**፡ I, 1 et 2 gladio percussit, concidit.

ሲድራክስ፡ Sidracus, n. viri.

ሰደሰ፡ — **ስሱ**፡ f. sex. — **ስድ ስቱ**፡ m. sex.— **ስድስ**፡ sex; **ስድሰ**፡ sexies. — **ሳድስ**፡ sextus. — **ሳድ ሳዊ**፡ id. — **ሰዱስ**፡ sex dies, sextus dies. — **ስሳ**፡ sexaginta.

Digitized by Google

ሰደቀ፡ I, 1 stipavit, coacervavit. — **ተሰድቀ**፡ III, 1 pass.

ሳዱቃዊ፡ Sadducaeus.

ሴዴቅያስ፡ Sedecias, rex Isr.

ሰደደ፡ I, 1 subj. **ይሰድድ**፡ 1) propulit, expulit, protrusit, exturbavit, in exilium misit, abegit, dispulit. 2) persecutus, insectatus est. — **ተሰደ**፡ III, 1 pass. — **ስዱድ**፡ part. pass. — **ስደት**፡, pl. **ስደታት**፡ expulsio, exilium, persecutio. — **ሰዳዲ**፡ expulsor, abigens, persecutor.

ሰገለ፡ — **አስገለ**፡ II, 1 divinavit, ominatus, auguratus, hariolatus est. — **አስተሰገለ**፡ IV, 1 1) id. 2) divinatores consuluit. — **ሰገል**፡ divinatio, hariolatio. — **መሰግል**፡, pl. **መሰግላን**፡ divinator, hariolus, magus.

ሰግላ፡, pl. **ሰጋልው**፡ sycaminus, sycomorus.

ሰግላጥ፡ 1) vestis pretiosae genus. 2) floris odoriferi genus.

ሰገመ፡ — **ስጉም**፡ mutus. — **ስግመት**፡ status muti.

ሰገም፡ et **ስገም**፡ hordeum.

ስጉርድ፡ porrum.

ሰገኖ፡ struthiocamelus.

ስግድ፡ amygdala arbor.

ሰገደ፡ I, 1 subj. **ይሰግድ**፡ se prostravit, adoravit, submisse vel precibus veneratus est (seq. **ለ**፡ prs.). — **አስገደ**፡ II, 1 caus. — **ተሰገደ**፡ III, 1 adoratus est. — **ስጉድ**፡ prostratus, in genua provolutus. — **ስግደት**፡ ritus adorandi solemnis. — **ሰጋዲ**፡ adorator. — **ምስጋድ**፡ locus adorationis, templum, delubrum.

ሰጥሐ፡ I, 1 1) pandit, expandit. 2) spectaculo exposuit. — **ተሰጥሐ**፡ III, 1 refl. et pass. — **ስጡሕ**፡ expansus (siccando), expositus (spectaculo), patens.

ሰጠመ፡ — **አስጠመ**፡ II, 1 1) demersit, submersit. 2) aquâ obruit. — **ተሰጥመ**፡ III, 1 pass. — **ስጡም**፡ part. pass. — **ስጥመት**፡ submersio. — **መስጥም**፡ submergens, obruens.

ሰጠወ፡ — **ተሰጥወ**፡ III, 1 1) excepit, suscepit, accepit, admisit. 2) respondit; obtemperavit, exaudiit. 3) acceptus est. — **ተሰጣዊ**፡ responsor, respondens.

ሰፌልያ፡ malleus.

ሰፍሐ፡ I, 1 subj. **ይሰፋሕ**፡ 1) se extendit, expandit. 2) ex-, dis-, protendit, expandit, ad largiendum = aperuit, p. 44. 3) dilatavit. — **ተሰፍሐ**፡ III, 1 pass. (p. 152 **ተሰ ፍሐ**፡ siglum est). — **ስፉሕ**፡ 1) extensus, expansus. 2) latus, amplus, patens. 3) simplex, integer, sincerus. 4) liberalis. — **ስፍሕ**፡ 1) extensio, latitudo, tractus. 2) res expansa. 3) simplicitas. 4) stamen (telae). — **ስፍሐት**፡ 1) extensio. 2) amplitudo, capacitas. — **መስፍ ሕ**፡ malleus, incus.

ሰፈረ፡ I, 1 mensus, dimensus est. — **ተሰፍረ**፡ III, 1 pass. — **ተ ሳፈረ**፡ III, 3 commensus est, metiendo distribuit. — **ስፉር**፡ mensurâ definitus. — **መስፈርት**፡, pl. **መሳ ፍር**፡ mensura, (modius, satum).

ሰፈረ፡ — **አስፈር**፡ icterus. — **ሰ ፈር፡ኮል**፡ vel **ሰፈርጎል**፡ malum cydonium.

ሰፈነ፡ I, 1 subj. **ይሰፍን**፡ 1) in-

Digitized by Google

valuit, praevaluit, superior evasit. 2) dominatus, moderatus est, principatum tenuit (c. ላዕለ፡, ዲበ፡, ለ፡, Acc.). — ስፍን፡ (quantitas) 1) aliquot. 2) interrog.: quantus, quot? ስፍነ፡ quoties? — እስፍንቱ፡ 1) quot? 2) እስፍንተ፡ quamdiu, quantum? — ሰፋኒ፡ moderator, praefectus; praecipuus. — መስፍን፡, pl. መሳፍንት፡ 1) princeps, praefectus, moderator, dux, hegumenos; መስፍነ፡ፍ centurio. 2) judex (Israëlitarum). — ምስፍና፡ 1) principatus, ducatus, praefectura. 2) judicatus (Israëlitarum).

ስፍንግ፡, ስፍንግ፡ spongia.

ሰፈወ፡ — አሰፈወ፡ II, 2 spem fecit, promisit, pollicitus est (c. Acc. prs. et rei). — ተሰፈወ፡ III, 2 exspectavit, speravit, confisus est (c. Acc., ላዕለ፡, በ፡). — አስተሰፈወ፡ IV, 2 sperare fecit, spe lactavit. — ተስፋ፡, pl. ተስፋት፡ 1) spes, exspectatio. 2) promissio, promissum.

ሰፈየ፡ I, 1 subj. ይሰፈ፡ suit, consuit, sarsit. — ተሰፍየ፡ III, 1 pass. — ስፉይ፡ part. pass. — ስፍየት፡ sutura. — ሰፋይ፡ et ሰፋዪ፡ sutor, sartor. — መስፈ፡ subula.

ሰፈጠ፡ — አሰፈጠ፡ II, 1 pellexit, seduxit, suadendo movit, decepit. — ተሰፍጠ፡ III, 1 pass. — ስፍጠት፡ seductio. — ሰፋጢ፡ seductorius, deceptor.

ሰፈፈ፡ I, 1 subj. ይስፍፍ፡ se extendit, increvit, percrebuit, abundavit.

ቃ፡ p. 158 siglum est.

ቃሀም፡ formicarum species.

ቃል፡ vid. ቆለ፡

ቈላ፡, pl. ቈላት፡ vallis, locus depressus, profundum.

ቀለለ፡ I, 1 levis fuit, exiguus, facilis, tolerabilis, celer fuit. — አቅለለ፡ II, 1 1) levavit, onus minuit, de onere remisit. 2) celerem, pernicem reddidit. 3) vilipendit. — አቀለለ፡ II, 2 levem existimavit, levavit. — አስተቃለለ፡ IV, 3 1) levavit. 2) nimis levem existimavit, vilipendit, contemsit. — ቀሊል፡, f. ቀላል፡ levis, exiguus, facilis, celer. — መቅለሊ፡ qui levem, facilem reddit.

ቈልሕ፡ calyx, folliculus florum.

ቀለም፡, pl. አቅላም፡ 1) calamus scriptorius. 2) calamarium. — ቅል መት፡ macula.

ቀለምጽጽ፡ et ቀለምጺጽ፡ scintilla, scintillae.

ቀለሰ፡ — ተቃለሰ፡ III, 3 colluctatus est.

ቀልቀለ፡ — አንቀልቀለ፡ qdrl. V 1) commotus, concussus, labefactatus est, vacillavit. 2) commovit, concussit, labefactavit. — ንቀልቃል፡ commotio, concussio, agitatio.

ቈልቈለ፡ qdrl. I vibravit, vibratus, est. — ተቈልቈለ፡ III, 1 1) devolutus est, declivis fuit. 2) ad occasum vertit (sol). — ቀልቀል፡ locus declivis, praecipitium. — ቍልቍሊት፡ deorsum.

ቀለበ፡ I, 1 versavit horsum prorsum, sursum ac deorsum.

ቀለወ፡ I, I torruit, frixit. — ተቀለወ፡ et ተቈለወ፡ III, 1 et 2 1) pass. 2) stigmatus est.

Digitized by Google

ቀልዐ፡ I, 1 subj. **ይቅላዕ፡** revelavit, retexit, detraxit, exuit. — **ተቀልዐ፡** III, 1 pass. — **ቀላዒ፡** revelans, retegens, detrahens.

ቀልዐ፡ — መቅልዕ፡ funda.

ቍልዔ፡, pl. **ቍልዔያት፡** famulus, domesticus. — **ቍልዔት፡** famula.

ቈለዘ፡ abscidit. — **መቍለዝ፡** securis bellica.

ቍልዝም፡ Qulzum, Κλύσμα, castellum ad mare rubrum situm.

ቀለየ፡ I, 1 torruit vel ussit i. e. pupugit, condemnavit (conscientia).

ቀለየ፡ I, 1 profundus fuit. — **አቅሌለየ፡** quinql. II exploravit profundum, scrutatus est. — **ቀላይ፡**, pl. **ቀላያት፡** et **ቀለያት፡** profundum, abyssus, vorago.

ቀለደ፡ — መቅለድ፡, **መቅልድ፡** labrum, pelvis. — **ቀልደድ፡** (arcus); **ቀልደደ፡ዐይን፡** supercilium.

ቀለጸ፡ I, 1 et **ቀልጸጸ፡** qdrl. I hiante ore excepit, avide dentibus arripuit.

ቈለፈ፡ — ቍልፍ፡, pl. **ቍልፋት፡** pessulus, sera. — **ቍልፈት፡**, pl. **ቍልፈታት፡** praeputium. — **ቈላፍ፡** et **ቈላፈ፡** praeputiatus, incircumcisus.

ቃሕቀሐ፡ qdrl. I sonitum, strepitum edidit, murmuravit.

ቀሐወ፡ I, 1 contendit, nisus, aemulatus est. — **ተቃሐወ፡** III, 3 1) aemulatus, zelo prosecutus est, contendit. 2) invidit. 3) contentiosus fuit, rixatus est. — **ቅሕው፡** certatio, certandi libido, invidia, zelotypia.

ቃጣ፡ torques, monile.

ቍጣል፡ pediculus. — **ቀመለ፡** I, 1 expediculavit.

ቀምሐ፡ I, 1 pabulum carpsit, pastus est. — **አቀምሐ፡** II, 1 pabulum praebuit, pavit. — **ቀምሕ፡**, pl. **አቀማሕ፡** et **አቀማሕት፡** proventus, fruges, fructus, poma, olera, legumina. — **ምቅማሕ፡** pastus; praesepe.

ቀመረ፡ I, 1 1) concameravit, fornicavit. 2) orbiculavit. — **ቀመር፡**, pl. **አቀማር፡** 1) camera, fornix. 2) orbis, circulus, cyclus. 3) luna (ኦ፡).

ቆሞስ፡ hegumenos, judex ecclesiae.

ቀምጠራ፡, pl. **ቀምጠራት፡** 1) arca, capsa, loculus, fiscus. 2) fibula.

ቀምጥወ፡ — አቀምጥወ፡ qdrl. II occavit, complanavit.

ቀሚጽ፡ et **ቀሚስ፡**, pl. **ቀማይጽ፡** tunica, interula, camisia (clericorum).

ቀሠመ፡ I, 1 subj. **ይቅሥም፡** collegit, decerpsit, vindemiavit, racematus est. — **ተቀሥመ፡** III, 1 pass. — **ቀሥም፡** decerptio, a) vindemia, messis pomorum. b) pl. **አቅሣም፡** res decerpta: **አቅሣመ፡ዐጸድ፡** λεπτολάχανα, p. 59. — **ቀሣም፡** et **ቀሣሚ፡** collector fructuum, vindemiator.

ቅሣር፡ squama, squamae.

ቀሥት፡ vid. **ወቀሠ፡**

ቀሡት፡, pl. **ቀሡታት፡**, **ቀሣውይ**, **ቀሣውት፡** hydria, urceus, urna.

ቀሠጠ፡ I, 1 subj. **ይቅሥጥ፡** subduxit, surripuit, intervertit.

Digitized by Google

ቀሠፈ፡ I, 1 subj. **ይቅሥፍ፡** 1) virga, flagello percussit, castigavit, verberavit. 2) plagam inflixit, punivit, castigavit (Deus). — **ተቀሥፈ፡** III, 1 pass. — **ቅሡፍ፡** part. pass. — **ቅሥፈት፡** verberatio, flagellatio, verbera, plaga. — **መቅሠፍት፡**, pl. **መቅሠፍታት፡** 1) flagellum, scutica, virgae. 2) verber, plaga. 3) castigatio divina, poena a Deo inflicta, calamitas.

ቀሥፍ፡ quidquid foris est. — **ቀሥፈ፡** foris, in latrina. — **ቀሠፋይ፡** exterior, qui foris est.

ቆሬ፡ Core (Num. 16).

ቄርሎስ፡ Cyrillus.

ቀርሐ፡ I, 2 calvum fecit tondendo.

ቀረመ፡ — **ተቀረመ፡** III, 2 spicas legit, racematus est. — **ቀሪም፡** spicae, racemi, fructus in agris relicti. — **ተቅራም፡** spicilegium, racematio.

ቈረረ፡ et **ቈረ፡** I, 1 frigidus fuit vel factus est; deferbuit. — **አቍረረ፡** II, 1 1) frigefecit, refrigeravit. 2) frigore affecit. 3) defervescere fecit, lenivit. — **ቍር፡** frigus. — **ቈሪር፡**, f. **ቈራር፡** frigidus, frigore necatus. — **ቍረት፡** frigedo, frigus.

ቂሮስ፡ Cyrus.

ቆሮስ፡ corus (mensura).

ቀርበ፡ I, 1 subj. **ይቅረብ፡** 1) appropinquavit, propinquus fuit, prope abfuit. 2) accessit ad altaris communionem, p. 56. — **አቅረበ፡** II, 1 1) fecit ut appropinquaret vel accederet vel appeteret. 2) admovit, attulit, apposuit. 3) aditum patefecit. 4) obtulit. 5) ad communionem altaris admisit alqm, eucharistiam administravit alicui. — **አቀረበ፡** II, 2 obtulit (sacrificia). — **ተቃረበ፡** III, 3 aggressus, congressus est, conterminus fuit, prope accessit, adjunctus est. — **አስተቀረበ፡** IV, 2 et **አስተቃረበ፡** IV, 3 admovit, adjunxit. — **ቅሩብ፡** propinquus; **ቅሩበ፡** et **በቅሩብ፡** prope, haud procul; **በቅሩበ ፡ሰሌም፡** prope a Salem p. 155. — **ቍርባን፡**, pl. **ቍርባናት፡** oblatio; sacrificium; sacramentum altaris, eucharistia.

ቀርን፡, pl. **አቀርንት፡** cornu; a) buccina; b) apex, extremum p. 144. — **ተቃረነ፡** III, 3 oppositus, contrarius fuit, repugnavit. — **ተቃራኒ፡** et **ተቀራኒ፡** contrarius, adversarius. — **መስተቃርን፡** id.

ቅርንብ፡, **ቀርንብ፡**, pl. **ቀራንብት፡** pili oculorum, cilium, palpebra.

ቈርነጎት፡, **ቈርናንጎት፡** ranae.

ቀራንዮ፡ et **ቀራንዮ፡** *κρανίου τόπος*, calvariae locus.

ቀርንጦስ፡ Corinthus.

ቀረጸ፡ et **ቈረጸ፡** I, 1 incidit, insculpsit. — **ተቀርጸ፡**, **ተቈረጸ፡** III, 1 pass. — **ቅርጽት፡** et **ቍርጽት፡** 1) incisio. 2) apex vel ductus literae.

ቀረፀ፡ et **ቈረፀ፡** I, 1 1) abscidit, resecuit. 2) totondit, rasit. — **ተቀርፀ፡** III, 1 pass. et refl. — **ቀራፂ፡** tonsor.

ቀረፈ፡ I, 1 decorticavit. — **ቅርፍት፡** cortex.

ቃስ፡ feminalia.

Digitized by Google

ቈሰለ፡ I, 1 vulneratus, sauciatus est. — **አቍሰለ፡** II, 1 vulneravit, sauciavit, dolore affecit. — **ቍሱል፡** part. pass. — **ቍስል፡**, pl. **ቍሰል፡** et **ቍስላት፡** 1) vulnus, (plaga, vibex). 2) ulcus. 3) dolor, morbus. — **መቍሰሊ፡** vulnerator.

ቀሰመ፡ I, 2 sapidum reddidit, condivit. — **ተቀሰመ፡** III, 2 pass. — **ቅሱም፡** part. pass. — **መቅሰም፡**, pl. **መቃስም፡** cibi conditi.

ቀሰመ፡ — አስተቀሰመ፡ IV, 1 et **አስተቃሰመ፡** IV, 3 sortibus definivit, ominatus, auguratus, hariolatus est. — **መቅሰም፡**, pl. **መቃስም፡** et **መቃስምት፡** 1) sortilegium, augurium, divinatio. 2) honorarium divinatoris.

ቄሳርያ፡ Caesarea, urbs.

ቀሰሰ፡ — ቀሲስ፡, pl. **ቀሳውስት፡** presbyter, sacerdos (christianus). — **ቅስና፡** et **ቅስና፡** dignitas presbyteri, sacerdotium.

ቍስቋም፡ Kuskam, oppidum Aegypti superioris.

ቈቈስ፡, **ቍስቍስ፡** supellex, vasa omnis generis.

ቀስት፡, pl. **አቅስስት፡** et **አቅስት፡** arcus (**ቀስተ፡ ደመና፡** iris). — **ቀስተወ፡** qdrl. I arcu jaculatus est. — **ቀስተም፡** 1) arcus. 2) pedum.

ቍስያት፡ pl. cucumeres.

ቈስጥ፡ costus.

ቈስጠንጢኑዾሊስ፡ Constantinopolis.

ቆቆሮስ፡ Cicero.

ቀቀብ፡ vagina (gladii).

ቀቀኖን፡ cygnus.

ቈቍወ፡ I, 2 durus fuit, riguit, torpuit. — **አቈቍወ፡** II, 2 durum fecit, emarcescere fecit.

ቀብለ፡ I, 1 evacuatus, exhaustus, exinanitus est. — **ቅቡል፡** evacuatus, vacuus.

ቀበለ፡ — ተቀበለ፡ III, 2 1) obviam ivit vel venit, occurrit (c. Acc.). 2) accepit, excepit, recepit; gratum accepit. — **ቀበላ፡** occursus.

ቀበረ፡ I, 1 subj. **ይቅብር፡** sepelivit, humavit. — **ተቀብረ፡** III, 1 pass. — **ቀብር፡** sepultura: a) funus, exsequiae; b) sepulcrum. — **መቅበርት፡**, pl. **መቃብር፡** sepulcrum; pl. **መቃብር፡** 1) sepulcretum. 2) sepulcrum.

ቆባር፡, pl. **ቆባራት፡** caligo, tenebrae.

ቀብአ፡ I, 1 subj. **ይቅባእ፡** 1) illevit, oblevit. 2) unxit (c. dupl. Acc.). — **ተቀብአ፡** III, 1 1) se vel sibi oblevit vel unxit. 2) illitus, unctus, ungendo consecratus est. 3) oleum factum est. — **ቅቡእ፡** part. pass. — **ቅብእ፡** 1) oleum. 2) unguentum. 3) butyrum. — **ቅብአት፡** unctio.

ቀበወ፡ aqua intercute laboravit. — **ቅብው፡** hydropicus.

ቆብዕ፡, pl. **ቀዋብዕት፡** 1) mitra, cidaris (sacerdotum). 2) cucullus (monachorum).

ቀብጸ፡ I, 1 subj. **ይቅበጽ፡** et **ይቅብጽ፡** 1) contractus est, defecit. 2) abjecit, vel despondit animum, (seq. **ተስፋ፡**) desperavit alqd. 3) desperavit alicui, dereliquit, destituit. — **አቅበጸ፡** II, 1 fecit ut spem abjiceret, desperaret (c. dupl. Acc.). —

Digitized by Google

ቅቡጽ፡ desperatus, exspes. — ቅብጸት፡ desperatio.

ቀተለ፡ I, 1 subj. ይቅትል፡ 1) interfecit, occidit; a) supplicio necavit; b) profligavit (hostes). 2) pugnavit, impugnavit (p. 124 str. 71), expugnavit. — ተቀትለ፡ III, 1 interfectus, expugnatus est. — ተቃተለ፡ III, 3 1) sese invicem occidit. 2) bellum gessit, pugnavit. — ቅቱል፡ occisus. — ቅትል፡ 1) caedes, interfectio. 2) bellum, pugna. — ቅትለት፡ 1) occisio. 2) impugnatio. — ቀታሊ፡ occisor, interficiens (seq. Acc.), homicida, caedis reus. — መስተቃት ል፡ pugnax, bellator, pugnae aptus et strenuus.

ቀተረ፡ I, 2 clavis, pessulo clausit, obseravit. — ቅቱር፡ part. pass. — ቅትራት፡ pl. 1) clavi. 2) stimulus.

ቀትረ፡ I, 1 tempus meridiei fuit. — ቀትር፡ meridies i. e. tempus meridianum.

ቅታሬ፡ suffitus, suffimentum.

ቀተት፡ pactum, foedus.

ቀተወ፡ — አቀተወ፡ II, 1 1) rem praestandam imposuit, exegit. 2) certantibus constituit praemium. — ቀዶት፡ praemium certantium sponsione facta constitutum.

ቀኑም፡, pl. አቃኒም፡ hypostasis, persona (divina).

ቀናሞሙ፡ cinnamomum, cinnamum.

ቀናመት፡, ቀናማት፡ crumena, marsupium.

ቀንቀኔ፡ tinea, blatta. — ቄንቄነ፡ qdrl. I tineis corruptus est.

ቀነተ፡ I, 1 subj. ይቀንት፡ se vel sibi cinxit, accinxit (c. Acc. rei et ውስተ፡ membri, c. Acc. membri et በ፡ rei). — አቀነተ፡ II, 1 cinxit, accinxit, cingulo ornavit (c. dupl. Acc.). — ቅኑት፡ cinctus, accinctus. — ቀናት፡, pl. ቀናታት፡ et ቀናዉት፡ cingulum, zona.

ቀኖና፡, pl. ቀኖናት፡ 1) canon, regula. 2) canon poenitentialis, poenitentia a sacerdote imposita. — ቀነነ፡ I, 2 poenitentiam imposuit vel subivit.

ቀንአ፡ I, 1 subj. ይቀናእ፡ 1) zelotypus fuit, invidit (c. ለ፡ pers., p. 106; c. እምነ፡ ob p. 106). 2) zelavit. 3) aemulatus est (c. Acc. rei, p. 72). — አቀንአ፡ II, 1 incitavit ad invidiam, zelum, aemulationem. — ተቃንአ፡ III, 3 rcpr. — አስተቃንአ፡ IV, 3 caus. recipr. — ቅንእ፡ et ቅንአት፡ zelotypia; invidia, aemulatio; amor ardens, ira ardens. — ቀናኢ፡ zelotypus, zelotes, invidus.

ቀንአት፡ galbanum.

ቀነወ፡ I, 1 et 2 clavis affixit vel perfodit; clavos fixit. — ተቀነወ፡ III, 1 et 2 pass. — ቅንው፡ part. pass. — ቀናት፡, pl. ቀናታት፡ et ቅንዋት፡ 1) aculeus. 2) clavus. 3) vulnus clavis factum. — ቅንዋ፡ p. 158 siglum est.

ቀነወ፡ — ተቀነወ፡ III, 1 cantus liturgicos cantavit. — ቃና፡ vox canora, melodia.

ቀንዝዕት፡, pl. ቄናዝዕ፡ cincinnus, cirrus.

ቃነየ፡ I, 3 modulatus est, concentum fecit. — ቅኔ፡ cantus modulatus, ecclesiasticus.

ቀነየ፡ I, 1 subj. ይቀኒ፡ 1) in

Digitized by Google

potestatem vel servitutem redegit, subegit, imperio tenuit. 2) ad laborem vel opus faciendum adegit. — አስገየ፡ II, 1 servire fecit vel subegit alqm alicui. — ተቀንየ፡ III, 1 1) subactus, subditus, in servitutem redactus est. 2) serviit, servus fuit. 3) famulatus est, ministravit (Deo), sacra peregit vel administravit. 4) operatus est (c. Acc. rei = alicui, p. 59), coluit (agrum, c. Acc., p. 60). — ቅኑይ፡ subjectus, servus. — ቅኔ፡ (in st. c. ቅንየ፡ pro ቅኔ፡ p. 109 str. 8) 1) servitus, servitium, („ad modum servitii quidem" p. 59 l. 6). 2) labor, opera, opus. 3) muneris functio, ministerium, officium, λειτουργία. — ቅንየት፡ 1) dominatio, dominium, actus subjugandi. 2) servitus. 3) creatura serva.

ቀንዲል፡, pl. ቀናዲል፡ lucerna, lampas.

ቈንደየ፡ — ተቈናደየ፡ III, 3 superbivit, fastum fecit.

ቅንጣዌ፡ dolor ventris.

ቀነጸ፡ I, 1 et 2 saliit, ab-, ex-, pro-, insiluit. — ቍንጽ፡ pulex.

ቍንጽል፡, pl. ቈናጽል፡ thos, vulpes.

ቍንፍዝ፡ erinaceus.

ቆለ፡ — ቃል፡, pl. ቃላት፡ 1) vox, sonus vel strepitus cujusvis rei; በቃል፡ ex persona vel in nomine alcjs p. 71. 75. 2) sermo, oratio. 3) verbum, verba (mandatum, promissum, effatum, nuntius, ὁ Λόγος). 4) causa, res.

ቆመ፡ I, 1 subj. ይቁም፡ stetit (c. ል፡ prs. = alicui, serviendi causa, p. 54. 68/9. 90; adstitit, praesens fuit p. 56). — አቆመ፡ II, 1 stare fecit; a) statuit, erexit; b) collocavit, posuit; d) prodire fecit, excitavit (p. 99); e) instituit, constituit; f) stabilivit, confirmavit, ratum fecit. g) subsistere fecit, cohibuit, inhibuit; h) praesentavit (alqd alicui p. 78). — ተቃወመ፡ III, 3 1) se opposuit, restitit, adversatus est (c. Acc. prs.). 2) sustinuit impetum alcjs. 3) propugnavit, defendit (c. ለ፡ prs.). — ቃውም፡ protector, patronus. — ቁም፡ statura, altitudo. — ቀዋም፡ procerus, erectus. — ቀዋሚ፡ 1) stans. 2) stabilis, permanens. 3) protector. 4) antistes. — ምቅዋም፡ 1) locus standi, statio, locus. 2) basis, fundamentum. 3) stagnum. 4) sectio libri. — ተቅዋም፡ 1) statumen, basis. 2) candelabrum, lychnuchus.

ቀው-ቅሀ፡ — ቆቃሀ፡ perdix. — አንቆቅሆ፡ ovum, ova.

ቀው-ዕ፡, ቆዕ፡ 1) flos vitis. 2) omphax.

ቋዕ፡, pl. ቋዓት፡ corvus, cornix.

ቀወነ፡ — ተቃወነ፡ III, 3 se invicem coangustavit. — መቅወኛ፡ locus angustus, angustiae.

ቃዕደመ፡ — አንቃዕደመ፡ qdrl. V 1) prospectavit, sursum respexit. 2) sustulit, elevavit oculos, mentem.

ቈሐ፡ I, 1 rubuit. — ቀይሕ፡ et ቀዪሕ፡, f. ቀያሕ፡ ruber. — ቊሐት፡ rubor. — አቅየሐይሐ፡ quinql. II 1) subrubicundum fecit. 2) subrubuit.

ቀየመ፡ — ተቀየመ፡ III, 2 et 1 ultionis cupidus fuit, vindictam paravit, succensuit (c. Acc. prs., et c.

Digitized by Google

በ፡ pro). — ቊም፡ ultionis cupiditas, simultas. — ተቀያሚ፡ et መስተቀ ይም፡ ultionis studiosus.

ቈቅሕ፡, ቈቃሕ፡ flos farinae, simila.

ቈቀየ፡ qdrl. I avarus, tenax fuit, avaritiâ ductus detraxit alicui alqd (c. እምነ፡ opum et ለ፡ prs., p. 44). — ቊቁይ፡ avarus, tenax.

ቃየን፡ Cain.

ቃይናን፡ Cainan (Gen. 11, 13, sec. LXX).

ቈአ፡ I, 1 subj. ይቊእ፡ vomuit. — ቅያእ፡ vomitus.

ቍይጽ፡, pl. ቍየጽ፡ et አቍያጽ፡ crus, tibia.

ቀድሐ፡ I, 1 subj. ይቅዳሕ፡ 1) hausit (aquam). 2) infudit (miscuit vinum). — ተቀድሐ፡ III, 1 pass. — ቀዳሒ፡ 1) haustor. 2) pocillator. — መቅድሕት፡ urna, hydria.

ቀደመ፡ I, 1 subj. ይቅድም፡ 1) praeivit, anteivit (c. Acc. vel ለ፡). 2) praevenit. 3) prior fuit (tempore, ordine), antea vel prius fecit (sive seq. ወ፡ c. verb. fin., p. 1; sive seq. Acc. Inf.). 4) initium fecit, incepit. — አቀደመ፡ II, 1 1) priorem reddidit, praemisit. 2) praevenit. 3) prius vel antea fecit (seq. Acc. Inf.). 4) praetulit. — ተቀደመ፡ III, 1 et 2 praevenit, praevertit. — ቅድም፡ pars anterior, initium („ab initio mundi" p. 48 l. 8), tempus praeteritum, antiquitas, prioratus. — ቅድመ፡ adv.: primo loco, antea (seq. እምነ፡ = ante p. 58 l. 22), prius, primum, primo, olim (ወቅድመሰ፡ ante omnia autem p. 78 l. 13). — ቅድመ፡ praep.: ante, prae, coram, ex adverso; በቅድመ፡ id.; እምቅድመ፡ e conspectu, ab, ex, ante, abhinc, a parte adversa, ob, propter. — ቅድመ፡ et እምቅድመ፡ conj.: priusquam, (seq. Subj. verbi). — ቀዲሙ፡ (gr. § 163, 2) primum, primo, antehac, prius, olim; ዘቀዲሙ፡ prior, pristinus, priscus. — ቀዳሚ፡, pl. ቀዳምያን፡ et ቀደምት፡ 1) primus, prior; primordialis, pristinus, antiquus; princeps. 2) ቀዳሚ፡ et ቀዳሚት፡ subst. initium, principium; primum cujusvis generis („initium Zionis i. e. tamquam primam Zionem" p. 35 l. 11; „quod est in primo = quod est summa rei" p. 71 l. 5. 6). 3) adv.: primum, primo, prius, antea, olim, pridem. — ቀዳማዊ፡ et ቀዳማይ፡ primus, prior, antecedens (ሐዋርያ፡ — praecursor p. 90; አብ፡ — proavus p. 136). — መቅደም፡ et መቅድም፡ primum, principium, exordium; መቅድመ፡ primo, primum, primitus, potissimum; praep.: ante, coram.

ቈድሮስ፡ cedrus.

ቀደሰ፡ I, 2 1) sanctum habuit vel declaravit, sanctificavit. 2) consecravit. 3) sacra administravit, sacramentum altaris celebravit. — ተቀደሰ፡ III, 2 1) sanctum se praestitit. 2) sanctus praedicatus, sanctificatus est. 3) consecratus est. — ቅዱስ፡ sanctus, sacer. — ቅድሳት፡ 1) sanctitas, sanctimonia (honoris causa episcopi compellantur ቅድሳ ቲክሙ፡ ἡ ὑμετέρα ὁσιότης p. 72. 73. 76). 2) sanctificatio (p. 55), sancti praedicatio (p. 47 l. 2). 3) res sacra (ut ምስጢራት፡ ቅድሳት፡

Digitized by Google

„mysteria sacra“ p. 24. 26. 30). — **ቅዳሴ፡**, pl. **ቅዳሴያት፡** et **ቅዳስያት፡** 1) sanctificatio, sanctimonia. 2) sanctitatis praedicatio. 3) consecratio. 4) consecratio eucharistiae, precatio sacrificii altaris, missa, liturgia. — **ቅድስና፡** sanctimonia, sanctitas. — **መቅደስ፡** sacrum, sanctuarium, sacrarium, templum. — **ምቅዳስ፡** id.

ቀደወ፡ I, 1 purus, candidus fuit. — **ቅድው፡**, pl. **ቀደውት፡** purus, candidus, sincerus, praestantissimus (in quovis genere).

ቀደፈ፡ I, 1 remigavit.

ቃግስት፡ vipera, cerastes.

ቅጥራን፡ pix liquida.

ቀጥቀጠ፡ qdrl. I confregit, contrivit, comminuit. — **ተቀጥቀጠ፡** III, 1 pass. — **ቅጥቁጥ፡** part. pass. — **ቅጥቃጤ፡** comminutio, contritio, clades.

ቀጠነ፡ — **ቀጢን፡**, f. **ቀጣን፡** 1) tenuis, subtilis; pl. **ቀጠንት፡** vestes tenues et pretiosae. 2) p. 33 **ቀጢን፡** = قَطِين servi et ancillae, domestici. — **ቅጥን፡** tenuitas, exilitas, subtilitas. — **መቃጥን፡** pl. hamus.

ቈጠወ፡ — **ተቈጠወ፡** III, 2 et 1 impatiens, pertaesus fuit, taedio habuit, fastidivit. — **አስተቈጠወ፡** IV, 2 caus. — **ቍጡዕ፡** indignabundus, stomachosus. — **ቍጥዓ፡** fastidium, indignatio, stomachus.

ቈጠጠ፡ — **አቍጠጠ፡** II, 1 tenuem, gracilem fecit. — **ቍጥ፡** cuspis. — **ቈጢጥ፡** tenuis, gracilis.

ቈጵርስስ፡ cypressus.

ቆጸን፡ ocrea, caliga.

ቀጸለ፡ — **ቈጽል፡**, pl. **አቍጽል፡** folium, folia, frons, frondes. — **ቍጹል፡** et **ቈጸል፡** frondosus. — **ተቀጸለ፡** III, 2 sibi redimivit, coronam vel diadema sibi imposuit, coronatus est. — **አስተቀጸለ፡** (**አስተቈጸለ፡**) IV, 2 redimivit caput alcjs, coronavit (c. dupl. Acc.). — **ቀጸላ፡** 1) serta, diadema, corona. 2) (folium) lamina.

ቀጸመት፡ calamus odoratus.

ቀጸረ፡ I, 1 circumsepsit, circumvallavit. — **ቅጽር፡** et **ቀጽር፡**, pl. **አቅጸር፡** 1) sepes, maceria. 2) moenia, munimentum.

ቈጸረ፡ I, 1 1) constrinxit, colligavit. 2) corrugavit, austere contraxit, tetricum fecit vultum. 3) nexuit consilia, dolum. — **ቍጽር፡** ligamentum, nodus, dolus, insidiae. — **ቍጽሮ፡** opus nodatum.

ቀጽቀጸ፡ qdrl. I dolore diruptus est.

ቀጸበ፡ I, 1 subj. **ይቅጽብ፡** innuit, nutu significavit, nictavit. — **ተቃጸበ፡** III, 3 oculis nictavit, sannis delusit, subsannavit. — **ቅጽበት፡** 1) nutus. 2) nictus oculi = momentum, punctum temporis. — **ተቃጻቢ፡** oculis nictans, subsannator.

ቀጽዐ፡ I, 1 depressit, humiliavit, incurvavit; complanavit (viam); consternavit. — **ተቀጽዐ፡** III, 1 pass.

ቀፅዐ፡ I, 1 secando aptavit (pannum).

ቀፀወ፡ — **መቅፀት፡**, pl. **መቃፅው፡** olla.

ቀፈለ፡ I, 1 subj. **ይቅፍል፡** obduxit (alqd metallo), inauravit. —

Digitized by Google

አቅፈለ፡ II, 1 caus. — ቅፉል፡ part. pass. — ቅፍለ፡ lamina.

ቅፍር፡ capitulum columnae.

ቀፎ፡ cophinus, qualus; alveare.

ቀፈጸ፡ I, 1 retexit, nudavit, denudavit, revelavit. — ተቀፍጸ፡ III, 1 pass. —

ቀፈፈ፡ — ቅፈት፡ rigor, durities; pertinacia.

በ፡ praep. insep.: 1) de loco: in; ad, juxta. 2) de tempore: in vel Abl., per, intra et inter. 3) de statu: in („qui in recta fide est = orthodoxus" p. 76 l. 17). 4) de comitatu: cum, inter (cum alqa re = ea non obstante). 5) de instrumento et pretio: Abl. (jurat alqs በ፡ i. e. per, p. 13. 141); በሉ፡ sine p. 137 str. 6. 6) de auctore et causa efficiente: a, per, Abl. 7) de causa remotiore: ob, propter. 8) de norma: secundum, pro, ex, Abl. 9) de ratione et modo: Abl. vel Adv. (ut በእኪት፡ male). 10) objecto in verbum referendo: in, auf, an, contra („respondit በነገር፡ ad orationem alqm" p. 87 l. 13 et 20). — በበ፡ (gr. § 159, g) ἀνά, κατά c. Acc.; et numeralibus et aliis nominibus praepositum vim distributivi infert. — በ፡ (gr. § 167, 1, b. 176, 3, h) cum pron. suff. omnium personarum conjunctum significat: penes alqm est i. e. habet, ut: ብኑ፡ habemus; res, quam quis habet, sive in Nom. sive in Acc. ponitur; is qui habet, in Nom. apponitur („hi habent monasterium" p. 60 l. 8; 87 l. 5—7. 12). — በ፡ et በት፡ (gr. § 167, 1, b. 192, 1, b) 1) est, exstat (seq. Nom. vel Acc.). 2) በዘ፡, በ፡እለ፡ est qui, sunt qui, quidam; በ፡እለ፡ — በ፡እለ፡ alii — alii; እመበ፡ዘ፡ si quis, si quid; si quando (p. 63 l. 14); በ፡ኀበ፡ alicubi; በኑ፡ numquid?

ብህለ፡ I, 1 (gr. § 92. 152) dixit (c. Acc. prs., vel c. ኀበ፡ ad p. 82; c. dupl. Acc. p. 104. 105). a) ዘ ይብል፡ = hoc, folgendes p. 57 l. 12; ብሂል፡ dictum, verbum p. 91 l. 6; ከመዝ፡ብሂል፡ quasi hoc verbum = tamquam si dixisset p. 82 l. 17; በብሂል፡ ὡς ἔπος εἰπεῖν p. 89; „dicere: faciamus, multorum est" p. 83 l. 1; ዝንቱ፡ውእቱ፡ብሂል፡ hoc est dicere = „hoc significat" vel „hoc est" p. 81. 82. 84; „interpretatio Melchidec (vocis) vox rex justitiae est" p. 96 l. 20. b) dixit = significavit, meinen p. 91 l. 1. c) dixit = vocavit, nominavit. d) dixit = jussit, seq. Subj. verbi, p. 64. — አበለ፡ II, 1 caus.; አሠ፡አበለ፡ annuere fecit, persuasit. — ተብህለ፡ III, 1 dictus (pronuntiatus, vocatus, narratus, mandatus) est; dicitur, refertur; („quomodo dici non poterit"? p. 75 l. 7). — ተበህለ፡ III, 3 1) collocutus est. 2) disputavit, contradixit. — በህል፡, pl. በህላት፡ dictum, propositio, disputatio.

ብህመ፡ I, 1 subj. ይብህም፡ obmutuit, mutus fuit. — በሃም፡ mutus. — ብህመት፡ loquendi impotentia.

በህነ፡ — ተበህነ፡ III, 1 se inanem praebuit; irritus factus est. — ብህትን፡ inanis, vanus.

Digitized by Google

በል፡ vid. **ብህለ፡**

ቤል፡ Belus, numen Babyloniorum.

በለለ፡ — **መበለት፡**, pl. **መበለ ታት፡** 1) viduitas. 2) vidua. 3) vidua ecclesiastica, virgo monialis.

በልሐ፡ — **ባልሐ፡** I, 3 eripuit (e periculo), liberavit, servavit. — **ተባልሐ፡** III, 3 pass. — **ባላሒ፡** liberator, vindex (p. 85 l. 18 pro **ባላሒ፡** emendandum erit **በሊኀ፡**, e libro Sap.).

በለስ፡, pl. **በለሳት፡** et **አብላስ፡** ficus (arbor et fructus).

በለሳን፡ balsamum, chrisma.

በለቅ፡, pl. **አብላቅ፡** marmor.

ብልባሌ፡ vestis detrita seu vilis, saccus.

በልኀ፡ I, 1 acutus fuit. — **አብ ልኀ፡** II, 1 acuit. — **ብልኀ፡** acies, mucro, cuspis. — **በሊኀ፡** acutus; acer.

ብለኔ፡ balneum.

በልዐ፡ I, 1 subj. **ይብላዕ፡** edit, comedit, consumsit. — **አብልዐ፡** II, 1 comedendum dedit, cibavit. — **ተበ ልዐ፡** III, 1 pass. — **ተባልዐ፡** III, 3 rcpr. — **ብላዕ፡** res comesta. — **ብ ልዐት፡** comestio. — **በላኢ፡** edens, comedens, vescens, edax, vorax. — **መብልዕ፡**, pl. **መባልዕት፡** et **መባ ልዕ፡** edulium, cibus, cibatus, pabulum.

በልየ፡ I, 1 subj. **ይብሊ፡** vetustate consumtus est, consenuit; antiquatus est. — **አብለየ፡** II, 1 caus. — **ብሉይ፡**, f. **ብሊት፡** 1) vetus, vetustus. 2) inveteratus, antiquus. — **ብ ልየት፡** vetustas.

ባሉጥ፡ quercus.

ብልጣሶር፡ Baltassar.

ባሕ፡, **ባሐ፡**, **በሐ፡** ave! χαῖρε (pron. suff. admittit); **ባሐ፡ብህለ፡** salutavit.

ብሔር፡, pl. **በሓውርት፡** 1) locus. 2) regio, terra, provincia, fines. 3) patria (seq. Gen.).

ባሕር፡, pl. **አብሕርት፡** mare, (fluvius magnus p. 36. 63). — **ባሕ ርይ፡**, pl. **ባሕርያት፡** 1) margarita. 2) natura, essentia, substantia, hypostasis.

ባሕረረ፡ — **አባሕረረ፡** qdrl. II pavorem incussit.

ባሕሩስ፡ arundo.

ባሕብሐ፡ — **አንባሕብሐ፡** qdrl. V strepuit, cum murmure lapsus est. — **ምንባሕባሕት፡** cataracta, dejectus aquae.

ብሕተ፡ I, 1 potestatem, facultatem habuit. — **መባሕት፡** vid. sub **ቦሐ፡**

በሐተ፡ — **ብሑት፡** unicus, solus, solitarius. — **ባሕቱ፡** (gr. § 163, 2. 168, 8) 1) solum, tantum. 2) **ባ ሕቱ፡** et **ወባሕቱ፡** at, sed, autem, tamen, attamen, verum tamen. 3) quin, imo, potius (vielmehr). — **ባሕ ቲት፡** (solitudo, gr. § 157, 2. 163, 2) 1) seq. pron. suff.: solus. 2) praemissa praep. **በ፡** vel **እንተ፡** et seq. pron. suff.: seorsum, separatim, solitarie. 3) **ባሕቲቱ፡** solum, tantum; praemissa negatione, sequente **አላ፡** vel **ዳዲ፡** = non tantum — sed etiam. — **ባሕተወ፡** qdrl. I solus, separatus, solitarius fuit. — **ተባሕ ተወ፡** III, 1 solitarius fuit, in solitudinem se recepit. — **ብሕትው፡** solus, sejunctus, solitarius. — **ባሕ**

Digitized by Google

ታዊ: solitarius, solivagus, anachoreta. — ብሕትውና: vita solitaria, vita anachoretae.

ብሕለ: I, 1 fermentatus est, acorem contraxit. — አብሕለ: II, 1 fermentavit. — ተብሕለ: III, 1 pass. — ብሑል: 1) fermentatus, acidus. 2) fermentum et fermentatum. — ብሕል: fermentum. — ብሒል: 1) acidus. 2) acetum. — ብሕልት: fermentatio.

በሐሡ:, pl. አብሓሡ: aries, hircus.

በመጸል: (pro በመጸልው:) est siglum p. 153.

በርሀ: I, 1 subj. ይብራህ: luxit, illuxit. — አብርሀ: II, 1 1) lucidum reddidit, illuminavit, collustravit. 2) lucem emisit, luxit. — ብሩህ: 1) lucens, lucidus, clarus, splendidus. 2) hilaris, serenus. — በርሀ: lux, claritas. — ብርሃን:, pl. ብርሃናት: 1) lux, lumen. 2) luminare. — ብርሃናዊ: luminosus. — ብርሃና: charta pergamena, membrana.

በርሀየ: qdrl. I in terram incultam mutatus, vastatus est.

ቢረሌ: beryllus; crystallum.

በራሕ: calvus. — ብርሐት: calvitium.

ብርሞስ: = ይብረ: ሮም: = ΠΔ-ρωμεος p. 26.

ብሩር: argentum.

በረረ: I, 1 pertransivit, penetravit, (perforavit).

ብርሰን: lens, lentes.

በረቀ: I, 1 subj. ይብርቅ: fulsit, fulguravit. — አብረቀ: II, 1 fulgere fecit, fulminavit. — መብረቅ:, pl. መባርቅት: fulgur, fulmen.

ባርቅ: Barac, judex Israëlis.

በርቃ: Barca, regio Africae septentrionalis.

በርቢር: fovea, profundum.

በርበረ: qdrl. I praedatus est, diripuit, expilavit. — ተበርበረ: III, 1 pass. — በርበር: et በርባር: 1) praeda, rapina; ሰብአ: በርባር: praedatores, praedones. 2) praedones, latrones, barbari.

ብርት: aes.

በርተሎሜዎስ: Bartholomaeus.

በርናበስ:, በርናባስ: Barnabas.

በረከ: I, 1 in genua procubuit. — ባረከ: I, 3 1) laudavit (genibus flexis), celebravit, veneratus est (Deum). 2) fausta precatus est, benedixit (benedicendo consecravit, fortunavit). 3) salutavit, valedixit. — ተባረከ: III, 3 pass. — አስተብረከ: IV, 1 in genua procubuit. — ብርክ:, pl. አብራክ: genu. — ቡሩክ: laudatus, benedictus, fortunatus, praestans, bonus. — በረከት:, pl. በረከታት: laudatio, benedictio, dona fausta, bona, prosperitas, fortunae. — ቡራኬ: benedictio, hymnus, fausta precatio, donum bonum.

ባሮክ: Baruch.

በረዘ: — ተባረዘ: III, 3 alvum exoneratum ivit.

ብርዕ:, pl. አብራዕ: calamus, arundo; canalis vel brachium (candelabri) p. 131.

በረየ: — ተባረየ: III, 3 alter alteri successit, alternis vicibus egit. —

Digitized by Google

አብሬት፡ alternatio, vicissitudo, vices; a) vices functionis, functio; b) **በአብሬተ፡** sub (administrante alqo); per (auspiciis alcjs); propter, causa.

በረድ፡ grando, (pruina; crystallus).

በረጸ፡ — ተበረጸ፡ III, 3 confulsit, scintillavit.

በሰለ፡ I, 1 1) coctus est. 2) maturuit. — **አብሰለ፡** II, 1 coxit. — **ብሱል፡** coctus; maturus. — **ተብሲል፡** coctum, ferculum. — **መበስል፡** et **መብስል፡** coquus, coqua. — **መብሰል፡** et **መብስል፡** olla, lebes.

በሰረ፡ — አብሰረ፡ II, 1 laeto nuntio exhilaravit. — **ተበሰረ፡** III, 1 1) laetus nuntius allatus est. 2) laeto nuntio exhilaratus est (c. Acc. nuntii). — **ብስራት፡** nuntius laetus; evangelium.

ቢሶስ፡, ብሶስ፡ byssus.

በስበሰ፡ — አንበስበሰ፡ V cum impetu se movit, micuit, coruscavit.

ባሳን፡ Basan.

በቀለ፡ — ተበቀለ፡ III, 2 1) ultionem, poenam petiit vel sumsit (seq. **እምነ፡** ab alqo). 2) vindicavit, ultus est (c. **ለ፡** alqm). — **በቅል፡** ultio, vindicta; ultionis studium. — **ተበቃሊ፡** et **መስተበቅል፡** ultor, vindex, ulciscendi cupidus.

በቅል፡, pl. **አብቅል፡** et **አብቅልት፡** mulus, mula.

በቈለ፡ et **በቍለ፡** I, 1 germinavit, pullulavit, crevit. — **አብቈለ፡** II, 1 caus. — **በቍል፡**, pl. **በቍላት፡** planta, herba, olus. — **በቅልት፡** palma dactylifera.

በቀወ፡ — አብቀወ፡ II, 1 distendit, aperuit os; hiavit.

በቍዐ፡ I, 1 1) profecit, utilitatem percepit. 2) profuit, juvit, utilis fuit (c. Acc. prs. vel **ለ፡**). 3) idoneus, aptus fuit. 4) se utilem praebuit, gratificatus est (c. Acc. prs.); **ብቍዐኒ፡** obsecro, quaeso. — **አስተብቍዐ፡** IV, 1 sibi gratiam petiit, precibus appellavit, rogavit, supplicavit (c. Acc. pers.; c. **ለ፡** Dei; c. **በ እንተ፡** pro p. 11; per p. 13); intercessit, consolatus est. — **በቍዕ፡** utilis, fructuosus (p. 85 e libro Sap. legendum erat **በቋሚ፡**), idoneus, aptus; (utile, utilitas p. 99 ann. 1). — **በቍዕ፡** usus, utilitas. — **በቋሚ፡** 1) utilis, frugi, idoneus. 2) gratificator, benefactor. — **በቍዔት፡** usus, utilitas, commodum.

በቍጸ፡ I, 1 congessit, accendit prunas. — **ብቁጽ፡** part. pass.

ባቢሎን፡ Babylon.

በብኑዳ፡ Paphnutius.

በበየ፡ I, 2 jubilavit.

በበይናት፡ vid. **በይን፡**

በትር፡, pl. **አብትር፡** 1) virga. 2) baculus, scipio, pedum.

ቢታንያ፡ Bithynia.

ቤታንያ፡ Bethania (Joh. 1, 28).

በተከ፡ I, 1 subj. **ይብትክ፡** rupit, dirupit, divellit. — **ተበትከ፡** III, 1 pass. — **ብትክ፡** discerptum, dilaniatum.

ብኄ፡ et **ቢኅ፡** hippopotamus.

በጎበጐ፡ qdrl. I putruit, cariosus fuit vel factus est.

በኑ፡ vid. **በ፡, ቦ፡**

Digitized by Google

በነተ፡ I, 2 tributum contulit. — **ብነት፡** tributum, vectigal.

ብንት፡ pupilla oculi.

ብንያሚ፡ Benjamin.

ብእሰ፡ I, 1 (asper,) malus, pejor fuit vel factus est; displicuit; nocuit. — **ተባእሰ፡** III, 3 vires contendit; pugnavit, dimicavit, certavit. — **ባእስ፡** contentio, luctatio, conflictio, pugna. — **ብእሲ፡** 1) vir (de **ብእሲሁ፡** vid. gr. § 172, 1, b). 2) maritus. 3) homo. — **ብእሲት፡** 1) femina, mulier. 2) uxor, conjux. — **መብእስ፡** salebra. — **መስተባእስ፡** pugnator, bellator, pugnax.

በአት፡ vid. **ቦአ፡**

በእንተ፡ vid. **እንተ፡**

በከ፡ vid. **በከየ፡**

በከመ፡ vid. **ከመ፡**

በኵሐ፡ I, 1 sufflavit ignem. — **አብኵሐ፡** II, 1 sufflavit, inflavit, efflavit. — **መብኵሕ፡** et **ምብኳሕ፡** follis.

በኰረ፡ — **ተበኵረ፡** III, 1 1) primum edidit partum. 2) primogenitus fuit. — **በኵር፡** primogenitura; primogenitus, a, um, (primitius, p. 129 str. 91). — **ብኵርና፡** primogenitura.

በከየ፡ I, 1 subj. **ይብኪ፡** flevit, deflevit, deploravit (c. **ላዕለ፡** prs. vel rei; c. **ለ፡** vel Acc. prs.). — **አብከየ፡** II, 1 caus. — **ተባከየ፡** III, 3 flevit alius cum alio, comploravit. — **ብኩይ፡** fletus, ploratus. — **መብኽይ፡** solemniter deflens.

በከየ፡ I, 1 vacuus fuit, evanuit. — **በክ፡** (vacuitas,) vacuus, inanis; **በክ፡** inaniter, frustra, temere, nude, solum, gratis; **በበክ፡** gratis.

ቦሐ፡ — **አብሐ፡** II, 1 permisit, concessit; potestatem dedit (c. **ለ፡** vel Acc. prs.). — **ተበውሐ፡** III, 1 potestatem habuit vel nactus est. — **አስተበውሐ፡** IV, 1 et **አስተባውሐ፡** IV, 3 veniam petiit; veniam nactus est. — **ብዉሕ፡** vel **ብውሕ፡** 1) potestatem habens. 2) permissus, licitus. 3) licet (seq. Subj. verbi). — **መባሕት፡** facultas, auctoritas, permissio.

ቦአ፡ I, 1 subj. **ይባእ፡** intravit, ingressus est, (venit, penetravit, incidit, admissus, receptus est), c. Acc. loci vel c. praep. — **አብአ፡** II, 1 introduxit, induxit (c. Acc. prs. et rei p. 37), adduxit; introtulit, importavit, immisit; attulit; obtulit (munus, sacrificium). — **በአት፡**, pl. **በአታት፡** 1) introitus, aditus. 2) spelunca, caverna. — **ምብዋእ፡** et **ሙባእ፡** ingressus, introitus, aditus. — **መባእ፡**, pl. **መባአት፡** oblatio.

ቦዐ፡ — **ባዕ፡** spithama.

ብዕለ፡ I, 1 dives fuit vel factus est. — **አብዐለ፡** II, 1 1) locupletavit, divitem reddidit. 2) festum celebravit. — **ብዑል፡** dives, locuples, (largus). — **ብዕል፡** divitiae, opulentia, (abundantia). — **ባዕል፡**, f. **ባዕልት፡**, pl. **አብዕልት፡** 1) dives, opulentus. 2) possessor, dominus, herus. — **በዓል፡**, f. **በዓልት፡** possessor, dominus. — **በዓል፡**, pl. **በዓላት፡** festum, solemnia.

በወረ፡ — **ብዕራዊ፡**, **ብዕራይ፡**, **ብዕራ፡**, pl. **አብዕር፡** bos, armentum.

Digitized by Google

ብዕዛ፡ et **ብዒዛ፡** cornu, buccina.

በዐደ፡ I, 1 mutavit. — **ተበዐደ፡** III, 1 et **ተባዐደ፡** III, 3 1) se amovit, sedem mutavit, migravit. 2) mutatus, alius factus est, (c. Acc. prs.: mutatus visus est alicui p. 5). — **ብውድ፡** 1) diversus, alienus. 2) varius, versicolor. — **ባዕድ፡** alius, caeteri (seq. **እምነ፡** praeter, p. 58; **ባዕድ፡ዘኮነ፡** alius quicumque fuerit). — **ብዕድና፡** 1) mutabilitas. 2) diversitas.

በዘተ፡ I, 2 carminavit.

በዝኀ፡ I, 1 subj. **ይብዝኅ፡** multus fuit, multiplicatus, auctus est, crevit; plus, plurimus fuit. — **አብዝኀ፡** II, 1 multiplicavit, auxit, multum fecit vel comparavit. — **ተባዝኀ፡** III, 3 se invicem multiplicavit. — **አስተባዝኀ፡** IV, 3 caus. — **ብዙኅ፡** multus, abundans (plus, plurimus); **ብዙኀ፡** multum, valde, pluries, saepe, diu; **በብዙኀ፡** multifariam. — **ብዝኀ፡** multitudo, copia. — **መብዝኀት፡** pars major vel maxima, plurimi.

ባዝግና፡ ornamentum colli, torques.

ቤተ፡ I, 1 subj. **ይቤት፡** pernoctavit. — **አቤተ፡** II, 1 caus. — **ቤት፡**, pl. **አብያት፡** 1) domus, domicilium, a) tentorium; b) cella, cellula p. 57 seq.; c) aedes, templum; d) **ቤተ፡ክርስቲያን፡** ecclesia (tam aedificium quam congregatio fidelium; pl. **አብያተ፡ክርስቲያን፡** vel **ክርስቲያናት፡**). e) **ቤተ፡ማኅበር፡** monasterium; **ቤተ፡ሞቅሕ፡** carcer. 2) familia, prosapia, progenies, gens. 3) theca. — **አብያታዊ፡** domesticus.

ቤተ፡ልሔም፡ Bethlehem.

ቤነ፡ — **በየነ፡** I, 2 discrevit, perspexit, animadvertit. — **አበየነ፡** II, 2 perspicuum reddidit. — **በይነ፡** 1) inter. 2) ob, propter. — **እንበይነ፡** ob, propter, causa. — **በበይነ፡** 1) inter. 2) ob, propter. — **በበይናት፡** seq. pron. suff.: inter.

ቤዝ፡, pl. **አብያዝ፡** stella lucida, lucifer, phosphorus.

ቤዘወ፡ qdrl. I redemit. — **አቤዘወ፡** II caus. — **ተቤዘወ፡** III, 1 1) sibi redemit. 2) redemtus est. — **ቤዛ፡** 1) redemptionis pretium, piaculum. 2) praep.: pro. — **ቤዛዊ፡** redemptor, liberator. — **መቤዝው፡** id.

በየጸ፡ I, 2 separavit, decrevit. — **ተባየጸ፡** III, 3 consociatus, par, aequalis, sodalis fuit vel factus est; **ተባይጸ፡** societatis vel sodalitatis vincula, p. 40. — **ቢጽ፡**, pl. **አብያጽ፡** 1) singulus, singuli, quidam e multitudine. 2) par, aequalis, socius, sodalis, consors, collega. 3) quivis alius quocum vivimus, (Nächſter).

በደረ፡ I, 1, properavit, praecurrit, praevenit, praevertit. — **አብደረ፡** II, 1 anteposuit, praetulit, praeoptavit, maluit, prae caeteris dilexit, (seq. verbo fin.: lubentissimo animo, p. 8 l. 9/10). — **ተበድረ፡** III, 1 praelatus, optabilior visus est. — **ተባደረ፡** III, 3 praevenire studuit, (currendo) certavit, contendit. — **በድር፡** cursus, certamen.

በድበደ፡ qdrl. I interiit, periit. — **ብድብድ፡** pernicies, pestis, lues.

በድን፡, pl. **አብድንት፡** corpus mortuum, cadaver, mortuus.

Digitized by Google

በድወ፡ I, 1 vastus, desertus, incultus fuit vel factus est. — **አብ ድወ፡** II, 1 caus. — **በድው፡** locus vastus, incultus, desertum. — **በዳ፡** id.

በግዕ፡, f. **በግዕት፡**, pl. **አባግዕ፡** et **አባግዕት፡** ovis; agnus, aries.

ቤጣ፡ βῆτα litera alphabeti Graeci II[a].

በጠለ፡ I, 1 subj. **ይብጠል፡** 1) inanis, irritus, incassum fuit; vanus factus est, evanuit. 2) abolitus fuit. — **አብጠለ፡** II, 1 1) vanum, irritum reddidit. 2) cessare fecit, desistere fecit, interrupit. 3) irritum declaravit, abolevit. — **ብጡል፡** vanus, inanis, irritus.

በጥሊሞስ፡ Ptolemaeus.

በጥሐ፡ I, 1 scalpello secuit, incisiones fecit, scarificavit.

ብጥም፡, **ቡጥም፡** terebinthus.

በጸለ፡ I, 2 laceravit, discerpsit. — **ተበጽለ፡** III, 1 et **ተበጸለ፡** III, 2 pass. — **በጸል፡** cepa. — **ብጻል፡** pars rei laceratae.

በጸሎተ፡ሚካኤል፡ „precibus Michaëlis“, n. pr. viri Abyssini.

በጽሐ፡ I, 1 subj. **ይብጻሕ፡** 1) pervenit, advenit (c. Acc. loci et pers. vel c. praep.). 2) de tempore: venit, appetiit, adest; evenit, ad exitum pervenit. 3) attigit, pertigit, assecutus est. 4) supervenit, obvenit, obtigit, accidit (c. Acc. vel **ላዕለ፡** prs.). — **አብጽሐ፡** II, 1 1) adduxit, perduxit, attulit, pertulit; duxit, induxit. 2) fecit ut attingeret, appropinquaret. 3) perduxit i. e. pervenit ad, assecutus est p. 33 l. 20. 4) retulit, nuntiavit, demonstravit. — **ብጹሕ፡** qui pervênit, provectus, assecutus, congruus. — **ብጽሐት፡** perventio, adventus.

በጽዐ፡ vel **በፅዐ፡** I, 1 subj. **ይ ብጻዕ፡** 1) definivit, aestimavit. 2) vovit. — **አብጽዐ፡** II, 1 1) beatum fecit. 2) beatum praedicavit. 3) voto potitus, felix factus est. — **አስተብ ጽዐ፡** IV, 1 beatum praedicavit. — **ብ ጹዕ፡** 1) votus. 2) felix, fortunatus, beatus. — **ብጽዐት፡** vel **ብጽዓት፡** votum. — **ብጹዓዊ፡** ad beatos pertinens, beatus. — **ብጽዓን፡** beatitudo, beatificatio.

በፅወ፡ I, 1 dormitavit. — **ብ ፃው፡** somnus, dormitio; deliramentum.

በፅዐ፡ — **ብፃው፡ዕ፡** pl. somnia vel commenta hariolorum.

ትልም፡, pl. **ትለም፡** et **አትላም፡** sulcus.

ተልሚድ፡ discipulus.

ትለቤ፡ linum herba.

ተለወ፡ I, 1 subj. **ይትሉ፡** 1) adhaesit. 2) secutus est (c. Acc., vel **ለ፡** p. 74; **በተሊወ፡ነገር፡** ordinem orationis sequendo). 3) persecutus est. — **አትለወ፡** II, 1 caus. — **ተታለወ፡** III, 3 rcpr. — **ትልወት፡** et **ትሉት፡** 1) secutio. 2) dos. — **ተላዊ፡** secutor; sectator, discipulus; successor. — **መ ትልው፡** sequens. — **መትልው፡** et **መትሉ፡** 1) id quod sequitur, sequentia, caetera; **መትልወ፡** deinceps, porro, proxime post. 2) ordo, tenor.

Digitized by Google

ተላዕ፡ pectus, pectusculum brutorum.

ተልፍዮስ፡ ϑαλπώϑ (Cant. 4, 4), p. 140.

ተሐለ፡ — ተተሐለ፡ III, 1. 2 et **ተታሐለ፡** III, 3 vagus oberravit.

ትሕተ፡ I, 1 humilis, humilior factus est. — **አትሐተ፡** II, 2 humiliavit, demisit, dejecit, depressit, submisit. — **ተትሕተ፡** III, 2 1) se humiliavit, submisit; **ተትሕቶት፡** animi submissio. 2) humiliatus, dejectus, demissus est. 3) inferior, vilior, infimus fuit. — **ትሑት፡** humilis, vilis, ignobilis; depressus, afflictus; submissus, modeste de se sentiens; obediens; inferior. — **ታሕተ፡** 1) adv.: infra, subtus, deorsum. 2) praep.: sub, infra; **በታሕተ፡** id; **እምታሕተ፡** id. — **ታሕታዊ፡, ታሕታይ፡** inferior, infimus. — **ትሕትና፡** humilitas, animus submissus, modestia, mansuetudo. — **መትሕት፡** 1) pars vel locus inferior, infimus, ima, inferna. 2) **መትሕተ፡** praep.: sub, infra.

ተሐግ፡ herba agrestis.

ትግልም፡ heri.

ተምር፡ dactylus. — **ተመርት፡** palma dactylifera, dactylus.

ተመን፡ serpens ingens, draco.

ተምዐ፡ vid. sub **መዐዐ፡**

ተርሙስ፡ lupinus.

ታሪክ፡ 1) aera, epocha. 2) chronicon, historia.

ትርያ፡ pleiades.

ተርጐመ፡ qdrl. I exposuit, interpretatus est, transtulit (e lingua in linguam). — **ተተርጐመ፡** III, 1 pass. (**ዘኢይተረጐም፡** inenarrabilis). — **ትርጓሜ፡** interpretatio, expositio. — **መተርጕም፡** interpres, translator.

ተርፈ፡ et **ተረፈ፡** I, 1 subj. **ይትረፍ፡** et **ይትርፍ፡** 1) reliquus fuit vel factus est; superfuit, restitit. 2) redundavit, superfluus fuit. 3) remansit. — **አትረፈ፡** II, 1 1) reliquum fecit, reliquit. 2) reposuit, reservavit. 3) reliquum i. e. abunde habuit. — **ትሩፍ፡** 1) reliquus; a) abundans; b) supervacaneus (p. 57). 2) praestans, eximius, egregius; **ትርፍት፡**, pl. **ትሩፋት፡** virtus, praestantia. — **ተረፍ፡** et **ተርፍ፡** 1) reliqua pars, reliquiae, reliquum, supplementum. 2) superfluum, abundantia. 3) id quod redundat, lucrum. — **ትራፍ፡**, pl. **ትራፋት፡** reliqua pars, reliquiae.

ተስዐ፡, ትስዐ፡ f. novem. — **ተስዐቱ፡, ተሳዕቱ፡, ትስዐቱ፡** m. novem. — **ትስዕ፡** novem; **ትስዐ፡** novies. — **ታስዕ፡** nonus. — **ተሱዕ፡** novem dies, nonus dies. — **ተሱዐት፡** vel **ተሱዓት፡** hora nona. — **ተስዓ፡** et **ትስዓ፡** nonaginta.

ተቅጻ፡ coriandrum.

ተቤሳ፡ fascia.

ታቦት፡, pl. **ታቦታት፡** arca (Noae, legis; Abyssini arcam templi Zionis in ecclesiam Axumae cathedralem perlatam perhibent, p. 36).

ትብሌ፡, ትብልያ፡ superhumerale.

ተብዐ፡ I, 1 constans, fortis, virilis fuit. — **ትብዕ፡** fortitudo, virtus. — **ትብዐት፡** id. — **ተባዕት፡**, pl. **አትባዕ፡** mas, masculus. — **ተ**

Digitized by Google

ባዕ፡ et ተባዒ፡ fortis, strenuus. — ተባዕታይ፡, ተባዕታዊ፡ masculinus.

ተባይስ፡ Thebais.

ታኅሣሥ፡ mensis Abyssinorum quartus, qui IX° Decembris sec. Cal. Greg. incipit.

ተንነ፡ — ተን፡ vapor, fumus.

ተንበለ፡ qdrl. I oratoris munere functus est, intercessit, oravit pro alqo; patronum adiit alqm. — ተንበል፡, ተንባል፡, ተንብል፡, pl. ተናብል፡, ተንበላት፡ orator, interpres, legatus, intercessor, deprecator. — መተንብል፡ intercessor, deprecator, advocatus.

ተንተነ፡ qdrl. I vacillavit, labavit, titubavit; animo percussus est. — አተንተነ፡ II caus. — ትንታኔ፡ vacillatio, nutatio.

ትንንያ፡ culices, sciniphes.

ተከለ፡ I, 1 infixus est, penetravit (p. 35). — ተከለ፡ I, 1 subj. ይትክል፡ 1) fixit, infixit; statuit, stabilivit. 2) plantavit (plantam); plantis consevit (terram). 3) substituit. — አተከለ፡ II, 2 de-, pro-, extrusit, contudit. — ተተከለ፡ III, 1 fixus, infixus, statutus, plantatus est. — ትኩል፡ fixus, statutus, plantatus. — ተክል፡, pl. አትክልት፡ et ተክላት፡ planta, plantarium; ተከለ፡ pro, loco. — ተክለ፡ ሃይማኖት፡ „planta fidei“, n. pr. viri Abyssini. — መትከል፡ paxillus, clavus.

ተኵላ፡, pl. ተኵላት፡ et ተኳሉት፡ lupus.

ተኴሳ፡ scapula.

ተከተ፡ I, 1 menstruis laboravit. — ትክት፡ menstrua (femina). — ትክቶ፡ menstruum (profluvium).

ተከተ፡ — አትከተ፡ II, 1 et አተከተ፡ II, 2 tempus lucrari voluit. — ትክት፡ 1) tempus pristinum, antiquum, vetus memoria; ዘትክት፡ pristinus, vetus, priscus, antiquus; እምትክት፡ vel እምትክቱ፡ antiquitus, antehac, olim. 2) adv.: pridem, prius, antehac, olim.

ተከዘ፡ I, 2 1) moeruit, aeger animi, tetricus fuit, contristatus est. 2) curis vel sollicitudine affectus est. — አተከዘ፡ II, 2 caus. — ትኩዝ፡ moestus, tristis, morosus, aeger animi, afflictus. — ትካዝ፡, pl. ትካዘት፡ 1) moeror, tristitia. 2) sollicitudo, cura. 3) res qua opus est, necessitas. 4) negotium, occupatio, opus, res.

ተኸዚ፡ flumen, fluvius, amnis.

ተከፈ፡ — መትከፍት፡ et መትከፍ፡, pl. መታክፍት፡ humerus, scapula.

ቶራ፡, pl. ቶራት፡ bubalus.

ቶስሐ፡ qdrl. I miscuit, ad-, com-, permiscuit, temperavit (c. dupl. Acc.; c. Acc. et በ፡). — ተቶስሐ፡ III, 1 pass. — ቱሱሕ፡ mixtus, temperatus. — ቱስሕት፡ mixtura, temperatio, commixtio (κρᾶσις, φυρμός). — ቱሳሔ፡ id.

ቶታን፡, pl. ቶታናት፡ corrigia.

ተወን፡ 1) auctumnus. 2) pluvia tempestiva.

ቴዎዶጦስ፡ Theodotus.

ተይ፡ et ትይ፡ sulphur.

ቲን፡ — ቲን፡ extensio (longitudo, latitudo, crassities).

ተይፈን፡, pl. ተያፍን፡ et ተያፍንት፡ juvencus bos.

Digitized by Google

ቴጣ፡ Θῆτα, nomen literae graecae Θ.

ተግሀ፡ I, 1 1) vigilavit, insomnis fuit. 2) invigilavit, vigilanter attendit, intentus fuit. — ትጉህ፡ 1) vigil, pervigil. 2) vigilanter attentus, (ትጉሃን፡ p. 152 siglum est). — ትጋህ፡ 1) vigilia, insomnia. 2) vigilantia, attentio, cautio, sedulitas.

ትፋሕ፡, ትፋሕ፡ malum (fructus).

ተፍአ፡ I, 1 spuit. — ትፍአት፡ sputum.

ተፈየ፡ I, 1 confisus est, fiduciam posuit.

ጎለለ፡ — ጎለት፡ canna, arundo.

ጎልቀ፡ I, 1 subj. ይጎልቅ፡ et ይ ጎልቅ፡ 1) defecit, interiit, confectus, consumtus est, desiit. 2) praeteriit, ad finem perductus, consummatus est. — አጎለቀ፡ II, 1 1) consumsit, absumsit, confecit. 2) ad finem perduxit, consummavit, perfecit. — ጎልቀት፡ consumtio, interitus, consummatio. — ማጎለቅት፡ 1) finis, terminus. 2) summa rei. 3) exitium. 4) peractio, exsecutio p. 35.

ጎመቸ፡ I, 2 1) numeravit. 2) annumeravit (c. Acc. et ምስለ፡), imputavit. 3) recensuit. — ተጎመቸ፡ III, 2 et 1 pass. — ጉሉቅ፡ et ጉ ሉቅ፡ part. pass. — ጉልቁ፡ et ጎ ልቁ፡, pl. ጉሉቁ፡ numerus; summa. — ጉላቄ፡ numeratio, numerus.

ጎለወ፡ I, 2 excubias egit, custodivit.

ጎለየ፡ I, 2 1) cogitavit, meditatus est, consideravit, reputavit, in animo habuit, respexit. 2) sollicitus fuit, curavit (p. 441. 26), prospexit. 3) intellexit, percepit, sensit. 4) putavit. — አ ጎለየ፡ II, 2 fecit ut cogitaret, mentem injecit alicui. — ተጎለየ፡ III, 2 cogitatus est, in mentem venit. — ጎሊና፡, pl. ጎሊናት፡ 1) cogitatio, cogitatum, sententia. 2) mens, intellectus. 3) sentiendi ratio, animus. 4) voluntas, consilium.

ጎለፈ፡ I, 1 subj. ይጎልፍ፡ 1) transiit, a) praeterivit, praetergressus est; b) pertransiit, obiit; c) transgressus est, trajecit; d) discessit, abiit. 2) praeteriit, elapsus est, periit, evanuit. — አጎለፈ፡ II, 1 caus. — ተጎለፈ፡ III, 1 se subduxit alicui. — ተጎለፈ፡ III, 3 huc illuc transiit. — አስተጎለፈ፡ IV, 3 1) circummisit (nuntios, praecones). 2) decussatim posuit. — ጎሉፍ፡ transiens. — ጎላፊ፡ transiens, periens, fluxus, caducus (p. 152 l. 4 siglum est). — ጎላፌት፡ agmen praetereuntium. — ጎልፈት፡ 1) transitus. 2) abitus. 3) interitus, exitus, finis. — ምጎላፍ፡ locus transitus, transitio pervia.

ጎመሰ፡ I, 2 quinque fecit. — ጎምስ፡ f., ጎምስቱ፡ m. quinque. — ጎምስ፡ quinque; ጎምስ፡ et ጎምሰ፡ quinquies. — ጎምስ፡ et ጎምሳዊ፡ quintus. — ጎመስ፡ 1) quinque dies, quintus dies. 2) feria quinta. — ጎምሳ፡ quinquaginta. — ጎጎማስ፡ 1) quinio. 2) quinta pars. — ጎጎ ምስት፡ quintuplum, quinque partes. — ምጎምስት፡ quintuplum.

ጎመዝ፡ — ምጎማዝ፡ furnus.

Digitized by Google

ጎመየ፡ I, 1 et 2 vinculis constrinxit, vinxit. — **ተጎምየ፡** III, 1 pass. (p. 67 ann. 5, ubi ኢ e gr. § 19 annot. exponendum est). — **ማጎሚ፡** vinculum.

ጎሠሠ፡ I, 1 subj. **ይጎሥሥ፡** 1) quaesivit. 2) sciscitatus est. 3) scrutatus est, investigavit. 4) petiit, postulavit, requisivit. 5) operam dedit, studuit. — **ተጎሠ፡** III, 1 1) quaesitus, investigatus, postulatus est. 2) sibi quaesivit, scrutatus est, requisivit rationem. — **ተጋሠሠ፡** III, 3 disputavit, controversiam habuit, altercatus est. — **ጎሣሢ፡** quaesitor, investigator, studiosus. — **ጎሠሣ፡**, pl. **ጎሠሣት፡** 1) petitio, desiderium, studium. 2) percontatio, quaestio. — **ማጎሠሥ፡** petitum, desiderium; controversia. — **መጎሥሥ፡** fuscina, forceps. — **ጋጎሣሥ፡** vid. sub **ጎ**.

ጎሥዐ፡ I, 1 sedatus est, siluit. — **አጎሥዐ፡** II, 1 sedavit, restinxit.

ጎሠፈ፡ I, 1 scabiosus fuit. — **ጎሠፍ፡** scabiosus.

ጎረመ፡ — **ጎርመት፡** ductus literae, litera, syllaba.

ጎረሠ፡ I, 1 et 2 bene nutrivit. — **ተጎረሠ፡** III, 2 pass.

ጎረሰ፡ I, 1 parturiit, in puerperio cubuit. — **ጎርስ፡** partus, puerperium. — **ጎራስ፡** puerpera.

ጎረወ፡ I, 1 caelavit, sculpsit. — **ተጎረወ፡** III, 1. 2 pass. — **ጎርው፡** part. pass. — **ጎርወት፡** 1) sculptura. 2) caelum, cestrum. 3) foramen.

ጎርየ፡ et **ጎረየ፡** I, 1 subj. **ይ ጎረይ፡** e-, se-, delegit, praetulit. — **ተጎርየ፡** III, 1 pass. — **ጎሩይ፡** 1) electus, selectus. 2) acceptus, gratus. 3) arbiter, conciliator. — **ጎር ዮት፡** optio, electio.

ጎረጸ፡ i. q. **ቀረጸ፡**

ጎሪፍ፡ annus praesens.

ጎስረ፡ I, 1 subj. **ይጎስር፡** 1) depressus, in conditionem viliorem dejectus, miseria afflictus est. 2) imminutus, ad paucitatem redactus est. 3) ignominia, dedecore affectus est. — **ጎሰረ፡** I, 2 ignominia, injuria affecit (p. 21, ni **አጎሰረ፡** legere malueris). — **አጎሰረ፡** II, 1 1) humilem, vilem reddidit. 2) ad paucitatem redegit; mulcta, poena affecit. 3) ignominia, dedecore affecit, vilipendit. 4) vitiavit, stupravit. — **ጎሱር፡** 1) vilis, inferioris ordinis. 2) contemtus, probrosus. 3) miser. 4) depravatus. — **ጎሳር፡** conditio vilis, miseria, ignominia, dedecus, convicium.

ጎበ፡ praep. 1) apud, juxta, penes. 2) ad, versus, in; **ጎበ፡ዘ፡** ubi, quo, ubicumque („nec corpus ejus, ubicumque sit = nec corporis ejus partem quamlibet“ p. 62 l. 11), quocumque. — **ለጎበ፡** ad, versus, in, erga, ad modum, instar. — **በ ጎበ፡** ad, apud, juxta, παρά c. Gen. = ab; penes; coram; e sententia alcjs; ad modum, secundum, pro, prae, instar. — **እምነ፡ጎበ፡** vel **እ ምጎበ፡** ab, ex, a parte, e vicinia alcjs, per. — **እንተ፡ጎበ፡** praeter, per.

ጎበ፡ adv. rel.: ubi, quo; ubicumque, quocumque; ibi ubi vel quo; eo ubi vel quo; **በ፡ጎበ፡** alicubi, uspiam. — **በ፡ጎበ፡** ubi; ibi ubi; ubi-

Digitized by Google

cumque. — እምጎበ፡ vel እምነ፡ጎበ፡ unde, ibi unde, eo unde; inde ubi vel quo. — እንተ፡ጎበ፡ a qua parte, ubi.

ጎበለ፡ — ተጎበለ፡ III, 1 ausus est. — ጎቡል፡ et ተጎባሊ፡ audax.

ጎበረ፡ et ጎብረ፡ I, 1 subj. ይ ጎበር፡ 1) consociatus est, se adjunxit. 2) consensit; congruit; conspiravit. 3) e communi consensu, conjunctim, unâ, communiter fecit alqd (c. Acc. rei; c. Acc. Inf. vel ለ፡ seq. Inf.). — አጎበረ፡ II, 1 1) conjunxit, connexuit, (conflavit p. 66). 2) consociavit. 3) consentire, consonare fecit, conspirationem fecit. 4) societatem iniit. — ተጎብረ፡ III, 1 conjunctus, consociatus est. — ጎቡር፡ conjunctus, consociatus, consentiens, concors, consors; ጎቡረ፡ህላዌ፡ consubstantialis; ጎቡረ፡ካህንየ፡ collega sacerdos; ጎቡረ፡መንበር፡ σύνθρονος. — ጎቡረ፡ unâ, simul, conjunctim, unanimiter. — ጎብር፡ 1) funis. 2) tractus. 3) latus. 4) caterva. 5) fascinatio. — ጎብረት፡ 1) consociatio, communio. 2) consensus, consonantia, concordia. — ማጎበርት፡ junctura, commissura. — ማጎበር፡ 1) congregatio, conventus, coetus, concio; a) concilium; b) conventus monachorum, ordo monachicus; ሰብአ፡ማጎበር፡ conventuales; ቤተ፡ማጎበር፡ monasterium. c) agmen, turba, classis, ordo, τάγμα p. 58. 2) socii, collegae. — ማጎበራዊ፡ conventualis.

ጎብስት፡ vid. ጎበዘ፡

ጎበጠ፡ — ማጎበጥት፡ lacus torcularis.

ጎባኔ፡ vel ጎበኔ፡ limbus vestis.

ጎብአ፡ I, 1 subj. ይጎብእ፡ 1) abscondidit, occultavit, abdidit. 2) celavit (c. dupl. Acc.). — ተጎብአ፡ III, 1 refl. et pass. — ጎቡእ፡ occultus, absconditus, (apocryphus), arcanus; በጎቡእ፡ in occulto, clam; ጎቡአት፡ arcana, mysteria. — ምጎ ባእ፡ locus absconditus, latibulum.

ጎበዘ፡ I, 1 subj. ይጎብዝ፡ coxit panem. — ጎብስት፡, pl. ጎባው ዝ፡ panis; placenta panis. — ጎበዚ፡ pistor. — ምጎባዝ፡ pistrina.

ጎበይ፡ seria.

ጎተመ፡ I, 1 subj. ይጎትም፡ sigillo clausit, signavit, obsignavit, (sigillum impressit p. 81). — ተጎት መ፡ III, 1 pass. — ጎቱም፡ signatus, obsignatus. — ጎታሚ፡ signator, obsignator. — ማጎተም፡ et ማ ጎተምት፡ sigillum, signaculum.

ጎተወ፡ I, 1 accensus est, arsit et luxit. — አጎተወ፡ II, 1 1) accendit. 2) illuminavit. 3) lumen emisit. — ጎትው፡ accensus, lucens. — ማጎቶት፡, pl. መጎትው፡ 1) lucerna, lampas. 2) lychnuchus. 3) fax.

ጎነቀ፡ I, 1 subj. ይጎንቅ፡ anxit, suffocavit; suffocando necavit. — ተ ጎንቀ፡ III, 1 refl. et pass.

ጎንበዝ፡ instrumentum quo corpus torquetur.

ጎንጸጸ፡ qdrl. I folliculis extraxit (grana).

ኖናፌ፡, ጎናፌ፡ ethnici, haeretici.

ኖሠ፡ — ተኖሠ፡ III, 1 commixtus est. — ጎዉሥ፡ mixtus, commixtus. — ጉሠት፡ commixtio, confusio.

Digitized by Google

ኖኅ፡ prunus.

ኖኅት፡, pl. ኖኃት፡ et ኅዋኅው፡ ostium, janua, porta.

ኖጻ፡ arena.

ኅዘዘ፡ — አኅዘዘ፡ II, 1 animam interclusit alicui.

ኄለ፡ I, 1 invaluit. — ኅየለ፡ I, 2 1) fortis, potens fuit; roboratus est. 2) superior fuit (c. Acc.: aliquo), praevaluit, praepolluit. — አኅየለ፡ II, 2 corroboravit. — ተኅየለ፡ III, 2 1) fortem vel fortiorem se praebuit, vires contendit; corroboratus est. 2) praevaluit, praepolluit, dominatus est. 3) vim adhibuit vel intulit, vi oppressit (c. Acc. prs.; „Verbo, quod eum sursum tulerat, vim intulit" p. 106 l. 21). — ኅዩል፡ fortis, validus. — ኅይል፡, pl. ኅይላት፡ 1) vis, vires, robur, potentia. 2) virtus. 3) opes. 4) facinus virtute, robore factum. 5) copiae, exercitus. — ኅያል፡ fortis, potens, validus.

ኅይመት፡ tentorium, tabernaculum.

ኄረ፡ — ኄር፡, f. ኄርት፡ bonus, (probus, pius,) praestans. — ኂሩት፡ bonitas, praestantia, benignitas, virtus. — ኄረወ፡ qdrl. I bonus, praestans fuit.

ኅየሰ፡ I, 2 melior, praestantior fuit vel factus est. — አኅየሰ፡ II, 2 praestantiorem, magis idoneum reddidit alqm i. e. virtutem addidit alicui (c. Acc. pers., p. 102). — ኂሳን፡ praestantia, excellentia.

ኄጠ፡ I, 1 subj. ይኂጥ፡ pellexit, seduxit, decepit. — ተኅይጠ፡ III, 1 pass. — ኂጠት፡ seductio, deceptio.

ኅደረ፡ I, 1 subj. ይኅድር፡ 1) consedit; devertit. 2) habitavit, incoluit, commoratus est. — አኅደረ፡ II, 1 caus. — ኅዱር፡ qui consedit, habitans, commorans. — ኅድረት፡ habitatio. — ኅዳሪ፡ inquilinus, advena. — ማኅደር፡, pl. መኃድር፡ habitatio, habitaculum, domicilium, (cella monachi p. 59 seq.).

ኅዳር፡ mensis Abyssinorum tertius, qui IX° Novembris sec. Cal. Greg. incipit.

ኅደገ፡ I, 1 subj. ይኅድግ፡ a) trans. 1) reliquit; deseruit. 2) commisit alicui alqd. 3) dimisit. 4) remisit, condonavit. 5) omisit, praetermisit, intermisit, neglexit; α) missum fecit, abstinuit; β) destitit, desiit. 6) sivit, permisit, concessit (c. Acc. vel ለ፡ pers.; seq. Subj. verbi vel ከመ፡ c. Subj.). b) intrs.: remisit, cessavit. — አኅደገ፡ II, 1 caus. — ተኅድገ፡ III, 1 pass. (defuit, non comparuit, p. 62). — ኅዱግ፡ part. pass. — ኅድገት፡ relictio, dimissio, (abjectio p. 80); remissio. — ኅድጋት፡ repudium, divortium.

ኅዳጥ፡ vid. ኅጠጠ፡

ኅደፈ፡ I, 2 (et 1) gubernavit. — ኅዳፍ፡ remus, gubernaculum; gubernatio. — ኅዳፊ፡ remex, gubernator. — ማኅደፍ፡ remus, gubernaculum.

ኅጥአ፡ I, 1 1) non reperit. 2) non habuit, destitutus est re (c. Acc. rei); ኅጢእ፡ inopia, defectus. 3) raro: peccavit. — አኅጥአ፡ II, 1 1) privavit (c. dupl. Acc.). 2) exper-

Digitized by Google

tem esse voluit alqm rei, egere vel carere fecit. 3) peccare fecit. — ተ ጎዎአ፡ III, 1 1) se subduxit, aufugit. 2) abfuit, defuit, non repertus est. — ጎጡአ፡ 1) expers, indigus, inops. 2) fugitivus. — ኃ ጥአ፡ peccator, (impius, improbus). — ጎጣአ፡ defectus, inopia. — ጎጢ አት፡, pl. ጎጣውእ፡ et ጎጣይእ፡ peccatum, (delictum, crimen).

ጎጠጠ፡ — ጎጠት፡ granum. — ጎዳጥ፡, pl. ጎዳጣን፡ 1) exiguus, paucus. 2) paulum, paululum, aliquantulum.

ጎጸረ፡ I, 1 subj. ይጎጽር፡ brevis fuit vel factus est, (brevior alqo, c. Acc. p. 45). — አጎጸረ፡ II, 1 breviorem reddidit, decurtavit, („cum aequalia perficerent ita ut alius alio minus non proficeret“ p. 32/33). — ጎጹር፡ contractus, brevis. — ጎጺ ር፡, f. ጎጸር፡ brevis, curtus.

ጎጺን፡, pl. ጎጸውንት፡ ferrum; a) instrumentum ferreum; b) gladius. c) ልብሰ፡ጎጺን፡ lorica.

ጎጸወ፡ I, 1 castravit. — ጎጹው፡ castratus, eunuchus.

ጕጸድ፡, ጕጸድ፡ uncinus, fibula.

ጎፀበ፡ I, 1 subj. ይጎፅብ፡ lavit, abluit. — ተጎፀበ፡ III, 1 pass. et refl. — ማጎፀብ፡ 1) pelvis, labrum. 2) balneum. — ምጎፃብ፡ locus lotionis, lavacrum, piscina.

ጎፈረ፡ I, 1 subj. ይጎፈር፡ 1) erubuit, puduit alqm (seq. Acc. Inf.). 2) reveritus est. 3) pudore, ignominia affectus est (seq. Acc. Inf., ut: „ignominia cadendi afficitur“ p. 99). — ተጎፍረ፡ et ተጎፈረ፡ III, 1 pudefactus, pudore, ignominia affectus est. — አስተጎፈረ፡ IV, 1 caus. — ጎፉር፡ pudefactus, pudicus. — ጎፋር፡ et ጎፋሪ፡ pudibundus, pudicus. — ጎፍረት፡ 1) pudor. 2) turpitudo, dedecus, ignominia. 3) pudenda.

ጎፈረ፡ — ማጎፈር፡ propinqui, amici, familiares; amicus, familiaris.

ጎፈዴ፡ — ማጎፈድ፡ turris, (ναός templum p. 71).

ጎፈጠ፡ I, 1 percussit, planxit.

ኑ፡ p. 157 l. 8 siglum est.

ኑ፡ num, -ne, an? (gr. § 161, a; 198, 2, a). a) ኢ — ኑ፡, አልቦኑ፡ አሎ፡ — ኑ፡ nonne? annon? b) ቦኑ፡ numquid? c) etiam pronominibus et adverbiis interrogativis annectitur („et, si natus est, quando natus sit“? p. 97 l. 11).

ኒ፡ (gr. § 168, 4; 200, 1; 206) 1) etiam, quoque, item (ſeinerſeits, anbererſeits); እመኒ፡, ወእመኒ፡ etsi, quamvis. 2) et, -que, autem (sive ኒ፡, sive ወ — ኒ፡, cum negatione: nec); ኒ፡ — ወ፡ — ኒ፡ et — et, tam — quam (cum negatione: nec — nec). 3) vocibus interrogativis annexum vim indefinitorum tribuit.

ኔ፡, ኑ፡ gr. § 160, a.

ናሁ፡ (gr. § 160, 1, a) ecce, en!

ንሀበ፡ I, 1 metalla exercuit, fabricatus est. — ንሃቢ፡ faber aerarius, argentifex. — ምንሃብ፡ officina aeraria.

ንህብ፡, pl. አንሃብ፡ et አንህ ብት፡ apis, apes.

ንህከ፡ I, 1 gemuit. — ነህክ፡, ናህክ፡ gemitus.

Digitized by Google

ንህየ፡ I, 1 se levatum sensit, respiravit. — **አንህየ፡** II, 1 refocillavit, consolatus est. — **ተናህየ፡** III, 3 confessus est peccata. — **ናህይ፡** tranquillitas, pax, solamen.

ነህገ፡ — **አንህገ፡** II, 1 minavit gregem.

ናላ፡ cerebrum.

ናሕስ፡, pl. **አንሕስት፡** tectum.

ናሕስ፡ aes.

ነሐሴ፡ mensis Abyssinorum XII^us^, qui VI° Augusti sec. Cal. Greg. incipit.

ናሕሰየ፡ — **አናሕሰየ፡** qdrl. II ignovit, condonavit.

ናሕንሐ፡ — **ተናሕንሐ፡** qdrl. III, 1 agitatus, concussus est. — **ንሕኑሕ፡** concussus.

ነምር፡, pl. **አናምርት፡** pardus, tigris.

ነሠተ፡ I, 1 subj. **ይንሥት፡** 1) destruxit, demolitus est, evertit. 2) disjecit, dirupit. — **ተነሥተ፡** III, 1 pass. — **ንሡት፡** destructus. — **ንሥትት፡** destructio.

ነሥአ፡ I, 1 subj. **ይንሣእ፡** 1) sustulit, extulit, suscepit. 2) abstulit, ademit. 3) cepit, prehendit, occupavit. 4) sumsit, petiit, secum duxit, assumsit. 5) accepit. — **አንሥአ፡** II, 1 1) extulit, sustulit. 2) surgere jussit, excitavit, suscitavit, resuscitavit (mortuum). 3) erexit, restituit, 4) i. q. **ተንሥአ፡** exsurrexit p. 22 ann. — **ተነሥአ፡** III, 1 pass. stirpis I, 1. — **ተንሥአ፡** III, 1 refl. stirpis I, 1: surrexit, ex-, in-, resurrexit, se extulit. — **አስተናሥአ፡** IV, 3 1) extulit, restituit. 2) ex-, in-, suscitavit. 3) se extulit, superbivit. — **ንሥአት፡** sumtio, assumtio, acceptio. — **ትንሣኤ፡** surrectio, resurrectio. — **መንሥኢ፡** is qui surgere facit, suscitat; resuscitator.

ነሠገ፡ I, 1 repagulo occlusit. — **መንሠግ፡** et **መንሥግ፡** repagulum, pessulus.

ናርዶስ፡ nardus.

ነስሐ፡ I, 2 poenituit alqm, poenitentiam egit. — **አንስሐ፡** II, 1 et **አነስሐ፡** II, 2 ad poenitentiam induxit, p. 107. — **ተነስሐ፡** III, 2 poenitentiam egit. — **ንስሓ፡** poenitentia. — **ነሳሒ፡** poenitentiam agens.

ንስር፡, pl. **አንስርት፡** aquila, vultur.

ንስቲት፡ vid. **ንእሲ፡**

ንስንት፡ foetor.

ኔሳን፡, **ኒሳን፡** Nisan, mensis Hebraeorum primus.

ነስነሰ፡ qdrl I adspersit, conspersit.

ነሰከ፡ I, 1 subj. **ይንስክ፡** momordit. — **ተነስከ፡** III, 1 pass. — **ንስክት፡** morsus.

ነሰወ፡ — **መንሱት፡**, pl. **መናስው፡** 1) tentatio. 2) periculum. 3) calamitas, poena a Deo inflicta. — **አመንሰወ፡** qdrl. II in tentationem, calamitatem induxit. — **ተመንሰወ፡** III, 1 pass. — **ምንስው፡** tentationi, calamitati obnoxius. — **ምንሳዊ፡** tentatio, periculum.

ናስጦሪዮስ፡ Nestorius.

ነቅሀ፡ I, 1 subj. **ይንቅህ፡** 1) evigilavit, experrectus est. 2) sobrius, cautus, attentus fuit. — **አንቅሀ፡**

Digitized by Google

II, 1 expergefecit, suscitavit, resuscitavit. — ንቁህ፡ experrectus, sobrius, vigilans, attentus. — ንቅህት፡ evigilatio, cautio, attentio.

ነቀለ፡ I, 1 evulsit, eradicavit.

ነቈረ፡ I, 1 effossus, erutus est oculus. — አንቈረ፡ II, 1 caus. — ነቋር፡ luscus, cocles. — አንቀር፡ interior pars oris et narium. — አን ቍራ፡ cellae favorum.

ንቃቅ፡ rima, fissura.

ነቀበ፡ I, 1 se avulsit, abalienatus est ab alqo.

ንቍቡት፡ succinctorium.

ናቀት፡ camela.

ነቍጎ፡ — አንቍጎ፡ exclusit pullos ex ovis.

ነቀወ፡ I, 1 et 2 sonum vel vocem edidit (res, animal). — ንቃው፡ sonus, vox animalium quaelibet.

ነቅዐ፡ I, 1 1) fissus, diruptus est, rimas egit. 2) erupit, prorupit, scaturiit. — አንቅዐ፡ II, 1 caus. — ንቁዕ፡ fissus, rimosus. — ነቅዕ፡, pl. አንቅዕት, fons, scaturigo. — ን ቅዐት፡ fissura, rima, hiatus. — መ ንቅዕት፡ femur.

ነቅዘ፡ I, 1 cariem contraxit. — ንቁዝ፡ vermiculosus. — ነቀዝ፡ et ነቅዝ፡ caries, teredo, vermiculatio.

ኒቅያ፡ Nicaea.

ነቅጸ፡ I, 1 exaruit. — ንቁጽ፡ aridus, durus.

ነቀጸ፡ vel ነቀፀ፡ — አንቀጽ፡ vel አንቀፅ፡, pl. አናቅጽ፡ porta.

ነቀፈ፡ I, 1 decussit corticem. — ንቅፈት፡ maculatio, macula.

ነበልባል፡ flamma (p. 151 infra, Christus dicitur flamma). — አንበ ልበለ፡ quinql. II flammavit, flammam edidit.

ናብሊስ፡ nablium.

ነብሐ፡ I, 1 latravit.

ነበረ፡ I, 1 subj. ይንበር፡ 1) sedit, consedit. 2) mansit, permansit, perseveravit. 3) habitavit, incoluit, commoratus est. — አንበረ፡ II, 1 1) sedere jussit vel fecit. 2) posuit, collocavit, imposuit, ap-, reposuit, deposuit (ut: vestem p. 58). 3) habitare, manere fecit. — አስተናበረ፡ IV, 3 bene disposuit vel composuit. — ንቡር፡ 1) sedens. 2) positus. 3) manens. 4) incolens. — ንብረት፡ 1) sessio. 2) positio, dispositio, impositio. 3) status, conditio, vivendi ratio, victus. 4) habitatio, commoratio. — ነባሪ፡ 1) manens, stabilis. 2) habitans, incolens. 3) verna, famulus domesticus. — መንበር፡, pl. መናብርት፡ sedes, sella, thronus („throni" = unus ex ordinibus angelorum); at p. 79 l. 8 = Mambre (Gen. 18, 1). — ምን በር፡ locus, sedes, basis. — መን በርት፡ status, vita, victus.

ነበበ፡ I, 1 subj. ይንብብ፡ locutus est (c. Acc. prs. = alicui). — አንበበ፡ II, 1 1) legit. 2) recitavit, cantavit. 3) meditatus est. — ተ ነበ፡ III, 1 recitatus, cantatus, lectus, enuntiatus est. — ተናበበ፡ III, 3 collocutus, locutus est, dixit. — ንባብ፡ loquela, sermo. — ነባቢ፡ loquendi facultate et ratione praeditus; locutor, orator, auctor vel poëta (p. 146); linguosus, vaniloquus. — አን ባቢ፡ lector. — ምንባብ፡ lectio.

ናቡቴ፡ Naboth.

Digitized by Google

ናቡከደነጸር፡ Nebucadnezar.

ንብዐ፡ — አንብዐ፡ II, 1 lacrymatus est. — አንብዕ፡, pl. አናብዕ፡ lacryma, lacrymae.

ነቢይ፡, pl. ነቢያት፡ propheta. — ነቢይት፡ et ነቢት፡ prophetissa. — ተነበየ፡ III, 2 propheta constitutus est, prophetavit. — ትንቢት፡ prophetia, vaticinium.

ነበጠ፡ — አንበጣ፡, pl. አናብጥ፡ locusta, locustae.

ነት፡ coccum, coccinum.

ነተነ፡ — አስተንተነ፡ IV, 1 intente vel assidue occupatus est re.

ነትዐ፡ I, 1 in fugam inclinatus est, fugit. — አንትዐ፡ II, 1 fugavit. — ነትዕ፡ tentorium, aulaeum.

ነተገ፡ et ነትገ፡ I, 1 decrevit, imminutus est, defecit, desiit. — አንተገ፡ II, 1 1) demsit, detraxit, deminuit. 2) intermisit, cessavit. — ንቱግ፡ mancus, imperfectus. — ንትጋ፡ 1) defectus, lacuna. 2) intermissio, cessatio. — ትንታግ፡ titio, torris.

ነተፈ፡ I, 1 et 2 discerpsit, dilaceravit. — ተነትፈ፡ III, 1 pass.

ንጎለ፡ I, 1 subj. ይንጎል፡ corruit, collapsus, dirutus, devastatus est. — አንጎለ፡ II, 1 destruxit, diruit, subvertit. — ንጉል፡ part. pass.

ንጎረ፡ I, 1 rhonchissavit. — መንጎር፡ antlia, haustrum, follis.

ንነዌ፡ Ninive.

ንእሰ፡ I, 1 minor, minimus fuit. — አንእሰ፡ II, 1 parvum, minorem reddidit, extenuavit, minorem aestimavit. — ንኡስ፡ parvus, minor (etiam numero, aetate, auctoritate; minus perfectus p. 59). — ንእስ፡ parva, minor, puella. — ንእስ፡ infantia, pueritia, adolescentia. — ናእስ፡ parvitas, pusillitas. — ንስቲት፡ 1) paulum, aliquantulum; በበንስቲት፡ vel በበንስቲት፡ ንስቲተ፡ paulatim. 2) pusillus, exiguus, aliquot, pauci.

ንአከ፡ I, 1 gemuit. — ናእክ፡ gemitus.

ናእክ፡ plumbum, stannum.

ናእክ፡ macula.

ንእደ፡ I, 1 laudavit. — ተንእደ፡ III, 1 pass.

ነከረ፡ — አንከረ፡ II, 1 1) peregrinum, insolitum invenit. 2) miratus, admiratus est (c. በእንተ፡, እምነ፡, በ፡, c. Acc.). — ተነከረ፡ III, 1 mirandus, mirus fuit. — ነኪር፡, f. ነክር፡ et ነኪርት፡ 1) peregrinus; etiam neutr.: peregrinum, p. 11. 2) alienus, seq. እምነ፡ ab (p. 76 l. 5. 6). 3) alius, mutatus. 4) inauditus, mirus. — መንክር፡ 1) part.: mirabilis, admirandus. 2) subst., pl. መንክራት፡ res mirabilis, miraculum.

ነከሰ፡ — መንከስ፡ maxilla.

ነከበ፡ — መንኮብያት፡ flexurae brachiorum et pedum.

ነከነከ፡ qdrl. I concussit, excussit.

ነከፅ፡, pl. አናኩፅ፡ bruchus, attelabus.

ነከየ፡ I, 1 laesit, nocuit, c. Acc. — ተነከየ፡ III, 1 pass.

ነዋ፡ (gr. § 160, 1, a) ecce, en!

ነዌ፡ Naue vel Nun, pater Josuae.

ናላዊ፡, pl. ናሎት፡ pastor. —

Digitized by Google

ተናለመ፡ qdrl. III, 1 pastor fuit, duxit et custodivit gregem.

ናመ፡ I, 1 subj. ይኑም፡ 1) dormivit. 2) obdormivit i. e. vita defunctus est. — አነመ፡ et አናመ፡ II, 1 caus. — ንዉም፡ dormiens. — ንዋም፡ somnus.

ነወረ፡ — አንወረ፡ II, 1 notam inussit, macula aspersit, vitium irrogavit (c. Acc. prs.). — ነውር፡, pl. ነውራት፡ macula, labes, vitium.

ናትያዊ፡, pl. ናትያት፡ nauta.

ናኅ፡ Noë, Noah.

ናኀ፡ I, 1 subj. ይኑኅ፡ 1) longus, longior fuit vel factus est. 2) procerus, altus fuit vel factus est. 3) resedit. — አንኀ፡ II, 1 1) longum fecit, prolongavit, produxit. 2) procerum, altum fecit. 3) in altum crevit, p. 14 l. 14. — ኑኅ፡ 1) longitudo. 2) altitudo. — ነዊኅ፡ et ነዋኅ፡, f. ነዋኅ፡ 1) longus; ነዋኅ፡ diu. 2) longinquus, ነዋኅ፡ longe, procul. 3) procerus, altus.

ንዋይ፡, pl. ንዋያት፡ 1) vas, vasa; ንዋየ፡ ውስጥ፡ intestina. 2) instrumentum, -ta, utensilia, apparatus; ንዋየ፡ ሐቅል፡ arma. 3) sarcinae. 4) res quas quis possidet, opes, bona, pecunia.

ነኣ፡, ንኢ፡, ንዑ፡, ነኣ፡ (gr. § 160, 1, a) 1) veni, venite! 2) age, agite!

ንዑስት፡ fratria quam levir uxorem ducit.

ነዐወ፡ I, 1 subj. ይንዐው፡ 1) venatus est. 2) aucupatus est, avide inhiavit. — ነኣዊ፡ 1) venator. 2) venatorius. — ናዕዊ፡, ነዐዊ፡ venatio.

ንዝሀላል፡ vid. ዝሀለለ፡

ነዘረ፡ I, 1 et 2 momordit.

ነዝኀ፡ I, 1 con-, aspersit. — ተነዝኀ፡ III, 1 pass. — ንዝኀት፡ conspersio, aspersio.

ነዝኀ፡ — አንዝኀ፡ II, 1 visit (ut videtur; aliâs non occurrit, at vid. locum in meo Lexico Aeth. c. 677 e Phlx. 89 allatum).

ነገነዘ፡ — ተነገነዘ፡ III, 1 vexatus est.

ነገዐ፡ I, 1 evulsit.

ነዘዘ፡ — አመንዘዘ፡ qdrl. II insultavit, probrose dictis proscidit.

ናዘዘ፡ I, 3 solatus, consolatus est. — ተናዘዘ፡ III, 3 solatium admisit, solatio erectus est. — ናዛዚ፡ solator. — ኑዛዜ፡ consolatio, solatium.

ነዘፈ፡ — ተነገዘፈ፡ III, 1 exhaustus, evacuatus est.

ነየ፡ ecce me! ነያ፡ ecce eam! caet. (vid. gr. § 160, 1, a).

ናእት፡ panis infermentatus, azymus.

ንድለት፡ caverna.

ነደሐ፡ I, 1 trusit, impulit.

ነደቀ፡ I, 1 struxit, exstruxit, aedificavit. — ተነድቀ፡ III, 1 pass. — ንድቅ፡ structura, opus latericium, murus. — ነዳቂ፡ aedificator.

ነደበ፡ — አመንደበ፡ qdrl. II afflictavit, in calamitatem et periculum induxit, vexavit, persecutus est. — ተመንደበ፡ III, 1 pass. — ምንዱብ፡ afflictus, calamitatibus et difficultatibus pressus. — ምንዳቤ፡ af-

Digitized by Google

flictio, calamitas, aerumnae, periculum.

ነድአ፡ I, 1 egit gregem, propulit, abegit, exegit. — **ተነድአ፡** III, 1 pass. — **ነዳኢ፡** exactor.

ነድየ፡ I, 1 subj. **ይንዲ፡** inops, egenus, pauper fuit vel factus est. — **አንደየ፡** II, 1 caus. — **ነዳይ፡** pauper, egenus, inops. — **ንድየት፡** et **ንዴት፡** paupertas, inopia.

ነደደ፡ et **ነደ፡** I, 1 arsit, exarsit, incensus fuit. — **አንደደ፡** II, 1 1) accendit, incendit. 2) combussit. — **ነድ፡** flamma; ardor. — **ምንዳድ፡** focus, culina.

ነደፈ፡ I, 1 jaculatus est, icit. — **ተነድፈ፡** III, 1 1) jaculando emissus est. 2) ictus, ictu vulneratus est. — **አስተናደፈ፡** IV, 3 fundamentum jecit. — **ንድፈት፡** jaculatio; ictus. — **ነዳፌ፡** jaculator, sagittarius. — **ምንዳፍ፡** spatium jactus teli.

ነጌ፡ elephas.

ነግሀ፡ I, 1 illuxit dies. — **አንግሀ፡** II, 1 mane fecit, mane venit vel profectus est. — **ነግህ፡** prima lux, tempus matutinum; **በነግህ፡** mane, bene mane.

ነገለ፡ — **መንገለ፡** 1) versus, ad, in. 2) quod attinet ad. — **ለመንገለ፡** id. — **በመንገለ፡** versus, juxta, ad. — **እመንገለ፡** 1) a parte. 2) ratione habita, quod attinet ad.

ነገሠ፡ I, 1 subj. **ይንገሥ፡** 1) regnavit, rex fuit (c. **ለ፡**, **ላዕለ፡**, **ዲበ፡**). 2) regnum, imperium adeptus est. — **አንገሠ፡** II, 1 regem, imperatorem constituit. — **ንጉሥ፡**, pl. **ነገሥት፡** rex, imperator. — **ንግሥት፡**, pl. **ንግሥታት፡** regina, imperatrix. — **ንግሥ፡** regimen, regia dignitas. — **ነጋሢ፡**, pl. **ነገሥት፡** rex, dynasta. — **መንግሥት፡**, pl. **መንግሥታት፡** regnum, imperium.

ነገረ፡ I, 1 subj. **ይንግር፡** 1) locutus est, dixit (c. Acc. prs. vel **ለ፡** alicui). 2) recitavit, narravit, retulit, enarravit, exposuit, enuntiavit (addixit: „quas decet, divinae Christi naturae addicimus" p. 71 l. 24). — **ተነገረ፡** III, 1 pass. — **ተናገረ፡** III, 3 collocutus, locutus est (c. **ም ስለ፡**, **ኀበ፡**, Acc. pers.; c. **በእንተ፡**, **በ፡**, Acc. rei); a) disseruit, dixit; b) enarravit. — **ነገር፡**, pl. **ነገራት፡** 1) sermo, oratio, verbum, verba, (**ሰብአ ነገር፡** linguosi). 2) sermocinatio, enarratio, relatio, expositio. 3) res, causa, res gesta (quatenus narratur). — **ተናጋሪ፡** 1) loquens, orator. 2) rationalis. — **መስተናግር፡** patronus causae, intercessor (seq. **ለ፡** pers.).

ነግዐ፡ — **አንጎዐ፡** medulla. — **አንጎዐ፡** II, 1 emedullavit.

ነገደ፡ I, 1 peregre abiit vel fuit, peregrinatus est, iter fecit, mercaturam fecit. — **ንግድ፡** peregrinatio, mercatura. — **ነግድ፡**, pl. **ነግዳን፡** peregrinus, advena, hospes, (exsul, exsules p. 9 annot.). — **ነጋዲ፡** peregrinator, mercator. — **መንገድ፡** 1) via publica. 2) iter, profectio, peregrinatio. — **አንግዳ፡**, pl. **አናግድ፡** peregrinus, hospes, advena. — **ተአንገደ፡** qdrl. III, 1 peregrinatus, deversatus est, hospes fuit.

ነገድ፡, pl. **አንጋድ፡** et **አናግድ፡** gens, stirps, tribus.

Digitized by Google

ንጕድጓድ፡ vid. **ጕድጕዴ፡**

ነገፈ፡ I, 1 excussit, decussit. — **አንገፈ፡** II, 1 1) excussit, eripuit, liberavit. 2) seq. **ላሕ፡** fecit ut luctum deponert. — **ተነግፈ፡** III, 1 1) decussus est, decĭdit. 2) foliis nudatus est. — **ንጉፍ፡** decussus, deciduus.

ነጥረ፡ I, 1 scintillavit, fulsit. — **ንጥር፡** scintillae, fulguratio.

ነጥበ፡, ነጠበ፡ I, 1 stillavit. — **ነጥብ፡** gutta, stilla; punctum. — **አንጠብጠበ፡** quinql. I 1) destillavit. 2) guttatim demisit. — **ነጠብ ጣብ፡** stillicidium, stilla, gutta.

ነጥዐ፡ — አንጥዐ፡ II, 1 abrupit.

ነጠየ፡ — አንጠየ፡ II, 1 importune ursit, defatigavit, molestus fuit alicui. — **አንጣዪ፡** et **መንጠዪ፡** molestus, importunus.

ነጠፈ፡ I, 1 colavit, defaecavit. — **ንጡፍ፡** colatus, defaecatus, purus. — **መንጠፍት፡** colum, cribrum.

ነጸለ፡ — ተነጽለ፡ III, 1 evulsus vel abruptus excĭdit.

ነጽሐ፡ I, 1 purus fuit, purificatus est. — **አንጽሐ፡** II, 1 1) purgavit, purificavit. 2) purum, insontem declaravit. — **አስተናጽሐ፡** IV, 3 inter-, ex-, de-, repurgavit. — **ንጹሕ፡** purus; immaculatus, incorruptus, innocens, castus, sanctus, sincerus, serenus. — **ንጽሕ፡** 1) purgatio. 2) puritas, castitas, continentia, innocentia, sanctimonia, serenitas. — **ንጽሕና፡** puritas, innocentia, castitas. — **መንጽሒ፡** purificator, purgatorius.

ነጸረ፡ I, 2 1) intuitus est, spectavit, in-, con-, aspexit. 2) respexit, rationem habuit; attendit (c. **ለ፡** vel Acc. p. 85). — **ተናጸረ፡** III, 3 recpr. — **ንጹሬ፡** 1) intuitus. 2) obtutus, visus. — **መንጸር፡** regio ex adverso sita; **መንጸረ፡** 1) adv. ex adverso, in adversum, coram, manifesto. 2) praep.: e regione. — **አንጻረ፡** praep. ex adverso, e regione.

ነጸብራቅ፡ vid. **ጸብረቀ፡**

ነጸየ፡ I, 1 vellit, evellit.

ነጸፈ፡ I, 1 stravit, substravit. — **ተነጽፈ፡** III, 1 refl. et pass. — **ንጹፍ፡** stratus. — **መንጸፍ፡** stratum, stragulum.

ነጸፍጸፍ፡ vid. sub **ጸፍጸፈ፡**

ነፀረ፡ I, 1 et 2 dirupit, discussit.

ነፅጎ፡ I, 1 1) contudit, discussit. 2) prostravit, dejecit, detrusit, terrae impegit. — **ተነፅጎ፡** III, 1 pass. (prostratus, detrusus jacuit).

ነፅፈ et **ነፀፈ፡** I, 1 defecit, exaruit, exsiccatus est, fluere desiit.

ነፈረ፡ I, 1 aestuavit, bullivit.

ነፍሰ፡ I, 1 spiravit, flavit (ventus). — **አንፈሰ፡** II, 1 1) exhalavit. 2) respiravit. 3) recreavit, refocillavit. — **አስተንፈሰ፡** IV, 1 1) respiravit. 2) inspiravit. — **ነፍስ፡**, pl. **ነፍሳት፡** anima, animus; nonnumquam = animans; c. pron. suff. = ipse, p. 67. — **ነፋስ፡**, pl. **ነፋሳት፡** 1) ventus. 2) aër, aurae. 3) halitus, spiritus p. 140 str. 16. — **ነፍስት፡** 1) corpus. 2) pudenda. — **መንፈስ፡**, pl. **መናፍስት፡** et **መንፈሳት፡** spiritus (tam halitus, ventus, anima, quam vis vel natura rationalis, Geiſt); **አለ፡መንፈስ፡** πνευματικοί. — **መንፈሳዊ፡** spiritualis. — **እስትንፋስ፡** spiratio, halitus.

Digitized by Google

ነፈቀ፡ I, 1 diffidit, divisit, bipartitus est. — ናፈቀ፡ I, 3 1) divisit, dimidiavit. 2) ambiguus fuit animo, dubitavit, hypocrita, incredulus fuit. — ተነፍቀ፡ III, 1 1) divisus fuit. 2) sibi divisit. — ተናፈቀ፡ III, 3 in partes vel factiones discessit, dissedit. — ንፉቅ፡ fissus, divisus, bifidus. — ኑፉቅ፡ dubitans, hypocrita. — ነፍቅ፡ arca, scrinium, loculus. — ንፍቅ፡ dimidia pars. — ኑፋቄ፡ 1) divisio. 2) dissensio, διχόνοια p. 70—73. 3) hypocrisis, incredulitas. — መንፈቅ፡ dimidia vel media pars.

ነፍኀ፡ I, 1 subj. ይንፋኀ፡ flavit, spiravit, afflavit, inspiravit, sufflavit, inflavit (በቀርን፡ = buccinavit p. 4). — ተነፍኀ፡ III, 1 flatus, inflatus est, intumuit. — ንፍኀት፡ flatus, afflatus, inflatio.

ነፍነፈ፡ qdrl. I roravit. — ንፍንፍ፡, ነፍኒፍ፡ roratio, tenuis pluvia.

ነፈየ፡ I, 1 cribravit. — መንፈ፡ cribrum.

ነፍጥ፡ 1) naphtha. 2) bombarda, sclopetum.

ነፍጸ፡ I, 1 subj. ይንፍጽ፡ aufugit, effugit. — አንፈጸ፡ II, 1 abegit, fugavit. — ነፋጺ፡ profugus, fuga elapsus. — ነፋጺት፡ quidquid e clade superstes est.

አ፡ vid. gr. § 162 s. f.

ኢ፡ 1) non. 2) seq. Subj.: ne. 3) nominibus praepositum vim ἀ privativi (= in-) habet, ut: ኢሰሚዕ፡ inobedientia.

አ፡ o! interj. dolentis, minantis, mirantis, acclamantis; quibusdam nominibus suffigitur (gr. § 142).

አሀ፡ ah, eheu! intrj. dolentis et gementis.

አሆ፡ utique, esto, bene, sic (ja); አሆ፡ ብሀለ፡ obtemperavit, annuit, morem gessit (c. Acc.: alicui); አሆ፡ አበለ፡ persuasit.

አላ፡ sed, at (p. 74 l. 9 አላ፡ inde exponitur, quod in ዘእንበለ፡ negatio continetur); nisi (p. 4 l. 21); tamen (post እንዘ፡ quamvis) p. 75 l. 4.

እለ፡ pl. vocis ዘ፡; እሉ፡ እላ፡ pl. vocis ዝ፡

አሌ፡ vae! seq. Dat.

ኤሊ፡ Eli, judex Israël.

ኤልሳቤል፡ Jezabel.

ኤልሳቤጥ፡ Elisabeth.

እለ፡ ስክንድርያ፡ i. q. እለ፡ እስክ"፡

ኤልሳዕ፡ Elisaeus.

አልቦ፡ 1) non est penes eum = non habet (gr. § 167, 1, b; 176, h), c. c. Acc. vel Nom. rei, quam quis habet; is qui habet in Nominativo apponitur (ut p. 89 l. 4. 5; 92 l. 22; 93 l. 2); ዘአልቦ፡ qui non habet = sine. 2) አልቦ፡ vel አልቦቱ፡ non est; አልቦ፡ ዘ፡ nemo, nihil, non est quod; አልቦ፡ አመ፡ nunquam; አልቦ፡ ሶበ፡ non est quando = non mox p. 5. 3) አልቦ፡ non, minime, nequaquam.

እልባልተሪበን፡ pater noster (corruptum ex ܐܠܗ et πάτερ ἡμῶν) p. 31.

እሎንቱ፡, እላንቱ፡ pl. vocis ዝንቱ፡

እሊአሁ፡ pl. vocis ዚአሁ፡

እለአላዳ፡ n. regis Abyssiniae (cfr. Zeitschrift der deutschen morgenl. Ge-

Digitized by Google

ſellſchaft, Bd. VII. p. 344 nr. 11 et 29).

እለ፡እስክንድርያ፡ Alexandria (praefixa voce **ዘ፡**, **በ፡**, **ለ፡** illud **እ** initiale omittere licet).

እለ፡አዝጎን፡ n. regis Abyssiniae (cfr. Zeitſchrift der deutſchen morgenl. Geſellſchaft Bd. VII. p. 344 nr. 15).

እልኩ፡, **እልክቱ፡** pl. vocis **ዝኩ፡**, **ዝክቱ፡**

እልዋሕ፡, **አልዋሕ፡** n. terrae, ubi Bartholomaeus evangelium praedicasse dicitur.

እልዐዘር፡ Eleazar, Lazarus.

ኤልያስ፡ (Acc. ἐλαίας) oleae.

ኤልያስ፡ Elias.

አለደ፡ I, 2 legit, collegit. — **ተአለደ፡** III, 2 pass. — **ምእላድ፡** collectaculum, receptaculum.

እልፍ፡, pl. **አእላፍ፡** myrias, decem millia. — **ትእልፊት፡**, **ምእልፊት፡** decem millium multitudo.

አልፋ፡ litera alphabeti Graeci prima (p. 58); cognomen Christi (ex Apoc. 1, 8) p. 141.

ኢሎፍሊ፡ ἀλλόφυλοι Philistaei; **ኢሎፍላዊ፡** Philistaeus.

አሐ፡ boves.

አሐዱ፡, f. **አሐቲ፡** 1) unus; **ፅፅ** singuli, unusquisque; **አሐተ፡** semel. 2) aliquis, quidam (p. 13. 18—20. 24 al.).

አመ፡ 1) adv. rel. temporis: quo, qua, quibus, quum; **አልቦ፡አመ፡** numquam. 2) conj.: quo tempore, tum quum, ubi; **እምአመ፡** ex quo; **እስከ፡አመ፡** usque dum, donec; **ዘ አመ፡** quum. 3) praep. temporis: tempore, in, Abl.; **እምአመ፡** abhinc, inde a; **እስከ፡አመ፡** usque ad. 4) **አሜሃ፡** et **አሜሁ፡** tunc, tum.

እመ፡ et **ለእመ፡** (gr. § 170, 1; 205) 1) conj. condit.: si; c. neg.: si non, nisi; **እመሰ፡** si vere, si quidem; **ወእመሰ፡** sin; **እመቦ፡ዘ፡** si quis, si quid, si quando, si forte; **እመኒ፡**, **ለእመኒ፡**, **ወእመኒ፡**, **እመሂ፡**, **ወለእመሂ፡** etsi, quamvis, (at p. 81 l. 14 et si, si quidem); **እመ፡ — ወእመኒ፡**, **እመሂ፡ — ወእመሂ፡**, **እመኒ፡ — ወእመኒ፡**, **እመሂ፡ — አው፡** sive — sive; **ወእመ፡አከ፡**, **ወእመ፡አከሰ፡**, **ወእግ አከ፡** si vero non, sin minus, aut; **እመ፡አከ፡ — እመ፡(ወእመ፡)አከ፡** aut — aut; **እምከመ፡** vid. sub **ከመ፡** 2) part. interrg.: an, num, - ne? (tam in interrg. directa quam in obliqua); etiam adjecto **ሁ፡**, **ኑ፡**, ut **ለእመኑ፡**

እመ፡ vel **እም፡** 1) ἄν in apodosi enunciationis condit., si quidem in protasi **ሶበ፡**, rarius si **እመ፡** (p. 130) adhibitum est. 2) optative: ὤφελον, debebam, ut: **እምያስተረ ክቡ፡** „vacare debebant“, p. 87.

እም፡ i. e. **እምኒ፡** vid. sub **መነየ፡**

እም፡ mater vid. sub **አመመ፡**

አምሐራ፡ Amhara, provincia Abyssiniae.

እምሔው፡, f. **እምሔውት፡**, pl. **እምሔዋት፡**, **እምሔዋን፡**, **አግ ሔት፡** avus, avia; proavus, proavia.

እመሕያው፡ vid. sub **እም፡**

አመመ፡ — እም፡, pl. **እማት፡** mater; **እመሕያው፡** i. e. **እመ፡ሕ ያው፡** mater vivi i. e. mater viventium, seu mater generis humani.

Digitized by Google

አመመ፡ — እመት፡, pl. **እመ ታት፡** cubitus, ulna (cum pars brachii anterior, tum mensura).

አመረ፡ I, 2 monstravit, ostendit, significavit, indicavit, notum fecit (etiam c. Acc. prs.: alicui). — **አእመረ፡** II, 1 1) cognovit, novit, scivit, agnovit; c. neg.: nescivit, ignoravit (**ዘኢያእመረ፡አባስ፡** quod nescit Abbas = nesciente Abbate); **አቅደመ፡አእምሮ፡** praescivit, praenovit; (p. 60 l. 3 „e singulis signis literarum suarum singuli horas suas norunt"; at emendandum est **ይኤምሮ፡** „singula signa literarum singulas horas indicant"). 2) percepit, comperit. 3) intellexit, comprehendit. 4) sciens, gnarus, intelligens fuit; **አእምሮ፡** et **አእምሮት፡** cognitio, scientia, intelligentia, disciplina. — **አአመረ፡** II, 2 demonstravit, edocuit, scientia impertivit. — **ተአምረ፡** III, 1 cognitus, agnitus, dignotus est, se cognoscendum praebuit, innotuit. — **ተአመረ፡** III, 3 repr.: familiaritatem contraxit. — **እሙር፡** 1) notus, cognitus. 2) noscibilis. 3) certior factus. 4) constitutus, status, certus. — **አሚር፡** 1) sol. 2) dies; **ኵሉ፡አሚረ፡** quotidie, totum diem; **ለለአሚሩ፡** quotidie. — **ማእምር፡** 1) scitus, sciens, gnarus. 2) intelligens, prudens, sapiens. 3) familiaris. — **ትእምርት፡**, pl. **ተአምር፡** (quod et ipsum pro Sing. usurpatur), et **ትእምርታት፡**, pl. pl. **ተአምራት፡** signum, a) nota, indicium; b) documentum; c) monumentum; d) miraculum, prodigium; e) typus.

አሞራዊ፡ Amoraeus.

አመት፡, pl. **አእማት፡** serva, ancilla.

እመት፡ vid. sub **አመመ፡**

አምሃ፡ I, 2 salutavit. — **ተአ ምሃ፡** III, 3 1) osculatus est. 2) consalutavit. 3) salutavit. — **አምኃ፡** 1) osculum. 2) salutatio. 3) munus, donum, munera (venerationis causa oblata).

አምነ፡ I, 1 subj. **ይእመን፡** 1) fidem habuit, confisus est. 2) credidit (**እመኒ፡** crede! p. 8 l. 1), nec non: ad finem conversus est. 3) confessus est (ὁμολογεῖν); **አሚን፡** πίστις et ὁμολογία. — **አእመነ፡** II, 1 1) persuasit. 2) ad fidem convertit. — **ተአምነ፡** et **ተአመነ፡** III, 1 a) refl.: 1) confisus est, fiduciam vel spem posuit. 2) credidit. 3) confessus est. 4) bono et confidenti animo fuit. b) pass.: creditus est. — **አስተአመነ፡** IV, 1 fidem fecit rei, persuasit, confirmavit, asseruit. — **እሙን፡** 1) fidus, fide dignus. 2) verus; **እሙነ፡** vere, re vera. 3) confisus. — **አማን፡** 1) fidus. 2) verus; subst.: verum, veritas; adv.: **አማን፡, አማነ፡, በአማን፡** vere, revera, recte, sane, profecto; **አማን፡ብሂል፡** verum dicere, (ἀληθεύειν); **ዘበአ ማን፡** verus. — **አሜን፡** ἀμήν, certo, profecto, ita sit! — **እምነት፡** fiducia, fides (qua creditur, seq. **በ፡** rei; quae creditur; „tempore regni Zaguaeorum in fide i. e. ad fidem conversorum" p. 37 l. 25). — **ምእመን፡** et **ማእ ምን፡** confidens, credens, fidelis, fidus, fide dignus. — **ተአማኒ፡** 1) fidelis, credens. 2) confessor.

እምነ፡ vid. **መነየ፡**

Digitized by Google

እሙንቱ፡, **እማንቱ፡** pl. vocis **ውእቱ፡**

አምአ፡ vid. **ሞአ፡**

እማእከ፡ vid. **እመ፡**

አሜከላ፡ tribulus, herba mala.

እምከመ፡ vid. **ከመ፡**

አማዑት፡ vid. **መዐወ፡**

እምዝ፡ vid. **ዝ፡**

አሞጽ፡ 1) Amos, pater Isaiae. 2) Amon, filius Manasse (4 Reg. 21, 23 sec. LXX).

አሠር፡, pl. **አሠራት፡** vestigium.

እራሕ፡, pl. **እራሓት፡** palma manus cum carpo, manus.

አረሚ፡ ethnici, ethnicus. — **አረማዊ፡** ethnicus.

ኤርምያስ፡ Jeremias.

አረረ፡ I, 1 decerpsit, messuit, demessuit, collegit. — **ማእረር፡** messis.

አራራይ፡ vid. **አርአረ፡**

አርስው፡ n. ignotum viri, p. 17.

አርስጥላኦስ፡ Aristolaus.

አርስጣጣሊስ፡ Aristoteles.

ኤራቅሌያ፡ Heraclea, urbs Ponti.

አረቦን፡ arrhabo, pignus.

ኦሪት፡ lex Mosaica.

ኤርትራ፡ erythraeus.

አሮን፡ Aaron.

አርአረ፡ — **አራራይ፡** nomen unius e tribus canendi modis (vid. **ዕዝል፡** et **ግዕዝ፡**).

አርዌ፡, pl. **አራዊት፡** bestia; **አርዌ፡ምድር፡** et **አርዌ፡** serpens. — **ተአርወየ፡** qdrl. III, 1 efferatus est, saeviit.

አርዑት፡ vid. **ረዐወ፡**

አርዝ፡ cedrus.

አረየ፡ I, 1 legit, collegit, conquisivit.

ኦርዮ፡ Urias.

አረገ፡ — **አረጋዊ፡** et **አረጋይ፡**, f. **አረጋይት፡** et **አረጊት፡**, pl. **አእሩግ፡** grandaevus, senex, senior; vetula, anus.

አረጋ፡ p. 153 est siglum.

አርጌንስ፡ Origenes.

አርጋኖን፡ organum, instr. musicum.

አረፍት፡, pl. **አረፋት፡** 1) paries. 2) murus.

አስሐትያ፡ vid. **ሰሐተ፡**

እስመ፡ 1) quod, quia, ὅτι (weil, daß; sicut ὅτι orationi directae praemittitur). 2) nam, enim, etenim; nempe, scilicet.

አሰረ፡ I, 1 subj. **ይእስር፡** 1) ligavit, al-, de-, col-, religavit (c. **ውስተ፡** vel **በ፡** rei, cui quid alligatur). 2) vinxit, devinxit. — **ተአስረ፡** III, 1 pass. — **እሱር፡** 1) ligatus, alligatus. 2) vinctus. — **እስረት፡** 1) ligatio, vinctio. 2) fascis. — **ማእሰር፡**, **ማእስር፡**, **ማእሰርት፡** ligamen, vinculum.

እስራኤል፡ Israël (de p. 27 l. 6 vid. Joann. 1, 48). — **እስራኤላዊ፡** Israëlita.

አስቄጥስ፡ Sceticus, Sceticum desertum.

እሳት፡ ignis.

አስቴር፡ Esther.

ኢስታዎስ፡ εἷς θεός, p. 18.

እስከ፡ 1) conj.: a) donec, usque dum; b) adeo ut, ita ut. 2) praep.:

Digitized by Google

a) usque ad, usque in (= ad, in, p. 8 l. 22). b) intra, per (temporaliter). 3) እስከ፡ለ፡ usque ad, in.

እስኩ፡ part. excitandi: δή, tandem, -dum, quaeso!

አሰከ፡—እስኪት፡, pl. **አሰክት፡** testiculi, scrotum.

አስኬማ፡ σχῆμα, stola vel vestis monastica.

እስክሬን፡ scrinium.

እስክንድር፡ Alexander; **እስክንድርያ፡** Alexandria.

አሰው፡ — አሶት፡ medela, sanatio, ars medendi.

አሰየ፡ — ትእሲት፡ scoriae.

ኢሳይያስ፡ Isaias.

አስእኖስ፡ corruptum ex εἰς Πάνος i. e. Panos, Panopolis, oppidum Aegypti (el-Achmim) p. 59.

አስፈራዳ፡, አስፋሪዳ፡, pl. **"ዳት፡** sporta, sportula.

እስፍንቱ፡ vid. **ሰፈነ፡**

አቀመ፡ vid. **ቆመ፡**

አብ፡ (gr. § 154, d) pl. **አበው፡** pater (proprie et translate); **አቡነ፡ዘበሰማያት፡** Pater noster; titulo **አቡነ፡** insignitur Metropolita Abyssiniae; **አበው፡** parentes p. 20. 23. 24. 26; praepositi monachorum p. 62 l. 3; **ሊቀ፡አበው፡** patriarcha. — **አባ፡** 1) Vocativus vocis **አብ፡** (gr. § 142 s. f.). 2) titulus honorificus virorum reverendorum. — **አባስ፡** abbas monasterii.

አበለ፡ vid. **ብህለ፡**

አባል፡, pl. **አባላት፡** 1) membrum, membra. 2) corpus, persona, ipse (c. pron. suff., p. 136 str. 21).

አቤል፡ Abel.

አብሐ፡ vid. **ቦሐ፡**

አቤሜሌክ፡ Abimelech, corruptum ex 'Αβδεμέλεχ, p. 3 seq.

አቤር፡, pl. **አቤራት፡** 1) grandaeva, anus. 2) vidua.

አብርሃ፡ n. regis Abyssiniae (Zeitſchrift der deutſchen morgenl. Geſellſchaft Bd. VII S. 344/5).

አብርሃም፡ Abraham.

አብሬት፡ vid. **በረየ፡**

አበሰ፡ I, 2 crimen commisit, peccavit. — **እቡስ፡** criminis reus, improbus. — **አባሲ፡**, pl. **አባስያን፡** peccator, improbus. — **አበሳ፡**, pl. **አበሳት፡** peccatum, improbitas, culpa peccando contracta, crimen. — **መአ ብስ፡** peccator, maleficus.

አባስ፡ vid. **አብ፡**

አቤሴሎም፡ Absalom.

አብቅራጥ፡ Hippocrates.

አብን፡, pl. **አበን፡** et **አእባን፡** lapis, lapides.

አብአ፡ vid. **ቦአ፡**

አበው፡ vid. **አብ፡**

አበየ፡ I, 1 subj. **ይአበይ፡** 1) noluit, seq. Acc. Inf. 2) recusavit, denegavit alicui alqd (c. Acc. prs.). 3) noluit obtemperare, repugnavit (c. Acc. vel **እምነ፡** rei, c. Acc. vel **ለ፡** pers.).

አብደ፡ I, 1 subj. **ይአበድ፡** (oberravit), amens, stultus fuit, furuit, rabiosus fuit. — **አእበደ፡** II, 1 caus. — **አስታእበደ፡** IV, 1 contemsit, illusit, ludibrio habuit. — **እቡድ፡** 1) rabiosus. 2) insanus, vecors. — **እበድ፡** amentia, stultitia, insipientia. — **አ**

Digitized by Google

ብድ፡, pl. አብዳን፡ 1) stultus, amens, insipiens, disciplinae expers. 2) insanus.

አትራኖስ፡, አትሮንስ፡ thronus, sella.

አተተ፡ I, 1 a-, re-, submotus, ablatus est, recessit. — አእተተ፡ II, 1 a-, re-, submovit, abstulit. — ተአተተ፡ III, 1 et 2 1) pass. 2) dis-, abs-, recessit. — እቱት፡ remotus, amotus, distans.

እቶን፡, pl. እቶናት፡ clibanus, furnus, fornax.

አትናትዮስ፡ Athanasius.

አተወ፡ I, 1 subj. ይእቱ፡ domum ivit vel venit, revenit, reversus est. — አእተወ፡ II, 1 caus. — እትወት፡ reditus.

ኢትዮጵያ፡ Aethiopia. — ኢት ዮጵያዊ፡ Aethiops.

እኑ፡ vid. እኀው፡

እኂል፡ massa ficuum (vel dactylorum) compressa.

አኀረ፡ I, 2 retardavit. — አእ ኀረ፡ II, 1 post se reliquit. — አ ኃሪ፡ posterior; አኃሪት፡ extremum, exitus.

እኅት፡ vid. እኀው፡

እኀው፡, እኑ፡ (gr. § 154, d) pl. አኀው፡ frater (sensu strictiori et latiori, proprie et translate). — እኀ ት፡, pl. አኃት፡ soror. — ተአኀ ወ፡ III, 1 et ተአኀወ፡ III, 3 fraterno vinculo junctus fuit, amorem fraternum coluit, foedus amicitiae junxit. — ኅአኃ፡ necessitudo fratrum, amicitia; fratres, amici.

አኀዘ፡ I, 1 impf. ይእኀዝ፡, subj. ይእኀዝ፡ et የአኀዝ፡ 1) prehendit, com-, apprehendit, cepit (c. Acc. rei; c. በ፡ manus); a) አኀዘ፡ ሥርው፡ radices cepit p. 14 ann. 7. b) prehendit i. e. aggressus est alqm p. 42. 2) tenuit; occupavit, possedit, potitus, dominatus est; inde እኂዝ፡ potentia, dominatio; pl. እኂዛት፡ virtutes vel potentiae (coelorum; angeli) p. 79 l. 4. 3) coepit, incepit (seq. Subj. verbi). — ተአኀዘ፡ III, 1 pass. — ተአኀዘ፡ III, 3 1) coagmentatus, confinis fuit. 2) pugnam commisit, aggressus est. — እኁዝ፡ 1) prehensus, captus, detentus, occupatus. 2) tenens. 3) contiguus. — አኀዝ፡ et አኀዝ፡ pignus. — እኀ ዝት፡ apprehensio, occupatio, dominatio. — አኃዚ፡ potens, dominator, potestate praeditus. — ምእኃዝ፡ confinium; ምእኃዝ፡ juxta, proxime.

አነ፡, pl. ንሕነ፡ ego; አንሰ፡ i. e. አነ፡ et ሰ፡ (gr. § 171).

አነመ፡ I, 1 texuit. — ተአንመ፡ III, 1 pass. — እኑም፡ textus. — እንመት፡ textura, ars textrina. — አናሚ፡ textor. — ማእነም፡ opus textorium. — ምእናም፡ jugum textorium, textrina.

አንሰ፡ vid. አነ፡

እንስሳ፡ vid. ሰውሰው፡

አንስት፡ sing. et coll., pl. አእ ኑስ፡ femina, mulieres, feminae. — አንስቲያ፡, አንስትያ፡, mulieres, feminae; uxores, maritae.

አነቀ፡ forma amharizans e. q. ኀ ነቀ፡ p. 111 ann. 5.

አንቄ፡ accipiter.

አንቂራ፡ Ancyra Galatiae.

እንቋዕ፡ eia, evax, euge!

Digitized by Google

አንቀጽ፡ vid. **ነቀጸ፡**

እንቢ፡, **እንብየ፡** (gr. § 162) nolo, recuso; **እንብየ፡ብሀለ፡** noluit, recusavit.

እንበለ፡ et **ዘእንበለ፡** 1) conj., seq. Subj. verbi: a) nisi, praeterquam. b) ita ut non, quin, quamvis non. c) priusquam, antequam. d) post sententias negativas: nisi, sed. 2) praep.: a) praeter, excepto. b) sine, absque.

እንበይነ፡ vid. **በይነ፡**

አንበጣ፡ vid. **ነበጠ፡**

አንተ፡, f. **አንቲ፡**, pl. **አንትሙ፡**, f. **አንትን፡** tu.

እንተ፡ 1) f. vocis **ዘ፡** q. v. 2) conj. a poetis usitata: quod (= **ዘ፡**, **እስመ፡**), dum, cum (= **እንዘ፡**). 3) praep.: a) versus, a (in der Richtung von). b) per (sensu locali). c) ad modum, instar (**እንተ፡ቅኔ፡ጥቀ፡** wenigſtens als Dienſt p. 59 l. 6). d) aliis praepositionibus loci praemittitur (gr. § 166, 19). — **በእንተ፡** praep.: 1) quod attinet, de (**ወበእንተ፡ዘ፡** et quod attinet id quod p. 6 l. 16; **ዘበእንተ፡ርእስከ፡** τὰ κατὰ σεαυτόν p. 57; **ዘበእንተ፡ሰላም፡** τὰ περὶ τῆς εἰρήνης p. 71; **ዘበእንተዝ፡** quod attinet hoc p. 91 l. 14). 2) ob, propter, causa, gratia; **በእንቲአሁ፡**, **በእንተ፡ዝንቱ፡**, **በእንተዝ፡** propterea, propter hoc; **በእንተ፡ዘ፡** quia. 3) in gratiam alcjs, pro, ὑπέρ c. Gen.; per (in formulis obtestandi, p. 13. 50). 4) per, διά p. 89 l. 13.

አንተለ፡ — **ተአንተለ፡** qdrl. III, 1 pertaesus, impatiens fuit vel factus est, indignatus est.

እንቲአየ፡ vid. **ዘ፡**

እንትኩ፡, **እንታክቲ፡** vid. **ዝኩ፡**, **ዝክቲ፡**

አንጎ፡ vid. **ኖኅ፡**

እንከ፡ (gr. § 169, 2) 1) οὖν, igitur, ergo; **እንከሰ፡** igitur, jam, jam vero. 2) adhuc, porro, amplius, diutius.

እንዘ፡ (gr. § 170, 5. 190) dum, cum, Part. vel Gerund. Latinorum, (**እንዘ፡ዝኒ፡** haec cum ita sint p. 95 l. 5. 6); a) quamdiu, dum adhuc; b) quamvis, etsi.

አንያኖስ፡ Anianus.

አኒዳ፡ cutis; pellis, corium.

እንዳኒ፡ vid. **የድዐ፡**

እንጋ፡ (gr. § 169, 3) ἄρα.

እንግልጋ፡ vid. **ገለገ፡**

አናጕንስጢስ፡ anagnosta.

አንጕዕ፡ vid. **ነግዐ፡**

እንግድኣ፡ vid. **ጕድአ፡**

እንጦንዮስ፡ Antonius.

አንጥያኮስ፡ Antiochus.

አንጢዮኪያ፡ Antiochia.

አንጸክያ፡ Antiochia.

አንጸዋ፡, pl. **አናጹት፡** mus.

አንፍ፡, pl. **አእናፍ፡** nasus.

አነፈ፡ — **ማአነፍ፡** tryblium, patella.

አከ፡ (gr. § 162. 197, b) part. neg., ad negandas singulas sententiarum voces vel in sententiis nominalibus adhibita: non; **አከ፡ዘ፡** non est quod = non; **አከ፡ባሕቲቱ፡** — **አላ፡ዳዲ፡** non tantum — sed etiam; **እመ፡አከ፡** vid. **እመ፡**; **አከኑ፡** nonne? annon?

Digitized by Google

አከለ፡ — **እክል፡** 1) cibus, pabulum. 2) frumentum, fruges; **ዐ ውደ፡እክል፡** area.

አከለ፡ I, 1 subj. **ይእከል፡** et **ይእክል፡** reichen 1) effecit summam, fuit circiter, fere, plus minus. 2) suffecit, satis fuit (c. Acc. vel **ለ፡** pers.: = alicui; c. **ውስተ፡** ad, p. 71 l. 12, ubi **ትውፊቶሙ፡** subjectum sententiae est). — **አእከለ፡** II, 1 satis habuit. — **ተአከለ፡** III, 1 contentus fuit, satis habuit. — **እኩል፡** sufficiens. — **አካል፡**, pl. **አካላት፡** 1) corpus, statura. 2) substantia, hypostasis, persona. — **ማእከል፡** medium, media pars, medius locus; (**ማእከለ፡ አፍላግ፡ክልኤቱ፡** Mesopotamia p. 112 str. 18), **ዘማእከል፡** medius. — **ማእከለ፡** praep.: in medio, in medium, inter, (**ማእከሌነ፡ኮነ፡** μεσιτεύων mediator factus est p. 73; **ዘ ማእከሌነ፡** mediator noster p. 97); **በማእከለ፡** in medio, inter; **እማእ ከለ፡** e medio („per medios pedes et faciem" p. 120 str. 54). — **ማእ ከላዊ፡** et **ማእከላይ፡** 1) medius. 2) mediator. — **አማእከለ፡** qdrl. II ad medium pervenit, medium tenuit.

አከሊል፡ vid. **ከለለ፡**

አከሱም፡ Axuma, metropolis Abyssiniae.

አኰተ፡ — **አእኰተ፡** II, 1 1) laudibus celebravit. 2) gratias egit (c. Acc. prs. = alicui). — **ተአኵተ፡** III, 1 laudibus, gratiarum actione celebratus est. — **እኩት፡** part. pass. — **አእኳቲ፡** qui gratias referre, laudibus celebrare solet. — **አኰቴት፡** 1) laudatio, laus, gloria. 2) gratiarum actio, gratiae; **አኰቴተ፡ቍር ባን፡** oratio eucharistica.

አኮት፡ sciniphes, muscae caninae.

ኢኮንያ፡ Jechonias.

አካኪዮስ፡ Acacius.

አክዓብ፡ et **አካዐብ፡** Achab.

አከየ፡ I, 1 subj. **ይእከይ፡** malus, pejor, deterior fuit vel factus est. — **እእከየ፡** II, 1 1) male egit. 2) malum reddidit. 3) male habuit. — **አስተአከየ፡** IV, 3 vilipendit, dedecoravit. — **እኩይ፡**, f. **እ ኪት፡** malus; subst. **እኩይ፡** vel **እ ኪት፡** malum; **በእኪት፡** male. — **እከይ፡**, pl. **እከያት፡** mala indoles, pravitas, malitia, facinus malum.

አው፡ aut, vel, - ve; **እመሂ፡** — **አው፡** sive — sive; **አው፡** — **አው፡** aut — aut, vel — vel; in quaestione disjunctiva **አው፡** vel **ወ አው፡** an?

እወ፡ sane, utique, profecto; a) in responsione: sic, ita, etiam; b) in rogatione: utique, quaeso (ዐ ja ḃoḋ p. 13. 56).

አውል፡ vapor, nebula.

ኤዎልማሮዴቅ፡ Evilmerodach.

አውልዕ፡ oleaster.

አውሴ፡ Hosea = Josua p. 139.

አውሲም፡ اوسيم Ausim, Usim, Βουϣημ Letopolis.

አውሴብዮስ፡ Eusebius.

አውስት፡ vultur.

አዘበ፡ — **አስተአዘበ፡** minxit.

አዘብ፡, **አዞብ፡** hyssopus.

አዜብ፡ auster, regio australis.

እዝኅ፡ silex.

እዝን፡, pl. **እዘን፡** et **አእዛን፡** auris. — **ማእዝን፡**, **ማእዘን፡**, **ማ እዝንት፡**, **ማእዘንት፡** angulus.

አዘዘ፡ I, 2 jussit, praecepit, man-

Digitized by Google

davit (c. Dat. vel Acc. prs., c. Acc. rei vel seq. Subj. verbi vel ከመ፡ c. Subj.); testamentum fecit; ኢአ ዘዘ፡ non permisit, vetuit. — ተአ ዘዘ፡ III, 1 1) jussus est. 2) paruit, obedivit. — እዙዝ፡ 1) jussus. 2) mandatus, statutus. — ትእዛዝ፡, pl. ትእዛዛት፡ 1) praeceptum, mandatum, jussus; በትእዛዘ፡ jussu. 2) testamentum p. 95. 3) potestas, imperium p. 11 ann. 1. 4) obedientia. — ተአዛዚ፡ 1) mandato instructus, praefectus. 2) obediens, se subjiciens.

አይ፡ 1) አይ፡ vel አይኑ፡ qui? qualis? 2) አይ፡ vel አይሂ፡ quilibet, quisquis, qualiscumque.

አይሁድ፡ vid. ይሁዳ፡

ኤመ፡ — ምእያም፡ caula.

አየር፡, pl. አየራት፡ aër, aether. — አየራዊ፡ aërius.

ኡዮር፡ aër, aether.

ኤሰ፡ I, 1 tabuit, liquit.

ኢያሱ፡ Josua.

ኢየሱስ፡ 1) Jesus. 2) Josua.

ኢዮስያስ፡ Josias.

ኢዮብ፡ Job.

ኢዮቤል፡ 1) jubilum. 2) annus jubili.

አይቴ፡, etiam adjecto ኑ፡ አይቴኑ፡, ubi? quo? — ኀበ፡አይቴ፡ quorsum? — እምአይቴ፡ unde? — በአይቴ፡ ubi? qui? quomodo? — ወኢአይቴኒ፡ nec usquam, nec quopiam.

አይኅ፡ diluvium. — ኤኀ፡ I, 1 diluvio obrutus est.

ኢያኤል፡ Jahel (Jud. 4, 17 seq.).

አየየ፡ — ተአየየ፡ III, 1 aequalis, comparabilis fuit. — አያይ፡ 1) aequalis, socius. 2) species, imago. — አያት፡ et አያያት፡ similitudo, simile.

እድ፡, pl. እደው፡ et አእዳው፡ (gr. § 154, d) manus. a) በእደ፡ et በእደው፡ per; ዲበ፡እደው፡ vel ላዕለ፡እደ፡ يد على sub auspiciis alcjs, per. b) brachium, armus. c) pars (ዐሥራተ፡እድ፡ pars decima p. 141 str. 19). d) latus, locus; እደ፡ ubi.

አድል፡ indumentum, tunica.

አዳም፡ 1) Adam. 2) homo (poët.).

አዲም፡ (ruber), corium (und als ihre Gürtel Leder p. 57 l. 19).

ኤደም፡ Eden (Gen. 2, 8).

አደመ፡ I, 2 placuit (c. Acc. = alicui). — አስተአደመ፡ IV, 2 et 1 jucundum, gratum censuit, probavit, delectatus est (c. Acc. rei). — አዳም፡ jucundus, amoenus, suavis, gratus. — መአድም፡ placens, voluptate afficiens, delectans.

አድማስ፡ adamas.

አድስዮስ፡ Aedesius.

አደው፡ vid. እድ፡

አደወ፡ I, 1 verrit, everrit. — እዳው፡ purgamenta, quisquiliae.

አድግ፡, f. አድግት፡, pl. አእዱግ፡ asinus, -a.

እጕል፡, pl. እጕል፡, pl. pl. እጕላት፡ pullus, suboles, proles. — እጕልት፡, እጕልት፡, pl. እጕላት፡, እጕላት፡ vitula, juvenca. — እጓል፡, pl. እጓላት፡ proles, suboles, pullus et pulli, natus; እጓለ፡ማውታ፡ pupillus, pupilli; እጓለ፡እመሕያው፡ homo, homines, genus humanum.

Digitized by Google

እገሌ፡ ὁ δεῖνα, certus quidam.

እግር፡, pl. **እገር፡** et **አእጋር፡** pes. — **አጋር፡** et **አጋሪ፡** pedes, pedester.

እግዚእ፡ vid. **ገዝአ፡**

አገዳ፡ crus, armus, tibia.

ኤጲስ፡ቆጶስ፡, pl. **ኤጲስ፡ቆጶሳት፡** episcopus; **ዘዲበ፡ኵሉ፡ኤ"፡** πανεπίσκοπος omnia prospiciens p. 85.

ኤጴቅጢጦስ፡ Epictetus.

ኤጲፋንያ፡ epiphania festum.

አጽብሃ፡ n. regis Abyssiniae, qui socius erat regis **አብርሃ፡**

አፍ፡ vid. **አፈወ፡**

እፎ, etiam **እፎኑ፡** quomodo? a) quam, quantopere! b) qui? quid quod? quomodo fit vel fiat ut? cur? c) **እፎ፡ፈድፋደ፡** quanto magis? d) **ዘከመ፡እፎ፡** qualis? — **እፎፎ፡** quomodo?

አፍላጦን፡ Plato.

ኤፍሬም፡ Ephraim.

አፍራቅያ፡ Africa.

አፍርንጅ፡ Franci i. e. Romani.

ኤፌሶን፡ Ephesus.

አፍቶኒ፡ Aphthonius.

አፍአ፡ vid. **አፈወ፡**

አፋኪያ፡ circuli, annuli.

አፈወ፡ — **አፍ፡**, pl. **አፈው፡** (gr. § 154, d) 1) os, oris. 2) ostium; acies gladii. — **አፈ፡፡ወርቅ፡** Chrysostomus. — **አፍኣ፡** et **አፍአ፡** 1) adv. forâs, foris, extra; **በአፍአ፡** id., **እንተ፡አፍአ፡** extrinsecus; **ዘአፍአ፡** extraneus, exterior. 2) praep., (sive **አፍኣ፡**, **በአፍአ፡** simplex, sive seq. **እምነ፡**) extra („nec extra nec aliud quid praeter mensam aspiciet" p. 58 l. 20). — **አፍኣዊ፡** exterior, externus, extraneus. — **አፈው፡**, pl. **አፈዋት፡** aroma, odor suavis.

ኬ፡ 1) igitur, ergo; (in epanalepsi:) inquam; (ubi ad novi aliquid proceditur) jam, jam vero, porro, proinde. 2) utique, quidem, vero (ad distinguenda vocabula ea, in quae vis orationis cadit), sane. (Bis in eâdem sententiâ legitur p. 83).

ከሀለ፡ I, 1 imprf. **ይክል፡** subj. **ይከሀል፡** 1) potuit, valuit (seq. Acc. rei, vel Acc. Inf. vel Subj. verbi). 2) praevaluit, superavit (c. Acc. pers.). — **አከሀለ፡** II, 1 caus. — **ተከሀለ፡** III, 1 possibile fuit, fieri potuit (c. **ለ፡** vel Acc. pers. = alicui; seq. Nom. vel Acc. Inf. vel Subj. verbi). — **ከሃሊ፡** potens, validus; **ከሃሌ፡ኵሉ፡**, **ከሃሊ፡በኵሉ፡** omnipotens.

ኳሂላ፡ quisquiliae, purgamenta; at p. 101 in loco e Jer. 17, 6 sumto ἀγριομυρίκη كَحِيلَاء respondet.

ካህን፡, pl. **ካህናት፡** sacerdos (tam Judaicus quam Christianus); **ሊቀ፡ካህናት፡** et **ካህን፡ዐቢይ፡** sacerdos summus; de **፳ወ፬ካህናተ፡ሰማይ፡** p. 35 vid. Apoc. 4, 4. — **ተከህነ፡** III, 1 sacerdotio functus est, sacra peregit. — **ክህነት፡** sacerdotium, munus sacerdotale.

ከለለ፡ — **ኵሉ፡** (gr. § 157, 2) omnis, omnes; quivis, unusquisque; quilibet, ullus, c. neg.: nullus, nihil. 2) totus. 3) subst.: omnia, universum. 4) **ኵሎ፡** vel **በኵሉ፡** prorsus, omnino. — **ኵልሄ፡**, **ኵለሄ፡**

Digitized by Google

quoquoversus, ubivis, ubique; **በኩለሄ፡**, **ውስተ፡ኩለሄ፡** id.; **እምኩለሄ፡**, **እንተ፡ኩለሄ፡** ab omni parte, undique. — **ኩለንታ፡** (gr. § 157, 2) c. pron. suff.: totus.

ከለለ፡ I, 2 coronavit, coronae instar cinxit. — **ተከለለ፡** III, 2 pass. **ክሉል፡** part. pass. — **አክሊል፡**, pl. **አክሊላት፡** corona. — **ተክሊል፡** consecratio nuptialis, nuptiae.

ከልሐ፡ I, 1 et 2 clamavit, ex-, proclamavit, vociferatus est. — **ክላሕ፡** clamor, vociferatio.

ክለሜዳ፡ chlamys.

ክልስስት፡ manipulus frugum, merges.

ክሌብ፡ Caleb.

ክልብ፡, pl. **ክለባት፡**, **አክልብት፡**, **አክላብ፡** canis.

ክልአ፡ I, 1 subj. **ይክላእ፡** 1) cohibuit, retinuit. 2) prohibuit, („ut prohibeat τὰ τοῦ διακόνου p. 82 l. 10), impediit, vetuit (c. Acc. rei et pers.). 3) recusavit, denegavit. — **ተክልአ፡** III, 1 1) cohibitus est. 2) prohibitus, vetitus est (c. Acc. Inf. p. 75 l. 23; „longitudinem verborum vetitus sum" p. 75 l. 25; **ዘኢይት ክላእ፡** ἀκώλυτος p. 85). 3) refl.: aversatus est, abstinuit (seq. **እምነ፡**). — **ክልኤ፡** duo, duae, ambo. — **ክልኤቱ፡**, **ክልኤቲ፡** duo, duae. — **ክልእ፡** 1) diversus. 2) alius, alter. 3) secundus, alter. 4) quivis alius (quocum vivimus), socius, proximus.

ክልከለ፡ qdrl. I retinuit, impedivit.

ክልዐ፡ I, 1 exuit, detraxit.

ክለየ፡ — **መክሊት፡**, pl. **መክልይ፡** talentum.

ኩሊት፡, pl. **ኩልያት፡** ren.

ክላዴዎን፡, **ክላውዴዎን፡**, **ክለዳውያን፡** Chaldaei.

ክሓ፡, **ክሐ፡**, **ክሓከ፡**, **ክሐከ፡**, **ክሐክ፡** 1) illuc, illic. 2) ultra, ulterius, supra, amplius.

ኩሓ፡, **ኩሐ፡** salix.

ኰሐለ፡ I, 1 illevit oculos, fucavit stibio. — **ተኩሐለ፡**, **ተኰሐለ፡** III, 1 refl. et pass. — **ኩሕል፡** collyrium, stibium.

ክሐከ፡ vid. **ክሐ፡**

ክሕደ፡ I, 1 subj. **ይክሐድ፡** negavit, abnegavit; a) infidelis fuit, non credidit; b) perfide egit, descivit. c) abjuravit, apostata factus est. — **አክሐደ፡** II, 1 1) falsi arguit, contradixit. 2) ad apostasiam induxit. — **ተክሕደ፡** III, 1 1) pass. 2) i. q. III, 3 p. 88 ann. 4. — **ተካሐደ፡** III, 3 contradixit, disputavit, altercatus est (c. Acc. = alicui, cum alqo); in controversiam, dubium vocavit. — **ክሕድ፡** negatio, contradictio, controversia, infidelitas, inobedientia. — **ክሓዲ፡** abnegator, infidelis (ungläubig), rebellis, apostata.

ከመ፡ 1) adv. rel.: ut, sicut, quemadmodum. a) **በከመ፡** id.; **በከመ፡** — **ከመዝ፡** vel **ከማሁ፡** ut — ita. b) **ዘከመ፡** sicut; quomodo (in orat. indir.). 2) praep.: ut, sicut, instar, tamquam. a) **በከመ፡** secundum, juxta, pro. b) **ዘከመ፡** vel **ከመ፡እንተ፡** instar, secundum, juxta, ad modum. c) Componitur cum pronominibus, α) **ከመዝ፡**, **ከመ፡እንተ፡** quasi, tamquam; **ከመ፡ዝ፡** — **ከማሁ፡** ut — ita p. 66. β) **ከመዝ፡**, **ከማሁ፡** et **ዘከመዝ፡** talis, tale, talia.

Digitized by Google

γ) ከማሁ፡ et ከመዝ፡ eodem modo, sic, ita, pariter; ከመዝ፡ tam, tantopere, (ከመዝ፡ — መጠነ፡ tantum — quantum p. 104 l. 4). 3) conj.: a) ὅτι, ɒaβ, Nom. vel Acc. c. Inf. Latinorum; etiam orationi directae praemittitur sicut ὅτι p. 29. b) seq. Ind.: ὡς, ὥστε ita ut, ʃo ɒaβ. c) seq. Subj.: ut; ከመ፡አ፡ ne. — እም ከመ፡ (raro ለእምከመ፡) ἐάν si; ὅταν, ἡνίκα ἄν, cum, quando, quotiescumque, quamdiu, ut primum, simul ac.

ከመ፡ 1) fere, propemodum. 2) pronominibus postpositum: -met, -dem, ipse. 3) tantum, solum, modo (p. 87 l. 12 nomini suo antepositum est, neque emendandum videtur ከመ፡ንረስዮ፡).

ካም፡ Cham.

ክምር፡, pl. አክማር፡ acervus.

ከመሰ፡ — አከሞሰሰ፡ qnql. II subrisit, leniter risit.

ከሚን፡, ከሚን፡ cuminum.

ከሠተ፡ I, 1 subj. ይክሥት፡ 1) re-, detexit, nudavit. 2) aperuit, patefecit. 3) revelavit, manifestum fecit, evulgavit. — ተከሥተ፡ III, 1 pass. — ክሡት፡ retectus, apertus, manifestus, revelatus; ክሡተ፡ aperte, manifesto. — ክሣቲ፡ revelator, manifestator.

ኰሥኰሥ፡ variegatus, versicolor.

ኰርዐ፡ I, 1 invitum adegit. — ኵርዐ፡ aversatio, animus invitus.

ከርመ፡ et ከረመ፡ I, 1 1) hibernavit. 2) annotinus fuit. — ክረምት፡ 1) tempus pluvium, hiems. 2) annus. — ከራሚ፡ annotinus. — መስከረም፡ mensis Abyssinorum primus, qui X° Septembris sec. Cal. Greg. incipit.

ከሬር፡ collis rotundus.

ከርሥ፡, pl. ከርሣት፡ 1) venter; stomachus. 2) uterus. 3) alveus, cavum rei.

ክርስቶስ፡ Christus. — ክርስቲያን፡ Christiani; ቤተ፡ክርስቲያን፡ ecclesia, vid. ቤት፡; ሰንበተ፡ክርስቲያን፡ dominica. — ክርስቲያናዊ፡ Christianus. — ክርስትና፡ Christianismus, religio Christiana.

ከረበ፡ — ምኵራብ፡ templum Judaeorum; ḍelubrum, fanum ethnicorum. — ኵርበት፡ amuletum.

ከረቦ፡ corbis, sporta.

ከርቤ፡ myrrha.

ኪሩብ፡ Cherub, Cherubim. — ኪሩቤል፡ Cherubim, Cherub. — ኪሩባዊ፡ Cherubicus.

ከሬብ፡ Horeb mons.

ክርታስ፡ charta.

ካራን፡ Harran (Gen. 11, 31. 32).

ኵርናዕ፡, pl. ኵርናዓት፡ ulna, cubitus.

ኰራኪ፡ grus.

ክርክረ፡ — መክርክር፡ molens, molaris.

ኰርኰረ፡ — አንኰርኰረ፡ qdl. V 1) volutus, rotatus est. 2) volvit, volutavit. — ንኰርኳር፡ rotatio, turbo. — መንኰራኵር፡ rota.

ከርክንድ፡ rhinoceros.

ክርክዕ፡ nux, amygdalus.

ኰርዐ፡ I, 1 et 2 percussit caput

Digitized by Google

alcjs pugnis. — **ተኰርዐ፡** III, 1 pass.

ከረየ፡ I, 1 1) fodit, ef-, de-, per-, suffodit. 2) fodicavit. — **ተከርየ፡** III, 1 pass. — **መከርይ፡** pala, bipalium.

ከርዳድ፡ lolium, zizania.

ኵርንእ፡ circulus, chors, aula.

ኰስሐ፡ I, 1 cacavit. — **ኵስሕ፡** stercus, excrementa.

ከሰበ፡ I, 1 circumcidit. — **ክስበት፡** circumcisio.

ኰስተረ፡ qdrl. I de-, repurgavit, verrit, interpurgavit.

ኵስኵስ፡, pl. **ኰሳኵሳት፡** urceus, guttus aquarius.

ኰሰየ፡ I, 1 discidit, dissolvit, diluit, refutavit. — **ተኰሰየ፡** III, 1 pass.

ኰሰየ፡ I, 1 ejusdem familiae fuit, idem nomen habuit. — **መኵሲ፡** cognominis.

ክሳድ፡, pl. **ክሳውድ፡** et **ክሳዳት፡** collum, cervix.

ከብረ፡ I, 1 subj. **ይክበር፡** 1) honoratus, magni aestimatus est, gloriosus fuit. 2) pretiosus fuit. — **አ ክበረ፡** II, 1 1) magni aestimavit, honoravit, honore prosecutus est. 2) honoratum reddidit, ad gloriam et dignitatem evexit. — **ተክብረ፡** III, 1 pass.— **ክቡር፡** 1) honoratus, magni aestimatus, reverendus. 2) gloriosus, spectatus et honestus, illustris, nobilis, inclytus. 3) pretiosus. — **ክብር፡** 1) honor. 2) gloria.

ከበሮ፡ tympanum.

ከባሪት፡ sulphur.

ከበሰ፡ — **ተከብሰ፡** III, 1 sibi crines redimivit.

ኮብስ፡ aqua intercus.

ከበበ፡ I, 1 in orbem circumstitit, circuivit. — **ክቡብ፡** rotundus. — **ክበብ፡** circulus, orbis; glomus. — **መክብብ፡** 1) circulus, concio, coetus. 2) summa, universitas. — **መክብብ፡** concionator, ecclesiastes.

ከበተ፡ I, 1 subj. **ይክብት፡** 1) abdidit, occultavit. 2) celavit. — **ተክብተ፡** III, 1 occultus fuit, latuit. — **ክቡት፡** occultus, celatus, arcanus. — **ክበታ፡** res occulta, indoles latens.

ኮብኮብ፡ nuptiae, solemnia nuptiarum.

ከብደ፡ I, 1 gravis, gravior fuit. — **አክበደ፡** II, 1 1) gravem fecit, (**አ ክበዱ፡ሰሚዐ፡** aurium gravitate laborant p. 88). 2) gravavit, oneri fuit. — **ክቡድ፡** gravis. — **ክብደ፡** gravitas. — **ኮብድ፡** 1) jecur. 2) venter.

ኰተመ፡ — **ከተማ፡** extremitas, summitas, fastigium, vertex. — **ተን ከተም፡** pons.

ክታብ፡ libellus, syngraphus, diploma, pittacium.

ክታን፡ linum, linteum; tunica.

ከተፈ፡ — **ኵትፈት፡** constrictio.

ከነሰ፡ — **ተከንሰ፡** III, 1 ad sacra obeunda (in ecclesia) congregatus est.

ከንቱ፡ (gr. § 157, 2) vanum, vanitas, inanitas; **በከንቱ፡** et **ከንቶ፡** a) incassum, frustra; b) temere; c) gratis.

ኩናት፡ vid. **ከየነ፡**

ኰነነ፡ I, 2 1) judicavit; a) dam-

Digitized by Google

navit; b) poenis vel supplicio affecit, cruciavit. 2) imperium tenuit, dominatus est (c. Acc. pers.). — አኰነነ፡ II, 2 caus. — ተኰነነ፡ III, 2 1) judicatus, condemnatus, punitus, cruciatus est. 2) imperio subjectus fuit, serviit, paruit. — ኵንን፡ judicatus, damnatus, punitus. — ኵንኔ፡ 1) judicium. 2) condemnatio, poena, supplicium, cruciatus. 3) causa forensis. 4) jus. — መኰንን፡, pl. መኳንንት፡ 1) judex. 2) dominator, praefectus, magistratus. — ምኵናን፡ 1) tribunal. 2) locus poenae. 3) ditio, provincia, praefectura.

ከናአን፡ Chanaan.

ከነየ፡ — ምክንያት፡ 1) causa falsa, praetextus, ambages, excusatio. 2) occasio. 3) causa, ratio, αἰτία. — አመከነየ፡ qdrl. II causatus est, praetexuit, praetendit.

ከንፍ፡, pl. ክነፍ፡ et አክናፍ፡ ala. — ከንፈፍ፡ ora, margo.

ከንፈር፡, pl. ከናፍር፡ 1) labrum, labium. 2) ora, margo.

ኪኪ፡ coccum, coccinum.

ኰኵሕ፡ rupes, petra, saxum.

ከከማት፡ caldaria.

ከወለ፡ I, 2 clausit agmen. — ከወላ፡ et ከዋላ፡ pars rei postica, extremum agmen.

ከል፡, pl. አክዋል፡ 1) mālum. 2) mālus.

ከለለ፡ — አንከለለ፡ V 1) vertigine circumactus est. 2) vertiginem fecit. — ንክላል፡ vertigo.

ከሠ፡ i. q. ኖሠ፡

ከረ፡ — ተከመረ፡ III, 2 gubernaculum rexit, clavum tenuit.

ከረ፡ poculum; phiala.

ከውር፡ fornax.

ከሰ፡ i. q. ሐሰ፡

ከነ፡ I, 1 subj. ይኩን፡ 1) factus est, γίγνεσθαι, (ምንት፡ዘከነ፡እም ኔኪ፡ quid factum est a te? p. 25); a) accidit, evenit; b) absolutus, consummatus est; c) ortus est; d) conversus est in alqd (c. Acc.); e) factus est alqs alqd = accidit ei alqd (ut: ምንተ፡ከንከ፡ quid tibi accidit? p. 2; አልቦ፡ዘከኑ፡ nihil iis accidit p. 80 l. 15). 2) fuit (c. Acc. praed.; raro c. Nominat.). a) Perf. ከነ፡ Imperfecto alius verbi praemissum significat Imperfectum Latinorum (ut: ከኑ፡ይጼልዩ፡ precabantur, erant precantes p. 17.19.21 al.). b) c. Dat.: fuit alicui= habuit, p. 23. 25. c) c. ለ፡ vel Acc. rei: fuit in rem i. e. rei alicui (dienen, gereichen zu). d) c. በ፡ rei: versatus est in re, occupatus est re (p. 67 l. 3), habuit (p. 90 l. 7). e) ዘከነ፡ quicumque, quidquid sit vel fuerit (p. 61 l. 23; 62; 63; ኀበ፡ዘከነ፡ ubicumque sit p. 62 l. 11); idem significat ዘከነ፡ከዊኖ፡ (p. 64. 67). f) ኢከነ፡ (sicut አከ፡) ad negandas singulas enunciationis voces usurpatur (p. 90 l. 11; 103 l. 10; ኢከነ፡ ባሕቲቱ፡ — አላ፡ non tantum — sed etiam p. 78. 82. 83). 3) a) c. pron. suff.: satis fuit, suffecit alicui. b) c. Dat. prs.: decuit alqm. c) possibile fuit, seq. Acc. vel Nom. Inf. d) permissum, licitum fuit, seq. Inf. vel Subj. verbi vel ከመ፡ c. Ind. vel Subj. (p. 6. 58. 95. 97). — NB.: pronomina person. huic verbo suffixa Dativo exponenda sunt. — ኩንት፡

Digitized by Google

ortus, status, conditio. — መካን፡, pl. መካናት፡ locus.

ከከ፡ prunum, prunus.

ከከብ፡, pl. ከዋክብት፡ stella.

ከዋው፡ volubilis.

ከውከወ፡ — መንከክት፡ axis.

ከዕሴ፡ fimus, merda.

ከዐበ፡ — ከዐብ፡ duplex. — ከዕብ፡ 1) alter, secundus. 2) duplum. — ከዕበ፡ 1) bis. 2) iterum, rursus, secundo; vicissim, etiam. — ከዕበት፡ duplum. — ምክዕቢት፡ duplum; Acc.: dupliciter, bifariam. — ተመከዐበ፡ qdrl. III, 1 duplicatus, duplo auctus est.

ከወወ፡ I, 1 subj. ይከወው፡ fudit, ef-, profudit. — ተከዕወ፡ III, 1 refl. et pass.

ኪያ፡ c. pron. suff., plerumque verbo (in Acc.) subjunctum: 1) ipse. 2) idem. 3) Accusativum pronominum personalium majore vel minore cum emphasi significat (gr. § 150, a).

ከይሲ፡, pl. አከይስት፡ 1) draco, serpens. 2) litera graeca ξ, p. 58.

ከየነ፡ — ኩናት፡, etiam ኵናት፡, pl. ኵያንው፡ et ኰያንው፡ hasta, spiculum, mucro, ensis.

ከየነ፡ — ኪን፡ ars, ars operosa, opificium, artificium. — ኬንያ፡, pl. ኬንያት፡ et ኪነት፡ artifex, opifex. — ተኬነወ፡ qdrl. III, 1 arte confecit, artificiose fabricatus, machinatus est.

ኬደ፡ I, 1 subj. ይኪድ፡ 1) calcavit (c. Acc.), pedes imposuit (c. ውስተ፡ loci). 2) con-, proculcavit, contrivit. 3) trituravit. — አኬደ፡ II, 1 1) calcare fecit. 2) trituravit. — ተከይደ፡ III, 1 pass. — መከየድ፡ et መከየድ፡ 1) scabellum, suggestus. 2) planta, solum pedis, vestigium. 3) basis. — ምክያድ፡ 1) res conculcata. 2) area, torcular. 3) basis. 4) vestigium, planta pedis.

ኬደ፡ — አኬደ፡ II, 1 contestatus est. — ተከየደ፡ III, 3 1) obtestatus est. 2) foedus pepigit, pactus est. 3) spopondit, promissa fecit (c. Acc. = alicui). — ኪዳን፡, pl. ኪዳናት፡ 1) stipulatio, testamentum. 2) foedus, pactum, (Maria ipsa vocatur ኪዳነ፡አምላክ፡, ኪ፡"ምሕረት፡ testamentum vel foedus Dei, misericordiae, etiam ኪ"፡ድንግል፡ testamentum virginis. Preces matutinae ኪዳን፡ዘሰዓቲሁ፡ testamentum horae matutinae vocantur, quia e libro ኪዳን፡ዘአግዚእነ፡ኢየሱስ፡ inscripto sumtae sunt, p. 46). 3) promissio (in specie: promissio Sanctis moribundis a Deo facta de iis, qui eorum memoriam qualibet ratione celebraturi sunt).

ከደነ፡ I, 1 subj. ይከድን፡ 1) texit, operuit, cooperuit. 2) protexit. 3) condonavit (peccata) p. 12. — ተከደነ፡ III, 1 refl. et pass. — ክዱን፡ part. pass. — ክዳን፡, pl. ክዳናት፡ tegumentum, indumentum, tunica. — ክድነት፡ protectio p. 8. — ከዳኒ፡ tector, protector.

ከፈለ፡ I, 1 subj. ይክፍል፡ 1) divisit, partitus est. 2) distribuit, tribuit, assignavit, participem fecit (c. dupl. Acc.). — ተከፍለ፡ III, 1 1) divisus, distributus est; (divisus est animus = dubitavit, haesitavit p. 54). 2) inter se divisit et distri-

Digitized by Google

buit. — **ተከፈለ፡** III, 3 inter se divisit et distribuit. — **ክፉል፡** divisus („gratiâ in multos divisus", πολυμερής p. 85). — **ክፍል፡**, pl. **ክፍላት፡** 1) pars, portio, pars rata, sors. 2) sectio, classis. — **መክፈልት፡** pars, portio, sors.

ከፈር፡, pl. **አክፋር፡** cophinus, canistrum, modius.

ኩፋር፡ infula.

ከፍአ፡ I, 1 hebes fuit, obtusus est. — **አከፍአ፡** II, 1 hebetavit, re-, obtudit. — **ተከፍአ፡** III, 1 pass.

ከፈየ፡ — መከፈ፡ fascia.

ወ፡ 1) et, -que, atque; **ወ — ኢ፡** nec. a) et — quidem, idque (p. 6 l. 15; 73 l. 5; 75 l. 5; 105 l. 21). b) ad subjungendas enunciationes secundarias, quibus status vel conditio alcjs describitur (gr. § 200, 1). 2) etiam, quoque (ut p. 35 l. 11; 89 l. 13, al.). 3) vel. 4) autem, sed. 5) consecutive: et statim, tum, igitur, ut (e. g. p. 10 l. 15 al.); ad introducendam apodosin (ut p. 7 12. 18. 21. 24 al.); ad epanalepsin orationis post verba absolute praemissa (ut p. 97 l. 10).

ወሀበ፡ I, 1 imprf. **ይሁብ፡** subj. **የሀብ፡** dedit (c. Acc. vel Dat. prs.); a) **መኑ፡ይሁበኒ፡** utinam! p. 130. b) **ሀብ፡**, **ሀቡ፡** age! agite! quaeso! c) praebuit. d) concessit, permisit. e) attribuit (p. 92 l. 2). — **ተውህበ፡** III, 1 datus, traditus est (c. **ለ፡** vel Acc. pers.). — **ሀብት፡**, pl. **ሀብታት፡** donum. — **ወሃቢ፡** dator, donator. — **ሀብሀብ፡** donum (mulieri datum).

ዋህው፡ — ተዋህው፡ qdrl. III, 1 nituit; hilaris fuit.

ወላርዮስ፡ Valerianus.

ወልብ፡ ova.

ወልታ፡ scutum, clypeus, arma. — **ተወልተወ፡** qdrl. III, 1 se armavit, armatus est.

ወልወለ፡ — ተወልወለ፡ qdrl. III, 1 trepide festinavit, consternatus est. — **ተወላወለ፡** III, 3 huc illuc agitatus, consternatus, perturbatus, animo ambiguus fuit. — **ውልዋሌ፡** perturbatio, trepidatio.

ወለደ፡ I, 1 subj. **ይለድ፡** 1) peperit. 2) genuit, procreavit. — **አውለደ፡** II, 1 caus. — **ተወልደ፡** III, 1 1) natus est. 2) genitus, generatus, ortus est. — **ተዋለደ፡** III, 3 liberos procreavit, progenie numerosus factus est. — **ውሉድ፡** natus, filius. — **ወልድ፡**, pl. **ውሉድ፡** 1) filius. 2) pl.: liberi, progenies. 3) filius = alumnus, discipulus, addictus; **ውሉደ፡ቤተ፡ክርስቲያን፡** catechumeni p. 21 l. 5; **ውሉደ፡ጥምቀት፡** p. 21 baptizati; **ውሉደ፡ሃይማኖት፡** fideles p. 103. 4) puer, adolescens. 5) famulus, servus. — **ወለት፡**, pl. **አዋልድ፡** 1) filia. 2) puella, adolescentula. 3) ancilla, serva; **አዋልደ፡** p. 152 est siglum. — **ልደት፡** partus, nativitas, generatio. — **ወላዲ፡**, f. **ወላዲት፡** parens, genitor, -trix, pater, mater; **ወላድያን፡** parentes. — **መወልድ፡** obstetrix. — **ሙላድ፡** 1) locus natalis, patria. 2) progenies. — **ትውልድ፡**, pl. **ትውልዳት፡** 1) progenies. 2) gens, stirps, familia, genus (**እምትውልዶሙ፡** inde a stirpe vel familia sua

Digitized by Google

i. e. secundum vel juxta familiae suae rationem p. 72 l. 20). 3) homines eadem aetate degentes, aetas.

ወለገ፡ — **ልገት፡** tugurium, casa.

ወለጠ፡ I, 2 mutavit, com-, per-, immutavit (**ይወልጥ፡ርእሶ፡** mutet i. e. convertat caput suum p. 61 l. 12; „ut carnis meae indolem convertas in liberorum sc. indolem, p. 121 str. 59). — **ተወለጠ፡** III, 2 pass. (p. 76 l. 3 **እምዘ፡** partitive „ex iis quae ibi continentur" sumendum est). — **ውሉጥ፡** mutatus, immutatus, transformatus, diversus. — **ውላጤ፡** mutatio, ἀλλοίωσις. — **መ ወልጥ፡** numularius. — **ተውላጥ፡** 1) mutatio. 2) ἄλλαγμα, pretium.

ወሐሰ፡ — **አውሐሰ፡** II, 1 commodavit. — **ተውሕሰ፡** III, 1 commodato accepit, mutuatus est. — **ሕ ስት፡** commodum, commodatum.

ወሐከ፡ I, 2 lacessivit, irritavit.

ዋሕውሐ፡ — **ተዋሕውሐ፡** qdrl. III, 1 obambulavit, obiit.

ውሕዘ፡ I, 1 subj. **የሐዝ፡** fluxit, manavit, effluxit. — **አውሐዘ፡** II, 1 caus. — **ውሒዝ፡**, pl. **ውሒዛት፡** et **ወሓይዝት፡**, nec non **ሓይዝት፡** (p. 51) fluctus, torrens, rivus, fluvius, flumen. — **ውሕዘት፡** fluxus, fluxio. — **ሙሓዝ፡**, pl. **ሙሓዛት፡** alveus, rivus, canalis, aquaeductus.

ወሐየ፡ I, 1 circumiit, obiit. — **ዋሐየ፡** I, 3 1) obambulavit. 2) perlustravit, inspexit, visitavit, recognovit. — **ዋሕይ፡** et **ዋሒ፡** (st. c. **ዋሔ፡** pro **ዋሕየ፡**) inspiciens, prospiciens. — **ውሓይ፡** et **ውሓዪ፡** inspectio, visitatio.

ወሐደ፡ — **ተውሕደ፡** III, 1 unitus est. — **ተዋሐደ፡** III, 3 adunatus, in unum conjunctus est; **ተዋ ሕዶ፡** unitio, unio. — **ዋሕድ፡** unicus, unigenitus.

ወሠረ፡ I, 1 et 2 (subj. I, 1 **ይ ውሥር፡**, **ይሥር፡**, **ይሠር፡**) serra secuit vel dissecuit. — **ሞሠርት፡** serra. — **ምሣር፡** ascia, securis.

ወሥአ፡ — **አውሥአ፡** II, 1 1) locutus est, verba fecit, (p. 29 l. 12). 2) respondit (c. Acc. prs. = alicui; c. **በ፡** *ad* alqd p. 87 l. 13. 14. 19. 20). — **ተዋሥአ፡** III, 3 oblocutus est, contradixit (c. Acc. prs.). — **ሞ ሣእ፡**, pl. **መዋሥእት፡** responsoria, antiphonae. — **ሣእሣእ፡** facundia, eloquentia.

ወረሰ፡ I, 1 subj. **ይረስ፡** heres fuit, hereditate accepit, nactus est tamquam partem assignatam; occupavit. — **አውረሰ፡** II, 1 caus. — **ተወርሰ፡** III, 1 hereditate nactus est, sibi occupavit. — **ተዋረሰ፡** III, 3 hereditatem cum aliis partitus vel nactus est. — **ርስት፡**, pl. **ርስታት፡** hereditas, patrimonium, portio (hereditate) assignata. — **ወራሲ፡** heres. — **ሞረስ፡** 1) heres institutus, coheres. 2) hereditas.

ወረቀ፡ I, 1 et 2 spuit, exspuit. — **ምራቅ፡** sputum, saliva.

ወርቅ፡ 1) aurum, 2) pecunia. — **አፈ፡ወርቅ፡** Chrysostomus.

ወርኀ፡, pl. **አውራኅ፡** 1) luna. 2) mensis. 3) tempus (apud poëtas, p. 110. 141. 144. 148).

ወርአ፡ — **ሞራእ፡** subligaculum.

ወረወ፡ I, 1 et 2 (subj. I, 1 **ይ ውሩ፡**), jecit, con-, in-, e-, de-, pro-

Digitized by Google

jecit. — ተወርወ፡ III, 1 et ተወረወ፡ III, 2 pass.

ወርዘወ፡ qdrl. I adolevit, juvenuit. — ውርዝው፡ adultus, juvenilis. — ወሬዛ፡, pl. ወራዙት፡ juvenis, adolescens. — ውርዙት፡ et ውርዛዌ፡ juventus, adolescentia.

ወረደ፡ I, 1 subj. ይረድ፡ descendit, delapsus, demissus, delatus est, devolavit. — አውረደ፡ II, 1 caus.: deduxit, demisit, detrusit, dejecit, deposuit; c. እደ፡ manum admovit, intulit p. 61. — ተዋረደ፡ III, 3 se demisit vel submisit. — አስተዋረደ፡ IV, 3 in inferiorem ordinem dejecit vel detrusit. — ርደት፡ descensio, descensus. — ሙራድ፡ locus declivis, descensus.

ወርድ፡ et ወረድ፡ latitudo.

ወሰቀ፡ I, 1 et 2 tetendit arcum, nervo imposuit (sagittam).

ወሰበ፡ — አውሰበ፡ II, 1 1) in matrimonium duxit (uxorem). 2) nupsit. — አስተዋሰበ፡ IV, 3 in matrimonium dedit (c. dupl. Acc.). — ሰብሳብ፡ matrimonium, conjugium.

ውስተ፡ vid. ወሰጠ፡

ወሰነ፡ I, 2 definivit, terminavit, circumscripsit. — ተወሰነ፡ III, 2 pass. — ወሰን፡ terminus, limes, finis.

ወሰከ፡ I, 2 1) addidit, adjecit (c. pron. suff. = alicui, et በ፡ ad p. 45). 2) addendo auxit. — ተወሰከ፡ III, 2 1) se adjecit, adjunxit. 2) additus est. 3) auctus est, increvit. — ተውሳክ፡ id quod additur vel adjicitur.

ወሰደ፡ I, 1 subj. ይውስድ፡, ይስድ፡, ይሰድ፡ duxit, ab-, de-, ad-, induxit; tulit, at-, ob-, abstulit.

ወሰጠ፡ — ውስጥ፡ medium, intimum, interiora, a) penetrale; b) ንዋየ፡ ውስጥ፡ intestina; c) እም ውስጥ፡ intrinsecus, እንተ፡ውስጥ፡ intrinsecus, intus; ዘእንተ፡ውስጥ፡ qui intus est. — ውስተ፡ praep.: in c. Abl., in c. Acc., ad, versus, super, inter. — በውስተ፡ intus in, in, super, inter (tam localiter quam temporaliter p. 60 l. 23). — እምውስተ፡ e medio, ex, de, a, inter (ዘ እምውስቴቶሙ፡ quod unum ex iis est p. 59 l. 15). — እንተ፡ውስተ፡ per medium, per. — ውሳጤ፡ 1) pars interior. 2) conclave interius, penetrale. — ውሳጢ፡, ወሳጢ፡ interior, intimus.

ወቅሐ፡ — ሞቅሕ፡, pl. መዋቅሕት፡ vinculum, catena, carcer; ቤተ፡ ሞቅሕ፡ carcer. — ሞቅሐ፡ qdrl. I vinxit, in vincula conjecit. — ተሞቅሐ፡ III, 1 pass. — ሙቁሕ፡ in vincula conjectus, captivus. — ሙቃሔ፡ vinctura, captivitas, vincula.

ወቀሠ፡ I, 1 verba opposuit, redarguit, litigavit, causam suam defendit. — ተዋቀሠ፡ III, 3 litigavit, altercatus est, causam defendit. — ቀሥት፡ et ቅሥት፡ 1) litigatio, altercatio, controversia. 2) vindicatio sui juris. 3) lis, causa.

ወቀረ፡ I, 1 et 2 excavavit, excidit, cecidit. — ተወቀረ፡ III, 1 pass. — ውቁር፡ part. pass. — ውቅሮ፡ opus lapicidae; lapides caesi.

ወቀዐ፡ I, 1 contudit, tutudit fustibus (spicas).

ወቀዐ፡ I, 1 excoriavit.

ወቀየ፡ — አውቀየ፡ II, 1 am-

Digitized by Google

putavit, abscidit. — ተወቅየ፡ III, 1 pass.

ወቄት፡ uncia.

ወቅፍ፡, pl. አውቃፍ፡ armilla, brachiale.

ወተረ፡ I, 1 nervum adduxit. — አውተረ፡ II, 1 1) intendit, attendit, vires intendit. 2) continuavit, perseveravit, assiduus fuit. — ውቱረ፡ continenter, assidue. — ወትር፡, pl. አውታር፡ nervus, chorda, funiculus. — ወትር፡ spatium temporis continuum; ዘወትር፡ perpetuus, quotidianus, jugis; ከመ፡ወትር፡ sicut perpetuo et semper (p. 47); ወትረ፡ perpetuo, assidue, semper.

ወተገ፡ I, 1 effugit, evasit.

ውኅደ፡ I, 1 deminutus est, paucus fuit. — አውኅደ፡ II, 1 caus. — ውኁድ፡ paucus, exiguus. — ውኅደት፡ paucitas, exiguitas.

ውኅጠ፡ et ወኅጠ፡ I, 1 subj. የኅጥ፡ voravit, devoravit.

ወነየ፡ — ተወነየ፡ III, 2 et ተዋነየ፡ III, 3 lusit (jocando, saltando, canendo, irridendo). — ተውኔት፡ oblectatio, libido, ludus, lusus, illusio.

ወንጌል፡ evangelium; ጸሎተ፡ወንጌል፡ oratio evangelica. — ወንጌላዊ፡ 1) evangelista. 2) evangelicus.

ውእቱ፡, f. ይእቲ፡, pl. እሙንቱ፡እማንቱ፡, ውእቶሙ፡ውእቶን፡ 1) is, ea, id (ዘውእቱ፡ ut qui, quippe qui p. 3; = እንዘ፡ውእቱ፡ p. 91); እምውእቱ፡እስመ፡ unum ex iis est quod p. 22 l. 19). 2) ipse, (p. 1 l. 14, al.). 3) idem (p. 8. 71. 79. 80. 100. 102). 4) Usurpatur in sententiis nominalibus pro copula verbali. 5) ὁ, ἡ, τό.

ውእደ፡ adv. 1) በውእደ፡, መንገለ፡ውእደ፡ ad latus, juxta. 2) ውእደ፡ adv. rel.: ubi, ubicumque.

ወከለ፡ — ተወከለ፡ III, 2 fiduciam posuit, fretus, confisus est (c. በ፡, vel ዲበ፡ vel Acc.). — ውኩል፡ confisus, fretus. — ትውክልት፡ confisio, fiduciа.

ወከሐ፡ — ተዋከሐ፡ III, 3 rixatus, altercatus est, contendit (c. ምስለ፡ vel Acc.). — ወከሕ፡ et ወከሕ፡ contentio, rixa. — ወከሐት፡ id. (p. 95 l. 22). — ተዋከሒ፡ in controversiam vocans, pertinaciter negans.

ወከተ፡ I, 1 et አውከተ፡ II, 1 clamorem edidit, vociferatus est.

ወከዐ፡ — አውከዐ፡ II, 1 defatigavit.

ዋከየ፡ I, 3 refulsit, splenduit. — አዋከየ፡ II, 3 resplendere fecit, collustravit. — ዋክ፡ splendor, fulgor.

ወኪፈ፡ — አውኪፈ፡ II, 1 excepit manu. — ተወኪፈ፡ III, 1 et ተወከፈ፡ III, 2 1) refl.: excepit, suscepit, recepit, accepit (gratum accepit, assensit, aurem praebuit; obsecundavit; sustentavit, opitulatus est). 2) pass.: exceptus, ac-, susceptus est. — ውኩፍ፡ acceptus, gratus.

ወወዐ፡ I, 2 alta voce clamavit, magnum clamorem edidit. — ውዋዒ፡ clamor magnus, vociferatio tumultuantium.

ውዕላ፡ damae vel dorcadis species.

ወዐለ፡ et ውዕለ፡ I, 1 diem egit,

Digitized by Google

tempus transegit, commoratus est, mansit. — ዕለት፡, pl. ዕለታት፡ dies (quatenus est pars temporis); ዕለተ፡ vel በዕለተ፡ eo die quo = quum vel quo die p. 37. — ወዓሊ፡ stator, apparitor, satelles, lictor. — መዓልት፡ (ሞዓልት፡), pl. መዋዕል፡ 1) dies (opp. nocte), tempus diurnum, meridianum; በመዓልት፡ et መዓልተ፡ interdiu. 2) pl.: a) dies. b) tempus. c) vitae tempus. — መዓልታዊ፡ diurnus, meridianus.

ወዐረ፡ — ተወዐረ፡ III, 2 mente comprehendere nequivit, obstupuit ob alqd (c. Acc. rei). — ዋዕር፡ difficilis intellectu, paradoxus.

ውዕየ፡ I, 1 subj. የዐይ፡ 1) combustus, igne consumtus, conflagratus est. 2) arsit. — አውዐየ፡ II, 1 1) combussit, concremavit. 2) ussit, adussit. — ውዑይ፡ 1) ardens, fervens, incensus. 2) ustus. 3) concrematus. — ዋዕይ፡ 1) incendium. 2) ardor, fervor, aestus.

ዋዜማ፡ modus quidam cantandi hymnos ecclesiasticos; hymnus hoc modo cantatus.

ወይ፡ heu, proh, vae!

ወይሌ፡ calamitas, infortunium, vae.

ወይን፡, pl. አውያን፡ 1) vitis, vinea; ዐጸደ ፡ወይን፡ vinea. 2) vinum.

ወይጠል፡, pl. ወይጠላት፡ caprea, capreae.

ወደሰ፡ I, 2 laudavit, collaudavit (c. Acc.), laudes dixit (c. Dat.). — ተወደሰ፡ III, 2 laudatus, laudem meritus est. — ውዳሴ፡ laudatio, laus, laudes, encomium.

ወድቀ፡ I, 1 subj. ይደቅ፡ 1) cecĭdit (de-, in-, superin-, con-, excidit). 2) procidit, se prostravit. — አውደቀ፡ II, 1 caus., dejecit, projecit. — ውዱቅ፡ cadens, lapsus, jacens. — ድቀት፡ casus, lapsus, clades; casus = res fortuita, eventum. — ድንቀት፡ casus, res fortuita, subita; ድንቀተ፡ casu, improviso, subito, ex tempore p. 78.

ወድአ፡ I, 2 perfecit, consummavit, consumsit; seq. alio verbo finito (gr. § 88): jam, dudum. — ተወድአ፡ III, 2 pass.

ወደየ፡ I, 1 subj. ይደይ፡ indidit, injecit, immisit, imposuit. — ተወድየ፡ III, 1 pass. — አስተዋደየ፡ IV, 3 objecit crimen, criminatus est, accusavit. — ውዴት፡ criminatio, calumnia, accusatio. — መዳይ፡ vas quodlibet, receptaculum. — መስተዋድይ፡ calumniator, criminator.

ወደደ፡ — አውደደ፡ II, 1 immisit, inseruit, indidit. — ተዋደደ፡ III, 3 concinne conjunctus, co-, adaptatus est, congruit (seq. ለ፡ p. 90). — አስተዋደደ፡ IV, 3 apte inseruit, bene commisit, concinnavit. — ድድ፡, pl. ድዳት፡ 1) commissura. 2) basis, fundamen.

ወዲፈት፡ lacinia.

ወገረ፡ I, 1 et 2 (subj. I, 1 ይ ውግር፡ et ይገር፡) 1) jecit, injecit, projecit. 2) lapidibus petiit, lapidibus obrutis necavit. — ተወገረ፡ III, 1 et 2 pass. — ወግር፡, pl. አውግር፡ collis, tumulus, clivus.

ወገሰ፡ — ሞገስ፡ gratia, χάρις (tam favor, benevolentia, quam venustas, suavitas). — ሞገሰ፡ qdrl. I

Digitized by Google

favit. — ተሞገሰ፡ III, 1 gratia affectus, favorem consecutus est.

ወገበ፡ — አውገበ፡ II, 1 subito supervenit, improviso invasit. — ግብት፡ accidens improvisum; ዘግብት፡ temere vel recens inventus, fortuitus (πρόςφατος); ግብተ፡ subito, improviso.

ወግአ፡ I, 1 subj. ይውጋእ፡ 1) ferit cornu, arietavit. 2) icit, confodit, contudit. — ውጉእ፡ 1) ictus. 2) tusus. — ሞግእ፡, ሞጋእ፡ 1) mortarium. 2) aries machina.

ወግዐ፡ I, 1 lacte aluit.

ወገዘ፡ — አውገዘ፡ II, 1 1) excommunicavit, anathematizavit. 2) diris devovit. — ተወግዘ፡ III, 1 pass. — ውጉዝ፡ part. pass. — ግዘት፡ excommunicatio, anathematismus, dirae.

ወገደ፡ — ሞገድ፡, pl. መዋግድ፡ unda, fluctus.

ወገዳ፡ et ወግዳ፡ regio Schoae, (regionem hujus nominis in Amhara sitam exhibet Ludolfus in Hist. Aeth. I, 3, 10).

ወጥሐ፡ I, 2 in struem congessit, struendo coacervavit. — ሞጣሕት፡, pl. መዋጥሕ፡ linteamen, indumentum, velamen, velum. — ተሞጥሐ፡ qdrl. III, 1 amictus est indumento exteriore.

ወጠሰ፡ I, 2 accendit.

ወጠነ፡ I, 1 et 2 (subj. I, 1 ይውጥን፡) coepit, incepit (seq. Subj. verbi vel ከመ፡ c. Subj., vel Inf.). — ተወጥነ፡ III, 1 et ተወጠነ፡ III, 2 coeptum, inceptum est. — ጥንት፡ initium, principium. — ወጣኒ፡ inceptor, inchoator.

ወጽሐ፡ — አውጽሐ፡ II, 1 1) infudit, libationem effudit. 2) stillas emisit. — ሞጻሕት፡ 1) libatio. 2) vas spondeum. — ጸሕጸሕ፡ stillicidium.

ወጽሐ፡ — ሞጻሕት፡ trabs, tignum.

ወጸበ፡ — ውጽብ፡, pl. አውጻብ፡ inauris.

ወጽአ፡ I, et 2 praevaluit, vicit in proelio.

ወፅጎ፡ — ተወፅጎ፡ III, 2 dolores parturientis passus est.

ወፅአ፡ I, 1 subj. ይፃእ፡ exiit, egressus est; a) emigravit p. 13. b) processit p. 76. c) progenitus, exortus est. d) excessit, decessit, recessit, declinavit (p. 75 l. 23; 90. 93. 101). e) expulsus est (p. 52). f) exclusus, privatus, expers factus est (p. 90 l. 3). g) exiit = ad finem venit p. 61. — አውፅአ፡ II, 1 exire jussit, eduxit, ejecit, expulit, emisit, extraxit, eripuit; foras extulit; produxit p. 14; exuit vel deposuit (vestes p. 61); in vulgus extulit, evulgavit p. 44; expendit, erogavit. — ውፁእ፡ 1) oriundus. 2) excedens, alienus, contrarius, absonus. 3) expers, destitutus. — ፅአት፡ exitus, egressus, a) origo, b) emigratio, c) discessus, decessus. — ሞፃ፡ donum, quod abeunti datur. — ሙፃእ፡ locus unde alqd exit. — ፃእፃእ፡ 1) abortus, embryo. 2) sumtus, impensae.

ወፀፈ፡ I, 1 et 2 funda projecit. — ወፃፊ፡ funditor. — ሞፀፍ፡ funda.

ወፈረ፡ I, 1 subj. ይውፍር፡ et ዩፈር፡ rus iit, in agros exiit, ruri

Digitized by Google

fuit. — ወፍር፡ rus, agri, praedium, fundus. — ሞፈርት፡ instrumentum rusticum. — መ-ፋ-ር፡ 1) agri, praedium rusticum. 2) pascua.

ወፈየ፡ — አወፈየ፡ II, 2 et አ ው-ፈየ፡ II, 1 tradidit, commisit, in potestatem permisit (c. dupl. Acc., vel c. Acc. et ለ፡). — ተወፈየ፡ III, 2 et 1 traditum vel commissum accepit. — ት-ው-ፌት፡ traditio, παράδοσις.

ወፈጠ፡ igne torruit vel coxit.

ዓ፡ p. 156/7, ዖ፡ et ዕ፡ p. 158 est sive siglum sive nota musica.

ዔላ፡ Ela, pater Hoseae regis (4 Reg. 17, 1).

ዐለለ፡ I, 2 separavit, distinxit. — አዕለለ፡ II, 1 segregavit, excommunicavit. — ዕሉ-ል፡ separatus, distinctus, versicolor.

ዐለመ፡ I, 2 consignavit literis.

ዓለም፡, pl. ዓለማት፡ 1) aevum, saeculum, tempus antiquum; ቅድመ፡ vel እምቅድመ፡ ዓለም፡ πρὸ αἰώνων p. 71. 78. 2) tempus futurum, saecula, aeternitas; ለዓለም፡ in aeternum vel perpetuum; ዘለዓለም፡ aeternus; እስከ፡ ለዓለም፡ in perpetuum; ለዓለመ፡ ዓለም፡ in saecula saeculorum. 3) mundus, a) rerum universitas, res creatae, res mundo contentae. b) orbis terrarum, οἰκουμένη p. 72. c) mundus vel saeculum, quatenus opponitur Deo, rebus divinis et ecclesiasticis et vitae monachorum; ዘዓለም፡ saecularis, weltlich.

ዐለስ፡ zea.

ዐለቅት፡ hirudo.

ዕለት፡ vid. ወዐለ፡

ዐለወ፡ I, 1 subj. ይዕሉ፡ 1) pervertit, depravavit. 2) praevaricatus, transgresssus est, migravit (praeceptum). 3) perfide egit, rebellis, refractarius fuit. — አዕለወ፡ II, 1 1) pervertit. 2) transtulit e lingua in linguam. 3) transscripsit, descripsit p. 76. — ዕልው፡ perversus, pravus, refractarius, ἑτερόδοξος, haereticus, apostata. — ዕልወት፡ 1) catastropha. 2) perversa et haeretica opinio, haeresis, apostasia. 3) apographum, transscriptum. — ዐላዊ፡ perversus, perfidus, transgressor, infidelis, haereticus.

ዐልዎ፡, ዓልው፡ aloe.

ዐለየ፡ — ማዕሌት፡ defectio, rebellio, reipublicae conversio.

ዐለገ፡ — ዕልገት፡ victoriae signum, tropaeum.

ዓም፡ annus; ለለዓመ፡ quotannis. — ዓመት፡, pl. ዓመታት፡ annus.

ዐማሌቅ፡ Amalec.

ዐመቀ፡ I, 1 subj. ይዕምቅ፡ vel ይዕመቅ፡ profundus fuit vel factus est. — አዕመቀ፡ II, 1 profundum fecit, altius penetravit. — ዕመ-ቅ፡ profundus. — ዕመቅ፡ profunditas, profundum. — ማዕምቅ፡, pl. መዓ ምቅ፡ profundum, abyssus.

ዐምዐም፡ limus, stagnum.

ዐምድ፡, pl. አዕማድ፡ columna. — ምዕማድ፡ basis, stylobates.

ዐመፀ፡ I, 2 inique egit, injustus fuit, injuria affecit. — ዐማፂ፡ injustus, iniquus, improbus. — ዐመፃ፡

Digitized by Google

injustitia, injuria, improbitas. — መ ዐምፅ፡ inique agens, injustus.

ዓሣ፡, pl. ዓሣት፡ piscis.

ዐሠረ፡ I, 2 coetum convocavit, invitavit. — ዐሡር፡ convivium.

ዐሠረ፡ I, 2 decimam partem dedit; d. p. sumsit (c. Acc. = ab alqo). — ዐሥር፡ decem p. 114 str. 27. — ዐሥሩ፡, f. ዐሠርቱ፡ m. decem. — ዕሥር፡ decem. — ዓሥር፡ decimus. — ዐሡር፡ decem dies, decimus dies. — ዕሥራ፡ viginti. — ዓሥራት፡, ዐሥራት፡ decima pars, decimae; tributum, oblatio.

ዐሪሥ፡ umbraculum, tabernaculum.

ዐረር፡ plumbum.

ዐርቀ፡ et ዐረቀ፡ I, 1 1) nudus fuit. 2) vacuus fuit, evacuatus est. 3) orbatus, privatus est. — አዕረቀ፡ II, 1 1) nudavit, denudavit. 2) evacuavit, exinanivit. — ተዐርቀ፡ III, 1 se nudavit, nudatus, privatus est. — ዕሩቅ፡ 1) nudus. 2) vacuus. — ዕራቅ፡ c. pron. suff.: 1) nudus (merus, solus p. 64). 2) vacuus, inanis. — ዕርቃን፡ nuditas; pudenda.

ዐረቀ፡ I, 1 1) aequalis, congruus fuit. 2) coaequavit; reconciliavit, gratiam composuit. — ተዐረቀ፡ III, 1 et ተዓረቀ፡ III, 3 reconciliatus est, in gratiam rediit. — ዕርቅ፡ reconciliatio. — ዐራቂ፡ reconciliator, arbiter, mediator.

ዐርበ፡ et ዐረበ፡ I, 1 occidit (sol, sidus). — ዐረብ፡ occidens. — ዐርብ፡ feria sexta. — ምዕራብ፡ occidens, plaga occidentalis.

ዐረብ፡ Arabes. — ዐረብያ፡ Arabia.

ዐረበ፡ — ማዕረብት፡ locus mercatus, emporium.

ዐራት፡, pl. ዐራታት፡ lectus.

ዐረከ፡ — ተዓረከ፡ III, 3 amicitia vel familiaritate junctus est. — ዐርክ፡, f. ዐርክት፡, pl. አዕርክት፡, m. ዐርክን፡, f. ዐርክት፡ amicus, a.

ዐረዘ፡ I, 2 vestitum paravit vel praebuit (c. Acc. prs.). — ዐራዝ፡, pl. ዐራዝት፡ vestimentum, indumentum.

ዐረየ፡ I, 2 et 1 1) aequalis fuit vel factus est (c. Acc.), congruit. 2) exaequavit, conciliavit. — አዐረየ፡ II, 1 coaequavit, parem et aequalem reddidit. — ተዐረየ፡ III, 2 exaequatus, aequiparatus est. — ዕሩይ፡ aequalis, par; ዕሩየ፡ pariter, aeque. — ዕሪና፡ aequalitas, coaequalitas; በዕሪና፡ aequaliter.

ዐርገ፡ I, 1 subj. ይዕረግ፡ et ይዕርግ፡ ascendit, escendit. — አዕረገ፡ II, 1 1) ascendere fecit. 2) sursum duxit vel tulit. 3) obtulit (Deo sacrificium). — ዕርገት፡ ascensio, (oblatio). — ማዕርግ፡, pl. መዓርግ፡ gradus, scala; በማዕርገ፡ in gradu alcjs = sicut, tamquam p. 133 str. 9. — ምዕራግ፡ 1) ascensus, locus clivus. 2) gradus.

ዔረግ፡ decipula, tendicula, cavea.

ዐረፈ፡ — አዕረፈ፡ II, 1 1) intr.: quievit, requievit; a) quietem nactus est; b) resedit, commoratus est; c) obdormiit, obiit; d) intermisit, cessavit. 2) trs.: quiescere fecit, quietem dedit (c. Acc. prs.). — ዕሩፍ፡ quietus, considens, commorans, defunctus. — ዕረፍት፡ quies, requies; obitus; intermissio. — ምዕ

Digitized by Google

ራፍ፡ 1) locus quietis, locus quo quis residet. 2) stadium, milliarium. 3) sectio vel caput libri.

ዕርፍ፡ 1) cochlear. 2) vomer, aratrum.

ዕሱቅ፡ inter-, intextus, versicolor. — ዐስቅ፡ textura artificiosa, vestis versicolor.

ዐሰበ፡ I, 1 mercede conduxit. — ዐስብ፡ merces; pretium; praemium. — ዐሳብ፡ mercenarius.

ዐሰበ፡ — ማዕሰብ፡, ማዕስብ፡, pl. መዓስብ፡ 1) viduatus. 2) caelebs, viduus, vidua.

ዔሰው፡ Esau.

ዐሰየ፡ I, 1 rependit, retribuit, remuneratus est (c. Acc. prs.). — ተዐስየ፡ III, 1 praemium vel remunerationem accepit. — ዕሴት፡ remuneratio, praemium.

ዐቀለ፡ — አዕቀለ፡ II, 1 aquas collegit in piscina. — ምዕቃል፡, pl. ምዕቃላት፡ piscina.

ዐቀመ፡ I, 2 et 1 1) coërcuit, compescuit. 2) modum statuit, terminis circumscripsit, definivit. — ዕቁም፡ statutus, definitus, praefinitus. — ዐቅም፡ 1) modus, a) mensura, b) moderatio, temperantia; በ ዐቅም፡ moderate, temperanter; c) proportio; ዐቅመ፡ምዕራጉ፡ secundum gradum ejus p. 142 str. 27; d) justa, definita ratio; ዐቅመ፡ውርዛዌ፡ justa juventus vel aetas. 2) finis, terminus. — ዕቃሜ፡ constitutio, statutum.

ዐቈረ፡ I, 1 involvit, colligavit. — ተዐቍረ፡ III, 1 pass. — ዕቍር፡ fasciculus, marsupium, crumena.

ዐቃር፡, pl. ዐቃቂር፡ pharmacum.

ዐቀረብ፡, pl. ዐቃርብት፡ scorpio.

ዐቀበ፡ I, 1 subj. ይዕቀብ፡ 1) custodivit. 2) cautionem adhibuit, cavit. 3) servavit, observavit. 4) reservavit, con-, asservavit. 5) in animo, memoria tenuit. — አዕቀበ፡ II, 1 1) caus. 2) custodiendum vel asservandum tradidit (ከመ፡ዘአዕቀበ፡ tamquam id quod ei asservandum tradidit = in depositum p. 62 l. 18). — ተዐቀበ፡ et ተዐቅበ፡ III, 1 1) custoditus, servatus, asservatus est. 2) se custodivit, se abstinuit, cavit, attendit. — ዕቁብ፡ part. pass. — ዕቅብት፡, pl. ዕቁባት፡ concubina, pellex. — ዐቃቤ፡ custodia, tuitio (p. 137 str. 6 vim Infinitivi habet); cautio; observatio; id quod observandum est. — ዐቃቢ፡, pl. ዐቃብያን፡ et ዐቀብት፡ custos; tutelaris p. 145 str. 38; ዐቃቤ፡ሥራይ፡ medicus. — ማዕቀብ፡ custodia, excubiae. — አማዕቀበ፡ qdrl. II custodiendum commisit, c. dupl. Acc.

ዐቀብ፡ locus acclivis, clivus.

ዐቀብ፡ et ዐቃብ፡ spinae.

ዕቋን፡ lac spissum, butyrum.

ዐቀደ፡ — ዕቁድ፡ constrictus, ligatus.

ዐቀጸ፡ I, 2 illaqueavit, intricavit. — አዕቀጸ፡ II, 1 illaqueavit, supplantavit, defraudavit. — ተዐቀጸ፡ III, 1 pass.

ዐቀፈ፡ — አዕቀፈ፡ II, 1 impedivit, offendiculo fuit, scandalum praebuit (c. Acc. prs.). — ተዐቀፈ፡ III, 1 1) impeditus est. 2) offendit. 3) offensionis causam habuit, scandalizatus est. — ዕቅፍት፡, pl. ዕቅፍታት፡

Digitized by Google

offensio, offendiculum, scandalum. — ግዕቀፍ፡ et ግዕቅፍ፡ id.

ዐበለ፡ — ግዕበል፡ instrumentum, in specie: ferreum.

ዐበለ፡ — ግዕበል፡, pl. ግዕበላት፡ fluctus, unda, undae.

ዐብረ፡ I, 1 subj. ይዕበር፡ aridus, sterilis fuit vel factus est. — ዕቡር፡ aridus, sterilis. — ዐበር፡ sterilitas, penuria annonae.

ዕብራዊ፡ Hebraeus. — ዕብራይስጥ፡ Hebraice.

ዐበቅ፡ scabiei vel leprae species.

ዐብየ፡ I, 1 subj. ይዕበይ፡ magnus, major fuit vel factus est (c. pron. suff. = aliquo); ዘየዐቢ፡ magnus, major, maximus. — አዕበየ፡ II, 1 magnum fecit (አዕበየ፡ገቢረ፡ magna fecit p. 100), magnificavit, exaltavit, ad dignitatem evexit. — ተዐበየ፡ III, 2 1) refl.: se extulit, se jactavit, superbus fuit. 2) exaltatus, magnificatus est. — ዕቡይ፡ superbus, arrogans, insolens. — ዕበይ፡ magnitudo. — ዐቢይ፡, f. ዐበይት፡, pl. ዐቢይት፡, m. ዐቢያን፡, f. ዐቢያት፡ magnus, (ካህን፡ዐቢይ፡ sacerdos summus; በዐቢይ፡ቃል፡ alta voce; ዐቢያት፡ vel ዐበይት፡ magnalia); ዐቢየ፡ adv. valde, alte, p. 106. — ትዕቢት፡ superbia, insolentia, arrogantia.

ዐበጠ፡ I, 2 ad angarias vel opus praestandum coëgit.

ዐተመ፡ — መዐትም፡ iracundus, ad iram propensus. — መዐትማዊ፡ id. (p. 45).

ዐተር፡ faba.

ዐተበ፡ I, 1 subj. ይዕትብ፡ et ይዕተብ፡ obsignavit, signo crucis signavit et consecravit. — ተዐትበ፡ III, 1 pass. — ግዕተብ፡ signaculum, signum. — አግዕተበ፡ qdrl. III, 1 signo crucis signavit, in formam crucis posuit manus.

ዐንሰበ፡ — መዐንስብ፡ hariolus, incantator.

ዐነቀ፡ I, 1 collo circumdedit vel suspendit rem. — ዕንቁ፡, pl. አዕናቁ፡ gemma. — ግዕነቅ፡ et ግዕንቅ፡ turtur.

ዕንቁራ፡ Ancyra in Galatia.

ዐንበሪ፡ et ዐንበር፡ bellua marina, cetus.

ዐንበሳ፡, pl. ዐናብስት፡ leo.

ዕንባቆም፡ Habacuc.

ዐንበዘ፡ qdrl. I defecit animo, despondit. — ተዐንበዘ፡ III, 1 id. (p. 121 str. 59). — ዕንቡዝ፡ part. — ዕንባዜ፡ defectio mentis, desponsio.

ዐንዘረ፡ qdrl. I fidibus, tibia cecinit. — ዕንዚራ፡ instrumentum musicum cujusvis generis. — መዐንዝር፡ musicus, fidicen, tibicen.

ዐነግ፡, pl. አዕኑግ፡ inauris.

ዕንጉት፡ mandragora.

ዐንጉግ፡, ዐንጉጉ፡ lacerta aquatica.

ዕንፎራ፡ anaphora.

ዐከከ፡ — ግዕከክ፡ pelvis, labrum, crater.

ዐከወ፡ — ታዕክ፡ castra regia, arx, palatium.

ዓው፡ acetabulum (femoris).

ዐውሎ፡ turbo, procella.

ዕዋል፡ pullus, in specie: asellus.

ደመ፡ — ደም፡, pl. አዕዋም፡,

Digitized by Google

pl. pl. አዕዋማት፡ 1) densa arborum, silva, nemus, lucus. 2) arbores. 3) arbor.

ዖረ፡ I, 1 caecus fuit vel factus est. — አዖረ፡ II, 1 caus. — ተዐወረ፡ III, 2 1) connivit. 2) neglexit. 3) despexit, contemsit. — ዕዉር፡ caecus. — ዕውረት፡ caecitas.

ዖቀ፡ I, 1 (custodivit) attendit, providit, cavit. — አዖቀ፡ II, 1 1) cognoscere fecit. 2) notum, manifestum fecit, demonstravit. — ተዐውቀ፡ III, 1 1) animadversus (c. pron. suff. = alicui, p. 35), cognitus, agnitus est. 2) innotuit, manifestatus, revelatus est. 3) evidens fuit, apparuit. — ዕዉቅ፡ notus, bene notus.

ዖነ፡ — ምዕዋን፡ septentrio, plaga septentrionalis.

ዐወከ፡ qdrl. I aberravit, declinavit.

ዐወየወ፡ qdrl. I flebilem clamorem edidit, ploravit, ejulavit. — ዐወያት፡ ejulatio, flebilis clamor, ploratus.

ዖደ፡ I, 1 subj ይዑድ፡ 1) se circumvertit. 2) circumivit, circumvolavit, obiit. 3) cinxit, circumvenit, circumstetit. — አዖደ፡ II, 1 circumvertit, circumduxit. — ዐውድ፡ 1) circuitus, orbis, circulus; periodus. 2) area (sive ዐውደ፡ sive ዐውዴ፡ እክል፡). 3) consessus judicum, forum. — ዐውዴ፡ praep.: circa. — ዐዋዲ፡ circuitor, praeco. — ምዕዋድ፡ ambitus, circuitus, orbis.

ዖገ፡ — ተዐወገ፡ III, 1 subsannavit, irrisit.

ዖፍ፡, pl. አዕዋፍ፡ aves; avis.

ዕዝል፡ unus e tribus cantandi modis, quibus Abyssini utuntur, p. 35.

ዐዘረ፡ — ግዕዝር፡, ግዕዝር፡ nimbus splendens.

ዕዝራ፡ Esdras.

ዐዘቅት፡ puteus, cisterna.

ዐዘዘ፡ I, 2 validus, fortis, robustus fuit. — ዐዚዝ፡ 1) validus, potens. 2) summe venerandus, eximius. — ዕዘዝ፡ robur, potentia, dignitas dominatoris.

ዔለ፡ I, 1 et ዐየለ፡ I, 2 circum-, ob-, pererravit, vagus fuit.

ዐየረ፡ — ተዐየረ፡ III, 2 probro affecit, exprobravit, conviciatus est. — ትዕይርት፡ probrum, convicium.

ዐይን፡, pl. አዕይንት፡ 1) oculus; ሰብአ፡ዐይን፡ explorator, speculator p. 116. 2) fons. — ዐየነ፡ I, 2 intente contemplatus est, dispexit. — ተዐየነ፡ III, 1 tentoria, castra posuit, turmatim convenit, congregatus est. — ትዕይንት፡, pl. ተዓይን፡ 1) castra. 2) tentorium, tabernaculum. 3) exercitus, copiae, agmen, multitudo congregata.

ዐየየ፡ I, 1 aberravit, mente erravit. — ዕዩይ፡ mente alienatus, amens, delirans.

ዐይግ፡, pl. አዕያግ፡ palus, stagnum. — ዐይገን፡ et ዐይጋን፡ urceus, labrum.

ዓዲ፡ adv. 1) adhuc, etiamnum (ዓዲየ፡ adhuc ego (superstes) sum p. 32). 2) porro, amplius, diutius, iterum, rursus. 3) praeterea, insuper, etiam, (p. 15 l. 7 በእንተዝ፡ vel እስመ፡ post ወዓዲ፡ supplendum est); አላ፡ዓዲ፡ sed etiam (post አክ፡ባሕቲቱ፡).

Digitized by Google

ዐደመ፡ I, 2 diem vel tempus constituit. — **ዕድሜ**፡ tempus constitutum, tempus.

ዐደወ፡ — **ዕድ**፡, pl. **ዕደው**፡ viri (vir).

ዐደወ፡ — **ዕዳ**፡ 1) res persolvenda, debitum. 2) culpa, reatus.

ዐደወ፡ I, 1 subj. **ይዕዱ**፡ 1) transiit, trajecit, pertransiit. 2) excessit, superavit, (excelluit), seq. **እምነ**፡ p. 35. — **አዕደወ**፡ II, 1 traduxit, trajecit. — **ተዐደወ**፡ III, 1 transiit, transgressus est (c. **እምነ**፡ p. 41; c. Acc. mandati). — **ዕድው**፡, pl. **ዕድዋን**፡ adversarius. — **ተዐዳዊ**፡ transgressor, praevaricator. — **ማዕዶት**፡ regio opposita, ripa ulterior, ripa; **ማዕዶተ**፡ trans, ultra; **በማዕዶተ**፡ trans, (praeter).

ዐጌ፡ linum, linteum.

ዐገለ፡ — **ተዐገለ**፡ III, 2 1) fraudavit, defraudavit. 2) injuste et violenter oppressit, vim intulit. — **ት ዕግልት**፡ fraudatio, defraudatio, oppressio, injuria.

ዐገሠ፡ — **ተዐገሠ**፡ III, 2 1) se continuit, abstinuit. 2) perseveravit, constans fuit. 3) mansit, exspectavit (c. Acc.). 4) patiens fuit, patienter tulit, constanter toleravit. — **አስተዐገሠ**፡ IV, 2 1) ad continentiam, constantiam, patientiam impulit. 2) patienter sustinuit vel pertulit (p. 99). — **ተዐጋሢ**፡ constans, patiens. — **ትዕግሥት**፡ 1) continentia, temperantia. 2) constantia, patientia, tolerantia. — **መ ስተዐግሥ**፡ 1) continens. 2) patiens, longanimis.

ዕጕሥታር፡ absinthium.

ዐገተ፡ I, 1 subj. **ይዕግት**፡ circumvenit, circumsedit, cinxit. — **ግ ዕገት**፡ 1) circumscriptio. 2) conclusura. 3) circumsessio, insidiae. 4) indago, cassis, plagae.

ዐጠሰ፡ sternutavit. — **ዕጠስ**፡ et **ዕጣስ**፡ sternutatio.

ዐጠቀ፡ I, 1 adstrinxit, accinxit, arcte cinxit.

ዐጠነ፡ I, 1 subj. **ይዕጥን**፡ suffivit, adoluit thus. — **ዕጣን**፡ 1) suffimentum, incensum, thus. 2) suffitio. — **ማዕጠንት**፡, pl. **መዓጥን**፡ thuribulum.

ዐጠፈ፡ — **ዕጡፍ**፡ textus; textum, textura.

ዐጸረ፡ I, 1 expressit.

ዐጽቅ፡, pl. **አዕጹቅ**፡ ramus, ramulus.

ዐጸበ፡ I, 1 1) durus, difficilis, molestus fuit (c. pron. suff. = alicui). 2) molestiis laboravit. — **አስተዐ ጸበ**፡ IV, 1 1) durum, difficile, molestum putavit, graviter tulit. 2) mirum putavit, demiratus est. — **ዕ ጹብ**፡ 1) durus, asper. 2) gravis, molestus, vehemens, 3) difficilis, arduus. 4) mirus, mirandus. 5) **እም ዕጹብ**፡ aegre, difficulter, vix. — **ዕ ጸብ**፡ 1) duritas, gravitas. 2) difficultas, molestia.

ዐጸወ፡ I, 1 subj. **ይዕጹ**፡ 1) clausit, obseravit. 2) occlusit, praeclusit, obstruxit. — **ተዐጽው**፡ III, 1 pass. — **ዕጽው**፡ clausus. — **ዐጻዊ**፡ janitor, ostiarius. — **ማዕጸ**፡, pl. **መዓጽ**፡ 1) janua, fores. 2) sera, claustrum.

ዐጸወ፡ abscidit, concidit.

ዐጸድ፡, pl. **አዕጻድ**፡ area circum-

Digitized by Google

septa, area, chors, atrium, aula; caula, septum; ager, praedium, fundus; ዐጸደ፡ወይን፡ vinea; ዐጸደ፡ሐምል፡ p. 60 et ዐጸድ፡ p. 59 hortus, viridarium.

ዐጸፈ፡ I, 1 complicuit. — ተዐጸፈ፡ et ተዐጸፈ፡ III, 1 se amicuit, amictus est. — ዕጹፍ፡ complicatus, duplicatus, amictus. — ዐጽፍ፡ amictus, amiculum, pallium.

ዕፅም፡, pl. አዕፅምት፡ os, ossis.

ዕፀው፡ — ዕፅ፡, pl. ዕፀው፡, pl. pl. ዕፀዋት፡ 1) arbor; arbuscula; ዕፀ፡ወይን፡ vitis. 2) patibulum, crux (sive ዕፀ፡መስቀል፡ sive ዕፅ፡). 3) lignum. 4) sors. — ዕፀት፡ arbuscula, frutex. — ተዓፀወ፡ III, 3 sortitus est. — ዕፃ፡ sors. — ዕፃዌ፡, ዐ-ፃዌ፡ sortitio.

ዐፀየ፡ et ዐፅየ፡ I, 1 verminavit, putruit. — ዕፂ፡, pl. ዕፀያት፡ et ዕፂያት፡ vermis, vermiculus; eruca p. 34. 36.

ዐፀደ፡ I, 1 messuit, demessuit. — ተዐፅደ፡ III, 1 pass. — ዐፃዲ፡ messor. — ማዕፀድ፡ falx.

ዐፀፀ፡ injuriam intulit. — ዐፅ፡ sterilitas, terra salebrosa, inculta, vasta.

ዐፈረ፡ — ዕፍረት፡ unguentum. — ማዕፈርት፡ cidaris, mitra, tiara.

ዝ፡, f. ዛ፡, pl. m. እሉ፡, f. እላ፡ et እሉን፡ hic, haec, hoc (ዘሂ፡ Acc.: hoc quoque p. 98 l. 11); tam ዝ፡ quam እሉ፡, እላ፡ pro neutro: „hoc, haec“ usurpatur; ከመዝ፡ talis, sic; በእንተዝ፡ ob hoc, propterea; እምዝ፡ post hoc, deinde, deinceps, tum.

ዘ፡ 1) pron. rel. f. እንተ፡, pl. እለ፡ qui, quae, quod; is qui, caet.; quicumque; si quis; (ዘውእቱ፡ quod est, hoc est p. 103; ዘሂ፡ — ዘሂ፡ alius — alius p. 59; ኀበ፡ዘ፡ quocumque p. 26; ዘ፡ ubi p. 84 l. 8; ad quod p. 86 l. 9; quo, in quam p. 121 str. 56). 2) quod, ὅτι, ḅaß. 3) በዘ፡ a) cum, dum (=እንዘ፡). b) eo quod, ḅaḅurḉ ḅaß p. 103. c) qua ratione. d) seq. Imprf. vel Subj.: quo c. Subj., ut. e) quasi, p. 75 l. 12. 4) እምዘ፡ ex quo, postquam.

ዘ፡ (እንተ፡ p. 82, እለ፡) nota Genitivi (gr. § 145. 186); a) τὸ τοῦ, τὰ τοῦ p. 82 l. 10; 103 l. 13. b) res alicujus, ut: ንግበርሰ፡ብሂል፡ዘ ብዙኃን፡ „faciamus“ dicere multorum est, p. 83. c) pertinens ad alqm: እለ፡ሙሴ፡ homines vel coaequales Mosis p. 115. 122. 124; vel: praeditus re, ut: ዘለምጽ፡ lepra affectus. d) ex: ዘብሩር፡ ex argento, argenteus. — ዘዘ፡ (§ 159, g) nota Genitivi cum vi distributiva p. 58.

ዚአየ፡, ዚአከ፡, ዚአሁ፡ caet., እንቲአየ፡ caet., እሊአየ፡ caet. (gr. § 150, b) pron. possessivum: meus, -a, -um, tuus caet. 1) nomini in st. c. posito subjungitur (ut: ቦኀይለ፡ ዚአሁ፡ vi ejus p. 8), vel nomini suo anteponitur (ut: እሊአከ፡አግ ብርት፡ tui servi p. 47), nec non Subjecti vel Praedicati locum tenere potest (p. 48. 107). 2) c. ዘ፡ relat.: ዘዚአየ፡ qui mei est = meus (p. 8. 50. 62. 86 al.); at p. 62 l. 18 ዘዚአሁ፡ = cujus est. 3) ዘዘዚአ ሁ፡ caet. a) vim distributivam habet: suus cujusque, varius, multimodus. b) ab invicem, alius ab alio p. 67.

Digitized by Google

ዘሀለለ፡ — **አንዘሀለለ፡** qdrl. V languit, emollitus, dissolutus, lasciviae et desidiae deditus est. — **ንግዘ ሀላል፡** vita dissoluta, languor, desidia, lascivia, animi levitas.

ዘለለ፡ — **መዝለል፡** pertica, vectis tenuior.

ዘልሐ፡ I, 1 hausit.

ዘልገሰ፡ qdrl. I scabie ulcerosa, elephantiasi correptus est. — **ዝል ጉስ፡** part. pass. — **ዝልጋሴ፡** lepra maligna, elephantiasis.

ዝሉፍ፡ liquor stillans, stacte.

ዘለፈ፡ — **አዝለፈ፡** II, 1 continuavit, perpetuavit, perseveravit. — **ዝሉፍ፡** 1) continuus; **ለዝሉፉ፡** et **ዝሉፈ፡** in perpetuum, perpetuo, semper. 2) pertinax; temerarius; audax. — **ዘ ልፍ፡** tempus perpetuum, a) **ዘዘ ልፍ፡** perpetuus; b) **ዘልፈ፡** perpetuo, indesinenter, semper; crebro; c) **ለዘልፍ፡** in perpetuum. — **ዘላፍ፡** et **ዝላፍ፡** i. q. **ዘልፍ፡**; **ለዝላፉ፡** vel **ለዘላፉ፡** in perpetuum. — **ትዝ ልፍት፡** pertinacia, temeritas.

ዘለፈ፡ I, 1 arguit, reprehendit, corripuit, admonuit, convicit. — **ተ ዘለፈ፡** III, 1 et 2 pass. — **ተዛለፈ፡** III, 3 1) argutatus, jurgatus est. 2) redarguit, convicit. 3) reprehendit, corripuit, castigavit. — **ዘለፋ፡** reprehensio, correctio, admonitio.

ዝሕለ፡ et **ዘሐለ፡** I, 1 rubigine obductus est. — **ዘሕል፡** rubigo, aerugo.

ዝሕነ፡ I, 1 sedatus est, tranquillus fuit. — **አዝሐነ፡** II, 1 sedavit, tranquillavit. — **ዝሑን፡** tranquillus. — **ዘሕን፡** tranquillitas, malacia.

ዘሐቀ፡ I, 1 decorticavit, deglupsit.

ዝሕዙሕ፡ superabundans.

ጋጣ፡ sc. **ባሕረ፡ጋጣ፡** Djemma fluvius Abyssiniae, qui in Abâi amnem effunditur, p. 36.

ዝማም፡ circulus naribus bestiarum alligatus.

ዘመረ፡ I, 2 1) instrumento cecinit, psallit, psalmos cantavit. 2) sancte pronuntiavit, testatus est p. 87 l. 21. — **አዝመረ፡** II, 1 1) sancte professus est, publice praedicavit. 2) provocavit, appellavit ad alqm. — **ዝመ-ር፡** testis, auctor (Gewährsmann). — **ዝማሬ፡** psalmodia, hymnus sacer, psalmus. — **መዘምር፡** psaltes, cantor ecclesiasticus. — **መ ዝመ-ር፡**, pl. **መዝመ-ራት፡**, 1) psalmus, psalmi, psalmodia. 2) psalterium. 3) chorus psallentium. — **ም ዝማር፡** testimonium, auctoritas.

ዘመን፡, pl. **አዝማን፡**, pl. pl. **አ ዝማናት፡** tempus, tempora, tempus statutum.

ዘመወ፡ I, 2 1) scortatus, fornicatus est (c. **ምስለ፡**, vel c. Acc. p. 65). 2) moechatus est. — **አዘ መወ፡** II, 2 caus. — **ዝመ-ት፡** scortatio, stupra, adulterium, impudicitia. — **ዘማ፡**, pl. **ዘማት፡** scortum, meretrix, moecha. — **ዘማዊ፡** scortator, moechus.

ዘመደ፡ — **ተዘምደ፡** III, 1 propinquitatis vinculis conjunctus est. — **ዘመድ፡**, pl. **አዝማድ፡** 1) cognatio, familia, stirps, gens, genus. 2) **ዘመድ፡** et **አዝማድ፡** parentes, consanguinei, cognati; etiam in Sing.: cognatus. —

Digitized by Google

ትዝምድ፡ cognatio, stirpes, familiae, gentes; genus.

ዘረፌ፡ n. regionis Abyssinicae.

ዘርቅ፡ fucus, verba fucata, vana.

ዘረቀ፡ — አዝረቀ፡ caeruleus.

ዘሩባቤል፡ Zerubabel.

ዘርቤት፡ tapetum.

ዘራት፡ camelopardalis.

ዘርአ፡ I, 1 sparsit semen, seminavit, sevit. — **ተዘርአ፡** III, 1 pass. — **ዘርእ፡**, pl. **አዝርእት፡** 1) sementis, semen, satum, seges. 2) semen virile. 3) proles, suboles. — **መዛርእ፡** pl. cophini.

ዘርከየ፡ qdrl. I exprobravit, improperavit, calumniatus, conviciatus est.

ዘረወ፡ I, 1 subj. **ይዝሩ፡** 1) sparsit, dispersit, dissipavit. 2) dilargitus est; disperdidit. — **ተዘርወ፡** III, 1 pass. et refl. — **ዝርው፡** part. pass. — **ዝርወት፡** dispersio. — **ዘራዊ፡** 1) dispersor. 2) prodigus.

ዘርዐ፡ — መዝርዕ፡ velum navis. — **መዝራዕት፡**, pl. **መዛርዕ፡** brachium.

ዘርዘረ፡ qdrl. I dispersit, discussit. — **ተዘርዘረ፡** III, 1 pass.

ዝርዚቅ፡ opus concatenatum.

ዝሰኩ፡ vid. **ዝኩ፡**

ዝቅ፡, pl. **ዝቃት፡** uter.

ዝብል፡ fimus, stercus.

ዘብሐ፡ I, 1 mactavit ad sacrificandum, sacrificavit. — **ዝብሕ፡** victima.

ዘበረ፡ — ዘብርት፡ fragmentum. — **መዝበር፡** et **መዝብር፡** ruina, rudera, desolatum, vastatum. — **መዝበረ፡** qdrl. I dirutus, destructus, vastatus est. — **አመዝበረ፡** II diruit, desolavit. — **ምዝቡር፡** dirutus, ruinosus. — **ምዝባሬ፡** eversio, destructio, ruina, rudera. — **ተመዝባሪ፡** destructus, ruinosus.

ዘቢብ፡ uvae passae.

ዘባን፡ dorsum, tergum.

ዘበየ፡ I, 2 emit.

ዘብድ፡, **ዘብዳ፡**, **ዘብድው፡**, pl. **ዘባድው፡** pellis hispida, melote, cilicium.

ዘበጠ፡ I, 1 verberavit, percussit. — **ተዘብጠ፡** III, 1 verberatus, percussus, perculsus est. — **ዝብጠት፡** percussio, verberatio, verber, plaga. — **ዝብጦ፡** opus malleo ductum.

ዛቲ፡ vid. **ዝንቱ፡**

ዘትር፡ scaturigo; mel favorum.

ዘኀረ፡ — ተዝኀረ፡ et **ተዘኀረ፡** III, 2 1) gloriatus est, se jactavit. 2) rixatus est. — **ዝኁር፡** jactabundus, insolens; rixosus. — **ትዝኀርት፡** 1) gloriatio, fastus, insolentia, sui admiratio. 2) contentio, rixa.

ዝኀር፡ monumentum sepulcrale, sepulcrum.

ዘንመ፡ I, 1 pluit. — **አዝንመ፡** II, 1 caus. — **ዝናም፡**, pl. **ዝናማት፡** pluvia.

ዝናር፡, pl. **ዝናራት፡** cingulum.

ዘንባ፡, pl. **አዝናብ፡** cauda.

ዘናቢር፡ pl. crabrones, vespae.

ዝንቱ፡, pl. **ዛቲ፡**, pl. m. **እሉ ንቱ፡**, f. **እላንቱ፡** hic, haec, hoc; crebro **ዝንቱ፡** pro neutro usurpatur.

ዘነየ፡ — ዝንየት፡ et **ዝኔት፡** effusio seminis virilis, semen virile effusum.

Digitized by Google

ዘንግዐ qdrl. I alienatus est mente, deliravit. — **ዝንጉዕ** delirus, desipiens, ineptus, stupidus.

ዘንጕጕ qdrl. I subsannavit, irrisit, ludibrio habuit. — **ዝንጕጕ** subsannatio, cavillatio, irrisio.

ዝእብ, pl. **አዝእብት** hyaena.

ዚአሁ vid. **ዘ**

ዘእንበለ vid. **እንበለ**

ዝኩ et **ዝክቱ**, f. **እንትኩ** et **እንታክቲ**, pl. **እልኩ**, **እልዙቱ**, **እልክቱ** 1) ille, iste. 2) ὁ ἡ τό. Particulam **ሰ** inter **ዝ** et **ኩ** inserere licet: **ዝሰኩ** p. 156 l. 1 et 4.

ዘከመ vid. **ከመ**

ዘከረ I, 1 subj. **ይዝከር** 1) meminit, recordatus est, memor fuit (c. Acc.). 2) memoravit, mentionem fecit. — **ዘከረ** I, 2 1) in memoriam revocavit. 2) memoravit. — **አዘከረ** II, 2 1) memorem fecit, in memoriam revocavit, monuit (c. dupl. Acc.; p. 139 str. 14 suppleas: coram Deo). 2) memoravit. — **ተዘከረ** III, 2 recordatus est, meminit (c. Acc.). — **ዝኩር** 1) memor. 2) memoratus. — **ዝክር** 1) memoria, recordatio, mentio. 2) fama. — **ተዝክር** memoria, commemoratio, festum commemorationis, monumentum, res memoriae prodita.

ዘካርያስ Zacharias.

ዝክቱ vid. **ዝኩ**

ዘወረ I, 2 perduravit. — **አዘረ** II, 1 vertiginem fecit alicui. — **ዘውር** gyrus, orbis, circulus.

ዘዐ — **ተዘውዐ** III, 3 sermonibus oblectatus, confabulatus est; secum collocutus, meditatus est; fabulatus est. — **ዘውዕ** sermones ludicri, nugae, fabulae.

ዘውግ 1) par (i. e. duo vel bini). 2) par, aequalis, socius. — **ተዘውገ** III, 1 copulatus, consociatus est. — **ተዘወገ** III, 3 1) se consociavit. 2) par, aequalis fuit, aequalem secutus est.

ዘወፈ — **ተዘወፈ** III, 2 sui ipsius amore et admiratione tumuit.

ዝዕላ (ذَيْل) villus (p. 58; Gr. habet: χουχουλλία ἄμαλλα).

ዘዘ vid. **ዘ**

ዝየ hoc loco, hic; huc; **በዝየ** hic; **እምዝየ** hinc.

ዜመ — **ዜማ** melos, modulatio, cantus modulatus, modi.

ዘይት 1) olea arbor. 2) oliva fructus. 3) oleum.

ዜነወ qdrl. I certiorem fecit, nuntiavit, annuntiavit, narravit, enarravit (c. Acc. vel **በ-ነበ** prs., c. Acc. vel **በእንተ** rei). — **ተዜየነወ** III, 3 rcpr. — **ዜና**, pl. **ዜናት** 1) nuntius. 2) rumor, fama. 3) nuntius de valetudine alcjs. 4) narratio, historia, res. — **ዜናዊ** annuntiator, nuntius (p. 49 l. 12 **ለ** nota Genitivi est).

ዘጌ nomen familiae regum Aethiopiae Zagaeae, de qua vid. Ludolfi Hist. Aeth. II, 5 et Zeitschrift der deutschen morgenl. Gesellschaft Bd. VII p. 350.

ዛጕል concha.

ዘግሐ I, 1 clausit, in-, con-, occlusit. — **ተዘግሐ** III, 1 pass. — **ዝጉሕ** clausus. — **መዝግሕ** 1) claustrum, repagulum. 2) fibula.

Digitized by Google

ዘገበ፡ I, 1 subj. **ይዝግብ**፡ coacervavit, recondidit, reposuit. — **ተ ዘግበ**፡ III, 1 pass. — **መዝገብ**፡, pl. **መዛግብት**፡ thesaurus, a) opes vel copiae collectae. b) promptuarium, apotheca, horreum.

ዘግባ፡, pl. **ዘግባት**፡ cedrus, cupressus, taxus.

ዘገነ፡ I, 1 pugillo comprehendit.

ዘገነ፡ — **አመዘገነ**፡ qdrl. II gratiam retulit, gratias egit, contentus fuit (c. **በ**፡ rei; c. **ለ**፡ vel pron. suff. prs.); **አመዝጋኖ**፡ animus gratus et contentus. — **ምዝጋና**፡ praemium, gratia, beneficium.

ዘረር፡, pl. **አዝፋር**፡ ora, fimbria vestimenti.

ዝፍት፡ pix.

ዘፈነ፡ I, 1 saltavit. — **ዘፈን**፡ saltatio, chorus. — **ዘፋኒ**፡, f. **ዘፋኒት**፡ saltator, -trix. — **ምዝፋን**፡ locus saltandi.

ዘፍዘፈ፡ — **አንዘፍዘፈ**፡ qdrl. V expandit (alas).

ዬ፡ heu, ah, au, proh!

ይሁዳ፡ 1) Judas. 2) Juda, tribus Israel. 3) Judaea, Judaei; **ሰብአ ይሁዳ**፡ Judaei. — **አይሁድ**፡ Judaei. — **ይሁድና**፡ Judaismus. — **ተይሀደ**፡ et **ተየሀደ**፡ III, 1 et 2 Judaeus fuit vel factus est.

ዮሐንስ፡ Joannes.

የማን፡ dextra manus; dextra pars. — **ይምን**፡ dextra pars; **ይ ምን**፡ dextrorsum.— **ይሙን**፡ probe, valde, perquam.

ያርብሕ፡, **ይርባሕ**፡ vid. **ረብሐ**፡

ያሮክላ፡ Heraclas.

ያሬድ፡ Jared, n. viri.

ዮርዳኖስ፡ Jordanes fluvius.

ይስሐቅ፡ Isaac.

ዮሴዕ፡ Josua.

ዮሴፍ፡ Joseph.

ይቤ፡, **ይቤሉ**፡, **ይብል**፡, **ይበል**፡ vid. **ብሀለ**፡

የብሰ፡ I, 1 subj. **ይይበስ**፡ siccus, aridus fuit vel factus est. — **አይ በሰ**፡ II, 1 caus. — **ይቡስ**፡ siccus, aridus. — **የብስ**፡ aridum vel siccum, terra continens.

የበለ፡ I, 2 et 1 jubilavit, ovavit, laetum clamorem edidit. — **ይባቤ**፡ jubilatio, jubilum.

ዮባናሊስ፡ Juvenalis.

ይሳአ፡ — **አይሳአ**፡ II, 1 decidit, descendit coelitus.

ዮና፡ et **ዮናስ**፡ Jonas.

ዮናኒ፡ et **ዮናናዊ**፡ Graecus.

ይእቲ፡ vid. **ውእቱ**፡

ይእዜ፡ hoc tempore, nunc, jam; **ይእዜኒ**፡, **ወይእዜኒ**፡ jam vero, jam autem, igitur; **ዘይእዜ**፡ praesens; **እምይእዜ**፡ inde ab hoc tempore, amodo; **እስከ፡ይእዜ**፡ hucusque, adhuc.

ይከል፡ vid. **ከሀለ**፡

የካቲት፡ mensis Abyssinorum sextus, qui VII° Februarii sec. Cal. Greg. incipit.

ያኪንት፡ hyacinthus.

የውሀ፡ I, 2 et 1 1) lenem, comem, clementem se praebuit, placide locutus est. 2) permulsit, solatus est, placavit. 3) persuasit, pel-

Digitized by Google

lexit. — **የ-ሀ፡** i. q. **የዋህ፡** — **የ ዋህ፡** 1) mitis, mansuetus, placidus (ſanftmüthig). 2) submissus, modestus. 3) simplex, sincerus, innocens, integer. — **የ-ሀት፡** 1) lenitas, mansuetudo. 2) simplicitas, sinceritas, integritas. — **የዋህት፡** id. — **የ-ህና፡** id.

ዮ-ም፡ hodie; nunc.

ዮ-ጊ፡ (gr. § 169, 10) 1) forsitan; num forte, an forte? 2) ne forte (seq. Imprf.).

የ-ጣ፡ ἰῶτα.

ያዕቆብ፡ Jacob, Jacobus.

ዮ-ዲት፡ Judith.

የድ0፡ — **አይድ0፡** II, 1 indicavit, narravit, nuntiavit, notum fecit, exposuit (c. Acc. prs.). — **ተ የድ0፡** III, 1 pass. — **እንዳ-ኢ፡** nescio, nescio an, an forte, quis novit annon? fortasse.

ያፌት፡ Japheth.

ዮ-ፍ-ታ-ሔ፡ Jephte, Jiphtah.

ዮ-ፎኒ፡ Jephunne, pater Calebi.

ድ-ል፡ pampinatus, crispatus.

ድልቅልቅ፡ 1) commotio vehemens. 2) terrae motus vel tremor. — **አድለቅለቀ፡** qnql. II 1) commotus, concussus est, contremuit. 2) caus.

ደለወ፡ I, 1 subj. **ይድ-ሉ፡** 1) trs.: libravit, pĕpendit, ponderavit. 2) intrs.: a) aequus, congruus, idoneus fuit. b) decuit, par, justum fuit, c. Acc. vel **ለ፡** prs.: decuit alqm = dignus fuit, seq. Subj. verbi vel **ከመ፡** c. Subj.; **ርቱዕ፡ይደሉ፡** ἄξιον καὶ δίκαιον p. 46. 48. c) oportuit, meum tuum ejus fuit. — **አድለወ፡** II, 1 1) placuit, satisfecit, favit, gratificatus est (c. Acc. vel **ለ፡** pers.). 2) adulatus, nimis admiratus, partium studio ductus est, contra jus et fas respexit alqm. — **ተደለወ፡** III, 2 1) se paravit, praeparatus est. 2) omnibus rebus abundavit, bene vixit, delectatus, jucundatus est. — **አስተ ደለወ፡** IV, 2 et **አስተዳለወ፡** IV, 3 paravit, prae-, ap-, comparavit. — **ድልው፡**, f. **ድሉት፡** 1) ponderatus. 2) decens, dignus (seq. Subj. verbi p. 30); **ድልው፡** digne, convenienter. 3) paratus (c. **ው-ስተ፡** ad, p. 73). — **ድልወት፡** 1) pondus. 2) convenientia, dignitas (seq. Subj. verbi p. 98); **ድልወተ፡** pro dignitate, convenienter p. 87 l. 9. — **ተ ድ-ላ፡** 1) paratio. 2) congruentia, decus, dignitas. 3) affluentia rerum bonarum, vita commoda, jucunditates, deliciae, voluptas. — **መድ-ሉት፡**, pl. **መዳልው፡** 1) pondus. 2) **መዳ ልው፡** libra, bilanx (**መዳልው፡አል ባብ፡** = ⳕⲓ-ⲯⲏⲧ p. 26 l. 10). 3) i. q. ⲥⲁⲗⲟ amphora p. 147 str. 3 (ni **በሰማይ፡** pro **በማይ፡** legere et **መድ-ሎተ፡** pro **መዳልው፡** usurpatum putare malueris). — **መድልው፡** et **መደልው፡** judex iniquus, placendi cupidus, hypocrita.

ደለገ፡ — **ተደለገ፡** III, 1 animosum, strenuum se praebuit.

ደልጣ፡ δέλτα p. 58.

ደሐለ፡ — **ተድሕለ፡** III, 1 se abstulit, subduxit.

ደሐረ፡ I, 1 subj. **ይድ-ሐር፡** repudio dimisit uxorem.

Digitized by Google

ድሕንጻ፡ pecten, plectrum quo fides pulsantur.

ድሕከ፡ I, 1 repsit, reptavit.

ደሐየ፡ — መድሐኔ፡ meta, lapis molaris superior.

ደም፡ sanguis; ብእሴ፡ደም፡ sanguinolentus; ሱታፌ፡ደማ፡ consanguineus ejus p. 124.

ደምሐ፡ I, 1 infuit, inhabitavit, c. Acc. (p. 104).

ድማሕ፡ vertex (capitis).

ደመመ፡ — ተደመ፡ III, 1 et ተደመመ፡ III, 2 stupuit, obstupuit, miratus est. — መድምም፡ 1) part.: stupendus, admirabilis. 2) subst., pl. መድምማት፡ miraculum, facinus stupendum.

ድመት፡ felis, catus.

ደመረ፡ I, 2 1) inseruit, indidit. 2) ad-, commiscuit. 3) conjunxit, copulavit, consociavit, univit, communem fecit („earum quasdam communes faciunt tamquam ad unam personam pertinentes“ p. 71 l. 23). — ተደመረ፡ III, 2 1) mixtus, com-, in-, admixtus est. 2) conjunctus, copulatus, consociatus, unitus est. 3) matrimonio conjunctus est, connubium iniit. — ድሙር፡ 1) mixtus, com-, admixtus. 2) consociatus, unitus, communione junctus. — ድማሬ፡ 1) consertio. 2) conjunctio, unitio. — ትድምርት፡ 1) commixtio. 2) conjunctio, copulatio, unitio, unio, commercium. 3) conjugium.

ደመሰ፡ — ድሙስ፡ obscurus, nubilus. — ደምሰሰ፡ qdrl. I exstinxit, delevit; obliteravit; perdidit. — ተደምሰሰ፡ III, 1 pass. — ድምሳሴ፡ 1) obliteratio. 2) exstinctio, exitium, pernicies.

ደመቀ፡ I, 1 contudit, contrivit.

ዳሞት፡ Damot, provincia Abyssiniae meridionalis p. 36. 37.

ደማቴዎስ፡ Dometius (?), p. 26.

ደሙ፡ — መድሚ፡ cyathus, patera.

ደመነ፡ I, 2 1) obnubilavit. 2) nubilus fuit vel factus est, obscuratus, obfuscatus est. — አደመነ፡ II, 2 obnubilavit, obscuravit (p. 105 ann. 2, ubi exspectaveris ታደምን፡). — ድሙን፡ nubilus, fuscus. — ደመና፡, pl. ደመናት፡ nubes, nubila; ቀስተ፡ደመና፡ iris. — ደመንሚን፡ subobscurus p. 84.

ደምዐ፡ — አድምዐ፡ II, 1 assecutus, adeptus, nactus est.

ድምድማ፡ coma, caesaries, capillus.

ድሜጥሮስ፡ Demetrius.

ደምፀ፡ I, 1 ይደምፅ፡ et ይድመፅ፡ strepuit, sonuit, resonuit, fremuit. — አድመፀ፡ II, 1 caus. — ድምፅ፡ strepitus, murmur, fremitus, sonitus, rumor.

ድርህም፡ drachma; numus aureus.

ድርማንቅ፡ feminalia.

ደረረ፡ — ተደረ፡ III, 1 et ተደረረ፡ III, 2 coenavit. — ድራር፡ coena.

ደረሰ፡ I, 1 subj. ይድርስ፡ commentatus, interpretatus est, explanavit, homiletice vel exegetice tractavit, orationem habuit, composuit. — ድርሰት፡ versus poëmatis, stropha, carmen. — ደራሲ፡ interpres, commentator. — ድርሳን፡ dissertatio,

Digitized by Google

tractatus, sermo, homilia, commentatio.

ድሩስ፡ et **ድርስ፡** δρῦς quercus p. 79.

ደርበየ፡ qdrl. I jaculatus est, tela jecit, telo icit, confixit.

ድርንቅ፡ coturnix, attagen (?).

ደረከ፡ I, 1 asper, trux fuit. — **ድሩክ፡** asper, durus, trux, saevus. — **መድረክ፡** limen; vestibulum. — **ድርኵኵት፡** cardo januae.

ደረከኖ፡ et **ደርከኖ፡** purpura caerulea, hyacinthina.

ድርዕ፡ lorica, thorax.

ዳርዮስ፡ Darius.

ደርገ፡ I, 1 connexus fuit, cohaesit. — **አድረገ፡** II, 1 connexuit, complicuit, junxit. — **ደርግ፡** conjunctio; **በደርግ፡** et **ደርገ፡** conjunctim, unâ, pariter. — **ድርገት፡** conjunctio, congregatio, chorus, (sertum, corona p. 103).

ድርግሓ፡ panni pars, panniculus.

ዳስ፡ casa, tugurium.

ድስክን፡ tragelaphus.

ደሰየ፡ — **ደሴት፡**, pl. **ደሰያት፡** insula.

ደቅሐ፡ I, 1 terebravit, perforavit. — **መድቅሕ፡** terebra. — **መድቅሕ፡** encaenia, initiatio.

ደቀሰ፡ I, 2 dormitavit, somnolentus fuit. — **ድቃስ፡** dormitio, somnolentia.

ደቀቀ፡ I, 1 et 2 contrivit, comminuit. — **አድቀቀ፡** II, 1 id. — **ድቁቅ፡** contritus, tenuis. — **ደቂቅ፡**, f. **ደቃቅ፡** 1) contritus. 2) minutus, tenuis, parvus. — **ደቂቅ፡** subst. coll. 1) pueri cum puellis, liberi. 2) plerumque: filii. — **ደቅ፡** sing. et coll. 1) parvuli, pueri, filii. 2) famuli, servi.

ድቍንድቍ፡ securis, bipennis.

ዲበ፡ vid. **ደበበ፡**

ደበለ፡ — **ተዳበለ፡** III, 3 se collegit, conglobatus est. — **መድበል፡** coetus, chorus, conventus. — **መድበለ፡** qdrl. I concilium habuit. — **ዳቤላ፡** et **ደቤላ፡** (mas pecoris) 1) hircus, caper. 2) taurus, p. 19.

ዴብላታ፡ Deblatha (Hez. 6, 14; 4 Reg. 25, 6 sec. LXX).

ዲበራ፡ Debora.

ደብር፡, pl. **አድባር፡**, pl. pl. **አድባራት፡** 1) mons, regio montana. 2) regio monasteriorum, monasterium. — **ደበርቢር፡** supinus (ὑπτιώτερος) p. 57.

ድቡስ፡, **ድንቡስ፡** clava, tudes.

ደበበ፡ — **ዲበ፡** 1) super, supra, in, ad. 2) ob, de. 3) adversus, contra, in. — **በዲበ፡** 1) super, supra, in, ad. 2) inter (p. 12). — **እም ዲበ፡** 1) desuper. 2) ex, p. 7 (partitive); p. 95. — **ተድባብ፡** 1) tectum, operculum, uraniscus. 2) pinna, lorica pinnata, acroterion. — **መደብ፡** suggestus, pulvinus, scamnum, ornamentum prominens.

ደበበ፡ — **ድብ፡**, pl. **ድባት፡** ursus, ursa.

ደቡብ፡ septentrio, plaga septentrionalis, (in codicibus recentioribus substituitur pro **ሰሜን፡**).

ደብተራ፡, pl. **ደባትር፡** tabernaculum, tentorium.

ደበወ፡ — **ድቡት፡**, sc. **በድቡት፡**

Digitized by Google

vel ድቡተ፡ 1) opportune, tempestive. 2) repente, improviso.

ድብዕሁል፡ 1) cavea, carcer bestiarum. 2) funis validus, quo bestiae constringuntur.

ደበየ፡ I, 1 obrepsit, repente invasit, irrupit.

ደብደበ፡ I, 1 inquietus fuit, inquietudine consumtus est.

ዲባግ፡ vestis serica, Attalica, auro intexta.

ደኀረ፡—ተደኀረ፡ et ተደኀረ፡ III, 2 1) tardus fuit, moratus, cunctatus est. 2) retro relictus est, remansit. — ድኀር፡ 1) pars rei posterior vel postica; ድኀረ፡ retro, retrorsum. 2) tempus posterum vel futurum; ድኀረ፡ postea, posthac, postremo, tandem, (ድኀረ፡እምኀ፡ postremo post p. 150 l. 11). — ድኀረ፡ 1) praep.: a) pone, post; በድኀረ፡ id.; እንተ፡ድኀረ፡ pone, a parte posteriori. b) post (de tempore) p. 117 str. 41; እምድኀረ፡ id. (multo crebrius usurpatum quam ድኀረ፡). 2) conj.: postquam (apud poëtas); እምድኀረ፡ postquam. — ድኀሬት፡ retrorsum. — ደኃሪ፡ posterior, postremus, futurus, novissimus; ደኃሪ፡ et crebrius ደኃሪት፡ novissimum, finis, exitus. — ዳኅራዊ፡ et ዳኅራይ፡, ደኃራዊ፡ et ደኃራይ፡ posterior, postremus.

ደኀረ፡ I, 1 fausta imprecatus est, benedixit. — መድኀር፡ benedictio.

ድኁኅ፡ excavatus, cavus.

ድኅነ፡ I, 1 subj. ይድኅን፡ 1) salvus evasit. 2) salvus, incolumis fuit, servatus, salvatus, liberatus est. — አድኀነ፡ II, 1 liberavit, servavit, salvum fecit, salvavit, redemit. — ተድኀነ፡ III, 1 se vadem dedit. — ድኁን፡ incolumis, salvus, salvatus, immunis. — ዳኅን፡ 1) adj.: incolumis, bene valens, salvus. 2) subst.: incolumitas, bona valetudo, salus. — መድኀን፡ et መድኀኒ፡ servator, liberator, salvator, redemtor. — መድኀኒት፡ liberatio, redemtio, salus; መሥዋዕተ፡መድኀኒት፡ sacrificium pro salute.

ድኅየ፡ I, ŧ effodit, excavavit; defodit.

ድኅፀ፡ I, 1 subj. ይድኅፅ፡ lapsus est in lubrico, fallente vestigio cecidit, lapsavit, falsus est. — አድኀፀ፡ II, 1 caus. — ዳኅፅ፡ 1) lapsus. 2) lubricum, offendiculum. 3) abortus.

ዲናር፡ denarius.

ደነሰ፡ I, 2 pretium stupri dedit. — ተደነሰ፡ III, 2 1) conspurcatus est. 2) mercedem meretriciam accepit. — ደንስ፡ 1) spurcitia, impudicitia. 2) merces meretricia.

ድንቀት፡ vid. ወድቀ፡

ደንቀወ፡ qdrl. I surdaster fuit. — ድንቅው፡ surdaster, tardus ingenio.

ድንበዝ፡ 1) vectis. 2) furca. 3) fulcrum.

ደነነ፡ I, 1 se inclinavit, pronus fuit, corpus incurvavit. — አድነነ፡ II, 1 incurvavit, deorsum flexit, demisit.

ዳንኤል፡ Daniel.

ድንዙዝ፡ hebes, segnis, socors, tardus.

ደንደር፡ tribulus, spinae genus.

ድንግል፡, pl. ደናግል፡ 1) virgo.

Digitized by Google

2) m. castus, caelebs. — ድንግልት፡ virginalis, casta. — ድንግልና፡ virginitas, castitas.

ድንጕላ፡ lilium, cnicus.

ድንጋግ፡ ora, crepido, ripa; limes. — ድንጋጌ፡ id.

ደንገፀ፡ qdrl. I mente perculsus, perturbatus, consternatus, perterritus est, expavit. — አደንገፀ፡ II caus. — ድንጉፅ፡ part. pass. — ድንጋፄ፡ pavor, terror repentinus, consternatio, perturbatio. — መደንግፅ፡ perterrefaciens, terribilis, horribilis, stupendus.

ድንጽ፡ invidia, rixa invidentium. — ደንጸወ፡ qdrl. I invidus et avarus fuit. — ደንጻዊ፡ invidus, avarus. — ድንጻዌ፡ invidia, avaritia.

ዳእሙ፡ 1) profecto, revera. 2) tantummodo, solum, tantum. 3) contra, potius, immo vero; sed; at, tamen.

ደከመ፡ I, 1 subj. ይደክም፡ et ይድክም፡ 1) lassus, fessus fuit, defatigatus est. 2) infirmus, imbecillus, debilis fuit, viribus defecit. — አድከመ፡ II, 1 caus. — ድኩም፡ 1) tener, mollis. 2) lassus, fessus. 3) infirmus, debilis. — ድክም፡ 1) lassitudo, fatigatio. 2) infirmitas, imbecillitas, debilitas. 3) labor, aerumna.

ደከተመ፡ qdrl. I orbatus est, orbus fuit. — ደክታም፡ orbus, orba, orphani. — ድክትምና፡ orbitas.

ድኩፅ፡ stercus, fimus.

ደወል፡, pl. አድዋል፡ 1) regio circumjacens, territorium, fines. 2) terminus, limes.

ደወል፡ campana.

ዶርሆ፡, pl. ደዋርህ፡ gallus, gallinaceus, gallina.

ዳኬዎስ፡ Decius.

ዳዊት፡ David.

ደወየ፡ I, 1 subj. ይድወይ፡ aegrotavit, morbo affectus est et laboravit. — አድወየ፡ II, 1 caus. — ድዉይ፡, ድውይ፡ aegrotus, invalidus. — ደዌ፡, pl. ደዌያት፡ morbus, aegrotatio.

ደይም፡, inus., pl. አድያም፡, pl. pl. አድያማት፡ loca finitima et vicina, fines, provincia.

ዲያቆን፡, pl. ዲያቆናት፡ diaconus. — ዲቁና፡ munus diaconi.

ዲባ፡ vid. ዴፐ፡

ዲቦ፡ vid. ደበበ፡

ዲያብሎስ፡ diabolus.

ደየነ፡ I, 2 judicavit, punivit. — ተደየነ፡ III, 2 et 1 damnatus, punitus est. — ደይን፡ damnatio, judicium, judicium novissimum, poena infernalis.

ዲዮናስዮስ፡ et ድ''፡ Dionysius.

ዴገነ፡ qdrl. I 1) in-, persecutus est. 2) sectatus, secutus est.

ዲዮጋንስ፡ Diogenes.

ዴፐ፡ I, 1 insidiatus est. — ዲፓ፡ et ዲባ፡ insidiae.

ድድ፡ vid. ወደደ፡

ዴዴ፡, pl. ዴዳት፡ et ዴዴያት፡ 1) ostium, porta, fores. 2) vestibulum.

ዲድርክም፡ didrachmum.

ደደቀ፡ I, 2 accidit, casu et fortuito factum est. — ተዳደቀ፡ III, 3 accidit, incidit, supervenit alicui. —

Digitized by Google

ድድቅ፡ accidens, res fortuita, casus, malum improvisum.

ደደክ፡ frigus recreans, aura frigidula.

ድጓ፡ cantus ecclesiasticus, thesaurus canticorum ecclesiasticorum.

ድጕልማ፡ et ድልጕማ፡ armilla, brachiale, annulus.

ደገመ፡ I, 1 repetiit, iteravit (ይደግሙኑ፡ = ይደግሙ፡ተስእሎተ ኑ፡ p. 87). — ዳግም፡ iteratus, secundus, alter; secundarius (δευτερεύων) p. 58. 59; በዳግም፡ secunda vice, iterum; ዳግመ፡ rursus, iterum, denuo. — ዳግማዊ፡ et ዳግማይ፡ secundus, alter.

ድጕር፡ bura.

ደንብያ፡, var. ዶንብያ፡ bruchus, locusta.

ዳጎን፡ Dagon idolum (cujus nomen prava lectione vocis Ναβώ Jes. 46, 1 sec. LXX irrepsit).

ደጕዓሊ፡ palmae species.

ደግደገ፡ qdrl. I macer, macilentus fuit. — ድግዱግ et ደግደግ፡ macer, macilentus.

ደጕጸ፡ I, 1 et 2 pupugit, fodit. — አስተዳጕጸ፡ IV, 3 falso criminatus, calumniatus est. — መድጕጽ፡ stimulus.

ደፈረ፡ I, 1 ausus est, audax, protervus, irreverens fuit. — ድፍረት፡ audacia, protervitas, irreverentia.

ደፈነ፡ I, 1 subj. ይድፍን፡ operuit, obruit, abscondidit, defodit. — ተደፍነ፡ III, 1 pass. — ዳፍንት፡ et ዳፍንታ፡ panis subcinericius, placenta hujus panis. — መድፍን፡ 1) thesaurus. 2) monumentum sepulcrale.

ደፍዐ፡ I, 1 trusit, pro-, detrusit, prostravit.

ዲ፡ utique, sane.

ገሃህ፡ 1) plenilunium. 2) idus.

ገሀረተ፡—ተጋሀረተ፡ qdrl. III, 1 sedulo attentus fuit.

ጕሀን፡ et ጕሀን፡ arcanum, mysterium.

ገሃነም፡ gehenna, infernum. — ገሃነማዊ፡ infernus, tartareus.

ገሀደ፡ I, 1 palam, aperte locutus est vel egit. — አግሀደ፡ II, 1 1) publicavit, e-, divulgavit. 2) dilucidavit, perspicuum fecit. 3) palam, publice, aperte egit vel locutus est. — ግሁድ፡ part. pass. — ገሃድ፡ manifestus, apertus; ገሃደ፡ aperte, palam, publice, perspicue, manifesto (aperte = memoriter p. 21; ἐν παῤῥησίᾳ p. 59).

ጋህሠ፡ qdrl. I cessare fecit, cohibuit.

ገሊላ፡ Galilaea.

ገለበ፡ I, 1 piscatus est. — ገለብ፡ et መግለብት፡ hamus.

ገልበበ፡ qdrl. I velavit, obvolvit, obtexit. — ተገልበበ፡ III, 1 se vel sibi velavit, velamento operuit. — ግልባብ፡ et ግልባቤ፡ velamentum, velum.

ጕለተ፡ I, 1 et 2 legavit vel dicavit in pium usum.

ገላትያ፡ Galatia.

ጋሊናስ፡ Galenus.

Digitized by Google

ገለወ፡ I, 1 1) obduxit. 2) velavit. — **ግላ፡** velum, tegumentum, involucrum.

ገልዕ፡, pl. **ገልዓት፡** et **አግልዕት፡** testa.

ገለየ፡ I, 1 resecuit.

ግልየት፡ explanatio.

ጎልያድ፡ Goliath.

ገለደ፡ I, 1 obduxit, constravit.

ገለገ፡ — አንገለገ፡ V se conglobavit, catervatim congregatus est, concursum, conventum fecit. — **እንግልጋ፡** 1) congregatio, coetus. 2) catervae.

ገልገለ፡ qdrl. I evacuavit. — **ተገልገለ፡** III, 1 in exilium ductus est.

ጎልጎታ፡ Golgotha.

ገለፈ፡ I, 1 sculpsit, ex-, insculpsit, coelavit. — **ተገልፈ፡** III, 1 pass. — **ግሉፍ፡** part. pass. — **ግልፎ፡** sculptile, idolum, statua.

ግሔ፡ hyrax Abyssinicus.

ጉሕሉት፡ dolus, fraus, fraudulentia. — **ተጎሕለወ፡** qdrl. III, 1 dolose, fraudulenter egit, dolo circumvenit. — **ጉሕልያ፡** in dolo et fraude versatus, furator, latro. — **ጉሕላዊ፡** id.

ግሕሠ፡ I, 1 devertit ad alqm. — **አግሐሠ፡** II, 1 1) sevocavit, solum prendit; ad devertendum invitavit; seduxit, avertit. 2) seposuit, semovit, removit. — **ተግሕሠ፡** III, 1 1) viâ declinavit, deflexit, recessit. 2) devertit. 3) abs-, discessit. 4) semotus est.

ጉሕቈ፡ I, 1 incurvatus est, curvus fuit.

ጕሐየ፡ — ምጕሕያ፡ herba inutilis.

ገሐፈ፡ I, 1 abstulit, abripuit (ventus). — **ገሐፍት፡** canistrum.

ጕማ፡ sonus canorus, suavis.

ጋማ፡ γάμμα.

ገመል፡, pl. **አግማል፡** camelus.

ገመረ፡ — አግመረ፡ II, 1 1) perfecit, consummavit. 2) totum comprehendit, complexus est. — **ተግምረ፡** III, 1 pass. — **ግሙራ፡** (gr. § 163, 2) prorsus, omnino, semper, umquam, c. neg.: numquam. — **ለግሙራ፡** prorsus, in perpetuum, semper.

ጋሙስ፡ bubalus.

ግማስ፡ frustum, frustulum. — **ገማስ፡** numus minutus, obolus.

ገመነ፡ I, 2 contaminavit, inquinavit, polluit. — **አግመነ፡** II, 1 id. — **ተገመነ፡** III, 2 pass. et rfl. — **ግማኔ፡** contaminatio; res immunda.

ገምዐ፡ I, 1 et 2 totondit, rasit.

ግምዒ፡ ampulla, lecythus, urceus.

ገመደ፡ I, 1 secuít, abscidit, cecidit, dissecuit. — **ተገምደ፡** III, 1 pass. — **ግምድ፡** segmentum, pars abscisa. — **ግማድ፡** segmentum, frustum.

ገመጸ፡ I, 1 1) flexit, inflexit, inclinavit. 2) flexus est. — **ግምጸት፡** inclinatio.

ገሥገሠ፡ — አንገሥገሠ፡ V commovit, agitavit.

ጕሥዐ፡ I, 1 eructavit, ebullivit.

ገሠጸ፡ I, 2 castigavit, redarguit, reprehendit, admonuit, correxit, instituit, erudivit. — **ተገሠጸ፡** III, 2

Digitized by Google

pass. — ተግሣጽ፡, pl. ተግሣጻት፡ reprehensio, castigatio, disciplina, morum conformatio, admonitio.

ግራ፡ favus; መሣረ፡ግራ፡ cera.

ገራህት፡, pl. ገራውህ፡ terra arva, arvum, ager arabilis.

ጌርሎስ፡ Cyrillus.

ግርላዎስ፡ Gallus.

ገርሐ፡ merx, mercatura.

ገረመ፡ I, 1 verendus, formidabilis fuit, terruit. — ገረመ፡ I, 2 ex-, perterruit, formidare fecit. — ተገረመ፡ III, 2 verendam prae se tulit speciem, territavit, minatus est. — ግሩም፡ terribilis, formidabilis, timendus, verendus, augustus. — ግርማ፡ terror, magnificentia veneranda, dignitas, gravitas, auctoritas. — ት ግርምት፡ res terrorem injiciens, terrores, minae.

ጋርሣ፡ offa.

ገረረ፡ I, 1 se submisit, subjectus est imperio, paruit, subactus est. — አግረረ፡ II, 1 caus. — መግረሬ፡ subactor, domitor.

ግራርያ፡ n. regionis Abyssiniae.

ግረት፡ species acaciae.

ገርሰ፡ cardo januae.

ግራጠ፡ uter, culeus.

ጉርን፡ area frumentaria.

ጉርዔ፡, pl. ጕራዒት፡ guttur, gula, fauces. — ተጕርዐየ፡ qdrl. III, 1 se ipse jugulavit vel strangulavit.

ገርዜን፡ carbasinum, linteum subtilissimum.

ገርገረ፡ — አንገርገረ፡ V 1) volutatus est, se volutavit. 2) caus. — ንገርጋር፡ volutatio, epilepsiae species.

ጕርጕረ፡ — አንጕርጕረ፡ V murmuravit, fremuit, stomachatus est. — ንጕርጕር፡ murmuratio, querela, indignatio. — መንጕርጕር፡ murmurator, querulus.

ጎርጎርዮስ፡ Gregorius.

ጕረጸ፡ — መጕረጽ፡ unguis aduncus.

ገሬፍ፡ verriculum, sagena.

ጌሰም፡ vid. ጌሰ፡

ገሰሰ፡ I, 1 con-, attrectavit, tetigit, attigit. — ተገሰ፡ III, 1 pass. — ግሰት፡ contrectatio, tactus.

ገስገሰ፡ qdrl. I de-, abrasit.

ገብላ፡ lacus vel canalis potatorius.

ገብሎን፡ Gabala, oppidum Syriae.

ገብረ፡ I, 1 subj. ይግበር፡ 1) egit, efficax, actuosus fuit (wirken). 2) fecit, a) creavit; b) produxit; c) confecit, fabricatus est; d) paravit, subministravit; e) instituit, peregit; f) operatus est, negotium fecit; g) effecit; h) perfecit, peregit, perpetravit, exsecutus est, patravit; i) adhibuit; k) egit, fecit; l) fecit alicui aliqd, affecit, commisit in alqm, c. ለ፡, ምስለ፡, ዲበ፡, ላዕለ፡ prs.; m) fecit vel reddidit alqm alqd, c. dupl. Acc.; n) indidit, illevit p. 18 l. 15). — አግበረ፡ II, 1 caus. — አገበረ፡ II, 2 coëgit, adegit. — ተገብረ፡ III, 1 factus, con-, ef-, perfectus, peractus est. — ተግበረ፡ III, 2 1) opus fecit, operatus est, laboravit. 2) coluit agrum. 3) mercaturam fecit, negotiatus est (c. Acc.

Digitized by Google

rei). — **ግቡር**፡ factus, con-, perfectus. — **ግብር**፡, pl. **ግበር**፡ et **ግብራት**፡ 1) labor, operatio, opera; negotium, officium, administratio. 2) opus (quod quis producit), opificium. 3) actio, facinus, opus, agendi ratio, factum, res gesta; **ግብረ፡ሐዋርያት**፡ Acta Apostolorum (liber). 4) res (p. 24. 40. 43. 64. 65. 109. 140). 5) necessitas: **በግብር**፡ per vim vel necessitatem=invitus. 6) tributum, vectigal. — **ገብር**፡, pl. **አግብርት**፡ servus. — **ግብረት**፡ confectio, fabricatio, opus. — **ገባር**፡ operarius, operarii. — **ገባሪ**፡ factor, creator, auctor, opifex, operator, perpetrator. — **ግብርናት**፡ servitus, servitium. — **ምግባር**፡, pl. **ምግባራት**፡ actio, agendi ratio, institutum vitae, facinora, opus, opera, negotium, officium, res agenda. — **ተግባር**፡ 1) opus, res creata. 2) labor, labor operosus, agricultura, mercatura, negotium, munus, officium. 3) res labore parta, quaestus, lucrum, opes.

ገብረ፡መስቀል፡ (servus crucis), n. regis Aethiopiae.

ገብርኤል፡ Gabriel.

ግብስ፡ gypsum.

ገበሰ፡ — **ግብ**፡, pl. **ግበብ**፡ et **አግባብ**፡ fovea; caverna.

ግብት፡ vid. **ወገብ**፡

ጉብነት፡ et **ግብነት**፡ caseus.

ገብአ፡ I, 1 subj. **ይግባእ**፡ 1) rediit, reversus est. 2) devenit, transiit in vel ad alqm, se dedidit, traditus est. — **አግብአ**፡ II, 1 1) revertit, retro vertit. 2) reduxit, retulit, restituit, reddidit, tradidit, prodidit. — **ተጋብአ**፡ III, 3 1) se contraxit, clausus est, confluxit; se recepit (p. 53 l. 5); collectus est (p. 80 l. 23). 2) convenit, se congregavit, congregatus est. — **አስተጋብአ**፡ IV, 3 1) ad se recepit, contraxit, recuperavit. 2) collegit (etiam: animum p. 131 str. 3). 3) comprehendit, complexus est. 4) congregavit, convocavit. 4) in suam ditionem redegit, expugnavit. — **ጉቡእ**፡ comprehensus, congregatus. — **ግብአት**፡ reditus; proditio. — **ገባኢ**፡ mercenarius. — **ጉባኤ**፡ 1) collectio. 2) congregatio, coetus, concilium, synodus. — **ምግቢእ**፡ locus quo quis se recipit, reditus.

ገባኦን፡ Gibeon.

ገቦ፡, pl. **ገቦዋት**፡ latus (corporis).

ገበዝ፡ tutor, -rix, praefectus, -a; epitheton ecclesiae cathedralis Axumiticae.

ገብገብ፡ atrium vel vestibulum tentorii.

ገብጥ፡ vermina, tormina ventris.

ግብጽ፡ Aegyptus. — **ግብጻዊ**፡ Aegyptius.

ገተተ፡ — **ግቱት**፡ sartus, resartus. — **ግተት**፡ vas resartum, vile.

ጌና፡ nativitas Christi, parasceue festi natalitii.

ገንሐ፡ I, 1 truculente objurgavit. — **ግናሕ**፡ increpatio truculenta.

ጉንባሕ — **አበጉንባሕ**፡ vel **ዖፌ፡ጉንባሕ**፡ bucerus Abyssinicus, pelecanus p. 41.

ግንቦት፡ mensis Abyssinorum nonus, qui VIII° Maji sec. Cal. Greg. incipit.

Digitized by Google

ገነት፡, pl. **ገነታት፡** hortus; hortus beatorum, paradisus.

ጋኔን፡, pl. **አጋንንት፡** daemon, daemonium.

ጉነከ፡ I, 1 et 2 congessit, coacervavit (mergites).

ገናዊ፡, pl. **ገነውት፡** sacerdos idolorum, sacrificulus.

ገንዕ፡ hydria major, cortina.

ገነዘ፡ I, 1 linteis involvit, pollinxit (mortuum). — **ተገንዘ፡** III, 1 pass. — **ግንዘት፡** involutio mortui, funus.

ገነየ፡ I, 1 subj. **ይግነይ፡** 1) pronum se inclinavit. 2) se submisit, obsequium praestitit. 3) submisse rogavit, supplicavit, humiles gratias egit, humili animo celebravit Deum. (**ግነዩ፡** p. 152 est siglum). — **አግ ነየ፡** II, 1 subjecit, domuit. — **ተጋ ነየ፡** III, 3 supplicavit, confessus est (peccatum), veniam (delicti), gratiam petiit. — **ግናይ፡** gratiae humiles.

ጉንድ፡, pl. **አጉናድ፡** et **ጉን ዳት፡** 1) stipes, truncus. 2) codex (nervus) quo captivorum pedes conclusi tenentur.

ገንዶር፡ compes; jugi genus.

ጉንደየ፡ qdrl. 1 1) stabilis fuit. mansit, duravit. 2) diu mansit, sero venit, cunctatus, moratus est, tardavit. — **አጉንደየ፡** II moratus, cunctatus est, tardavit. — **ጉንዱይ፡** cunctabundus, tardus, diuturnus, longus, longinquus.

ገነጸ፡ — **ምጉንጻ፡** pharetra.

ገንጸለ፡ qdrl. I in-, pervertit, detorsit (in contrarium). — **ግንጽ ሊት፡** perverse, inverse.

ገናፍ፡, **ገናፊ፡** fullo.

ግንፋል፡ later, lapis coctus.

ግእዘ፡ I, 1 subj. **ይግአዝ፡** 1) fastidivit, indignatus est. 2) vituperavit, reprehendit, exprobravit. — **ተ ጋእዘ፡** III, 3 stomachatus, iratus, altercatus, rixatus est, litigavit. — **ጋእዝ፡** objurgatio; altercatio, jurgium, rixa.

ጎል፡, pl. **አግዋል፡** stabulum, praesepe, caula.

ጎሐ፡ I, 1 erupit lux, di-, illuxit. — **ተጋውሐ፡** III, 3 alius post alium, sua quisque vice diluxit. — **ጎሕ፡** diluculum, aurora.

ጎር፡, pl. **አግዋር፡** 1) vicinus. 2) vicinitas, loca vicina. — **ተጋወረ፡** III, 3 1) confinis, vicinus fuit. 2) officio vicini functus est.

ገውዝ፡ nux, juglans.

ጎገወ፡ — **አንጎገወ፡** V 1) hinc illinc oberravit, aberravit, animo fluctuatus est. 2) caus. — **እንጉግው፡** errabundus, vagans. — **ንጎጋው፡** vagatio, fluctuatio, haesitatio.

ግዕረ፡ et **ገዐረ፡** I, 1 clamavit, ploravit, gemuit. — **አግዐረ፡** II, 1 caus. — **ገዐር፡** et **ገዓር፡** ploratus, gemitus, ejulatus.

ገዐተ፡ I, 1 in os indidit alimenta.

ጉዕትያ፡ 1) praestigia, artes magicae. 2) inanitas, fallacia.

ግዕዘ፡ I, 1 subj. **ይግዐዝ፡** 1) castra movit, migravit, profectus est. 2) manumissus, libertatem adeptus est. — **አግዐዘ፡** II, 1 1) transtulit, transposuit; expertem fecit alqm rei (c. Acc. et **እምኀ፡** p. 121 str. 59). 2) manumisit, libertate donavit, libe-

Digitized by Google

ravit. — **ግዑዝ፡** 1) migrans. 2) libertatem adeptus, liber. — **ግዕዝ፡** 1) migratio, ii qui migraverunt et liberi facti sunt i. e. populus Aethiopum, nec non terra Aethiopum, et lingua Aethiopica. 2) ἀναστροφή, agendi et sentiendi ratio, mores, studium, indoles, natura, ratio, modus; **ግዕዘ፡አንስት፡** = menstrua (p. 112 str. 20); **በግዕዘ፡** ad modum vel rationem (p. 121 str. 60). 3) nomen primi e tribus canendi modis, quibus Abyssini utuntur i. e. simplex, communis p. 35. 150; forma literarum alphabeti simplex. — **ግዕዝን፡** manumissio, liberatio, libertas. — **ገዓዚ፡** liber; **ገዓዚ፡ሀገር፡** municipium p. 70 (si quidem lectio sana est). — **አግዓዚ፡** 1) liber. 2) hoc nomine Aethiopes ipsi sese nominant; **ብሔረ፡አግዓዚ፡** Aethiopia. — **አግዓዘይ፡** liber.

ጕዛ፡ accipiter.

ገዘመ፡ I, 1 cecidit, abs-, succidit (arbores, ligna). — **ተገዝመ፡** III, 1 pass.

ገዘረ፡ I, 1 circumcidit. — **ተገዝረ፡** III, 1 pass. — **ግዙር፡** part. pass. — **ግዝረት፡** circumcisio. — **ግዝር፡** circumcisura.

ገዝአ፡ — **እግዚእ፡**, pl. **አጋእዝት፡** et **አጋእስት፡** dominus, herus, possessor, (**እግዚአ፡ጎያላን፡** κύριος τῶν δυνάμεων). — **እግዚእ፡ጎረያ፡** (Dominus elegit eam) n. feminae Abyssinae p. 36. — **እግዚአብሔር፡** (Dominus, terrae vel universi) Dominus, Deus S. S. — **እግዝእት፡** et **እግዚእት፡** domina, hera. — **እግዚእና፡** dominatus, dominium.

ገዝአ፡ I, 1 ministravit convivis. — **ግዝእ፡**, **ገዝእ፡** convivium, epulae. — **ገዛእ፡** et **ገዛኢ፡** minister inter epulas, pocillator.

ገዝአ፡ — **መግዝእ፡** saginatum, altile. — **አመግዝአ፡** qdrl. II saginavit.

ገዝዐ፡ I, 1 serra secuit. — **መ ግዝዕ፡** serra.

ገዘዘ፡ — **አግዘዘ፡** sepsit.

ጕዛጕዝ፡ pl. stragula villosa.

ገዘፈ፡ I, 1 subj. **ይግዝፍ፡** crassus, spissus fuit vel factus est. — **አግዘፈ፡** II, 1 crassificavit, spissum reddidit, (rigidum fecit, obfirmavit). — **ግዙፍ፡** et **ገዚፍ፡** crassus, spissus, corpulentus. — **ግዘፍ፡** et **ግዝፍ፡** crassitudo, spissitas, densitas.

ጌመ፡ — **ጊሜ፡** 1) nebula. 2) tempestas nivalis.

ግዩር፡ advena, hospes peregrinus.

ገየረ፡ calce obduxit. — **መገይር፡** caementarius.

ጌራ፡ 1) galea, cassis. 2) mitra, diadema.

ጌሰ፡ I, 1 subj. **ይጊስ፡** mane surrexit vel venit vel egit vel profectus est. — **ጌሰም፡** dies posterus, crastinus; **ለለጌሰሙ፡** quovis mane (p. 133 str. 11); **ጌሰመ፡** et **ጌሰም፡** cras.

ገይብ፡ calix, scyphus.

ጊዜ፡, pl. **ጊዜያት፡** 1) tempus definitum, certum, justum, opportunum; tempus. a) crebro **ጊዜ፡** Acc. = praep. temporis; **ውእተ፡** vel **ይእተ፡ጊዜ፡** eo tempore, tunc, statim; **በኵሉ፡** vel **ኵሉ፡ጊዜ፡** omni tempore, semper; **በጊዜሃ፡** statim, illico,

Digitized by Google

confestim. b) ጊዜ፡ conj. temporis: quo tempore, quum, quando, quandocumque, simul ac; ለለ፡ ጊዜ፡ quandocumque. 2) hora. 3) vicis, vices: ብዙኀ፡ ጊዜ፡ saepenumero.

ጕየ፡ et ጕየየ፡ I, 1 subj. ይጕየይ፡ et ይጕይይ፡ fugit, aufugit. — አጕየየ፡ II, 1 1) fugavit. 2) fugiendo secum tulit, fugiendo servavit (p. 127). — ጕያ፡ et ጕየት፡ fuga. — ጕያይ፡ et ጕያዪ፡ profugus, fugitivus. — ምጕያይ፡ refugium.

ገይድ፡ velox, cursor (equus).

ጌገየ፡ qdrl. I 1) erravit, oberravit, in errorem inductus est. 2) errorem commisit, deliquit, peccavit. — አንጌገየ፡ V hinc inde oberravit. — ጊጕይ፡ 1) errans, errore captus. 2) peccator, impius, scelestus. — ጌጋይ፡, pl. ጌጋያት፡ 1) error. 2) delictum, peccatum, peccata, impietas, improbitas, crimen, culpa.

ገየጸ፡ — ተጋየጸ፡ III, 3 1) infensus fuit, insultavit, vexavit. 2) fastidivit.

ገደለ፡ — ተጋደለ፡ III, 3 luctatus, colluctatus, conflictatus est, certavit. — ገድል፡, pl. ገድላት፡ lucta, agon, certamen (martyrum, ascetarum, sanctorum). — መስተጋድል፡ luctator, certator, (miles Christi).

ገደለ፡ I, 1 occidit, mactavit. — ገደላ፡ morticinum, cadaver bestiae.

ጕደለ፡ I, 1 mancus fuit, defecit.

ግድም፡, pl. ግደም፡ 1) latus transversum. 2) latitudo. — ገዳም፡, pl. ገዳማት፡ 1) planities, campus, agri. 2) locus incultus, eremus, desertum. — ገዳማዊ፡ eremita.

ጕድጓ፡ securis, ascia.

ጕድአ፡ I, 1 subj. ይጕዳእ፡ percussit, pulsavit. — ተጕድአ፡ III '1 percussus, pulsatus, collisus est. — አንግድአ፡ pectus.

ገደወ፡ — ጋዳ፡ donum, munus (superiori oblatum).

ግዱድ፡ 1) praedo. 2) serius, gravis.

ገድገድ፡ maceria, septum.

ጕድጕደ፡ qdrl. I pultavit (fores). — አንጕድጕደ፡ V tonuit, intonuit. — ነጕድጓድ፡ tonitru.

ገደፈ፡ I, 1 subj. ይግድፍ፡ 1) jecit, con-, e-, projecit. 2) rejecit, abjecit, a) repudiavit; b) dereliquit, neglexit; c) missum fecit; d) tradidit; e) amisit, perdidit. — ተገድፈ፡ III, 1 pass.; in specie: amissus, perditus est. — ግዱፍ፡ part. pass. — ጕድፍ፡ ejectamenta, purgamentum.

ጎግ፡ Gog (Ezech. 38).

ጕጋ፡, ጕጋ፡ nycticorax.

ጋግ፡, ጋጋ፡, pl. ጋጋት፡ collare ferreum, numella.

ጕጕአ፡ I, 2 1) festinavit, properavit. 2) summo studio egit, intentius studuit. — አጕጕአ፡ II, 2 caus. — ጕጕእ፡ properus, festinatus. — ጕጕአ፡ 1) festinatio. 2) trepidatio. 3) summum studium.

ገገጸ፡ I, 2 pavit, formidavit, anxie dubitavit.

ጕጠየ፡ — ምጕጠይ፡ stimulus.

ጕጠጠ፡ — ጕጠት፡ fuscina, forceps.

ገጽ፡, pl. ገጻት፡ 1) facies, (vultus, aspectus, species); ገጸ፡በገጽ፡ κατὰ πρόςωπον p. 71; በገጸ፡ coram

Digitized by Google

p. 144: **አምገጸ፡** = מִפְּנֵי p. 110. 120. 158. 2) respectus qui habetur alcjs. 3) facies alcjs = a) is ipse, alqs praesens; **መድኀኔ፡ገጸሙ፡** p. 116 str. 38 (sumtum e Ps. 41, 7. 16). b) persona p. 22. 71. 4) superficies p. 51. 5) pars anterior; latus, pars; ratio, modus (p. 113 str. 24). — **ገጸወ፡** I, 2 repraesentavit. — **ግጸዌ፡** 1) expositio, explicatio. 2) synopsis. 3) personalitas, personae.

ጕግጕፅ፡ 1) salebrae. 2) salebrosus, asper.

ገፍትአ፡ qdrl. I in-, per-, e-, subvertit. — **ተገፍትአ፡** III, 1 pass.

ገፍዐ፡ I, 1 1) compressit. 2) oppressit, vim intulit, injuria affecit — **ተገፍዐ፡** III, 1 pass. — **ግፉዕ፡** 1) oppressus, injuria affectus. 2) violentus. — **ግፍዕ፡** oppressio, vis, violentia, injuria. — **ገፋዒ፡** oppressor, tyrannus.

ጠሀረ፡ — **አጥሀረ፡** II, 1 purgavit. — **ጥህረት፡** purificatio (Judaeorum).

ጠለ፡ I, 1 maduit, pinguis fuit. — **አጥለለ፡** II, 1 madefecit, pinguefecit, roravit. — **ጥሉል፡** madidus, humidus, roscidus, pinguis, uber; **በር ሥእን፡ጥሉል፡** (e Ps. 91, 14) p. 39. — **ጠል፡** ros. — **መጥለሊ፡** humectans (recreans, fecundans), p. 129.

ጠለቀ፡ et **ጠልቀ፡** I, 1 1) oblĭtus, contaminatus est. 2) nausea vel taedio captus est. — **አጥለቀ፡** II, 1 nauseam fecit, taedio fuit. — **ጥ**

ሉቅ፡ inquinatus, pollutus, profanus (βέβηλος). — **ጥልቀት፡** contaminatio, macula.

ጠለየ፡ — **ጠሊ፡**, f. **ጠሊት፡**, pl. **አጣሊ፡** pecus caprinum, capra, caper, capellus, hoedus.

ጠሐለ፡ I, 1 resedit, subsedit. — **ጣሕል፡** faex.

ጥሑል፡ projectus.

ጥሕረ፡ et **ጠሐረ፡** I, 1 rugiit (leo). — **ጣሕር፡** et **ጥሕረት፡** rugitus.

ጥሕን፡ polenta, farina hordacea.

ጠማር፡ tomus, codicillus, libellus, literae, diploma.

ጠመቀ፡ — **አጥመቀ፡** II, 1 1) intinxit. 2) baptizavit. — **ተጠምቀ፡** III, 1 pass. — **ጥምቀት፡** 1) intinctio, ablutio. 2) baptismus. — **ምጥማቅ፡**, pl. **ምጥማቃት፡** a) locus baptismi, baptisterium. b) lavacrum (ut videtur) pl 67 l. 9. c) **ምጥማቃት፡** piscina. — **መጥምቅ፡** baptista.

ጠምዐ፡ I, 1 intinxit, imbuit, immersit. — **ተጠምዐ፡** III, 1 pass. — **ጥምዐት፡** tinctura, liquor tinctorius.

ጥር፡ mensis Abyssinorum quintus, qui VIII° Januarii sec. Cal. Greg. incipit.

ጠርሰ፡ I, 1 stupuit, stupidus factus est dens. — **ጥርስ፡** dens molaris.

ጢሮስ፡ Tyrus.

ጥሬቡኖስ፡ tribunus.

ጠርቤንስስ፡ vicus Tabennesis ad Tentyritem nomum pertinens, in Thebaide.

ጠርአ፡ I, 1 et 2 clamavit, vo-

Digitized by Google

ciferatus est. — ጥርኢ፡ et ጥራኢ፡ vociferatio.

ጥራዝ፡, pl. ጥራዛት፡ plagulae, fasciculus chartarum.

ጠረየ፡ — አጥረየ፡ II, 1 1) acquisivit, sibi comparavit. 2) possedit. — ተጠርየ፡ III, 1 pass. — ጥሪት፡ res quaestu partae, possessio, peculium, opes, bona.

ጥራይ፡ crudus, incoctus.

ጠረጴዛ፡ mensa sacra, altare.

ጠሰየ፡ I, 1 conculcavit, contrivit, perdidit, delevit.

ጣቃ፡ caligo.

ጥቀ፡ vid. ጠቀቀ፡

ጠቀለ፡ I, 1 mentitus, calumniatus est.

ጠቀመ፡ I, 1 muro circumdato limitavit. — ጥቅም፡ maceria, murus, moenia.

ጥቅምት፡ mensis Abyssinorum II^us^, qui X^o^ Octobris sec. Cal. Greg. incipit.

ጠቀር፡ fuligo.

ጠቀሰ፡ I, 1 signum dedit, innuit.

ጠቀቀ፡ — ጥቅ፡ sc. in Acc. ጥቀ፡ 1) accurate, exacte, diligenter. 2) valde, admodum, perquam. 3) adeo, vel, etiam (ſogar). 4) saltem, quidem (p. 59); ኢ — ጥቀ፡ vel ጥቀ፡ — ኢ፡ ne quidem. — ጠቃ፡ vel ጥቃ፡ vel በጥቃ፡ praep.: proxime, juxta.

ጠቀበ፡ I, 1 suit, as-, in-, consuit. — ጥቅበት፡ suendi ars, sutura.

ጠቀዐ፡ I, 1 inflavit buccinam, buccinavit (c. በ፡ vel Acc. instr.). — መጥቅዕ፡ tuba, buccina.

ጥብ፡ vid. ጠበወ፡

ጠብለለ፡ qdrl. I involvit, obvolvit (einwickeln). — ተጠብለለ፡ III, 1 pass.

ጠብሐ፡ I, 1 1) scalpello insecuit, scarificavit. 2) mactavit. — ተጠብሐ፡ III, 1 pass. — ጥብሕ፡ mactatio, pecudes mactatae, victima, sacrificium. — ጥብሐት፡ mactatio. — መጥባሕት፡, pl. መጣብሕ፡ culter, gladius, ensis.

ጠበሰ፡ I, 1 assavit, torruit. — ጥብሶ፡ assum, tostum. — መጥበስ፡ focus, craticula.

ጠበቀ፡ I, 1 appactus est, adhaesit, assecutus est. — አጥበቀ፡ II, 1 caus. — ተጣበቀ፡ III, 3 cohaesit, conglutinatus est. — ጥቡቅ፡ conglutinatus, compactus.

ጠበበ፡ et ጠበ፡ I, 1 sapiens, prudens, intelligens, disciplina imbutus, peritus fuit. — አጥበበ፡ II, 1 sapientia et disciplina imbuit. — ተጠበበ፡ III, 1 et 2 1) sapientem vel prudentem se praebuit, sapiens vel prudens sibi visus est. 2) callidus fuit, artibus circumvenit. — ጠቢብ፡, f. ጠባብ፡, pl. m. ጠቢባን፡, f. ጠቢባት፡, ጠባባት፡ c. ጠበብት፡ 1) sapiens, prudens, scientia et disciplina imbutus, philosophus. 2) peritus, gnarus (ex. gr. architectus). — ጥበብ፡, pl. ጥበባት፡ 1) sapientia, prudentia, scientia, disciplina, philosophia. 2) peritia, ars. — መጥበቢ፡ institutor, magister. — ተጥባብ፡ artificia, artes, astutia.

ጠበወ፡ I, 1 suxit (mammas, lac). — አጥበወ፡ II, 1 lactavit

Digitized by Google

mammas praebuit. — ጥብ፡, pl. አጥባት፡ mamma, uber.

ጠብዐ፡ I, 1 1) lubens fuit animo. 2) ausus est. 3) firmiter sibi proposuit. — አጥብዐ፡ II, 1 1) promtus fuit animo, lubentem se praestitit, voluit, animum induxit (seq. verb. fin. p. 102). 2) perseveravit, constans fuit. 3) confisus est, fortis, imperterritus fuit. 4) caus.: fortem, firmum et constantem reddidit. — ጥቡዕ፡ 1) lubens, promtus, spontaneus. 2) confidens, intrepidus, audax. 3) constans, perseverans.

ጥብዖት፡ pensum, labor imperatus.

ጠባይዕ፡ pl., pl. pl. ጠባይዓት፡ natura; res naturales.

ጠብጠበ፡ — ተጠብጠበ፡ qdrl. III, 1 flagellatus est. — ጥብጣቤ፡ scutica, lorum, flagellum; flagellatio.

ጠንቈለ፡ qdrl. I hariolatus est.

ጠንቀቀ፡ qdrl. I 1) exacte congruit. 2) accurate fecit vel scrutatus est. — ተጠናቀቀ፡ III, 3 1) accuratus, subtilis fuit in facienda vel cognoscenda re, minutius scrutatus est. 2) subtiliter vel accurate cognitus est (sicut III, 1 ተጠንቀቀ፡). — ጥንቁቅ፡ subtilis, accuratus, exactus. — ጥንቃቄ፡ subtilitas, exacta convenientia, scrupulositas.

ጥንቃቅዓት፡ fissurae, rimae.

ጥንት፡ vid. ወጠነ፡

ጥንፍ፡ transtillum superimpositum.

ጥንፍሕ፡ limis oculis aspiciens.

ጣእጥአ፡ — አጣእጥአ፡ qdrl. II bene disposuit, ordinavit, concinnavit. — ተጣእጥአ፡ III, 1 pass. — ጥእጡእ፡ bene dispositus, concinnatus, rectus.

ጣእጥአ፡ — አንጣእጥአ፡ V commotus, terrefactus est.

ጠለለ፡ — አንጠለለ፡ V laxus dependit.

ጠልዐ፡ — አንጠልዐ፡ V expandit (veli instar), velo obtendit, velavit. — ተንጠልዐ፡ pass. V, impf. et subj. ይንጠላዕ፡ pro ይትንጠላዕ፡ (p. 51 et 133) pass. — መንጠላዕት፡, pl. መንጠዋልዕ፡ velum, aulaeum, quidquid obducitur rei.

ጠመ፡ I, 1 convolvit, complicuit. — ተጠውመ፡ III, 1 pass.

ጣዎስ፡ pavo.

ጠቀ፡ I, 1 1) angustus, coarctatus fuit. — አጠቀ፡ et አጥወቀ፡ II, 1 1) coangustavit, compressit. 2) oppressit, vexavit. — ተጠውቀ፡ III, 1 pass. et refl.

ጠዐ፡ I, 1 avarus fuit, avare invidit. — ጠዋኒ፡ parcus, avarus, invidus.

ጠወየ፡ I, 1 1) contortus, tortuosus, sinuosus fuit. 2) de-, retorsit, pervertit. — ጠዋይ፡ incurvus, tortus, tortuosus, pravus, perversus. — ጥውዮ፡ opus tortile. — መጥወይ፡ instrumentum torquendi.

ጡጥ፡ gossipium.

ጥዕመ፡ I, 1 subj. ይጥዐም፡ 1) gustavit. 2) sapidus, suavis, dulcis fuit. — አጥዐመ፡ II, 1 caus. — አስተጠዐመ፡ IV, 1 et አስተጣዐመ፡ IV, 3 1) sapidum, dulce, jucundum reddidit alqd. 2) dulce censuit, jucunditatem rei laudavit. — ጥዑም፡ sapidus, gustu jucundus, dulcis,

Digitized by Google

suavis. — **ጣዕም፡**, pl. **ጣዕማት፡** 1) gustus, sapor; judicium: **ዘአልቦ፡ ጣዕም፡** irrationalis p. 74. 2) dulcedo, suavitas. 3) jucunditas, deliciae, voluptas.

ጣዕዋ፡ pullus lactens; vitulus, -a; agnus, -a.

ጠዐወ፡ — ጣዖት፡, pl. **ጣዖታት፡** idolum, idola. — **አጣዐወ፡** qdrl. II 1) pravam superstitionem secutus est. 2) idola coluit.

ጥዕየ፡ I, 1 imprf. **ይጥዒ፡** et **ይጤዒ፡** p. 72 annot., subj. **ይጥዐይ፡** 1) sanus fuit, bene valuit, belle se habuit, saluber fuit. 2) consanuit, convaluit. — **አጥዐየ፡** II, 1 1) sanum, incolumem servavit. 2) sanavit. — **ጥዑይ፡** sanus, valens; saluber; incolumis. — **ጥዒና፡** 1) sanitas, bona valetudo. 2) salus.

ጠየረ፡ — ተጠየረ፡ III, 2 auguratus, ominatus est. — **ተጠያሪ፡** auspex, augur, ominator.

ጤሰ፡ I, 1 subj. **ይጤስ፡** fumavit. — **አጤሰ፡** II, 1 fumigavit. — **ጢስ፡** fumus.

ጠየቀ፡ I, 2 1) perspexit, contemplatus est. 2) attendit, animadvertit, cavit. 3) sciscitatus, percontatus est. 4) exploratum habuit, certo scivit, bene cognovit. — **አጠየቀ፡** II, 2 1) certiorem fecit. 2) docuit, exposuit, demonstravit. — **ተጠየቀ፡** III, 2 1) diligenter sciscitatus est, pro certo cognovit. 2) perspectus, compertus, eventu probatus est. — **ጥዩቅ፡** 1) perspicax. 2) subtilis, accuratus. 3) exploratus, certus, indubitatus, evidens.

ጤዐ፡ I, 1 1) ob-, col-, illevit. 2) obturavit.

ጤገን፡ sartago, frixorium. — **ጤገነ፡** qdrl. I in sartagine frixit.

ጠግዐ፡ I, 1 subj. **ይጥጋዕ፡** compactus, af-, infixus fuit, co-, ad-, inhaesit. — **አስተጣግዐ፡** IV, 3 con-, agglutinavit, coagmentavit.

ጥጥ፡ i. q. **ጡጥ፡**

ጠፍላሕት፡ numus argenteus.

ጠፍሐ፡ I, 1 complosit, plausit.

ጠፈረ፡ I, 1 texit domum, contabulavit, laquearibus texit. — **ጠፈር፡** laqueare, tectum.

ጠፍአ፡ I, 1 subj. **ይጥፋእ፡** 1) exstinctus est. 2) evanuit, disparuit. 3) deletus, perditus est, interiit, periit. — **አጥፍአ፡** II, 1 1) re-, exstinxit. 2) delevit, perdidit, ad nihilum redegit.

ጣፍያ፡ splen, lien.

ጠፈፈ፡ — ጠፍ፡ infans, parvulus.

ጲላጦስ፡ Pilatus.

ጳራቅሊጦስ፡ paracletus.

ጳስኮር፡ Paschur (Jer. 20).

ጳንገለ፡ — አጳንገለ፡ qdrl. II ἀπαγγελλειν, (memoriter) recitavit, meditatus est; exposuit.

ጳንጦስ፡ Pontus.

ጵንፍልያ፡ Pamphylia.

ጳኩሚስ፡ Pachomius.

ጳኩሲግ፡ paxamas, paximatium, buccella.

ጳጉሜን፡ Epagomenai, mensis Abyssinorum XIII[us].

ጴጥሮስ፡ Petrus.

ጳጳስ፡, pl. **ጳጳሳት፡** 1) episcopus, archiepiscopus. 2) metropolita.

Digitized by Google

3) ሊቀ፡ጳጳሳት፡ (etiam ሊቀ፡ጳጳስ፡ p. 88), pl. ሊቃን፡ጳጳሳት፡ patriarcha. — ጵጵስና፡ munus a) episcopi, b) metropolitae, c) patriarchae.

ጵሀርት፡, **ጸሀርት፡** lebes, ahenum.

ጵሀቀ፡ I, 1 subj. **ይጵሀቅ፡** desideravit, desiderio affectus est, studiosus, sollicitus fuit, studuit, curam habuit. — **አጵሀቀ፡** II, 1 desiderio affecit, curae fuit. — **ጵሁቅ፡** desiderio affectus, studiosus, sollicitus. — **ጸሀቅ፡** desiderium, cura, studium, sollicitudo.

ጵሌ፡, pl. **ጵላት፡** tabula.

ጸለለ፡ I, 2 1) innatavit, supernatavit. 2) libere latus est, volitavit (in aëre).

ጸለለ፡ I, 2 et 1 1) ob-, inumbravit; umbra protexit; obscuravit. 2) umbraculi instar expandit. — **አጸለለ፡** II, 1 1) umbram captavit vel subiit. 2) consedit, habitavit. 3) umbram praebuit. — **ተጸለለ፡** III, 2 obscuratus, obtenebratus est. — **ጸለሎ፡** fuligo. — **ጵላሎት፡** 1) umbra. 2) tenebrae, nigror p. 145. — **ምጵላል፡** locus umbrosus; umbraculum. — **መጸለት፡** umbraculum, tabernaculum; **በዓለ፡መጸለት፡** festum tabernaculorum.

ጸለለ፡ — **መጸለት፡** panis merus, azymus.

ጵላልሽ፡ n. loci Abyssinicum.

ጸልሐወ፡ qdrl. I dolose egit. — **ጵልሕው፡** dolosus, subdolus, maliciosus. — **ጵልሑት፡** 1) dolus. 2) malitia, impietas.

ጸልመ፡ et **ጸለመ፡** I, 1 1) obscuratus, tenebris circumfusus fuit, caligavit. 2) niger fuit vel factus est. — **አጵለመ፡** II, 1 1) obscurum reddidit, obnubilavit, obfuscavit. 2) nigrum fecit, denigravit. — **ጸሊም፡**, f. **ጸላም፡** niger, ater, fuscus. — **ጵልመት፡** 1) obscuratio, eclipsis. 2) tenebrae. — **ጸልመት፡** qdrl. I tenebricavit. — **ጵልሙት፡** tenebris circumfusus, tenebricosus.

ጸለበ፡ — **ተጸልበ፡** III, 1 crucifixus est. — **ጸልቦ፡** crux, patibulum.

ጵላት፡ vid. **ጵሌ፡**

ጸልአ፡ I, 1 subj. **ይጵላእ፡** odit. — **ተጸልአ፡** III, 1 1) odio habitus est, in odio fuit. 2) sese invicem odit. — **ተጵልአ፡** III, 3 repr. — **ጵሉእ፡** odio habitus, invisus, odibilis. — **ጵልእ፡**, **ጸልእ፡** odium, inimicitia. — **ጸላኢ፡**, pl. **ጸላእያን፡** et **ጸላእት፡** osor, inimicus.

ጸለወ፡ I, 1 subj. **ይጵሉ፡** 1) inclinavit (aures). 2) auscultavit, audivit. — **ጸሎት፡** vid. **ጸለየ፡**

ጸለወ፡ I, 1 assavit.

ጸልዕ፡, pl. **አጵልዕት፡** vulnus, ulcus.

ጸላዕ፡, pl. **ጸልዓት፡** et **ጸላዕት፡** rupes, saxum.

ጸለየ፡ I, 2 1) precatus est, preces fecit, oravit (c. **ኀበ፡** vel **በ፡** ad alqm). 2) exoravit, vovit. 3) precibus consecravit vel benedixit (c. Acc., p. 155; **ጸለየ፡** p. 153 siglum est). — **ጸሎት፡**, pl. **ጸሎታት፡** 1) precatio, preces, oratio. 2) votum. — **ምጵላይ፡** oratorium, sacellum.

Digitized by Google

ጸሕል፡ 1) patina, lanx, paropsis. 2) acerra, patera.

ጽሕም፡ barba.

ጸሐረ፡ I, 1 perfregit, discussit.

ጽሕበ፡ — አጽሐበ፡ II, 1 1) molestus fuit, defatigavit alqm. 2) ursit, importune institit. — **ጸሕብ፡** molestia, difficultas.

ጸሕብ፡, pl. **አጽሕብት፡** vas testaceum; urceus, amphora.

ጽሕወ፡ et **ጸሐወ፡** I, 1 1) serenum fuit (coelum). 2) evigilavit, crapulam exhalavit, sobrius fuit. — **ጽሕው፡** serenus.

ጸሐየ፡ — መጽሔት፡, pl. **መጻሕይ፡** speculum. — **ተጸሐየየ፡** qdrl. III, 1 in speculum inspexit, in speculo conspexit.

ጸሕየየ፡ qdrl. I runcavit, eruncavit.

ጽሕደ፡ I, 1 laevis, mollis fuit vel factus est. — **አጽሐደ፡** II, 1 1) oblevit unguento. 2) laevem reddidit, emollivit. — **ጽሑድ፡** laevis, mollis, tener.

ጸሕጸሕ፡ vid. **ወጽሐ፡**

ጸሐፈ፡ I, 1 subj. **ይጽሐፍ፡** scripsit, in-, per-, con-, de-, prae-, ad-, subscripsit. — **አጽሐፈ፡** II, 1 caus. — **ተጽሕፈ፡** III, 1 pass. — **ጽሑፍ፡** scriptus, in-, per-, conscriptus. — **ጽሕፈት፡** scriptio, scriptura. — **ጸሓፊ፡**, pl. **ጸሐፍት፡** scriba, notarius, librarius, literatus, legis peritus, scriptor. — **መጽሐፍ፡**, pl. **መጻሕፍት፡** scriptura, inscriptio, literae, liber, epistola; scriptura sacra vel biblia.

ጸግ፡ vid. sub **ጸመወ፡**

ጸምሀየ፡ qdrl. I et **ጸምሀየየ፡** qnql. I marcuit, flaccuit.

ጸምላጥ፡ depalpebratus, lippus.

ጸመ፡ I, 1 surdus fuit, obsurduit. — **አጽመመ፡** II, 1 obturavit, surdum reddidit. — **ተጸመመ፡** III, 1 1) obmutuit. 2) surdus factus est. 3) surdum vel mutum se praebuit, non audivit, silentio praetermisit (c. **ለ፡** vel Acc. prs.). — **ጽሙም፡** 1) surdus. 2) mutus.

ጸመመ፡ — ጽም፡ sc. Acc. **ጽመ፡** in secreto, in latrina vel -am. — **ጽምሚት፡** vel **ጽሚት፡** sc. Acc. **ጽሚተ፡** vel **በጽምሚት፡** in secreto, clam, occulte, cum silentio.

ጸመተ፡ — አጽመተ፡ II, 1 internecione delevit.

ጸምአ፡ I, 1 subj. **ይጽማእ፡** sitivit. — **አጽምአ፡** II, 1 caus. — **ጽሙእ፡** sitiens, siticulosus. — **ጽምእ፡** sitis.

ጸግ፡ 1) labor, opera. 2) molestia, aerumna. — **ጸመወ፡** qdrl. I subj. **ይጸሙ፡** laboravit, labore defatigatus est; labores, aerumnas subiit. — **አጸመወ፡** II laborem et molestiam attulit (c. Acc. prs. et **በ፡** rei); labore defatigavit, afflictavit.

ጽርሕ፡, pl. **አጽራሕ፡** et **አጽርሕት፡** 1) conclave superius, coenaculum. 2) cubiculum, thalamus. 3) aedes.

ጸሪቅ፡ 1) numus minutus aeneus. 2) aes. — **ጸሪቀት፡** placenta tenuis, laganum.

ጸረበ፡ I, 1 dolavit, asciavit, fabricatus est. — **ጽርበት፡** fabricatio (lapidaria et lignaria). — **ጸራቢ፡** faber, fabricator.

Digitized by Google

ጸርኅ፡ I, 1 subj. ይጽራኅ፡ clamavit, vociferatus est; acclamavit, inclamavit (c. ለ፡ vel ኀበ፡). — ጽራኅ፡ clamor.

ጽርንዕት፡ porrigo, impetigo.

ጽርዕ፡ Graecia, Graeci; በጽርዕ፡ Graece; ጸርዓዊ፡ Graecus p. 125 ann. 5.

ጸራኢት፡ pl., lumbi, inguina (bestiae).

ጸርየ፡ I, 1 liquando purgatus est, purus fuit. — አጽረየ፡ II, 1 liquavit, e-, deliquavit, liquando purgavit. — ጽሩይ፡ liquatus, defaecatus, limpidus, merus, purus, sincerus. — ጽርየት፡ limpitudo, puritas, sinceritas. — መጽርይ፡ crocus.

ጸቀወ፡ I, 1 tundendo vel pangendo infixit.

ጸቃውዕ፡ pl. mel favorum liquidum.

ጽቅጽቋን፡ crocodilus terrester.

ጸበል፡ pulvis. — ጽቡል፡ pulverulentus.

ጸብሐ፡ I, 1 subj. ይጽባሕ፡ illuxit, diluxit (ጸቢሖ፡ cum illuceseret dies, p. 4). — ተጸብሐ፡ III, 3 mane salutavit. — ጽባሕ፡ 1) tempus matutinum, mane. 2) oriens, plaga orientalis. — ጸብሓዊ፡ 1) matutinus. 2) orientalis.

ጸብሐ፡ I, 2 tributum, vectigal pependit. — አጸብሐ፡ II, 2 caus. — ጸባሕት፡ tributum, vectigal (p. 14, coll. Hen. 100, 12). — መጸብሕ፡ telonarius, publicanus. — መጸብሓ፡ 1) tributarius, vectigalis. 2) telonarius, publicanus. — ምጽባሕ፡ telonium.

ጸበረ፡ I, 1 subegit lutum. — አጽበረ፡ II, 1 id. — ጽቡር፡ lutum, argilla, coenum.

ጸበርት፡ sing. et coll., pl. ጸበራት፡ frondes palmeae, spathula, palma.

ጸብረቀ፡ — አንጸብረቀ፡ V fulsit, scintillavit, coruscavit. — ንጸብራቅ፡ fulgor, nitor.

ጸባ፡ et ጸበባ፡ I, 1 subj. ይጽብብ፡ angustus, nimis angustus fuit, coangustavit. — አጽበበ፡ II, 1 caus. — ጸቢብ፡, f. ጸባብ፡ angustus, arctus. — ጽበት፡ angustia. — መጽብብ፡ angustum, angustiae (viarum).

ጸበተ፡ I, 1 navit, natavit, tranavit.

ጸብጐ፡ I, 1 1) intinxit. 2) embamma paravit. — ጸብጎ፡ embamma, jusculum, ferculum. — መጽብጎ፡ tryblium, scutella, lanx.

ጸብአ፡ I, 1 subj. ይጽባእ፡ bellum gessit, bellum intulit, bello aggressus est (c. Acc. prs.). — ተጸብአ፡ III, 3 bellum gessit cum alqo (ምስለ፡); bellum intulit alicui (c. Acc.). — ጸብእ፡, pl. አጽባእ፡ bellum. — ጸባኢ፡ bellator, bellicosus. — ጸባኢት፡ exercitus. — ጸባኦት፡ Zebaoth, Deus exercituum.

ጸብአ፡ I, 1 vastus fuit. — ጽቡእ፡ vastus, desolatus.

ጸብዐ፡ — አጽባዕት፡, pl. አጸባዕ፡ digitus (manus et pedis).

ጸበየ፡ I, 1 fluxit; natavit, innavit.

ጼተዉ፡ potus inebrians, zythum.

ጸተመ፡ contudit, contrivit.

Digitized by Google

ጽጎድ፡ et ጽጕድ፡ juniperus excelsa, cedrus.

ጸንሐ፡ I, 1 subj. ይጽናሕ፡ 1) insedit viam, insidiatus est. 2) exspectavit, mansit (c. Acc.). — አጽንሐ፡ II, 1 caus. — ጽጕሕ፡ 1) insidians. 2) manens, exspectans. 3) paratus, imminens, instans, reservatus. — ጸናሒ፡ 1) insessor viae. 2) exspectans, manens. — አጽናሒ፡ dilator, retardator.

ጽንሐሕ፡ holocaustum, sacrificium, suffimentum. — አጸንሐሐ፡ qdrl. II igne combussit sacrificium, sacrificavit.

ጸነሰ፡ — ተጸነሰ፡ III, 2 ad egestatem, inopiam, miseriam redactus est, inopia laboravit. — አስተጸነሰ፡ IV, 2 caus. — ጽጕስ፡ inops, egenus, miser, impotens. — ተጽናስ፡ inopia, egestas, miseria, necessitas.

ጸንቈቈ፡ qdrl. I intingendo inquinavit. — ጽንቁቅ፡ inquinatus.

ጸናዕም፡ ruta.

ጸነ፡ et ጸንነ፡ I, 1 se inclinavit, versit. — አጽንነ፡ II, 1 1) deorsum inclinavit, demisit, deflexit. 2) deorsum versit, inclinatus est, se demisit. — ጽነት፡ inclinatio, declinatio.

ጸንዐ፡ I, 1 subj. ይጽናዕ፡ 1) firmus, durus, arduus, difficilis fuit. 2) firmatus est; stabilis, ratus, certus fuit, duravit. 3) confirmatus, corroboratus, confortatus; fortis, validus, potens fuit; praevaluit, superior factus est; vehemens fuit. — አጽንዐ፡ II, 1 1) durum reddidit, induravit, obfirmavit. 2) firmavit; stabilivit, durare fecit; firme constrinxit; intendit, contendit. 3) confirmavit, confortavit, corroboravit, validum reddidit. 4) firmiter comprehendit, apprehendit, tenuit; prehensum tenuit; memoriâ prehendit; continuit. — ጽኑዕ፡ 1) durus, rigidus, severus. 2) solidus. 3) firmus; certus, ratus, munitus; ጽኑዐ፡ firmiter. 4) robustus. 5) fortis, validus, strenuus, potens. 6) validus, vehemens, gravis. — ጽንዕ፡ durities, firmitas, robur, potentia, fortitudo, virtus, vehementia. — ምጽናዕ፡ firmamen, firmamentum. — መጽንዒ፡ corroborans, confortans.

ጽንጕን፡ coenum, lutum.

ጽንጕፍ፡ magnae molis, ponderosus.

ጸንጸወ፡ — አጸንጸወ፡ qdrl. II compressit; distorsit.

ጸነጽለት፡, pl. ጸናጽል፡ 1) tintinnabulum. 2) ጸናጽል፡ cymbala. — አጸንጸለ፡ qdrl. II sistrum, cymbalum pulsavit.

ጸንጸነ፡ qdrl. I fragilis, putridus fuit. — ጽንጹን፡ fragilis, caducus, putridus, futilis.

ጽንጽንያ፡, ጽንጽያ፡ musca.

ጽንፍ፡, pl. ጽንፍ፡ et አጽናፍ፡ 1) ora, lacinia, fimbria, limbus. 2) margo, litus. 3) extremitas, finis, terminus. — ጸናፊ፡ exterior, extremus.

ጸአመ፡ — መጽአሞ፡ sonus repercussus, echo, locus vocibus resonans.

ጸእጽአ፡ — ተጸእጽአ፡ qdrl. III, 1 coluit, veneratus est deos.

ጸመ፡ I, 1 subj. ይጹም፡ jejunavit. — ጽዉም፡ jejunans, jejunus. — ጾም፡, pl. አጽዋም፡ jejunium.

Digitized by Google

ጸማዕት፡, pl. **ጸማዕታት፡** cella, recessus vel sedes anachoretae, monachi.

ጸረ፡ I, 1 subj. **ይጸር፡** 1) portavit, gestavit, bajulavit, tulit, (ferre nomen i. e. inditum habere nomen). 2) pertulit, sustinuit, toleravit. — **አጸረ፡** II, 1 portare jussit, ferendum imposuit (c. dupl. Acc.). — **ተጸውረ፡** III, 1 pass. — **ጽዉር፡** 1) onustus. 2) portatus. — **ጸር፡**, pl. **አጽዋር፡** onus. — **ጸዋሪ፡** gestator, bajulus; ferens, gerens, habens. — **መጽወር፡** sella gestatoria. — **መጽወርት፡** vectis, pertica.

ጸወተ፡ — **ጸታ፡**, pl. **ጸዋትው፡** 1) series, ordo. 2) genus, species, classis. 3) ratio, modus (plures quam e ratione temporis ejus = „quam ejus aequales“ p. 134 str. 12).

ጸወነ፡ — **ተጸወነ፡** III, 2 et 1 1) confugit vel se recepit in tutelam vel praesidium alcjs (c. **በ፡** prs.). 2) pass.: munitus, munitionibus clausus est. — **ጸወን፡** locus tutus, praesidium, refugium, castellum, munimentum, (**ጸወን፡** p. 152 siglum est).

ጸወዐ፡ I, 2 vocavit, ad-, convocavit, invitavit, invocavit. — **ተጸውዐ፡** III, 1 pass. — **ጽዋዔ፡** vocatus, vocatio.

ጽዋዕ፡ poculum, calix.

ጸዋ፡ coenum, lutum.

ጸዐለ፡ I, 2 et 1 contumelia, probris affecit, conviciatus est, maledixit. — **ተጽዕለ፡** et **ተጸዐለ፡** III, 2 pass. — **ጽዑል፡** contumelia affectus. — **ጽዕለት፡** contumelia, convicium, probrum, maledictio. — **ጸዓሊ፡** conviciator, maledicus.

ጽዕረ፡ I, 1 dolores sensit. — **አጽዐረ፡** II, 1 et **አጸዐረ፡** II, 2 dolore affecit, cruciavit, graviter afflixit. — **ተጽዕረ፡** III, 2 pass. — **ጽዑር፡** part. pass. — **ጸዕር፡** cruciatus, tormentum, dolor acerbus vel vehemens, afflictio gravis.

ጽዕቀ፡ — **አጽዐቀ፡** II, 1 coangustavit, coarctavit, pressit. — **ጽዑቅ፡** angustus. — **ጸዕቅ፡** angustia, necessitas. — **መጽዕቅ፡** coarctans, premens.

ጸዐነ፡ I, 1 et 2 imposuit onera (jumentis, plaustris, navibus); oneravit. — **ተጽዕነ፡** III, 2 1) conscendit, inscendit (jumentum, vehiculum). 2) vectus est, equitavit; etiam: insedit vel obsedit alqm daemon (p. 30). — **ጽዑን፡** 1) impositus, insidens. 2) onustus. — **መስተጽዕን፡** eques.

ጸዕደወ፡ qdrl. I candidus, albus fuit vel factus est. — **አጸደወ፡** II caus. — **ጽዕድው፡** albus. — **ጸዕዳ፡** et **ጸዐዳ፡**, pl. **ጸዓድው፡** albus. — **ጽዕዳዌ፡** albitudo. — **ጸዐድዲድ፡** albicans.

ጸዐጠ፡ I, 1 unguenta condivit, aromata temperavit. — **መጽዕጥ፡** unguentarius, pigmentarius.

ጸዕፍ፡ vinum mustum.

ጼሐ፡ I, 1 subj. **ይጼሕ፡** complanavit, stravit viam. — **ተጼሐ፡** III, 1 pass. — **ጽዩሕ፡** complanatus, stratus, pervius, facilis. — **መጽያሕት፡** via strata, munita, publica.

ጽዮን፡ Sion.

ጼነወ፡ qdrl. I oluit, red-, oboluit, odorem exhalavit. — **አጼነወ፡** II olfecit, odoratus est. — **ጼና፡** odor.

Digitized by Google

ጼአ፡ I, 1 1) foetidus fuit. 2) putruit, computruit. — **ጽዩእ፡** foetidus, putidus. — **ጼአት፡** foetor, putor.

ጼው፡ sal.

ጸያፍ፡ balbutiens, blaesus.

ጼጸየ፡ — **መጼጺት፡** corium rubricatum.

ጸደለ፡ I, 1 splenduit, nituit. — **አጽደለ፡** II, 1 lucem sparsit, splendorem emisit. — **ጽዱል፡** splendens, nitens. — **ጸዳል፡** splendor, nitor, claritas.

ጸድቀ፡ I, 1 subj. **ይጽደቅ፡** 1) justus fuit, justificatus est. 2) verus fuit, verum dixit. — **አጽደቀ፡** II, 1 justum reddidit, justum, insontem declaravit, justificavit. — **ተጸደቀ፡** III, 2 sibi justus visus est. — **ጽድቅ፡**, pl. **ጽድቃት፡** 1) rectum, jus et fas; **በጽድቅ፡** jure. 2) justitia, bonum et rectum. 3) veritas; **ዘጽድቅ፡** verus; **በጽድቅ፡** vere, recte, revera. — **ጸድቅ፡** 1) justus. 2) verus.

ጸደና፡ apis terrestris.

ጼዳነት፡ daemonion agreste vel silvestre.

ጸዳይ፡ auctumnus; aestas.

ጸድፈ፡ I, 1 in praeceps ruit, praecipitatus est. — **አጽደፈ፡** II, 1 praecipitem dedit, deturbavit, dejecit. — **ጸድፍ፡**, pl. **አጽዳፍ፡** locus praeruptus, praecipitium, vorago, abyssus.

ጸጋ፡ vid. **ጸገወ፡**

ጸጕር፡ pili (hominum et bestiarum; nec non pennae et plumae avium; fibrae palmarum). — **ጸጕር፡** pilosus, hirsutus.

ጸገበ፡ I, 1 1) satiatus est, satur fuit. 2) nausea, taedio captus est. — **አጽገበ፡** II, 1 satiavit. — **ጽጉብ፡** satiatus, satur. — **ጽጋብ፡** 1) satietas. 2) abundantia, ubertas.

ጽግኑት፡ vespertilio.

ጸገወ፡ I, 2 beneficia vel gratiam exhibuit, donavit, dona dedit (c. dupl. Acc., vel c. Acc. et **ለ፡**). — **ተጸገወ፡** III, 2 beneficiis affectus est, dono vel gratis accepit. — **ጸጋ፡** 1) gratia. 2) beneficium, donum, dona; **በጸጋ፡** gratis. — **ጸጋ፡ዘአብ፡** (donum Patris) n. viri Abyssini, p. 36. — **ጸጋዊ፡** donator, largitor, liberalis.

ጸገየ፡ I, 1 floruit, flores produxit. — **ጽጉይ፡** florens, floribus ornatus. — **ጽጌ፡**, pl. **ጽጌያት፡** flos.

ጸጕጕ፡ — **ጽጕ፡**, pl. **ጽጕጕ፡** platea, vicus, forum.

ጸጥ፡ sile! **ጸጥ፡ብሀለ፡** siluit, obmutuit.

ጸጹት፡ culex, culices.

ጽፍሕ፡ (= **ስፍሕ፡**) latitudo.

ጽፍር፡, pl. **ጽፈር፡** et **አጽፋር፡** unguis. — **ጸፈረ፡** I, 2 ungues praesecuit.

ጸፈቀ፡ — **አጽፈቀ፡** II, 1 densavit, crebro fecit alqd. — **ተጸፍቀ፡** III, 1 confertus, constipatus fuit. — **ጽፉቅ፡** 1) densus, opacus, confertus. 2) frequens, creber.

ጽፍንት፡ pera.

ጸፍዐ፡ I, 1 percussit palma, alapam duxit (c. Acc. prs.). — **ተጸፍዐ፡** III, 1 pass. — **ጽፍዐት፡** percussio faciei, alapa.

ጸፍጸፈ፡ qdrl. I pavivit, stravit lapidibus (viam). — **ጸፍጸፍ፡** pavi-

Digitized by Google

mentum e lapidibus stratum, tesselatum.

ጸፍጸፈ፡ — **አንጸፍጸፈ፡** V 1) intrs.: stillavit, destillavit. 2) trs.: stillatim effudit vel emisit. — **ነጸፍጸፍ፡** stillicidium, guttae. — **ጸፍጸፍ፡** id. (p. 141 annot. 2).

ፀሐሰ፡ I, 1 motitavit pedes, tripudiavit. — **አፅሐሰ፡** II, 1 supplosit pedem, tripudiavit.

ፀሓይ፡ sol.

ፀመመ፡ I, 1 praeligavit, obligavit (vulnera).

ፀመረ፡ I, 1 et 2 af-, confixit, connexuit. — **ተግመረ፡** III, 3 consociatus est cum alqo, adhaesit alicui. — **አስተግመረ፡** IV, 3 conjugavit, copulavit inter se. — **ፅምረት፡** conjunctio, copulatio. — (**መፅምር፡** pl.) **መግምር፡** et **መግምርት፡** conjugium, a) compar, socius; b) conjux.

ፀምር፡ lana.

ፀምአ፡ — **አፅምአ፡** II, 1 auscultavit, aurem praebuit, audivit (c. Acc.).

ፀመወ፡ — **ፅምው፡** tranquillus, animo sedatus, modestus. — **ፅግዊ፡** tranquillitas, animus sedatus, modestia; **ለፅግዊከ፡** τῇ σῇ θεοσεβείᾳ quo titulo honorifico compellatur episcopus p. 71. — **ፅሙና፡** 1) tranquillitas. 2) vita tranquilla et solitaria (anachoretae).

ፀመደ፡ I, 1 junxit (curru jumenta), alligavit, subjunxit. — **ተፀምደ፡** III, 1 1) alligatus, subjunctus est. 2) se adjunxit vel addixit alicui, eum sectatus est; magistrum sectatus est; assiduus fuit, maxime in exercitationibus sacris, devotus, ascesi deditus fuit. 3) se subjunxit vel submisit, famulatus est, serviit; ministravit Deo. — **ፅሙድ፡** 1) subjunctus, subditus. 2) famulus, minister. 3) assiduus. 4) exercitationibus sacris deditus, asceticus, devotus. — **ፅምድ፡** jugum, par, biga. — **ፀማድ፡** sectator, addictus, minister. — **መፅመድ፡** lorum, funis.

ፀረረ፡ — **አፅረረ፡** II, 1 hostilis fuit, rebellavit. — **ተግረረ፡** III, 3 inimicitias suscepit cum alqo, hostili modo pressit, adversatus est. — **ፀር፡**, pl. **አፅራር፡** adversarius, hostis. — **ፀራዊ፡** hostilis, inimicus, adversarius.

ፀርሰ፡ I, 1 stupidus, hebes fuit vel factus est dens. — **ፅርስ፡**, pl. **ፅረስ፡** dens molaris.

ፀርቅ፡, pl. **አፅርቅት፡** pars vestis lacerae, pannus; **ዘፀርቅ፡** pannosus.

ፀርፀ፡ I, 1 cessavit (p. 131 ann. 1). — **አፅርፀ፡** II, 1 1) intermisit, cessavit, feriatus est, otiosus fuit. 2) caus.: cessare fecit. — **ተፀርፀ፡** III, 1 intermissus est, cessavit, irritus fuit, (**ይፀራፅ፡በሜጥ፡** cessatur i. e. cessatio fit mercaturae p. 144). — **ፅራፅ፡** 1) otiosus, deses, iners. 2) intermissus, abolitus. — **ፅርፀት፡** 1) intermissio, cessatio. 2) otium, desidia, inertia. 3) res otiosa vel inutilis.

ፀረፈ፡ et **ፀርፈ፡** I, 1 conviciatus est, maledixit, blasphemavit (c. **ላፅለ፡** vel Acc.). — **ፅሩፍ፡** maledicus, blasphemus, impius. — **ፅርፈት፡** convicium, maledictio, blasphemia. — **ፀራፊ፡** blasphemator.

Digitized by Google

ፀቈነ፡ I, 1 sepsit, sepem vel maceriam circumdedit rei. — **ፀቈን፡** et **ፀቍን፡** sepes, maceria.

ፀብሰ፡ I, 1 debilis, infirmus fuit.— **አፅበሰ፡** II, 1 caus. — **ፅቡስ፡** debilis, infirmus, lassus. — **ፅበስ፡** infirmitas, languor.

ፅብን፡ ansa vel annulus.

ፀበጠ፡ I, 1 firmiter prehendit et tenuit. — **ፅቡጥ፡** part. pass. — **ፀባጢ፡** qui comprehendit vel continet.

ፀንሰ፡ I, 1 subj. **ይፅነስ፡** et **ይፅንስ፡** concepit, in utero habuit. — **ተፀንሰ፡** III, 1 conceptus est. — (**ፅኑስ፡** f.) **ፅንስት፡** gravida, praegnans. — **ፅንስ፡** conceptio, graviditas.

ፀንግዐ፡ — **ምፅንጋፅ፡** 1) locus vel pars corporis, ubi quis recumbit i. e. nititur, adminiculum. 2) praesepe.

ፀንፈርት፡ decipula, tendicula.

ፀአት፡ vid. **ወፅአ፡**

ፀኵ፡ vel **ፃኵ፡** coxa, coxendix.

ያረረ — አንያረረ፡ V se torsit, circumactus est. — **ነያራር፡** tormenta, dolores vehementes.

ፀወሰ፡ — **አፀወሰ፡** II, 2 debilitavit vel laesit membra alcjs. — **ፅዉስ፡** debilis, debilitatus.

ያገ፡ I, 1 perversus, malignus, trux fuit. — **ፅዒግ፡** pravus, perversus (φαῦλος p. 72). — **ፀግ፡** perversitas, perversum (opp. **ርትዕ፡** p. 76), malitia, truculentia. — **ፀዋግ፡** pravus, perversus, malignus, saevus, truculentus.

ፀፅ፡, pl. **ፀዓት፡** fragor tonitrus, fulmen cum tonitru.

ፂወወ፡ qdrl. I cepit armis, captivum fecit, vel duxit vel tenuit, in exsilium abduxit. — **ተፂወወ፡** III, 1 captus est, captivus, exsul fuit vel factus est. — **ፂው-ው፡** vel **ፂው-ው፡** captus, captivus. — **ፂዋ፡** 1) captivitas, exsilium. 2) captivi, exsules. — **ፂዋፂ፡** et **ፂዋፂ፡** captivitas, exsilium.

ፂያት፡ locus graminosus, pratum, pascuum.

ፀጋም፡ sinister, laevus; manus sinistra; latus sinistrum. — **ፅግም፡** pars sinistra, latus sinistrum.

ፀግዐ፡ — **አስተግዐ፡** IV, 3 lecto vel rei substratae superimposuit. — **ፅግፅ፡** et **ፅጋፅ፡** pulvillus, culcita. — **ምፅጋፅ፡** i. q. **ምፅንጋፅ፡** — **መግጕፅ፡** paralyticus.

ፃፂ፡ blatta, tinea.

ፀፈረ፡ I, 1 subj. **ይፅፍር፡** plexuit, texuit, nexuit. — **ተፀፍረ፡** III, 1 rfl. et pass. — **ፅፉር፡** part. pass. — **ፅፍሮ፡** opus plexum, tortile. — **ፅፍረት፡** connexio, contextio. — **መፅፈርት፡** cassis, crates.

ፅፍፅ፡ et **ፀፍፅ፡** excrementa, stercus.

ፈሀረ፡ I, 1 fodit, ef-, defodit.

ፋል፡ faba, cicer. — Vid. **ፈወለ፡**

ፈልሐ፡ I, 1 subj. **ይፍላሕ፡** bullivit, ebullivit, aestuavit. — **አፍልሐ፡** II, 1 caus. — **ፍሉሕ፡** bulliens, aestuans, fervidus.

ፈለሰ፡ I, 1 subj. **ይፍልስ፡** 1) migravit, transiit, excessit, decessit, deportatus, peregrinatus est. 2) trans-

Digitized by Google

latus, assumtus est. — አፍለሰ፡ II, 1 expulit, ejecit e sede, deportavit, transtulit, removit, amovit. — ተፋለሰ፡ III, 3 huc illuc migravit vel transiit vel translatus est. — ፍልሰት፡ migratio; peregrinatio; exsilium; decessus, obitus; assumtio; translatio. — ፈላሲ፡ extra patriam degens, alienigena, accola, peregrinus, peregrinator.

ፈላስፋ፡ et ፈለስፋ፡ philosophi. — ተፈልሰፈ፡ III, 1 philosophatus est. — ፍልሱፍ፡ philosophus.

ፈለክ፡ orbis coelestis.

ፈለየ፡ I, 1 separavit, divisit.

ፈለግ፡, pl. አፍላግ፡ 1) fluvius, amnis. 2) vallis, (ማእከለ፡አፍላግ፡ ክልኤቱ፡ Mesopotamia).

ፈለጠ፡ I, 1 subj. ይፍልጥ፡ 1) separavit, disjunxit, dissociavit; („divisim attribuunt" p. 71 l. 23). 2) sejunxit, segregavit. 3) discrevit, distinxit, dignovit. — አፍለጠ፡ II, 1 distinctionem fecit, distincte dixit. — ተፈልጠ፡ III, 1 rfl. et pass.; (ተፈልጦ፡ dissidium p. 44). — ተፋለጠ፡ III, 3 rcpr. — ፍሉጥ፡ 1) separatus, disjunctus. 2) segregatus. 3) distinctus, diversus. — ፍልጠት፡ separatio, discessus, dissidium, segregatio, discrimen. — ፍልጣን፡ dissidium, divortium, discrimen, res segregata.

ፈልጶስ፡ Philippus.

ፈለጸ፡ — ተፋለጸ፡ III, 3 minutatim diffractus est.

ፈልፈለ፡ qdrl. I erupit, prorupit, scaturiit (fons, aqua). — አፈልፈለ፡ II caus. — ፈልፈል፡ scaturigo, fons.

ፈልፈል፡ piper.

ፈሐለ፡ I, 1 lascivus, salax, petulans fuit. — ፈሐል፡ et ፋሕል፡ lascivia, salacitas, petulantia.

ፍሕም፡, pl. አፍሐም፡ carbo, pruna.

ፈሐቀ፡ I, 1 1) abstersit, rasit, ab-, derasit. 2) radula expolivit. — ፍሑቅ፡ rasus, caelatus, tornatus. — ፍሕቆ፡ opus rasile, sculptile, toreuma.

ፈሥሐ፡ — ተፈሥሐ፡ III, 2 gavisus, laetatus est, hilaris fuit vel factus est (c. በበይናት፡ congratulari, συγχαίρειν ἀλλήλοις p. 74). — አስተፍሥሐ፡ IV, 1 et አስተፈሥሐ፡ IV, 2 gaudio, laetitia, solatio affecit alqm. — ፍሡሕ፡ 1) laetus, gaudens, hilaris. 2) laetabilis, jucundus. — ፍሥሓ፡ gaudium, laetitia, solatium (= χαίρειν, gaudium, salus p. 70. 72; cfr. p. 9 ann.). — ፍሥሓ፡ጽዮን፡ (gaudium Sionis), n. viri Abyssini p. 37. — ትፍሥሕት፡, pl. ትፍሥሕታት፡ gaudium, laetitia, (causa gaudii), solatium, laetus nuntius. — መስተፍሥሒ፡ laetificans, exhilarans, consolator.

ፍሥሕ፡ fauces montanae; locus clivosus, arduus.

ፍሥሕ፡ pascha.

ፈርሀ፡ I, 1 subj. ይፍራህ፡ 1) timuit, metuit. 2) veritus, reveritus est. — አፍርሀ፡ II, 1 metum injecit, terruit. — ፍሩህ፡ timore correptus, timens. — ፈራህ፡ timidus, pavidus. — ፍርሀት፡ 1) timor, metus. 2) reverentia. — ፈራኒ፡ timens, reverens. — መፍርህ፡ timendus, terribilis.

Digitized by Google

ፈርሞን፡ Firmus.

ፍሩምናጦስ፡ Frumentius.

ፈረሰ፡ — አፍረሰ፡ II, 1 diruit, destruxit, demolitus est.

ፈረስ፡, pl. አፍራስ፡ equus, equa. — ፈረሳዊ፡ eques.

ፋርስ፡ Persia, Babylonia.

ፈሪሳዊ፡ Pharisaeus.

ፈረቀ፡ — ፈራቂ፡ redemtor, salvator. — ፍርቃን፡ salus.

ፈርጣ፡ — አፍርጣት፡ et አፍጣርት፡ pulli avium.

ፈርነሰ፡ — ተፈርነሰ፡ qdrl. III, 1 oblectationi se dedidit, laetitia exsultavit.

ፈርዖን፡ Pharao.

ፈርዐጸ፡ — አንፈርዐጸ፡ V saliit, exsiluit, exsultavit. — ነፈርዓጽ፡ exsultatio, lascivia.

ፈርዘዘ፡ — ተፈርዘዘ፡ III, 1 1) ruptus est, se pandit. 2) erupit in cachinnos.

ፈርየ፡ et ፈረየ፡ I, 1 subj. ይፍረይ፡ 1) gemmas et flores emisit, floruit. 2) fructum tulit, fructificavit. — አፍረየ፡ II, 1 1) caus. 2) fructum tulit p. 45. — ፍሬ, pl. ፍሬያት፡ 1) flos. 2) fructus; ዘያወፅእ፡ ፍሬ፡ fructifer p. 14; etiam: proles p. 152. — መፍርያ፡ ferax, fructifer.

ፍርግያ፡ Phrygia.

ፍርፋር፡, ፍርፋር፡ mica, fragmentum panis.

ፍርፍርት፡ coturnix.

ፈሰሰ፡ — ተፋሰሰ፡ III, 3 1) sortitus est. 2) micuit digitis.

ፋሲካ፡ pascha.

ፈሰው፡ crepitus ventris.

ፈቀረ፡ — አፍቀረ፡ II, 1 carum habuit, amavit, dilexit. — ተፈቅረ፡ III, 1 pass. — ተፋቀረ፡ III, 3 rcpr. — ፍቁር፡ carus, dilectus, amatus. — ፍቅር፡ amor, dilectio, caritas (c. ምስለ፡ erga); amicitia. — መፍቀሪ፡ amans, amator, studiosus.

ፈቃር፡ 1) cingulum, zona. 2) casula, cucullus.

ፈቀአ፡ I, 1 1) diffidit, diffregit. 2) mulcavit, vulneravit. — ፍቅአት፡ vulnus, plaga inflicta.

ፈቀደ፡ I, 1 subj. ይፍቅድ፡ 1) invisit. 2) respexit, reputavit, aestimavit. 3) requisivit, expetiit. 4) cupiit, voluit (c. neg.: noluit), seq. Acc.., vel Subj. verbi vel ከመ፡ c. Subj. („ich wünſche ihm nicht zu ſehen, nolim eum videre“ p. 3 l. 18/19). 5) indiguit, opus fuit alicui (c. Acc. rei, vel Subj. verbi.). — ተፈቅደ፡ III, 1 pass. (opus, necessarium fuit, desideratum est p. 61). — ፍቅድ፡ numeratio, computus, numerus. — ፈቃድ፡, pl. ፈቃዳት፡ 1) desiderium, necessarium. 2) voluntas; በፈቃዱ፡ vel እምፈቃዱ፡ ultro, sponte, voluntate sua; ዘእንበለ፡ ፈቃዱ፡ invitus, invite („duae voluntates“ p. 109 str. 6; dicit matrimonium et caelibatum). — መፍቅድ፡, pl. መፍቅዳት፡ res desiderata, desiderium; res necessaria, necessitas.

ፈተለ፡ I, 1 subj. ይፍትል፡ torsit, nevit, fila deduxit. — ተፈትለ፡ III, 1 pass. — ፍቱል፡ netus, tortus, contortus. — ፈትል፡, pl. አፍታል፡ et አፍትልት፡ filum, funiculus. — ፍትሎ፡ opus filorum.

Digitized by Google

ፈትሐ፡ I, 1 subj. **ይፍታሕ፡** 1) aperuit. 2) solvit, ex-, resolvit; absolvit a peccato p. 64. 3) jus dixit, judicavit, dijudicavit. — **ተፈትሐ፡** III, 1 pass. — **ተፋትሐ፡** III, 3 litigavit. — **ፍቱሕ፡** 1) apertus. 2) solutus. 3) absolutus (a poena). — **ፍትሕ፡** 1) judicium, sententia judicis. 2) jus, quod justum et legitimum est. — **ፈታሒ፡** 1) aperiens, solvens, liberator. 2) judex, vindex.

ፈተተ፡ I, 1 et 2 1) fregit, in specie panem. 2) donavit, tribuit portionem. — **ተፈተተ፡** III, 1 et 2 pass. — **ፍት፡**, pl. **ፍተት፡** 1) frustum, frustulum. 2) portio. 3) munus, datum. — **ፍታ፡** id. — **ፍተት፡**, pl. **ፍተታት፡** fragmen, frustum, frustulum.

ፈተነ፡ I, 1 subj. **ይፍትን፡** 1) scrutatus est, exploravit, investigavit. 2) tentavit, probavit, examinavit. — **አፍተነ፡** II, 1 explorandum, tentandum dedit alqm. — **ተፈትነ፡** III, 1 pass. — **ፍቱን፡** part. pass. — **ፈታኒ፡** scrutator, explorator, tentans.

ፈተወ፡ I, 1 subj. **ይፍተው፡** et **ይፍቶ፡** cupivit, concupivit, appetiit, desideravit, exoptavit (seq. Subj. verbi). — **አፍተወ፡** II, 1 appetitu, desiderio affecit, placuit, libuit alicui. — **ፍትው፡** exoptatus, jucundus, suavis. — **ፍትወት፡**, pl. **ፍትወታት፡** cupiditas, concupiscentia, libido, desiderium, res desiderata, deliciae. — **ፍትወታዊ፡** libidinosus, voluptarius. — **መፍትው፡** 1) desiderabilis, exoptatus, necessarius. 2) decet, convenit, oportet, seq. Inf. vel Subj. verbi vel **ከመ፡** c. Subj.

ፈታጎሮስ፡ Pythagoras.

ፈጎረ፡ I, 1 subj. **ይፍጎር፡** despondit (feminam). — **ተፍጎረ፡** vel **ተፈጎረ፡** III, 1 pass. — **ፍጎርት፡** sponsa. — **ፈጎሪ፡** sponsus.

ፍና፡ vid. **ፈነወ፡**

ፌንሐስ፡ Phinees, Pinehas.

ፈንቀለ፡ qdrl. I refodit, rimatus est.

ፈነወ፡ I, 2 1) misit. 2) dimisit, missum fecit; deduxit, prosecutus est funus p. 62. — **ተፈነወ፡** III, 2 pass. — **ተፋነወ፡** III, 3 sibi invicem valedixit. — **አስተፋነወ፡** IV, 3 prosecutus est, deduxit abeuntem, valedixit. — **ፍንው፡** missus. — **ፍኖት፡**, pl. **ፍናው፡** et **ፍናዊ፡** via; iter; vivendi agendique ratio; ratio, modus. — **ፍና፡** 1) conversio, directio, sc. Acc. **ፍና፡** sub, versus. 2) via (apud poëtas). 3) τρόπος, ratio, modus, genus. — **ፈናዊ፡** mittens.

ፋእም፡, pl. **አፍአምት፡** et **አፍእምት፡** 1) orificium tunicae. 2) offa, buccella. 3) trama, subtemen. — **አፍአመ፡** II, 1 in os indidit buccellas, mendicanti panem praebuit. — **ተፍአመ፡** III, 1 1) bucceas deglutivit. 2) panem mendicavit. — **አስተፍአመ፡** IV, 1 mendicavit.

ፈከረ፡ I, 2 interpretatus est, exposuit, explanavit, explicuit. — **ተፈከረ፡** III, 2 pass. — **ፍክሬ፡**, pl. **ፍክርያት፡** expositio, explanatio, interpretatio. — **መፈክር፡** interpres; fatidicus, hariolus.

ፈወለ፡ — **ተፋወለ፡** III, 3 omina captavit, ominatus est. — **ፋል፡**, pl. **ፋላት፡** omen.

Digitized by Google

ፈወሰ፡ I, 2 sanavit, medicatus est (c. Acc. vel **ለ**፡). — **ተፈወሰ**፡ III, 2 pass. (c. Acc. morbi p. 77). — **ፈውስ**፡, pl. **ፈውሶት**፡ 1) medela, sanatio, curatio. 2) medicamen, remedium. — **ፈዋሲ**፡ medicus, sanans. — **መፈውስ**፡ sanator, medicus. — **ምፍዋስ**፡ nosocomium.

ፍዘ፡ I, 1 de-, abstersit.

ፈዐወ፡ — **አፍያት**፡ vipera.

ፍያል፡ phiala, crater.

ፈየተ፡ praedatus est, expilavit. — **ተፈይተ**፡ III, 1 latrocinatus, praedatus est. — **ፈያት**፡ latro, latrones, praedones. — **ፈያታዊ**፡ latro, praedo.

ፍዳ፡ vid. **ፈደየ**፡

ፊደል፡, pl. **ፈደላት**፡ litera alphabeti.

ፈደየ፡ I, 1 subj. **ይፍዲ**፡ 1) persolvit debitum. 2) reddidit, restituit. 3) rependit, retribuit. 4) debuit. — **ተፈደየ**፡ III, 1 1) exegit, repetiit sive remunerationem sive poenas. 2) accepit redditum, repensum, praemio vel poena affectus est. — **ፍዳ**፡ retributio, remuneratio; poena, vindicta. — **ፈዳይ**፡ et **ፈዳዪ**፡ solutor, retributor. — **መፍዲ**፡ 1) pecunia. 2) praemium.

ፈድፈደ፡ qdrl. I 1) crevit, multiplicatus est. 2) copiosior, uberior fuit vel factus est, abundavit, superabundavit, redundavit; superavit, excessit (numero) seq. **እምነ**፡ rei. 3) superior fuit, excelluit (c. **እምነ**፡ vel c. pron. suff.). — **አፈድፈደ**፡ II 1) adauxit, cumulavit, magis fecit (seq. Acc. Inf.). 2) superavit, excelluit (c. dupl. Acc. p. 134). — **ፍድፋድ**፡ abundans, major, nimius, excellens. — **ፈድፋድ**፡ 1) pars excedens, redundans; praestantia. 2) Acc. **ፈድፋድ**፡ a) valde, vehementer, magnopere. b) abundanter, eximie. c) seq. **እምነ**፡ magis quam, plus quam, (= praeter p. 62 l. 2/3). d) nimis. e) **እፎ፡ፈድፋድ**፡ quanto magis! f) maxime, imprimis; **ወፈድፋደሰ**፡ μάλιστα δέ, **ወዓዲ፡ፈድፋድ**፡ ferner ganz beſonders. — **ፍድፋዴ**፡ abundantia, praestantia.

ፈግወ፡ I, 1 et 2 laute vixit, vitae voluptatibus et jucunditatibus fruitus, luxuriatus est. — **ተፈግወ**፡ III, 1 et 2 id. — **ፍግዕ**፡ delectatio, voluptas, vita delicata. — **ፍግዓ**፡ id. — **ትፍግዕት**፡ id.

ፈገገ፡ graviter oluit. — **ፍጉግ**፡ graviter olens, foetidus.

ፈጠረ፡ I, 1 subj. **ይፍጥር**፡ 1) creavit (Deus); genuit (p. 40). 2) ex animo suo produxit, excogitavit, ementitus est. 3) literas (magicas) incidit. — **ተፈጥረ**፡ III, 1 1) creatus est. 2) genitus, natura factus est. — **ፍጡር**፡ creatus. — **ፍጥረት**፡, pl. **ፍጥረታት**፡ 1) creatio, principium, primordia rerum. 2) res creata, creatura, creaturae. 3) natura. 4) origo, ortus, nativitas, generatio. — **ፈጣሪ**፡ creator, conditor, auctor. — **ፈጠራ**፡ 1) notae vel literae incisae, characteres superstitiosi. 2) res ficta, commentum.

ፈጠነ፡ I, 1 subj. **ይፍጥን**፡ celer, velox, properus fuit („ut citior nobis esset“ = ut citius rem conficeret, p. 71 l. 3). — **አፍጠነ**፡ II, 1 festinavit, properavit (seq. Acc. Inf.). — **አስተፋጠነ**፡ IV, 3 festinavit, pro-

Digitized by Google

peravit, acceleravit. — ፍጡን፡ citus, properus, festinans; ፍጡን፡ propere, cito, festinanter, mox.

ፈጸሐ፡ I, 1 1) malleo contudit. 2) fidit, cecidit, excidit, (lapides). — ተፈጸሐ፡ III, 1 pass. — መፍጸሕ፡ malleus, instrumentum dolatorium, securis.

ፈጸመ፡ I, 2 1) im-, re-, ex-, complevit, πληροῦν. 2) peregit, perfecit. 3) consummavit, finivit, absolvit, ad finem perduxit. — ተፈጸመ፡ III, 2 pass. — ፍጹም፡ 1) impletus, plenus. 2) perfectus, absolutus, a) consummatus; b) τέλειος vollkommen; c) integer; ፍጹመ፡ plene, perfecte, prorsus, plane, penitus. — ፈጻሚ፡ complens, perfector, consummator, peragens; finalis (p. 148 str. 1, ni malueris ፍጻሜ፡). — ፍጻሜ፡ completio, perfectio, consummatio, finis. — ተፍጻሜት፡ plenitudo, perfectio, absolutio, consummatio, finis.

ፍጽም፡, pl. ፍጽማት፡ 1) frons. 2) pars anterior (agminis, primum agmen).

ፈጸየ፡ — ፋጽ፡ sibilus, susurrus. — ተፋጸየ፡ III, 3 sibilavit, (exsibilavit, fistula cecinit).

ፈፀመ፡ I, 1 et 2 obstruxit, occlusit, obturavit. — ተፈፅመ፡ III, 1 et ተፈፀመ፡ III, 2 1) pass. 2) obmutuit, obsurduit.

ፈፀነ፡ I, 1 febri correptus est vel laboravit. — ፈፀንት፡ febris.

ፓሳ፡ pascha.

ፒሳ፡ pix.

ፕፒራ፡, ፒፒራ፡ purpura.

ፕፐሬ፡ piper.

LIPSIAE: IMPRESSIT F. A. BROCKHAUS.

Digitized by Google

Errata:

Pag.	5	l. 13	legas	**አፈርሀ፡** pro **አፈረሀ፡**
—	19	- 4	—	**ይሔውጸ፡** pro **ይሔውጽዎ፡**
—	29	- 12	—	**ወይ** pro **ወወይ**
—	—	- 22	—	**ወጎቡአቲሁ፡** pro **ወጎቡአታሁ፡**
—	47	- 1	—	**አተ፡** pro **አት፡**
—	59	ann. 3	—	ἀριθμὸν — ἀριθμῶν.
—	93	l. 1	—	**ሔር፡ —፡ ሕር፡**
—	95	- 18	—	**በቅንኣት፡** pro **በቅንወት፡**
—	102	- 1	—	**ወሰረረ፡** pro **ወሰረረ**
—	111	- 17	—	**ከመ፡** pro **ከመ፡**
—	139	- 13	inseras	**ዐሥራተ፡** post **ንሥእኒ፡**
—	173[a]	- 13	—	II, 1 post **አሕጸጸ፡**
—	177[b]	- 16	—	1 post I,
—	225[a]	- 16	—	II, 1 post **አንቀጎ፡**
—	239[a]	- 31	legas	**አፈ፡** pro **አፈ።**

Digitized by Google

Verlag von T. O. Weigel in Leipzig.

Dillmann, ord. Prof. Dr. Aug., **Grammatik der äthiopischen Sprache.** 1857. gr. 8. (XXIV u. 435 S.) geh. 4⅔ Thlr.

—— **Lexicon linguae aethiopicae** cum indice latino. Adjectum est vocabularium Tigre dialecti septemtrionalis compilatum a Werner Munzinger. 3 partes. 1862—64. gr. 4. geh. 26⅔ Thlr.

Epiphanii episcopi Constantiae opera. Edidit G. Dindorfius. 5 voll. 1859—1863. 8. geh. 16 Thlr.

Vol. I. Anonymi vita Epiphanii. Ancoratus. Anacephalaeosis. Panarii libri I. tomus I. 1859. (XXXVIII u. 431 S.) 2 Thlr. 16 Ngr.

» II. Panarii libri I. tomi II et III. et libri II. tomus I. 1860. (VIII u. 692 S.) 3⅓ Thlr.

» III. Pars I.: Panarii libri II. tomus II. et libri III. tomi I. II. 1861 (XVI u. 1—588. S.) 3⅓ Thlr.
Pars II.: Annotationes ad Panarium. 1862. (XII u. 589—956. S.) 2 Thlr.

» IV. Pars I. et II.: De mensuris et ponderibus. De gemmis. — Pseudo-Epiphanii homiliae. 1863. (XXIV und 248, VIII u. 112 S.) 2 Thlr. 6 Ngr.

» V. D. Petavii animadversiones. 1859. (LXXXVI u. 342 S.) 2 Thlr. 8 Ngr.

Munzinger, W., **Vocabulaire de la langue Tigré.** 1865. gr. 8. (X u. 93 S.) geh. 1 Thlr.
(Separatdruck aus Dillmann's Lexicon.)

Uhlemann, Max. Ad., **de veterum Aegyptiorum lingua et litteris**, sive de optima signa hieroglyphica explicandi via atque ratione. Accedunt indices et vocabularii hieroglyphici specimen. 1851. gr. 8. (VII u. 116 S.) geh. 24 Ngr.

—— **Linguae copticae grammatica** in usum scholarum academicarum scripta cum chrestomathia et glossario. Insertae sunt observationes quaedam de veterum Aegyptiorum grammatica. 1853. gr. 8. (VIII u. 167 S.) geh. 1⅔ Thlr.

Unter der Presse:

Novum Testamentum extra canonem receptum. Edidit, commentarium criticum et adnotationes addidit, librorum deperditorum fragmenta collegit et disposuit Adolphus Hilgenfeld.

Fasciculus II, **Barnabae epistula** enthaltend und zuerst erscheinend, gelangt im November 1865 zur Ausgabe; das Ganze, aus 4 Fascikeln bestehend, soll im Jahre 1866 vollständig werden.

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

FEB 1 9 198

Digitized by Google